ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁ ကောဇော ၁၃၂၉ ခရစ် ၁၉۶۷

၂၁၂၅

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိုဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁ ကောဇာ ၁၃၂၉ ခရစ် ၁၉၆၇

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက် — ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋ္ဌိဝိသောဓက သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၉၉/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(တတိယတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁၂-ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ (၁-၇)	
	အဘိညာကထာ	
၁။	လောကီအဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံအောင် ပွါးများ အားထုတ်သင့်ပုံနှင့် အဘိညာဉ် ပြည့်စုံခြင်းသည် ပင်လျှင် သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိသင်တို့ကို ရခြင်း မြဲမြံခြင်းစသော အကျိုးတရား ဖြစ်နိုင်ပုံ	၁
၂။	လောကီအဘိညာဉ် အပြားငါးပါးတို့ကို ထင်ရှားအောင် သရုပ်ထုတ်၍ ပြဆိုခြင်း။	၂
၃။	စတုတ္ထဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည် တယောက်ထည်း ဖြစ်သော်လည်း အရာအထောင်ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ရပုံ	၃
၄။	ကသိုဏ်း ဂ-ပါးတို့၌ အကြိမ်အရာ အကြိမ်အထောင် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားခြင်းသည် ကသိဏာနုလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၄
၅။	ဩဒါတကသိုဏ်းမှစ၍ ပထဝီကသိုဏ်းသို့ တိုင်အောင် အပြန်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည် ကသိ-ဏာ ပဋိလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံနှင့် ကသိုဏ်းရှစ်ပါးကို အပြန်အလှန် အကြိမ်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အရာ အကြိမ်အထောင် ပွါးများခြင်းသည်လည်း ကသိဏာနုလောမ ပဋ္ဌိလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၅
၆။	ပဌမစျာန်မှစ၍ နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်တိုင်အောင် အစဉ်အားဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဝင်စားခြင်းသည် စျာနာနုလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းမည်ပုံ	၅
၇။	နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်မှ ပဌမစျာန်သို့တိုင်အောင် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်းသည်လည်း စျာနပဋ္ဌိလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံနှင့် ပဌမစျာန်မှ နေဝသညာ နာသညာ-ယတနစျာန် နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်မှ ပဌမစျာန်သို့တိုင်အောင် အပြန်အလှန် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်းသည် စျာနာနုလောမ ပဋ္ဌိလောမ မည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ။	၅
၈။	ကသိုဏ်းကို မခုန်ကျော်ပဲ စျာန်ကိုသာ တခုခြား ခုန်ကျော်ခြင်းသည် စျာနုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၉။	စျာန်ကို မခုန်မူ၍ ကသိုဏ်းကိုသာလျှင် တခုခြား ခုန်ခြင်းသည် ကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၁၀။	စျာန်ကိုရင်း ကသိုဏ်းကိုရင်း ခုန်ခြင်းသည် စျာနကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၁၁။	ပထဝီကသိုဏ်းနှင့် ပဌမစျာန်ကို ဝင်စား၍ ပဌမ စျာန်မှ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ စျာန်ကိုလည်း ဝင်စားခြင်းသည် (အင်္ဂသင်္ကန္တိက) အင်္ဂါကို လွန်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂။	အလုံးစုံသော ကသိုဏ်းရှစ်ပါးတို့၌ ဈာန်တပါး ကိုသာ ဝင်စားခြင်းသည် (အာရမ္မဏသက်ဆိုက) အာရုံကို ပြောင်းသော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၂
၁၃။	တပေါင်းတည်း ဝင်စားခြင်းဖြင့် အင်္ဂါကိုလည်း အာရုံကိုလည်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည် (အင်္ဂါရမ္မဏ-သက်ဆိုက) အင်္ဂါအာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ရှိသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၂
၁၄။	ပဌမဈာန်သည် အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိ၏ ဒုတိယဈာန်သည် အင်္ဂါ ၃-ပါးရှိ၏ တတိယဈာန်သည် အင်္ဂါ ၂-ပါးရှိ၏ စသည်ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါမျှကိုသာ မှတ်ခြင်းသည် (အင်္ဂဝဝတ္ထာဝန) မည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၂
၁၅။	ဤဈာန်သည် ပထဝီကသိုဏ်း အာရုံရှိ၏ စသည်ဖြင့် အာရုံကိုသာ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည် (အာရမ္မဏဝဝတ္ထာဝန) မည်သောစိတ်ကို ဆုံးမခြင်းမည်ပုံနှင့် အင်္ဂါအာရုံ တပေါင်းတည်း မှတ်ခြင်းကို ကေဆရာတို့ နှစ်သက်သော်လည်း အဋ္ဌကထာတို့၌ မလာသောကြောင့် ဘာဝနာ၏ အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ပုံ	၂
၁၆။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဆယ့်လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကို မဆုံးမနိုင်သေးပဲ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်နိုင်သောအကြောင်း မရှိပုံ	၈
၁၇။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကသိုဏ်းပရိကံသော်လည်း ဝန်လေး၏ ကသိုဏ်းပရိကံထင်ရှားသော်လည်း နိမိတ်စသည်ဖြစ်ဘို့ရန် ဝန်လေး၏ နိမိတ်စသည် ဖြစ်သော်လည်း ဈာန်ရဘို့ရန်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝန်လေး၏ စျာန်ရသော်လည်း တဆယ့်လေးပါး သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဆုံးမနိုင်ခဲ့ပုံ တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်ခဲ့ပုံ အလိုရှိတိုင်း စျာန်ကို ဝင်စားနိုင်ခဲ့ပုံ	ဂ
၁ဂ။	အလိုရှိတိုင်းစျာန်ဝင်စားနိုင်သော ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ် ပင်ဖြစ်သော်လည်း သူတပါးတို့၏ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်ဘို့ ဝန်လေးပုံ	၁၀
၁၉။	ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝက အရှင်မြတ်တို့ အား ဘာဝနာအစဉ်နှင့် ကင်းရှင်သော်လည်း အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ	၁၀
၂၀။	လက်ကောက် လက်ကြပ်စသည်ကို ပြုလိုသော ရွှေပန်းတိမ်သည်သည် မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ရွှေကို နှုးညှံ့အောင် အမှုတ်ခန်အောင် ပြုသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးပြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ၁၄-ပါး သော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမ၍ အဓိ ပတိလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့်ရင်း ဝသီဘော် ၅-ပါးဖြင့်ရင်း နှုးညှံ့အောင်ပြု၍ ဈာန်ဝိမောက္ခအာဘိညာဉ် ကိုရရှိအောင် အားထုတ်သင့်ပုံ	၁၁
၂၁။	သော သမာဟိတော စိတ္တော ပရိသုဒ္ဓေ အနုက်ကော စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်နှင့် အဆုံးအဖြတ်မျှား	၁၁

ဒသဈာန်ဝိကထာ

၂၂။	ဈာန်ဝိဝေယ စိတ္တံ အာဘိနိဟရတိ အာဘိနိန္နာမေတိ ဟူသောပုဒ်၌ ဈာန်၏အနုက်မျှားနှင့် ဈာန် ၁၀-ပါး သရုပ်	၁၆
၂၃။	ဈာန်ဆယ်ပါးတို့တွင် တယောက်တည်းဖြစ်လျက် အရာအထောင်ဖြစ်လို၏ဟု ဓိဋ္ဌာန်သောအစွမ်းဖြင့် ပြီးစီးသော ဈာန်သည် အဓိဋ္ဌာနာ ဈာန်မည်ပုံ	၁၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄။	မိမိ၏ပြကသော့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်၍ သူငယ်၏သဏ္ဌာန်ကို ပြခြင်းစသော အထူးထူး အထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်းခြင်းသည် ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၉
၂၅။	ဤခန္ဓာကိုယ်မှ တပါးသော တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းသည် မနောမယာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၉
၂၆။	အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်ရှိသော ဣဒ္ဓိသည် ဉာဏဝိပ္ပါရာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို အရှင်ဗာဂ္ဂုလဟောရ သံကိစ္စထေရ်ဘူတပါလသတ္တိသားတို့၏ ဝတ္ထုများဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၁၉
၂၇။	ထိုထို စျာန်၌သမာဓိ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော အထူးသည် သမာဓိဝိပ္ပါရာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် သဠာယတနဝိဘင်္ဂထေရ် စသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၂
၂၈။	စက်ဆုပ်အပ်သော အာရုံတို့၌ မစက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိလျက် နေခြင်းသည် အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အရိယာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၂၆
၂၉။	ငှက်စသော သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်ခြင်းကိစ္စသည် ကမ္မဝိပါကဇာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၂၇
၃၀။	စကြဝဠာမင်းတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်းစသော တန်ခိုးသည် ပုညဝတော ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို ဇောတိကသူဌေးဝတ္ထု စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၈
၃၁။	ဝိဇ္ဇာမိုရ် စသည်တို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်းစသော တန်ခိုးသည် ဝိဇ္ဇာမယ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၃၀
၃၂။	လိုတိုင်း ပြည့်စုံခြင်းသည် ဣဒ္ဓိမည်ပုံနှင့် ဣဒ္ဓိ ၁၀-ပါးတို့တွင် ဣဒ္ဓိဝိဓယ-ပုဒ်၌ အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိ သံသာသော်လည်း ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိ မနောမယာ ဣဒ္ဓိတို့ကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပုံ	၃၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၃။	ဣဒ္ဓိဝိဓေယ စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်နှင့် ဣဒ္ဓိဝိဓ-အဘိညာဉ်ဖြစ်ပုံ	၃၁
၃၄။	ဈာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဆန္ဒစသော ရှစ်ပါးသောအကြောင်းတဆယ့်ခြောက်ပါးသော မူလတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ ဉာဏ်ဖြင့်ဆောက်တည်မှသာ ဣဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံနိုင်ပုံ....	၃၃
၃၅။	ဣဒ္ဓိကိုပြည့်စုံစေသော အကြောင်းတို့တွင် "စ-တသော ဘူမိယော" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဈာန်လေးပါးကို ယူရပုံနှင့် "စတ္တာရော ပါဒါ" ဟူသော ပါဠိဖြင့်ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ယူရပုံ	၃၃
၃၆။	"အဋ္ဌ ပဒါနိတိ" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ စိတ္တနှင့်သမာဓိ ဝိမံသနှင့်သမာဓိ ဟူသော လေးစုံရှစ်ပါး တရားများကို ယူရပုံ	၃၄
၃၇။	"သောဋ္ဌသ မူလာနိ" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၍ တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိသော စိတ်သည် လူပျင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်နိုင်ခြင်း စသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို ယူရပုံ	၃၈
၃၈။	ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ ဘူမိ, ပါဒ, ပဒ, မူလဖြစ်သော တရားတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားရာမှ ထပြီးလျှင် အရာသော ကိုယ် အထောင်သောကိုယ် ဖြစ်လို၏ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရပုံ	၃၉
၃၉။	ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ ပကတိယာ ကောဗဟုက် အာဝဇ္ဇတိ စသော စကား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပုံ	၄၁
၄၀။	စူဠပန္ထကမထေရ်၏ဝတ္ထု အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ်	၄၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၁။	ဖန်ဆင်းတတ်သော တန်ခိုးရှင်သည် မိမိအစိုင်ခွာန်သည်အတိုင်း ဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ	၆၃
၄၂။	ဟင်းလင်းဖွင့်ပြလိုက ပြန့်ပြန့်၍ နံရံနှင့်ကွယ်သလို ကွယ်လိုကလည်း ဖုံးကွယ်နိုင်သော "အာဝိဘာဝ-ကရဏ" "တိရောဘာဝကရဏ" တန်ခိုးဖန်ဆင်းနည်းကို ပြခြင်း....	၄၉
၄၃။	မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်း တန်ခိုးပြတော်မူပုံ	၅၀
၄၄။	ပါဋိဟာရိယနှင့် အာဝိဘာဝ, အပါဋိဟာရိယနှင့် တိရောဘာဝ တန်ခိုးနှစ်မျိုးတို့ကို ရောနှောယှဉ်တွဲ၍ ပြပုံ	၅၈
၄၅။	မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့နှင့် မတူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုသာ ပြတော်မူပုံနှင့် အပါဋိဟာရိယ၌ တန်ခိုးသာထင်ရှားသော်လည်း တန်ခိုးပြသူ မထင်ရှားပုံကို မဟာကသုတ် ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၅၉
၄၆။	မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ ကိုယ်တော်ကို ပျောက်ကွယ်စေပြီးလျှင် အသံကိုသာ ကြားရစေတော်မူပုံ	၆၀
၄၇။	တိရောကုဋ္ဌံ တိရောပါကာရံ စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၆၁
၄၈။	အာကာသကသိုဏ်း ဝင်စားခြင်းသည် ဘာအကျိုး ရှိသနည်းဟူသော တိပိဋကစူဠဘာယထေရ်၏ အမေးပြဿနာကို ရဟန်းတို့ကပါဠိတော်လာအတိုင်း ဖြေကြား လျှောက်ထားပုံ	၆၂
၄၉။	အာကာသသသိုဏ်း သမာပတ်ကို ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (တိရောကုဋ္ဌ) တိုက်နံရံတဖက်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	(တိရောပါကာရ) တံတိုင်းတဖက် စသည်တို့ကို မငြိမတွယ်ပဲ သွားလာနိုင်ပုံ	၆၃
၅၀။	တန်ခိုးဖြင့်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခရီးအကြားဌာ အဓိဋ္ဌာန်၍ တောင် သစ်ပင် စသည်တာဆီး နေသော် တဖန်ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန်ရမည်လော ဟူသော အမေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်စ္စာ ဖြေဆိုထားပုံ	၆၃
၅၁။	မြေခွဲဝုတ်ခြင်း, ကောင်းကင်သို့ ပြန်တက်ခြင်း စသော တန်ခိုးဈာန်ကို ပြုလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွါးများလေ့လာရမည့် ကသိုဏ်းနှင့် ပြုလုပ်ရပုံ နည်းမျိုးစုံတို့ကို ပါဠိတော် လာသည့်အတိုင်း ပြဆိုပုံ	၆၄
၅၂။	တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေကို မြေဖြစ်စေသတည်း ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြနိုင်ပုံ	၆၄
၅၃။	ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ခွေဖြင့်ရင်း ၄က်ကဲ့သို့ရင်း သွားလာနေထိုင်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နည်းနှင့်တကွ အားထုတ်ရမည့် ကသိုဏ်းကို ပြဆိုခြင်း	၆၇
၅၄။	ကောင်းကင်၌ သွားလိုသော ရဟန်းသည် ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော တောင် သစ်ပင် စသည်တို့ကို မြင်နိုင်ရန် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရရှိသင့်ပုံ	၆၈
၅၅။	လ-နေတို့၏ ယူဇနာ လေးသောင်းနှစ်ထောင် အထက်၌ သွားခြင်း, သုံးကျန်းလုံးတို့၌ တပြိုင်နက် အလင်းကိုပြုခြင်းကြောင့် တန်ခိုးကြီးမား သည်၏အဖြစ်ကို ပြဆိုခြင်း	၆၉
၅၆။	သမာပတ်ရှစ်ပါး လေ့လာပြီးသော ဝသီဘော် ရှိသော တန်ခိုးရှင်သည် ကြီးမားသည့် လ-နေ တို့ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်နိုင်ပုံ	၇၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

နန္ဒောပနန္ဒဒမနကထာ

၅၇။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည် တန်ခိုးဖြင့် ဆုံးမတော်မူပုံ ၇၁

၅၈။ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လ-နေတို့ကို သုံးသပ်နိုင်ရုံသာမဟုတ်သေးပဲ ခြေပွတ်အိုးခြမ်း စသည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်၍ထားနိုင်ပုံ ၇၈

၅၉။ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝေးကို အနီး, အနီးကို အဝေး၊ အမျှားကို အနည်း, အနည်းကို အမျှားဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ခြင်း, အဆင်း အသံကိုလည်း ကြားနိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြဆိုပုံ ၇၉

၆၀။ မြတ်စွာဘုရား ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် စူဠသမုဒ္ဒမထေရ်, တိဿဒတ္တထေရ်တို့သည် အဝေးကို အနီးဖြစ်အောင် တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၁

၆၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနီးကိုလည်း အဝေးဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ အဂ္ဂိလိမာလကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပုံ ၈၃

၆၂။ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်သည် အမျှားကို အနည်းဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၃

၆၃။ ဣလ္လိသသူဌေးဝတ္ထုနှင့် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည် အနည်းကို အမျှားပြုတော်မူ၍ ရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည် ကာကဝလ္လိယဝတ္ထုနှင့် တယောက်စာဆွမ်းကို အလှူခံ၍ ဘုရားရှင် ၏ လက်တော်၌ လှူဒါန်းလျှင် ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းအမျှား လောက်ငှအောင် အနည်းကို အမျှားပြုတော်မူပုံ ၈၃

၆၄။ *တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းကိုအမျှား အမျှားကိုအနည်း ပြုနိုင်ရုံသာမက အကောင်းကို

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

မကောင်း မကောင်းကိုလည်း အကောင်း ဖြစ်အောင် အလိုရှိတိုင်းပြုနိုင်ပုံ ၈၄

၆၅။ ဒိဋ္ဌေန စက္ခုနှာ ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့် ၈၅

၆၆။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနှင့် မနောမယိဒ္ဓိ တန်ခိုးနှစ်ပါးတို့၏ ထူးခြားပုံ ၈၉

၁၃-အဘိညာနိဒ္ဒေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဝေတုကထာ

၆၇။ နတ်တို့၏ နှားနှင့် တူသောကြောင့်ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာ၌ မည်ပုံနှင့် ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ-မာနုသိကာယ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့် ၉၃

၆၈။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နည်းကို ပြဆိုပုံ ၉၅

၆၉။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာ၌ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါဒကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း နိမိတ်ထိရောက်ရာ အတွင်းရှိ အသံဟူသမျှကို စျာန်မဝင်စားပဲ ကြားနိုင်ပုံ ၉၇

စေတောပရိယဉာဏကထာ

၇၀။ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်သည် စေတောပရိယဉာဏ် မည်ပုံ ၉၈

၇၁။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်သည် စေတောပရိယဉာဏ်၏ အခြေခံပရိကံ ဖြစ်သောကြောင့် စေတောပရိယ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ရှင် ရဟန်း သည် အရောင်အလင်းကို ပွါးစေပြီးလျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခု

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဖြင့် သူတထူး၏ နှလုံးသားကိုမှီသော သွေးအ ဆင်းကို အဖန်ဖန်ရှု၍ စိတ်ကိုရှာမှီးအပ်ပုံ	၉၉
၂၂။	အရှုပဘုံ၌ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို သိလိုသောသူ သည် သူတထူး၏ နှလုံးသားနှင့် ဣန္ဒြေဖောက် ပြန်ခြင်းကို မကြည့်ပဲ အမှတ်မရှိပ ဌေဝါကာရဘုံမှ စိတ်ကို ဆင်ခြင်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ် အစဉ်ကို သိနိုင်ပုံ	၁၀၀
၂၃။	ရာဂနှင့်ယှဉ်သောစိတ်, မယှဉ်သောစိတ်, ဒေါသ နှင့်ယှဉ်သောစိတ်, မယှဉ်သောစိတ် စသည်တို့ကို အသေးစိတ် ဖွင့်ပြပုံ	၁၀၁
	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ	
၂၄။	ရှေးဘဝက မိုဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော ခန္ဓာကိုယ် အစဉ်ကို အောက်မေ့တတ်သော သတိနှင့်ယှဉ် သော ဉာဏ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် မည်ပုံနှင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသဟူသော ပုဒ်ကို အကျယ် ခဲ့၍ ပြခြင်း	၁၀၂
၂၅။	အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿတိ ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိတ္ထိ,ပကတိသာဝက, မဟာ- သာဝက, အဂ္ဂသာဝက, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဘုရားရှင် ဤခြောက်ဦးတို့သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၄
၂၆။	ခြောက်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သာသနာပတိတ္ထိ တို့သည် ဝိပဿနာ ပညာအားနည်းသောကြောင့် ကမ္ဘာလေးဆယ်သာ အောက်မေ့နိုင်၍ ထို့ထက် အလွန်မအောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၅
၂၇။	ပကတိသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာအရာ, ကမ္ဘာအ ထောင်ကိုရင်း ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သည် ကမ္ဘာတသိန်းတို့ကိုရင်း အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့သည် တသခြေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကိုရင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် နှစ်သခြေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကိုရင်း ပညာအားကောင်းသောကြောင့် အောက်မေ့နိုင်ပုံနှင့် ဘုရားရှင်တို့အား ဤမျှသာ ဝင်စားနိုင်၏ဟု ကာလအပိုင်းအခြား မရှိပုံ ၁၀၅

၂၈။ တိတ္ထိတို့သည် ခန္ဓာအစဉ်ကို မလွှတ်မူ၍ အောက်မေ့နိုင်ပုံ ပကတိသာဝက, မဟာသာဝကတို့သည် ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်ရင်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ရင်း ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၀၆

၂၉။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝကနှစ်ဦးတို့အား ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စမရှိပဲ စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်သာ အောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၀၆

၃၀။ ဘုရားရှင်တို့အား ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်ရင်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တခုသောဘဝမှ တခုသောဘဝသို့ ပြောင်းခြင်း ကိစ္စသည်ရင်း မရှိပဲ အလိုရှိသော အရာကို ထင်ထင်ရှားရှား အောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၀၇

၃၁။ တိတ္ထိတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့်တူပုံ ပကတိသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပကတိဆီမီးရောင်နှင့်တူပုံ မဟာသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မီးရှူးတံဆောင် အရောင်နှင့်တူပုံ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်သောက်ရှူးကြယ်ရောင်နှင့်တူပုံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် လရောင်နှင့်တူပုံ ဘုရားရှင်တို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်ကား ရောင်ခြည်တထောင်ဖြင့် တန်းဆာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဆင်အပ်သော နေဝန်းနှင့်တူပုံ (တောင်ဝေး တံတား ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ပြသေး၏)	၁၀၈
၈၂။	ဤဌာသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုသာလိုအပ်ပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးပြန်းစပြစ်သော ရဟန်းသည် ဆိပ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း ဈာန်လေးပါးကို ဝင်စားရာမှထ၍ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၀၉
၈၃။	ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးနောက် နေရာခင်းခြင်း ကျောင်းသို့ဝင်ခြင်း သပိတ်သင်္ကန်း သိုမှီးခြင်းစသော ပြန်သောအစဉ်အား ဖြင့် အလုံးစုံသော ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ဤမျှသောကိစ္စသည် ပြုကတော့သော စိတ်အားလည်း ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ပရိုက်ဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား အလွန်ထင်ရှားပုံ	၁၀၉
၈၄။	ကိစ္စအပေါင်းတွင် တစုံတခုသောကိစ္စမှ မထင်ရှားသည်ဖြစ်အံ့ ပါဒကဈာန်ကို တဖန်ဝင်စားရာမှထပြီး ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၅။	ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားကာမျှဖြင့် အမိုက်တိုက်၌ ဆီမီးကို ညှိုထွန်းသောအခါ ထင်ရှားသကဲ့သို့ ထင်ရှားနိုင်ပုံ	၁၁၀
၈၆။	ဤပြန်သောအစဉ်ဖြင့် ရက်, လ, နှစ် တိုင်အောင် ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၇။	ဤဘဝ၌ မိမိ၏ ပဋိသန္ဓေရှိသလောက် ဆင်ခြင်၍ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝကစုတိ၌ မိမိအ	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရူပ်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၈။	အဘိညာဉ် ဘာဝနာကို လေ့လာဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသော ပညာရှိရဟန်းသည် ပဌမတကြိမ်ဖြင့်သာ ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိဝဏ္ဏ နာမ်ရူပ်ကို အာရုံပြု ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၁၁
၈၉။	အားထုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းမှစ၍ ဤ ဘဝပဋိသန္ဓေအထိ အာရုံပြုသောဉာဏ်မှာ ပုဗ္ဗေ-နိဝါသဉာဏ် မဟုတ်ပဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ၏ ပရိကံသမာဓိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်သာဖြစ် ကြောင်းပြဆိုသော ကေဆရုတို့၏ အယူမသင့် မြတ်ပုံ	၁၁၂
၉၀။	ပညာနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်နိုင်ခဲသော် လည်း ငါသည် ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိဌာ်ဖြစ်စေ အပ်သော နာမ်ရူပ်ကို အာရုံပြုဘို့မတတ်နိုင်"ဟု ဝန်မခံသင့်ပဲ ပါဒကဈာန်ကိုသာ အဖန်ဖန် ဝင်စားရာမှထ၍ ဆင်ခြင်သင့်ကြောင်းကို (ထင်း ခွဲယောက်ျား ဥပမာ ဆံရိတ်ရဟန်း ဥပမာစသည် တို့ဖြင့် ပြဆိုပုံ	၁၁၂
၉၁။	စင်စစ်မှာမူ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးပြန်းစ ရဟန်းအား ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို လွန်ပြီးနောက် စုတိခဏာ၌ ဖြစ်သော နာမ်ရူပ်ကို အာရုံပြုခါ မနောဒ္ဓါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃
၉၂။	မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ချုပ်ပြီးနောက် နာမ် ရူပ်တရားကိုပင် ထပ်ပံ၍ အာရုံပြုသော ရဟန်း အား လေးကြိမ်, ငါးကြိမ် ဇောစောပုံ	၁၁၃
၉၃။	ရှေးဇောတို့သည် ပရိကံအမည်ရသော ကာမာဝ-စရဇောဖြစ်၍ နောက်ဆုံးဇောကား ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အပွနာစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၄။	အပ္ပနာစိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော ရဟန်းအား ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၁၃
၉၅။	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် မျှားစွာသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၁၃
၉၆။	ကေမိ ဇာတိ ဒွေပိ ဇာတိယော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၁၁၃
၉၇။	သံဝဋ္ဋကပ် ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၉၈။	သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကိုယူ၍ ဝိဝဋ္ဋဖြင့် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကိုပါ ယူအပ်ပုံ	၁၁၄
၉၉။	သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ် စသော ပါဠိတော်ဖြင့် ပျက်ခြင်း သုံးပါး ပျက်ရာအပိုင်းအခြား သုံးပါးတို့ကို ဝေဖန်၍ ပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၁၀၀။	ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ ဟူသောပါဠိဖြင့် ခေတ်သုံးပါးကို ပြဆိုခြင်း	၁၁၅
၁၀၁။	ဇာတိခေတ်သည် စကြဝဠာတသောင်း အပိုင်းအခြားရှိ၍ အာဏာခေတ်က ကုဋေတသိန်းရှိပြီးလျှင် ယင်းအာဏာခေတ်၌ ရတနာသုတ် စသော ပရိတ်တရားတို့၏ အာနုဘော်ပြန့်နှံ့၍ တည်ပုံ	၁၁၅
၁၀၂။	ဝိသယခေတ်၏ အပိုင်းအခြားမရှိပုံနှင့် ခေတ်သုံးပါးတို့တွင် အာဏာခေတ်ပျက်လျှင် ဇာတိခေတ်ပါပျက်၍ တည်သောအခါတွင်လည်း အတူတကွ တည်ရှိကြပုံ	၁၁၅
၁၀၃။	အာဏာခေတ်ကမ္ဘာ၏ မီး, ရေ, လေတို့ဖြင့် ဈေးတည်ပြီးနောက် လူ့သမိုင်းအရ ပြဟ္မာကြီး မျှားက အစဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်း	၁၁၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၄။	ကမ္ဘာဦး လူတို့တောင်းပန်သောအခါ "ဘုရား အလောင်းသည် မဟာသမ္မတ ခတ္တိယ ရာဇာ ဟု အမည်သုံးဖါးတို့ဖြင့် ထင်ရှားပုံ	၁၂၈
၁၀၅။	လူ.ရှာ လောကဝယ် အုံ့ဖွယ် အကြောင်းအရာ ဟူသမျှ၌ ဘုရားလောင်းသာ လက်ဦးအစ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို အစပြု၍ ခတ္တိယ ပြာဟ္မဏစသော အမျိုးလေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ....	၁၂၉
၁၀၆။	အကုသိုလ်မူလ တရားသုံးပါးကြောင့် လောကကြီး ပျက်စီးရပုံ	၁၃၄
၁၀၇။	ရာဂထူပြောသောအခါ မီးဖြင့် ဒေါသထူပြော သောအခါ ရေဖြင့် မောဟထူပြောသောအခါ လေဖြင့် ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးနိုင်ပုံ	၁၃၄
၁၀၈။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရသောရဟန်းသည် မျှားစွာ သော သံဝဋ္ဋ ဝိဝဋ္ဋ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ်ကမ္ဘာတို့ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၃၅
၁၀၉။	အမှုတ္ထာသိ" ဝေဠုဝေါ ဇေတဝနော စသော ပါဠိတော်ပုဒ်မျှား၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၁၃၅

စုတူပပါတဉာဏကထာ

၁၁၀။	သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကိုသိသောဉာဏ်သည် စုတူပပါတဉာဏ်ဖြစ်၍ ထိုဉာဏ်အတွက် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ် ဖြစ်လာရပုံ	၁၃၈
၁၁၁။	စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ စသော ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အစိတ် အဖွင့်	၁၃၈
၁၁၂။	စဝမာနေ စသောပုဒ်တို့ဖြင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ယူပြီးလျှင် ယထာကမ္မူပဂသတ္တေ ပဇာနာတိ ဟူသော ဝါကျဖြင့် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်ကို ယူအပ်ပုံ	၁၄၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၃။	ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် နှင့် ကင်းရှိမဖြစ်နိုင် အနာဂတံသဉာဏ်သည်လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ သီးခြားမဖြစ်နိုင်ပုံ	၁၄၃
၁၁၄။	ကာယဒွါရ,ဝစီဒွါရ,မနောဒွါရမှဖြစ်သောအကျင့် ပျက်မျှားသည် ကာယဒုစရိုက်,ဝစီဒုစရိုက်,မနော ဒုစရိုက်မည်ပုံ	၁၄၄
၁၁၅။	အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များကို စွပ်စွဲသောသူသည် အရိ-ယာဖြစ်မှန်း သိသိ-မသိသိ အရိယူပဝါဒက် ထိုက်သည်သာဖြစ်၍ ဝန်လေးသော ပဉ္စာနန္တရိယက်နှင့် တူပုံကို အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း	၁၄၄
၁၁၆။	အရိယူပဝါဒက်ထိုက်သူများ၏ ကုစားပုံ အစီ အရင်	၁၄၆
၁၁၇။	ဝစီဒုစ္စရိတ သဒ္ဓါဖြင့်အရိယူပဝါဒက် မနောဒုစ္စရိတ သဒ္ဓါဖြင့် မိစ္ဆာဒိट्ठိက်ကို ယူပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်းက်နှစ်ပါးတို့ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို အသင့် ယူတို့နှင့် ထပ်မံ၍ပြဆိုပုံ	၁၄၉
၁၁၈။	ကာယသ သေဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယော ဒုဂ္ဂတိ-ဝိနိပါတော စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၁၅၀
၁၁၉။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ စတုတ္ထစျာန်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သို့ စေလွှတ်၍ တေဇောကသိုဏ်း,ဩဒါတကသိုဏ်း, အာလောကကသိုဏ်းတို့တွင် တပါးပါး သော ကသိုဏ်းကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ နီးသော အကြောင်းဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သော်လည်း အပ-နာကို မဖြစ်စေအပ်ပုံ	၁၅၂
၁၂၀။	အပနာကိုဖြစ်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ပါဒ-ကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်၍ ပရိကံ၏ မှီရာမဖြစ်နိုင်ပုံ	၁၅၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၁။	ကသိုဏ်း(၃)ပါးတို့တွင် အာလောကကသိုဏ်းကို ချီးမွမ်းထိုက်ပုံ အာလောက ကသိုဏ်းကိုရင်း, အာလောကကသိုဏ်းမှ တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကိုရင်း ကသိဏနိဒ္ဒေသဝယ် ဥပစာရစျာန်ဌသာတည်၍ ပွါးစေအပ်ပုံ	၁၅၃
၁၂၂။	ကသိုဏ်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွါးသောအရပ်၏ အတွင်းဌာနတည်သော ရူပါရုံကိုသာ ရှုအပ်ပုံနှင့် အပဋ္ဌာတည်သော ရူပါရုံကိုရှုလျှင် ပရိကံ၏ ဝါရကို လွန်ခြင်းကြောင့် အရောင်အလင်းကွယ်ပျောက်၍ အတွင်းရူပါရုံလည်း မထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၃
၁၂၃။	မထင်သောရဟန်းအား ပါဒကစျာန်ကို အဖန်ဖန် ပွါးပြီး ထိုစျာန်မှထ၍ အရောင်အလင်းကို ဖြစ်စေအပ်ပုံ	၁၅၄
၁၂၄။	အရောင် မြဲမြံသောအခါ " မည်သည့်အရပ်ဌ အရောင်ဖြစ်စေ"ဟု ပိုင်းခြားလျှင် ထိုပိုင်းခြားသောအရပ်ဌ အရောင်အလင်းဖြစ်ပုံကို မြက်မီးရှူး ဥပမာဖြင့်ဖော်ပြခြင်း	၁၅၄
၁၂၅။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံပြုလျှင် မံသစက္ခုဖြင့် မမြင်နိုင်သော နံရံ,တောင်,တံတိုင်း တဖက်ဌတည်သော ရူပါရုံများကိုရင်း စကြဝဠာတပါးဌတည်သော ရူပါရုံများကိုရင်း မံသစက္ခုမှာ ထင်မြင်သကဲ့သို့ ထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၅
၁၂၆။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သာ ရူပါရုံကို မြင်စွမ်းနိုင်၍ "အာဝဇ္ဇန်းပရိကံ" ဟူသော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့သည် ရူပါရုံကို မမြင်စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၅၆
၁၂၇။	ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား စျာန်ရှိုးဖြစ်အောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်၍ ရူပါရုံကို မြင်သော အခါ မမေ့မလျော့ ဖြစ်သင့်ပုံ	၁၅၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၈။	ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ ဖြစ်စဉ်ကို ရှေးနည်းအတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ, ရှေး အာဝဇ္ဇန်းစိတ်များ ကာမာဝစရမည်ပုံ, နောက်၌ ရူပါရုံကိုမြင်၍ အကျိုးကို ပြီးစေတတ် သောစိတ်သည် ရူပါဝစရမည်ပုံ ထိုအတ္တသာဓက စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သောဉာဏ်ကို 'စုတူပပါတဉာဏ်' ဟုရင်း "ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်"ဟုရင်း ဆိုအပ်ပုံ	၁၅၆
	ပကိဏ္ဏကကထာ	
၁၂၉။	အသိဉာဏ်ခုနစ်ပါး၌ ခွဲခြားဝေဖန်ရန် စကားပျိုး	၁၅၇
၁၃၀။	အာရမ္မဏတိုက်လေးပါးကို ဟောပြီးနောက် ထို အာရုံတို့၌ အသိဉာဏ်ခုနစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူခြင်း	၁၅၇
၁၃၁။	ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဋ္ဌတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံ ခုနစ်ပါး၌ဖြစ်ပုံ	၁၅၈
၁၃၂။	ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဋ္ဌတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံလေးပါး၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၃။	စေတောပရိယ အ ဘိ ညာဉ် သည် "ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဗဟိဒ္ဓ" ဟူသော အာရုံရှစ်ပါး၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၄။	မဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်ကိုမသိနိုင် ဤနည်းဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင် မသိနိုင်ပုံကို ဆောင်၍သိအပ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၅။	ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကား အလုံးစုံသော အရိယာတို့၏ စိတ်ကို သိနိုင်၍ အထက် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့က အောက်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ စိတ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပုံ	၁၆၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၆။	မဂ်ကိုအာရုံပြုသောအခါ မဂ်အာရုံရှိ၍ အတိတ်ခုနစ်ရက်အတွင်းဌ်ရင်း, အနာဂတ် ခုနစ်ရက်အတွင်းဌ်ရင်း သူတပါးတို့၏စိတ်ကို သိသောအခါ အတိတ်အာရုံ, အနာဂတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၁
၁၃၇။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါး ပြောပုံနှင့် ခဏသုံးပါးအပေါင်းဌ် အကျုံးဝင်သော တရားကို ခဏပစ္စုပ္ပန်ခေါ်၍ ရှုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခုသော သန္တတိ-ဝါရဌ် အကျုံးဝင်သော တရားကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ခေါ်ပုံမျှားကို မဇ္ဈိမနိကာယ်တော် ဆရာတို့ အလို အတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ	၁၆၁
၁၃၈။	သံယုတ္တနိကာယ်ဆောင် ဆရာတို့ အလိုမူကား ရူပသန္တတိ, အရူပသန္တတိ နှစ်ပါးကိုသာ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန် ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၂
၁၃၉။	ပဋ္ဌိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ တဘဝလုံးဌ်အကျုံးဝင်သော တရားအပေါင်းကို "အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်" ဟု ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၃
၁၄၀။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါးတွင် ခဏပစ္စုပ္ပန်သည် စေတောပရိယဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ကြောင်း အဘယဂိရိကျောင်းနေ ကေစိဆရာတို့ဆိုသော်လည်း ထို အယူမသင့်ကြောင်းယုတ္တိပြ၍ အဌကထာဆရာတို့ ပယ်မြစ်ပုံ	၁၆၄
၁၄၁။	စေတောပရိယအဘိညာဉ်သည် အဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိပုံနှင့် သူတပါးစိတ်ကို အာရုံပြုသောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ	၁၆၄
၁၄၂။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အဏ္ဍဇာ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှစ်ပါးဌ် ဖြစ်၍ အမြဲအားဖြင့် အတိတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၃။	စေတောပရိယဉာဏ် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်တို့သည် အတိတ်အာရုံရှိသော်လည်း စေတောပရိယဉာဏ်သည် ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသော စိတ်မှတပါးသောခန္ဓာကိုရင်း ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမျိုးစသည်ကိုရင်း မသိနိုင်ပုံ	၁၆၆
၁၄၄။	အတိတ် ခန္ဓာတို့သည်ရင်း, ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည် အနွယ် စသည်တို့သည်ရင်း ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိပုံ	၁၆၇
၁၄၅။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မိမိခန္ဓာကို အောက်မေ့သောအခါ အဋ္ဌတ္ထအာရုံရှိ၍ သူတပါး ခန္ဓာကို အောက်မေ့သောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ	၁၆၇
၁၄၆။	ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဋ္ဌတ္ထ ဗဟိဒ္ဓ-ဟူသော အာရုံလေးပါးသာဖြစ်၍ အနာဂတ်သဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အနာဂတ် အဋ္ဌတ္ထ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှစ်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၈
၁၄၇။	စေတောပရိယဉာဏ်သည် အနာဂတ်အာရုံရှိသော်လည်း လာလတံ့ ခုနှစ်ရက်အတွင်း၌သာ အာရုံရှိ၍ စိတ်မှတပါး ရူပကွန်ခွာကိုရင်း ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည်အနွယ် စသည်ကိုရင်း မသိနိုင်ပုံ	၁၆၉
၁၄၈။	အနာဂတံသ ဉာဏ်သည် အနာဂတ်ကာလ၌ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိသောကြောင့် "ငါသည် ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်လတံ့"ဟု သိသော အခါအဋ္ဌတ္ထအာရုံရှိပြီးလျှင် "ဤသူသည် ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်လတံ့"ဟု သိသောအခါ ဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိပုံ အမည် အနွယ်စသည်ကို သိသောအခါ ပညတ်အာရုံ ရှိပုံ	၁၆၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၉။	ယထာဂတမ္ဘုပဂညာဏ်သည် ကာမ မဟာဂ္ဂတ် အတိတ် အဋ္ဌတ္ထ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံငါးပါး တို့၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၉

၁၄-ခန္ဓနိဒ္ဒေသ

ပညာကထာ

၁၅၀။	စိတ်ကို အဦးအစ ပဓာနပြု၍ သမာဓိဘာဝနာကို ပွါးပြီးသောရဟန်းသည် ဒေသနာဂ္ဂမ ပဋိ-ပတ္တိဂ္ဂမအားဖြင့် ပညာဘာဝနာကို ပွါးစေရန် စကားပျိုး	၁၇၁
၁၅၁။	ကာ ပညာ-ဟူသော ပုဒ္ဓာဝ၌ ပညာသည် ကုသိုလ် စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိသော်လည်း ဤပညာဘာဝနာအရာ၌ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပဿနာပညာကိုသာ အလိုရှိအပ်ပုံ	၁၇၂
၁၅၂။	ပညာ-ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်နှင့်သညာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏ ကွဲပြားပုံကို ရှင်းလင်းအောင် ဖွင့်ပြ ခြင်း	၁၇၂
၁၅၃။	ပညာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၁၇၆

ပညာဘေဒကထာ

၁၅၄။	ကတိဝိဓေ ပညာ-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ၏ အဖြေ ဝိသဇ္ဇနာ	၁၇၇
၁၅၅။	ပညာသည် ကေဝိဓကောဿသအားဖြင့် တပါး သာ ရှိသော်လည်း ဒုဝိဓကောဿသအားဖြင့် လောကီပညာ, လောကုတ္တရာပညာ စသော အားဖြင့် နှစ်ပါးစီ ရှိကြပုံ	၁၇၈
၁၅၆။	တိကဒ္ဓ သူတပါးညွှန်ပြသောနည်းကို မကြားနာပဲ အကြောင်းဥပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

စိန္ဓာမယပညာ, သူတပါး ညွှန်ကြားအပ်သော နည်းဖြင့်ပြီးသော သုတမယပညာ, သူတပါး ညွှန်ပြသောနည်းကို ကြားဘူးသည် ဖြစ်စေ မကြားဘူးသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော ဘာဝနာမယပညာ စသောအားဖြင့် သုံးပါးစီ ရှိပုံ ၁၂၉

၁၅၂။ စတုက္ကဋ္ဌ ဒုက္ခသစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဉာဏ်, ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမุဒယသစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသောဉာဏ် စသောအားဖြင့် လေးပါးစီ ရှိပုံ ၁၀၃

၁၅၃။ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် အဓိဂမော ပရိယတ္တိသဝန ပရိပုစ္ဆာ ပုဗ္ဗယောဂေါ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့် ၁၀၃

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝေဒ္ဓာန

၁၅၄။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဘူမိ, မူလ, သရီရမည်သော တရားတို့ကိုအကျဉ်းပြခြင်း ၁၉၃

ရူပက္ခန္ဓကထာ

၁၆၀။ ခန္ဓာငါးပါးတွင် အချမ်းအပူစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ပေါက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော တရားအပေါင်းကို ဉာဏ်ဖြင့် တခုတည်းပြု၍ (ရူပက္ခန္ဓာ) "ရူပ်အစု"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ ၁၉၄

၁၆၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် ရူပဇနလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ ရှိလေသလည်း ဘူတရူပ် ဥပါဒါရူပ်အားဖြင့် (၂) ပါးပြားပုံ ၁၉၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၂။	ဘူတရူပ် ဥပါဒါရူပ်တို့တွင် ဘူတရူပ် (၄)ပါး ပြားရ၍ ဘူတရူပ် (၄)ပါးလုံးတို့သည် မိမိမှ ကြွင်းသော ခဘတ်(၃)ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိပုံ	၁၉၆
၁၆၃။	ဥပါဒါရူပ်(၂၄)ပါးတို့တွင် ပသာဒရူပ်ငါးပါးတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၁၉၆
၁၆၄။	စက္ခုသည် တေဇောလွန်သောဘုတ်တို့ကို သော-တ ဃာန ဇိဝှါတို့သည် ဝါယော ပထဝီ အာပေါ လွန်သောဘုတ်တို့ကို ကာယသည် ခပ်သိမ်းသော ဘုတ်တို့ကို ကြည်စေနိုင်၏ ဟူသော ကေစိ အပရေဆရာတို့၏ အယူများ	၁၉၉
၁၆၅။	ကေစိအပရေ အယူပွေသောဆရာတို့၏ စကားသည် သာသနာတော်ဌိုင်ခန့်သော ထုတ်ဆောင်စရာ သာဓကမရှိ၍ မသင့်လျော်ပုံနှင့် ပသာဒရူပ်ငါးပါးတို့သည် ထူးသောအကြောင်း မရှိသော်လည်း "အချင်းချင်းမတူ"ဟူသော စကားကို ယူအပ်ပုံ	၁၉၉
၁၆၆။	စက္ခုစသည်တို့၏ အထူးကား ဘုတ်ထူးသော ကြောင့်မဖြစ် ကံထူးသောကြောင့်သာ ၎င်းတို့၏ အထူးဖြစ်ရပုံ	၂၀၃
၁၆၇။	ပသာဒရူပ်ငါးခုတို့တွင် စက္ခုသောတတို့သည် မိမိသို့မရောက်သော အာရုံကိုယူတတ်၍ ဃာန ဇိဝှါ ကာယတို့သည် မိမိသို့ရောက်သော အာရုံကိုမှ ယူတတ်ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း	၂၀၄
၁၆၈။	ညှိသောမျက်မှေး မျက်တောင်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြွမ်းပြီးလျှင် မျက်နက်ဝန်း မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၍ ကြာညှိပွင့်ချပ်နှင့်တူသော အသားစိုင်တို့ကို "မျက်လုံး"ဟု ခေါ်ပုံ	၂၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၉။	စက္ခုပသာဒသည် မျက်နှာက်ဝန်း၏ အလယ်၌ ပမာဏအားဖြင့် သန်းဦးခေါင်း ပမာဏအရပ်၌ ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ ဝတ္ထု, ဒွါရ အဖြစ်ကို ပြီးစေလျက် တည်ရှိပုံ	၂၀၅
၁၇၀။	သောတပသာဒသည် "သသမ္ဘာရသောတ" ဟု ဆိုအပ်သော နှားပေါက်၏အတွင်းဝယ် စိုပြည်နုပျို၍ နီသောအမွှေးတို့ဖြင့် စီရရိုရောက်ပြီးလျှင် လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိရာအရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀၇
၁၇၁။	ဃာနပသာဒသည် နှာခေါင်းတွင်းဝယ် ဆိတ်ခွါသဏ္ဌာန်ရှိသောအရပ်၌ တည်ရှိ၍ ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည် လျှာလယ်အထက်ဝယ် အလယ်ကဖြစ်သော ကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော အရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀၈
၁၇၂။	ဤကိုယ်၌ ကမ္မဇတေဇော၏ တည်ရာကိုရင်း ဆံဖျား အမွှေးဖျား ခြေသည်း လက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သော အရေဖျားကိုရင်း ချန်ထား၍ ဥပါဒိဏ္ဏကရုပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်ဝယ် ကာယပသာဒသည် ဝါဂွမ်းလွှာ၌ဖြစ်သော ဆီကဲ့သို့ တည်ရှိပုံ	၂၀၈
၁၇၃။	မြွေ, မီကျောင်း, ဌက်,အိမ်ခွေး, မြေခွေးတို့သည် တောင်ပို့ခေါင်း, ရေနက်ဝှမ်းရာ, ကောင်းကင်, ရွာတွင်းသုသာန် ဟူသော မိမိတို့ကျက်စားရာ အရပ်သို့ ညွှတ်သောစိတ်ရှိသကဲ့သို့ စက္ခုစသော ပသာဒရုပ် ငါးပါးတို့သည်လည်း ရူပါရုံစသော မိမိအာရုံသို့သာ ညွှတ်တတ်ပုံ	၂၀ဂ
၁၇၄။	ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဟာဒယဝတ္ထုတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်နှင့် အမိပွါယ်ကိုဖွင့်ပြခြင်း	၂၀၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇၅။	စိတ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ဝါယောဓာတ်၏ ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေခြင်း ကောင်းစွာ တည်စေခြင်း လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား ကျေးဇူးပြုတတ်သော ဝါယောလွန်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏ အခြင်းအရာအထူးကို ကာယဝိညတ်ခေါ်ပုံနှင့် ၎င်း၏ရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၁၆
၁၇၆။	"တိသော ဖုသော" ဟု ဝစီအထူးကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် စိတ္တသမုट्ठာန် ပထဝီဓာတ်၏ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား သဟကာရီ ကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပထဝီဓာတ်လွန်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏ အခြင်းအရာထူးကို ဝစီဝိညတ်ခေါ်ပုံနှင့် ၎င်း၏ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၁၈
၁၇၇။	အာကာသဓာတု ရူပသဿလဟုတာ ရူပသမုဒုတာ ရူပသကမ္မညတာ ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၂၀
၁၇၈။	ရူပသဿလဟုတာ ရူပသမုဒုတာ ရူပသကမ္မညတာ မည်ပုံနှင့် ရူပသညူပစယော ရူပသသန္ဌတိ ပုဒ် ၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၂၄
၁၇၉။	ရူပ်အာယတန (၁၁)ပါးတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်ကို အာစယဟူ၍ ဆိုအပ်ပုံ ထိုအာစယဟုဟော အပ်သော ဥပါဒ်သည်ပင် ရူပသညူပစယ သန္ဌတိမည်ပုံ	၂၂၇
၁၈၀။	အဋ္ဌကထာ၌ ရှေးဦးအစဖြစ်ခြင်းသည် အာစယ ရှေးဦးအစ၌ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်၎င်း ဥပစယမည်ပုံနှင့် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည် သန္ဌတိမည်ပုံကို မြစ်ကမ်းသဲခုံ ၌ တူးအပ်သော လက်ယက်တွင်းငယ် ဥပမာ စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၂၂၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၁။	ဇရတာ အနိစ္စတာ အာဟာရ ပုဒ်တို့၏လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များနှင့် ၎င်းပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များ	၂၃၀
၁၈၂။	ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရူပ် (၂၈) ပါးတို့သည် ပါဠိတော်၌ လာသောရူပ်တို့မည်ပုံ	၂၃၂
၁၈၃။	အဋ္ဌကထာ၌ကား ဗလရူပ် သမ္ဘဝရူပ် ဇာတိရူပ် ရောဂရူပ်တို့နှင့် အချို့သော အာဘယဂိရိဝါသီ မထေရ်တို့၏ အလို မိုဒ္ဓရူပ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ ၎င်းမိုဒ္ဓရူပ်ကို ပယ်မြစ်အပ်ပုံ	၂၃၃
၁၈၄။	(၂၈)ပါးသော ရူပ်အလုံးစုံသည် လောဘစသော ဟိတ်မဟုတ်ခြင်း သမ္မယုတ်ဟိတ်မရှိခြင်း ဟိတ်နှင့် မယှဉ်ခြင်း ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း အစရှိသော နည်းဖြင့် တပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၅။	အတ္တတို့ကရူပ် ဗာဟိရရူပ် အစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၆။	စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးသော ရူပ်တို့သည် အတ္တဘောကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အတ္တတို့ကရူပ်မည်ပုံနှင့် အတ္တတို့ကမှ ကြွင်းသော (၂၃) ပါးသော ရူပ်တို့သည် ဗာဟိရရူပ်မည်ပုံ	၂၃၄
၁၈၇။	အလုံးစုံသော ရူပ်တို့သည် သနိဒဿနတိက် ကမ္မဇတိက် အစရှိသော တိက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၃၆
၁၈၈။	ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က ရူပရူပါဒိစတုက္က ဝတ္ထာဒိစတုက္ကတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း လေးပါး ပြားပုံ အကျယ်ကို ပြဆိုခြင်း	၂၃၇
၁၈၉။	ဧကဇရူပ် ဒွိဇရူပ် တိဇရူပ် စတုဇရူပ် နကုတောစိ ဇာတရူပ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ	၂၃၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဝိညာဏကွန္ဓကထာ

၁၉၀။ နာမကွန္ဓာလေးပါးတို့တွင် အလုံးစုံသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝေဒနာကွန္ဓာဟုဆိုင်း အာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော တရားသဘောကို သညာကွန္ဓာဟုဆိုင်း အားထုတ် ကြောင့်ကြ ဗျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို သင်္ခါရကွန္ဓာဟုဆိုင်း သညာသိခြင်းမှ ထူးသော အာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝိညာဏကွန္ဓာဟုဆိုင်း ခေါ်အပ်ပုံ ၂၄၀

၁၉၁။ ဝိညာဏ်သည် ဝိဘာနနလက္ခဏာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်း သဘောလက္ခဏာ တပါးသာ ရှိသော်လည်း ဇာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ ၂၄၂

၁၉၂။ ကုသိုလ်သည် ဘူမိဘေဒအားဖြင့် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၂

၁၉၃။ သူတပါးတို့က မတိုက်တွန်းပဲ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အသင်္ခါရိက မည်ပုံ တိုမှ ပြန်သောအားဖြင့် သသင်္ခါရိကကိုလည်း သိအပ်ပုံ ၂၄၂

၁၉၄။ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည် စျာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သော အားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ ၂၄၅

၁၉၅။ အရူပါဝစရကုသိုလ်သည် လေးပါးသော အာရုပ္ပ စျာန်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၅

၁၉၆။ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဘုံ တပါးသာဖြစ်၍ မူလအားဖြင့် လောဘမူ ဒေါသမူ မောဟမူဟူ၍ (၃)ပါး ပြားပုံ ၂၄၆

ဦးခရ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၇။	ထိုသုံးပါးတွင် လောဘမူစိတ် ရှစ်ပါးပြားပုံကို အကျယ်ဖွင့်ပြခြင်း	၂၄၆
၁၉၈။	ဒေါသမူစိတ်သည် ဒေါမနဿသဟဂတ ပဋိဃ သမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိကဟူ၍ နှစ်ပါး ပြားပုံ	၂၄၈
၁၉၉။	မောဟမူစိတ်သည် ဥပေက္ခာသဟဂတ ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ္တ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၀။	အဗျာကတ စိတ်သည် ဇာတိဘေဒ အားဖြင့် ဝိပါက်အဗျာကတ ကိရိယာအဗျာကတဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၁။	ဝိပါက်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဝိပါက် ရူပဝိပါက် အရူပဝိပါက် လောကုတ္တရာဝိပါက်အားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၂။	ကာမာဝစရသည် ကုသလဝိပါက် အကုသလ ဝိပါက် ဟူ၍ဌင်း ကုသလဝိပါက် သည်လည်း အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဟူ၍ဌင်း နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၃။	လောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်မှကင်းသောကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် အဟိတ်မည်၍ ယင်းအဟိတ် ကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် စက္ခုဝိညာဉ်စသော အားဖြင့် ရှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၉
၂၀၄။	စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်မျှား	၂၄၉
၂၀၅။	ရှစ်ပါးသောအဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် မြဲသော အာရုံ မမြဲသော အာရုံရှိ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုခဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့၏အပြားအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၅၁
၂၀၆။	အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် သဟိတ်ဝိပါက်မည်၍ ထို သဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ကာမာဝစရကုသိုလ် ကဲ့သို့ သောမနဿ အစရှိသောအားဖြင့် ရှစ်ပါး ပြားရပုံ	၂၅၁
၂၀၇။	အဟိတ်ကုသလဝိပါက်တို့သည် ဣဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌ-မဋ္ဌတ္တာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌမဋ္ဌတ္တာရုံတို့ကို အာရုံပြု၍ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သုခသဟဂုတ် သောမ-နဿသဟဂုတ်အားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၅၂
၂၀၈။	ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ရူပါဝစရကုသိုလ် ကဲ့သို့ ငါးပါးပြားရပုံနှင့် ထိုအတူ အရူပဝိပါက် ဝိညာဉ် လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့သည် လည်း ၄-ပါးစီပြားရပုံ	၂၅၃
၂၀၉။	ကိရိယာဝိညာဉ်သည် ဘူမိဘေဒအားဖြင့် ကာမာ-ဝစရကိရိယာဝိညာဉ် ရူပါဝစရကိရိယာဝိညာဉ် အရူပါဝစရကိရိယာ ဝိညာဉ်အားဖြင့် သုံးပါး ပြားပုံ	၂၅၄
၂၁၀။	မနောဝိညာဏဓာတ်သည် သေက္ခ အသေက္ခ ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏ ဓာတ် တပါးသောသူတို့နှင့် မဆက်ဆံ အသေက္ခ တို့နှင့်သာလျှင် အာဝေဏိကဖြစ်သော မနော-ဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၅၄
၂၁၁။	ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ဝိပါက်စိတ် ၃၆-ကိရိယာစိတ် ၂၀-တို့၏အစုမ်းဖြင့် (၈၉)ပါး	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သောစိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေစသော တဆယ့် လေးပါးသော အကြောင်းကိစ္စတို့ကြောင့်ဖြစ်ပုံ	၂၅၆
၂၁၂။	ဘဝင်အစဉ် ဖြစ်လတ်သော် သတ္တဝါတို့အား စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့သည် ရှုပါရုံစသော အာရုံကိုယူ ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၃။	စက္ခုပသာဒအား ရူပါရုံထင်သောအခါ ရှုပ်ကိုစဉ်၍ စက္ခုပသာဒအား ထိပါးခြင်းဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် ထိခိုက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘဝင်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၄။	ဘဝင်ချုပ်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်း ကိစ္စကို ပြီးစေ လျက် ပဉ္စဒ္ဒါရုဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၅။	သောတဒ္ဒါရုစသည်တို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍ သိအပ်ပုံ	၂၅၈
၂၁၆။	မနောဒ္ဒါရ၌ ခြောက်ပါးသော အာရုံထင်သော အခါ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဖြစ်သော အဟိတ်ကြိယာ မနော ဝိညာဏခေတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၇။	ပဉ္စဒ္ဒါရုဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စကို ပြီး စေလျက် စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသော စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၈
၂၁၈။	သောတဒ္ဒါရုစသည်တို့၌ သဝနစသော ကိစ္စကို ပြီးစေကုန်လျက် သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဝိညာဉ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၁၉။	ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ဣဋ္ဌ ဣဋ္ဌမရှိတို့ရာရုံတို့၌ကုသ လဝိပါက်တို့ဖြစ်ပြီးလျှင် အနိဋ္ဌ အနိဋ္ဌမရှိတို့ ရုံ၌ အကုသလဝိပါက်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉

နိုးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၂၀။	စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ စက္ခုဝိညာဉ်အား လျောက်ပတ်သော မနောဓာတ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ပဋ္ဌဝိညာဉ်တို့၏ အာရုံကိုသာ ခံလင့်သကဲ့သို့ ကုသလဝိပါက် ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်ဖြစ်ပြီးလျှင် အကုသလဝိပါက် ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလဝိပါက် မနောဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၁။	ဝိပါက်မနောဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ၌လည်း ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော အဟိတ်ဝိပါက် မနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၂။	ဝုဋ္ဌောဒ်၏ အခြားမဲ့၌ မဟန္တာရုံဖြစ်အုံ့ ဝုဋ္ဌောသည် မှတ်အပ်ပြီးသောအာရုံ၌ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့ အစွမ်းဖြင့် ခြောက်ကြိမ်, ခုနှစ်ကြိမ်သော ဇောတို့ စောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၃။	မနောဒ္ဓါရ၌ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့ဝယ် ကာမဇော တခုယုတ်သုံးဆယ် ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန်ပရိကံ၏ အထက်၌ ရူပါဝစရကုသိုလ် ကြိယာဇော တဆယ် အရူပကုသိုလ် ကြိယာ ဇော ရှစ်ခု လောကုတ္တရာဇော ရှစ်ခုဟူသော ငါးဆယ့်ငါးပါးသော ဇောတို့တွင် တခုခုသော ဇောသည် စောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၄။	ပဋ္ဌဒ္ဓါရ၌ အတိမဟန္တာရုံသည် မနောဒ္ဓါရ၌ ထင်သောအခါ ကာမာဝစရ သတ္တဝါတို့အား ကာမဇောအဆုံး၌ ကာမတဒါရုံ တခု ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၆၁
၂၂၅။	တဒါရုံအဆုံး၌ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဘဝင်ပြတ်သောအခါ ဘာဝင်္ဂဇန်း အစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၆၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၂၂၆။ စိတ်အစဉ်သည် ဘဝင်၏ အခြားမဲ့၌ အာဝဇ္ဇန်း, အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စတပ်သော စိတ်စသည်တို့သည် စိတ္တနိယာမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ တခုသောဘဝ၌ ဘဝင်ကုန်သည်အထိ ဖြစ်နိုင်ပုံ ... ၂၆၂

၂၂၇။ ဘဝင်စိတ်ကိုပင် ထိုထိုဘဝမှ ရှေးတတ်သော ကြောင့် "စုတိ"ဟုဆိုအပ်ပုံနှင့် ထိုစုတိစိတ်သည် လည်း တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သာ ရှိပုံ ၂၆၂

၂၂၈။ စုတိမှုပဋ္ဌိသန္ဓေ, ပဋ္ဌိသန္ဓေမှဘဝင် ဤသို့ချည်း နှင်နှင်အားဖြင့် သုံးပါးသောဘဝ ငါးပါးသော ဂတိ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့၌ တတုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲ စိတ် အစဉ်ဖြစ်ပုံနှင့် ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာစက် ပြတ်နိုင်ပုံ ၂၆၃

ဝေဒနာကွန္ဒကထာ

၂၂၉။ အာရုံ၏ အရသာကိုခံစားသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မှတ်အပ်သောတရားသည် ဝေဒနာ မည်ပုံ ၂၆၃

၂၃၀။ ထိုဝေဒနာသည် ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော မိမိ၏ အသီးဥစ္စာ သဒေါလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း ဇာတိအစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ်ဝေဒနာ အကုသိုလ်ဝေဒနာ အဗျာကတ ဝေဒနာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ ၂၆၄

၂၃၁။ ကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် သုခဝေဒနာမည်၍ အကုသလ-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခဝေဒနာမည်ပုံ ...	၂၆၄
၂၃၂။	သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၆၅

သညာကွန်ကထာ

၂၃၃။	နိမိတ္တသည် အပြားရှိသောအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသောတရားသည် သညာ မည်ပုံ	၂၆၇
၂၃၄။	သညာသည် အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော သဘော အားဖြင့် တပါးသာဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ်သညာ အကုသိုလ်သညာ အဗျာကတသညာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ	၂၆၇

သင်္ခါရကွန်ကထာ

၂၃၅။	အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာဟူသည် အပေါင်းအစု ပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားဖြစ်၍ ထိုတရား ကိုပင် သင်္ခါရဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပုံ .	၂၆၉
၂၃၆။	သင်္ခါရတို့သည် လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ ဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် သင်္ခါရ အကုသိုလ်သင်္ခါရ အဗျာကတသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ .	၂၆၉
၂၃၇။	ဖဿ ဝေဒနာ ဝိရိယ ဇီဝိတ သမာဓိစသော သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတရားတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၇၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အဘိတာဒိဝိဘာဂကထာ

၂၃၈။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဋ္ဌတ္ထ ဗဟိဒ္ဓ စသော အလုံးစုံသော ရူပ်အပေါင်းကို ရူပွန လက္ခဏာတခုဟု တပေါင်းတည်းပြု၍ "ရူပ်အစု" ဟု ခေါ်ဆိုရပုံ ၃၀၄

၂၃၉။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် စသည်ဖြင့် ပြားသော အလုံးစုံသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တဆက်တည်းချုံး၍ "ဝိညာဉ်အစု"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ... ၃၀၅

၂၄၀။ ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရှိပ်သည် အဒ္ဓါ သန္တတိ သမယ ခဏတို့၏ အစုမ်းဖြင့် အတိတ်မည်သကဲ့သို့ ထိုလေးပါးသောအဖို့ဖြင့် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆

၂၄၁။ အခွန်၏ အစုမ်း သန္တတိ၏ အစုမ်း သမယ၏ အစုမ်း ခဏ၏ အစုမ်းအားဖြင့် ရှိပ်တို့သည် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆

၂၄၂။ အကနိဋ္ဌပြဟ္မာတို့၏ ရူပ်အောက် သုဒဿီပြဟ္မာတို့၏ရှေ့သည် ယုတ်ညံ့၏ ထိုသုဒဿီပြဟ္မာတို့၏ ရူပ်သည်ပင် သုဒဿာပြဟ္မာတို့၏ရူပ်ထက် မြတ်ပုံ ဤသို့အားဖြင့် ၎င်းရဲ့ သတ္တဝါတို့တိုင်အောင်အယုတ် အမြတ်ကို သိအပ်ပုံ ၃၀၈

၂၄၃။ တဒေကဋ္ဌ အဘိသံယူဟိတ္တာ အဘိသံခီပိတ္တာ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အလုံးစုံသောရူပ်ကို ရူပွန လက္ခဏာ ဟူသောအဖို့တစုဟု ပညာဖြင့်အစုပြု၍ "ရူပက္ခန္ဓာ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၉

၂၄၄။ ရူပ်ကိုပြုသကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်တို့ဟုလည်း ဝေဒ-ယိတလက္ခဏာစသော အစုသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်မည်ပုံ ၃၀၉

ဦးရေ	အားကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄၅။	သြဠာရိကသုခုမတို့၏အပြားကို ဝိဘင်းပါဠိတော်၌လာသော ဇာတ် သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကီ လောကုတ္တရာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်ပုံ...	၃၁၁
၂၄၆။	ဒုက္ခဝေဒနာသည် သာယာအပ်သောသဘောမရှိခြင်းကြောင့်ရင်း တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသောကြောင့်ရင်း ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့်ရင်း ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်ရင်း နှိပ်စက်လွှမ်းမိုးတတ်သောကြောင့်ရင်း သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၇။	သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ငြိမ်းချမ်းသာယာဖွယ်သော သဘော စသည်တို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၈။	သုခ ဒုက္ခတို့သည် တုန်လှုပ်ခြင်း မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောစသည်တို့ကြောင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာထက် ယုတ်ပြီးလျှင် ယင်း အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ သုခဝေဒနာတို့ထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၃
၂၄၉။	သမာပတ် မဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာသည် အထူးထူးသော အာရုံ၌ ပျံ့လွင့်သောကြောင့် သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာအောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၃
၂၅၀။	အကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် အပျောက်တတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်မွေ့သော်လည်း သဘာဝ ပုဂ္ဂိုလ် လောကီယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သြဠာ-ရိကမည်ပုံနှင့် အယုတ်အမြတ် အနိုးအဝေးကို လည်း သိအပ်ပုံ	၃၁၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကမာဒီဝဏ်ခွဲယကထာ	
၂၅၁။	ကမတော-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဥပဓိတို့ကြောင့် ဖြစ်စဉ်, ပဟာနကြောင့် ပယ်စဉ်, ပဋိပတ္တိကြောင့် ကျင့်စဉ်, ဘူမိကြောင့် ဘုံစဉ်, ဒေသနာကြောင့် ဒေသနာအစဉ် အားဖြင့် အစဉ်မျှားစွာရှိပုံ	၃၁၉
၂၅၂။	ခန္ဓာတို့ကို "သာသဝဥပါဒါန်" ဟု အထူးမပြုသော အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူပြီး ဥပါဒါနကွန္ဓာတို့ကို အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အထူးပြု၍ ဟောတော်မူပုံ	၃၂၀
၂၅၃။	ဘုရားရှင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို ထူးသော အဖို့အားဖြင့် တပါးတည်း ပေါင်းစု၍ ယူခြင်းစသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ငါးပါးထက် မယုတ်မလွန်သော ခန္ဓာတို့ကို ဟောတော်မူပုံ	၃၂၂
၂၅၄။	ရူပုပါဒါနကွန္ဓာသည် လူနာစရပ်နှင့်တူပုံ ဝေဒနုပါဒါနကွန္ဓာသည် အနာရောဂါနှင့်တူပုံ သညုပါဒါနကွန္ဓာသည် သလိပ်သည်းခြေ လေစသောအနာ ဖြစ်ကြောင်း ဥပမာရှိပုံ သင်္ခါရုပါဒါနကွန္ဓာသည် မလျှောက်ပတ်သော ဥတုဘောဇဉ်စသည်ကို မှီဝဲသည်နှင့်တူပုံ	၃၂၄
၂၅၅။	သခေါ်ပအားဖြင့် ဥပါဒါနကွန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်းကို သတ်အုံ့မှုးမှုး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့်တူပုံ	၃၂၅
၂၅၆။	ဘာရသုတ်ဖြင့် လေးလံသောဝန်နှင့်တူပုံ ခဇ္ဇနီယဒေသနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စားအုံ့မှုးမှုး ဘီလူးဥပါယ်နှင့်တူပုံ ယမသုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် အနိစ္စ	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ် အနတ္တဘဝဖြစ် သခ်ာတ၏အဖြစ် သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆

၂၅၃။ ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ တွင် ရူပ်ကို ရေပြွက်ကဲ့သို့ရင်း သညာကို တံလှယ်ကဲ့သို့ရင်း သခ်ါရတို့ကို ငှက်ပြောတုံးကဲ့သို့ရင်း ဝိညာဉ်ကို မျက်လှည့်ပြသော အရုပ်ကဲ့သို့ရင်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆

၂၅၄။ ဝေဒနာကို ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သခ်ါရဒုက္ခ တို့မှ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ခ, သညာ သခ်ါရတို့ကို ပြုပြင်စီရင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း သည်၏ အဖြစ် အာဏာ မပိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် အနတ္တ, ဝိညာဉ်ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိသည်၏ အကြစ်ကြောင့် "အနိစ္စ"ဟု မှတ်အပ်ပုံ ၃၂၆

၂၅၅။ သခ်ေပ ဝိတ္ထာရနှစ်ပါးတို့ဖြင့် ရှုသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား လိုအပ် တောင့်တအပ်သော အကျိုး မျှားပြီးနိုင်ပုံ ၃၂၇

၂၆၀။ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို "မိုးအပ်သော သန့်လျက်ရှိ သော ရန်သူနှင့် တူ၏"ဟု ရှုသော ယောဂီသည် ခန္ဓာတို့ကြောင့် မဆင်းရဲ မပင်ပန်းရပုံ ၃၂၇

၂၆၁။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့ကို "ရေမြုပ်ဆိုင် စသည်နှင့် တူ၏"ဟု ရှုသော ယောဂီသည် အနှစ်မဲ့သော ခန္ဓာငါးပါးတို့အား အနှစ်ရှိသော တရားဟု ရှုလေ့မရှိပုံ ၃၂၇

၂၆၂။ အဋ္ဌတ္တိကရုပ်ကို အသုဘအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီ သည် ကဗဠီကာရ အာဟာရကို ပိုင်းခြားမှ သိပုံနှင့် အသုဘဖြစ်သော အဋ္ဌတ္တိကရုပ်၌ သုဘ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပဋ္ဌာန် အမှတ်မျှားသော သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တ-ဝိပလ္လာသ ဒိट्ठိဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ	၃၂
၂၆၃။	ဝေဒနာကို ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် ဖဿာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, ဒုက္ခကို "သုခ"ဟု အမှတ်မျှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, ဘဝေါဃကို ကူးခပ်နိုင်ခြင်း ဘဝယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ	၃၂
၂၆၄။	သညာ သင်္ခါရတို့ကို အနတ္တအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် မနောသမ္ဖဿဇာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, အတ္တမဟုတ်သည်၌ "အတ္တ"ဟု အမှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်း, ဒိट्ठောဃကို ကူးခပ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ	၃၂
၂၆၅။	ဝိညာဉ်ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် ဝိညာဏာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, အနိစ္စသညာ၌ "နိစ္စ"ဟု အမှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ	၃၂
၂၆၆။	ရူပါယတန။ပ။ ရသာယတနတို့သည် ဝိသဘာဂ-ပစ္စယစသည် အပြားအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိ ပြားရ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနသည် ပထဝီ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် (၃)ပါး ဘေဒ စသော ပစ္စယအားဖြင့် မျှားသော အပြားရှိပုံ	၃၃
၂၆၇။	ဓမ္မာယတနသည် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခုမ ရူပ် နိဗ္ဗာန်တို့၏ သဘာဝဘေဒ နာနတ္တဘေဒ အားဖြင့် မျှားသောအပြားရှိပုံ	၃၃
၂၆၈။	အာယတန (၁၂) ပါးတို့ကို မလာသောအားဖြင့် ၎င်း မထွက်သော အားဖြင့်၎င်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ....	၃၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၆၉။	အဋ္ဌတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကို မြဲသည်၏ အဖြစ် တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ် ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ် အတ္တမှုဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လူ မရှိသော ရွာကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ	၃၄၁
၂၇၀။	ဗာဟိရာယတန အဋ္ဌတ္တိကာယတနတို့ကို လွန်စွာ သတ်တတ် ညှင်းဆဲတတ်သောကြောင့် ရွာကို လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်သော မောင်သောင်းကျန်း စသော ဥပမာမျှားကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ	၃၄၂
	ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ	
၂၇၁။	ဓာတ် (၁၈) ပါးတို့၏ ဝစနတ္ထ လက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်တို့ကို သိအပ်ပုံ	၃၄၃
၂၇၂။	စက္ခု ရူပ စက္ခုဝိညာဏပုဒ်တို့၏ ဝိသေသဝစနတ္ထမျှားနှင့် သာမညဝစနတ္ထမျှား	၃၄၃
၂၇၃။	တိတ္ထိတို့၏ အတ္တမည်သည် သဘောအားဖြင့် မရှိ သကဲ့သို့ စက္ခုစသော သဘောတို့သည် မုချရှိပုံ နှင့် မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓာတ်မည်ပုံ	၃၄၄
၂၇၄။	ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၏ လက္ခဏာ စသည်တို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသောနည်းဖြင့် သိရှိ အပ်ပုံ	၃၄၆
၂၇၅။	ကမတော-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ကမလေးပါးတို့တွင် ဒေသနာကျမသာသင့်ပုံ စက္ခုရူပဓာတ် နှစ်ပါး အပေါင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးမည်ပုံ သောတဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ်စသည်တို့၌ လည်း ဤအတိုင်း သိအပ်ပုံ	၃၄၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁၅-အာယတနဝေတုနိဒ္ဒေသ	
	အာယတနစိတ္ထာဝရကထာ	
၂၇၆။	အာယတန (၁၂)ပါးရှိ၍ အာယတန (၁၂)ပါး တို့၌ သဒ္ဒတ္ထလက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်ပုံ	၃၂၉
၂၇၇။	စက္ခု သောတ။ပ။ ဓမ္မပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၃၂၉
၂၇၈။	သာမညအားဖြင့် စိတ် စေတသိက်တို့၏ မိမိကိစ္စကို အားထုတ်ရာဖြစ်သောကြောင့်ရင်း စိတ် စေတ-သိက် တရားတို့ကိုခွဲ၍တတ် အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဝဋ်ဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်ရင်း အာယ-တနမည်ပုံ	၃၃၂
၂၇၉။	နေရာဌာနဟူသော အနက် ပြွမ်းရာတည်ရာ ဟူ သောအနက် စုဝေးရာအရပ်ဟူသောအနက် ဖြစ် ရာ ဒေသဟူသောအနက် အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း အာယတနမည်ပုံ ..	၃၃၂
၂၈၀။	စက္ခုစသည်တို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် သိအပ်ပုံ	၃၃၆
၂၈၁။	ခြောက်ပါးသောဝိညာဏကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒွါရ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း ကြောင့် "ဓမ္မာယတန"ဟု မဆိုပဲ "ဒွါဒသာ-ယတနာနိ"ဟု ဟောတော်မူပုံ	၃၃၆
၂၈၂။	ကမတော-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အာယတနကထာ၌ ဥပဓိတို့ကွမ စသည်တို့တွင် ဒေသနာကွမသာ သင့်လျော်ပုံ	၃၃၇
၂၈၃။	အဗျတ္တိကာယတနတို့တွင် သနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသောကြောင့်	

ဒီးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စက္ခာယတနသည် အသင်ရှားဆုံး ဖြစ်ရကား စက္ခာယတနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၍ ထို့နောင်မှ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံ စသည်လျှင် အာရုံရှိသော သောတာယတန စသည်တို့ကို ဟောတော်မူပုံ	၃၃
၂၇၄။	အာယတန (၁၂)ပါးတို့သည် အကျဉ်းအားဖြင့် နာမ်နှင့်ရူပ်သာဖြစ်၍ အကျယ်အားဖြင့် ဝေဖန်သော် စက္ခာယတနသည် ဇာတ်၏အစွမ်းဖြင့် စက္ခာယတနသာ ဖြစ်သော်လည်း ပစ္စယဘေဒ ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့် ကား အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိပုံ	၃၃
၂၇၅။	မနာယတနသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက် ကြိယာ စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့် (၇၉)ပါး (၁၂၁)ပါးပြား၍ စက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏အပြား ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါတို့၏အပြားအားဖြင့် ကား အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိပုံ ..	၃၃
၂၇၆။	တာဝတောတိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားသော အလုံးစုံသောဓာတ်တို့သည်(၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့အတွင်း ဝင်သောကြောင့် ဓာတ် (၁၈)ပါး အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်သာ ဟောတော်မူပုံ	၃၄
၂၇၇။	ရူပဓာတ်သည်ပင် အာဘာဓာတ်မည်၍ သုဘ ဓာတ်သည် ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ရူပဓာတ်စသည်နှင့် စပ်ပုံ ..	၃၄
၂၇၈။	ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ မိစ္ဆာသက်မှုသည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ တနည်းအားဖြင့်လည်း (၁၈)ပါးသောဓာတ်တို့သည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ	၃၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၈၉။	အောက်အဝီစီ အထက် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အတွင်း၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာစသော သဘောတရားတို့ကို "ကာမဓာတ်"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၄၈
၂၉၀။	နေကွမ္မဓာတ်သည် ဝိတက်အဖို့၌ ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်၍ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ဒါနမယပုညကြီယ သီလမယပုညကြီယ ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ကို ရသည်တိုင်အောင် အလုံးစုံသော အနဝဇ္ဇဓမ္မတို့သည်လည်း နေကွမ္မဓာတ်မည်ပုံ	၃၄၈
၂၉၁။	ဟိန ပဏီတ မဇ္ဈိမဓာတ်မည်ပုံကို ပြဆိုခြင်း	၃၄၉
၂၉၂။	ပထဝီ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၍ အာပေါနှင့် အာကာသဓာတ်တို့က ဓမ္မဓာတ်မည်ပြီးလျှင် ဝိညာဏဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသောအားဖြင့် (၇)ပါးပြားပုံ ..	၃၄၉
၂၉၃။	ဓာတ်(၁၇)ပါးတို့သည်ရင်း ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည်ရင်း သင်္ခတဓာတ်မည်၍ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည်ပင် အသင်္ခတဓာတ် စသည်မည်ပုံ	၃၄၉
၂၉၄။	အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိသောဝိညာဉ်၌ "ဧ၀" ဟု မှားသောအယူရှိသူတို့၏ ဝိပလ္လာသသညာကို ပယ်ခွါ နုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါ (၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်ပုံ	၃၅၀
၂၉၅။	မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူသော ဓဏပင် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ "အဝိဇ္ဇာ" ဟူသော အမှောင် ပျောက်ကင်းသွားအောင် သခေါ်ပဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပုံ	၃၅၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၃၆။	သခ်ၤတၳာ-ဟူသောပါဠိဖြင့် စက္ခုဓာတ်။ပ။ ရသဓာတ်တို့ကို ဇာတ်အားဖြင့် "တခုသော ဓမ္မ"ဟု သာ ရေတွက်ရပုံ	၃၅၁
၂၃၇။	ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကို (၃)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့ကို (၂)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်, မနောဓာတ်ကို (၃)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်, ဓမ္မဓာတ်ကို (၂၀)သော ဓမ္မဖြင့်, မနောဝိညာဏဓာတ်ကို (၇၆)ပါးသော ဓမ္မတို့ဖြင့် အသီးအသီး ရေတွက်အပ်ပုံ	၃၅၁
၂၃၈။	ပစ္စယဟုဒ်ဖြင့် စက္ခုဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အား (၆)ပစ္စည်း, ရူပဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အား (၄)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ သောတဝိညာဏဓာတ် စ သည်တို့အား လည်း သောတဓာတ် သဒ္ဒစသည်တို့က ထို အတိုင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၂၃၉။	ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့အား အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်တို့က အနန္တရစသော(၅)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၃၀၀။	ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်တို့သည်လည်း သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း မနောဓာတ်အား (၅) ပစ္စည်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း မနောဓာတ်သည် သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်အား, သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည် ဝုဋ္ဌော မနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့အား ထို (၅) ပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုပုံ....	၃၅၂
၃၀၁။	ဇဝန မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အနန္တရ ဇဝန-မနောဝိညာဏဓာတ်အား "အနန္တရ သမနန္တရ	

နံပါတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နတ္ထိ ဝိဂတ အနန္တရပစ္စယနိဿိတ အာသေဝန"ဟူသော (၆)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ.... ...	၁၅၂
၃၀၂။	မနောဒ္ဓါတုရဟ် ဘဝင် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အာဝဇ္ဇန်း မနောဝိညာဏဓာတ်အား, အာဝဇ္ဇန်း မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်း ဇဝန မနော-ဝိညာဏဓာတ်အား ရှေး (၅) ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ ဓမ္မဓာတ်သည် ဝိညာဏဓာတ် (၇) ပါးတို့အား သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၅၃
၃၀၃။	စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ အာလောက မနသိကာရ တို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဉ် စိတ်ဖြစ်ပုံ ထို့အတူ သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မနောဝိညာဉ် စိတ်တို့ဖြစ်ပုံ	၁၅၄
၃၀၄။	အလုံးစုံသခ်ံတ ဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို လွန်လေ ပြီးသောအခွန် လာလတ္တံ့သောအခွန်တို့၌ သဘော မှဆိတ်သော အားဖြင့်ရင်း ခုဝ သုဘ သုခ အတ္တ အဖြစ်မှ ဆိတ်သော အားဖြင့်ရင်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ	၁၅၄
၃၀၅။	အထူးအားဖြင့် (၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့တွင် စက္ခုဓာတ်ကို စည်မျက်နှာကဲ့သို့ရင်း ရူပဓာတ်ကို စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့ရင်း စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို စည်သံကဲ့သို့ရင်း အသီးသီးသော ဥပမာတို့ဖြင့် ရှုမှတ်အပ်ပုံ	၁၅၄
၃၀၆။	မနောဓာတ်ကို စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့၏ ရှေ့သွားနောက်လိုက်ဟု ရှုအပ်ပုံနှင့် ဓမ္မဓာတ်၌ ဝေဒနာကွန္ဓာကို မြားငြောင့် တံကျင်ကဲ့သို့ရင်း သညာသင်္ခါရတို့ကို ကိုယ်လုံးပြည့်သော ရောဂါ သည်တို့ကဲ့သို့ရင်း ရှုအပ်ပုံ	၁၅၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသ

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ

၃၀၇။ ဣန္ဒြေ (၂၂) ပါးတို့၌ အနက် လက္ခဏာ အစဉ် ဘေဒ အဘေဒ ကိစ္စ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့် သိအပ်ပုံ ၃၅၈

၃၀၈။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ (၃) ပါးတို့တွင် ရှေးဦးဆုံး ဣန္ဒြေကို နိဗ္ဗာန်နှင့် သစ္စာ (၄) ပါးကို သိအောင်ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ကြောင့် "အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၅၈

၃၀၉။ နှစ်ခုခြောက်သော ဣန္ဒြေကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိခြင်းကြောင့် "အညိန္ဒြေ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံနှင့် သုံးခုမြောက် ဣန္ဒြေကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် "အညာတာဝိန္ဒြေ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ ၃၅၉

၃၁၀။ ဣန္ဒြိယတ္ထ ဣန္ဒြေ၏ အနက်မျှားနှင့် ပညိန္ဒြေ စသော ဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို တရားကိုယ်အားဖြင့် အမေဟကို ကောက်ယူရပုံ ၃၅၉

၃၁၁။ အဒ္ဓါတ္တာဝမ္မတို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်း အရိယာဘုံကို ရခြင်းကြောင့် အတ္တဘောဘ၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုန္ဒြေ စသည်တို့ကို ရှေးဦးစွာ ဒေသနာဏမ အားဖြင့် ဟောရပုံ ၃၆၃

၃၁၂။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် "ရူပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ"ဟု နှစ်ပါးပြားရှိကြောင်းသော ဣန္ဒြေတို့၌ ကွဲပြားခြင်း မရှိပုံ ၃၆၄

၃၁၃။ "စက္ခွာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ (၇) ဣန္ဒြိ-ယပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု ဟောတော်မူသော

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းဖြင့် မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည် စက္ခုနှေ့ စသည်တို့၏ ကိစ္စ မည်ပုံ	၃၆၅
၃၁၄။	စက္ခုနှေ့။ပ။ ဒေါမနဿိနှေ့ စသည်တို့သည် ကာမတရား, မနိနှေ့။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့သည် ဘုံ(၄)ပါးခွဲ အကျုံးဝင်သောတရား, သောမနဿိနှေ့သည် ဘုံ(၃)ပါးခွဲ အကျုံးဝင်သော တရားများ ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး ဣန္ဒြေ (၃)ပါးတို့က လောကုတ္တရာတရားခွဲ အကျုံးဝင်ပုံ	၃၆၇
၃၁၅။	သံဝေဂများသော ရဟန်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလခွဲတည်လျက် ဣန္ဒြေတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိပြီး လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပုံ	၃၆၇

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ

၃၁၆။	အရိယသစ္စာဒေသနာခွဲ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သော အားဖြင့် အဆုံးအဖြတ် စသည်ကို သိအပ်ပုံ	၃၆၈
၃၁၇။	ဒုက္ခသစ္စာကို နှိပ်စက်ညှင်းဆဲခြင်းသဘော အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သော သဘော ပူးပေါင်းစေခြင်းသဘော ဇရာမရဏတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သော သဘောလေးပါးတို့ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၆၉
၃၁၈။	သမုဒယသစ္စာကို ဒုက္ခဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း သံသရာဒုက္ခနှင့် ယှဉ်စေခြင်း မဂ်ရဖို့ရာ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း သဘောတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၇၀
၃၁၉။	နိရောဓသစ္စာကို သတ္တဝါတို့၏ဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော သဘော သမုဒယမှ ဆိတ်သော	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သဘော အကြောင်းတရားတို့ မပြုပြင်အပ်သော သဘော ပျက်စီးခြင်းကင်းသော သဘောတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၂၀
၃၂၀။	မဂ္ဂသစ္စာကို သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသဘော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းသဘော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော သစ္စာကိုမြင်ခြင်းဌာ် သမ္မယုတ် တရားတို့ကို အစိုးတရပြုတတ်သော သဘောတို့ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၂၀
၃၂၁။	ဒုက္ခ ဒုက္ခသမุဒယ ဒုက္ခနိရောဓ ဒုက္ခနိရောဓ-ဂါမိနိပဋိပဒါ ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အပေါင်း ဝစနတ္ထ မျှား	၃၂၂
၃၂၂။	ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည် (၄)ပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်းရှာသိသောကြောင့် "အရိယ သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၂၂
၃၂၃။	သစ္စာ(၄)ချက်၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်မျှား	၃၂၈
၃၂၄။	သစ္စာ၏သဘောဟူသည် မျက်လှည့်ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းမှုမရှိပဲ မီး၏ ပူလောင်ခြင်းသဘောကဲ့သို့ မချွတ်မယွင်း မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အနက်သဘောရှိပုံ	၃၀၀
၃၂၅။	မနှိပ်စက်သော ဒုက္ခမရှိ ဒုက္ခမှတပါး နှိပ်စက်တတ်သော သစ္စာတရားမရှိ၍ ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်မြဲခြင်း ဗာဓကဌာ်လည်း ဒုက္ခအဖြစ်မြဲသောကြောင့် ဒုက္ခကို "သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၀၁
၃၂၆။	တဏှာကိုကြဉ်၍ တပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခမဖြစ်သောကြောင့် တဏှာကို "သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၀၁

ဦးရေ စာမျက်နှာ

၃၂၇။ နိုဗ္ဗာန်မှတပါး ပူပန်ခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာ သခင်ဂရ တရားတို့၏ ချုပ်ရာမရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို "သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၁

၃၂၈။ မဂ်မှဘပါး သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း တရားမရှိသောကြောင့် မဂ်ကိုလည်း "သစ္စာ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ ၃၀၁

၃၂၉။ သစ္စာ၏ အတ္ထဒ္ဒါရအနက်များကို ထုတ်ပြခြင်း.... ၃၀၂

၃၃၀။ သစ္စာ (၄)ပါးမှ တပါးသောသစ္စာများ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင် တပါးပါးသောသစ္စာကို မပယ်အပ်သောကြောင့်ရင်း အယုတ်အလွန်မရှိပဲ သစ္စာ (၄) ပါးကိုသာ ဟောတော်မူပုံ.... .... ၃၀၄

၃၃၁။ သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင် ရွန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသောကြောင့်ရင်း သတ္တဝါးပ်သ်မ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့်ရင်း ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ ဒေသနာကြွမ အားဖြင့် ရှေးဦးစွာဟောရပုံ ၃၀၂

၃၃၂။ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ သမုဒယသစ္စာကို, အကြောင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ချုပ်ပုံကို သိစေခြင်းငှါ နိရောဓသစ္စာကို, ယင်းနိရောဓသစ္စာကို ရခြင်းသိခြင်းငှါ အဆုံးဌ် မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောတော်မူပုံ ၃၀၂

၃၃၃။ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဝယ် ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဌ် (၁၂) ပါး သမုဒယနိဒ္ဒေသဌ် (၃) ပါး နိရောဓနိဒ္ဒေသဌ် (၃)ပါး မဂ္ဂနိဒ္ဒေသဌ် (၈)ပါးတို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်ပုံ ၃၀၈

ဦးရေ စာမျက်နှာ

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသ

၃၃၄။ ဇာတိသဒ္ဒါ၏ အနက်မျှားနှင့် ဇာတိသည် ပဋိသန္ဓေမှ မွေးဖွားသည်တိုင်အောင် ခန္ဓာတို့၌ ဖြစ်သင့်သော်လည်း မုချအားဖြင့် ထိုထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ ပဌမဆုံး ခန္ဓာသည်သာ ဇာတိမည်ပုံ ၃၈၈

၃၃၅။ ဇာတိ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်မျှား ၃၉၁

၃၃၆။ တပါးမကမျှားစွာကုန်သော ဆင်းရဲတို့၏တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိကို ဒုက္ခခေါ် ရပုံနှင့် ဒုက္ခ-ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ ပဋိစ္စန္နဒုက္ခ အပဋိစ္စန္နဒုက္ခ ပရိယာယဒုက္ခ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ အားဖြင့် မျှားပြားလှပုံ ၃၉၁

၃၃၇။ ဒုက္ခဝေဒနာ သဘောအားဖြင့်ရင်း ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိ၍ "ဒုက္ခ"ဟု ရအပ်သော အမည် ရှိသောကြောင့်ရင်း "ဒုက္ခဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၉၁

၃၃၈။ သုခဝေဒနာ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးလတ်သော် စေတသိကဒုက္ခ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခမည်ပုံနှင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည်ရင်း သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာမှ ကြင်းသော ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်ရင်း ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်း တရားတို့သည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခမည်ပုံ ၃၉၂

၃၃၉။ သွားကိုက်ခြင်း, နားကိုက်ခြင်း, ရာဂကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်စိတ်ကိုမှီ၍

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဖြစ်သော အနာကို မေးမြန်းမှ သိအပ်သော ကြောင့်ရင်း ညွှင်းဆဲနှိပ်စက်သော ပယောဂ မထင်ရှားသောကြောင့်ရင်း ပဋ္ဌိစ္စမုဒ္ဓမည်ပုံ....	၃၉၂
၃၄၀။	သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကံကြမ္မာ ညွှင်းဆဲခြင်းစသည် ကြောင့်ဖြစ်သော အနာကို မမေးမြန်းပဲ သိအပ်သောကြောင့်ရင်း ညွှင်းဆဲခြင်း ပယောဂ ထင်ရှားသောကြောင့်ရင်း အပဋ္ဌိစ္စမုဒ္ဓမည်ပုံ	၃၉၃
၃၄၁။	ဇာတိပီ ဒုက္ခာ ဇရာပီ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့်လာသော အလုံးစုံသည်လည်း ထိုထိုဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် "ပရိယာယဒုက္ခ" မည်ပုံနှင့် ဒုက္ခဒုက္ခကို "နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၉၃
၃၄၂။	အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ရခြင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်း ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်း မွေးဖွားခြင်း ဖွားပြီးခြင်း မိမိလွှဲလ သူတပါးလွှဲလလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိမူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘပရိဟရဏမူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကဒုက္ခ ဝိဇာယနမူလကဒုက္ခ ဗဟိနိက္ခမနမူလကဒုက္ခ အတ္တူပက္ကမမူလကဒုက္ခ ပရူပက္ကမမူလကဒုက္ခပုဒ်တို့၏ အဖွင့်များ	၃၉၄

ဇရာနိဒ္ဒေသ

၃၄၃။	ဇရာ(၂)ပါးရှိပုံနှင့် ဇရာ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် များ	၄၀၀
၃၄၄။	သခ်ါရဒုက္ခဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဆင်းရဲ၏ အခံကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဇရာကို "ဒုက္ခ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၄၀၀

ဦးဇရ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

မရဏနိဒ္ဒေသ

၃၄၅။ မရဏမို့ ဒုက္ခ-ဖြင့် ခဏိကမရဏကိုမယူပဲ ဇီဝိတိန္ဒြိ-
ယုပစ္ဆေဒမရဏကိုသာ ကောက်ယူရေပုံ ၄၀၂

၃၄၆။ မရဏ၏လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်မျှားနှင့်
ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် မရဏကို
လည်း "ဒုက္ခ"ဟုဆိုအပ်ပုံ ၄၀၃

သောကနိဒ္ဒေသ

၃၄၇။ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း စသည်သည် နှိပ်စက်
အပ်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော တရား
သည် သောကမည်ပုံ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဖြစ်သော
ကြောင့် သောကကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ခေါ်အပ်
ပုံနှင့် သောက၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၀၄

ပရိဒေဝ

၃၄၈။ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမည်တမ်းသော
အသံသည် ပရိဒေဝမည်ပုံ သဒ်ါရုဒုက္ခဖြစ်သော
ကြောင့် ပရိဒေဝကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့်
ပရိဒေဝ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၀၆

ဒုက္ခ

၃၄၉။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ကာယိကဒုက္ခမည်ပုံ
စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သော ကြောင့်
လည်း ကာယိကဒုက္ခကို "ဒုက္ခ" ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့်
ကာယိကဒုက္ခ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၀၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒေါမနဿ

၃၅၀။ စိတ်ဒုက္ခဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ဒေါမနဿမည်ပုံ ကာယိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သော ကြောင့် ဒေါမနဿကို "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဒေါမနဿ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၀၇

ဥပါယာသ

၃၅၁။ လွန်ကဲသော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ဒေါသသည် ဥပါယာသမည်ပုံ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် လောင်စေတတ်သော အကြောင်း စသည်ကြောင့် ဥပါယာသကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဥပါယာသ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် မျှား ၄၀၈

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၃၅၂။ စိတ်ကို မပျက်စေတတ်သော သတ္တဝါသခါရတို့နှင့် အတူယှဉ်တွဲ၍ နေရခြင်းသည် အပ္ပိယသမ္ပယောဂ မည်ပုံ ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်း "ဒုက္ခ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ အပ္ပိယသမ္ပယောဂ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၁၀

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၃၅၃။ စိတ်ကို ပျက်စေတတ်သော သတ္တဝါသခါရတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်း သဘောသည် ပိယဝိပ္ပယောဂ မည်ပုံ သောကဒုက္ခအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ပိယဝိပ္ပယောဂ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၁၁

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယတလာဘ

၃၅၄။ "ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း စသော သဘောတရားတို့သည် ငါတို့အား မဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစ"ဟု တောင့်တ မရနိုင်သော သဒ္ဓာကိုပင် "ယံ ပိစ္ဆံ နု လဘတိ တံပိ ဒုက္ခံ"ဟု ဟောတော်မူပုံ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဣန္ဒြာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား ၄၁၂

ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓ

၃၅၅။ ဘုရားမြတ်စွာသည် ဇာတိစသော ဆင်းရဲကို ဟောတော်မူသော်လည်း အလုံးစုံသော ဆင်းရဲသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုထား၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အကျဉ်းအားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသာ "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၄၁၄

သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာ

၃၅၆။ "ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ နန္ဒိရာဂေန သဟဂတာ တတြ တတြ အဘိနန္ဒိနီ သေယျထိဒံ" ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့် ၄၁၆

၃၅၇။ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ တဏှာ(၃)ပါးကို ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်းသဘော၌ တဝုတည်းသော အဖြစ်သို့ ဆောင်တတ်သောကြောင့် "ဒုက္ခ-သမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ"ဟု ဟောတော်မူပုံ.... ၄၁၉

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ

၃၅၈။ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသ၌ အကြောင်းသမုဒယ ခံ့ပြုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးဒုက္ခသည် ချုပ်ရ၏ တပါး

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သော အကြောင်းကြောင့် မချုပ်သောကြောင့် သမုဒယသမ္ဘူပ်ခြင်းကို "တဿ ဒုက္ခဿ နိရောဓောတိ"ဟု မဟောမူ၍ "တဿာယံ တဏှာ-ယာတိ"ဟု ဟောတော်မူရပုံ	၄၁၉
၃၅၉။	တဿာယံ တဏှာယ စသော ပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဓိပ္ပာယ် နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၄၂၀

နိဗ္ဗာနကထာ

၃၆၀။	မရဏပ် မသီအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်မရှိ ဥပမာ သော်ကား လောကဌ် "ယုန်ချို လိပ်မွေး ပုဇွန် သွေးဘို့ မရှိသကဲ့သို့တည်း"ဟူသော စောဒက ဆရာတို့၏စကားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ညင်းပယ် ပြီးလျှင် ကောင်းမြတ်သောအကျင့် သင့်သော အကြောင်းများဖြင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရဏပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရှိပုံကိုကျမ်းစာ ဖြေရှင်းထားခြင်း	၄၂၃
၃၆၁။	အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း ကုန်ခြင်း ခယသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းကို "နိဗ္ဗာန်"ဟု မဆိုအပ်ပုံ	၄၂၆
၃၆၂။	ကုန်ခြင်း၏ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဥပနိဿယ မည်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို"ခယ"ဟု ဇမ္ဗုခါဒက သုတ်၌ ရှင်သာရိပုတြာဟောတော်မူ၍ နိဗ္ဗာန်ကို အလွန် နှုးညံ့သိမ်မွေ့သောကြောင့် သရုပ်ထုတ်၍ မပြပုံ	၄၂၈
၃၆၃။	နိဗ္ဗာန်သည် အရိယာမဂ်သည် အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာဖြစ်၍	

ဦးရေ	အကြောင်းအာဟာ	စာမျက်နှာ
	အရိယာမဂ်သည် ဖြစ်စေအပ်သောတရား မဟုတ်သောကြောင့် အမှန်အစမရှိ အိုခြင်း သေခြင်း လည်းမရှိ မြဲမြံ၏	၄၂၉
၃၆၄။	ခန္ဓာငါးပါး ကြင်းသောနိဗ္ဗာန်သည် သဉ္ဇာဒိ-သေသ နိဗ္ဗာန်မည်၍ အကြင်းမရှိသောနိဗ္ဗာန်သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်၏ ...	၄၃၀
၃၆၅။	လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့်ရင်း ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော ကြောင့်ရင်း နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ဈင်ရှားရှိ၏ ...	၄၃၁

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ

၃၆၆။	အဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော ပညာဇော်သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏နှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ..	၄၃၂
၃၆၇။	ကာမသက်ပွစသော မိစ္ဆာသက်ပွကို အကြင်းမဲ့ သတ်ဖြတ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေ့ရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည် သမ္မာသက်ပွမည်၏ သမ္မာသက်ပွ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၂
၃၆၈။	သမ္မာသက်ပွနှင့်ယှဉ်၍ ဝစီ ဒုစရိုက်ကို အကြင်းမဲ့ သတ်ဖတ်သော မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင် ကြောင်းတရားသည် သမ္မာဝါစာမည်၏ သမ္မာဝါစာ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၃
၃၆၉။	မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးလျှင် ပါဏာတိပါတစသော ကာယဒုစရိုက်တို့မှ ကြဉ်ကြောင်းတရားသည် သမ္မာကမ္မန္တမည်၏ သမ္မာကမ္မန္တ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၇၀။	အုံ့ဖွယ်ပြုခြင်း စသည်ကို ဖြတ်၍ မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ကြောင်း တရားသည် သမ္မာအာဇီဝမည်ပုံ သမ္မာအာဇီဝ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား	၄၃၄
၃၇၁။	ပျင်းရိခြင်းကို ဖြတ်တတ်သော အားထုတ်ခြင်း လုံ့လအာရမ္ဘသည် သမ္မာဝါယာမမည်ပုံ သမ္မာ-ဝါယာမ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မျှား	၄၃၅
၃၇၂။	မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားသည် သမ္မာ-သတိမည်ပုံ မိစ္ဆာသမာဓိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကေဂဂတာ စေတသိက်သည် သမ္မာသမာဓိမည်ပုံ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စု-ပဋ္ဌာန်မျှား	၄၃၅
၃၇၃။	အနုဗောဓညာဏ် ပဋိဝေဓညာဏ်တို့၏ ထူးခြားချက် မျှားနှင့် ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောညာဏ်သည် သဂ္ဂါယဒိဋ္ဌိကို,သမုဒယညာဏ်သည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို, နိရောဓညာဏ်သည် သဿတဒိဋ္ဌိကို, မဂ္ဂညာဏ်သည် အကြိယဒိဋ္ဌိကို တားမြစ်နိုင်ပုံ	၄၃၆
၃၇၄။	အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာ ဝိစရိုက်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ နိရောဓသစ္စာသည် တပါးတည်းဖြစ်၍ တစုံတခု သော တရားနှင့် မရောနှောပုံ	၄၃၈
၃၇၅။	သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာနပြုသဖြင့် ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် ပညိန္ဒြေ ပညာဗိုလ် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည် သမ္မာ-သင်္ကပ္ပကို ညွှန်းသဖြင့် နေက္ခမ္မဝိတက် အဗျာ-ပါဒဝိတက် အဝိဟိံသဝိတက်တို့သည် သမ္မာဝါစာ ကို ညွှန်းသဖြင့် ဝစီသုစရိုက် (၄) ပါးတို့သည်	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သမ္မာအာဇီဝကို ပဓာနပြုသဖြင့် အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ် သန္တုဋ္ဌိတာဂုဏ်တို့သည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ ၄၃၈

၃၂၆။ ဒုက္ခသစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကဲ့သို့ရင်း သမุဒယသစ္စာကို ဝန်ကိုထမ်းယူခြင်းကဲ့သို့ရင်း နိရောဓသစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချခြင်းကဲ့သို့ရင်း မဂ္ဂသစ္စာကို ဝန်ကိုချခြင်း၏ အကြောင်းကဲ့သို့ရင်း မှတ်သင့်ပုံ ၄၃၉

၃၂၇။ ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာ မမည်သောတရား အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်သောတရား ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာလည်း မည်သောတရား ဒုက္ခလည်းမမည် အရိယသစ္စာလည်းမမည်သော တရားတို့ကို သိအပ်ပုံ သမุဒယသစ္စာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းဖြင့် သိမှတ်အပ်ပုံ ၄၄၀

၃၂၈။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြဉ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် (၂၉) ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် (၃၂)ခုတို့သည် သစ်ါရဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာမမည်ပုံ နိဗ္ဗာန်သည် အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်နိုင်ပုံ တဏှာကြဉ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (၅)ပါး အပေါင်းသည် ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာလည်း မည်ပုံ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်ရင်း သာမညဖိုလ်တို့သည်ရင်း ဒုက္ခလည်းမမည် အရိယသစ္စာလည်းမမည်ပုံ ကြွင်းသော သစ္စာတို့၌လည်း ဤနည်းဖြင့်ဆောင်၍ သိရှိနိုင်ပုံ ၄၄၁

၃၂၉။ ပရမတ္ထအားဖြင့် အလုံးစုံသော သစ္စာတို့သည် ခံစားတတ်သူ ပြုလုပ်တတ်သူ ငြိမ်းတတ်သူ သွားတတ်သူမရှိခြင်းကြောင့် ဗာဟိရကဒိဋ္ဌိတို့ ကြုံဆအပ်သော ခံစားတတ်သူစသည်တို့မှ ဆိတ်သုံးပုံ ၄၄၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ကေဝိဝေဒဝိဘင်္ဂယကထာ

၃၈၀။ အလုံးစုံသော ဒုက္ခသည် သံသရာ၌ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း သဘောအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း ရူပ်နာမ်အားဖြင့် (၂)ပါး၊ ကာမရူပအရူပဟူသော ဥပပတ္တိအားဖြင့် (၃)ပါး၊ အာဟာရဘေဒအားဖြင့် (၄)ပါး၊ ခန္ဓာဘေဒအားဖြင့် (၅)ပါးရှိပုံ ၄၄၃

၃၈၁။ သမုဒယသည်လည်း ဒုက္ခကိုဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့် (၁)ပါး၊ ဒိဋ္ဌိသမ္မယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့် (၂)ပါး၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာအားဖြင့် (၃)ပါး၊ မဂ်(၄)ပါးသည် ပယ်သောအားဖြင့် (၄)ပါး၊ ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာစသော အပြားအားဖြင့် (၅)ပါး၊ တဏှာဘေဒအားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄

၃၈၂။ နိရောဓသည် အသင်္ခတဓာတ်အားဖြင့် တပါးသာ ရှိသော်လည်း သဉ္ဇာပါဒိသေသ အနုပါဒိ-သေသ အားဖြင့် (၂)ပါး၊ ဘဝသုံးပါး ငြိမ်းရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် (၃)ပါး၊ မဂ်၏အစွမ်းဖြင့် (၄)ပါး ရူပါဘိနန္ဒနစသောအားဖြင့် (၅)ပါး၊ တဏှာကာ-ယကုန်ရာ စသောအားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄

၃၈၃။ မဂ္ဂသည် ဘာဝေတဗ္ဗအားဖြင့် (၁)ပါး၊ သမထ ဝိပဿနာအားဖြင့် (၂)ပါး၊ သီလကွန္ဓ,သမာဓိကွန္ဓ, ပညာကွန္ဓအားဖြင့် (၃)ပါး ပြားပုံ ၄၄၅

၃၈၄။ သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝတရား (၃)ပါးတို့ကို သီလကွန္ဓဖြင့် သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာ-သတိ, သမ္မာသမာဓိတို့ကို သမာဓိကွန္ဓဖြင့်,သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပတို့ကို ပညာကွန္ဓဖြင့် ရေတွက်အပ်ပုံ ၄၄၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၇၅။	သဘာဝ, ဝိသဘာဝတော ဟူသောပါဠိဖြင့် အရိ-ယသစ္စာတရားတို့ကို သဘာဝ, ဝိသဘာဝ အဖြစ်ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ပုံ	၄၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

တတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနိဿယ

(တတိယတွဲ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၂-ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ (၁-၈)

အဘိညာကထာ

ဒုဇ္ဈာ။ ဣဒနိ၊ ဘိက္ခု။ ယာသံ လောကိကာဘိညာနံ၊ အကြင် လောကီ အဘိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ သမာဓိဘာဝနာ၊ ဤ သမာဓိ ဘာဝနာကို။ အဘိညာနိသံသာတိ၊ အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တာ အဘိညာ၊ ထို အဘိညာဉ်တို့ကို။ သမ္ပာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာနေန၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထဈာန် ရှိသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ယောဂေါ၊ လုံ့လကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ပယောဇဉ်အထူးကို ဆိုဦးအုံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အားထုတ်သည် ရှိသော်။ အဃ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ၏။ သာ သမာဓိဘာဝနာ၊ သည်။ အဓိဂတာနိ-သံသာ စေဝ၊ ရအပ်သော အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ထိရတရာ စ၊ အလွန်မြဲမြံသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်သော အာနိ သင်ရှိသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံသော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သုခေနေဝ၊ လွယ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပညာဘာဝနံ၊ ပညာဘာဝနာကို။ သမ္ပာဒေဿတိ၊ ပြည့်စုံစေလတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အဘိညာဉ်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အပတ်တကုတ် အားထုတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်, အဘိညာဉ်ပြည့်စုံကလည်း သမာဓိဘာဝနာ၏အာနိသင်ကို ရခြင်း, ထိရတရတာဖြစ်ခြင်း, လွယ်သဖြင့်သာလျှင် ပညာဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း

အကျိုး တိုးတက်ပွါးစီးခြင်း)ကြောင့်။ (ပညာဘာဝနာယ၊ နာ၏။ သြကာသေ၊ အခွင့်အလှည့်သည်။ သမ္မတ္တေပိ၊ ရောက်သော်လည်း။) တုံ၀ဝ၊ စ္ဓာ။ အဘိညာကထံ၊ အဘိညာဉ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း ဖြစ်သော စကားကို။ မယံ၊ ဝါတို့သည်။ အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ်ကုန်အံ့။

ဟိ၊ ရှေးဝါကျ၏ ပြီးကြောင်း သမတ္ထနကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ ပဋိညာဉ်ကို အကျယ်ချဲ့အံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာန-သမာဓိနံ၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထစျာန် သမာဓိရှိကုန်သော။ ကုလပုတ္တာနံ၊ အာစာရကုလပုတ္တတို့အား။ သမာဓိဘာဝနာနိသံသဒဿနတ္ထညော၀၊ သမာဓိ ဘာဝနာ၏ အာနိသင်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှါရင်း။ ဥတ္တရုတ္တရိပဏီတပဏီတဓမ္မဒေသနတ္ထညော၀၊ နောက်နောက် ဖြစ်သော မွန်မြတ် မွန်မြတ်သောဓမ္မကို ဟောတော်မူခြင်းငှါရင်း။ သော ဧ၀ံ။ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၀ိ၀ံ၊ ဣဒ္ဓိ၀ိ၀အဘိညာဉ်ရင်း။ ဒိဗ္ဗသောတ-ဓာတုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ရင်း။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ စေတော-ပရိယအဘိညာဉ်ရင်း။ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသာနုဿတိဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသာနုဿတိ-

---

၁-ဆရာကား သီလသမာဓိနှစ်ပါးကို ပြလတ်ပြီဆို၏၊ ယခုအခါ အဘယ်ကို အားထုတ်လတ္တံ့နည်း-အမေးကို ဖြေခြင်းငှါ ဣဒါနိ အဘိညာကထံ အာရဘိဿာမ-ပါဌ်ကို မိန့်သော်။ ဆရာကား အဘိညာဉ်စကားကို အားထုတ်အံ့ ဆို၏၊ သမာဓိ၏ အခြားမဲ့၌ ပညာဘာဝနာ၏ အခွင့်ရောက်ပြီ မဟုတ်လော၊ ကမ (အစဉ်) ဆန့်၏ မဟုတ်လော-ကြောင့် တာ၀-မိန့်သော်၊ ရောက်သော်လည်း ရောက်စေကာမူ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်အံ့ ဟူလိုသော်။ ဆရာကား ပညာဘာဝနာကို ဆိုကား ဆိုအံ့၊ မဆိုမီ ပဌမအဘိညာကထာကို အားထုတ်ဦးအံ့ ဆို၏၊ ဆိုသင့်သောအကြောင်း စိုးစိမ်ရှိလေက အစဉ်ပျက်၍ ကမောက္ကမ မဆိုလေကောင်း၊ ၎င်းဒေါသ မလွတ်-ကြောင့် အဘိညာ သမ္ဘာဒေတုံ ယသ္မာ။ပ။ ကာတဗ္ဗော၊ တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ဆို၏၊ လောကုတ္တရာလော၊ အရောပင်လော-ကြောင့် ယာသံ လောကိကာဘိညာနံ ဝသေန။ပ။ ဝုတ္တာ၊ တာ-မိန့်သော်။ အဘိညာ သမ္ဘာ-ဒေတုံ ယောဂေါ ကာတဗ္ဗော-ဆို၏၊ ယောဂကရဏကြောင့် ပယောဇနဝိသေသ မရှိကလည်း နိရတ္ထကသာ-ကြောင့်။ ဝေဠိ။ပ။ ထိရတရာ စ-မိန့်သော်။ အာနိသံသလာဘ ထိရတရတာ ဖြစ်စေကာမူ လိုရင်း ပညာဘာဝနာအား ကျေးဇူးမပြုလေက အရာမကျ ဌာနဝိရောဓိ မလွတ်-ကြောင့် သော အဓိဂတာနိသံသသယ။ပ။ ပညာဘာဝနံ သမ္ဘာ-ဒေယျတိ၊ တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံစေက သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိ-သံသလာဘလည်း ဖြစ်၏၊ ထိရတရတာလည်း ဖြစ်၏၊ လွယ်သဖြင့်လည်း ပညာဘာဝနာ ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် သမာဓိ၏ အနန္တရ၌ ပညာဘာဝနာ၏ အခွင့်အရာ ရောက်သော်လည်း ထို၏ ရှေးဦးစွာ အဘိညာကထာကို အားထုတ်လတ်အံ့ ဟူလိုသော်။ (ပြည့်)

အဘိညာဉ်ရင်း။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စုတူပပါတေ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ တို့ကို၊ ဝါ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာ၊ ကုန်သော။ လောကိကာဘိညာ၊ လောကီအဘိညာဉ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

[သော ပဋိဂ္ဂလော၊ ထို စတုတ္ထဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ သမာဟိတေ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိယောဒါတေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ အနင်္ဂဏေ၊ ကိလေသာ မရှိလတ်ပြီးသော်။ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးခြင်းကင်းလတ်ပြီးသော်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ဌိတေ၊ မြဲမြံစွာတည်လတ်ပြီးသော်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်မလှုပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်အလို့ငှါ။ စိတ္တံ၊ ဘာဝနာစိတ်ကို။ အဘိနိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏။ သော ပဋိဂ္ဂလော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ ဟုတ္ဝာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အရာအထောင် များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။]

[၂] တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော အဘိညာဉ်တို့တွင်။ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ ဟောတီတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိ ဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းကြိယာကို[1]၊ ဝါ၊ တန်ခိုးနှင့် ပကတိအဆင်းကို စွန့်ခြင်းကိရိယာကို[2]။ ကာတုကာမေန၊ ပြုခြင်းငှါလိုသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ အစအမှု၌ယှဉ်သော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ သြဒါတကသိဏပရိယန္တေသု၊ သြဒါတကသိုဏ်းအဆုံးရှိကုန်သော။

၁-ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိသည် အသီးမဟုတ်လော-ဤ၌လည်း သာမန် မဟုတ်လော-ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနန္တိ ဣဒ္ဓိသခ်ၨါတံ ပကတိဝဏ္ဏဟနကြိယံ၊ ဣဒံ ဣဒ္ဓိသု ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ ပဓာနတာယ ဝုတ္တံ။ ဋီ ၂၊ ၂။ (ပြည်)

၂-ဝိကုဗ္ဗနကို အသီးယူကောင်းအုံ့လောဟူမူ-ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနဿာတိ ဧဝံ ဝါ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိကုဗ္ဗနဿ ဝိသုံ ဂဟဏံ ဝုတ္တကာရဏေနေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဋီ ၂၊ ၂။ (ပြည်)

အဋ္ဌသု ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ (ဧကေကသ္မိံ၊ တခုတခုသောကသိုဏ်းဌ်။) အဋ္ဌ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော၊ ရှစ်ပါးရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေ-တွာ၊ ၍။

ကသိဏာနုလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်ရင်း။ ကသိဏပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်သော အားဖြင့်ရင်း။ ကသိဏာနုလောမပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်ရင်း။ ဈာနာနုလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်ရင်း။ ဈာနပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့်ရင်း။ ဈာနာ-နုလောမပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်ရင်း။ ဈာနုက္ကန္တိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ဈာန်ကိုခုန်သောအားဖြင့်ရင်း။ ကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ကသိုဏ်းကိုခုန်သောအားဖြင့်ရင်း။ ဈာနကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ ဈာန်ကသိုဏ်းကို ခုန်သောအားဖြင့်ရင်း။ အဂ်ိသက်န္တိတော၊ အဂ်ိကို လွန်သောအားဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏ-သက်န္တိတော၊ အာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်ရင်း။ အဂ်ိရမ္မဏသက်န္တိတော၊ အဂ်ိအာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်ရင်း။ အဂ်ိဝဝတ္ထာပနတော၊ အဂ်ိကို မှတ်သောအားဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနတော၊ အာရုံကို မှတ်သော အားဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆဲ့ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတဗ္ဗံ၊ ဆုံးမအပ်၏။

ဥဒ္ဓေ။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲ့လေးပါးတို့တွင်။ ကသိဏာနုလောမံ၊ မဟူ သည်။ ကတမံ ပန၊ အာဘယ်နည်း။ပ။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနံ၊ အာရုံကို မှတ်ခြင်းသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) ဣဓ-သာသနေ၊ ဌ္ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပထဝီကသိဏေ၊ ဌ္ဌ။ စျာနံ၊ (လေးပါးသောစျာန်, တပါးပါးသော) စျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ တတော-ပစ္ဆာ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းဌ် ဝင်စားသောစျာန်မှထပြီး နောက်ကာ လဌ်။ အာပေါကသိဏေ၊ ဌ်။ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧवं၊ သို့။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အဋ္ဌသု ကသိဏေသု၊ တို့ဌ်။ သတက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည်။ ကသိဏာနုလောမံ နာမ၊ ကသိဏာ-နုလောမ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းမည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သြဒါတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဋိလောမဂ္ဂမေန၊ ပဋိလောမအစဉ်အား ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တ-ဒမနံ၊ ၏။)

ပထဝီကသိဏတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ သြဒါတကသိဏံ၊ သြဒါတကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ သြဒါတကသိဏတော၊ မှ။ ယာဝ ပထဝီ-ကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိ-လောမဝသေန၊ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အကြိမ်တရာ အကြိမ် တထောင်တိုင်အောင် အဖန်တလဲလဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏာ-နုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမဈာနတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ပဋိပါဋိယာ၊ အားဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာနုလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဌမဈာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပဌမဈာနတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ နေဝသညာနာသညာ-ယတနံ၊ အောင်။ နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ စ၍လည်း။ ယာဝ ပဌမဈာနံ၊ အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိ-လောမဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာ-နုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ဌ၊။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ-ပထဝီကသိဏေယေဝ၊ ဌသာလျှင်။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာ-ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော-ပစ္ဆာ၊ ထိုတတိယဈာန်မှထသည့်နောက်ကာလ၌။ တဒေဝ-ပထဝီကသိဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ခွဲ၍။ အာကာ-သာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို(ပထဝီကသိုဏ်းကို

ခ့ါ၍ ရအာပ်သော ကောင်းကင်၌ဖြစ်စေအပ်သော) အာကာသာနဉ္စာ-ယတနသမာပတ်မှ။ (ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။) [၃] အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ သမာ-ပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဆို။ ကသိဏံ၊ ကသိုဏ်းကို။ အနုဂ္ဂမိတ္ဝာ၊ မခုန်မူ၍။ စိတ္တေ-သော၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ တခုအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟေ-နံ၊ ခုန်ခြင်းသည်။ စိတ္တုဂ္ဂန္တိကံ နာမ၊ စိတ်ကိုသာခုန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။) ဧवं-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏာဒိမူလိကာ၊ အာပေါကသိုဏ်းစသည်လျှင် မူလ ရှိသော။ ယောဇနာပိ၊ ကိုလည်း။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ပန-ကျေသည်) ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ တဒေव၊ ထိုပဌမစိတ်ကိုပင်လျှင်။ ဓောဧောကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ နီလ-ကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ လောဟိတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အနုဂ္ဂမိတ္ဝာ၊ မခုန်မူ၍။ ကသိဏသော၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိက-ဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟေ-နံ၊ သည်။ ကသိဏုဂ္ဂန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ တတော၊ မှ။ တေဇောကသိဏေ၊ ၌။ တတိယံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။) နီလကသိဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝေတ္ဝာ၊ ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။) လောဟိတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ စိတ္တသော ဧစ၀၊ ကိုဝင်း။ ကသိဏသော စ၊ ကိုဝင်း။ ဥဂ္ဂဟေ-နံ၊ သည်။ စိတ္တကသိဏုဂ္ဂန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ တတ္ထေ၀၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ပင်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ ပဌမစိတ်မှကြွင်းသော ရူပါ၀စရ စိတ်တို့ကိုလည်း။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အဂ်သက်ဠိကံ နာမ၊ အဂ်ါကို လွန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ တဒေ၀၊ ထိုပဌမစိတ်ကိုပင်လျှင်။ အာပေါကသိဏေ၊ ၌။ ပ။ တဒေ၀၊ လျှင်။

ဩဒါတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗကသိဏေသု၊ တို့၌။ ကေသေ၀ စျာနဿ၊ ကိုသာလျှင်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသက်ဆိုကံ နာမ၊ အာရုံကို ပြောင်းသည် မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထ၀ီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္၀ာ၊ ၍။ အာပေါ-ကသိဏေ၊ ၌။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တေဇောကသိဏေ၊ ၌။ တတိယံ၊ ကို။ ၀ါယောကသိဏေ၊ ၌။ စတုတ္ထံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတ္၀ာ၊ ၍။) နီလကသိဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌါဒေတ္၀ာ၊ ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ပီတကသိဏတော၊ မှ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ လောဟိတကသိဏတော၊ မှ။ အာကိဉ္စညာ-ယတနံ၊ ကို။ ဩဒါတကသိဏတော၊ မှ။ နေ၀သညာနာသညာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေန္ဒရိကဝသေန၊ တပေါင်းတည်း အင်္ဂါ, အာရုံတပါးရှိသော ဝင်စားခြင်းအားဖြင့်။ အင်္ဂါနဉ္စ၊ တို့ကိုရင်း။ အာရမ္မဏာနဉ္စ၊ တို့ကိုရင်း။ သက်မနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ အင်္ဂါရမ္မဏသက်ဆိုကံ နာမ၊ အင်္ဂါ, အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ရှိသော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပန၊ တပါး။ ပဌမံ စျာနံ၊ သည်။ ပဌ၀ိကံ၊ အင်္ဂါ၀ါးပါးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ဝတ္ထပေတ္၀ာ၊ ၍။ ဒုတိယံ၊ သည်။ တိ၀ိဓိကံ၊ ၏။ တတိယံ၊ သည်။ ဒုဝိဓိကံ၊ ၏။ စတုတ္ထံ၊ သည်။ တထာ-ဒုဝိဓိကံ၊ ၏။ အာကာသာနဉ္စာ-ယတနံ၊ သည်။ပ။ နေ၀သညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ ဒုဝိဓိကံ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စျာနင်္ဂမတ္တသေ၀၊ စျာန်အင်္ဂါမျှကိုသာလျှင်။ ၀ဝတ္ထာ၀နံ၊ မှတ်ခြင်းသည်။ အင်္ဂ၀ဝတ္ထာ၀နံ နာမ၊ ပနမည်သော။ (စိတ္တဒမနံ နာမ၊ မည်၏။)

တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤစျာန်သည်။ ပတ၀ိကသိဏံ၊ ပထ၀ိကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိ၏။ပ။ ဣဒံ၊ သည်။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

၁-ဤ၌ အန္တရ-သဒ္ဒါ အညတ္ထ-တည်း။ အန္တရမေ၀ အန္တရိကံ၊ ကေဠံ အန္တရိကံ တေသို့မဟုတ် ကေန္ဒရိကံ၊ စျာန်၀င်စားခြင်းရသတည်း။ အင်္ဂါတို့၏ရင်း, အာရုံ၏ရင်း တပေါင်းတည်း တပါးအားဖြင့် အထူးဖြစ်သကဲ့သို့ သမာပဇ္ဇနအားဖြင့်လည်း အထူးဖြစ်၏။ ထိုအထူးသည်ကား အောက်ဖြစ်ကုန်သော အာရုံ, အင်္ဂါတို့ကို လွန်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကေန္ဒရိကဝသေန အင်္ဂါနဉ္စ အာရမ္မဏာနဉ္စ သက်မနံ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

အာရမ္မဏမတ္တသော၀၊ ကိုသာလျှင်။ ၀ဝတ္ထာပနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏ၀-
၀တ္ထာပနံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။) [၄] အင်္ဂါရမ္မဏ၀ဝတ္ထာပနမ္ပိ၊
အင်္ဂါအာရုံတို့ကို တပေါင်းတည်းမှတ်ခြင်းကိုလည်း။ ကေ၊ ကေသရာ
တို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဌကထာသု၊ တို့၌။
အနာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဒ္ဓါ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထို အင်္ဂါ,အာရုံတို့ကို
တပေါင်းတည်း မှတ်ခြင်းသည်။ ဘာ၀နာမုခံ၊ ဘာ၀နာ၏ အကြောင်း
သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၃၆၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
စိတ္တံ၊ ကို။ အပရိဒမေတ္တာ၊ မဆုံးမမူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ အဘာ၀ိတ-
ဘာ၀နော၊ ပွါးစေဘူးသော ဘာ၀နာမရှိသော၊ ၀ါ၊ စျာန်အဘိညာဉ်တို့၌
ပြုဘူးသော အဓိကာရမရှိသော။ အာဒိကမ္မိကော၊ လူရိုင်းလက်သစ်သာ
ဖြစ်သေးသော၊ ၀ါ၊ အစဖြစ်သော ဘာ၀နာအမှုရှိသော။ ယောဂါ၀စရော၊
သည်။ ဣဒ္ဓိ၀ိဓိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို
စွန့်ခြင်း ကြိယာကို။ (ယေန၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။) သမ္မာဒေဿတိ၊
ပြည့်စုံစေလတံ့။ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ နု ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။
အာဒိကမ္မိကဿ၊ အား။ ကသိဏပရိကမ္မမ္ပိ၊ ကသိုဏ်းပရိကံသော်လည်း။
ဘာရော၊ ဝန်လေး၏။ ၀ါ၊ ခဲ၏။ သတေသု ၀ါ၊ အရာသော သူတို့တွင်ဌင်း။
သဟဿေသု ၀ါ၊ အထောင်သော သူတို့တွင်ဌင်း။ ကော၀၊ တယောက်
သောသူသာလျှင်။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ ဣတ၊ ကသိဏပရိကမ္မဿ၊
ပြုအပ်ပြီးသော ကသိုဏ်းပရိကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ၀ါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်
ထင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိမိတ္တပ္ပါဒနံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း
သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ နိမိတ္တေ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်
ရှိသော်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုဌင်း။ (ဘာ၀နာ၊ ဘာ၀နာကို
ဌင်း။) ၀ဍ္ဎေတ္မာ၊ ၍။ အပ္ပနာမိဂမော၊ အပ္ပနာကိုရခြင်းသည်၊ ၀ါ၊ စျာန်ကို
ရခြင်းသည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ အဓိဂတပ္ပနဿ၊ ရပြီးသော စျာန်ရှိသော
သူအား။ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ သည်။ ဘာရော၊
၏။ ပ။ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဒမိတစိတ္တဿာပိ၊ ဆုံးမအပ်ပြီး
သောစိတ် ရှိသသူအားလည်း။ ဣဒ္ဓိ၀ိဓိကုဗ္ဗနံ နာမ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းမည်
သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ၀ိကုဗ္ဗနပ္ပတ္တဿာပိ၊ ဣဒ္ဓိ၀ိဓိကုဗ္ဗနသို့ ရောက်သော

သူအားသော်လည်း။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ နာမ၊ လျင်စွာ (စျာန်စက္ခုဖြင့် ပထဝီကသိဏာစသော စျာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသောသူ၏အဖြစ်မည်သည်၊ ဝါ၊ လျင်စွာစျာန်ဝင်စားနိုင်သောသူ၏အဖြစ်မည်သည်။ ပ။ ခိပ္ပနိသန္တီ၊ လျင်စွာ (စျာန်စက္ခုဖြင့် ပထဝီကသိဏာဒီဇျာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသည်၊ ဝါ၊ ရှုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အုံ့ ။ ထေရမ္ပတ္ထ-လေ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မဟာထေရ်တို့ သက်ရာသရက်ပင်ရောက်သော ကုန်းဌ။ မဟာရောဟဏဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ ထေရ်အား။ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ၊ သူနာ ပြုစုခြင်းငှါ။ အာဂတေသု၊ ထိုထိုအရပ်မှ ကြွလာကုန်သော။ တိံ သမတ္တေ-သု ဣဒ္ဓိမန္တသဟသ္သေသု၊ တန်ခိုးရှိသည့်ထေရ်သုံးသောင်းတို့တွင်။ ဥပ-သမ္ပဒါယ၊ ပဋ္ဌင်းဖြစ်သည်မှ။ အဌဝဿိကော၊ ရှစ်ဝါသာရှိသော။ ရက္ခိတ-တ္ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့တည်း။ တဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏာနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေव၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ အဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်၏။ တံ အာနုဘာဝံ၊ ကို။ ဒီသ္ဝာ၊ ၍။ ထေရော၊ မဟာရောဟဏဂုတ္တထေရ်သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ရက္ခိတော၊ ရှင်ရက္ခိတသည်။ သစေ နာဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိချေသည်ဖြစ်-အုံ့။ (ဣမေ၊ ဤအရှင်တို့သည်။) နာဂရာဇာနံ၊ ဆည်းကပ်လှာပေသော နဂါးမင်းကို။ ရက္ခိတုံ၊ ဂဠုန်ဘေးမှစောင့်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိဿု၊ မတတ်နိုင်ခဲ့ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောဝါတို့သည်။ ဂရုဟပ္ပတ္တာ၊ ကဲ့ရဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ အဿာမ၊ ဖြစ်ရချေကုန်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုသို့ ပဲ့တွေ့ပြီးရကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဂဟေတ္ဝာ၊ မပြတ်လက်စဲ့ဆောင်ယူ၍။ ဝိစရိတမ္ပိ၊ လှည့်လည်စကောင်းသော။ အာဝုဓံ နာမ၊ လက်နက်မည်သည်ကို။ မလံ၊ အညစ်အကြေးကို။ သောဓေတ္ဝာဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ဂဟေ-တ္ဝာ၊ ဆောင်၍။ ဝိစရိတုံ၊ သွားခြင်းသည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်သည်အရှင်တို့ ဟု။ အာဟ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ တေ တိံ သသဟဿာ ဘိက္ခူ၊ ထိုသုံး သောင်းသော ဣဒ္ဓိမန္တရဟန်းတို့သည်လည်း။ ထေရဿ၊ မဟာထေရ်၏။ ဩဝါဒေ၊ အဆုံးအမ၌။ ဌတ္ဝာ၊ တည်၍။ ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာလှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁-မူရင်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ ဤ ဟိ-ပုဒ်မရှိ၊ သျာမူ၌ လည်း ဟိ-မရှိ ရှိရန်လည်းမလို။ (ဆ-သံ-သော)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ခိပ္ပနိသန္တိယာ၊ ခိပ္ပနိသန္တိသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ပရသ၊ သူတပါး၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကို ငြိမ်းစေသော အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာတည်ရာ၏အဖြစ်သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာယ၊ စေတိယတောင်ကို အစပြု၍ သိန်းသိုင်ဋ္ဌကျွန်း အလုံးဌ၌ရင်း, သမုဒ္ဒရာဌ် တယူဇနာတိုင်အောင်ရင်း ကြီးစွာသောဆီမီး ပူဇော်ရာ၌၊ ဝါ၊ ပူဇော်ခြင်းသည်။ ဝတ္ထုမာနာယ၊ သောင်းသဲစည်ပင် ဖြစ်လတ်ကျင်သော်။ မာရေန၊ မာရ်မင်းသည်။ အဂ်ါရုဝဿေ၊ မီးကျီးမိုးကို။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်ဌ်။ ဟဿ ဝိ ။ (မာရ်မင်းဖြစ်စေအပ်သော မီးကျီးမိုးသည် မီးဖွားမျှဖြင့်လည်း လူတို့ကို မကျမရောက် ကာနိုင်စေလောက်သော) မြေကြီးကို။ မာလေတ္ဝာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အဂ်ါရုဝဿပရိတ္တာယကောဝ၊ မီးကျီးမိုးကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်နိုင်သော။ ထေရော ဝိယ၊ မထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်အထူးကိုဆိုဦးအုံ့။ ဗလဝပုဗ္ဗယောဂါနံ၊ အားကြီးသောရှေးဌ် အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သော။ (ဝါ၊ ဂရုတရဥပနိဿယ ရှိတော်မူကုန်သော။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ စသည်တို့၏ ဟေတုဘူတမဟာဘိနိဟာရ ရှိတော်မူကုန်သော။) ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကာဒီနံ၊ သာဝက အစရှိကုန်သော အရှင်မြတ်တို့အား။ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိသော။ ဘာဝနာနုဋ္ဌာနေန၊ (စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း ဟူသော) ဘာဝနာအစဉ်နှင့်။ (ဘာဝနာနုဋ္ဌာနေ ယထာဝုတ္တစိတ္တပရိဒမနံ၊ ၎င်း။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အရဟတ္တပဋ္ဌိလာဘဝသေနေဝ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒဉ္စ ဣဒ္ဓိဝိဓကုဗ္ဗနံ၊ ဤတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည်ရင်း။

[၅] အညေ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဘေဒါ ဂုဏာ စ၊ ဂုဏ်တို့သည်ရင်း။ ဣဒ္ဓိနှင့်၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ပုဗ္ဗဟေတု ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့အားသာလျှင် ယထာဝုတ္တဘာဝနာနုဋ္ဌာနမကို ကြဉ်၍ အတိညာဉ် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ ပိဋ္ဌန္ဓနဝိဂတံ၊ လက်ကောက်လက်ကြပ် စသောတန်ဆာ အထူးကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသော။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ ရွှေပန်းတိမ်သည်သည်။ (ဒုတိယကွဲရာ ထ-နှင့် ထိမ်-ဟူရေး။ တနှေ့ ဆယ်ကြိမ်၊ တင်းမတိမ်၊ ပန်းထိမ်သူခိုးညစ်။) အဂ္ဂိမနာဒီဟိ၊ မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏံ၊ ကို။ မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မညံ၊ အမှုဌ် ခံ့သည်ကို။

ကိတ္တာဝိ၊ ပြု၍သာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ၊ ပြုသကဲ့သို့ရင်း။ ဘာဇန-ဝိဂတိ၊ အိုးခွက်အထူးကို။ ကတ္တုကာမော၊ သော။ ကုမ္ဘကာရော၊ သည်။ မုတ္တိကံ၊ မြေကို။ သုပရိမဒ္ဒိတံ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် နယ်အပ်သည်ကို။ မုဒ္ဒုလကို၊ ကတ္တာဝ၊ ၍သာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ ဧဝ-မေဝ၊ ဇာတ္တု။ အာဒိကမ္မိကေန၊ သည်။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတ္တာ၊ ၍။ ဆန္ဒသီသ။ပ။ သမာပဇ္ဇနဝသေန စေတ၊ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒကို ခေါင်းတည် အမှီးကြီးရှေသွားပြု၍ ဝင်စားခြင်း, စိတ်ကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း, ဝီရိယကို ခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း, ဝိမံသကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ အာဝဇ္ဇနဝဒိဝသီဘာဝ-ဝသေန စ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် အစရှိသော ငါးပါးသော ဝသီဘော်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ မုဒုံ၊ ကို။ ကမ္မညံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း အမှု၌ ခံ့သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာဉ်အလိုငှါ။ ယောဂေါ၊ ဘာဝနာလုံ့လကို။ ကရဏီယော၊ ပြုသင့်၏။ ပန၊ ပါး။ ပုဗ္ဗဟေတု-သမ္ပန္နေန၊ အားကောင်းသော ရှေးဆုတောင်း အကြောင်း ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကသိဏေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထဈာနမတ္တေ၊ စတုတ္ထစျာန်မျှ၌။ စိဏ္ဏစသိနာပိ၊ လေ့လာသော ဝသီဘော် ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ပန၊ စကားလက်စပြတ်ကိုဆက်၍ဆိုအံ့။ ယထာ-ယေန ပကာရေန၊ အကြင်ပကာရဖြင့်။ ဝါ၊ ယေန-ဝိဓိနာ၊ အကြင် အစီရင်ဖြင့်။ ဇ္ဈာ-တေသို့ ဣဒ္ဓိဝိဓနိဗ္ဗတ္တေ၊ ဤ ဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ ဝိဓိ၊ ကို။ ဒယော-ဇ္ဇော၊ ပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သော ဧဝံ။ပ။ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ဝိဒိတ္ဝါ။ တတြ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတံ့သည်ကား။ ပါဠိနယာနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိတော် ဂတိကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပါဠိဖွင့်အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ အဆုံးအဖြတ် စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သောတိ၊ ကား။ အဓိဂတ-စတုတ္ထဈာနော၊ ရအပ်ပြီးသောစတုတ္ထစျာန်ရှိသော။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဝေန္ဓိ-ဧတော်၊ ဝေ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ စတုတ္ထဈာနဂ္ဂမနိဒဿနံ၊ စတုတ္ထ-စျာန်,_ထိုစတုတ္ထစျာန်ကို ရခြင်းအစဉ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ပဌမဈာနာဓိဂမာဒိနာ၊ ပဌမစျာန်ကိုရခြင်း အစရှိသော။ ဣမိနာ ကမေန၊

ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဈာနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိလဘိတ္တာ၊ ရ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဟိတေတိ၊ ကား။ ဣမိနာ-ဤဒိသေန၊ ဤသို့ (အောက်စျာန်သုံးပါးရခြင်း အစဉ်အားဖြင့်ပြီးသော) သဘောရှိသော။ စတုတ္ထဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ (ပါဠိတော်-မှယူ) သမာဟိတေ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထားအပ်လတ်ပြီးသော်။ စိတ္တေတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရစိတ္တေ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပရိသုဒ္ဓေတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိဘावेန၊ ဥပေက္ခာ-သည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ-ယေဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပရိယောဒါ-တော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ ပဘာသရေ၊ ပြိုးပြိုးပျက်အရောင်ရှိလတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခါဒီနံ၊ သုခ, သောမနဿ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်းတို့ကို။ (တနည်း) ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခါဒီနံ၊ သုခ။ပ။ နဿတို့ကို။ ဃာတေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန်အလိုပယ်သတ်သဖြင့် [1]။ ဝိဟ-တရာဂါဒိအင်္ဂဏတ္တာ၊ ဖျောက်အပ်ခဲ့အပ်ပြီးသော ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနင်္ဂဏေ၊ ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာမရှိလတ်ပြီးသော်။ အနင်္ဂဏတ္တာယေဝ၊ ရာဂဒေါသဟူသော ကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကင်းလတ်ပြီးသော်။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ အင်္ဂဏေန၊ ရာဂဒေါသစသော ကိလေသာသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပက္ကိ-လိဿတိ၊ ပူပန်စေအပ်နှိပ်စက်အပ်၏။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာပွါးစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့စွာဖြစ်၍ ဖြစ်လတ်ပြီးသော်။ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တေ၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန-စသား ငါးပါးအပြားဖြင့်ရင်း စုဒ္ဒသဝိဓစိတ္တပရိဒမနဖြင့်ရင်း အလိုသို့လိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဝသေ၊ အလိုဌ်။ ဝတ္တမာနံ၊ တည်သော။

---

[1] သုခါဒီနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပေးသည်ကိုဆင်ခြင်။ (ပြည်)

(တနည်း) ဝသေ၊ သို့။ ဝတ္ထုမာနံ၊ လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ မုဒုတိ၊ နူးညံ့ပြီး ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မုဒုတ္တာယေဝ၊ နူးညံ့ပြီး အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ကမ္မနိယေ ကမ္မက္ခမေ၊ ဝိကုပ္ပနစသော တန်ခိုးအမှု၌ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ကမ္မ-ယောဂ္ဂေ၊ ဝိကုပ္ပနစသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှုအား လျောက်ပတ်လတ်ပြီးသော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ သုမဇ္ဇံ၊ ကောင်းစွာ ကြည်ပြီးဦးပြီးသော။ သုဝဏ္ဏံ,ဣဝ၊ ကဲ့သို့။ မုဒု၊ နူးညံ့သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကမ္မနိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ ဥဘယမ္ပိ၊ ထိုမုဒုတာ ကမ္မနိယတာ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သုဘာဝိတတ္တာယေဝ၊ ကြောင့်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သုဘာဝိတတ္တာ မုဒုဘူတေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) ယထာဟ၊ ကား။ နာဟံ၊ ယ။ စိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ ပွါးစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလီကတံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာလေ့လာအပ်သည်ရှိသော်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့သည်ရင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ အမှု၌ခံ့သည်ရင်း။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ (ဤသို့ လိုက်၍ပေး) ဝေါ၊ တူ။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလီ-ကတံ၊ သော်။ မုဒု စ၊ သည်ရင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ ဖြင့်။ သြလောကေန္တောပိ၊ ကြည့်ရှုသော်လည်း။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုသို့ စိတ်ကဲ့သို့ မုဒုကမ္မနိယဖြစ်စကောင်းသော။) အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တစုမျှသော သဘာဝဓမ္မကိုလည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။]

ဧတေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝါဒီသု၊ ဤပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဌိတေ၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌ တည်လတ်ပြီးသော်။ ဌိတတ္တာ-ယေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ အစလေ နိဗ္ဗိဇ္ဇနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းလတ်ပြီး သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ မုဒုကမ္မည-ဘာဝေန၊ မုဒုကမ္မညအဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနော ဝသေ၊ မိမိအလိုဌ၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဌိတေ၊ မိမိအလိုဌတည်လတ်ပြီးသော်။ သဒ္ဓါဒီဟိ၊ သဒ္ဓါစသော တရားတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ထောက်ပံ့အပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တော၊ မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သဒ္ဓါတရားသည် သိမ်းဆည်းအပ်သော၊ ဝါ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယေန၊ သဒ္ဓါတရား၏ရန်ဖက် မသဒ္ဓါခြင်းကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဝီရိယသည် သိမ်းဆည်းအပ်ထောက်ပံ့အပ်သော။ (စိတ္တံ၊ သည်။) ကောသဇ္ဇေန၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ လှုပ်။ သတိ-ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သတိသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။. စိတ္တံ၊ သည်။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ လှုပ်။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သမာဓိသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ လှုပ်။ [၆] ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပညာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ လှုပ်။ ဩဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသန္ဓ-ကာရေန၊ ကိလေသာဟူသော အမိုက်မှောင်ကြောင့်။ နဲ ဣဠ္ဠတိ၊ လှုပ်။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤသဒ္ဓါဝီရိယစသား ခြောက်ပါးသော ဓမ္မတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဌာ်သမန္နာ-ဂတံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာဘိညာသစ္ဆိကရဏီ-ယာနံ၊ အာဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အာဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ ဌ၊။ အာဘိနိဟာရကွမံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အကျိုးသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဌါခံ့သည်၊ ဝါ၊ အကျိုးသို့ရှေးရှုပြုခြင်းဌါ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ စတုတ္ထဈာနသမာဓိ-နာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတော၊ သော်။ နိဝရဏဒူရီဘာဝေန၊ နိဝရဏတို့၏ ဝေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ သော်။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမေန၊ ဝိတက်ဝိစာရပီတိသုခတို့ကို ကောင်းစွာလွန်သဖြင့်။ ပရိယောဒါတေ၊ သော်။ စျာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ၊ စျာန်ကိုရခြင်းလျင် အကြောင်းရှိ ကုန်သော။ (စျာန်ရခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော ဟူလို) (ပါပကာနံ လာမကာနံ၊ ကုန်သော။) ဣစ္ဆာဝစရာနံ၊ ယုတ်မာသော အလိုအားဖြင့် သက်ဝင်ကုန်သော မာန, မာယာ, သာဌေယျ စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊

မရှိသဖြင့်။ အနုဂ်ဏေ၊ မလအသုစိဖြစ်သော အကုသိုလ်ကင်းလတ်သော်။ အာဘိဇ္ဈာဒီနံ၊ အာဘိဇ္ဈာ,မာန,မာယာ,သာဌေယျ အစရှိကုန်သော။ စိတ္တသ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဥပဂ္ဂိုလေသာနံ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သော တရားတို့၏။ ဝိဂတမေန၊ ကင်းသဖြင့်။ ဝိဂတူပဂ္ဂိုလေသေ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော အကုသိုလ် ကင်းလတ်သော်။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ အနဂ်ဏသုတ္တ ဝတ္ထသုတ္တာနုသာရေန၊ ဝတ္ထသုတ်ကို အာစဉ်မှီးသဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝ,သိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့ ရောက်သဖြင့်။ မုဒုဘူတေ၊ လိုတိုင်းရှုအောင် နူးညံ့စွာဖြစ်လတ်သော်။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝူပဂမနေန၊ ဣဒ္ဓိ၏ အခြေအမြစ် ပဒဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ ကမ္မနိယေ၊ ဝိဂုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးအမှုဌ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ဘာဝနာပါရိပူရိယာ၊ (ဤထက်အလွန် ပြုအပ်သော ဘာဝနာကိစ္စမရှိ

၁-အာဘိဇ္ဈာဒီနံ-ဌ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်း ယခင် မာနမာယာသာဌေယျ-စသည်ကို သင်္ဂြိဟ်။ ဤဌ အာဘိဇ္ဈာလည်း ပဌမစျာန်ဖြင့် မခွါအပ်သော အဝိဂ္ဂမ္ဘနေယျတည်း။ မာနမာယာ-စသည်တို့လည်း တဒေကဋ္ဌတို့တည်း။ စျာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော ဝိသေသန၏ လိုက်သောကြောင့်တည်း၊ ဝိဂ္ဂမ္ဘနေယျ-မကျန်ပြီလော၊ ဝိဂ္ဂမ္ဘနေယျာ ပန နိဝရဏဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ (ဋီ ၂-၉)။ အဘယ့်ကြောင့်ကား ပဌမစျာန်ဖြင့် အဝိဂ္ဂမ္ဘ-နေယျတို့သည် ဤစတုတ္ထစျာန် ကင်းကုန်သနည်း?သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကုသလာနံ ပဋိပက္ခာတံ သလ္လေခပဋိပတ္တိဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ စျာနဿ အပရာမဋ္ဌဘာဝဒဿနတော-(ဋီ ၂-၉)။ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား ဤပုဒ်တို့တွင် ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဘိဇ္ဈာဒီနံ-ဟူသော ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ကောပ, အပစ္စယ, ကာမရာဂ, ဗျာပါဒ-စသည်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် စျာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော ပါဋ္ဌကိုပယ်၍ စျာနပဋိလာဘပစ္စနိကာ-နဉ္စ ပါဋ္ဌော-ဟု ဆိုကုန်သည်ဟု ဋီကာဌ မိန့်ပြီး၍ ထိုဆရာတို့စကားကို မနှစ်သက် ပယ်လို၍ တံ တေသံ မတိမတ္တံ-ဟုပြီး၍ ထိုမတိမတ္တအကြောင်းကို တထာပါဌသော်ဝ အဘာဝတော စျာနပဋိလာဘပစ္စနိကာ စ နိဝရဏာ ဧဝ တဒေကဋ္ဌာ စ တေသံ ဒုရိဘာဝံ ဝတ္တာ ပုန အဘာဝဝိဂမဧဝေဒနာယ အယုဇ္ဇမာနတ္တာ (ဋီ ၂-၉) ဟု မိန့်သော်။ ဩဠာရိကပါပဓမ္မတို့၏သာလျှင် ထိုသုတ်တို့ဌ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့ ဆရာဆိုအပ်သော သုခုမအနက်ကို အနဂ်ဏသုတ်, ဝတ္ထသုတ်တို့ဌ မရကောင်းသည်မဟုတ်လော ဟူမူ-သစ္စမေတံ ဣဓ ပန အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သုခုမာယေဝ တေ ဂဟိတာ (ဋီ ၂-၉)။ ယင်းသို့ မညီမတူသော် ထိုထိုကိုပင် မည်ရန်သင့်ပြီ။ အဂ်ဏုပဏ္ဍိလေသတာသာမညေန ပနေတ္ထ သုတ္တာနံ အပဒိသနံ။ တထာ ဟိ သုတ္တာနုသာရေနာတိ ဝုတ္တံ၊ နု ပန သုတ္တဝသေနာတိ။ အဝယဝေါတမေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ အဓိဂတဇ္ဈာနာနမ္ပိ ကေသဉ္စိ ဣစ္ဆာဝစရာနံ ပဝတ္တိသဗ္ဘာ-ဝတော (ဋီ ၂-၉)။ (ပြည်)

၂-ဘာဝ-ကျေသည်။ ဝသီဘာဝေ ပတ္တိယာ-ဟူသော်လည်း ရှေးပါဌ်ဟောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝသိဘာဝပတ္တေ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟု အောက်ဌ လာသည်။ (ပြည်)

သဖြင့်) အဘိနိဟာရကွမဘာဝနာ၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတဘာဝူပဂမနေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်, ရောင့်ရဲခြင်းကို မပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဌိတေ၊ ကြံ့ကြံ့မြဲစွာ တည်လတ်ပြီးသော်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်၊ (ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။) အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧवं-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဌိတေ၊ သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဝေမ္မိ၊ ဤသို့လည်း။ အဌဂ်-သမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိနိဟာရကွမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာ-သစ္ဆိကိရိယာယ၊ ၏။ ပါဒကံ၊ အခြေသည်။ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤသည်ကား။ (အုပရော၊ သော။ နယော။ တည်း။)

ဒသဣဒ္ဓိကထာ

၃၆၉။ ဣဒ္ဓိ။ ပ။ တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဣဒ္ဓေနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံခြင်း ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ နိပ္ဖတ္တိအတ္ထေန၊ ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ စ၊ တနည်း။ ပဋ္ဌိလာဘဋ္ဌေန၊ ရခြင်းရောက်ခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရအပ်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[1]။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ယံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို။ နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ စ၊ တနည်း။ ပဋ္ဌိလဇ္ဇတိ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုပြီးသောတရား ရအပ် ရောက်အပ်သောတရားကို။ ဣဒ္ဓတိတိ၊ ပြည့်စုံ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကာမံ၊ ဝတ္ထုကာမကို။ ကာမယ-မာနဿ၊ တောင့်တသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ တံ-ကာမိတံ ဝတ္ထု၊ ထိုလိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဝတ္ထုကာမသည်။ စေ သမိဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ ပြည့်စုံအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နေက္ခမ္မံ၊ (ရဟန်းအဖြစ်ကို အစပြု၍ စျာန်မဂ်တိုင်အောင်သော) နေက္ခမ္မသည်။

၁-ဣဒ္ဓတိ သမိဇ္ဈတီတိ ဣဒ္ဓိ။ ဣဒ္ဓတိ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏-ပေး။ ပြည့်စုံ၏ဟူသည် ပြီးသည် ရအပ် ရောက်အပ်သည်ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် အတ္ထော-မဟု၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည့်)

ကျွဏ္ဍတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏၊ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ကျွတ်-တသွာ၊ ကြောင့်။ ကျွဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဋိဟာရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင့်ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်တတ်၏။ ကျွတ်-တသွာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကျွဏ္ဍတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ကျွတ်-တသွာ၊ ကြောင့်။ ကျွဒ္ဓိ၊ ၏။ ပဋိဟာရတိ၊ ၏။ ကျွတ်-တသွာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ၏။ ကျွတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။)

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ကျွဏ္ဍနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကျွဏ္ဍနဋ္ဌေန-နိပ္ဖဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ကျွဒ္ဓိ၊ ၏။ တေ၊ ဤ ကျွဒ္ဓိဟူသော အမည်သည်။ ဥပါယသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံသောအကြောင်း၏၊ ဝါ၊ အသင့် အားဖြင့် အားထုတ်အပ်သော အကြောင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥပါယသမ္ပဒါ၊ သည်။ ကျွဏ္ဍတိ ပသဝေတိ၊ အကျိုးကိုပွါးစေ တတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိပ္ပေတဖလပ္ပသဝနတော၊ လိုအပ်သောအကျိုး ကို ပွါးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ အယံ ခေါ၊ ပ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[စိတ္တော၊ သော။ အယံ ခေါ ဂဟပတိ၊ သည်။ သီလဝါ၊ အာစာရ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကလ္ယာဏဓမ္မော၊ (ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ တရားဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (တနည်း) သီလဝါ၊ ပြည့်စုံသော သီလရှိ၏။ ကလ္ယာဏဓမ္မော၊ (သီလမှကြင်းသော ပုညကိရိယာဝတ္ထု ဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (အဟံ၊ သည်။) အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ စက္ကဝတ္တိရာဇာ၊ သည်။ အဿံ၊ ဖြစ်လို၏။ ကျွတ်၊ သို့။ သစေ ပဏိဒဟိဿတိ၊ တောင့်တခြားအုံ့။ သီလဝတော၊ သီလပြည့်စုံ သော။ တဿ၊ ၏။ စေတောပဏိဓိ၊ စိတ်၏ တောင့်တခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကျွဏ္ဍိဿတိ၊ ပြည့်စုံလတံ့။]

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ တောယ၊ ဤသဘော တရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကျွဏ္ဍန္တိ-ဝဏ္ဏန္တိ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်ကုန်၏။ ကျွတ်-တသွာ၊ ထိုသို့ကြီးပွါး တိုးတက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ ဓမ္မ-ဇာတိ၊ သည်။ ကျွဒ္ဓိ၊ ၏။ ကျွဏ္ဍန္တိတိ၊ ကား။ ကျွဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်

ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲ ထူးမြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ သာ-ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဒသဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတိ ဣဒ္ဓိယောတိ ဣဒ္ဓ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိ-ယော၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ (ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။) ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ ကို။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဒသ ဣဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [၇] အဓိဋ္ဌာနာ၊ ပျားသည်၏အဖြစ် စသည်ကို မိုဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးရင်း။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးသောအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိကုဗ္ဗန ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ မနောမယာ၊ စျာန်စိတ်ကြောင့် ပြီးသောကိုယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ ဖြစ်လတ္တံသော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်၏ ပုံ ခြင်းအဟုန်အဟိန် (အရှိန်)၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သမာဓိ၏ ပုံ ခြင်းအဟုန် အဟိန်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏သာ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ကမ္မဝိပါ-ကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ပုညဝတော၊ လွန်ကဲသောဘုန်းရှိသောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ အာထဗ္ဗဏ ကျမ်းလာ ဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ အသင့် ဥပါယ, ဉာယအားဖြင့်အားထုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဒ္ဓေန၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော သဘော ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒသ၊ တို့သည်။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)]

၃၇၀။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘော အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ (ပရိကံဟု ဆိုအပ်သော အာဘောဂဖြင့်)ဆင်ခြင်၏။ သတံ ဝါ၊ ကိုယ်အရာကိုရင်း။ သဟဿံ ဝါ၊ အထောင်ကိုရင်း။ သတသဟဿံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အာဝဇ္ဇိတ္မာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဗဟုကော၊ ကိုယ်အများသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာ-တိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင် လိုအပ်သော ဗဟုကဘာ၌ တည်၏။ ဧဝံ-ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတ္မာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၁။ သော၊ ထိုအဘိညာလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ ပြကတော့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ ၍။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်, နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒသေတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အထွေထွေ မျိုးသော။ သေနာဗျူဟံ ဝါ၊ စစ်သည်အပေါင်းကိုမူလည်း။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇဟနဝိကာရဝသေန၊ မိမိ၏ ပြကတော့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုစွန့်ခြင်း (ရှေးရှိသော သူငယ်၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် အစရှိသော) ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးအထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းပြုပြင်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၂။ ဣဓ သာသနေ၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကရဏကာယမှ။ ရူပီ ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောရုပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အညံ၊ သော။ ကာယံ၊ ဣဒ္ဓိမယကာယကို။ အဘိနိမ္မိ-နာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ သရီရဘေဒေ၊ ကိုယ်၏အတွင်းဌာ။ အညသော၊ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော။ မနောမယသ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သရီရသ၊ ကိုယ်၏။ နိပ္ဖတ္တိဝသေန၊ ပြီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနောမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ ၏။

၃၇၃။ ပန၊ တပါး။ ဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေးဝိပဿနာခဏဌာနေ၊ ဝါ၊ အနိစ္စမဘဝိကပဋိသန္ဓေမှစ၍ ရှေးဌာနေ။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် နောက်ကာလဌာနေ။ တံ-ခဏေ ဝါ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်ဖြစ်သော ခဏဌာနေ။ ဉာဏာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဉာဏဝိပ္ပါရော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်အဟိန်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿနာယ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-နေ၏ထုက်ရာအရပ်၌ ထက်ဝန်းကျင်မှလျှင် အလင်းကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပြီးသော အခြင်းအပ်သိမ်း ပယ်အပ်သည်ကိုပယ်ခြင်း ပွါးစေအပ်သည်ကို ပွါးစေခြင်း၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းဟု ဆိုအပ်

[အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟုအဖန်တလဲလဲရှုသော ဗလ၀ဝိပဿနာဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဟာနဒ္ဒေါ၊ ပယ်ခြင်း ကိစ္စသည်။ ဣဗ္ဗတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘက်လေသာနှံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဣဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော ဗာက္ကုလဿ၊ အရှင် ဗာက္ကုလထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဗာကုလဟူသည်လည်း အတူပင်) ။ပ။]

. တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောမထေရ်တို့တွင်။ တာ၀၊ စွာ။ အာယသ္မာ ဗာက္ကုလော၊ သည်။ ဒဟရော၀၊ ငယ်စဉ်ကသာလျှင်။ မဂ်လဒီဝသော၊ အမည်မဂ်လာနှင့်၌။ နဒီယာ၊ ၌။ နှာပိယမာနော၊ ရေချိုးစေလတ်သော်။ ဓာတိယာ၊ အထိန်း၏။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ သောတေ၊ မြစ်ရေအယဉ်၌။ ပတိတော၊ ကျခဲ့၏။ တမေနံ၊ ထိုသူငယ်ကို။ မစ္ဆော၊ သည်။ ဂိလိတ္ဝာ၊ မျိုချ။ ဗာရာဏသီတိတ္ထံ၊ ဗာရာဏသီမြစ်ဆိပ်သို့။ အဂမာသိ၊ သွားလေ၏။ တတြ၊ ထိုဗာရာဏသီပြည်၌။ တံ၊ ထိုငါးကို။ မစ္ဆဗန္ဓော၊ တံငါသည်သည်။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ဖမ်းချ။ သေဋ္ဌိဘရိယာယ၊ သေဋ္ဌေးမအား။ ဝိက္ကိဏိ၊ ရောင်း၏။ သာ၊ ထိုသေဋ္ဌေးမသည်။ မစ္ဆေ၊ ငါးခဲ့။ သိနေဟံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အဟမေ၀၊ ငါသည် ပင်လျှင်။ နံ၊ ထိုငါးကို။ ပစိဿာမိ၊ ချက်အုံ့။ ဣတိ မနသိကတ္ဝာ၊ ၍။ ဖာလေန္တီ၊ ခဲ့သည်ရှိသော်။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ငါးဝမ်းခဲ့။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗံ ဝိယ၊ ရွှေရုပ်ကဲ့သို့သော။ ဒါရကံ၊ ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ မေ၊ သည်။ ပုတ္တော၊ ကို။ လဒ္ဓေ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက် ခြင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ အရောဂဘာ၀ေါ၊ ရောဂါမရှိသောအဖြစ်သည်။ ပစ္ဆိမဘ၀ိကဿ၊ ပစ္ဆိမဘ၀ိကဖြစ်သော။ အာယသ္မတော ဗာက္ကုလဿ၊ ၏။ [ဂ] တေန အတ္တဘာ၀ေန၊ ထိုအတ္တ ဘောဖြင့်။ ပဋိလဘိတဗ္ဗအရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာနုဘာ၀ေန၊ ရအပ်လတ္တံ့သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဉာဏ-

---

သော အထူးဟူလို။ ဝတ္ထုဣတ္တိသို့မလာတကားဟူမူ—ဝတ္ထု||နှီ ပန အနန္တရုယတာ၀ေသန အာဂတာနိ၊ ဌ ၂ ၁၁။ ထိုကိုသာဓက 'အာဂုံပါ'ဟုဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှါ ဝုတ္တဥေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ပန၊ ဤမျှသခေါ်ပဖြင့် အဓိပ္ပေတတ္ထ ပြီးပြားသော်လည်း။ ဝတ္တာ၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ သံကိစ္စတ္ထေရဿ၊ ထေရ်သည်။ ဂဗ္ဘဂတသော၊ မယ်တော် ဝမ်းဦးတည်စဉ်ပင်လျှင်။ မာတာ၊ သည်။ ကာလမကာသိ၊ လွန်ခဲ့၏။ တဿာ၊ ထိုအမိကို။ စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့။ အာရောပေတ္မာ၊ တင်၍။ သူလေဟိ၊ တံရှူးဝါးတို့ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတ္မာ၊ ထိုး၍။ စျာပိယမာနာယ၊ သင်္ဂြိဟ် အပ်သည်ရှိသော်။ ဒါရကော၊ သည်။ သူလကောဋ္ဌိယာ၊ တံရှူးစွန်းဖြင့်။ အက္ခိကူဋေ၊ မျက်ထောင့်၌။ ပဟာရံ၊ ခတ်မိခြင်းကို။ လဘိတ္မာ၊ ရ၍။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့အသံပြုသောကြောင့်။ ဒါရကော၊ သည်။ ဇီဝတိတိ၊ ရှင်သေး၏ဟု။ နံ၊ ထိုအမိအလောင်းကို။ သြတာရေတ္မာ၊ ချ၍။ ကုစ္ဆိံ၊ အမိဝမ်းကို။ ဖာလေတ္မာ၊ ခွဲ၍။ ဒါရကံ၊ ကို။ အယျိကာယ၊ အဖွားအား။ အဒံသု၊ ပေးကုန်၏။ သော ဒါရကော၊ သည်။ တာယ၊ ထိုအဖွားသည်။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂိတော၊ လုပ်ကျွေးမွေးမြူအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝုဋ္ဌံ၊ (ကြီးပြောင်စက်မြောက်) လောက်လားသော အရွယ်သို့။ အန္ဒာယ၊ ရောက်၍။ ပဗ္ဗဇိတ္မာ၊ ရှင်ပြု၍။ သဟ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်တကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ (အရှင်ဗာကုလ-ထေရ်ဝတ္ထုဒ္ဒ) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်လျှင်။ ဒါရကစိတကာယ၊ ထင်းပုံ ထက်၌။ အရောဂဘာဝေါ၊ သည်။ အာယသ္မတော သံကိစ္စဿ၊ ၏။ ဥာဏဝိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ဘူတပါလဒါရကဿ၊ ၏။ ပိတာ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ပြည်၌။ ဒလိဒ္ဒမနုဿော၊ ဆင်းရဲသောသူတည်း။ သော၊ ထိုဆင်းရဲသည်။ ဒါရုနံ၊ ထင်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ သကဋေန၊ ဖြင့်။ အဋဝိံ၊ ထင်းတောသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဒါရုဘာရံ၊ ထင်းဝန်ကို။ ကတ္မာ၊ လှည်းဦးတင်၍။ သာယံ၊ ၌။ နုဂရဒ္ဒါရသမီပံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ အထ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ဂေါဏာ၊ တို့သည်။ ယုဂံ၊ ထမ်းပိုးကို။ သြဿဇိတ္မာ၊ စွန့်ကုန်၍။ နုဂရံ၊ သို့။ ပဝိသိံသု၊ ဝင်လေကုန်၏။ သော၊ ထိုလှည်းသမားသည်။ သကဋ-မူလေ၊ လှည်းအနီး၌။ ပုတ္တကံ၊ သားငယ်ကို။ နိသီဒါပေတ္မာ၊ စောင့်နေ စေ၍။ ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ အနုပဒံ၊ ခြေရာအစဉ်ခံလျက်။ ဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်လတ်သော်။ နုဂရမေဝ၊ မြို့သို့သာလျှင်။ ပါဝိသိ၊ ဝင်၏။ တဿ၊

ထိုလှည်းသမားသည်။ အနိက္ခန္ဓသော၀၊ မြို့မှမထွက်မီလျှင်။ ဒ္ဒါရုံ၊ ကို။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်အပ်ခဲ့၏။ ၀ါဌယက္ခာနုစရိတော၊ ကြမ်းတမ်းသောဘီလူးတို့ သွားလာကျက်စားရာဖြစ်သော့။ ဗဟိနုဂရေပိ၊ မြို့ပဋ္ဌာန်လည်း။ တိယာမ-ရတ္တိံ၊ လုံး။ ဒါရကသာ၊ ၏။ အရောဂဘာ၀ေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေနေ၀၊ ဖြင့်လျှင်။ ဥာဏ၀ိပ္ပါရော၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ၀ဏ္ဏ၊ ပန၊ ကိုကား။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၄။ သမာဓိတော၊ ပဌမစျာန်အစရှိသော သမာဓိမှ။ ပုဗ္ဗေ ၀ါ၊ ရှေးဦးပစာရခဏဌာ၌ဌင်း။ ပစ္ဆာ ၀ါ၊ နောက်သမာပတ် လေ့ကျက်သည်၏ အဆုံး၌ဌင်း။ တခ်ဏေ ၀ါ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားစဉ်ခဏ၌ဌင်း။ သမထာနု-ဘာ၀နိဗ္ဗတ္တော၊ ထိုထိုစျာန်၌ သမာဓိတန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ သမာဓိ၀ိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ဟိ·သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမဗျာနေန။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပဌမဗျာနေန၊ ဖြင့်။ နိ၀ရဏာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ ဣဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ပြည့်စုံခြင်းသည်။ သမာဓိ၀ိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ပ။ နေ၀သညာ။ပ။ တ္ထိယာ၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ သည်။ ဣဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သည်။ သမာဓိ၀ိပ္ပါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ပ။]

တတ္ထ၊ ထိုမဆောရ်တို့တွင်။ ယဒါ၊ ဌ္ဌ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ကပေါတကန္ဒရာယံ၊ ကပေါတကန္ဒရမည်သော တောကျောင်း၌။ ဝိဟရတော၊ သီတင်းသုံးတော်မူသော။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ၊ ၏။ ဥဏ္ဏာယ၊ လရောင်ရှိသော။ ရတ္တိယာ၊ ဌ္ဌ။ နဝေါရောပိတေဟိ၊ ချသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေသေဟိ၊ ဆံတို့ဖြင့်။ (ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏ၀စနတည်း။) အဗ္ဗောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ နိသိန္နသ၊ နေတော်မူစဉ်။ ဧကော၊ သော။ ဒုဋ္ဌယက္ခော၊ ဘီလူးကြမ်းသည်။ သဟာယကေန ယက္ခေန၊ ခင်ပွန်းဖြစ်သော ဘီလူးသည်။ ၀ါရိယမာနော၀ပိ၊ တားမြစ်အပ်သော်လည်း။ သီသေ၊ မဏိတော်၌။ ပဟာရံ၊ ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ အဒါသိ၊ ပေး၏။ ယသ၊ ယင်းပုတ်ခတ်ခြင်း၏။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ [၉] ဂဇ္ဇိတော၊ ထစ်ကြိုးသော။ ဧ
ဧ
ဧ

ဒ္ဓိ။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ တဿ၊ ထိုဘီလူး၏။ ပဟာရဏသမယေ၊ ပုတ်ခတ်သောအခါ၌။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ အပ္ပေသိ၊ ဝင်စား၏။ အထ၊ ထိုသို့ဝင်စားလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာ အား။ တေန ပဟာရေန၊ ထိုပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်။ ကောစိ အာဗာဓော၊ တစုံတရာကျင်နာခြင်းသည်။ နာ အဟောသိ၊ မဖြစ်လေ။ အယံ၊ ဤသို့ ကျင်နာတစိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ တဿ အာယသ္မတော၊ ၏။ သမာဓိ-ဝိပ္ဖာရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ ပန၊ ကား။ ဥဒါနေ၊ ဥဒါန်း၌။ အာဂတ-မေव၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ သဠာယတနေ၊ (ကကုသန်ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဒုတိယအဂ္ဂ-သာဝက) သဠာယတနေ၏ကို။ နိရောဓသမာပန္နံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စား တော်မူသည်ကို၊ ဝါ၊ ဝင်စားနေသော။ သဠာယတနေ၏၊ ကို။ ကာလက-တောတိ သလ္လက္ခေတွာ၊ သေပြီမှတ်၍။ ဂေါပါလကာဒယော၊ နွားကျောင်း အစရှိသောသူတို့သည်။ တိဏကဋ္ဌဂေါမယာနိ၊ မြက်ထင်းနွားချေးစသည် တို့ကို။ သံကၠိတွာ၊ ရုံးစု၍။ အဂ္ဂိ အဒံသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏။ ထေရဿ၊ ၏။ စီဝရေ၊ ၌။ အံသုမတ္တာမ္ပိ၊ ချည်မျှင်မျှကိုလည်း။ နာ ဈာယိတ္ထ၊ မလောင်လေ။ (သရီရေ ကာ ကထာ-ဟူလို။) အဿ အာယသ္မတော သဠာယ၊ ၏။ အယံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်၌ မီးဘေးရန်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အနုပုဗ္ဗသမာ-ပတ္တိဝသေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တသမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သောသမာဓိ၏ အာနုဘော်အားဖြင့် ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိဝိပ္ဖာရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ ပန၊ ကား။ သုတ္တေ၊ ၌။ အာဂတမေव၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရော၊ သည်။ ပကတိယာဝ၊ သဘော အားဖြင့်သာလျှင်။ သမာပတ္တိဗဟုလော၊ သမာပတ် ဝင်စားမျှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ အညတရသ္မိံ အရညေ၊ အမှတ်မရှိသောတောင်၌။ ရုက္ခေ၊ ၌။ သမာပတ္တိ၊ ကို။ အပ္ပေတွာ၊ ဝင်စား၍။ နိသိဒိ၊ ၏။ ပဠသတာ စောရာ၊ ခိုးသားငါးရာတို့သည်။ ဘဏ္ဍကံ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို။ ထေနေတွာ၊ ခိုး၍။ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကြကုန် လတ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အနုပထံ၊ ခရီးနောက်ထပ်။

အာဂစ္ဆန္တာ၊ လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဿမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်းဖြေလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဏ္ဍကံ၊ ကို။ သြရောပယမာနာ၊ ချလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ အယံ၊ ဤမြို့မှသည်။ ခါဏုကော၊ သစ်ဥတ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ အောက်မေ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ထေရဿ၊ ၏။ ဥပရိ ဧဝ၊ အပေါ်ဌာသာလျှင်။ သမ္ဘဘဏ္ဍကာနိ၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာထုပ်တို့ကို။ ဌပေသုံ၊ ထားကုန်၏။ ဝိဿမိတ္တာ၊ အပင်အပန်းဖြေ၍။ ဂစ္ဆန္တာနံ၊ သွားလိုကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုခိုးသားငါးရုတို့၏။ ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာထားအပ်သော ဥစ္စာထုပ်ကို။ ဂဟဏကာလေ၊ နောက်ဆုံးယူသောကာလ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒ-ဝသေန၊ (ဤမျှ ကာလရောက်သော် သမာပတ်မှထဒုံဟု မဝင်စားမီ ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော) ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ထေရော၊ သည်။ ဝုဋ္ဌာသိ၊ သမာပတ်မှထ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသားငါးရုတို့သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ စလနာကာရံ၊ လှုပ်သော အခြင်းအရာကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဘီတာ၊ ကြောက်ကုန်ရကား။ ဝိရဝိံသု၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဥပါသကာ၊ ဒကာတို့။ မာ ဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကုန်လင့်။ အဟံ၊ ကား။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသားငါးရုတို့သည်။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ ဝန္ဒိတ္တာ၊ ၍။ ထေရဂတေန၊ မထေရ်၌ဖြစ်သော။ ပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇိတ္တာ၊ ၍။ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိံသု၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဝတ္ထု၌။ ပဌမံ ဘဏ္ဍကသတေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဗ္ဗောတ္တရိဿ၊ ဖိအပ်သော။ ထေရဿ၊ ၏။ အယံ အာဗာဓဘာဝေါ၊ ဤသို့ တစိကျင်နာခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ၀။

ပန၊ ပါး။ ဥတ္တရာ ဥပါသိကာ၊ ဥတ္တရာမည်သော ဒကာမသည်။ ပဏ္ဍိတ-သေဋ္ဌိဿ၊ ၏။ ဓီတာ၊ သမီးတည်း။ သိရိမာ နာမ၊ မည်သော။ ဂဏိကာ၊ ပြည်ကြီးကံကျွေးမသည်။ ဣဿရပဂတာ၊ ပြ||စူခြင်း နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍။ တတ္ထတေလကဋာဟံ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ဆီအိုးကင်းကို။ တဿာ၊ ထို ဥတ္တရာ ဒကာမ၏။ သီသေ၊ ၌။ အာသိဉ္စိ၊ လောင်း၏။ ဥတ္တရာ၊ သည်။ တံ-ခဏညေव၊ လျှင်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ တေလံ၊ သည်။ ပေါက္ခရပတ္တတော၊ ကြာဖက်မှ။ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ၊ သို့။ ဝိဝဋ္ဋမာနံ အဂ-

မာသိ၊ လျှောက္ကသွားဏ်။ အယံ၊ ဤကျိုက်ကျိုက်ဆူ ဆီပူသွန်းလျက် တချက်ပူလောင်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အသာ၊ ၏။ပ။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သာမာဝတီ နာမ၊ တီမည်သော။ ဥတေနသ၊ ဥတိန်မည်သော။ ရညော၊ ၏။ (ပဗ္ဗတဥတုအရှေ့ဂုဏ်ရှိမနသူရိယဥတုကိုယူလျက် မျက်နှာမြင်၍ ဥတေနတွင်ရကား ပဌမအက္ခရာနှင့်လိုသည်၊ ဥဒေန-ဟု တတိယအက္ခရာမလို။) အဂ္ဂမဟေသီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) မာဂဏ္ဍိယ-ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓီတာယ၊ ၏။ (ဓီတုယာ-ရှိသင့်၏) အဂ္ဂမဟေသိဘာနံ၊ ကို။ ပတ္ထယမာနော၊ တောင်းတသည်ဖြစ်၍။ (အတ္ထ-နော ဓီတာယ-ပင်ဆိုသော်လည်း အာဘရင်းမဟုတ်၊ အာဘရင်း အမိရင်းကား ကျွတ်လေပြီ။) တဿာ၊ သာမာဝတီ၏။ ဝိဏာယ၊ စောင်းခွက်၌။

[၁၀] အာသီဝိသံ၊ မြွေဟောက်ကို။ ပက္ခိပါပေတ္တာ၊ သွတ်စေ၍။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ သာမာဝတီ၊ သည်။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ မာရေတုကာမာ၊ သတ်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဏာယ၊ စောင်းဖြင့်။ အာသီဝိသံ၊ ကို။ ဂဟေတ္တာ၊ ၍။ ပရိဟရတိ၊ သွားရာဆောင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုမြွေကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကုပိတော၊ အမျက်ထွက်လတ်၍။ သာမာဝတိ ံ၊ ကို။ ဝဓိဿာမိတိ၊ သတ်အံ့ဟု။ ဓနုံ၊ ကို။ အာရောပေတ္တာ၊ ၍။ ဝိသပိတံ၊ အဆိပ်လူးသော။ ခုရပ္ပံ၊ စင်းသွားတပ်သောမြှားကို။ သန္ဓယ္ဍ၊ ဖွဲ့၏။ သာမာဝတီ၊ သည်။ သပရိဝါရာ၊ ငါးရာအခြံအရံနှင့်တကွ။ ရာဇာနံ၊ ကို။ မေတ္တာယ၊ သြဒိသက မေတ္တာသမာပတ်ဖြင့်။ ဖရိ၊ နှံ့စေ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ သရံ၊ ကို။ ခိပိတုံ၊ ပစ်လွှတ်ခြင်းငှါ။ နေဝ သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ သြရောပေတုံ၊ ချခြင်းငှါ။ နေ သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဓမာနော၊ ဆတ်ဆတ်တုန်လှုပ်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ မင်းမြတ်ဆတ်ဆတ်တုန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ ဒေဝီ၊ သည်။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ကိလမသိ ကိ ံ တိ၊ ပင်ပန်းတော်မူချေသလောဟု။ အာဟ၊ ၏။ (ဒေဝီ၊ ရှင်မိဘုရား။) အာမ ကိလမာမိတိ၊ သြော် ပင်ပန်းပြီဟု။ ဝုတ္တော၊ သော်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ပင်ပန်းတော်မူတပြီးကား။ ဓနုံ၊ လေးကို။ သြရောပေဟိ၊ ချတော်မူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ သရော၊ သည်။ ရညော၊ ၏။ ပါဒမူလေ ယေဝ၊ ၌လျှင်။ ပတိ၊ ကျ၏။ တတော၊

ထိုနောက်မှ။ နံ၊ ထိုမင်းကြီးကို။ ဒေဝီ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ၊ အပြစ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်းသောသူအား။ နပ္ပဒုဿိတဗ္ဗန္တိ၊ မပြစ်မှားသင့်ဟု။ သြဝဒိ၊ ဆုံးမ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရညော၊ ၏။ သရုံ၊ ကို။ မုဠ္ဠိတုံ၊ လွှတ်ခြင်းငှါ။ အဝိသဟနဘာဝေါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ သာမ္ဘဝတိယာ၊ သော။ ဥပါသိကာယ၊ ၏။ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

၃၇၅။ ပန၊ ပါး။ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလောဒိသု၊ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလစဇ်သော အာရုံတို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလသညိဝိဟာရာဒီကာ၊ မစက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းအစရှိသည်ကား။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ သမ္ဘဝေနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလေ၊ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလအာရုံ၌။ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလသညီ၊ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလသညာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယ္ယ၊ နေလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အကယ်၍ တောင့်တသည်ဖြစ်အုံ။ တတ္ထ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလာ-ရမ္မဏော၊ ၌။ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလသညီ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ပ။ တတ္ထ၊ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလအပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလ အပြားရှိသောအာရုံ၌။ ဥပေက္ခကော၊ ဆင္ခင်ုပေက္ခာ ဖြင့် လျစ်လျူရှု၍။ သတော၊ သတိပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ပညာအဆင်အခြင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစိတ်ကို အစိုးရသောအဖြစ်ကို။ စေတောဝ-သိပ္ပတ္တာနံ၊ စိတ်၏ဝသီဘော်သို့ရောက်ကုန်သော။ အရိယာနံယေဝ၊ ရဟန္တာ အရိယာမြတ်တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ တောယ၊ ထိုအရိယဣဒ္ဓိနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ခီဏာသဝေါ၊ အာသဝေါကုန်ပြီးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ အနိဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အနိဋ္ဌ ဝတ္ထု၌။ မေတ္တာဖရဏံ ဝါ၊ မေတ္တာနှံ့စေခြင်းကိုဌင်း။ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ဓာတ်အစုသာဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကိုဌင်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလသညီ၊ ပဋ္ဌိဏ္ဏုလဟု အမှတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အပ္ပဋ္ဌိဏ္ဏုလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်

သော။ ဣဋ္ဌေ ဝတ္ထုသို့ ၊ ၌။ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ အသုဘအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိုဟု။ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဝိပရိဏာမမမ္မသာဟု။ မနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုဟု။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ကူလသညီ၊ ပဋိက္ကူလအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ပဋိက္ကူလပဋိက္ကူလေသု၊ အနိဋ္ဌဣဋ္ဌဖြစ်သောဝတ္ထုတို့၌။ တဒေဝ မေတ္တာဖရဏံ၊ ထိုမေတ္တာနှင့်စေခြင်းကိုဟု။ တဒေဝ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုဟု။ ကရောန္တော၊ လျက်။ အပဋိက္ကူလသညီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အပဋိက္ကူလပဋိက္ကူလေသု စ၊ ဣဋ္ဌ-အနိဋ္ဌဝတ္ထုတို့၌လည်း။ တဒေဝ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ ကိုဟု။ တဒေဝ အနိစ္စန္တိ မနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုဟု။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ကူလသညီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပန၊ အဖိုတပါးကိုဆိုအံ့။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်'ဝါ၊ ပဿာဒစက္ခုဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ သုမနော၊ ဝမ်းသာသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဆဋ္ဌဂုံပေကွံ့၊ ဆဋ္ဌဂုံပေကွာဟု အမည်ရသောတြေမဇ္ဈတ္တုပေကွာကို။ (အဘယ့်ကြောင့် အမည်ရသနည်း? ဆသု ဒ္ဒါရေသု ပဝတ္တိယာ၊ ဋီ ၂၊ ၁၄။) ပဝတ္တယမာနော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပဋိက္ကူလေ စ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌ခင်း။ အပဋိက္ကူလေ စ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌ခင်း။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သောမနဿ-ဒေါမနဿကို။ အဘိနိဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်းကြဉ်ဖဲ့၍။ သတော၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ကထံ။ ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘတ္တော၊ ဝေဖန်အပ်၏။ (ထိုပါဠိ၌-ဓာတုသော ဝါ၊ ဓာတ်အားဖြင့်မူလည်း။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ကောင်းစွာ ဆောင်၏-ဟု ပေး။) အယံ၊ ကို။ စေတောဝသိပ္ပတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံယေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ အရိယာ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[၁၁] ၃၇၆။ ပန၊ ပါး။ ပကိဏ္ဏာဒီနံ၊ ၄ဝက် အစရှိသည်ဟူ၏။ ဝေဟာ-သဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း စသောကိစ္စသည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟာ၊ ကား။ ကတမာ။ ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟာ၊ ၏။

၁-အနိစ္စန္တိ အာဒိအတ္ထော ဣတိ-သဒ္ဒေါ (ဋီ ၂၊ ၁၃)။ (ပြည်)

[ကတမာ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ နည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိန်၊ တို့၏ရင်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏ရင်း။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏ရင်း။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ (ယံ အာကာသဂမနာဒိ၊ အကြင် ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း အစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း အစရှိသည်သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤဌာက်စသော သတ္တဝါတို့တွင်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိန်၊ ဌာက်တို့၏။ စျာနံ ဝါ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပဉ္စမစျာန်ကိုဌင်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ဥဗ္ဗေဂါပိတိနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိပဿနာ ကိုဌင်း။ ဝိနာယေဝ၊ ကြဉ်ရှိသာလျှင်။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေသံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏ရင်း။ ယဉ္စမကပ္ပိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦးဌာ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ-နဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပိယက်ရမာတာ၊ ပိယက်ရ၏ အမိဖြစ်သော။ ယက္ခိနီ၊ ၎င်း။ ဥတ္တရမာတာ၊ သော။ ဖုဿမိတ္တာ၊ မည်သော။ ဓမ္မဂုတ္တာ၊ မည်သော။ ယက္ခိနီ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝမာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိ-ပါတိကာနံ၊ ကတို့၏။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၃၇၇။ ပန၊ ပါး။ စက္ကဝတ္တိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းအစရှိသော တန်ခိုးသည်။ ပုညဝေါ၊ ဘုန်းကြီး သောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ပုညဝေါ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ စက္ကဝတ္တိ၊ စံကြော-ရတနာကိုလည်စေတတ်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ စတုရင်္ဂိနီယာ၊ အင်္ဂါ လေးပါးရှိသော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အန္တမသော၊ အယုတ် အားဖြင့်။ အဿဗန္ဓဂေါဗန္ဓပုရိသေ၊ မြင်းထိန်းနွားထိန်းတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍ ။ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌၊ ဝါ၊ ကောင်းကင်တိုင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ဝေဟာသန္တိ ဘုမ္မဋ္ဌေ ဥပယောဂဝစနံ၊ အစ္ဆန္တသံယောဂေ ဝါ။ ၎င်း) ဇောတိကာ ဂဟပတိသ၊ ဇောတိကသေဋ္ဌေ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ (လိုက်)

ပုညဝတော၊ ၏။ ကုဒ္ဒ၊ ၏။ ဇဋ္ဌိလကဿ ဂဟပတိဿ၊ ၏။ ကုဒ္ဒ၊ သည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကုဒ္ဒ၊ ၏။ပ။ ပဋ္ဌန်း၊ ငါးဦးကုန်သော။ မဟာပုညာနံ၊ ဘုန်းကြီးသော သူတို့၏။ ကုဒ္ဒ၊ သည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကုဒ္ဒ၊ ၏။]

ပန၊ မှတ်သားရုံသာ လက္ခဏာကို ဆိုအံ့။ သခေါ်ပတော၊ အကျဉ်းချုံးသောအားဖြင့်။ ပုညသမ္ဘာရေ၊ ကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းသည်။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ခြင်းသို့။ ဂတေ၊ ရောက်လတ္တံ့သော်။ ကုဋ္ဌနကဝိသေသော၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော အထူးသည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကုဒ္ဒ၊ ၏။

စ၊ အကျဉ်းအမြွက်မျှ ပြဆိုအံ့။ ဇွေ၊ ဤ သေဋ္ဌေးတို့တွင်။ ဇောတိ-ကဿ ဂဟပတိဿ၊ ၏။ ပထဝိ ံ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတ္ဝာ၊ ခွဲ၍။ မဏိပါသာဒေါ၊ ပတ္တမြားပြာသာဒ်သည်။ ဥဒ္ဒဟိ၊ ပေါက်၏။ စတုသင်္ခ် စ ကပ္ပရုက္ခာ၊ ပဒေသာ ခြောက်ဆဲ့လေးပင်တို့သည်လည်း။ ဥဒ္ဒဟိ ံသု၊ ကုန်၏။ အာသ၊ ထို ဇောတိကသေဋ္ဌေး၏။ ကုတိ အယံ၊ ဤသို့မြေကိုဖောက်၍ ပတ္တမြားပြာသာဒ် ပဒေသာပင် ပေါက်ခြင်းသည်။ ပုညဝတော ကုဒ္ဒ၊ ၏။ ဇဋ္ဌိလကဿ၊ အား။ အသီတိဟတ္ထော၊ သော။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်၏။ ဃောသိတဿ၊ ၏။ သတ္တာသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ မာရဏတ္ထာယ၊ သေစိမ့်သောငှါ။ ဥပဂ္ဂမေ၊ လုံ့လကို။ ကတေပိ၊ သော်လည်း။ အရောဂ-ဘာဝေါ၊ ကျင်နာခြင်းမျှ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ပ။ မေဏ္ဍကဿ၊ ၏။ ဂေသိတာမတ္တော၊ တခုသော ထွန်ကြောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ပဒေသော၊ ၌။ သတ္တရတနမယာနံ၊ ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးကုန်သော။ မေဏ္ဍကာနံ၊ ဆိတ်ရုပ်တို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ပ။ မဟာပုညာ နာမ၊ ဘုန်းကြီးသောသူတို့မည်သည်ကား။ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ၏။ ဘရိယာ၊ သော။ စန္ဒပဒုမသိရီ၊ ၎င်း။ပ။ ပုတ္တော၊ သော။ ဓနဉ္ဇယသေဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ သုဏိသာ၊ သော။ သုမနဒေဝီ၊ ၎င်း။ ပုဏ္ဏော နာမ၊ သော။ ဒါသော၊ ၎င်း။ ကုတိ ကုမေ ပဋ္ဌ၊ တို့တည်း။ တေသု၊ ထိုမဟာပုညငါးဦး တို့တွင်။ သေဋ္ဌိဿ၊ ၏။ သိသံနှာတဿ၊ ခေါင်းဆေးပြီးသော်။ အာကာ-သံ၊ သို့။ ဥလ္လောကနကာလေ၊ မျှော်ကြည့်သောကာလ၌။ အစုတေဋ္ဌ-သကောဋ္ဌသတာနိ၊ တထောင်နှစ်ရာငါးဆယ် ကျီတို့သည်။ (သဟဿာနိ ရှိမူ တသောင်းနှစ်ထောင်ငါးရာကျီတို့သည်-ပေး)။ အာကာသတော၊ မှ။

.ဝ-ဇွေ သီတာ နာမ ကသနဝသေန နဂ်လဿ ဂတမဂ္ဂေါ။ ဋီ ၂၊ ၁၅။ ကေကရီ-သမဇ္ဇေ-ရှိမူ တပယ်သော။ ပဒေသော ၌-ပေး။ (ပြည်)

ရတ္တာသာလိန်း၊ နိသောသလေးတို့ဖြင့်။ ပူရေဆ္ဆီ၊ ပြည့်ကုန်၏။ ဘရိယာယ၊ သေဌေးကတော်သည်။ နာဠိကောဒနမတ္တမ္ပိ၊ တကွန်းစားချက်မျှသော ထမင်းကိုလည်း။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကေ၊ ဇမ္ဗုဒီပ်ကျွန်းသူ အလုံးတို့ကို။ ပရိဝိသမာနာယ၊ လုပ်ကျွေးလတ်သော်။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းသည်။ နု ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ပုတ္တာသ၊ သားဓနဥယသေဌေးသည်။ သဟာသတ္ထဝိကံ၊ ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဒေန္တာသ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ ကဟာပဏာ၊ ဆွတ်သည်။ နု ခီယန္တိ၊ ကုန်။ သုဏိသာယ၊ ချေးမသည်။ [၁၂] ကေ ဝိဟိတမ္ပိ၊ စပါးပြည့်သောပြည့်ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဘာဇယမာနာယ၊ ဝေလတ်ဇသော်။ ဓညံ၊ သည်။ နု ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ကေနဂ်လေန၊ တခုသောထွန်ဖြင့်။ ကဿတော၊ ထွန်သော။ ဒါသဿ၊ ပုဏ္ဏမည်သောကျွန်၏။ ဣတော၊ ဤလက္ခဏမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့ဝင်း။ ဣတော၊ ဤလက်ဝဲမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသ မဂ္ဂါ၊ တဆဲ့လေးခုသော ထွန်ကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤအုံ့ဖွယ်သည်။ နေသံ၊ ထိုမဟာပုညငါးဦးတို့၏။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ၏။

၃၂ဂ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိဇ္ဇာမရာဒိနံ၊ ဝိဇ္ဇာမိုရ်စသည်တို့၏။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းစသော တန်ခိုးသည်။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဒသောတိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဝိဇ္ဇာမရာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇံ၊ ဂန္ဓာရီစသော ဝိဇ္ဇာကို၊ ဝါ၊ မန္တရားကို။ ပရိဇပိတ္ဝာ၊ မန္တရားရွတ်သော အစဉ်ဖြင့်ရွတ်၍။ ဝေဟာသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အာကာသေ၊ အာကာသဟုဆိုအပ်သော။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်ဌာ။ (တဗ္ဗာဝတာဝိသေသနတည်း) ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒသောန္တိ၊ ပြကုန်၏။ပ။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ ရဲမက်အပေါင်းကိုလည်း။ ဒသောန္တိ၊ ကုန်၏။]

၃၂ဃ။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ တေန တေန၊ ထိုထိုသော။ သမ္ဘာဝယောဂေန၊ အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းကြောင့် [1]။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော် လိုအပ်သောအကျိုး၏ ပြီးခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့်ဟူလို။ (ပြည်)

ထိုထိုအလိုရှိအပ် ပြီးစေအပ်သောဓမ္မ၏[1]။ ကျေးဇူးနှံ၊ လိုတိုင်းပြီး ပြည့်စုံခြင်းသည်။ တတ္ထတတ္ထသမ္မာပယောဂပစ္စယာ ကျေးဇူးဌေနှ ကျေဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ နေက္ခမ္မေန။ပ။ ကျေဒ္ဓိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[နေက္ခမ္မေန၊ ပဌမစျာန်ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနဌေ၊ သည်။ ကျေဒ္ဓိတိ၊ ၏။ ကျေတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ။ပ။ ကျေဒ္ဓိ၊ မည်၏။ပ။]

ဤ စ၊ ဤဒသမဇ္ဈေဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ (စ-သဒ္ဒါသမ္ပိဏ္ဍန) ပဋ္ဌိပတ္တိ-သမ္ပါတသော၊ ပဋ္ဌိပတ်ဟု ဆိုအပ်သည်သာ ဖြစ်သော။ သမ္မာပယောဂဿ၊ ကို။ ဒီပနဝသေန၊ ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမပါဋိဿဒီသာ၀၊ ရှေးသမာဓိ ဝိပဿနာရကျေဒ္ဓိစသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသ်ပါဋိနှင့် တူသည်သာ ဖြစ်သော။ ပါဋိ၊ သည်။ အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သကဒ္ဒဗျ||ဟာ-ဒီကရဏဝသေန၊ သကဒ္ဒဗျ||ဟာ-စက္ကဗျ||ဟာ-ပဒုမဗျ||ဟာစသည်ကို စီရင်သောအားဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော-၌စပ်) ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သိပ္ပကမ္မံ၊ စစ်ဆင်ခြင်းအတတ် ဂဏန်းအတတ်အစရှိသော အမှုသည်ဌင်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ သလ္လကတ္တအစရှိသော ဆေးသမားအတတ်သည်ဌင်း။ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ သင်ခြင်းသည်ဌင်း။ပ။ အန္တ-မသော၊ ဖြင့်။ ကသနဝပနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တံ တံ ကမ္မံ၊ ထိုထိုအမှုကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော၊ ပြီးစီးသောအကျိုးထူး သည်။ တတ္ထ တတ္ထ။ပ။ ကျေဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ကျေတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ ၏။

ကျေတိ ကျေမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ ကျေမာသု ကျေဒ္ဓိသု၊ တို့တွင်။ ကျေဒ္ဓိဝိဓာယာတိ ကျေမသို့ ပဒေ၊ ၌။ အဓိဋ္ဌာနာ ကျေဒ္ဓိယေ၀၊ သည်လျှင်။ အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့လာသော်လည်း။ ကျေမသို့ အတ္ထေ၊ ဤအဘိညာနိသံသဟု ဆိုအပ်သောအရာ၌၊ ၀ါ၊ ဤကျေဒ္ဓိ၀ိဓဟု ဆိုအပ်သော အရာ၌။ ဝိကုဗ္ဗနာမနောမယာကျေဒ္ဓိယောပိ၊ ဝိကုဗ္ဗနာကျေဒ္ဓိ, မနောမယာကျေဒ္ဓိ တို့ကိုလည်း။ ကျေစ္ဆိတဗ္ဗာ ဧ၀၊ သာတည်း။

၃၀၀။ ကျေဒ္ဓိ၀ိဓာယာတိ၊ ကား။ ကျေဒ္ဓိကောဌာသာယ၊ ကျေဒ္ဓိအဖို့အစု အလို၌။ ၀ါ၊ ကား။ ကျေဒ္ဓိ၀ိကပ္ပါယ၊ အထူးထူး အပြားပြားမျိုးသော ကျေဒ္ဓိ

---

[1]-ကမ္မဿ-ဟု ရှိ၏၊ အမှု၏-ဟု ပေး။ (ပြည်) ဓမ္မဿ-ဟု ရှိသော ပါဋ္ဌသည် သိမ်ရှုနှင့် ညီ၏၊ (ဆ-သံ-သော)

အလို့ငှါ။ စိတ္တံ။ပ။ နိန္နောမေတိတိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြား၌သော တဆဲ့လေးပါးသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း, သမာဟိတေ စသော ရှစ်ပါးသော်အပြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ တသ္မိံ စိတ္တေ၊ ထိုစတုတ္ထစျာန်စိတ်သည်။ အဘိညာပါဒကေ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေသည်၊ ဝါ၊ အဘိညာဉ်၏ ပဒဋ္ဌာန်သည်။ ဇာတေ၊ သော်။ ဣဒ္ဓိ-ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကိုရခြင်းငှါ။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနီဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ ကသိဏာရမ္မဏတော၊ မှ။ အပနေတ္စာ၊ ဖဲ့ခွါ၍။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဘိမုခံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓသို့ရှေးရှု။ ပေသေတိ၊ စေလွှတ်၏။ အာဘိနိန္နောမေတိဘိ၊ ကား။ အဓိဂန္ဓဗ္ဗဣဒ္ဓိပေါဏံ၊ ရအပ်လတ္တံသော ဣဒ္ဓိသို့ကိုင်းသည်ကို။ ဣဒ္ဓိပဇ္ဇာရုံ၊ ဣဒ္ဓိသို့ရှိုင်းဝှမ်းသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတစိတ္တောဘိနီဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသံ၊ ဣဒ္ဓိအဖွဲ့အစုကို။ ပစ္စနုဘောတိတိ၊ ကား။ ပစ္စနုဘ-ဝတိ၊ ခံစား၏။ [၁၃] ဖုသတိ၊ တွေ့၏။ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်[1]။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ အသ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ၏။ အနေကဝိဟိတဘာဝံ၊ တပါးမက မျိုးသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေန္တော၊ ၍။ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုဧကောပိ ဟုတ္ဝာ စသောစကား၌။ ဧကောပိ ဟုတ္ဝာတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိကရဏတော၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကို ပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၀၊ ၌လျှင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်။

၁-ဣဒ္ဓိဝိဓာယ-ဟူသော ပုဒ်သည် တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်ဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်းဟု ဣဒ္ဓိ-ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ-ဖွင့်သည်။ ကသိဏာရမ္မဏတော အပနေတ္စာ-ဟူသော စကားကို အဘိညာပါဒကစိတ် ပရိကမ္မစိတ်တို့၏ တူသော သန္တာန်ရှိသော အဖြစ်ဖြင့်ဆိုသတည်း၊ ပရိကမ္မစိတ်၏ ကသိဏ်းအာရုံရှိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓသို့ အဘိမုခဘာဝဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းကို ဣဒ္ဓိ။ပ။ ပေသေတိ-ဟူသည်၊ အဘိနိန္နောမနသည် ဤ၌ ပရိကံစိတ်၏ ဣဒ္ဓိဝိဓ၌ညွှတ်ခြင်း အဓိမုတ္တိတည်း။ ထိုကြောင့် အဓိဂန္ဓဗ္ဗ။ပ။ ဇ္ဈာရုံ ကရောတိ-ဟူသည်။ ဤ၌ ပစ္စနုဘဝနဖုသနသစ္ဆိကိရိယာတို့သည် ပတ္တိ-၏ပရိယာယ်တို့လျှင်တည်း-ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ပါပုဏာတိတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

ကောပိ၊ တယောက်သည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဗဟုဓာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဗဟူနံ၊ မိမိဖန်ဆင်းအပ်သောအများတို့၏။ သန္ဓိကော၊ အနိုးခ္ခ။ (ထိုနိမ္မိတတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ဟူလို) စက်မိတုကာမော ဝါ၊ စကြဲ့ သွားလိုသည်ရင်း။ သဗ္ဗာယံ၊ ကို။ ကတ္ဘုကာမော ဝါ၊ ပြုလိုသည်ရင်း။ ပဠုံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုကာမော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ သတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဿမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်ကား။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ ဖြစ်ရာစျာန်တို့ကိုဋဌင်း။ စတ္တာရော ပါဒါ၊ လေးပါးသောဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကိုဋဌင်း။ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ဆန္ဒစသားရှစ်ပါးအကြောင်းတို့ကိုဋဌင်း။ သောဠသ မူလာနိ စ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါးသောမူလတို့ကိုဋဌင်း။ သမ္ဘာဒေတ္ဝာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်၍။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၈၁။ တတ္ထ၊ ထိုပြည့်စုံစေအပ်သော အကြောင်းတို့တွင်။ စတသော ဘူမိယောတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ စျာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ သစ္ဓံ၊ ၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ။ပ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ၍။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ ကား။ ဝိဝေကဇဘူမိ၊ ဝိဝေကဇဘူမိမည်သော။ ပဌမံ စျာနံ၊ ဌင်း။ ပီတိသုခဘူမိ၊ မည်သော။ ဒုတိယံ စျာနံ၊ ဌင်း။ ဥပေက္ခာသုခဘူမိ၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် စင်ကြယ်စေအပ်သော သုခဘူမိဖြစ်သော။ တတိယံ စျာနံ၊ ဌင်း။ အဒုက္ခမသုခဘူမိ၊ မည်သော။ စတုတ္ထံ စျာနံ၊ ဌင်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိ-လာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကိုရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကို အဖန်တလဲလဲ ရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ၊ ဣဒ္ဓိဖြင့် အထူးထူးအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းပြုလုပ်ခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ ဣဒ္ဓိဖြင့် အထူးထူးသော အာနိသင်ကို ပျံ့နှံ့ခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝသိတာယ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ခိပ္ပနိသန္တိစသော အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်းဌ ဝသီဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ ဣဒ္ဓိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ ဣဒ္ဓိဌ အလွန်ရှုံရှာခြင်းကင်း၍ ရဲတင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုး

ဌ၊။ သံဝတ္တနန္တိ၊ ကုန်၏။] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဤ၊ ဤစျာန်လေးပါး တို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ စျာနာနိ၊ တို့ကို။ (သမ္ဘာရဘူမိယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပီတိ-ဖရဏေန စ၊ ပီတိဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ သုခဖရဏေန စ၊ သုခဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ (တတိယ၌ သုခဖရဏ, ပဌမ ဒုတိယ၌ ပီတိသုခဖရဏယူ) သုခသညဉ္ဉ၊ စျာနသုခနှင့် သဟဂတဖြစ်သော သညာသို့ရင်း။ လဟုသညဉ္ဉ၊ တံသမ္ပယုတ္တလဟုတာနှင့် တကွဖြစ်သော သညာသို့ရင်း။ သြက္ကမိတ္တာ-အနုပဝိသိတ္တာ၊ ဝင်၍။ လဟုမုဒုကမ္မည-ကာဃယော၊ ပေါ့သော, နူးညံ့သော, အမှုဋ္ဌခံ့သော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိ ၊ တန်ခိုးသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ ပရိယာ-ယေန၊ ဤပရိယာယ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ဌ၊။ သံဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သမ္ဘာရဘူမိယောတိ၊ ပကတိဘုံ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်၍ သမ္ဘာရ ဘုံတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (တံတိုင်း၏ အခြေ နေမိပဒေသကဲ့သို့ တည်း) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ စတုတ္ထဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ဌ၊။ ပကတိဘူမိယေဝ၊ ပကတိဘုံပင်တည်း။

၃၇၂။ စတ္တာရော ပါဒါတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိယာ။ပ။ သံဝတ္တနန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေး၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-ဣဒ္ဓိပါဒါတိ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိတိတိ ဣဒ္ဓိ၊ သမိဒ္ဓိတိ နိပ္ဖဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဣဒ္ဓိနှင့် ဝါ ဘောယ သတ္တာ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တိတိ ဣဒ္ဓိ။ ပဌမေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒေါတိ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ဒုတိယေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါတိ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပါဒေါတိ ပတိဋ္ဌာ အဓိဂမူပါယောတိ အတ္ထော။ တေန ဟိ ဥပရ-ပရိဝိသေသသခ်ါတံ ဣဒ္ဓိ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ။ အယံ တာဝ အဋ္ဌကထာနယော။ ထိုအဋ္ဌ-ကထာနည်း၌ ဣဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ၏ ပဌမကတ္တုတ္ထ, ဒုတိယကရဏတ္ထ-ကို ဆိုအပ်၏။ ပါဒ-သဒ္ဒါ၏ ကရဏတ္ထ-တခုကိုသာ ဆိုအပ်၏။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗသာလျှင်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိကို ဆိုအပ်၏။ ဣဒ္ဓိနှင့် စ၊ ပြည့်စုံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ၊ ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိသည် လည်း ပဇ္ဇနကြောင့်၏ ကရိယာဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဒါနှင့် သမာနာဓိကရဏမဖြစ်။ (နှ စ ဣဒ္ဓိနှင့် ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ ဣဒ္ဓိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော မြန်မာမှဋ္ဌိကာအရ ပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည်၊ နှ စ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ဣဒ္ဓိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော သိဟိုဠ်မူအရအားဖြင့်မူ ပဇ္ဇိတဗ္ဗဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ-သည်လည်း ပဇ္ဇနကြောင့်၏ ကရိယာဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဒါနှင့် သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်-ဟု ပြန်ဆိုရာ၏။) ထိုကြောင့် ပဌမကတ္တားဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် "ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒေါ ဣဒ္ဓि-ပါဒေါ" ဟု ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ ထိုမှတပါး ဣဒ္ဓိကြောင့်၏ ကရိယာဖြစ်သော

[ကွဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။ ကွမ၊ ဌ်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒလွန်သော သမာဓိ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ကွဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တ-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဝီမံသသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ-သမန္နာဂတံ၊ သော။ ကွဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ကွဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကွမေ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ကွဒ္ဓိလာဘာယ၊ ၎။ပ။ ကွဒ္ဓိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ ၎။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဣဒေ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒလွန်သော၊ ဝါ၊ လွန်သောဆန္ဒရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ မည်၏။ တေ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိဟူသော အမည်သည်။ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိ-ပတိံ ကရိတ္ဝာ၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ ပဋ္ဌိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သော သမာ-ဓိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ပဓာနဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ လုံ့လဘို့ဘည်း။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော လုံ့လတို့။ တေ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရဟူသော အမည်သည်။ စတု-ကိစ္စသာဓကဿ၊ (မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ်စေခြင်း အစရှိသော) လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိ-ယဿ၊ သမ္မပ္ပဓာန် ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သမန္နာ-

---

အနက်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ကြီးပွါးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကွဒ္ဓိသည် ပဋ္ဌနကြိယာ၏ ကရိယာဖြစ်သော အနက်ဖြင့် ရောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးကုန်သော ကွဒ္ဓနကြိယာ ပဋ္ဌနကြိယာ၏ ကရိယာတို့၏ အသမာနာဓိကရဏ မဖြစ်သင့်၊ သမာနာဓိကရဏသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယကရိယာဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် "ကွဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ကွဒ္ဓိပါဒေါ"ဟု ဆိုခြင်းငှါလည်း မတတ်ကောင်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် သမာနာဓိကရဏသမာသ် မသင့်။ ဒုတိယတ္ထ-အားဖြင့် သာမိဝစန သမာသ်လည်း မသင့်။ ထို့ကြောင့် ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် "ကွဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ကွဒ္ဓိပါဒေါ"၊ ဒုတိ-ယတ္ထအားဖြင့် "ကွဒ္ဓိ ဝေ ပါဒေါ ကွဒ္ဓိပါဒေါ" ဟူသော သမာသ်သာ သင့်သည်။ -တနည်း၊ အကြင် အကြင် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော သမာသ်သည်လည်း သင့်ပေ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ပါဒ၏ ပဌမတ္ထ-၌ ပဋ္ဌမာနကောဌာသ အဖြစ်, ဒုတိယတ္ထ-၌ ကွဒ္ဓနကြိယာ၏ ကရိယာဖြစ်ကုန်သော အဘိညာစိတ္တသမ္ပယုတ် ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ တို့၏ ဥပါယမမှုရသီ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဋီ ၂၊ ၁၇-၁၈။ (ပြည့်)

ဂတန္တိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိနာ စ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိနှင့်ရင်း။ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ၊ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ရင်း။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ၊ ကား။ နိပ္ဖတ္တိပရိယာယေန၊ နိပ္ဖတ္တိပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓေနဋ္ဌေန ဝါ၊ ပြီးခြင်း အနက်အားဖြင့်ရင်း။ တောယ၊ ဤတန်ခိုးဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓန္တိ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံတတ်ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ပွါးစီးကြီးမြင့်ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သော တရားသို့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ဝါ၊ ဤသို့သော ပရိယာယ်ဖြင့်ရင်း။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ သင်္ခေါ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂတာနုံ၊ ရောက်ကုန်သော။ အဘိညာ-စိတ္တသမ္ပယုတ္တာနုံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ [၁၄] ဆန္ဒ-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရာနုံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ, မြတ်သော သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေပါဒဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိံ၊ ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက် တရားအစုကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ။ပ။ ကဿေသောတိ၊ ၍။ ဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တဏှာ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောအပြားဖြင့်။ ဘူတသ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။]

အထ ဝါ၊ တနည်းဆိုအံ့။ အနေန၊ ဤဆန္ဒစသော အကြောင်းတရားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ လိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဣဒ္ဓိသို့။ ပဋ္ဌေတေ၊ ရောက်အပ်၏။

၁-ပုဗ္ဗဘာဂဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော-ဟူသည်၊ သမ္ပယုတ္တဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒာ-ဓိကော-ဟူသည်။ သို့သော်လည်း ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရအားဖြင့်သာလျှင် သဟဇာတဆန္ဒ၏လည်း အဓိကအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်း၊ ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ-ဟူလိုလျက် အဓိပတိ-သဒ္ဒါကိုချေ၍ ဆန္ဒသမာဓိ-ဟု ဆိုသည်။ အဌကထာ၌မူကား-အဓိပတိ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြသောအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကော-ဟု ဆိုသည်။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော "ဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကရိတ္တာ" စသည်ကိုဆိုသကား။ ပဓာနဘူတာတိ ဝီရိယဘူတာ-ဟူသော အနက်ကို ဓမ္မသိရိတေရုံဆိုး။ သင်္ခါရသင်္ခါရစသည်ကို နှစ်ခြင်းငါ့ ပဓာန-သဒ္ဒါကို ဟောတော်မူသည်ဟု ထိုဆရာအလိုရှိသည်။ တနည်း၊ တံ တံ ဝိသေသံ သင်္ခရောတီတိ သင်္ခါ-ရော၊ ကုန်အောင်စုံဝီရိယတည်း။ ထိုတွင် စတုကိစ္စသာဂေဝီရိယမှ တပါးသော ဝီရိယကို နှစ်ခြင်းငါ့ ပဓာန-သဒ္ဒါကို ဆိုသည်။ ပဓာနဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ-ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ လေးပါးအပြားရှိသော ဝီရိယ၏ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကား ဗဟုဝစန-နိဒ္ဒေသမူယတည်း။ (ပြည်)

ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ ၏။ ပါပုဏိ-ယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကြောင်း။ ဧတံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ-ဟူသော အမည်သည်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ အဓိဝုစနံ၊ တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ ဆန္ဒဇ္ဇော။ပ။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သမာဓိံ၊ ကို။ စေ လဘတိ၊ အံ့။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ ဧကဂ္ဂတာကို။ စေ လဘတိ၊ အံ့။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကိုအခြေပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဓိဟု၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ပ။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ဣမေ၊ ဤသမ္မပ္ပ-ဓာန် လုံ,လတို့ကို။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ တို့ဟု၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္စ ဆန္ဒော၊ ဤဆန္ဒသည်ရင်း။ အယဉ္စ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဤဆန္ဒဖြင့် အထူးပြုအပ်သော သမာဓိသည်ရင်း။ ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ဤမြတ်သော သင်္ခါရတို့သည်ရင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသမာဓိပဓာနသင်္ခါရတို့၏ နိဿယ ဥပါယဖြစ်သော ဆန္ဒကို။ ဆန္ဒသမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟု၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

သေသိဒ္ဓိပါဒေသုပိ၊ ကြင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၀၃။ အဌ ပဒါနိတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ, ဝီရိယနှင့် သမာဓိ, စိတ္တနှင့် သမာဓိ, ဝိမံသနှင့် သမာဓိ လေးစုံကုန်သော။ အဌ၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။ (ဝုတ္တဥ္စေတံ-စသည် နည်းတူ)

[။ပ။ဆန္ဒော၊ သည်။ နု သမာဓိ၊ သမာဓိမမည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိ သည်။ နု ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒမမည်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ အညော၊ တပါး။ သမာဓိ၊ သည်။ အညော၊ တပါး။ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ အဌ ပဒါနိ၊ ဤလေးစုံ ရှစ်ပါး အကြောင်းတရားတို့သည်။ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတု-ကာမတာ၊ ဖြစ်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဆန္ဒော၊ သည်။ သမာဓိနာ၊

နှင့်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နိယုတ္တောဝ၊ ယှဉ်တွဲသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ၎။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဝီရိယာဒယော၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ အဒ္ဓ၊ ဤရှစ်ပါးတို့ကို။ ပဒါနိ၊ အကြောင်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၃၇၄။ သောဌသ မူလာနိတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ သောဌသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာနေဉ္ဇတာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ '(ဝုတ္တဥ္ဇေတံ-စသည် ထင်ပြီ)

[ပါဠိ၌ ထူးရာအနက်ကား-ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ သောဌသ၊ တို့တည်း။ အနောနတံ၊ (ဝိရိယသည် ချီးပင့်အားပေးအပ်သည်ဖြစ်၍) မတွန့်မဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းသောသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ နှ ဣဒ္ဓတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇံ၊ မည်၏။ အနုန္ဒတံ၊ မပုံ့လွင့်သော။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ကြောင့်။ပ။ အနတိနတံ၊ အတိသင်္ဘောဖြင့် မညွှတ်သော၊ ဝါ၊ မတပ်သော။ပ။ အနပနတံ၊ ကောဓအားဖြင့် မျက်နှာ မလွှဲသော၊ ဝါ၊ မပြစ်မှားသော။ပ။ အနိဿိတံ၊ အဟံ မမဟု ဒိဋ္ဌိနိဿယ အားဖြင့် မမှီသော။ပ။ အပဋိဃံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော။ပ။ ဝိပ္ပမုတ္တံ၊ အထူးသဖြင့်လွတ်သော။ စိတ္တံ၊ ဗျာန်စိတ်သည်။ပ။ ဝိသံယုတ္တံ၊ လေးပါးသော ယောဂတို့နှင့် မယှဉ်သော။ပ။ ဝိမရိယာဒီကတံ၊ ကိလေသာ ဟူသောအပိုင်းအခြားကင်းသည်ကို ပြုသော။ပ။ ကေတ္တဂတံ၊ တခုတည်း သောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့ကပ်သော၊ ဝါ၊ ကေဝ္ဌတာသို့ကပ်သော။ပ။ နာနတ္တကိလေသေ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော ကိလေသာ ကြောင့်။ပ။ သဒ္ဓါယ၊ သည်။ [၁၅] ပရိဝ္ဍဟိတံ၊ ထောက်ပင့်အပ်သော။ပ။ ဩဘာသဂတံ၊ ပညာအရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာနကာရေ၊ ကြောင့်။ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ သောဌသ မူလာနိ၊ တို့သည်။ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

သေ-ဧသော အတ္ထော၊ (ကောသဇ္ဇစသော ပဋိပက္ခကြောင့် စိတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော) ဤအနက်သည်။ ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သိဒ္ဓေ၊ယေဝ၊ ပြီးသည်

သာလျှင်။ ကာမဋ္ဌ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပြီးသော်လည်း။ ပဌမဗျာနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒ(ကို ပြခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းဖြင့် ဤသည်တို့ကား မူလမည်ကုန်၏ဟု) မူလအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ တနည်းလည်း။ ပုရိမော၊ (သဒ္ဓါဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိ-တတ္တာ ဤသို့စသဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော)ရှေး နည်းသည်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ အာဂတနယော၊ လာသောနည်းတည်း။ အယံ၊ (ယခုတဆဲ့ခြောက်ပါးအပြားဖြင့် ပြအပ်သော)ဤနည်းသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဂတနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးတို့၌။ အသမ္မောဟတ္ထမ်ပိ၊ မတွေ့မဝေစိမ့်သောငှါလည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဝုတ္တော၊ ၏[1]။

၃၇၅။ ဥဏ္ဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တော်တိ၊ ကား[2]။ သ္ဝာယံ-သော အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလဘူတေ၊ ဘူမိပါဒပဒမူလဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောတရားအပေါင်းတို့ကို။ သမ္ပာ-ဒေတ္ဝာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ အဘိညာပါဒကံ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထိုဈာန်မှထ၍။ သတံ၊ အရာသောကိုယ်ကို။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အုံ့။ သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ (ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့်ကြံခြင်းဟူသော) ပရိကံကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍[3]။ ပုန၊ တဖန်။ အဘိညာပါဒကံ၊ သော။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဓိဋ္ဌာန်၏။ အဓိဋ္ဌာန-စိတ္တေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်နှင့်၊ ဝါ၊ (သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမိဟု ရှေးဦး

၁-သုတ်နည်း, ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းကို ပြသည်ရှိသော် ထိုနှစ်ပါး၌ မတွေ့မဝေ ဖြစ်တော့သည်၊ နှစ်ပါးကို မပြသော်ကား တွေ့ဝေခြင်း ဖြစ်တော့မည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဥဘယတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဥဏ္ဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တော-ဟူ၍ ကထံ ပနာယံ ဧဝံ ဟောတိ-ဟူသော ဤဝါကျ၌ ရှေး မိမိဆိုအပ်ပြီးပုဒ်ကို ထုတ်၏၊ အဘယ်ဌာ ထုတ်သနည်း? အဓိဋ္ဌာနဝိဓိကို ပြခြင်းငှါတည်း။ (ပြည်)

၃-ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ-၌ ပါဒကဈာန်မှ ထ၍ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် သတံ ဟောမိ သဟာသံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ကြံခြင်းပင်လျှင် ဤ၌ ပရိကမ္မကရဏ-မည်၏၊ ထိုအခြင်း အရာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လျှင် အာဝဇ္ဇနမည်၏။ (ပြည်)

ဆင်ခြင်၍ ဝင်စားသော) အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟယေဝ၊ တက္ကပင်လျှင်။ သတိ၊ အရာသောကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟာသောဒီသုပိ၊ သဟာသ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒီတမ္ပေ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့မိုဃ်ခွာန်တိုင်း။ သစေ နု ဣဒ္ဓတိ၊ အာကာယ်၍ မပြိုးသည်ဖြစ်အံ့။ ပုန၊ တဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတမ္ပေ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သံယုဇ္ဘဋ္ဌကထာယံ၊ သံယုတ္တနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌။ ဧကော ဝါ၊ တကြိမ်ရင်း။ ဒွေ ဝါ၊ နှစ်ကြိမ်ရင်း။ သမာပဇ္ဇိတ္တံ၊ ဌာ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဏတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ဝါ ဒုတိယဈာန် စိတ်သည်။ နိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပဋ္ဌိဘာဂနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တာနိ၊ ပရိကံစိတ်တို့သည်။ သတာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အရာသောကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်ရင်း။ သဟသာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အထောင်သော ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[1]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တာနိ၊ ထိုအရာအထောင်သော ကိုယ်တို့ကို။ ဝဏ္ဏဝေသေန၊ မိမိသည် ကြံအပ်သော အဆင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝေသေန၊ သတ္တပညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နော အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ အဓိဋ္ဌာန-စိတ္တမ္ပိ၊ အာဘိညာဉ်စိတ်သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုပရိကံစိတ်အတူပင်လျှင်။ သတာရမ္မဏံ ဝါ၊ အရာသောကိုယ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟသာရမ္မဏံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ ထိုအာဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ အာဒိ-ကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်ဦးရစ အပ္ပနာစိတ်သည်။ ကေမေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဂေါ်တြဘုအနုဇ္ဇရုံ၊ မဲ့ဌ။ ကေမေဝ၊ လျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏[2]။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနိကံ၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ဤ၌ သတံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တခုတခုသောပရိကံစိတ်၏ သတအာရုံရှိသည်၏အဖြစ် သဟဿအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဣဒ္ဓိ၀-သဒ္ဒါကို အာဘိညာဉ်စိတ်၏ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ ပ(ဌ)မအပ္ပနာစိတ်နှင့် တကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတူသော အားဖြင့်သာ ဆိုသည်၊ ထိုအာဘိညာဉ်စိတ်၏ အပ္ပနာ-မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဆိုသည် မဟုတ်။ (ပြည်)

၃၇၆။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ပကတိယာ။ပ။ ပန္ဆ-ကောတိ၊ ဟူသော။ ယမ္မိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်း။ အာဝဇ္ဇတိတိ ဣဒံ၊ အာဝဇ္ဇတိဟူသော ဤပါဠိကို။ ပရိကမ္မဝသေနေဝ၊ သတံ ဟောမိ သဟဿံ ဟောမိဟု ပရိကံ ပြုသော ကာမာဝစရစိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (နှ အာဝဇ္ဇနဝသေန-ဟု လှန်။) အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ ဣဒံ၊ ကို။ အဘိညာဉာဏ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပ္ပနာပတ္တအဘိညာဉ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ အဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သောကြောင့်။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ ပရိကံ ပြုသော ကာမာဝစရစိတ်တို့ဖြင့်။) ဗဟုကံ၊ သတ သဟဿ စသား အမျှားကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ တေသံ ပရိကမ္မစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဝသာနေပိ၊ အဆုံးဌာ်လည်း။ (ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ပရိကံမပြုမီ ဝင်စားသည်ကိုပေါင်း) (ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။) သမာ-ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဗဟုကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် ကြံ၍။ တတော၊ ထိုသို့ကြံသည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ သုံးကြိမ် မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နေန၊ သော။ သန္နိဋ္ဌာပနဝသေန၊ ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ [၁၆] အဓိဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေန၊ ရအပ်သော အမည် ရှိသော။ ဧကေနေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

[ပကတိယာ၊ ပြကဘော့အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ အမျှားကို။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။) အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏။ သတံ၊ အရာသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ရင်း။ သဟဿံ၊ သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ပါဌသေသနှင့် ယောဇနာ။) အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဗဟုကော၊ အမျှားသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံအုံ့။ ဗဟုကော၊ သည်။ ဟောတိ၊

၏။ အာယသ္မာ၊ သော။ စူဠပန္ထကော ယထာ၊ စူဠပန်ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့
တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္ထကောတိ၊ ဟူသော။
ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဗဟုဝေဒနာဝဿ၊ များသော
အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာယသက္ခိဒဿနတ္ထံ၊ (ဤအရှင်သည်လျှင်
ထိုအနက်ကို မိမိကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာယ-
သက္ခိပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်းဟု) ကိုယ်တွေ့သိသူအဖြစ်ကို ' ပြခြင်းအကျိုးငှါ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုကာယသက္ခိအဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုနှာ၊
စူဠပန္ထကထေရ်ကျော်ဝတ္ထုဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကိရ၊ ခဲ့အံ့။ တေ ဒွေ
ဘာ့တရော၊ ထိုညီတော်နှောင်တော်နှစ်ဦးတို့သည်။ ပန္ထော်၊ ခရီးခဲ့။ 'ဇာ-
တတ္တာ၊ ဖွားတော်မူကြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပန္ထကာတိ နာမံ၊ ပန္ထက
ဟူသော အမည်ကို။ လဘိ ံသု၊ ရကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးတို့တွင်။
ဇေဋ္ဌော၊ အစ်ကိုသည်။ မဟာပန္ထကော၊ မဟာပန္ထကမည်၏။ သော၊
ထိုမဟာပန်သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထာ၊ ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊
တက္ခ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ၏။ အရဟာ ဟုတ္ဝာ၊
ရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍။ စူဠပန္ထကံ၊ ညီတော် စူဠပန်ကို။ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ၊ ရှင်သာ-
မဏေပြုစေ၍။ ပဒ္ဓ ံ ။ပ။ လိခ္ခေတိ၊ လိခ္ခေဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။
အဒါသိ၊ ၏ ။

[ကောကနုဒံ၊ ကောကနုဒဟု ဆိုအပ်သော။ ပဒ္ဓ ံ-ပဒုမံ၊ ပဒုမာကြော
သည်။ ပါတော၊ နံနက်နေတက်အခါ၌။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သစ်ဖြစ်၍။ အဝိတဂန္ဓံ၊
မကင်းသော ရနံ့ရှိသည်။ ,ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်သည်။ သိယာ ယထာ၊
ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဧवံ၊ ဤအတူ။ ဖုလ္လံ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း ဟူသော

၁-ရှေး ၃-ပါဒ ဣန္ဒဝဇိရာ၊ စတုတ္ထ ဥပေန္ဒဝဇိရာ။ ပဒုမံ မရှတ်လင့်၊ ပဒ္ဓ ံ ရှတ်။
သရလောပေါ် ယမနရာဒီသု ဝါ-ဟူသော နိတိ ၆၉-သုတ်ဖြင့် မ-နှောင်းရာ၌ ဥ-ကျေသည်။
(ပြည်) ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ (သံ ၁-၈၁၊ အံ ၂-၂၀၉) တို့၌ကဲ့သို့ ပဒုမံ-ဟု ရှိ၏။
ထိုသို့ရှိရာ၌လည်း ပန္နင့် ဒု လဟု ၂-လုံးကိုပေါင်း၍ ဂရုအဖြစ်ယူလျှင် ဣန္ဒဝဇိရာလက္ခဏာ
နှင့် ညီသည်သာလျှင်တည်း။ ပါဠိတော်ဂါထာတို့၌ ဤသို့ လဟု ၂-ခုကို ဂရုပြု၍ ယူသင့်
သောအရာများစွာပင်ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား သက္ကတ၌ အာ၊ ဣ၊ စာ၊ ကာ၊ ပဒ္ဓ-
စသောပုဒ်တို့သည် ပါဠိ၌ အရိယ၊ စရိယ၊ ကိရိယ၊ ပဒုမ-စသည်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။ (ဆ-သံ-သော)

နေရောင်နှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့် သမ္ဘည္ဟတညာဏ်သို့ ရောက်သဖြင့်) ပဋ္ဌင်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ သုဂန္ဓီ၊ ကိုယ်တော်နံ့, ကျေးဇူးတော်နံ့ဖြင့် ကောင်းသော အနံ့ရှိတော်မူသော။ (သရဒကာလေ။ သရဒအခါ၌။) အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ တပန္တံ၊ တောက်ပထွန်းလင်းသော။ အာဒိစ္စမိဝ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ တေဇသာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ တပန္တံ၊ (ဇာတိ, အာဏာ, ဝိသယာဟူ သုံးဖြာခေတ်၌ ပယ်လှစ်မိုက်မှောင် ပြောင်ပြောင်ပဝင်း) ထွန်းလင်းတော်မူသော။ အဂ်ိရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သောရောင်ခြည်ရှိတော်မူသော။ (သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓံ၊ ဘုရားမြတ်စွာကို။) တံ၊ သည်။ ပဿ၊ ဖူးမြော်လော့။]

သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ဂါထံ၊ ကို။ စတ္ဘိ မာသေဟိ၊ လေးလတို့ဖြင့်။ ပဂုဏံ၊ လေ့လာနှုတ်တက်သည်ကို။ ကာတုံ၊ ဌ၊။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အထ၊ ထိုသို့မတတ်နိုင်လတ်သော်။ နံ၊ ထိုစူဠပန်ကို။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ တံ၊ သည်။ သာသနေ၊ ၌။ အာဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ၊ သို့ဆို၍။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နိဟရိ၊ နှင်ထုတ်လိုက်၏။ စ၊ ဝါကျတပါးအားထုတ်အံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုစူဠပန်ကို နောင်တော်နှင်တော်မူသကာလ၌။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော၊ ဆွမ်းညွှန်းသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇီဝကော၊ ဇီဝကသည်။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သ္ဝေ၊ နက်ဖြန်။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊ အလှူခံတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ စူဠပန္ထကံ၊ ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောရဟန်းတို့၏။ (ဘိက္ခာဂဟဏတ္ထာယ၊ ဆွမ်းကိုခံခြင်းငှါ။) အဓိဝါသေမိ၊ ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဝါသေသိ၊ ဝန်ခံ၏။

စူဠပန္ထကော၊ သည်။ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေ၊ တံခါးမုခ်၌။ ဌတ္ဝာ၊ ၍။ ရောဒတိ၊ ငိုမို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ၊ ၍။ ကသ္မာ ရောဒသိတိ၊ အဘယ်ကြောင့် ငိုသနည်းဟု။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ၊ လျှောက်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အဒါသိ-ဌ္ဌစပ်) သဗ္ဗာယံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ဌ၊။ အသက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်ကာမျှဖြစ်၍။ မမ သာသနေ၊ ငါ့ဘုရား

သာသနာတော်၌။ အဘာမ္ဘော နာမ၊ မထိုက်သော်သူမည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဂန္ဓဗူရ ဝါသဓုရ နှစ်ပါးတို့တွင် ဝါသဓူရ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဟူလို) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ မာ သောစိ၊ မစိုးလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ ထိုစုဥပန်ကို။ ဗာဟာယံ၊ ၌။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ပိလောတိကခဏ္ဍံ၊ စင်ကြယ်သောပုဆိုးပိုင်းကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဟန္ဒ၊ ယူလော့။ ဣမံ၊ ဤပုဆိုးပိုင်းကို။ ပရိမဏ္ဍလော၊ ဆုပ်နယ်လျက်။ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သဏ္ဌာယံ၊ ကို။ ကရောဟိတိ၊ ပြုလော့ဟူ၍။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူ၏ ၁။ တဿ၊ ထိုစုဥပန်သည်။ တထာ၊ ထိုဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း။ ကရောတော၊ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံဟု စီးပြန်းတုံ့တုံ့ တလုံ့လဲလဲပြုစဉ်။ တံ၊ ထိုဖြူစင်သောပုဆိုးပိုင်းသည်။ ကာလဝဏ္ဏံ၊ မည်းညစ်သော အဆင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုစုဥပန်သည်။ ဝတ္ထုံ၊ ပုဆိုးသည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်၏။ ဇတ္ထု၊ ဤပုဆိုး၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်မူကား။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘောဟု ခေါ်ဝေါ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏သာလျှင်။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ယောနိသော၊ အသင့်လမ်းမှန်အကြောင်းဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။) သည်၊ အသုဘသညာ, အနိစ္စသညာကို။ ပဋိလဘိတ္ဝာ၊ ရ၍။ ပဠူသု ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ သြတာရေတ္ဝာ၊ ချ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ၊ ပွါးစေ၍။ အနုလောမဂေါ်တြဘုသမိပံ၊ အနုလုံ ဂေါ်တြဘူ အနီးသို့။ ပါပေသိ၊ ရောက်စေ၏။ (စာကိုယ်၌ အနုလောမတော-ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ တော-မရှိ)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုစုဥပန်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဂေါ ရဇော။ပ။ သာသနေတိ၊ ဟူ၍။ သြဘာသဂါထာ၊ အရောင်လွှတ်ခြင်း ရှေးရှိ၍ ဟောတော်မူအပ်သောဂါထာတို့ကို။ အဘာသိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၁-ပမ္ဘဇီတဝေါဟာရဖြင့် ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်၊ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောရဟန်းအဖြစ်ကိုရည်၍ ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်၊ ထိုအခါ သာမဏေပင်ဖြစ်သေးသည်။ ဖြူစင်သောပုဆိုးပိုင်း၌ ရှေးက အဓိကာရပြုဘူး၍ ပုဆိုးပိုင်းကို ပေးတော်မူသည်။ (ပြည်)

[အရိယဿ၊ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ ဝိနယေ၊ သာသနာတော်၌။ (၂-ပုဒ်ထည့်) ရာဂေါ၊ ရာဂကို။ ရဇော၊ (ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇောတိ၊ ရဇဟူ၍။ နစ ပန ဝုစ္စတိ၊ မဟောအပ်သာလျှင်ကတည်း။ ရဇောတိ ဇော်၊ ရဇောဟူသော ဤ အမည်သည်။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဇော် ရဇ်၊ ဤရာဂဟူသော မြူကို။ ဝိပွဇဟိတ္တာ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဝိသေသအားဖြင့်) စွန့်ခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ထို (ရာဂဟူသောမြူကို စွန့်ကုန်ပြီးသော) သူတို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်လတ်၍။ ဝိတရဇဿ၊ ရာဂစသော မြူကင်းတော်မူသော ဘုရားမြတ်စွာ၏။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။

[၁၇] ဒေါသော၊ ကို။ပ။ မောဟော၊ မောဟကို။ ရဇော၊ မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇော၊ ရဇဟူ၍။ နစ ပန ဝုစ္စတိ၊ ကတည်း။ ရဇောတိ ဇော်၊ သည်။ မောဟဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဇော် ရဇ်၊ ကို။ ဝိပွဇဟိတ္တာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ လတ်၍။ ဝိတရဇဿ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။]

တဿ၊ ထိုစူဠပန်အား။ ဂါထာပရိယောသာနေ၊ ဂါထာအဆုံး၌။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဆဋ္ဌာဘိညာပရိဝါရာ၊ လေးပါးသော ပဋိသम्भိဒါ, ခြောက်ပါးသော အဘိညာ၌ အခြံအရံရှိကုန်သော။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ ဟတ္ထဂတာဝ၊ လက်သို့ ရောက်ကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။

သတ္ထာ၊ သည်။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၌။ ဇိဝကဿ ဂေဟံ၊ ဇီဝကအိမ်သို့။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဂမာသိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ ဘုရားရောက်တော်မူခါ၌။ ဒက္ခိဏောဒကာဝသာနေ၊ အလှူရေစက်ချသည်၏ အဆုံး၌။ ယာဂုယာ၊ အနွေးယက်မန်းကို။ ဒိယျမာနာယ၊ ကပ်သည်ရှိသော်။ ဟတ္ထံ၊ လက်တော်ကို။ ပိဒဟိ-ပိဒဟနာကာရေန ၌ပေသိ၊ သပိတ်တော်ကို ပိတ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထားတော်မူ၏။ ဝါ၊ ဟတ္ထံ-

ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပိဒဟိ၊ ၏။ ဇိဝကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိं၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ပိဒဟသိ၊ ပိတ်တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ကေဝ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတပါးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သော ဇိဝကော၊ သည်။ ပုရိသံ၊ ယောကျ်းတယောက်ကို။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ အယံ၊ အရှင်ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ပင့်၍။ သီဃံ ဟိ၊ လျင်စွာလာခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ နိက္ခမ္မေ၊ ထွက်တော်မူလတ်ပြီးသော်။

ပန္ထကော၊ အရှင်စူဠပန်သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာလပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းခံအခါကို ကြားလျှောက်လာခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ သဟာသက္ခတ္တုံ-သဟာသမာ၊ တထောင်အပြားဖြင့်။ နိမ္မိနိတ္ဝာန၊ ဖန်ဆင်း၍။ ရမ္မေ၊ မြေလျှောမ်ဖယ်ရှိသော။ အမ္ဗ-ဝနေ၊ သရက်တောကျောင်းဘော်၌။ နိသီဒိ၊ ၏။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ကာသာဝေဟိ၊ သင်္ကန်းတို့ဖြင့်။ ကေပဇ္ဇောတံ၊ တပြိုင်နက် တောက်ပသော။ အာရာမံ၊ ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာရာမော၊ အရံသည်။ ဘိက္ခု၊ ဟို၊ တို့ဖြင့်။ ဘရိတော၊ ပြည့်၏။ သော အယျော၊ ထိုအရှင်ကား။ ကတမော၊ အဘယ်အရှင်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ သည်။ နု ဇာနာမိတိ၊ မသိနိုင်ဟု။ အာဟ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ လျှောက်လာပြန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထို ယောကျ်းကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ လေ။ ယံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာ။ ပဿသိ၊ မြင်၏။ တံ၊ ထိုလက်ဦးမြင်သော ရဟန်းကို။ စိဝရ-ကဏ္ဏေ၊ ၌။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ တံ၊ အရှင်ဘုရားကို။ သတ္ထာ အာမန္တေတိ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူပါသည်ဟု။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ အာနေဟိ၊ ပင့်ခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ထေရဿေဝ၊ အရှင်စူဠပန်၏သာလျှင်။ စိဝရကဏ္ဏေ၊ ၌။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။ တာဝဒေဝ၊ ထိုကိုင်သောခဏ၌လျှင်။ သမ္ဗေ၊ ကုန်

၁-ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမူ၌ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ-ဟု ရှိသောပါဋ္ဌသည် နက်နဲသော အာရုမဟုတ်သောကြောင့်၎င်း, အနက်သွား ဖြောင့်သောကြောင့်၎င်း အံ ၌ ၁-၁၆၉၊ ဓမ္မပဒ ၁-၁၅၇တို့နှင့် ညီသောကြောင့်၎င်း ယုတ္တိတရ ဖြစ်ပေ၏။ (ဆ-သ-သော)

သော။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော ရဟန်းပျိုးတို့သည်။ အန္တရဓာယိ သူ၊ ကွယ်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဂစ္ဆ တွန်ဖို့၊ သင်သွားနှင့်လေဟု။ တံ၊ ကို။ ဥယျောဇေတွာ၊ ၍။ မုခမောဝနာဒိသရိရကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းစသော သရီရကိစ္စကို။ နိဋ္ဌပေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ပဌမတရံ၊ ထိုယောက်ျားထက် ရှေးဦးပင်လျှင်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ပတ္တာသနေ၊ ရောက်သောနေရာ၌။ နိသီဒိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ကိုယ်ပျိုးအထောင်အရံ ပြည့်အောင် ဖန်ဆင်းသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္ထကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာ-ပတိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။)

တတြ၊ ထိုရာထောင်ကိုယ်ပျိုး အမျှားဖန်ဆင်းရာ၌။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ ယေ တေ ဗဟူ၊ အကြင် အရာ အထောင် မျှားမြောင် ကိုယ်ပျိုးတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအရာအထောင် မျှားမြောင် ကိုယ်ပျိုးတို့သည်။ အနိယမေတွာ၊ အဆင်းအစိတ် ကိုယ်အစိတ် ပရိကွာရ အထူး အမှုအရာအထူး စသည်တို့ဖြင့် အမှတ်မပြုမူ၍။ နိမ္မိတတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ ဖန်ဆင်းတတ်သော ဣဒ္ဓိရှင်နှင့်။ သဒိသာဝ၊ တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဝါ၊ ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်ရင်း။ ဘာသိတတုဏှီဘာဝါ-ဒီသု ဝါ၊ စကားဆိုသည်အဖြစ်, စကားမဆိုသည်အဖြစ် အစရှိသည်တို့တွင် ရင်း။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဣရိယာပုထ် အကြင်အကြင် အမှုအရာကို။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုဣရိယာပုထ် ထိုထိုအမှုအရာကိုသာလျှင်။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သား ကိုယ်ပျိုးတို့သည်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ နာနာဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူး ထူး အပြားပြား မျှားသော ပကာရရှိသည်တို့ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလို သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ။ ကေစိ၊ အချို့သော နိမ္မိတတို့ကို။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်ရှိသည်တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ မဇ္ဈိမဝယေ၊ တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ တို့ကို။ [၁၇] တထာ၊ ပါး။ ကေစိ၊ တို့ကို။ (လိုက်) ဒီဃကေသေ၊ ရှည်သော ဆံရှိသည်တို့ကို။ ဥပစုမုဏ္ဍေ၊ ထက်ဝက်ဦးပြည်း သည်တို့ကို။ မုဏ္ဍေ၊ ဦးလုံးပြည်းသည်တို့ကို။ မိဿကကေသေ၊ ဆံဖြူ ကြိုး ကြားရောသည်တို့ကို။ ဥပစုရတ္တစီဝရေ၊ ထက်ဝက်နီ ထက်ဝက်ရွှေစသည် တို့တွင် တပါးအဆင်းရှိသော သက်နှံးရှိသည်တို့ကို။ ပဏ္ဍုကစီဝရေ၊

ဖြောဘော့အဆင်းရှိသော သက်နှံးရှိသည်တို့ကို။ ပဒဘာဏ။ပ။ ဓောဝနာ-ဒီနိ၊ ပဒအားဖြင့် အနက်ကို သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပါဠိကိုရှုတ်ခြင်း, ပရိကထာစသောအားဖြင့် တရားပြောဟောခြင်း, အသံဖြင့် သုတ်စသည်ကို ရှုတ်ခြင်း, ပုစ္ဆာမေးခြင်း, အမေးကိုဖြေဆိုခြင်း, ဆိုးရည်ကျိုခြင်း, သက်နှံး ချုပ်ခြင်း, သက်နှံးဖွဲ့ခြင်း စသည်တို့ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်တို့ကို။ ကာတုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ (လိုက်) ဝါ၊ ကား။ အပ-ရေပိ၊ ဝုတ္တာကာရမ္မ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာနဖွကာရကေ၊ အမြင့် အနိမ့် အကြုံအဆူ စသား အထူးထူး အပြားအပြားတို့ကို။ ကာတု-ကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ တေန၊ ထိုတန်ခိုးရှိသော ရဟန်း သည်။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ ဗ်ာ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တ္တေကာ၊ ဤမျှကုန်သော။ ဘိက္ခူ။၊ တို့သည်။ ပဌမဝယာ၊ ပဌမအရွယ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ ပရိကံကို။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ် စိတ်နှင့်။ သဒ္ဒိ ံ၊ တက္ခ။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတပကာရယေဝ၊ မိမိလိုတိုင်း လိုတိုင်း သော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိ-တဗ္ဗံ၊ ၏။) သေ နယော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို။ ဗဟုဝေါ ဟုတ္ဝာ ဧကော ဟောတိတိအာဒီသု၊ ဤသို့အစရှိသော အဓိဋ္ဌာန်အရာတို့၌။ (ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။)

အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤတန်ခိုးကြီးသော်ရဟန်းသည်။ (ဣစ္ဆန္တေန-ဌ်စပ်) ဧဝံ၊ ဤဆို ပြီးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဗဟုဘာဝံ၊ များသောအတ္တဘောကို။ နိမ္မိနိတ္ဝာ၊ ဖန်ဆင်းပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကောဝ ဟုတ္ဝာ၊ တယောက်တည်းသာဖြစ်-၍။ စက်မီသောမိ၊ စကြီသွားအုံ့။ သဗ္ဗာယံ၊ ကို။ ကရိသောမိ၊ အုံ့။ ပဌ-ဝီ၊ ကို။ ပုစ္ဆိသောမိ၊ အုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတ္ဝာ ဝါ၊ ကြံ၍ရင်း။ အယံ ဝိဟာ-ရော၊ ဤကျောင်းသည်။ အပ္ပဘိက္ခုကော၊ နည်းသောရဟန်းရှိ၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော အာဂန္တုရဟန်းတို့သည်။ သစေ အာဂမိဿန္တိ၊ အကယ်၍ လာကုန်ငြားအုံ့။ ဣတ္ထေကာ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ဧကသဒိသာ၊ တယောက်တည်းကဲ့သို့ တူကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခူ။၊ ဤရဟန်းတို့သည်။

ကုတော၊ အဘယ်အရပ်မှ လာကုန်အံ့နည်း။ အဒ္ဓါ၊ မဲ့ချတ်။ သေ-ဧသော၊ ဤသို့ ရဟန်းများသည်၏ အဖြစ်သည်။ ထေရဿ၊ မထေရ်၏။ အာနုဘာ-ဝေါ၊ အာနုဘော်သာဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မံ၊ ကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ ဣဒ္ဓိမာ ဟု သိကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ၊ အလိုနည်းသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ အန္တရာဝ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အတွင်းဌာလျှင်။ ဧကော၊ တယောက်ထီးသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တေန၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ယေဝ၊ လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ တယောက်သာ ဖြစ်ပြန်၏။ ဧဝံ အကရောန္တော ပန၊ ဧကော ဟောမိ-ဟု ဤသို့အကြားဌာ အဓိဋ္ဌာန်ကို မပြုမူကား။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန၊ အကြင်အကြင် ပိုင်း ခြားအပ်သော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ ၏။

၃၀၇။ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝန္တိ ဘွေ၊ ဤပါဠိတော်။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတားအခြားအကွယ် မရှိသည်၏အဖြစ် ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတား အခြားအကွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ဣမမေဝ၊ ဤအာဝိဘာဝကရဏ တိရော-ဘာဝကရဏကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဝိဘာဝန္တိ။ ပ။ ပဋိကုဋ္ဌိတန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဝိဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ တစုံ တခု နံရံမီးတား စသည်ဖြင့်။ အနာဝဋံ၊ မပိတ်မကွယ်အပ်သည်။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ဝိဝဋံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရောဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ ဖြင့်။ အာဝဋံ၊ ကွယ်ကာ အပ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်ဆို့အပ်သည်။ ပဋိ-ကုဋ္ဌိတံ၊ မှောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုအာဝိဘာဝကရဏ-တိရောဘာဝကရဏ၌။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ ဤတန်ခိုးရှိသောသူသည်။ အာဝိ-ဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍။ အန္ဓ-ကာရံ ဝါ၊ ညဉ့်မိုက်မှောင်ကိုလည်း၊ ဝါ၊ ဥမင်လိုဏ်ဂူစသည်၌ အမိုက်

မှောင်ကိုမူလည်း။ အာလောကံ ကရောတိ၊ အလင်းပြု၏။ ပဒ္ဒီစ္ဆန္နံ ဝါ၊ နံရံမီးတားတံခါးရွက် စသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ဝိဝဋ္ဋံ ကရောတိ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်ကိုပြု၏။ အနာပါထံ ဝါ၊ (ဝေးလွန်းသည်၏ အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် စသည်ဖြင့် မထင်သည်ကိုလည်း။ အာပါထံ ထင်ပေါ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကထံ ကရောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ကတော၊ သော်။ ပဒ္ဒီစ္ဆန္နောပိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော်ငင်း။ ဒူရေ ဌိတောပိ ဝု၊ အဝေးဌိတည်သော်ငင်း။ အတ္တာ ဝါ၊ ကိုငင်း။ ပရော ဝါ၊ ကိုငင်း။ ဒိဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အတ္တာနံ ဝါ၊ မိမိကိုငင်း။ ပရံ ဝါ၊ သူတပါးကိုငင်း။ ကာတုကာမော၊ ပြုခြင်းငါအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ အနွကာရဋ္ဌာနံ၊ ဤအမိုက်မှောင်ရှိရာ အရပ်သည်။ အာလောကဇာတံ၊ ဖြစ်သောအလင်းရောင်ရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ငင်း။ ဣဒံ ပဒ္ဒီစ္ဆန္နံ၊ ဤဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်သည်။ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ဟောတု၊ စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ငင်း။ ဣဒံ အနာ-ပါထံ၊ ဤစက္ခုအား မထင်သောအရပ်သည်။ အာပါထံ ဟောတု၊ ထင်သည်ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ငင်း။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဓိဋ္ဌာန်၏။ သဟ အဓိ-ဋ္ဌာနာ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်တကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေव၊ ဓိဋ္ဌာန်သည့်အတိုင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဒူရေ ဌိ--တောပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌ တည်ကုန်လျက်လည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။ သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ ပဿိတုကာမော၊ မြင်လိုသည်ဖြစ်မူ။ ပဿတိ၊ ၏။

[၁၉] ဒုဂဂ။ ပန၊ ခေါက်ချိုးဆိုအံ့။ တေ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤအာဝိ-ဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စူဠသုဘဒ္ဒါယ၊ စူဠသုဘဒ္ဒါမည်သော အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသမီးသည်။ နိမန္တိတော၊ ပင့်လျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဿကမ္မုနာ၊ သည်။ နိမ္မိတောဟိ၊ ကုန်သော။ ပဌဟိ ကုဋ္ဌာဂါရသတောဟိ၊ ပြာသာဒ်ငါးရာတို့ဖြင့်။ သဘ္ဘဝတ္ထိတော၊ မှ။ သတ္ထာယောဇနဗ္ဘန္တရံ၊ ခုနစ်

ယူဇနာအတွင်းဖြစ်သော။ သာကေတံ၊ မြို့သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်ရှိသော်။ သာကေတနဂရဝါသိ-နော၊ သာကေတမြို့နေသူတို့သည်။ သာဝတ္ထိဝါသိကေ၊ နေသူတို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သာဝတ္ထိဝါသိနော စ၊ တို့သည်လည်း။ သာကေတဝါ-သိကေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝं-တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ နဂရမဏ္ဍေ စ၊ ဋ္ဌလည်း။ သြတရိတ္ဝာ၊ သက်တော်မူ၍။ ပထဝိं၊ ကို။ ဒ္ဒိဓာ ဘိန္ဒိတ္ဝာ၊ နှစ်ဖြာခွဲ၍။ ယာဝအဝီစိं၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ဒယော်တိ၊ ပြုတော်မူ၏။ အာကာသဉ္စ၊ ကောင်းကင်ကိုလည်း။ ဒ္ဒိဓာ ဝိယူဟိတ္ဝာ၊ နှစ်ဖြာ ရှားတော်မူ၍။ ယာဝပြဟ္မလောကံ၊ ပြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ ဒယော်တိ၊ ၏။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ဒေဝေါရောဟဏေနာပိ၊ တာဝတိံသာမှ သက်တော်မူ သောအခါ ပြုတော်မူသော ပြာဋိဟာဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ (အာဝိ-ဘာဝပြာဋိဟာ၏ ဘုရားမြတ်စွာ လက်မှန် ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူ သော) ဤအနက်ကို။ ဝိဘာဝေတမ္ဘော၊ ၏။ ကိရ၊ အကျယ်ဆိုအုံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ရေမီးအစုံအစုံသော ပြာဋိဟာကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ၊ တို့ကို။ ဗန္ဓနာ၊ ကိလေသာအနှောင်မှ။ မောစေတ္ဝာ၊ လွတ်စေတော်မူပြီး၍။ အတိတဗုဒ္ဓါ၊ လွန်လေပြီးသား နှောင်တော်ဘုရားတို့သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယာဝသာနေ၊ ယမိုက်ပြာဋိ-ဟာပြုတော်မူသော အဆုံး၌။ ကုဟိं၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ ကြွတော် မူကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၍။ တာဝတိं-သဘဝနံ၊ သို့။ ဂတာတိ၊ ကြွတော်မူကုန်သည်ဟု။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ အထ၊ ထိုသို့မြင်တော်မူလတ်သော်။ ဧကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါးတော် တဖက်ဖြင့်။ ပထဝိတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အက္ကမိတ္ဝာ၊ နင်းရပ်တော်မူ၍။ ဒုတိယံ၊ လက္ခဏာဖဝါးတော်ကို။ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတေ၊ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်၌။ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ၊ တည်စေတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုရိမပါဒံ၊ ရှေးလက်ဝဲ ဖဝါးတော်ကို။ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ၊ ချီတော်မူ၍။ သိနေရုမတ္ထကံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်

၁-ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော အထက်အထက် ဗိမာန်ကို ခြားဆီးကွယ်တတ်ကုန်သော အောက်အောက်ဗိမာန်တို့ကို ရှားဖယ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ထိုဗိမာန်တို့၏ တည်ရာကောင်းကင်ကို ရှာ၊ ဖယ်သည်မည်ရကား အာကာသဉ္စ ဒ္ဒိဓာ ဝိယူဟိတ္ဝာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ထိပ်ကို။ အဣမိတ္ဘာ၊ နင်းတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ တိုတာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌။ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာတလေ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ၊ ဝါကပ်တော်မူ၍။ သန္ဓိပတိတာနံ၊ စည်းဝေးလာကုန်သော။ ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ .တသောင်းစကြဝဠာ နတ်ပြဟ္မာ တို့အား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဘိဓမ္မကထံ၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို။ အာရဘိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ စ၍ ဟောတော် မူ၏။ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ၊ ဆွမ်းခံချိန်အခါ၌။ နိမ္မိတပုဋ္ဌံ၊ နိမ္မိတဘုရား ကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ သော၊ ထိုနိမ္မိတဘုရားသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ကိုယ်စားဟောတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂလတာ-ဒန္ဓကဋ္ဌံ၊ နဂါးပြည်မှဖြစ်သော နွယ်ဒန်ပူကို။ ခါဒိတ္ဘာ၊ သုံးဆောင်တော် မူ၍။ အနောတတ္တဒဟေ၊ အနဝတတ်အိုင်၌။ မုခံ ဓောဝိတ္ဘာ၊ မျက်နှာ သစ်တော်မူ၍။ ဥတ္တရကုရုသု၊ မြောက်ကျွန်း၌။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဂဟေတ္ဘာ၊ ခံဆောင်တော်မူ၍။ အနောတတ္တဒဟတီရေ၊ အနဝတတ် အိုင်ကမ်း စန္ဒကူးတော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာ ကျောက်ဖြာ ထက်၌။ ပရိဘုဥ္ဇတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှိတော်မူရာ စန္ဒကူးတောသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္ဒတိ၊ ရှိခိုးဝတ်ပြု၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။) အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဇေတ္တဝနံ၊ ဤရွှေဤမျှသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိန္တိ၊ ငါဟောခဲ့ လတ်ပြီဟု။ ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်အား။ နယံ၊ နည်းအမြွက် ကို။ ဒေတိ၊ ပေးတော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တယော မာသေ၊ ဝါတွင်းသုံးလတို့ ပတ်လုံး။ အဇ္ဈောဓိန်ဒ်၊ အဆက်မပြတ်။ အဘိဓမ္မကထံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ သုတ္ဘာ၊ နာရ၍။ အသီတိကော-ဋိဒေဝတာနံ၊ ကုဋေရှစ်ဆယ် နတ်ပြဟ္မာတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ လေးပါးတရားသိခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။

ယမကပါဋိဟာရိယေ၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာ ပြတော်မူသောအခါ၌။ သန္ဓိ-ပတိတာ၊ စည်းဝေးသော။ ဒ္ဝါဒသယောဇနာ ပရိသာပိ၊ အချင်းတဆဲ့နှစ် ယူဇနာ အဝန်းသုံးဆဲ့ခြောက်ယူဇနာ ပရိသတ်သည်လည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဿိတ္ဘာဝ၊ ဖူးမြင်၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ခန္ဓာဝါ-ရံ၊ သစ်တပ်ကို။ ဗန္ဓိတ္ဘာ၊ ဖွဲ့၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပရိသတ်ကို။ စူဠ-

အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိယော၀၊ မဟာအနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးညီ စူဠအနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသည်လျှင်။ သဗ္ဗပစ္ဆယေဟိ၊ အလုံးစုံသောပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ ကုဟိं၊ အဘယ်အရပ်သို့။ (ဂတောဝ၊ ကြွတော်မူသနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဇာနန္တ္ထာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဓေ့တ္ဝာ၊ ပွါးစေတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတာ၀တိံသာနတ်ပြည်၌။ ဝဿူပဂတံ၊ ၀ါကပ်တော်မူသော။ ဘဂ၀န္တံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဉ်ဖြင့်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အာရောစေသိ၊ ၏။

တေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂ၀တောဝ၊ အားး။ ဝန္ဒနတ္ထာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ မဟာမေ၃ဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပရိသမဇ္ဈေယော၀၊ ပရိသတ်လယ်၌လျှင်။ မဟာပထ၀ိယံ၊ ၌။ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၀င်၍။ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတ္ဝာ၊ (ပတ္တမြားသီသောကြိုးအသွင် ပရိသတ်မြင်လေလျှင်းအောင်) ထွင်းသွား၍။ [၂၀] တထာဂတပါဒမူလေ၊ ဘုရားမြတ်စွာခြေတော်ရင်း၌။ ဘဂ၀တောဝ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဒမာနောဝ၊ ရှိခိုးလျက်လျှင်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ပေါ်၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဇမ္မုဒီပ၀ါသိနော၊ ဇမ္မုဒီပ် ကျွန်းသူအပေါင်းတို့သည်။ ဘဂ၀တောဝ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ပဿိတ္ဝာ၀၊ ရှေကိုယ်တော်ကို ဖူးမျှော်ပြီး၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ဝဒန္တိတိ၊ ဆိုကုန်သည်ဘုရားဟု။ ဘဂ၀န္တံ၊ ကို။ ဘေံ ၀စနံ၊ ကို။ အ၀ေါစ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ ဘေရဟိ၊ ယခု။ တေ ဇေဋ္ဌဘာတာ၊ သင့်အစ်ကိုဖြစ်သော။ ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။ ကုဟိं၊ ၌။ ဝသတိ ပန၊ နေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သက်ဿနဂရေ၊ သက်ဿနဂိုရ်မြို့၌။ ဝသတိတိ၊ နေသည်ဘုရားဟု။ အ၀ေါစ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ မံ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ ငါဘုရားကို ဖူးလိုသူတို့သည်။ သေ့၊ နက်ဖြန်။ သက်ဿနဂရံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တု၊ လာစေကုန်။ အဟံ၊ သည်။ သေ့၊ ဖြန်။ မဟာပ၀ါရဏပုဏ္ဏမာသိဥပေါသထဒိ၀သေ၊ ၌။ သက်ဿနဂရေ၊ ၌။ ဩတရိဿာမိတိ၊ သက်အံ့ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သာ၀ု၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရော၊ သည်။ ဒသဗလံ၊ ကို။ ဝန္ဒိတ္ဝာ၊ ၍။ အာဂတ-

၅ ၂၀

၅၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀-၂) [၁၂-ဣဒ္ဓိဝိ၀

မဂ္ဂေနေ၀၊ လာခဲ့သောမြင်းမိုရ်၏ အတွင်းခရီးဖြင့်လျှင်။ ဩရုယ္ဟ၊ သက်၍။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သန္ဓိကံ၊ သို့။ သမ္ပာပုဏိ၊ ဖြတ်ချည်းရောက်တော်မူ၏။ ဂမနာဂမနကာလေ စ၊ သွားသောအခါ လာသောအခါ၌လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ ရှိသော်။ နံ သိနေရုပမ္ဘတံ၊ (ပတ္တမြား အတွင်း မြကြီးသွင်းသို့ လင်းလင်းမြင်သာ၀င်သွားရာ) ထိုမြင်းမိုရ်တောင်ကို။ မနုဿာ။ (တဆဲ့နှစ်ယူဇနာအချင်း) လူ၁ပင်းတို့သည်။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧ၀ं-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအာ၀ိဘာ၀အရာ၌။ တာ၀၊ စ။ မဟာမေ၀ဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ဣဒံ အာ၀ိဘာ၀ပါဋိဟာရိယံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်းမြင်ရာမြင်ကြောင်းဖြစ်သော ဤပြာဋိဟာကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

သော၊ ထိုမဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ ဧ၀ं၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။ အာ၀ဇ္ဇတော၊ လာလတ်ပြီး၍။ တံ ပ၀တ္တိं၊ ထိုဘုရား မိန့်တော်မူသော အခြင်းအရာကို။ အာရောစေတွာ၊ ကြားလတ်၍။ ဒုရဇ္ဇိ သည်၊ ဝေးသည်ဟူသောအမှတ်ကို။ အကတ္တာ၊ မပြုကုန်မူ၍။ ကတပါတရာသာ၀၊ နံနက်စာစားခြင်းကိစ္စ ပြီးကုန်လတ်၍လျှင်။ နိက္ခမထာတိ၊ ထွက်ကြလတ်ကုန်ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ သက္ကဿ ဒေ၀ရညော၊ သိကြားနတ်မင်းအား။ မဟာရာဇ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော သိကြားမင်း။ သေ့၊ ဖြန်။ မနုဿလောကံ၊ လူ့ပြည်သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ အုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစေသိ၊ ကြားတော်မူ၏။ ဒေ၀ရာဇာ၊ သည်။ ဝိဿကမ္မံ၊ ကို။ တာတ၊ အမောင်ဝိသကြီ့။ သေ့၊ ဖြန်။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ မနုဿလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ ကြွတော်မူလိုတော်။ ကနုဂမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ကော်၊ တခုသော စောင်းတန်းရင်း။ ရဇတမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော။ ကော်၊ ရင်း။ မဏိမယံ၊ ပတ္တမြားဖြင့်ပြီးသော။ ကော်၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကိသော သောပါန-ပန္တိယော၊ သုံးသွယ်သောစောင်းတန်းအစဉ်တို့ကို။ မာပေဟိ၊ ဖန်ဆင်းလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏာပေသိ၊ စေခိုင်း၏။ သော၊ ထိုဝိသကြီ့ နတ်သည်။ တထာ၊ ထိုသိကြားမင်းဆိုတိုင်း။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ ဒုတိယဒိ၀သေ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တောင်းပန်သည်မှ နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌။ သိနေရုမုခ္ဓနိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌။ ဌတ္ဝာ၊ ရပ်တော်မူ၍။ ပုရတ္ထိမလောကဓာတုံ၊ အရှေ့လောကဓာတ်ကို။ ဩလောကေသိ၊

ကြည့်တော်မူ၏။ အနေကာနိ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ၊ တပါးမကမျှားစွာ စကြဝဠာအထောင်တို့သည်။ ဝိဝဋ္ဋာနိ ဟုတ္တာ၊ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်၍။ ကေဏ်ဏံ ဝိယ၊ တခုတည်းသောအပြင်ကဲ့သို့။ ပကာသယိ သု၊ ထင်ရှားမြင်သာကုန်၏။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့မျက်နှာအရပ်ဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဟင်းလင်းအပြင်ကို။ အဒ္ဒသ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ပစ္ဆိမေနပိ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဥတ္တရေနပိ၊ ရင်း။ ဒက္ခိဏေနပိ၊ ရင်း။ သမ္ဘံ၊ အလုံးစုံ စကြ-ဝဠာကို။ ဝိဝဋ္ဋံ၊ ဟင်းလင်း။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ အောက်မျက်နှာ၌လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ အဝီစိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ယာဝ၊ လောက်။ အကနိဋ္ဌဘဝနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။

တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ လောကဝိဝရဏံ နာမ၊ (အသိန်းမကသော သြကာသလောက၌နေသော သတ္တလောက၏ အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်းမြင်သာသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော) လောကဝိဝရဏပြာဋိဟာ မည်သည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ မနုဿာပိ၊ လူတို့သည်လည်း။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒေဝါပိ၊ တို့သည်လည်း။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်လူတို့တွင်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ သို့။ နေဝ ဥလ္လောကေန္တိ၊ မော်၍မကြည့်ရကုန်။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အဓော၊ သို့။ နေ ဩလောကေန္တိ၊ ငုံ့၍မကြည့်ရကုန်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသောနတ်တို့သည်။ သမ္မုခါဝ၊ ရှေ့တူရှုသာလျှင်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တဦးသည် တဦးကို။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ မဏိမယေန သောပါနေန၊ ပတ္တမြှားစောင်းတန်းဖြင့်။ သြတရတိ၊ သက်တော်မူ၏။ ဆကာမာဝစရဒေဝါ၊ ကာမာဝစရခြောက်ဘုံနတ်တို့သည်။ ဝါမပယော၊ ဝဲဖက်၌။ ကနကမယေန၊ ရွှေစောင်းတန်းဖြင့်။ သုဒ္ဓါဝါသာ စ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်ရင်း။ မဟာဗြဟ္မာ စ၊ သဟမ္ပတိမဟာဗြဟ္မာသည်ရင်း။ ဒက္ခိဏပယော၊ ယာဖက်၌။ ရဇတမယေန၊ ငွေစောင်းတန်းဖြင့်။ (သြတရန္တိ၊ သက်ကုန်၏။) ဒေဝရာဇာ၊ သိကြားနတ်မင်းသည်။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်တော်သက်နှံးတော်ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ လွယ်၏။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးသည်။ တိယောဇနိကံ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ သေတ-ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ သုယာမော၊ သုယာမနတ်မင်းသည်။ ဝါလဗီဇနီ၊

စာမရီသားမြီးယပ်ကို။ (အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။) ပဠုသိခေါ် ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝ-ပုတ္တော၊ ပဠုသိခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည်။ တိဂါဝုတမတ္တံ၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။ ဗေဠုဝပဏ္ဏုဝီဏံ၊ ဗေဠုဝပဏ္ဏုမှည်သောဇောင်းကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ တတ-ဂတသာ၊ အား။ ပူဇံ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ သြတရတိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပိဟံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဌိတသတ္တော နာမ၊ တည်သောသတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသတတ်။ ဣတိ၊ ဤအာဝိဘာဝအရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ အာဝိဘာဝပါဋိဟာရိယံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

[၂၁] အပိစ၊ နည်းတနည်းကိုဆိုပေအုံ့။ တမ္မပဏ္ဏိဒီပေ၊ သိန်းသိုင်ဋ္ဌ-ကျွန်း၌။ တလင်ရဝါသီမေ့ဒိန္နတ္ထေရောပိ၊ တလင်ရအရပ်၌သီတင်းသုံးသော ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်လည်း။ တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ တိဿကျောင်းကြီး၌။ စေတိယင်္ဂဏသ္မိံ၊ စေတီပြင်၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ၍။ တိဟိ ဘိက္ခုဝေ။ ပ ။ ဟောတိတိ၊ ဟောတိအစရှိသည်ဖြင့်။ အပဏ္ဏကသုတ္တံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ဟောလျက်။ ဟေဋ္ဌာမုခံ၊ အောက်သို့ရှေးရှု။ ဗီဇနိံ၊ ယပ်ကို။ အကာသိ၊ ပြု၏။ ယာဝ အဝိစိတော၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ကေဝ်ဏံ၊ တပြင်တည်း ကဲ့သို့ လင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဥပရိမုခံ၊ ရှု။ ဗီဇနိံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ ကေဝ်ဏံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ထေရော၊ ဓမ္မဒိန္နထေရ်ကျော်သည်။ နိရယဘယေန၊ ဖြင့်။ တဇ္ဇေတ္ဝာ၊ ခြိမ်းချောက်၍။ သဂ္ဂသုခေန ၀၊ နတ်ပြည်ချမ်းသာဖြင့်လည်း။ ပလောဘေတ္ဝာ၊ ဖြားယောင်း၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ကေစိ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိ, အရဟန္တော၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေစကား တရပ်အပြီးတည်း။

၃၀၉။ ပန၊ တပါး။ တိရောဘာဝံ၊ တိရောဘာဝကရဏပြာဋိဟာကို။ ကာတုကာမော၊ သူသည်။ အာလောကံ ဝါ၊ အလင်းရှိရာကိုမူလည်း။ အန္ဓကာရံ ကရောတိ၊ အမိုက်မှောင်ရှိသည်ကိုပြု၏။ အပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ၊ မဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ပဋိစ္ဆန္နံ ကရောတိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုပြု၏။

အာပါထံ ဝါ၊ ထင်ပေါ်သည်ကိုမူလည်း။ အနာပါထံ ကရောတိ၊ မထင်ပေါ်သည်ကိုပြု၏။ ကထံ ကရောတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟိယမာနေ၊ သော်။ အပ္ပဋိဃဋ္ဌေနာပိ၊ မဖုံးကွယ်အပ်သော်လည်း။ သမိပေ ဝါ၊ ၌မူလည်း။ ဌိတောပိ ဝါ၊ တည်သော်လည်း။ နဒီသတိ၊ မမြင်ရ၊ ဝါ၊ မထင်။ ဧवံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အတ္ထာနံ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ ပရံ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ ကာတုကာမော၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ အာလောကဋ္ဌာနံ၊ ဤအလင်းရှိရာအရပ်သည်။ အန္ဓကာရံ ဟောတု၊ အမှိုက်မှောင်ရှိသည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ဌင်း။ ဣဒံ အပ္ပဋိဃဋ္ဌန်၊ ဤမဖုံးကွယ်အပ်သောအရပ်သည်။ ပဋိဃဋ္ဌန် ဟောတု၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ဌင်း။ ဣဒံ အာပါထံ၊ ဤထင်သောအာရုံသည်။ အနာပါထံ ဟောတု၊ မထင်သည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ဌင်း။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္ထာနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ သမိပေ၊ ၌။ ဌိတာပိ၊ လျက်လည်း။ နပဿန္တိ၊ ကုန်။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အပဿိ-တုကာမော၊ မမြင်လိုမူကား။ နပဿတိ၊ မမြင်။

၃၉၀။ ဧတံ ပါဋိဟာရိယံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကေန၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ ပန၊ ပြုဘူးပါသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယသကုလပုတ္တံ၊ ကို။ သမိပေ၊ ၌။ နိသိန္နံယေဝ၊ နေသည်ကို ပင်လျှင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတေ၊ သော်။ နံ၊ ထိုယသအမျိုးသားကို။ ပိတာ၊ သည်။ နပဿတိ၊ မမြင်။ ဧဝं-တထာ၊ ဖြင့်။ အကာသိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဝိသယောဇနသတံ၊ ယူဇနာ တရာ့နှစ်ဆယ်တိုင်အောင်။ မဟာကပ္ပိနဿ၊ အား။ ပစ္စုဋ္ဌမနုံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုမဟာကပ္ပိနမင်းကို။ အနာဂါမိဖလေ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုမင်း၏။ အမစ္စသဟဿဿ၊ ကိုလည်း။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ၊ စေ၍။ တဿ၊ ထိုမင်း၏။ အနုမဂ္ဂံ၊ သွားလေတိုင်းခရီးစဉ်အတိုင်း။ အာဂတာ၊ လိုက်လာသော။ သဟဿိတ္ထိပရိဝါရာ၊ အမတ်မယားတထောင် အခြံအရံရှိသော။

အနောဇာဒေဝီ၊ သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ သမိပေ၊ မင်း၏အနီး၌။ နိသိန္နာပိ၊ နေလာသော်လည်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ သပရိသံ၊ သော။ ရာဇာနံ၊ ကို။ နမဿတိ၊ မမြင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ပဿထ အပိ၊ မြင်တော်မူပါ တုံသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ နားတော်လျှောက်လတ်သော်။ ဒေဝီ၊ မိဖုရား။ တေ၊ သင့်အား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဂဝေသိတုံ၊ ရှာခြင်းသည်။ ဝရံ ကိံ ပန၊ မြတ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ အတ္တာနံ၊ မိမိ ကိုယ်ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ ကိံ ပန၊ မြတ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတာယ၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အတ္တာနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ၊ မြတ်စွာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ နားတော်လျှောက်၍။ နိသိန္နာယ၊ နေသော။ တသ္သာ၊ ထိုအနောဇာ မိဘုရားအား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒေသိယမာနေ၊ သော်။ သာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိသဟသ္ဿေန၊ အမတ်မယားတထောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ သောတာ-ပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ အမစ္စာ၊ အမတ်တထောင်တို့သည်။ အနာဂါမိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ ကုန်၏။ ရာဇာ၊ သည်။ အရဟတ္တေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုတော်မူဘူး၏။) အပိ စ၊ နည်း

ဤ တပါးကိုဆိုအံ့။ [၂၂] တမ္မပဏ္ဏိဒီပံ၊ သိန်းဃိုင်ကျွန်းသို့။ အာဂတဒိဝသေ၊ ရောက်တော်မူသောနေ့၌။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ အာဂတေ၊ ကုန်သော။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသောဣဒ္ဓိယထေရ်စသည်တို့ကို။ ရာဇာ၊ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းသည်။ နပဿတိ၊ မမြင်။ ဝေ-တထာ၊ ဖြင့်။ ကရောန္တေန၊ ပြုတော်မူသော။ မဟိန္ဒတ္ထေရေနာပိ၊ သည်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကတမေဝ၊ ပြုတော်မူဘူးသလျှင်ကတည်း။

၃၉၁။ အပိ စ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ပါကဋပါဋိ-ဟာရိယံ၊ ထင်ရှားသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော ပြာဋိဟာသည်။ အာဝိဘာဝံ နာမ၊ အာဝိဘာဝပြာဋိဟာမည်၏။ အပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ် မထင်ရှားသောပြာဋိဟာသည်။ တိရောဘာဝံ နာမ၊ တိရောဘာဝပြာဋိဟာ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါကဋပါဋိဟာရိယေ၊ ပါကဋပြာဋိဟာ

ဌ်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ တန်ခိုးသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပါဋိဟာရိယကို။ ယမကပါဋိဟာရိယေန၊ ရေမီးအစုံအစုံပြသော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့်။ ဒီပေ-တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုယမိုက်ပြာဋိဟာဌ်။ ဣဓ၊ ပ။ ပဝတ္တ-တိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဘယံ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိမန္တနှစ်ပါးစုံသည်။ ပညာ-ယိတ္ထ၊ ထင်ခဲ့၏။

[ဣဓ-သာသနေ၊ ဌ်။ တထာဂတော၊ သည်။ သာဝကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥပရိမကာယတော၊ အထက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌိမကာယတော၊ အောက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။]

အပါဋိဟာရိယော၊ ဌ်။ ဣဒ္ဓိယော၊ တန်ခိုးသည်သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ နု ပညာယတိ၊ မထင်။ တံ၊ ထိုအပါဋိဟာ-ပြာဋိဟာကို။ မဟာသုတ္တေန စ၊ မဟာသုတ်ဖြင့်ရင်း။ ဗြဟ္မနိမန္တနိက-သုတ္တေန စ၊ ဗြဟ္မနိမန္တနိက သုတ်ဖြင့်ရင်း။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုသုတ်ဌ်။ အာယသ္မတော မဟာကဿ စ၊ အသျှင်မဟာကဿပ၏ရင်း။ ဘဂဝတော စ၊ ၏ရင်း။ ဣဒ္ဓိယော၊ သည်သာလျှင်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ မဟာ ထေရ်နှင့် မြတ်စွာဘုရားဟူသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နု ပညာယိတ္ထ၊ မထင်ခဲ့။

ယထာဟ၊ အာဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကေမန္တံတျာဒိနာ၊ ကေမန္တံ စသည်ဖြင့်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။

[ကေမန္တံ၊ တင့်အပ်လျောက်ပတ်စွာ။ နိသိန္နော ခေါ၊ နေပြီးသော။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ စိတ္တသူကြွယ်သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာကံ၊ အသျှင်မဟာ-ထေရ်ကို။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သာဓု-အာယာ-စာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အယျော မဟာကော၊ အသျှင်မဟာကသည်။ မနုဿမမ္မာ၊ လူတို့၏ကုသိုလ် ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်မြတ်သော။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ မေ၊ အား။ ဒဿေ-တု၊ ပြတော်မူစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ပြစေလိုမူကား။ တံ၊ သည်။ အာဌ်ဒ္ဓေ၊

ကျောင်းဦးခ၌။ ဥတ္တရာသင်္ဘ၊ အပေါ် ရုံကို။ ပညာပေတ္တာ၊ ခင်းရ။ တိဏ-ကလာပ်၊ မြက်စည်းကို။ သြကာသေဟိ-ပကိရ၊ ဖြန့်ကြဲလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဧစံ-သာမ၊ ကောင်း၏။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့ လျှင်။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မတော မဟာကဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ပဋိဿုတ္တာ၊ ဝန်ခံ၍။ အာဋ္ဌိန္နေ၊ ၌။ ဥတ္တရာသင်္ဘ၊ ကို။ ပညာပေတ္တာ၊ ၍။ တိဏကလာပံ၊ ကို။ သြကာသေသိ၊ ဖြန့်ကြဲ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကော၊ သည်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတ္တာ၊ ၍။ ယထာရူပေန၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အဘိသင်္ခါရဖြင့်။ တာဒိဿ ဘိက္ခုနော စ၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်ရင်း။ အဂ္ဂဒ္ဒန္တရိကာယ စ၊ တံခါးပေါင်ကြားဖြင့်ရင်း။ အစ္ဆိ၊ မီးလှို့ သည်။ နိက္ခမိတ္တာ၊ ၍။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကိုသာ။ ဗျာပေသိ၊ လှောင်၏။ ဥတ္တရာသင်္ဘ၊ ကို။ နု ဗျာပေသိ၊ မလောင်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ-ဣဒ္ဓိပယောဂံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း ပယောဂကို။ အဘိသင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။]

ယထာ စ၊ အဘယ်သို့လည်း။ အာဟ၊ နည်း။ အထ ခွါဟံ။ ပ။ နု ဥပါ-ဒိယိန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ပြဟ္မာ့ဘုံသို့ရောက်သောခါ၌။ အဟံ၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အဘိ-သင်္ခါသိံ၊ ပြုပြီ။ တေဘောတော၊ ဤမျှသော ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရဖြင့်။ ပြဟ္မာ စ၊ ဗကပြဟ္မာသည်ရင်း။ ပြဟ္မပရိသာ စ၊ ဗကပြဟ္မာ၏ ပရိသတ်တို့သည်ရင်း။ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ၊ ပြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ပြဟ္မာတို့သည်ရင်း။ မေ၊ ၏။ သဒ္ဒဉ္စ၊ အသံကိုသာလျှင်။ သောသဏ္ဌိ၊ ကြားကုန်လတ္တံ့။ မံ စ၊ ငါဘုရားကိုကား။ နု ဒက္ခိသန္တိ၊ မမြင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်တော်မူ၍။ အန္တရ-ဟိတော၊ ကွယ်တော်မူလျက်။ ဘဝေါဟံ ဘယံ ဒိသ္မာ၊ ဘဝ၌ ဝိဘဝေသိနံ။ ဘဝံ နာဘိဝဒိ ကိဉ္စိ၊ နန္ဒိဉ္စ နု ဥပါဒိယိန္တိ၊ ယိံ ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ရွတ်တော်မူ၏။]

[၂၃] [အဟံ၊ သည်။ ဘဝေ-သံသာရေ၊ ၌။ ဘယံ၊ ဇာတိဇရာ စသည် အပြားရှိသော ဘေးအပေါင်းကို။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြင်သောကြောင့်သာလျှင်။ ဘဝ၌(ကာမဘဝစသားသုံးပါး အပြားရှိသော ဤသည်) ဘဝကိုလည်း။ ဝိဘဝေသိနံ၊ ဘဝ၏ကင်းရာကို ရှာအပ်သည်ဖြစ်

လျက်လည်း။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဘဝေ ဝေ၊ သံသရာဝဲထဲ၌သာလျှင်။ ဒိသ္ဝာ၊ မြင်ရပြန်သောကြောင့်။ ကိဉ္စိ ဘဝံ၊ တစုံတခုသောဘဝကိုမျှ။ နာဘိဝဒိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မပြောပမချီးမွမ်းသတည်း။ နန္ဒိဉ္စ၊ ဘဝတဏှာ ကိုလည်း။ နာ ဉပါဒိယိ၊ မစွဲလမ်းသတည်း။]

၃၉၂။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဝေဂ-တထာ၊ တူ။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ အိမ်နံရံတဖက်သို့ဌင်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်းတဖက်သို့ဌင်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တဖက်သို့ဌင်း။ အသဇ္ဇ-မာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣဒေ-ဝစနေ၊ ၌။ တိရောကုဋ္ဋန္တိ၊ ကား။ ပရကုဋ္ဋံ၊ နံရံ၏ တဖက်သို့။ ကုဋ္ဋဿ၊ ၏။ ပရဘာဂံ၊ ပြင်ဖက်အဖို့သို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေသု၊ ဤမှတပါးသော တိရောပါကာရ တိရောပဗ္ဗတ-ပုဒ်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ကုဋ္ဋောတိ ဘေတံ၊ သည်။ ဂေဟဘိတ္တိယာ၊ အိမ်နံရံ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ပါကာရောတိ၊ ကား။ ဂေဟဝိဟာရဂါမာဒီနံ၊ အိမ်ကျောင်းရွာအစရှိသည် တို့၏။ ပရိက္ခေပပါကာရော၊ အခုံဖြစ်သောတံတိုင်းတည်း။ ပဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ပံသုပဗ္ဗတော ဝါ၊ မြေသားတောင်မူလည်းဖြစ်စေ။ ပါသာဏ-ပဗ္ဗတော ဝါ၊ ကျောက်တောင်မူလည်းဖြစ်စေ။ ပဗ္ဗတော၊ မည်၏။ အသဇ္ဇမာနောတိ၊ ကား။ အလဂ္ဂမာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ သေယျထာပိ အာကာသေတိ၊ ကား။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊ သွားသကဲ့သို့။ (ထည့်) ပန၊ ဆက်။ ဧတံ၊ သို့။ ဂန္ဓုကာမေန၊ သွားလိုသောဣဒ္ဓိမန္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကာသကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ တလတ်၍။ ကုဋ္ဋံ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ ပါကာရံ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ သိနေရုစက္ကဝါဠေ-သုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ အညတရံ၊ သော။ ပဗ္ဗတံ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီးပရိကံရှိသည်ဖြစ်၍[1]။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ဟင်းလင်းကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ၏။ အာကာသောယေव ဟောတိ၊ ကောင်းကင်သာဖြစ်၏။ အဓော ဩတရိတု-

---

၁-အကြင်နံရံတဖက်စသည်သို့ သွားလိုအံ့၊ ထိုနံရံတံတိုင်းအစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၍ အာကာသော ဟောတု အာကာသော ဟောတု-ဟု ပရိကံပြုသည်ကို အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ကတ-ပရိကမ္မေန-ဟူသည်။ (ပြည်)

ကာမဿ ဝါ၊ အောက်သို့သက်လိုသောသူအားရင်း။ ဥဒ္ဓံ အာရောဟိတုကာ-
မဿ ဝါ၊ အထက်သို့ တက်လိုသောသူအားရင်း။ သုသိရော၊ အခေါင်း
ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ၊ ထွင်းမြှ။ ဂန္ဓုကာမဿ၊ သောသူအား။
ဆိဒ္ဒေါ၊ အပေါက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဣဒ္ဓိရှိသောသူသည်။
တတ္ထ၊ ထိုအခေါင်းအပေါက်ရှိသော ပါကာရပမ္ဘတဉ္ဉ။ အသင္ဘမာနော၊
မငြိမထိပဲ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ပန၊ အယူထူးကိုဆိုအံ့။ ဘော-ဌာနေ၊ ဌ။ တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊
ဘည်။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အာကာသကသိဏသမာပတ္တိနံ၊
အာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုး
ရှိအံ့နည်း။ (တနည်း) ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိ၍။ အာကာသ-
ကသိဏသမာပတ္တိနံ၊ ဝင်စားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ၊
ဆင်မြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ အာဘိနိမ္မိနိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းလိုသော
သူသည်။ ဟတ္ထိအဿာဒိကသိဏာနိ၊ ဆင်ကသိုဏ်း, မြင်းကသိုဏ်းစသည်
တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ကိံ ၊ ဝင်စားသလော။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ တို့တွင်။
ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကသိဏေ၊ အမှတ်မရှိသောကသိုဏ်းဌ။ (စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇ-
တ္ဝာ၊ ၍။) ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ (အာကာသော ဟောတူတိ၊
ကောင်းကင်ဖြစ်စေသောဟု။ အဓိဋ္ဌာတမ္ဘော နနု၊ ဓိဋ္ဌာန်ကောင်းသည်
မဟုတ်လော။) အဌသမာပတ္တိဝသီဘာဝေါ ယေဝ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်
တို့ဌ လေ့လာခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ နနု၊ ပမာဏ
မဟုတ်တုံလော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် အာကာသ
စသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ တောင့်တ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုတောင့်တလေသမျှ
သည်ပင်လျှင်။ ဟောတိ နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ အာဟံသု၊ လျှောက်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။
ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်ဌ။ အာကာသကသိဏံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။
အာဂတံ၊ လာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အာကာသကသိုဏ်းသာ လာသော
ကြောင့်။ ဧတံ၊ တိရောကုဋ္ဋစသည်သို့သွားသော ပြာဋီဟာကိုပြုရာဌ
ဤအာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းကို။ အဝယံ၊ မခွဲတ်။ ဝတ္တုံ၊
ဆိုသင့်၏။ အနုစ္ဆဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည် အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ တတြ-ဝစနေ၊ ထိုစကားဌ။
အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

ပကတိယာ၊ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့်။ အာကာသကသိဏသမာ-ပတ္တိယာ၊ ဏသမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ ကို။ တိရောပါကာရံ၊ ကို။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ပြီး၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ၍။ အဓိ-ဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အာကာသော ဟောတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်၏။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ သို့။ တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမထိပဲ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော အဆီးအတားဖြင့်။ အနာ-ဝဋ္ဌေ၊ မဆီးမတားအပ်သော။ အပရိက္ခိတ္တေ၊ အရံအကာ မရှိသောအရပ်၌။ အသဇ္ဇမာနာ၊ မငြိမထိကုန်မူ၍။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်စိတ်၌ လေ့လာသောအဖြစ်သို့ရောက်သော။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ သို့။ တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇ-မာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အာကာသေ၊ ၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

[၂၄] ပန၊ ဆက်။ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ဓိဋ္ဌာန်၍။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သော။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်ရင်း။ သစေ ဥဋ္ဌေတိ၊ အကယ်၍ပေါက်အုံ့။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ ကိံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍ ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၌ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကျိုးမရှိသည်ကိုပြအုံ့။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ နိဿယဂ္ဂဟဏသဒိသံ၊ နိဿယယူးယူသည်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိဉ္စိ၊ သော။ အန္တရာ၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ သော။ ပဗ္ဗတာဒိ၊ တောင် စသော ဝတ္ထုသည်။ သစေပိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအုံ့။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ။ ဣမိနာ စ ဘိက္ခုနာ၊ ဤရဟန်းသည်လည်း။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည် အဖြစ်ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိယေव၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။

စ-သစ္ခံ၊ မှန်၏။ ပုရိမာဓိဌာနဗလေနေ၀၊ ရှေးအဓိဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ လျှင်။ အဃ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အညော၊ တပါးသော။ ဥတုမယော၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗတော ၀ါ၊ သည်၎င်း။ ရုက္ခော ၀ါ၊ သည်၎င်း။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥဋ္ဌဟိဿတိ၊ ပေါက်လတ္တံ့။ ဧတံ ဌာနံ၊ ထိုပေါက်စရာအကြောင်းသည်။ နိ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (အဌာနံ-ဌာ-ကို နိ-ပြန်၍ ဝိဇ္ဇတိ-ဌယှဉ်) ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အညေန၊ တပါးသော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းခဲ့သော်။ ပဌမနိမ္မာနံ၊ ရှေးဦးစွာ ဖန်ဆင်းကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုးသည်။ ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဣတရေန၊ ရဟန်းတယောက် နောက်ဖန်ဆင်းသော သစ်ပင်, တောင်သည်။ တဿ၊ ထို ရှေးဦးဖန်ဆင်း ဟင်းလင်းရှိသောအရပ်၏။ ဥဒ္ဓံ ၀ါ၊ သို့၎င်း။ အဓော ၀ါ၊ သို့၎င်း။ ဂန္တုံ၊ သွားလေရာ၏။

•

၃၉၃။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇန္တိ ဣဒ္ဓေ၊ ၌။ ဥဌာနံ၊ အထက်သို့ပေါ်ခြင်းကို။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သံသီဒနံ၊ အောက်သို့ဝုပ်နစ်ခြင်းကို။ နိမုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဥမ္မုဇ္ဇဉ္စ၊ ပေါ်ခြင်းလည်း။ နိမုဇ္ဇဉ္စ၊ ဝုပ်ခြင်းလည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ပေါ်ခြင်းဝုပ်ခြင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပေါ်ခြင်း ဝုပ်ခြင်းကို။ ကာတုကာမေန၊ ပြုလိုသောရဟန်းသည်။ အာပေါကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇ-တ္ဝာ၊ ၍။ ဥဌာယ၊ ၍။ ဇ္ဈာနေ ဌာနေ၊ ဤမျှလောက်သောအရပ်၌။ ပထဝိ၊ သည်။ ဥဒကံ ဟောတု၊ ရေဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထိစ္ဆိတဌာနံ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောအရပ်ကို။ (ဥဏေန၊ ဖြင့်။) ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေ၀၊ လျှင်။ အဓိဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။ ပထဝိ၊ သည်။ ဥဒကမေ၀ ဟောတိ၊ ရေအတိသာဖြစ်၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုမြေကို ရေဖြစ်စေဟု ဓိဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

(ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။) ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏသမာ-ပတ္တိယာ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပထဝိ ံ၊ ကို။ အာ၀ဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာ၀ဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဥဒကံ ဟောတူတိ၊ ရေဖြစ်စေသတည်းဟု။ ဥဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဌာတိ၊ ၏။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေအတိဖြစ်၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊

သည်။ ပထဝိယာ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္ဒော၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒကေ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊ တူ။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ပထဝိယံ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥဒကေ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ သေယျထာပိ၊ ပြုသကဲ့သို့တည်း။

ကေဝလဠ္ဠ၊ သက်သက်သော်ကား။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇမေव၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသည်။ နု၊ မဟုတ်သေး။ နှာနု။ပ။ နာဝဒီသု၊ ရေချိုးခြင်း, သောက်ခြင်း, မျက်နှာသစ်ခြင်း, သက်နှံးဖွပ်ခြင်း စသည်တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုအလိုရှိသမျှ အမှုကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကေဝလဠ္ဠ၊ ကား။ ဥဒကမေव၊ ရေဖြစ်သည်သာလျှင်။ နု၊ သေး။ သပ္ပိ-တေလ မဓု ဖာဏိတာဒီသု၊ ထောပတ်, ဆီ, ပျား, တင်လဲ အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ထောပတ် အစရှိသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုသည်။ ဣဒ္ဓိဗလ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ဝတ္ထုသည်။ ဧတ္ထေဝ ဟောတု၊ ဤမျှလောက် ဖြစ်စေသော ဟု။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌဟန္တသ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ရဟန်းအား။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေव၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ၊ ထုတ်၍။ ဘာဇနဂတံ၊ အိုးခွက်၌တည်သည်ကို။ ကရောန္တသ၊ အား။ သပ္ပိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ထောပတ်သည်။ သပ္ပိမေव ဟောတိ၊ ထောပတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တေလာဒီနိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ဆီအစရှိသည်တို့သည်။ တေလာဒီနိယေव၊ ဆီအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒကံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ရေသည်။ ဥဒကမေव၊ ရေသာဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တတ္ထ၊ ကိုရှေ့၌။ တေမေတုကာမော၊ စွတ်စေလိုသော်သာလျှင်။ တေမေတိ၊ စွတ်စေ၏။ နု တေမေတုကာမော၊ မစွတ်စေလိုမူကား။ နု တေမေတိ၊ မစွတ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တသော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်ရဟန်းအားသာလျှင်။ သာ ပထဝီ၊ ထိုမြေသည်။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေဖြစ်၏။ သေသဇနဿ၊ ကြွင်းသော သတ္တဝါအားကား။ ပထဝီယေव၊

၁-ဤဝတ္ထုသည် ထောပတ်ဖြစ်သေတည်း-ဟု ဓိဋ္ဌာန်သောအခါ ထောပတ် ဖြစ်၏၊ အိုးခွက်ထဲသို့ ထည့်သောအခါကား တောပတ် မဖြစ်-ဟု မယူအပ်၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်း အိုးခွက်သို့ ရောက်သောအခါလည်း ထောပတ်ပင်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

မြေအပြင် ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုမြေ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပတ္ထိကာပိ၊ ခြေချည်းလည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနာဒီဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသိကမ္မာဒီနိ၊ လယ်လုပ်ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်း။ ကရောန္တိယေဝ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ တန်ခိုးရှင်သည်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုမိမိမှ ကြွင်းသော လူအပေါင်းတို့အားလည်း။ (ပထဝီ၊ သည်။) ဥဒကံ ဟောတူတိ၊ ရေဖြစ်စေသောဟု။ [၂၅] သစေ ပန ဣစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ တောင့် တအံ့။ ဟောတိယေဝ၊ ရေဖြစ်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္နကာလံ ပန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလကိုကား။ အတိက္ကမိတ္ဝာ၊ 'လွန်၍။ ဃဋ္ဋတလာ-ကာဒီသု၊ အိုး,တဖက်ဆည်းကန် စသည်တို့၌။ ပကတိယာ၊ ပြကတေ့အား ဖြင့်။ ယံ ဥဒကံ၊ အကြင်မဖန်ဆင်းအပ်သော ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုမဖန်ဆင်းအပ်သော ရေကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ ထိုမှ ကြွင်းသောအရပ်သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေပင်ဖြစ်၏။

•

၃၉၄။ ဥဒကေပိ ဘိဇ္ဇမာနေတိ ဣတ္ထ၊ ၌။ ယံ ဥဒကံ၊ ကို။ အက္ကမိတ္ဝာ၊ နင်း၍။ သံသီဒတိ၊ နင်းသူနစ်၏။ တံ ဥဒကံ၊ ကို။ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊ ကွဲသောရေဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိပရိတံ၊ ထိုမှပြန်သောနင်းသူ မနစ်သော ရေကို။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မကွဲမပျက်သော ရေဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂန္ဓာ၊ကာမေန ပန၊ သွားလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိဏစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တတော ဌာနေ၊ ဤမျှအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ မြေဖြစ်စေသောဟု။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေအတိဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနိမ္မိတမြေ၌။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရေကို မြေဖြစ်အောင် ဓိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။ (ထိုပါဠိ၏အနက် ရှေးနှင့်တူပြီ)

ကေဝလဿ၊ ကား။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်သာ။ နု၊ မဟုတ်သေး။ ယံ ယံ ဣရိယာပထံ၊ အကြင်အကြင် ဣရိယာပုထ်ကို။ (ကာတုံ၊ ၌။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ပုထ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကေဝလဿ၊ ကား။ ပထဝီမေဝ၊ မြေကိုသာလျှင်။ နု ကရောတိ၊ ပြုသည်မဟုတ်သေး။ မဏိသုဝဏ္ဏပဗ္ဗတ-

ရက္ခာဒီသုပိ၊ ပတ္တမြား, ရွေတောင်, သစ်ပင် စသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ပတ္တမြားစသော ဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို ပတ္တမြားအစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေव၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တယော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်အားသာလျှင်။ တံ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတိ၊ မြေဖြစ်၏။ သေသ္ဌဇနဿ၊ အား။ ဥဒကမေव၊ ရေသာလျှင်တည်း။ မစ္ဆကစ္ဆပါ စ၊ ငါးလိပ်တို့သည်ရင်း။ ဥဒကကာကာ-ဒယော စ၊ တင်ကျီးအစရှိသော ငှက်တို့သည်ရင်း။ ,ယထာရုစိ၊ အလို အတိုင်း။ ဝိစရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ အယံ၊ ဤတန်ခိုးရှင်သည်။ အညေသမ္ပိ မနုဿာနံ၊ တပါးသောလူတို့အားလည်း။ တံ၊ ထိုရေကို။ ပထဝီ ကာတုံ၊ မြေပြုခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ကရောတိယေဝ၊ ရေကို မြေဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္နကာလတိဋ္ဌမေန ပန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလလွန်သဖြင့်ကား။ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ရေသာလျှင် ဖြစ်၏။

၃၉၅။ ပလ္လင်္ကေန ကမတီတိ၊ ကား။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပက္ခီ သကုဏောတိ၊ ကား။ ပက္ခေဟိ၊ အတောင်တို့နှင့်။ ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သောငှက်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းကင်ထက်၌ ငှက်နှင့်အတူ။ ကာတုကာမေန ပန၊ ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊ ကို။ သမာ-ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ နိသိန္နော၊ ထိုင်လျက်လျှင်။ ဂန္တုံ၊ ငှါ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ပထဝီ ဟောတု ဟု ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ နိပန္နော၊ လျောင်းလျက်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဉ္စပမာဏံ၊ ညောင်စောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဂ္ဂပမာဏံ၊ သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင် အလိုအားလျော်သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပထဝီ ဟော-ဟူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကဲ့။ ပထဝီ

၁-ဆိန္နပက္ခသကုဏအသဒ္ဒါတပက္ခသကုဏသည် ပံ့ခြင်းငှါ မစ္စမ်းနိုင်သောကြောင့် ပါဠိ၌ ပက္ခီသကုဏော-ဟု ပက္ခီ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုရကား ပက္ခေဟိ ယုတ္တသကုဏော-ဟု မိန့်သော်။

ယေဝ ဟောတိ၊ မြေပကတိဖြစ်၏။ တတြ၊ ထိုကောင်းကင်ကို မြေဖြစ်စေ ရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

[၂၆] အာကာသေပိ၊ ၌လည်း။ပ။ အန္တလိက္ခေ၊ ကွဟုံ ဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ၌။ပ။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂန္တုကာမေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဉ်ကို ရသည်လည်း။ ဘဝိ-တမ္ပံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အန္တရေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်၏ အတွင်း၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတရုက္ခာ-ဒယော ဝါ၊ တောင်သစ်ပင် စသည်တို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ နာဂသုပဏ္ဏာဒယော ဝါ၊ တို့သည်မူလည်း။ ဥသ္သုယန္တာ၊ ပြ||စူကုန်သည် ဖြစ်၍။ မာပေန္တိ၊ တောင်,သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖန်ဆင်းကုန်အံ့။ နေသံ၊ ထိုတောင်,သစ်ပင် စသည်တို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ ဘဝိတမ္ပံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ၊ ထိုသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကိံ ကာ-တမ္ပံ၊ အသို့ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤကားပုစ္ဆာ။ ပါဒကဏ္ဍာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္တာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတမ္ပံ၊ ၏။ ထေရော ပန၊ တိပိဋကစူဠာဘယ-ထေရ်မူကား။ အာဝုသော၊ တို့။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ တဖန် သမာပတ်ဝင်စားပြန်ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ စိတ္တံ၊ ပြာဋိဟာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်သည်။ သမ-ဟိတမေဝ နနု၊ စင်စစ် ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သည်သာ မဟုတ်လော။ (တပါးအခါကဲ့သို့ သမာဟိတ ဖြစ်ဆန်းကာမဟုတ်ဟူလို) တေန၊ ထို ပြာဋိ-ဟာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ အာကာ-သော ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တံ တံ၊ ထိုထို မိုဃ်ဌာန်အပ်သော အရပ်သည်။) အာကာသောယေဝ ဟောတိ၊ ကောင်းကင်အတိသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဝေံ-ဝေတံ ဝစနံ၊ ကို။ ကိဉ္စာပိ အာဟ၊ အကယ်၍ကားဆို၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း။

၁-အန္တလိက္ခေ-ဖြင့် အတူးပြု၍' ဆိုခြင်းအကြောင်းကို ဋီကာ၌ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ-စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားသည်။ (ပြည်)

တိရောကုဋ္ဋပါဠိဟာရိယေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။

အပိစ၊ တံနှုတ်ကြီးလည်း။ သြကာသေ၊ လူဆိတ်သော တင့်အပ်သော အရပ်၌။ သြရောဟဏတ္ထံပိ၊ သက်ခြင်းငှါလည်း။ ဣမိနာ၊ ဤကောင်းကင် သွားလိုသော ရဟန်းသည်။ ဒိဋ္ဌစက္ခုလောဘိနာ၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အနောကာသေ၊ သင့်တင့်သော အရပ်မဟုတ်သော။ နှာနတိတ္ထေ ဝါ၊ ၌ဌင်း။ ဂါမ္ဗဒ္ဓါရေ ဝါ၊ ၌ဌင်း။ သစေ သြတရတိ၊ အကယ်၍ သက်ချေအံ့။ မဟာဇနဿ၊ အား။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿိတ္တာ၊ ရှု၍။ အနောကာသံ၊ မသင့်မတင့်သောအရပ်ကို။ ဝဇ္ဇေတ္တာ၊ ၍။ သြကာသေ၊ တင့်အပ်သောအရပ်၌။ သြတရတိ၊ သက်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ စကားတရပ်အပြီးတည်း။

၃၉၆။ ဣမေပိ။ ပ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ စန္ဒိမသူရိယာနံ၊ လ,နေ တို့၏။ ဒ္ဝါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿုပရိစရဏေန၊ ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်ထက်၌ သွားခြင်းကြောင့်။ မဟိဒ္ဓိကတာ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တိသု ဒီပေသု၊ ကျွန်းကြီး သုံးကျွန်းတို့၌။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အာလောကကရဏေန၊ အလင်းကိုပြုခြင်းဖြင့်။ မဟာနုဘာဝတာ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဥပရိစရဏအာလောကကရဏေဟိ၊ ယူဇနာ လေးသောင်း နှစ်ထောင်အထက်၌ သွားခြင်း, သုံးကျွန်းလုံးတို့၌ တပြိုင်နက် အလင်းကို ပြုခြင်းတို့ဖြင့်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိကုန်သော။ ဘေနေဝ မဟိဒ္ဓိကတ္ထေန၊ ထိုသို့တန်ခိုးကြီးသော အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ မဟာ-နုဘာဝေ၊ ကြီးသော အာနုဘော် ရှိကုန်သော။ ပရာမသတိတိ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဏှတိ၊ ကိုင်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧကဒေသေ၊ တစိတ်၌။ ဆုပတိ၊ ထိ၏။ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ပွတ်၏။ အယ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ အယံ ပန ဣဒ္ဓိ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်သော တန်ခိုးသည်ကား။ အဘိညာ-ပါဒကဇ္ဈာနဝသေနေဝ၊ အဘိညာပါဒကဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်ရာ၌။ ကသိဏသမာပတ္တိ-

နိယမော၊ ကသိုဏ်းသမာပတ်ကို မှတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣမေ စန္ဒိမ။ပ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော။ တေံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိ-သမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၂၇] [ဣမေ စန္ဒိမသူရိယေ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဣဒ ဣဒ သာသနေ၊ ၌။ ဧစတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ဟတ္ထပါသ်၌ ဖြစ်လာစေသောဟု။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (စန္ဒိမသူရိယမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းနေဝန်းသည်။) ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ နိသိန္နကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်ရင်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်ရင်း။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ ပါဏိနာ၊ ဖြင့်။ အာမသတိ၊ ကိုင်၏။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွတ်၏။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ (ဌိတံ၊ တည်သော။) ရူပဂတံ၊ ခွက်ကြွတ်စသော ဝတ္ထုကို။ အာမ-သန္တိ ယထာ၊ ကိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရာမသန္တိ ယထာ၊ သုံးသပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇန္တိ ယထာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွတ်နယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ပ။ ပရိမဇ္ဇတိ။]

သ့ဘာယံ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ ဂန္တ္ဝာ၊ ၍။ ပရာမသိတုံ၊ ၄ါ။ ယဒိ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဂန္တ္ဝာ၊ ၍။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣမေဝ၊ ဤလူ,ပြည်၌ပင်လျှင်။ နိသိန္နကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်ရင်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်ရင်း။ ပရာမသိတုကာမော၊ သည်။ ယဒိ ပန ဟောတိ၊ အံ့။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဗလေန၊ အဓိဋ္ဌာန်၏ အာနု-ဘော်ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာ မုတ္တတာ,လဖလံ ဝိယ၊ အညာမှကြွသော ထန်းသီး ကဲ့သို့။ အာဂန္တ္ဝာ၊ ၍။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတေ ဝါ၊ တည်သော လ,နေ တို့ကိုမူလည်း။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ လက်ကိုမူလည်း။ ဝဿေတ္ဝာ၊ ကြီးပွားစေ၍။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဝဿေန္တသ၊ လက်ကို ကြီးပွားစေသော တန်ခိုးရှင်အား။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ ဥပါဒိဏ္ဏကရူပ်သည်။ ဝဿတိ ကိံ ပန၊ ပွါး သလော။ အနုပါဒိဏ္ဏကံ၊ သည်။ ဝဿတိ ကိံ ပန၊ လော။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား ပုစ္ဆာ။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ ကရူပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါ-

ဒိဏ္ဍကံ၊ ကရုပ်သည်။ ဝစုတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဟိသ္ဒိပ္ပါးစေရာ၌။ တိပိဋကစူဠ-နာဂတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊ သည်။ ခုဒ္ဒကံပိ၊ ငယ်လိုလျှင် ငယ်သည်ရင်း။ မဟန္တမ္ပိ၊ ကြီးသည်ရင်း။ နဟောတိ ကိံ ပန၊ မဖြစ်သလော။ ယဒါ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တာလစ္ဆိဒ္ဒါ-ဒိဟိ၊ သံကောက်ပေါက် စသည်တို့မှ။ နိက္ခမတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပါဒိဏ္ဍကံ၊ သည်။ ခုဒ္ဒကံ ဟောတိ နနု၊ အငယ်ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ယဒါ၊ ၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ မဟန္တံ ဟောတိ နနု၊ အကြီးဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊ ၏။ (နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ) ဝိယ၊ ၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နန္ဒောပနန္ဒဒမနကထာ

ကိရ၊ ခ၀ဲအံ့။ ကေသို့ သမယေ၊ တာဝုသော အခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိ-ကော ဂဟပတိ၊ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မ-ဒေသနံ၊ ကို။ သုတ္ဝာ။ ၍။ ဘဒ္ဒေ၊ ဘုရား။ သေ့၊ နက်ဖြန်။ ပဋ္ဌာယ် ဘိက္ခုသင်္ဃတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ၊ ဆွမ်းအလှူခံတော်မူပါကုန်ဘုရားဟု။ နိမန္တေတ္ဝာ၊ ၍။ ပက္ကာမိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဓိဝါသေတ္ဝာ၊ ၍။ တံဒိဝသာဝသေသံ၊ ထိုနေ့ကြွင်းကိုဌင်း။ ရတ္တိဘာဂဉ္စ၊ ညဉ့်အဖို့ကိုဌင်း။ ဝီတိနာမေတ္ဝာ၊ ၍။ ပစ္စူသသမယေ၊ ၌။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ၊ ကို။ (ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံဝေယ်န၊ ဘုရားအလေ့အကျက်တော်အားဖြင့်။) သြလောကေသိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုဘုရား၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်တော်ဝ၌။ နန္ဒောပနန္ဒော နာမ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံ နာဂရာဇာ၊ သည်။ မယှံ၊ ၏။ ဉာဏမုခေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုနဂါးမင်းအား။ ဥပနိဿယော၊ (ရုတနတ္တယ၌ ကြည်ညိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော လောကီဖြစ်သော သာသနာသို့ သက်ဝင်ခြင်း၏) အကြောင်းဥပနိဿယသည်။ အတ္ထိ နု ခေါ၊ ရှိပါ၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇေန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ အယံ၊ ဤနဂါးသည်။ မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိ၏။ တိသု ရတနေသု၊ တို့၌။ အပ္ပသန္နော၊ မကြည်ညို။ ဣတိ ဒိသ္ဝာ၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။ ကော နု ခေါ၊ အသူသည်လျှင်။ ဣမံ၊ ဤနဂါးကို။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ မှ။ ဝိဝေစေယျ၊ ကင်းစေနိုင်ပါအံ့နည်း။

ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇနော၊ သော်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။ အဒ္ဒသ၊ ၏။

[၂၇] တတော၊ မှ။ ရတ္တိယာ၊ သည်။ ပဘာတာယ၊ လင်းလတ်သော်။ သရီရပဋိစ္စဂ္ဂနံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ ဣာ။ ပဋ္ဌနံ ဘိက္ခုသတဝါနံ၊ တို့အား။ တထာဂတော၊ သည်။ ဒေဝစာရိကံ၊ နတ်ရှာလှည့်ခြင်းကို။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ကြွတော်မူလတ္တံဟု။ အာရောစေဟိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသဉ္စ၊ ထိုနေ့အဖို့၌လည်း။ နန္ဒောပနန္ဒဿ၊ ၏။ အာပါနဘူမိ ၊ စားပွဲသောက်ပွဲခံရာကို။ သဇ္ဇယိ သု၊ စီရင်ကုန်၏။ သော၊ ထိုနဂါးမင်းသည်။ ဒိဗ္ဗရတနပလ္လင်ကို၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာပလ္လင်၌။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဓာရိယ-မာနေန၊ ဆောင်းမိုးအပ်သော။ ဆတ္တေန၊ ထီးဖြူဖြင့်။ တိဝိဓနာဠကေဟိ ၊ ၀ဝ၊ ဝမ္ဗ, ကုမာရိ, ကညာအခိုက်အတံ့သုံးပါး အပြားရှိကုန်သော ကခြေသည်တို့သည်ရင်း။ နာဂပရိသာယ ၊ သည်ရင်း။ ပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။ ဒိဗ္ဗဘာဇနေသု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာခွက်တို့၌။ ဥပဋ္ဌာပိတအန္နပါန-ဝိဓိ ၊ ထည့်အပ်သော ထမင်းအဖျော်အစီရင်ကို။ သြလောကယမာနော၊ ကြည့်မျှော်စီရင်လျက်။ နိသိန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ (ကရိယမာနေ၊ သော်။) နာဂရာဇာ၊ သည်။ ပဿတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဝိတာနမတ္ထကေနေဝ၊ မျက်နှာကြက် အထက်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခု-သတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ ၊ ကွ။ တာဝတိ သဒေဝလောကာဘိမုခေါ၊ ဂ္ဂေ့ရှ။ ပါယာသိ၊ ၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ နန္ဒောပနန္ဒဿ နာဂရာဇဿ၊ အား။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ပါပကံ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ မုဏ္ဍကာ၊ ဦးပြည်းယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ နာမ သမဏကာ၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဥပရူပရိ ဘဝနေန၊ ထိပ်ထက်ထိပ်ထက်၌ တည်သော ဗိမာန် အရပ်ဖြင့်။ ဒေဝါနံ တာဝတိ သာနံ၊ တို့၏။ ဘဝနံ၊ ဗိမာန်သို့။ ပဝိသန္တိ-ပိ နာမ၊ ဝင်လည်းဝင်ကုန်ဘိ၏တကား။ နိက္ခမန္တိပိ နာမ၊ ထွက်လည်း ထွက်ကုန်ဘိ၏တကား။ (ဟိ- ကား နိပါတ်သာတည်း) ဣဒါနိ၊ ယခု။

ကျွတော ပဌာယ၊ ဤနေ့မှစ၍။ ကျွမေသံ၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့အား။ အမှာကံ မတ္ထကေ၊ ငါတို့ထိပ်ထက်၌။ ပါဒပံသုံ၊ ခြေဖဝါးမြေမှုန့်ကို။ ဩကိရန္တာနံ၊ ကြဲကုန်လျက်။ ဂန္တုံ၊ ဌာ။ နဒ ဒဿာမိ၊ မပေးအံ့။ ကျွတိ၊ ဤသို့ အမျက်ချောင်းချောင်းထွက်၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိနေရုပါဒံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ ထိုပကတိသော အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတ္မာ၊ စွန့်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ ကိုယ်အခွေတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတ္မာ၊ ပတ်၍။ ဥပရိ၊ မြင်းမိုရ်ထိပ်၌။ ဖဏံ၊ ပါးပျဉ်းကို။ ကတ္မာ၊ ဖြန့်၍။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို။ အဝကုဇ္ဇေန၊ မှောက်သော၊ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းသော။ ဖဏေန၊ ပါးပျဉ်းဖြင့်။ ဂဟေတ္မာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည် အလုံးကို ကျုံးယူ၍။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ ဂမေသိ၊ ရောက်စေ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ရဋ္ဌပါလော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကျွမသ္မိံ ပဒေသေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ သိနေရုံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ မြင်ပါ၏။ သိနေရုပရိဘဏ္ဍံ၊ ယူဇနာငါးထောင်ရှိသော မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို၊ ဝါ၊ အာလိန်ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ တာဝတိံသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ ဝေဇယန္တံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ ဝေဇယန္တပါသာဒသေ၊ ၏။ ဥပရိ ဓဇံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ တေရဟိ၊ ယခုမူကား။ သိနေရုံ၊ ကို။ ယံ-ယေန ဟေတု-ပစ္စယေန၊ အကြင်အကြောင်း အကြင်အထောက်အပံ့ဖြင့်။ နေဝ ပဿာမိ၊ မမြင်သလျှင်ကတည်း။ ပ။ ဓဇံ၊ ကို။ နု ပဿာမိ၊ မမြင်။ သော ဟေတု၊ ထိုမမြင်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ ကော နု ခေါ၊ အာယသ္မာ။ သော ပစ္စ-ယော၊ ထိုမမြင်ခြင်း၏ အထောက်အပံ့ကား။ ကော နု ခေါ၊ နည်း။ ကျွတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ရဋ္ဌပါလ၊ လ။ နုန္နောပနုန္နော နာမ၊ မည်သော။ အယံ နာဂရာဇာ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ ကုပိတော၊ အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနှစ်ပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတ္မာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ ၌။ ဖဏေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒေတ္မာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်တိုက်ကို။ ကတ္မာ၊ ၍။ ဌိတော၊ ၏။ ကျွတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နံ၊ ထိုနဂါးဆိုးကို။ အဟံ၊ သည်။ ဒမေမိ၊ ဆုံးမပါအံ့။ ကျွတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊

သည်။ နု အနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မမူ။ အထ ခေါ၊ ဌ်။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိ-ယော၊ သည်။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဂ္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ၊ အလုံးစုံ ငါးရာရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဥဋ္ဌဟိ သု၊ ထကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နု အနုဇာနိ၊ မူ။

အဝသာနေ၊ ဌ်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ နံ၊ ကို။ ဒမေမိ၊ အုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ ဒမေဟိ၊ ဆုံးမလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည်။ အတ္တ-ဘာဝံ၊ ဖကဘိလူ အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ စွန့်၍။ မဟန္တံ နာဂရာဇဝဏ္ဏံ၊ ကြီးစွာသော နဂါးမင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိတ္ဝာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ နန္ဒောပ-နန္ဒံ၊ ကို။ စုဒ္ဒသက္ခတ္တုံ၊ တဆဲ့လေးပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ၊ ပတ်၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဖဏမတ္ထကေ၊ ပါးပျဉ်းထက်ဌ်။ အတ္တနော ဖဏံ၊ မိမိပါးပျဉ်းကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ [၂၉] သိနေရုနာ၊ မြင်းမိုရ် ☰
တောင်နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ ကဲ့။ အဘိနိပ္ပီဠေသိ၊ ညှစ်၏။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်း သည်။ ပဓူမာယိ၊ အခိုးလွှတ်၏။ ထေရောပိ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည်လည်း။ ဝုယှံယေဝ သရီရေ၊ သင်၏ကိုယ်ဌ်သာလျှင်။ ဓူမော၊ အခိုးသည်။ နု အတ္ထိ၊ ရှိသည်မဟုတ်။ မယှံပိ၊ ငါ့အားလည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဓူမာယိ၊ အခိုးလွှတ်၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ ဓူမော၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ နု ဗာဓတိ၊ မနှိပ်စက်နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ ဓူမော ပန၊ ကား။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဝါ၊ ပင်ပန်းကာမျှကို ဖြစ်စေ၏။ (ရဟန်းဖြစ်၍ အင်မတန် မညှဉ်းဆဲဟူလို) တတော၊ မှ။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ ပဇ္ဇလိ၊ အလျှံလွှတ်၏။ ထေရောပိ၊ လည်း။ တုယှံယေဝ သရီရေ၊ ဌ်လျှင်။ နု အဂ္ဂိ အတ္ထိ၊ မီးရှိသည်မဟုတ်။ မယှံပိ၊ လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဇ္ဇလိ၊ ၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ တေဇော၊ အလျှံသည်။ ထေရံ၊ ကို။ နု ဗာဓတိ၊ နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ တေဇော ပန၊ မီးလျှံသည်ကား။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ဗာဓတိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ သိနေ-ရုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ ၊ ကဲ့။ အဘိနိပ္ပီဠေတ္ဝာ၊ ၍။ ဓူမာယတိ စေဝ၊ အခိုး လည်းလွှတ်၏။ ပဇ္ဇလတိ စ၊ အလျှံလည်းလွှတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတ္ဝာ၊ ၍။ ဘော၊ အချင်း။ တုံ၊ သည်။ ကော၊ အသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဣတိ၊ သို့။ ပဋ္ဌိပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ နန္ဒ၊ နန္ဒ။ အဟံ ဧဝါ၊ ဝါကား။ မောဂ္ဂလ္လာ-နော၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘဒ္ဒေ၊ ရား။ အတ္တ-နော၊ ၏။ ဘိက္ခုဘာဝေန၊ ရဟန်းအဘွဲ့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာဟာ၊ တည်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ထေရော၊ သည်။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ နှဂါးမင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းသော ထိုအတ္တဘောကို။ (သုခုမတ္တဘာဝနိမ္မာနေန၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘော ကို ဖန်ဆင်းသဖြင့်။) ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဒက္ခိဏ-ကဏ္ဏသောတေန၊ လက်ျာနားတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝါမကဏ္ဏ-သောတေန၊ လက်ဝဲနားတွင်းမှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမကဏ္ဏသောတေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏကဏ္ဏသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ လက်ျာနှာတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝါမနာသ-သောတေန ၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမနာသသောတေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နာဂ-ရာဇာ၊ သည်။ (မုခဂတံ၊ ငါ့ခံတွင်းသို့ ဝင်လာသော။ သမဏံ၊ ရဟန်းကို။ သခ်ါဒိဿာမီတိ၊ ကျွတ်ကျွတ်ဝါး၍ စားအုံ့ဟု။) မုခံ၊ ကို။ ဝိဝရိ၊ ဖွင့်၏။ ထေရော၊ သည်။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်းတွင်း၌။ ပါစီနေန စ၊ အရှေ့အရပ်ဖြင့်ရင်း။ ပစ္ဆိမေန စ၊ အနောက် အရပ်ဖြင့်ရင်း။ စင်္ကြံကြွ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၊ လ္လာန်။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးမူနိုင်လော့။ သေ-သော နာဂေါ၊ ဤနဂါး သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ တန်ခိုးကြီးလှ၏။ ဣတိ အာဟ၊ ဤသို့ သတိ ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ သည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွါးစေအပ်ကုန်ပြီ။ ဗဟုလီကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် လေ့လာအပ်ကုန်ပြီ၊ ယာနီကတာ၊ တက်ကစီး ကဲ့ပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာ ဝတ္ထု ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အနုट्ठိတာ၊ တဖန် မလှုပ်မကြွစေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်အပ်ကုန်ပြီ။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျက်အပ်ကုန်ပြီ။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ နန္ဒောပနန္ဒော၊ သည်။ တိဋ္ဌတု၊ နေစေဦး။ နန္ဒောပနန္ဒသဒိသာနံ၊ နန္ဒောပနန္ဒ နှင့် တန်ခိုးတူကုန်သော။ နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏။ သတမ္ပိ၊ ကိုရင်း။ သဟ-

ဿမ္မိ၊ ကိုရင်း။ အဟံ၊ သည်။ ဒမေယ္ယံ၊ ဆုံးမနိုင်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နာဂရာဇာ၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ၏။ မေ၊ ငါသည်။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်သော မောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ နု ဒိဋ္ဌော၊ မမြင်ရဲခဲ့ချေ။ တာ၀ တိဋ္ဌတု၊ ရှိစေဦး။ ဣဒါနိ၊ ဌ္ဌ။ နိက္ခမနကာလေ၊ ထုတ်သောအခါ၌။ နံ၊ ထိုမောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ ဒါဋ္ဌုန္တရေ၊ အစုယ်ကြားဌ္ဌ။ ပက္ခိပိတ္ဝာ၊ ထည့်၍။ သခ်ါဒိဿာမိတိ၊ မှုန့်မှုန့် ညက်ညက်ဝါးအုံဟု။ (စိန္တေသိ၊ ၏။) စိန္တေတ္ဝာ၊ ၍။ ဘဏ္ဍေ၊ ချား။ နိက္ခမ၊ ထုတ်လော့။ အန္ဓောကုစ္ဆိယံ၊ ဌ္ဌ။ အပရာပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ။ စင်္ကမန္တော၊ စင်္ကြံကြွလျက်။ မံ၊ ကို။ မာ ဗာဓယိတ္ထ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နိက္ခမိတ္ဝာ၊ ၍။ ဗဟိ၊ ဌ္ဌ။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤငါ့ရှေ့ မားမားရပ်လာသော သူကား။ သော၊ ထိုငါ၏ဝမ်းတွင် စင်္ကြံသွားသော မောဂ္ဂလ္လာန်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ နာသ၀ါတံ၊ နှာခေါင်းလေကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ လွှတ်၏။ ထေရော၊ သည်။ စတုတ္ထံ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရှင် မောဂ္ဂလ္လာန်၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းမျှကိုလည်း။ ဝါတော၊ နဂါးမင်း နှာခေါင်းလေသည်။ စာလေတုံ၊ ဌ္ဌ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အ၀ေသ-ဘိက္ခူ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်မှ ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်။ အာဒိတော၊ အစစ္ဌာသော တန်ခိုးပြာဋိဟာရမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပါဋိဟာရိယာနိ၊ တို့ကို။ ကာတုံ၊ ဌ္ဌ။ သက္ကုဏေယ္ယုံ ကိရ၊ တတ်နိုင်ကုန်ရာသတတ်။ ဣမံ ပန ဌာနံ၊ ဤနှာခေါင်း လေလွှတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းအရာသို့ကား။ ပတ္ဝာ၊ ၍။ ဧ၀ံ၊ ဤအရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ရည်တူ။ ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ စျာန-စက္ခုဖြင့် ကသိုဏ်းအာဝဇ္ဇနံကို လျင်စွာရှုနိုင်ကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ သမာ-ပဇ္ဇိတုံ၊ ဌ္ဌ။ နု သက္ခိဿန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်လတံ့။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုတပါးသော ရဟန်းတို့အား။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ နာဂရာဇဒမနံ၊ နဂါးမင်းကို ဆုံးမခြင်းကို။ နာနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မမူ။

[၃၀] နာဂရာဇာ၊ သည်။ အဟံ၊ ငါကား။ နာသ၀ါတေန၊ ဖြင့်။ ဣမဿ သမဏဿ၊ ၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းကိုမျှလည်း။ စာလေတုံ၊ ဌ္ဌ။ နာသက္ခိံ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့တကား။ သမဏော၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ငါ့ထက် တန်ခိုးကြီးပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ (စိန္တေတ္ဝာ၊ ၍။

ဝေမဟိဒ္ဓိကဿ၊ သို့စင်တန်ခိုးကြီးပေသော။ ဣမဿ သမဏဿ၊ အား။ ပရိပဟရိတုံ၊ လက်တုံ့ချေခြင်းငှါ။ နု သက္ကာ၊ ငါမတတ်နိုင်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့်။ ပလာယိ၊ ပြေးလေ၏။ ပလာယန္တံ၊ ပြေးလေသော။) နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ထေရော၊ သည်။ အတ္တာဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ ၍။ သုပဏ္ဏရူပံ၊ ဂဠုန်အသွင်ကို။ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ၊ ၍။ သုပဏ္ဏဝါတံ၊ ဂဠုန်လေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ အနုဗန္ဓိ၊ လိုက်၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ တံ အတ္တာဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ ၍။ မ်ာဏဝကဝဏ္ဏံ၊ သူငယ်အသွင်ကို။ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမ္ဟာကံ၊ အရှင်တို့ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ကပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ လျက်၊ ထေရဿ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဒိ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နန္ဒ၊ နန္ဒ၊ သတ္ထော၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ၊ ကြွတော်မူလတ်၏။ ဧဟိ၊ လာလတ္တံ့။ ဂမိဿာမ၊ သွားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ဒမယိတ္ဝာ၊ ဆုံးမ၍။ နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ခေါ်ခဲ့၍။ ဘဂဝတော သန္တိကံ၊ ဘုရားထံတော်သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္ဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမ္ဟာကံ၊ တို့ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂရာဇ၊ နဂါးမင်း။ သုခီ၊ ချမ်းသာပြည့်စုံသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ နိဝေသနံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။

အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အာဘယ်ကြောင့်။ အတိဒိဝါ၊ အလွန်နေမြင့်မှ။ အာဂတာ၊ ကြွလာကုန်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ စ၊ ၏ဂုဏ်း။ နန္ဒောပနန္ဒဿ စ၊ ၏ဂုဏ်း။ သင်္ဂါမော၊ စစ်ထိုးခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကဿ၊ အာဘယ်သူ၏။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ ကဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ ရှုံးခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ ဇယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ နန္ဒဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကေပဌိပါဋိယာ၊ အခြားမရှိ တခုသော

၄ ၃၀

၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀-၁၅) [၁၂-ဣဒ္ဓိဝိ၀

အစဉ်ဖြင့်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ မေ ဘတ္တံ၊ အကျွန်ုပ်ဆွမ်းကို။ အဓိ၀ါသေတု၊ သည်းခံတော်မူပါလေ့။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ထေရဿ၊ အား။ သက္ကာ၊ ပူဇော်သက္ကာကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါအုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဗုဒ္ဓပမုခါနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ၊ တို့အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ နဒ္ဒေါပနဒ္ဒဒမနေ၊ ဤနဒ္ဒေါပနဒ္ဒနဂါးမင်းကို ဆုံးမရာ၌။ ကတံ၊ သော။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဣမံ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယဒါ မဟန္တ။ပ။ ဝိယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေပိ၊ တိပိဋကစူဠနာဂဏေရ်ကျော် ဆိုပါသော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါဒိဏ္ဏကမေ၀၊ ကသည်သာလျှင်။ ဝစ္ဆတိ၊ ပွါး၏။ ဣတိ၊သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အယမေ၀၊ ဤဥပါဒိဏ္ဏကကို မှီ၍ အနုပါဒိဏ္ဏက၏ ပွါးခြင်းသည်သာလျှင်။ ဣတ္ထေ ဒေသေ ဟတ္ထဝစ္ဆနာဒိ-ပါဋိဟာရိယေ စ၊ ၌လည်း။ ယုတ္တိ-ယုတ္တရူပါ၊ သဘောသင့်၏။

သော-ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ-ဝုတ္တာကာရေန၊ ဖြင့်။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ကေ၀လံ၊ သက်သက်။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်နိုင်သည်သာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အုံ့။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဌပေတိ၊ ထားနိုင်၏။ ပိဋ္ဌံ ကတ္ဝာ၊ အင်းပျဉ်ပြု၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ မဉ္စံ ကတ္ဝာ၊ ညောင်စောင်းပြု၍။ နိပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အ၀ယ၊သေနဖလကံ ကတ္ဝာ၊ တကဲပျဉ်ပြု၍။ အ၀ဿ-ယတိ၊ မှီ၏။ ဧကော၊ တယောက်သော တန်ခိုးရှိသောရဟန်းသည်။ ကရောတိ ယထာ ၀၊ ပြုသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အ၀ရောပိ ဣဒ္ဓိမာ၊ အခြားတယောက်သော တန်ခိုးရှင်သည်လည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသတသဟဿေသုပိ၊ ရဟန်းအသိန်းတို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောန္တေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟေသ္ဒ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်လည်း။ ဧကေမဂ္ဂ၊ အသီးအသီး တယောက်တယောက်အား။ ဟထေ၀၊ ထိုမိမိတို့ တောင့်တတိုင်းလျှင်။ ဣဒ္ဓတိ၊ ပြီး၏။ စန္ဒိမသူရိယာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ဂမနံပိ၊ သွားခြင်းသည်ရင်း။ အာလောကကရဏမ္ပိ၊ အလင်းကိုပြုခြင်းသည်ရင်း။ ဟထေ၀၊ ထိုတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကိုပြုသည်မှ ရှေးဦးကဲ့သို့လျှင်။ ဣဒ္ဓတိ၊

၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အုံ့။ ပါတိသဟသေသု၊ ခွက်အထောင်တို့ကို။ ဥဒကပူရေသု၊ ရေဖြင့် ပြည့်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗပါတိ-သု စ၊ အလုံးစုံသော ခွက်တို့၌လည်း။ စန္ဒမဏ္ဍလာနိ၊ လဝန်းတို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ စန္ဒသ၊ လ၏။ ဂမနမ္ပိ၊ သည်ရင်း။ အာလော-ကကရဏဗ္ဗ၊ သည်ရင်း။ ပါကတိကမေဝ၊ ပြကတော့သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧတံ ပါဋိဟာရိယံ၊ သည်။ တတ္ထပမံ၊ ထိုအသီးသီး ရေခွက်တို့၌ လဝန်းထင်ခြင်း ပြကတော့အားဖြင့် လဝန်း၏သွားခြင်း အလင်းကိုပြုခြင်းနှင့်တူသော ဥပမာရှိ၏။

၃၉၇။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကမ္ပိ၊ ဗြဟ္မပြည်ကိုလည်း။ ပရိစ္ဆေဒံ ကတ္မာ၊ (အဘိဓိမိအားဖြင့်) အပိုင်းအခြားကို ပြု၍။ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိတိ၊ ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ ဗြဟ္မလောကေ၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ မိမိကိုယ်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ထိုယာဝဗြဟ္မလောကာဟူသော အပိုဒ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ပါဠိ၊ ပဋိ-သမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိသို့။ အနုဂန္တွာ၊ ပညာဖြင့်လျှောက်၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ တ္တော၊ ဤအရာ၌။ ပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတည်း။

[၃၁] ယာဝ။ ပ။ ဝတ္တေတိတိ၊ ကား။ စေတောဝသိပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကိုလည်း။ သန္တိ-ကေ ဟောတူတိ၊ အနီးဖြစ်စေဟု။ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အနီးဖြစ်အောင် မိုဋ္ဌာန်အုံ့။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ အနီးဖြစ်လာ၏။ သန္တိကေပိ၊ အနီး ကိုလည်း။ ဒူရေ ဟောတူတိ၊ အဝေးဖြစ်စေဟု။ ဒူရေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဝေးအောင်မိုဋ္ဌာန်အုံ့။ ဒူရေ ဟောတိ၊ အဝေးဖြစ်၏။ ဗဟုကမ္ပိ၊ အများ ကိုလည်း။ ထောကံ ဟောတူတိ၊ အနည်းဖြစ်စေဟု။ ထောကံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အနည်းဖြစ်အောင်မိုဋ္ဌာန်အုံ့။ ထောကံ ဟောတိ၊ အနည်းဖြစ်၏။ ထောကမ္ပိ၊ အနည်း ကိုလည်း။ ဗဟုကံ ဟောတူတိ၊ အများဖြစ်စေဟု။ ဗဟုကံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အများဖြစ်အောင်မိုဋ္ဌာန်အုံ့။ ဗဟုကံ ဟောတိ၊ အများဖြစ်၏။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ တသ္မာ ဗြဟ္မုနော၊ ၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ပဿတိ၊

၄ ၃၁

၈၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁-၈) [၁၂-ဣဒ္ဓိဝိ၀

၏။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ တဿ ပြဟ္မုနော၊ ၏။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ စေတောပရိယညာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဖြင့်။ တဿ ပြဟ္မုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်၌တင်၏။ ပ။ ပရိဏာမေတွာ၊ ၍။ ပ။ သုခ-သညဉ္စ၊ သုခသညာသို့ရင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သည်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သညာသို့ရင်း။ သြက္ကမိတ္ဘာ-အနုပဝိသိတ္ဘာ၊ ဝင်၍။ ပ။ အဒိဿ-မာနေန၊ မထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပ။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ တဿ ပြဟ္မုနော၊ ထိုပြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ မနောမယံ၊ စျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ အဟီနိန္ဒြိယံ၊ မယုတ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသော။ ရူပံ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ သစေ စက်မတိ၊ သွားအုံ့။ နိမ္မိတော်ပိ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူသည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ စက်မတိ၊ ၏။ ပ။ သစေ ဓူမာယတိ၊ အကယ်၍ အခိုးလွှတ်အုံ့။ သစေ ပဇ္ဇလတိ၊ အကယ်၍ အလျှံလွှတ်အုံ့။ ပ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သော။ နိမ္မိတော်ပိ၊ သည်လည်း။ ပဠုံ၊ ပြဿနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ၏။ ပ။ သာကစ္ဆံ၊ တက္ခ ပြောဟောခြင်းသို့။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယံ ယဒေဝ၊ အကြင်အကြင် အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ အုံ့။ နိမ္မိတော်ပိ၊ သည်လည်း။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကာ။ ပါဠိ၊ တည်း[1]။

၁-ယာဝ . ပြဟ္မလောကာ[illegible] ဝ[illegible]ဝတ္ထေတိ-ဟူသောပါဠိ[illegible] အကြင်ကြောင့် ပြဟ္မလောကသို့သောလျှင် [illegible]ခြင်းကိုလိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ပြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းကိုသာ လိုအပ်သည်လည်းမဟုတ်[illegible] ပြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းမှတပါး အပြားကိုလည်း လိုက်ပ်၏ ပြဟ္မလော[illegible] တပါးသော်သို့သွားခြင်းကိုလည်း လိုအပ်၏။ ယာဝ ပြဟ္မလောကာ-ဟူသော ပုဒ်သည်တမ္ဘကား ဒုရာဒေ၀ဓိဟို ပြသောပုဒ်သာတည်း၊ ထိုကြောင့် သစေ ပြဟ္မလောကံ ဂန္တုကာမော-ဟူ၍ပြီး၍လည်း ဤမှတပါးကိုလည်း ပြုခြင်းငှါ သန္ဓိကေပံ ဒုရေ အဓိဋ္ဌာတိ-စသည်ကိုမိန့်ခဲ့သော်။ ဤ၌ ပ-သဒ္ဒါကား သမုစ္စယတ္ထ၊ ထိုပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုပြီးသည်မှ တပါးသော အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အလုံးစုံကိုလည်း သင်္ဂြိဟ်သတည်း၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကိုသာမဟုတ်။ (ပြည်)

[၃၂] တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဒူရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ကား။ ပါဒကစျာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဒူရေ-ဒူရံ၊ ဝေးလှစွာသော။ ဒေဝ-လောကံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ပြဟ္မလောကံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အုံ့။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ နီးသည်ဖြစ်၏။ သေ့သပဒေသုပိ၊ တိုဋ္ဌလည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ အဝေးကို အနီး, အနီးကို အဝေး ဖန်ဆင်းခြင်း စသည် တို့၌။ ကော၊ သည်။ ဒူရံ၊ အဝေးကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ သန္တိကံ အကာသိ၊ အနီးပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယာ-ဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဒေဝလောကံ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယုဂန္ဓရဋ္ဌ၊ တောင်ကိုရင်း။ သိနေရုံ စ၊ ရင်း။ သန္တိကေ ကတ္ဝာ၊ အနီးပြုတော်မူ၍။ ပဏ္ဍိတလတော၊ မှ။ ကေပါဒံ၊ လက္ခဏာဖဝါးတော် တဖက်ကို။ ယုဂန္ဓရော၊ တောင်တိပ်၌။ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ၊ နှင်းတော်မူ၍။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော လက်ဝဲဖဝါးတော်ကို။ သိနေရုမတ္ထကေ၊ ၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ (သမ္ဗန်) အညော၊ ဘုရားမှတပါးသော။ ကော၊ သည်။ အကာသိ၊ နည်း။ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ သာဝတ္ထိတော၊ မှ။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ထမင်းစားခြင်းကိစ္စကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ နိက္ခမန္တံ၊ ထွက်သော။ ဒ္ဝါဒသယောဇနံ၊ သော။ ပရိသံ၊ ကို။ တိံသ-ယောဇနံ၊ သော။ သက်ဿနဂရမဂ္ဂံ၊ သက်ဿ နဂိုရ်သို့သွားသောခရီးကို။ သံဝိပိတ္ဝာ၊ ခြုံးတော်မူ၍။ တစ်ဏညော၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ သမ္ပာပေသိ၊ ရောက်စေတော်မူ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တမ္မပဏ္ဏိဒီပေ၊ ၌။ စူဠသမုဒ္ဒတ္ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ခဲ့အုံ့။ ဒုဋ္ဌဂ္ဂါမဏိယော၊ ၌။ ထေရဿ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစောကပင်လျှင်။ သတ္တဘိက္ခု-သတာနိ၊ တို့သည်။ အာဂမံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ မဟာ၊ မျှားလှခဲ့၏။ ကုဟိံ၊ ၌။ ဘိက္ခာစာရော၊ ဆွမ်းခံရှာသည်။

ဘဝိသ္သတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်းဟု။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသည်ရှိသော်။ သကလ-တမ္ဘပဏ္ဍိဒီပေ၊ ဌိ။ (ဘိက္ခာစာရံ၊ ကို။) အဒိသ္ဝာ၊ ၍။ ပရတီရေ၊ ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းဌိ။ ပါဠလိပုတ္တေ၊ ဌိ။ ´ဘဝိသ္သတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ ဂါဟာပေတ္ဝာ၊ စေ၍။ အာဝုသော၊ တို့။ ဃေ၊ ကုန်။ ´ဘိက္ခာစာရံ၊ သို့။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ပဏိ ံ၊ ကို။ သခ်ပိတ္ဝာ၊ ချုံး၍။ ပါဠလိပုတ္တံ၊ သို့။ ဂတော၊ ဖြတ်ချည်းရောက်တော်မူ၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမံ နဂရံ၊ ဤမြို့သည်။ ကတရံ၊ အဘယ်မြို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ ံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော။ တို့။ ပါဠလိပုတ္တံ၊ ပါဠလိပုတ်ပြည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပါဠလိပုတ္တံ နာမ၊ ပါဠလိပုတ်မည်ရသည်။ ဒူရေ၊ ဝေးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ မဟာလ္လ-ကတ္ထေရာ နာမ၊ မထေရ်ကြီးတို့မည်သည်။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကိုလည်း။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ သန္တိကေ ကရောန္တိတိ၊ နီးသည်ကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ သည်။ ကုဟိ ံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အန္တရာ၊ ပါဠလိ-ပြည်သို့ မရောက်မီအကြား၌။ ဧကံ၊ တခုသော။ နီလမာတိကံ၊ ညိုသော အဆင်းရှိသောမြောင်းကို။ အတိက္ကမိတ္ဝာ၊ ကျော်၍။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ကုန်သည်။ အတ္ထ နနု၊ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ မြောင်းငယ်ကိုကျော်၍ လာခဲ့ရသည်မှန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ သည်။ မဟန္တော၊ ကြီးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ မဟာလ္လကတ္ထေရာ နာမ၊ အသက်ကြီးရဟန်းအိုတို့ မည်သည်ကား။ မဟန္တံပိ၊ ကြီးသည်ကိုလည်း။ ခုဒ္ဒကံ ကရောန္တိတိ၊ အငယ်ပြုတတ်ကုန်၏ဟု။ အာဟ၊ ၏။

အယံ ယသော စ၊ ဤခုဒ္ဒသမုဒ္ဒမထေရ်ကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တိသ္သဒတ္တတ္ထေရောပိ၊ ထေရ်သည်လည်း။ သာယန္ဟသမယေ၊ ညချမ်းအခါ၌။ နှာယိတ္ဝာ၊ ရေသပ္ပါယ်၍။ ကတုတ္တရာသင်္ဂါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကိုယ်ဝတ် ဝတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ မဟာဗောဓိ ံ၊ (အောင်မြေအချာ အပွရာဇိတပလ္လင်တည်ရာ) မဟာဗောဓိကို။ (သီတိုဋ္ဌမဟာဗောဓိမဟုတ်)

ဝန္ဒိဿာမီတိ၊ ရှိခိုးအံ့ဟု။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သန္တိကေ အကာသိ၊ မဟာပေါဓိကို နီးအောင်ပြု၏။

သန္တိကံ ပန၊ အနီးကိုကား။ ဂဟေတ္မာ၊ ၍။ ကော၊ သည်။ ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္တ-နော စ၊ ၏ဌင်း။ အဂ္ဂိမာလယ စ၊ ၏ဌင်း။ အန္တရံ၊ အကြား ဖြစ်သော။ သန္တိကမ္ပိ၊ အနီးကိုလည်း။ ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

အထ၊ ထိုမှဘယိုး။ ကော၊ သည်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ ထောကံ အကာသိ၊ အနည်းပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ မဟာကဿ-ပတ္ထေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ခဲ့၏အံ့။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ နက္ခတ္တဒိဝေ၊ နတ်ပူဇော်သော (နက္ခတ်ပွဲသဘင်) နေ့၌။ ပဠဿတာ၊ ငါးရာကုန်သော။ ကုမာရိယော၊ သတို့သမီးတို့သည်။ စန္ဒပူ၄၀၊ လဝန်း သဏ္ဌာန်ရှိသော မုံ့တို့ကို။ ဂဟေတ္မာ၊ ၍။ နက္ခတ္တကီဠနတ္ထာယ၊ နက္ခတ် သဘင် ကစားခြင်းငှါ။ ဂစ္ဆန္တိယော၊ သွားကုန်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝန္တံ၊ ဘုရားမြတ်စွာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောမုံ့ကို။ နာဒံသု၊ မလှူကုန်။ ပစ္ဆတော၊ ဘုရားနောက်တော်မှ။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာ သော။ ထေရံ ပန၊ မဟာကဿပမထေရ်ကိုကား။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အမှာကံ ထေရော၊ တို့အရှင်မထေရ်သည်။ ဟေ၊ ကြွတော်မူလော၏။ ပုဋဝံ ဒဿာမာတိ၊ မုံ့လှူကုန်အံ့ဟု။ သမ္ဘာ၊ အလုံးစုံသော သူငယ်မတို့သည်။ [၃၃] ပူ၀ေ ဂဟေတ္မာ၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ မုံ့တောင်းချီ၍။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ သု၊ ကပ်လာကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပတ္တံ၊ ကို။ နီဟရိတ္မာ၊ ၍။ သမ္ဘံ၊ သူငယ်မငါးရာတို့ လှူသောမုံ့အလုံးစုံကို။ ဂေပတ္တပူရမတ္တံ၊ တသပိတ် ပြည့်ရုံမျှကိုလျှင်။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ အာဂမယမာနော၊ ငံ့လင့်တော်မူလျက်။ ပုရတော၊ ရှေ့မှ။ နိသီဒိ၊ နေတော်မူလင့်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာဟရိတ္မာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ အဒါသိ၊ ကပ်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတ္ထိသဟဿံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-နတ္ထေရော၊ သည်။ ထောကံ၊ အနည်းမုံ့ကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အများ

ပြုတော်မူ၏။ ကာကဝလိယဝတ္ထုသို့ စ၊ ၌လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထောက်၊ အနည်းကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အမျှားပြုတော်မူ၏။ မဟာ-ကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ သစ္စာဟာ၊ - ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ နိုရောဓ သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိတိနာမေတွာ၊ စေ၍။ ဒလိဒ္ဒသင်္ဂဟံ၊ ဆင်းရဲသော သူအား ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ၍။ ကာကဝလိယဿ နာမ၊ မည်သော။ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ၊ လူဆင်းရဲ၏။ ဃရဒ္ဒါရေ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ဇာယာ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပတိနော၊ လင်၏။ (အတ္ထာယ၊ ဌ)။) ပက္ကံ၊ ချက်အပ်သော။ အလောဏံ၊ ဆားမခပ်သော။ အမ္ပိလယာဂုံ၊ ဟင်းစပ်ယာဂုကို။ ပတ္တေ၊ သပိတ်တော်၌။ အာကိရိ၊ လောင်း၏။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထိုယာဂုကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ ရှေလက်တော်၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ပဟောနကံ၊ မျှလောက်သည်ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ အခိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ကေပတ္ထေန၊ သပိတ်တလုံးဖြင့်။ အာဘတာ၊ ဆောင်ခဲ့သော ယာဂုသည်။ သမ္ဗေသံ၊ ကျောင်းတော်ရှိ ရဟန်းအလုံးစုံ တို့အား။ ပဟောသိ ကိရ၊ လောက်သေတတ်။ ကာကဝလိယောပိ၊ ကာကဝလိယ ဆင်းရဲသည်လည်း။ သတ္ထာမေ ဒိဝသေ၊ ၌။ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အလတ္ထ၊ ရ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။

ကေဝလဠ၊ သက်သက်ကား။ ထောကဿ၊ အနည်းကို။ ဗဟုကရဏံ၊ အမျှားပြုခြင်းသာ။ နု၊ မဟုတ်သေး။ မဓုရံ၊ ကောင်းသည်ကိုလည်း။ အမဓုရံ၊ မကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ အမဓုရံ၊ မကောင်းသည်ကို။ မဓုရံ၊ ကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ ဣတိအာဒီသုပိ၊ ဤသို့စသည်တို့၌လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ သမ္ပံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှင်အား။ သိဒ္ဓေတိ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ မဟာအနုဋ္ဌဿေဏ နာမ၊ မဟာအနုဋ္ဌမည်သော မထေရ်သည်။ သမ္ဗ-ဟုလေ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ၊ ဆွမ်းခံပြီး၍။ သုက္ခဘတ္တမေဝ၊ ဟင်းလျှောမပါ အခြောက်ဆွမ်းကိုသာလျှင်။ လဘိတ္ဝာ၊ ၍။ ဂင်္ဂါတီရေ၊ သိန်းယိုင်ကျွန်းဂင်္ဂါမြစ်နားဌာ။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိဘုဉ္ဇ-မာနေ၊ ဘုဉ်းပေးသည်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ၊ ဂင်္ဂါရေသည်။ သပ္ပိမဏ္ဍံ၊ ထောပတ်ကြည်ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ၍။

သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ သည်၊ ထောပတ်ကိုမြင်အောင် အမှတ်သညာကို။ အဒါသိ၊ ၏။ တေ၊ တို့သာမဏေတို့သည်။ ထာလကေဟိ၊ ခွက်တို့ဖြင့်။ အာဟာရိတ္ဝာ၊ ၍။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ အဒံသု၊ ကပ်ကုန်၏။ သမ္ဘေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည်။ မဓုရေန၊ ကောင်းမွန်သော။ သပ္ပိမဏ္ဍေန၊ ထောပတ်ကြည်ဖြင့်။ ဘုဉ္ဇိံသု၊ သုံးဆောင်ရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဣဓေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ၊ ပွါးစေ၍။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ထိုမိမိမြင်လိုသောဗြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဣဓေဝ၊ လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ ဘာသတော၊ စကားပြောဟောသော။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ သဒ္ဒံ၊ သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) သုဏာတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ဗြဟ္မာ၏စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့်သိ၏။ ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိတိ၊ ကား။ ကရုဇကာယဝသေန၊ လေးပါးသောမဟာဘုတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ရူပကာယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏။ ပါဒကဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ကာယာနုဂတိကံ၊ ရူပကာယသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း ရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ ရူပကာယနှင့် အလားတူသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသော သွားခြင်းရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ ကာယဂမနံ၊ ရူပကာယ၏ သွားခြင်းသည်။ ဒန္ဓံ၊ နှေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခ။ပ။ တိတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနာရမ္မဏေန၊ ပါဒကဈာန်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဝါ၊ ပါဒကဈာန်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသဟဂုတ်သညာသို့ဌင်း၊ ဝါ၊ သုခဟုမှတ်အပ်သော သညာသို့ဌင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သောအဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သညာသို့ဌင်း။ ဩက္ကမတိ-ပဝိသတိ၊ ၏။ ဖဿေတိ၊ ယှဉ်၏။ သမ္ပယုဇာတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာသညာ၊ သည်။ သုခသညာ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ သန္ဓံ-သန္ဓတ္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာယေဝ သညာ၊ ထိုသုခသဟဂတသညာကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ သုခဟုမှတ်အပ်

သော သညာကိုသာလျှင်။ နိဝရဏေဟိ စေဝ၊ စင်စစ်လေးသော နိဝရဏတို့
မှၢင်း။ ဝိတက္ကာဒီဟိ ပစ္စနိကေဟိ စ၊ သြဠာရိကအနုပသန္တသဘောရှိကုန်
သော ဝိတက်အစရှိကုန်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့မှၢင်း။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊
လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဟုသညာတိပိ၊ လဟုသညာဟူ၍လည်း။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသုခသညာ,လဟုသညာသို့။ သြက္ကန္တသ၊ သက်ရောက်
သော။ အသ ပန-ယောဂိနော၊ ၏။ ကရဇကာယေပိ၊ သည်လည်း။
တူလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါဂွမ်းစုကဲ့သို့။ သလ္လဟုကေ၊ အလွန်ပေါ့သည်။ ဟောတိ၊
၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝါတကို့တွေ့ တူလ-
ပိစုနှာ ဝိယ၊ လေအဟုန်ဖြင့်လွင့်သော လဲဝါဂွမ်းကဲ့သို့။ [၃၄] သလ္လဟုကေန၊
ပေါ့လျှစ်သော။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်မြင်အပ်သော။ ကာယေန၊ ရူပကာယ
ဖြင့်။ ဖြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော စ၊ သွားသော
ယောဂီသည်လည်း။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။
အာကာသေ၊ ဥပဝင်လျှင်။ မဂ္ဂံ နိမ္မိနိတ္တာ၊ ခရီးဖန်ဆင်း၍။ ပဒသာ၊ ဖြင့်။
ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဝါယောကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါယံ၊ ကို။
အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ၊ ၍။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ တူလပိစု၊ သည်။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊
လွင့်သကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဇော၊ ဤထင်ရှား
သော သွားရာဥ။ ဂန္ဓုကာမတာ ဇော၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်သာ
လျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ဟိ-တံ ပါဂတံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဂန္ဓုကာမ-
တာယ၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့
သောနည်းဖြင့်။ ကဘစိတ္တာဓိဋ္ဌာနော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း
ရှိသော။ အဓိဋ္ဌာနဝေဂုက္ခိတ္တောဝ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏အဟုန်သည် ပစ်လွှင့်
အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဣဿာသခိတ္တသရော
ဝိယ၊ လေးသမားသည် ပစ်အပ်သော မြားကဲ့သို့။ ဒိဿမာနော၊ ထင်ရှား
သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

စိတ္တဝသေန ကာယံ ပရိဏာမေတိတိ၊ ကား။ ကာယံ၊ ကရဇကာယကို။
ဂဟေတ္တာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပရိကံစိတ်ဖြင့်ယူ၍။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။
အာရောပေတိ၊ ၏။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့လိုက်သော အလားအလာ

၁-ဝါယုကို့တွေ့-(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာကိုယ်)

ရှိသည်ကို။ ကဲရောတိ၊ ၏။ သိဿဂမနံ၊ လျင်စွာသွားခြင်းရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စိတ္တဂမနံ၊ စိတ်၏သွားခြင်းသည်။ သိဿံ၊ လျင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခ။ ပ။ တိတိ၊ ကား။ ရူပကာယာရမ္မဏေန၊ ရူပကာယလျင် အာရုံရှိသော။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ သုခသညာ၊ သို့လည်း။ ဩက္ကမတိ-ပဝိသတိ၊ ၏။ သေသံ၊ ကို။ ဝုတ္တနယေ-နေဝ၊ လျင်။ ဝေဒိတမ္ပိ၊ ၏။ ဣဒံ ပန၊ (စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကာယပရိ-ဏာမနဖြစ်သော) ဤပြာဋိဟာသည်ကား။ စိတ္တဂမနမေव၊ စိတ်နှင့်တူသော သွားခြင်းရှိသည်သာလျင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဒိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော။ အယံ ပန ယောဂီ၊ ဤယောဂီသည်ကား။ တဿ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တဿ၊ ထိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ ဥပါ-ဒကွဏ္ဏော၊ ဥပါဒ်ခဏာ၌။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ သွားသလော။ ဥဒါဟု၊ မူကား။ ဌိတိကွဏ္ဏော ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဘင်္ဂကွဏ္ဏော ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ-ဣမသ္မိံ ဝစနေ၊ ကို။ (ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော စောဒကသည်။) ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရော၊ အဌကထာ ဆရာတို့၏အတွင်း၌ တဦးသောမထေရ်သည်။ တိသုပိ ခဏေသု၊ သုံးပါးသော ခဏတို့၌လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂစ္ဆတိ ကိံ ပန၊ သွားသလော။ နိမ္မိတံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူကိုသာ။ ပေ-သေတိ ကိံ ပန၊ စေလွှတ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ယသာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း၊ ဝါ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤပြာဋိဟာကို ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူသော ဤပါဠိတော်ကား။ အယ၊ ထိုယောဂီ၏။ သယံ ဂမနမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သွားခြင်းသည်သာလျင်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆတိတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

မနောမယန္တိ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနမနေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်ဖြင့်။ နိမ္မိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနောမယံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အဟံနိုဗ္ဗိယန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ စက္ခုသောတာဒီနံ၊ စက္ခုသောတ စသော အင်္ဂါတို့၏။ သဏ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိတ်ကိုဆိုအံ့။ နိမ္မိတရူပေ၊ နိမ္မိတ ရုပ်၌။ ပသာဒေါ နာမ၊ ပသာဒရုပ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သစေ ဣဒ္ဓိမာ စက်မတိ။ ပ။ တိတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဝက-နိမ္မိတံ၊ သာဝကတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သောကိုယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုဒ္ဓ-

၄ ၃၅

၈၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄-၁၉) [၁၂-ဣဒ္ဓိဝိ၀

နိမ္မိတော ပန၊ သည်ကား။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ကရောတိ၊ ၏။ တံ တံပိ၊ ထိုထိုဘုရား ပြုတော်မူလေသမျှ ကိုလည်း။ ကရော-
တိ၊ ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ရူပိ၀ေသန၊ အလိုတော်၏အစွမ်းဖြင့်။ အညမ္ပိ၊
ဘုရားပြုတော်မူသည်မှ တပါးသောအမှုကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤပါဋိဒိတော်၌။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။
ဣဓေ၀၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗ-
စက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ဗြဟ္မာအဆင်းကို။ ယံ ပဿတိ၊ အကြင်မြင်၏။ (ယံ
သည် ကြိယာပရာမသနဖြစ်ရကား ကြိယာပုဒ်တိုင်းနှင့်ယှဉ်၍ ယောဇနာ။)
ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ သဒ္ဒံ၊ ဗြဟ္မာအသံ
ကို။ ယံ သုဏာတိ၊ အကြင်ကြား၏၊ စေတောပရိယညာဏေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊
ဗြဟ္မာစိတ်ကို။ ယံ ပဇာနာတိ၊ အကြင်သိ၏။ တ္တောဝတာ၊ ဤသို့မြင်ခြင်း
ကြားခြင်း သိခြင်းဖြင့်။ ကာယေန၊ ရူပကာယဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုသို့။
နဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေသည် မမည်သေး။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဣဓေ၀၊
လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ တေန ဗြဟ္မုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ၊ ကု။ ယမ္မိ သန္တိဋ္ဌတိ၊
အကြင် တည်မှီလည်းတည်၏။ ယမ္မိ သလ္လပတိ၊ အကြင်ပြောဟောမှီလည်း
ပြောဟော၏။ သာကစ္ဆံ၊ တကွဲဆွေးနွေးခြင်းသို့။ ယမ္မိ သမာပဇ္ဇတိ၊
အကြင်ရောက်မှီလည်း ရောက်၏။ တ္တောဝတာပိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
ရှိသော တကွဲတည်ခြင်းစသော အမှုအရာဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။
ဝသံ၊ သို့။ နဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေနိုင်သည်မမည်သေး။ အာသ၊ ထိုတန်ခိုး
ရှင်၏။ ဒူရေပိ သန္တိကေ ဒေမိဋ္ဌာတိတိအာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယမ္မိ
အဓိဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အဓိဋ္ဌာန်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တ္တောဝတာပိ၊ ဤသို့
ဓိဋ္ဌာန်ကာမှုဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ နဝတ္တေတိ၊ သေး။
သော၊ ရှင်သည်။ ဒိဿမာနေန ဝါ၊ ထင်ရှားသည်လည်း ဖြစ်သော။
အဒိဿမာနေန ဝါ၊ မထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။
ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ယမ္မိ ဂစ္ဆတိ၊ အကြင်သွားမှုလည်းသွား၏။ တ္တော-
ဝတာပိ၊ ဤသို့သွားကာမှုဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။
နဝတ္တေတိ၊ သေး။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သော၊ ရှင်သည်။ တဿ ဗြဟ္မု-
နော၊ ထိုမိမိကိုပြုင်လိုသော ဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ရူပံ၊ အဆင်း
သဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ [၃၅] ☰
နယေန၊ ဖြင့်။ ယံ ဝုတ္တဝိဓာနံ၊ အကြင်ဟောတော်မူအပ်သော အစီအရင်

သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တ္ထောဝတာ ခေါ၊ ဤသို့ပြဟွာ၏ရှေ့၌ မိမိ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းပြာဋိဟာသည်သာလျှင်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ ဝတ္တေတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်သည် မည်၏[2]။ ပန၊ ထိုသို့လျက်။ တ္ထေ၊ ဤပြာဋိဟာအရာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိမာ စက်မတိ အစ ရှိသော စကားအပေါင်းသည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံဝတ္တနာယ၊ အလိုသို့ လိုက်စေခြင်း၏။ ပဋ္ဌဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ပြာဋိဟာကို ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ၊ အဓိဋ္ဌာန်ဣဒ္ဓိမည်၏။

၃၉၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိကုဗ္ဗနာယ စ၊ ဝိကုဗ္ဗနာဣဒ္ဓိ၏ရင်း။ မနောမယာယ စ[1]၊ မနောမယိဒ္ဓိ၏ရင်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း[2]။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောသူသည်။ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ဌ္ဌစပ်) သော၊ ထို တန်ခိုးရှင်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ပကတိအဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ ပယ်၍။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အသုရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣန္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒေဝဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗြဟ္မဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သမုဒ္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူသည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပဗ္ဗတဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သီဟဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း၊ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗျဂ္ဃဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒီပိဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ဆင်ကို

၁-ယဉ္စ ခေါ-ဌ္ဌ ခေါ-သည် အာခာရုဘဏ္ဍာသည်။ တနည်း။ ဝိဒေသသဏ္ဌာတည်း။ တို ခေါ ဖြင့် ကာယေန ဝေါဝတ္ထာနုပြာဋိဟာရကိုဘူတ် ဤဝသံဝတ္တနုပြာဋိဟာသည်သာလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ တရတည်းဟု ပြ၏၊ အာဘယ့်ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌတရဖြစ်သနည်း၊ အာဘယ့်ကြောင့်ကား ဤ ဣဒ္ဓိကိုသာ ဝသံဝတ္တေတိ နာမ-ဟူ၍နည်း? ဘယံ နု ခေါ ဣဒ္ဓိပာ။ ပ ။ တေနာဟ တ္ထောဝတာ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ နာမာတိ-ဟု ဤကာမိန့်၊တို့အလိုကား စ-ဝိသေသတ္ထ၊ ခေါ အဝခာရဏတ္ထ ပေးလိုသည်၊ ယင်းသို့လျက် အာဘယ့်ကြောင့် ဤတဒဝသေသပြာဋိဟာ တို့ကို ယူအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား သေသံ ပဒနတ္ထ။ပ။ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်တော်မူသည်။ (ပြည်)

၂-ဤနှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့သည် အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်အားဖြင့် ပြီးသော်လည်း ဤဆိုလတ့်သော အထူးရှိသေး၏ ဟူလို။ (ပြည်)

လည်း။ ဒယော်တိ၊ ၏[1]။ အဿမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒယော်တိ၊ ၏။ ရထမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒယော်တိ၊ ၏။ ပတ္တိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒယော်တိ၊ ၏။ ဝိဝိ၀မ္ပိ သေနာဗျူဟံ၊ အတူးထူးသော စစ်သည်အပေါင်းကိုလည်း။ ဒယော်တိ၊ ၏။ ဣတိ ဧ၀ံ၊ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ကုမာရကဝဏ္ဏာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ အ[ကြင်] အ[ကြင်] သဏ္ဌာန်ကို။ အာ၀ဇ္ဇိတ၊ တော၀င်တ၏။ တံ တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ယောဂီ သည်။ ပထ၀ီကသိဏာဒီသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏတော၊ တပါးပါး သော ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကစျာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရကဝဏ္ဏော၊ ကို။ အာ၀ဇ္ဇိတ၊ ၏။ အာ၀ဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မာ၀သာနေ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ကုမာရကော နာမ၊ သူငယ် မည်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာန-စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ကုမာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကော ဝိယ၊ အသူကဲ့သို့နည်း။ ဒေ၀ဒတ္တော ဝိယ၊ တည်း။ သမ္ပတ္တ၊ အလုံးစုံသော နာဂ၀ဏ္ဏစသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣတ္ထေ၊ ဤ၀ိဂုဗ္ဗနိဒ္ဒေ၌။ ဟတ္ထိမ္ပိ ဒယော်တိတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ပဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌လည်း။ ဟတ္ထိအာဒိဒဿန-ဝသေန၊ ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပေါ် ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြရာ၌။ ဟတ္ထိ ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အနဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ မဓိဋ္ဌာန်မူ၍။ ဟတ္ထိ ဟောတူတိ၊ ဆင်ဖြစ်စေ သောဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဿာဒီသုပိ၊ မြင်းစသည်ကို ဖန်ဆင်း ရာတို့၌လည်း။ ဧသော နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝိဂုဗ္ဗနိဒ္ဒေ၊ မည်၏။

၃၉၉။ ပန၊ အဖွဲ့ဘပါး။ မနောမယံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောကိုယ်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်။ ပါဒကစျာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ကာယံ၊ မိမိ၏ ကရဇကာယကို။ တာ၀၊ စ္စာ။ အာ၀ဇ္ဇ-တ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေ၀၊ လျှင်။ (အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။)

၁-မိမိကိုယ်ကိုလည်း ဆင်ပြု၍ ပြ၏၊ အ၀ဋ္ဌလည်း ဆင်ကိုပြ၏ဟု ဆိုလို၏။ (ပြည်)

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိ-ဌာတိ၊ အုံ့။ သုသ်ရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အသ ထိုမိဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ အည်း၊ တပါးသော။ ကာယံ၊ မိမိဖန်ဆင်းလိုသော မနောမယကာယကို။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုသိရော ဟောတုအစရှိသော နည်းဖြင့်လျှင်။ အဓိဌာတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုမိဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ အညော၊ သော။ ကာယော၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တံ၊ ထိုမနောမယကာယကို။ မုဋ္ဌမှာ၊ ဖြူဆံမြက်မှ။ ဣသိကံ ဝိယ၊ ဖြူဆံညောက်ကဲ့သို့ဝင်း။ ကောသိယာ၊ သန်လျက်အိမ်မှ။ အသိ ဝိယ၊ သန်လျက်ကဲ့သို့ဝင်း။ ကရဏ္ဍာယ၊ မြေပြားပြင်မှ။ အဟိ ဝိယ စ၊ မြွေကဲ့သို့ဝင်း။ အဗ္ဘာဟတိ၊ ထုတ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဣဓ။ပ။ ပဝါဠောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဣဓ-သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤမိမိကိုယ်မှ။ အည်း၊ သော။ ရူပံ၊ ရူပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ အဟီန်ဟြီယံ၊ မယုတ်သောအင်္ဂါရှိသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဘိနိမ္မိနောတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ မုဋ္ဌမှာ၊ ဖြူဆံမြက်မှ။ ဣသိကံ၊ ဖြူဆံညောက်ကို။ ပဝါဟေယျ ယထာ၊ ငင်ရုသကဲ့သို့။ တသ၊ ထို ယောကျ်ားအား။ ဝေဝိတ္တံ၊ ဣဒ္ဓိသော စိတ်သည်။ အာသ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မုဋ္ဌော၊ ဖြူဆံမြက်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ [ဣဓ] ဤသိကာ၊ ဖြူဆံညောက်တည်း။ မုဋ္ဌော၊ သည်။ အညော၊ တပါး တည်း။ ဤသိကာ၊ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ မုဋ္ဌမှာ တော့ဝ၊ ဖြူဆံမြက်မှသာလျှင်။ ဤသိကာ၊ ကို။ ပဝါဠော၊ ငင်နုတ်အပ်၏။ ဣတိ စိတ္တံ၊ သည်။ အသ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤမနောမယိဒ္ဓိ၌။ ဤသိကာဒယော၊ ဖြူဆံညောက် စသည်တို့သည်။ မုဋ္ဌောဒီဟိ၊ ဖြူဆံမြက် စသည်တို့နှင့်။ သဒိသာ၊ တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ-တထာ၊ တူ။ မနောမယရူပံ၊ ဣဒ္ဓိ

စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အဆင်းသဏ္ဌာန်သည်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်နှင့်။ သဒိသမေဝ၊ တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌ၊။ ဧတော ဥပမာ၊ ထိုဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော တန်ခိုးသည်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မည်၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသော နာမ

ဒုတိယော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၃–အဘိညာနိဒ္ဒေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ

[၃၇] ၄၀၀။ ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဤအခါ၌။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏။ နိဒ္ဒေသဣဿမော၊ နိဒ္ဒေသ အစဉ်သည်။ အနုပ္ပတ္တော၊ အလှည့်သင့်အား[1]ဖြင့် ရောက်လတ်ပြီ။ တတ္ထ စ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ဌင်း။ တတော၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတပါဒိမ္မု။ ပရာသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဘိညာသု စ၊ အဘိညာဉ်ပါဒိတ္ထိ၌ဌင်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ တိအာဒီနံ၊ တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓပါဒိဌ် ဖွင့်အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဘိညာဉ်ပါဒိဌ်၌။ ဝိသေသမတ္တမေဝ၊ အထူးမျှကိုသာလျှင်။ (မယံ၊ တို့သည်။) ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ တတြ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောပါဒိဌ်၌။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာတိ ဣဒေ၊ ဤစကား၌။ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒေ သတ္ထာ၊ နတ်တို့၏ သောတနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ဇနကကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရုဟိရာဒီဟိ၊ သည်းခြေသလိပ်သွေးလေဆိုး အစရှိသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြေးယှက် မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်ဒေါသမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌သော်လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ သမ္ဗဇ္ဇိစ္ဆနသမတ္ထာ၊ ခံခြင်းဌာနစွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗပသာဒသောတဓာတု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒ သောတဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမသ္မာ ဘိက္ခုနော၊ ဤယောဂီရဟန်း၏။ ဝိရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဝီရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ အယဉ္စာပိ ဉာဏသောတဓာတု၊ ဤဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဟူသော သောတဓာတ်သည်လည်း။ တာဒိသောယေဝ၊ ထိုနတ်တို့၏ ပသာဒသောတဓာတ်နှင့် တူသည်

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတု နိဒ္ဒေသဝသည်ဘို့၌ ဂန္ဓဂဠကိုပယ်ခြင်းဌာ တတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒိသတ္တာ၊ နတ်တို့၏ သောတနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသောဈာန်တို့၏ အာဓမ်းဖြင့်လည်း။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏[1]။ စ၊ တနည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာပိ၊ (အဌင်္ဂသမန္နာဂမဖြင့် ဥက္ကံသသို့ရောက်သော ပါဒကဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော) ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီ၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဌ္ဌ အကျိုးဝင်သော (မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တနိဿယ ပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ သဝန-ဌေန၊ ကြားတတ်သော (သဒ္ဒါရုံကိုယူတတ်သော) အနက်သဘောဖြင့်ရင်း။ နိဗ္ဗီဝဌေန စ၊ ဇီဝမဟုတ်သော အနက်သဘောဖြင့်ရင်း။ သောတဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ စ၊ တနည်း။ သောတဓာတုကိစ္စကရဏေန၊ (အသံကိုခံခြင်း, အသံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော) သောတဓာတ်၏ ကိစ္စကို ပြုခြင်းဖြင့်။ သောတဓာတု ဝိယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတဓာတ်နှင့် တူသည်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့်လည်း။ သောတဓာတု၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတနှင့်တူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဖြင့် ရအုပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီသော။ တာယ သောတဓာတုယာ၊ ထို (အသံကိုယူနိုင်, ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အဘိညာဉ်ဟူသော) သောတဓာတ်ဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓါယာတိ၊ ကား။ နိရုပက္ကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိ-လေသမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိသုဒ္ဓါယ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယာတိ၊ ကား။ မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့သည် ကျက်စားအပ်သော။ ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတ္ဝာ၊ လွန်၍။ သဒ္ဒသဝဏေန၊ အသံကိုကြားခြင်းဖြင့်။ မာနုသိကံ၊ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသသော-တဓာတုံ၊ မံသသောတဓာတ်ကို။ အတိက္ကန္တာယ၊ လွန်သော။ ဝီတိဝတ္တိတ္ဝာ၊ လွန်၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ-ဌ္ဌစပ်။) ဥဘော

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ဒုရကာရဏအားဖြင့် ဒိဗ္ဗမည်သည်အဖြစ်ကို ဆိုသည်၊ အာသန္န-ကာရဏအားဖြင့်လည်း ဒိဗ္ဗအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ အတ္တနာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သဒ္ဓေ သုဏာတိတိ၊ ကား။ ဒ္ဒေ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ ကတမေ ဒ္ဒေ၊ အဘယ်နှစ်ပါးသော အသံတို့နည်း။ ဒီဗ္ဗေ စ၊ နတ်ပြည်၌ အကျိုးဝင်သော အသံတို့ကိုလင်း။ မာနုသေ စ၊ လူ့ဘို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အသံတို့ကိုလင်း။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓေ စ၊ တို့ကိုလင်း။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓေ စ၊ တို့ကိုလင်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧတေန၊ ဤ ဥဘော သဒ္ဒေဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ တစိတ်သောအသံကို ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒူရေ၊ ဝေးသော။ ပရစက္ကဝါဠေပိ၊ တပါးသော စကြဝဠာ၌သော်လည်း။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) ယေ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်လင်း။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) ယေ စ သဒ္ဒါ၊ တို့သည်လင်း။ အန္တမသော၊ ဖြင့်။ သဒေဟသန္ဓိသီတပါဏကသဒ္ဒါပိ၊ မိမိကိုယ်ကို မှီသောပိုးသံတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤ ယေ ဒူရေ သန္တိ-ကေ စ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နိပ္ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမရှိသော သဒ္ဒကို ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အယံ ဒီဗွယောတဓာတု၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုဒီဗွယောတဓာတ်ကို ရလိုသောရဟန်းသည်။ အဘိညာ-ပါဒကဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိကမ္မသမာဓိ-စိတ္တေန၊ ပရိကံဖြစ်သော အသီးသော သမာဓိဝိတ်ဖြင့်။ ပဌမတရံ၊ လက်ဦးစွာ။ ပကတိသောတပသေ၊ ပကတိ သောတပသာဒ၏ လမ်းဖြစ်သော။ ဒူရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ ဩဠာရိကော၊ ရှုန့်ရင်းသော။ အရ-ညော၊ ၌။ သိဟာဒီနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒေ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဂဏ္ဍိသဒ္ဒေ၊ ခေါင်းလောင်းကျောက်စည်သံ။ ဘေရိသဒ္ဒေ၊ စည်ကြီးသံ။ သင်္ခသဒ္ဒေ၊ ခရုသင်းသံ။ သဗ္ဗတာမေနာ၊ အားကုန်ဟစ်သဖြင့်။ သဗ္ဗာယနဿာနံ၊ ကုန်သော။ သာမဏေရဒဟရ-ဘိက္ခူနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗာယနသဒ္ဒေ၊ သရဇ္ဈာယ်သောအသံ။ ပကတိကထံ၊ ပကာဘိသောစကားကို။ ကထေန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သောသူတို့၏။ ကိံ ဘန္တေ ကိမာဝုသောတိအာဒိသဒ္ဒေ၊ ကိုဘန္တေ ကိုအာဝုသော ဤသို့အစရှိသော

အသံ။ သကုဏသဒ္ဒေါ၊ ငှက်သံ။ ဝါတသဒ္ဒေါ၊ လေသံ။ ပဒသဒ္ဒေါ၊ ခြေသံ။
[၃၇] ပက္ကုထိတဥဒကဿ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသောရေ၏။ စိစ္စိဠာယနသဒ္ဒေါ၊
စီစီမြည်သောအသံ။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ သုဿမာနတာလပဏ္ဏသဒ္ဒေါ၊
ခြောက်သောထန်းရွက်သံ။ ကုန္ထကိပိလ္လိကာဒိသဒ္ဒေါ၊ ခြပိုးရွစသည်တို့၏
အသံ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗောဇ္ဇာရိကတော၊ အလုံးစုံထက် ရှန့်ရင်းသော
အသံမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယထာဣဓ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အစဉ်
ဖြင့်။ သုခုမသုခုမသဒ္ဒါ၊ သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့သော အသံတို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊
ကုန်၏။ တေန၊ ထိုယောဂိရဟန်းသည်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အ
ရပ်၌။ သဒ္ဒါနံ၊ အသံတို့၏။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ သဒ္ဒဟူသောအကြောင်းကို။
(တနည်း) သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ထောက်၍ထောက်၍
ရအပ်သောအသံတို့၏ သြဠာရိကသုခုမအခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်တော အသံ
ဝိုသေသကို သိခြင်းအကြောင်းကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ပ။ ပုရတ္ထိမာယပိ
အနုဒိသာယ၊ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌ဌင်း။ပ။ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒ-
နိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ သြဠာရိကာနမ္မိ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏ဌင်း။
သုခုမာနမ္မိ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏ဌင်း။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊
ထိုယောဂိ၏။ ဝေ သဒ္ဒါ၊ (အလုံးစုံထက် သြဠာရိကမှစ၍ ဆိုအပ်ကုန်ပြီး
သော) ထိုသဒ္ဒါတို့သည်။ ပါကဋိကစိတ္တဿပိ၊ ပြကတော့သောစိတ်အား.
လည်း။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကား။
ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တဿ၊ ပရိကံဟုဆိုအပ်သော သမာဓိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်
အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော်နည်းဖြင့်။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကရော-
တော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂိအား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ဒိဗ္ဗသောတ
အာဘိညာဉ်သည်။ ဥပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္ထုဗေ့၊ ဆိုအပ်သည်
ရှိသော်။) တေသု သဒ္ဒေသု၊ ထိုပရိကံ၏ ဝိသယကိုပြုခြင်းငှါ ဆိုအပ်သော
ဗဟုသဒ္ဒတို့ဘင်။ အညတရံ၊ (ပရိကံ၏အစွမ်းအားဖြင့် မပြတ်နှလုံးသွင်း
အပ်သော) တခုခုသောအသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ မနောဒ္ဓါရုဝဇ္ဇနံ၊
သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒ္ဓါရုဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီး
သော်။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ဌင်း။ ပဉ္စ ဝါ ဇဝ-
နာနိ၊ တို့သည်ဌင်း။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်

ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ တိဏိ ဝါ၊ သုံးကြိမ်သောဇောတို့သည်ရင်း။ စတ္တာရိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ပရိကမ္မဥပစာ-ရာနုလောမဂေါတြဘူနာမကာနိ၊ ဂေါတြဘူအမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-ဝစရာနိ၊ ရဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုတ္ထံ ဝါ၊ လေးကြိမ်မြောက် ဇောသည်ရင်း။ ပဌမံ ဝါ၊ သည်ရင်း။ ရူပါဝစရံ၊ ရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာ-နိကံ၊ စျာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဇောစိတ်ဘို့တွင်။ တေန အပ္ပနာစိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာဇောစိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအပ္ပနာဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ တသ္မိံ သောတေ၊ ထိုဉာဏသောတ၌။ ပတိတေ၊ ကျသည်။ ဟောတိ၊ ၏။[1] တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို။ ထာမဇာတံ၊ ဖြစ်သော အားရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောယောဂီသည်။ ဇော့ဆန္ဒရေ၊ ဤမျှ လောက်အတွင်း၌။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုဏာမိ၊ ကြားလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေဠာယတ္တံ၊ လက်တသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ၊ ပိုင်းခြားမှ။ ဝဇေ့တဗ္ဗံ၊ ပါဒကစျာန်၏ အာရုံကိုပယ်ဖျောက်စေအပ်၏။ တတော၊ ထိုမှ။ ဒ္ဝဠ်လ။ပ။ ဇနပ္ပဒါဒိဝသေန၊ လက်နှစ်သစ်, လက်လေးသစ်, လက်ရှစ်သစ်, တထ္ထာတတောင်, တိုက်တွင်း,ကျောင်းဦး,ပြာသာဒ်, ပရိဝုဏ်, သံဃအရံ,ဆွမ်းခံရွာ ဇနပုဒ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ယာဝစက္ကဝါဠံ၊ စက္ကဝဠာတိုင်အောင်။ တတော ဝါ ဘိယ္ယောပိ၊ ထိုထက်လွန်မူလည်း။ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝဇေ့တဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝေါ၊ သို့။ အဓိဂတာဘိညော၊ ရအဘိပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသော။ သေ ဧသော၊ ဤယောဂီသည်။ ပါဒကစျာနာဝရမ္မဏေန၊ ပါဒကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်သည်။ ဖုဋ္ဌောကာသဗ္ဘန္တရဂတေ၊ ထိအပ်နှံ့အပ်သောအရပ်၏အတွင်း၌ တည်ကုန်သော။ သဒ္ဒေပိ၊ အသံတို့ကိုလည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ အသမာပဇ္ဇိတ္ဝာပိ၊ မဝင်စားမူ၍လည်း။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သုဏာတိယေဝ၊ ကြားသည်သာလျှင်တည်း။

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၊ အပ္ပနာစိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမှစ၍ ဒိဗ္ဗသောတ ဉာဏလာဘီမည်သည် ဟူလို။

ဝေ၊ ဤသို့ပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍ကြားခြင်းဖြင့် လေ့လာစ္မာ ပြုအပ်သော အဘိညာဉ်ရှိသဖြင့်။ (ယထာဝဇ္ဇေတေ၊ ကုန်သော။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။) သုဏန္တော၁ ၊ ကြားသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တိုင်အောင်။ သဒ်ဘေရိပဏ္ဍဝါဒိသဒ္ဒေဟိ၊ ခရသင်းစည်ကြီး ထက်စည် စသည်တို့၏ အသံတို့ဖြင့်။ ကေကော်လာဟလံ၊ တပြိုင်နက် အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သောအသံသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်စေကာမူ။ (ကေဠံ ဝတ္တမာနေပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။) ပါဠိယေဏ္ဍံ၊ အသီးအသီး၊ ဝဝတ္ထပေတုကာမတာယ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းငှါ အလို ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အယံ၊ ဤအသံကား။ သဒ်သဒ္ဒေါ၊ ခရသင်းသံတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ သဏ္ဌာတိယေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စေတောပရိယညာဏကထာ

[၃၉] ၄၀၁။ စေတောပရိယညာဏကထာယ၊ ကထာဠ်။ စေတော-ပရိယညာဏာယာတိ ဧတ္ထ၊ ဠ်။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ၏။) ပရိ-ယာတိ၊ (သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ သိတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယံ၊ ပရိယမည်၏။ ပရိစ္ဆိန္နတိ-ပရိစ္ဆိဒ္ဓ ဇာနာတိ၊ သရာဂ စသည်ဘို့၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စေတသော၊ သူတပါး၏စိတ်ကို။ ပရိယံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သည်။ စေတောပရိယံ၊ တတ်သည်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စေတောပရိယဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ညာဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယညာဏံ၊ မည်၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသူတပါးစိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောညာဏ်အလို့ငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရသတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္ထာနံ၊

၁-သုဏန္တော စ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်)၊ ထိုအလိုအားဖြင့် စ-သဒ္ဒါ ဝါကျာရဏ္ဍ ဇောတကဟု ယူအပ်၏၊ နောက်၌ သံဏ္ဌောတိယေဝ-ဟု ဧဝ-နှင့် ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာ၌ စ-သဒ္ဒါ ယူတ္တတရ ထင်၏။ (ဆ-သံ သော)

ကို။ ၄ပေတ္တာ၊ ၍။ သေသသတ္တာနံ၊ တို့၏။ (ပရ-သဒ္ဒါကား အညတ္ထ တည်း။) ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ ဣဒမ္မိ၊ ဤပုဒ်သည်လည်း။ ဣမိနာ၊ ပရသတ္တာနံ ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ ဧကတ္ထမေဝ၊ တူသောအနက် ရှိသည်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့အနက်တူသော်လည်း။ ဝေနေယျဝသေန စ၊ ယျ၏အစွမ်းဖြင့် ၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသေန စ၊ ဒေသနာကို တန်းဆာ ဆင်တတ်သော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဗျဉ္ဇနေန၊ သဒ္ဒါအာဂုံးဖြင့်သာ။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကတံ၊ ၏။ စေတသာ စေတောတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုမိမိမှတပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ စိတ္တံ၊ သရာဂ စသော စိတ်ကို။ ပရိစ္စ ပဇာနာတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍။ သရာဂါဒိဝသေန၊ သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးအပြားပြားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ တေ ဉာဏံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝသေန၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဒ္ဓတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ တေသာ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်၏။ (ဥပ္ပါဒနေ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။) ပရိကမ္မံ၊ ပရိကံတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ ရဟန်းသည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတ္တာ၊ ပွါးစေ၍။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပရသာ၊ သူတပါး၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနသ၊ ဖြစ်သော။ လောဟိတသ၊ သွေး၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းကို။ ပဿိတ္တာ ပဿိတ္တာ[1]၊ အဖန်တလဲလဲရှု၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ရှာအပ်၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အုံ။ ယဒါ၊ ၌။ သောမနဿစိတ္တံ၊ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ၌။ (လောဟိတံ၊ နှလုံးသွေးသည်။) ရတ္တံ၊ နီသည်ဖြစ်၍။ နိဂ္ဂြောဓပဏ္ဏသဒိသံ၊ ပညောင်သီး မှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ။ ၌။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ကာဠကံ၊ မည်းသည်ဖြစ်၍။ ဇမ္ဗုပဏ္ဏသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ ဥပေက္ခာစိတ္တံ၊ သည်။

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ ပဿိတ္တာ-တပုဒ်တည်းရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဝတ္ထုတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ပသန္နံ၊ ကြည်သည်ဖြစ်၍။ တိလတေလသဒိသံ၊ နှမ်းဆီနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန-ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရူပ်သည်။ သောမနဿိန္ဒြိယသမုဋ္ဌာနံ၊ သောမနဿိန္ဒြေ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ သောမနဿိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဟဒယဝတ္ထုဟိတဝဏ္ဏံ၊ နှလုံးသားကိုမှီ၍ တည်သောသွေးအဆင်းကို။ ပဿိတ္မာ ပဿိတ္မာ[1]၊ အဖန်တလဲလဲရှု၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ (ပဌမံ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အနုမောနတော၊ ဆသော အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပေသေတ္မာ၊ လွှတ်၍။) ပရိယေသန္တေန၊ ရှာသည်ဖြစ်၍။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ထာမဂတံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို၊ ဝါ၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်ကို။ ကာတမ္ပံ၊ ပြုသင့်၏။ ဟိ၊ အာနိသင်ကိုဆိုအံ့။ ဝေ၊ ဤသို့။ တသ္မိံ ၊ ထိုစေတောပရိယ-ဉာဏ်သည်။ ထာမဂတေ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်ရှိသော်။ အနုဏ္ဏမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ကာမာဝစရစိတ္တံ၊ စတုပညာသကာမာဝစရ စိတ်ကိုရင်း။ (သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။) ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ပဇာနာတိ၊ သရာဂစသော အပြားတို့ဖြင့်သိ၏။ စိတ္တာ၊ တခုသော စိတ်မှ။ စိတ္တံ၊ တခုသောစိတ်သို့။ (ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) သင်္ကမန္တော၊ ပြောင်း၍၊ ဝါ၊ ကပ်၍။ ဟဒယရူပဒဿနေန၊ နှလုံးသားအဆင်းကို မြင်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဇာနာတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ စ-သစ္ဒံ၊ မှန်၏။ အာရုပ္ပေ။ ပ ။ အယံ ကထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ တည်း။

[အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုကာမော၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူသည်။ ကဿ၊ အသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသား အဆင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ကဿ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယဝိကာရံ၊ ဣန္ဒြေ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ သြလောကေတိ၊ ကြည့်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ ကို။ နု ပဿတိ၊ မမြင်။ နု သြလောကေတိ၊ မကြည့်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ် မရှိသော ပဋ္ဌဝေါကာရစတုဝေါကာရဘုံ၌။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သောဌသပဘေဒံ၊ တဆဲခြောက်ပါး

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ ပဿိတ္မာ-တပုဒ်တည်း ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အပြားရှိသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤသို့ သိခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသယော၊ အရုတည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အကတာဘိနိဝေသဿ၊ (အဘိညာဉ်၌ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) မပြုအပ်ဘူးသော နှလုံးသွင်းရှိသော အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ ကထာ၊ အာလောကံ ဝဇ္ဇေတွာ စသည်ဖြင့်ဟောအပ်သော ဤပရိကမ္မကထာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပရိဟာရော၊ တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တန္တိအာဒီသု၊ ဤသို့စသောပါဠိတို့၌။ အဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘသဟဂတံ စိတ္တံ၊ သည်။ သရာဂံ စိတ္တံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။[1] အဝသေသံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော။ စတုဘူမကံ ကုသလာဗျာကတံ၊ ဘုံလေးပါး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိတရာဂံ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သော စိတ်မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒ္ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒေါမနဿစိတ္တာနိ၊ တို့ဌင်း။ ဒ္ဒေ၊ ကုန်သော။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စစိတ္တာနိ၊ တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်းချယ်ခြင်းသို့။ နံ ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ ကေစိ မထေရ်တို့မူကား။ တာနိပိ၊ ထိုလေးပါးသောစိတ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏ္ဍန္တိ၊ ပေါင်းချယ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုဝိဓံ၊ သော။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ သဒေါသံ စိတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ စတုဘူမကံ၊ သော။ ကုသလာဗျာကတံ၊ သည်။ ဝိတဒေါသံ၊ မည်၏။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသာကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ နံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ တို့သည်ကား။ (ဣမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။) တာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏ္ဍန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၀] ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သမောဟံ ဝိတမောဟန္တိ ဇွေ၊ ဤဒုက်၌။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကနယေန၊ အသီးပုဂ္ဂလိကဖြစ်သောနည်းဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စ-သဟဂတဒ္ဒယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်။ မောဟဿ၊ ၏။ သဗ္ဗာကုသလေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒ္ဒါဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ သမောဟံ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသံ၊

အကုသိုလ်မှကြင်းသော စိတ်သည်။ ဝိတမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုမှ တပါး။ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ၊ ထိနမိဒ္ဓသို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော သသင်္ခါရိက အကုသိုလ်စိတ်ငါးခုသည်။ သံဓိတ္တံ၊ အာရုံ၌တွန့်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သံဓိတ္တမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့ အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော စိတ်သည်။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်မည်၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ၊ သည်။ မဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ အဝသေသံ၊ ကြင်းသောစိတ်သည်။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေဘူမကံ၊ စိတ်သည်။ သဉ္ဇာတရံ၊ မည်၏။ လောကုတ္တရံ၊ စိတ်သည်။ အနုတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥပစာရပ္ပတ္တဉ္စ၊ ဥပစာရသို့ ရောက်သောစိတ်သည်ရင်း။ အပ္ပနာပ္ပတ္တဉ္စ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော စိတ်သည်ရင်း။ သမာဟိတံ၊ မည်၏။ ဣဘယံ၊ ဥပစာရအပ္ပနာနှစ်ပါးသို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အသမာဟိတံ၊ မည်၏။ တဒင်္ဂ။ ပ။ ဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ တဒင်္ဂဝိမုတ်, ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ်, သမုစ္ဆေဒဝိမုတ်, ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ်, နိဿရဏဝိမုတ်သို့ ရောက်သောစိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ မည်၏။ ပဋ္ဌဝိဓမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ ဝိမုတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အဝိမုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတောပရိယညာဏလာဘီ၊ ညာဏ်ကိုရသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗပဿာရမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်ကို။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ၊ သရာဂစိတ်ကိုမူလည်း။ သရာဂံ စိတ္တန္တိ၊ သရာဂစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ၊ ဝိမုတ္တိငါးပါးသို့ မရောက်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ၊ အဝိမုတ္တစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ရှေ့အပြီးတည်း။

စေတောပရိယညာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏကထာ

၄၀၂။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏကထာယံ၊ ကထာ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ-နုဿတိညာဏာယာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမှ၊ ရှေးဘဝ၌ မှီဝဲ အပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့သော သတိ၌။ ယံ ညာဏံ၊ အကြင်ညာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ညာဏ်အလို့ငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ အတီတ-

ဇာတိသု၊ လွန်လေကုန်ပြီးသော ဘဝတို့ဟု။ နိဝုတ္ထခန္ဓာ၊ မှီဝဲအပ်သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား။ အဗျာ-ဝုတ္ထာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အနုဘူတာ၊ သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးကုန်သော၊ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့တည်း[1]။ ဝါ၊ တနည်းကား။ နိဝုတ္ထမမ္မာ၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ (နိဝုတ္ထာတိုက်ရိုက် မရှိလျှင် နောက်ကလိုက်ဘိ) နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား[2]။ ဂေါစရနိဝါသေန၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့်။ နိဝုတ္ထာ၊ မှီဝဲသုံးဆောင်အပ်ဘူးကုန်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ (ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏ-လိင်္ဂအာကာရစသော ဝိသေသတို့ဖြင့်) ပိုင်းခြားရ၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဆိန္နဝဋ္ဋ-မကာနုဿရဏာဒီသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိကုန်သော အရှင်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်းစသည်တို့၌။ ပရဝိညာဏ ဝိညာတာပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း ဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ သူတပါးတို့သည် ပိုင်းခြားရ၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ (ပရိစ္ဆိန္နာ နိဝုတ္ထာ-ကား လိုက်သည်။) တေ၊ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတမမ္မတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါနုံ-

---

၁-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမှ ယံ ညာဏံ၊ တဒဘိညာယ-ဟု သခေါ်ပအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို မှန်လိုသော ဆရာသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသကို လက်ဦးပြု၍ ထို၌ သတိညာဏ်တို့ကို ပြခြင်းငှါ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဟိ-စသည်ကိုဟန့်သော်။ ထိုစကား၌ ပုဗ္ဗေ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို ကေမှိ ဇာတိ-စသည်ကို ဟောသောကြောင့် အာဘိဘာလျှင် အဆုံးရှိသည်ကို ဤ၌ လိုအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် အတီတဇာတိသု-ဟူသည်။ နိဝါသ-သဒ္ဒါသည် ကမ္မသာဓနတည်း၊ ခန္ဓာမှ လွတ်သော နိဝသိတဗ္ဗခမ္မာသည်သည်လည်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္ထခန္ဓာ-မိန့်သော်။ နိဝုတ္ထ အဖြစ်သည်လည်း မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အဖြစ်ပင်တည်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကိုလည်း မိမိခံစားအပ်ဘူးကုန်၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္ထာတိ အဗ္ဗာဝုတ္ထာ သနုဘူတာ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပဋ္ဌိတာ နိရုဒ္ဓါ-မိန့်သော်။ ဤသို့ သသန္ဓတိပရိယာပန္န ဓမ္မအားဖြင့် နိဝါသ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဆိုပြီး၍ ယခုအခါ သာမန်အားဖြင့် ဆိုခြင်းငှါ နိဝုတ္ထခမ္မာ ဝါဘိ နိဝုတ္ထာ-ဟူပြီး၍ ထိုကို မှတ်ခြင်းငှါ နိဝုတ္ထာ ဂေါစရနိဝါသေန-စသည်ကိုဟန့်သော်။ (ပြည့်)

၂-နိဝုတ္ထာတိ-ဟူသော ဤပုဒ်သည် ဋီကာအလိုအားဖြင့် မရှိသင့်၊ နိဝုတ္ထမမ္မာ ဝါ နိဝုတ္ထာ-ဟု ဤတို့ မပါပဲ ဤမျှသာ ရှိသင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ယေဝ၊ ဘုရားတို့သည်သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ် သိအပ်ကုန်၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိတိ၊ ကား။ ယာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးဘဝ၌ မှီဝဲအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ သာ သတိ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိနှင့်။ သမ္မယုတ္တဉာဏံ၊ ယှဉ်သောဉာဏ်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣမသ္မိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏသ္မိ၊ ဉာဏ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ၊ ဉာဏ်အလို့ငှါ။ တေသု ဉာဏေသု၊ ထိုဉာဏ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။

အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ၊ (အထူးထူးသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ စသည်တို့၏ အစုမ်းအားဖြင့်) များသော

၁-ဂေါစရဘူတ ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မတို့သည် အာယပ်အားဖြင့် နိဝုတ္ထ မည်ကုန်သနည်းဟူ မူကား ဂေါစရဘူတာပိတိ ဂေါင္ရေသေဝနာယ အာသေဝိတာ အာရမ္မဏကရဏဝေသေန အနုဘူတာ နိဝုတ္ထာ နာမ ဟောန္တိတိ(ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၄၄)ထိုဂေါစရနိဝါသအားဖြင့် နိဝုတ္ထမည်သော ဓမ္မတို့သည်လည်း သပရာဝိညာဏဂေါစရအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ပြုခြင်းငှါ အတ္ထနော-စသည်ကုန်ကုန်သော်။ အတ္ထနော ဝိညာဏေန ဝိညာတာ-ဟူပြီး၍ အတယ်ငှါ ပရိစ္ဆိန္နာ-ဟူ၍ ဆိုသနည်း? ဂေါစရနိဝါသဖြင့် နိဝုတ္ထဖြစ်သော ဓမ္မတို့သည် သက်သက် ဝိညာဉ်ဖြင့်ဝိညာတမတ္တသားမဟုတ်ကုန်၊ ဧကစိတ္တကား ရှေးဦး ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏလိင်္ဂ-ဟာရ စသော ဝိသေသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်၏၊ ဤအနက်ကို ပြုခြင်းငှါဟူပေ။ ပရဝိညာဏဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာ၏ ဝါ နိဝုတ္ထာ-ဟု ဆောင်ရ၏စပ်။ နှ ကေဝလံ အတ္ထနော ဝိညာဏေန၊ အာတ ခေါ သေသဝိညာဏေန ဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ ဝါ နိဝုတ္ထာတိ အတ္ထော။ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတပရိစ္ဆိန္နဓမ္မတို့သည်လည်း အကြင်ကြောင့် အတိတ်ဘဝတို့၌သာလျှင် ဘုတပါးတို့သည် သိအပ်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်၏၊ ထိုဘုတပါးတို့သည်လည်း ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုဘုတပါးတို့၏ ဝတ္ထုမာနသန္တာန်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ထိုဓမ္မာတို့၏လည်း အာဘိတ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ထိုကြောင့် သိခါပတ္တဖြစ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏ ဝိသယဖြစ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုပြုခြင်းငှါ ဆိုနှင့်ရှုမကာနုဿရဏာဒီသု-ဟု မိန့်သော်။ အနုပါဒိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်သော အလုံးစုံသော သူတို့သည်ပင် ဆိုနှင့်ရှုမက ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို အနုဿရဏမည်သည် ထိုသူတို့၏ ပဋိပတ္တိကို အနုဿရဏာသည်း။ ထိုပဋိပတ္တိသည်ကား သခန်ဓအားဖြင့် ဆဋ္ဌာရမ္မဏဂ္ဂဟဏ-လက္ခဏာရှိ၏၊ ထိုဆဋ္ဌာရမ္မဏာကို ဤ၌ ပရဝိညာဏဝိညာတ-သဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတတို့သည်ကား ဘုရားတို့၏သာ ဝိသယဖြစ်ကုန်၏၊ တပါးသူတို့၏ ဝိသယဟုတ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် တေ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ လဗ္ဘန္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

အပြားရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ အနေကေဟိ၊ မျိုးစုဘကုန်သော။ ပကာ-ရေဟိ၊ နာမဂေါတ္တစ်သော အကြောင်းတို့နှင့်။ (သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။) ပဝတ္တိတံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ သံဝဏ္ဏိတံ၊ ချဲ့အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ၊ ကား။ သမနန္တရာတီတဘဝံ၊ အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောဘဝကို။ အာဒိ ကတ္တာ၊ ၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ဘဝထိုထိုဌာ။ နိဝုတ္ထသန္ထာနံ၊ မြို့ဝအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ ကား။ ခန္ဓပ္ပဋိပါဋိဝသေန ဝါ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝါ၊ စုတိနှင့်ပဋိသန္ဓေ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနုဂန္တွာ အနုဂန္တွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်၍ လျှောက်၍။ သရတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်ရင်း။ပ။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ ဇနာ၊ ခြောက်ဦးတို့သည်။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၁] တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ဦးတို့တွင်။ တိတ္ထိယာ၊ (ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ တာပသ စသော) အညတိတ္ထိတို့သည်။ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ လေးဆယ်တို့ကိုသာလျှင်။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကမ္ဘာ လေးဆယ်ထက်။ ပရံ၊ အလွန်ကို။ နှ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ၊ အားနည်းသော ပညာအစွမ်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ-ဝိရဟိတတ္တာ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ နည်းသောအစွမ်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိသာဝကာ၊ တို့သည်။ ကပ္ပသတမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအရာကိုရင်း။ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအထောင်ကိုရင်း။ အနုဿရန္တိယေဝ၊ အောက်မေ့ နိုင်ကုန်သည်သာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗလဝပညတ္တာ၊ အားကောင်း သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အသီတိမဟာသာဝကာ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်။ သတသဟဿကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာတသိန်း တို့ကို။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ နှစ်ပါးသော အဂ္ဂသာဝက တို့သည်။ ဧကံ အသင်္ခေ္ယံ၊ တသင်္ခေ္ယကိုရင်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ တသိန်းကိုရင်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဒွေ အသင်္ခေ္ယ-ယျာနိ၊ နှစ်သင်္ခေ္ယတို့ကိုရင်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ တသိန်းကိုရင်း။ အနုဿ-

ရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတေသံ၊ ထိုမဟာသာဝက အဂ္ဂသာဝက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏။ အာဘိနိဟာရော၊ ဆုတောင်းရာကာလသည်။ ဇေတ္တကော၊ ဤ၌ရှေကမ္ဘာကြီး တသိန်းတသိန်း အလွန်ရှိသော တသခြေ့, နှစ်သခြေ့ ပမာဏရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတို့အား။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ သခြေ့ မည်မျှသာဟု ကာလ အပိုင်း အခြား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တိတ္ထိယာ၊ အညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိမေဝ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကိုသာလျှင်။ သရန္တိ၊ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ ခန္ဓပဋိပါဋိံ၊ ကို။ မဇ္ဈိတ္ဘာ၊ လွတ်၍။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိကင်္ဂြိုဟ်၍ အကြားဌ် တစုံတခုကို မသုံးသပ်ပဲ ပဋိသန္ဓေကို အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ သရိတုံ၊ ၎။ နု သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့။ အန္ဓာနံ၊ သူကန်းတို့အား။ ဣစ္ဆိတ-ပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဧတေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့အား။ ဣစ္ဆိတပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရာကို ကောက်ကာင်ကာ အောက်မေ့နိုင်ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ခဲ့၍ဆိုအံ့။ အန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယဒိ၊ တောင်ဝှေးကို။ အမုဉ္စိတ္ဘာဝ၊ မလွတ်မူ၍သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဧवं-တထာ၊ တူ။ ဧတေ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပါဋိံ၊ ကို။ အမုဉ္စိတ္ဘာဝ၊ လျှင်။ သရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပကတိ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိယာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ လျှောက်၍ လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သက်မန္တိ၊ ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ အသီတိမဟာ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ (တထာ၊ ထိုအတူ။ ခန္ဓပဋိပါဋိယာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သက်မန္တိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒ္ဒိန္ဒံ၊ နှစ်ဦးကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့အား။ ခန္ဓပဋိပါဋိကိစ္စံ၊ ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေသာ အတ္တဘာဝသ၊ တခုသော အတ္တဘောဝ၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ ဖန်။ အပရသ၊ တပါးသော အတ္တဘောဝ၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သက်မန္တာ၊

ပြောင်းကုန်၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအဂ္ဂသာဝကတို့နှင့်အတူ။ (သရဏ္ဍိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။)

ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သမ္ဗညုဘုရားတို့အား။ ခန္ဓပဋိပါဋိကိစ္စံ၊ သည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ တည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိသင်္ခါတကိစ္စံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် (တခုသောအတ္တဘောမှ, တခုသောအတ္တဘောသို့) ပြောင်းခြင်း ကိစ္စသည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသမ္ဗညုဘုရား တို့အား။ အနေကာသု၊ မျှားစ္ဆာကုန်သော။ ကပ္ပကောဋိသု၊ ကမ္ဘာကုဋေ တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ ဝါ၊ အောက်၌ရင်း။ ဥပရိ ဝါ၊ အထက်၌ရင်း။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင် အကြင်အရာကို။ (သရိတုံ၊) အောက်မေ့ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ တံ-ဌာနံ၊ သည်။ ပါဏဒေမဝ၊ ထင်ရှားသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပေယျာလပါဋိံ၊ ပေယျာလ-ရှိသော ပါဋိကို။ (ပဌမ္ဘာ၊ ရှတ်ကုန်သော သူတို့သည်။ ပဌမံ စျာနံ။ပ။ ပဉ္စမံ စျာနန္တိ၊ စျာနံဟူ၍ ။ အာဒိပရိယောသာနမေဝ၊ အစနှင့်အဆုံးကိုသာလျှင်။ ဂဏှန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။) သံခိပိတ္တာ၊ ချုံး၍။ (သဇ္ဈာယန္တိ) ဝိယ၊ သရဇ္ဈာယ် ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေါ၊ တူ။ အနေကာပိ ကပ္ပကောဋိယော၊ တပါးမက မျှားစ္ဆာ သော ကမ္ဘာကုဋေတို့ကို။ သံခိပိတ္တာ၊ ၍။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်တရားကို။ (ဣတုံ၊ ငှါ။) ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တတြ တတြေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဩကဏ္ဍန္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ကုန်သက်ကုန်လျက်။ သိဟောဂ္ဂန္ဓဝသေန၊ ခြသေ့မင်း၏ အလားကဲ့သို့ ခုန်ကျော်သည့် အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွား ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေါ၊ ဤသို့။ ဂစ္ဆန္တာနံ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွားကုန် သော။ နေသံ၊ ထိုသမ္ဗညုဘုရား မြတ်စွာတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကတဝါလဝေပေရိစယဿ၊ ပြုအပ် ပြီးသော သားမြီး၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်းတခုကို ဆိုင်ပြိုင်ထိုးပစ်ခြင်းငှါ လေ့လာခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သားမြီးမျှင်ကို မှန်အောင်ပစ်ခြင်း၌ လေ့လာ ပြီးသော။ သရဘင်္ဂသဒိသဿ၊ ဘုရားလောင်း သရဘင်္ဂလေးသွားကျော်နှင့် တူသော။ ဓနုဂ္ဂဟဿ၊ လေးသွားသည်။ ခိတ္တော၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော။ သရော၊ မြားသည်။ အန္တရာ၊ အကြားဌာ။ ရုက္ခလတာဒီသု၊ သစ်ပင် နွယ်စသည်တို့၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိတွယ်မူ၍။ လက္ခေ့ယေဝ၊ လက်မှန်တိုင် ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ စက်တိုင်၌သာလျှင်။ ပတတိ ယထာ၊ ကျသကဲ့သို့၊ ဝါ၊

မှန်သကဲ့သို့။ နှ သင္ဘတိ ယထာ၊ လက်မှန်တိုင်သို့ မရောက်မီအကြား၌ မငြိ သကဲ့သို့။ နှ ဝိရဇ္ဈတိ ယထာ၊ မချုတ်ယွင်းသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အန္ဓရန္ဓရာသု၊ ထိုထိုဘဝ၏ အကြားအကြား ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိသု၊ ဘဝတို့၌။ နှ သင္ဘတိ၊ မငြိ။ နှ ဝိရဇ္ဈတိ၊ မချုတ်ယွင်း။ အသင္ဘမာနံ၊ မငြိမူ၍။ အဝိရဇ္ဈမာနံ၊ မချုတ်ယွင်းမူ၍။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနံယေဝ၊ လိုအပ်လိုအပ်သော အရာကိုသာလျှင်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။

ပန၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာဆိုအံ့။ ဣမေသု စ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရဏ-သတ္တေသု၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော ပဋိဂ္ဂါလ်တို့တွင်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ခဏ္ဍုပနက-ပဘံဝသဒိသံ၊ ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ပကတိသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ဒီပပဘာသဒိသံ၊ ပကတိ ဆီမီးရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ မဟာသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊သည်။) ဥက္ကာပဘာသဒိသံ၊ မီးရှူးတန်ဆောင် အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) သြသဓိတာရကပဘာသဒိသံ၊ သောက်ရှူး ကြယ်ရောင်နှင့်တူသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။ စန္ဒပဘာသဒိသံ၊ လရောင်နှင့်တူသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ရသ္မိသဟဿပဋိမဏ္ဍိတသရဒသူရိယ-မဏ္ဍလသဒိသံ၊ ရောင်ခြည်တထောင်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော သရဒ အခါတက်သော နေဝန်းအုရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။

[၄၂] စ၊ တနည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ယဒ္ဓိကောဋ္ဌိဂမနံ ဝိယ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့် သွားခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိ-သာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ သည်။) ဒဏ္ဍကသေတုဂမနံ ဝိယ၊ (မြစ်ငယ်ကိုကူးခြင်းငှါ တခုသော) တုံးငယ်ခင်းသောတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ဇယ်သေတုဂမနံ ဝိယ၊ လေးယောက် ငါးယောက်သော သူတို့သွားခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော

ဗျည်ခင်းတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူသည်။ ပ ။ သကဒ္ဒေသေတုဂမနံ ဝိယ၊ လှည်းသွားလောက်သောတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူ သည်။ ပ ။ မဟာဇဿ်မဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ မျှားစ္ဆာသော ခြေကုန်သည် အပေါင်း တို့ သွားအပ်သော ခရီးသို့ သွားသည်နှင့် တူသည်။ ပ ။ မဟာသကဒ္ဒ-မဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ မျှားစ္ဆာသော လှည်းတို့ဖြင့် တပေါင်းတည်း သွားလောက် သော ခရီးမသို့ သွားသည်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဣမသ္မိं အဓိကာရေ၊ ဤ စိတ္တံ ပညာ့ဘာဝယံဟု စိတ္တသီသဖြင့် သာဝကအား ပြအပ်သော သမာဓိဘာဝနာအရာ၌။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အနုဿရတိတိ။ပ။ သရတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၄၀၃။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏကို ဤ၌ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသာဝကတို့ အောက်မေ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုဿရိတုကာမေန၊ အောက်မေ့လိုသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ ပြုစလက်သစ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှနောက်၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တေန၊ ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါ ခဲ့၍။ ရဟောဂတေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လီနေန၊ အထူး ထူးသော အာရုံမှနစ်၍ တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာထားလျက်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ စတ္တာရိဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ အာဘိညာပါဒကစတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပစ္ဆိမာ၊ အလုံးစုံ တို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ နိသဇ္ဇာ၊ ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုထ်ကို။ အာဝဇ္ဇ-တမ္ဘာ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အာသနပညာပနံ၊ နေခြင်း၏ ရှေးနေရာ ခင်းခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိတမ္ပိ၊ ၏။ သေနာသနပ္ပဝေသနံ၊ ကျောင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို။ ပတ္တစီဝရပဋိသာမနံ၊ သပိတ်သင်္ကန်း သိုမှီးခြင်းကို။ ဘောဇနကာလေ၊ ဆွမ်းစားရာကာလကို။ ဂါမတော၊ မှ။ အာဂမန-ကာလေ၊ လာသောကာလကို။ ဂါမေ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ၎။ စရိတ-ကာလေ၊ လှည့်လည်သောကာလကို။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ၎။ ပဝိဋ္ဌ-ကာလေ၊ ဝင်သောကာလကို။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နိက္ခမနကာလေ၊ ထွက်သောကာလကို။ စေတိယင်္ဂဏဝေါဓိယင်္ဂဏဝန္ဒနကာလေ၊ စေတီ ပြင်, ဗောဓိပြင်၌ စေတီဗောဓိကို ရှိခိုးသော ကာလကို။ ပတ္တဓောဝန

ကာလော၊ သပိတ်ဆေးသော ကာလကို။ ပတ္တပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏတော၊ သပိတ်ကို လှမ်းယူသည်မှ။ ယာဝမုခဓောဝနာ၊ မျက်နှာသစ်သော ကာလ တိုင်အောင်။ ကတကိစ္စံ၊ ပြုအပ်သော် ကိစ္စကို။ ပစ္ဆူသကာလေ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဋ္ဌိလောမဂ္ဂေမနေ၊ ပြန်သောအစဉ်ဖြင့်။ သကသံ ရတ္တိန္ဒိဝံ၊ အလုံးစုံသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွေ့ကံ၊ ဤ၍သော ကိစ္စသည်။ ပကတိစိတ္တသပိ၊ ပြကတော့သော စိတ်အားလည်း။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တသ၊ ပရိကံ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋမေव၊ ထင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွေ့ ဤကိစ္စအပေါင်းတို့ဘင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံ တခုသော ကိစ္စသည်။ နု ပါကဋံ၊ မထင်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ပုန၊ ဖန်၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တွေ့ကေန၊ ဤပါဒကစျာန်ဝင်စားခြင်းမျှဖြင့်။ (အနု-ကာရဋ္ဌာနေ၊ အမိုက်မှောင်အဘိ အလင်းမရှိသောအရပ်၌။) ဒိပေ၊ ဆီမီးကို။ ဇလိတေ၊ ညှိထွန်းအပ်သည်ရှိသော်။ ပါကဋံ ဝိယ၊ သို့။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[1]။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋ္ဌိလောမဂ္ဂေမနေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒုတိယဒိဝသေပိ၊ နေ့၌ဌင်း။ပ။ အစုမာသေပိ၊ လခွဲ၌ဌင်း။ မာသေပိ၊ ၌ဌင်း။ ယာဝ သံဝစ္ဆရာပိ၊ တနှစ်တိုင်အောင်ဌင်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတေနေ၊ ဥပါယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံးဌင်း။ ဝိသတိဝဿာနိ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးဌင်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ အတ္ထိ နော၊ ၏။ ပဋ္ဌိသန္ဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊

---

[1] ဓားယော် သွေးသော ကျောက်သည် ဓားယော်၏သက်သောအဖြစ်ကု ဆောင်သကဲ့သို့ ပါဒကစျာန်သည်လည်း သတိပညာတို့၏ ထက်သောအဖြစ်ကို ဆောင်တတ်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုပါဒကစျာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့် ထိုယောဂီ၏ ထိုသတိပညာတို့သည် အလွန်ရင့်ခြင်း ထက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သဘည်း၊ ထိုကြောင့် ဒီပေ ဇလိတေ ဝိယ ပါကဋံ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည့်)

၏။ တာဝ၊ လောက်။ အာဝဇ္ဇနေန၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ပုရိမဘဝေ၊ ဤဘဝမှ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝ၌။ စုတိကွဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမ-ရူပံ၊ မိမိအကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရူပ်ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ (ဤအာဘိညာဉ် ဘာဝနာ၌ ပြုအပ်ပြီးသော လေ့လာခြင်းရှိသော) ပညာရှိဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဌမဝါရေနေဝ၊ ရှေးဦးစွာသော အကြိမ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌါဒေတွာ၊ ခွါ လှစ်၍။ စုတိကွဏေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်း ငါ။ ပဟောတိ-သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမဘဝေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ သည်။ အသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ အသံ၊ တပါးသောကံကြောင့် ဖြစ်သော နာမ်ရူပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဌာနံ၊ ထို နိုက္ခေပဌာနသည်။ အာဟုန္ဒရိကံ၊ ကျဉ်းမြောင်း၏။ အန္ဓတမမိုဝ၊ အင်္ဂါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မှောင်အမိုက်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ဓုရနိုက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ နှ ကာတမ္ဘော၊ မပြုသင့်။) ဒုပ္ပညော၊ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဒ္ဒသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။ တေနာပိ၊ ထိုဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။

[၄၃] အဟံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌါဒေတွာ၊ ၍။ စုတိကွဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ ငါ။ နှ သက္ကောမိ၊ မတတ်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဓုရနိုက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ နှ ကာတမ္ဘော၊ မပြုသင့်။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဒေဝ ပါဒကစျာနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာ-ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတော စ၊ ထိုပါဒကစျာန်မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာယ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တံ ဌာနံ၊ ထိုသားသောအရာကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကရောန္တော၊ ပြုသောယောဂီသည်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဗလဝါ၊ အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဏိကတ္ထာယ၊ စုလစ်မှန်းချန်တပ်သော ပြာသာဒ်၏ အထွဋ် အလို့ငှါ။ မဟာရုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော သစ်ပင်ကို။ ဆိန္ဒန္တော၊ ဖြတ်သည် ရှိသော်။ သာခါပလာသဆေဒနမတ္တေနေဝ၊ အခက်အရွက်ကို ဖြတ်ကာမျှ ဖြင့်လျှင်။ ဖရသုဓာရာယ၊ ပုဆိန်သွားသည်။ ဝိပန္နာယ၊ ပဲ့ကြွေပျက်စီးသည် ရှိသော်။ မဟာရုက္ခံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ငါ။ အသက္ကောန္တောပိ၊ မတတ်နိုင်

သော်လည်း။ ဓုရနိုကွေ့ပံ၊ ကို။ အကတ္တာဝ၊ လျှင်။ ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်း ဘဲဖိုသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တိဓိဏံ၊ ထက်သော။ ဖရသုံ၊ ကို။ ကာရာပေတ္တာ၊ ပြုစေ၍။ ပုန် အာဂန္ဓာ၊ တဖန်လာပြန်၍။ ဆိန္နေယျ၊ ယထာ၊ သို့။ ပုန် ဝိပန္နာယ စ၊ တဖန်ပ,ကြွေ ပျက်စီးပြန်သော်လည်း။ ပုနပိ၊ လည်း။ တထေဝ၊ လျှင်။ ကာရေတ္တာ၊ ၍။ ဆိန္နေယျ၊ ယထာ၊ သို့။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဝေါ၊ သို့။ ဆိန္ဒန္တော၊ သော်။ ဆိန္နဿ ဆိန္နဿ၊ ဖြတ်အပ်ပြီး ဖြတ်အပ်ပြီးသော အရာ၏။ ပုန် ဆေဘဗ္ဘာဘာဝတော စ၊ တဖန်ဖြတ်ဖွယ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အစ္ဆိန္နဿ၊ မဖြတ်သေးသော အရာကို။ ဆေဒနတော စ၊ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ နိ စိရသော၊ မကြာမြင့်မီလျှင်။ မဟာရုက္ခံ၊ ကို။ ပါတေယျ၊ ယထာ၊ လည်းစေရာသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပါဒကဏ္ဍာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ်။ အာဝဇ္ဇိတံ၊ ဆင်ခြင်အပ်ပြီးသောအရာကို။ အနာဝဇ္ဇိတ္တာ၊ တဆပ်မဆင်ခြင်မူ၍။ ပဋ္ဌိသန္ဓိမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ နိ စိရသော၊ လျှင်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌဟိဒ္ဓတ္တာ၊ ၍။ စုတိကွဏော၊ ဌ်။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရေယျ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်အပြီး တည်း။ ကဋ္ဌဖာလကကေသောဟာရကာဒီဟိပိ၊ ထင်းခဲ့သော ယောက်ျား ဥပမာ, ဆံရိတ်သော ရဟန်းဥပမာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တသ္မိံ ဝစနက္ကမေ၊ ထိုစကားအစဉ်၌။ ပစ္ဆိမနိသဒ္ဒတော၊ အားထုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းကိစ္စမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ယာဝ ပဋ္ဌိ-သန္ဓိတော၊ ဤဘဝပဋ္ဌိသန္ဓေတိုင်အောင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တ-ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အံ့။ တံ၊ ထိုနောက်ဆုံး ထိုင်နေခြင်းကြီယာမှစ၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေတိုင်အောင် အာရုံပြုသောဉာဏ်သည်။ ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏံ နာမ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်၏ ပရိကံအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိနှင့် သမ္ပယုတ် ဉာဏ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတီတံသဉာဏန္တိပိ၊ အတီတံသ ဉာဏ်မည်၏ ဟူ၍လည်း။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့စကားသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော အတီတံသဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုသည်ဖြစ်အံ့။) နယုဇ္ဇတိ၊

မသင့်။ ပန၊ စင်စစ်။ ယဒါ၊ ၌။ အသ ဘိက္ခုနော၊ အားး။ ပဋိသန္ဓိं၊ ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနှာ့မရုပ်၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ -တသ္မိं စ၊ ထိုမနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်လည်း။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ-ဇဝနာနံ၊ အကြင် လေးကြိမ်ငါးကြိမ် ဇောတို့တွင်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဇောတို့သည်။ ပရိကမ္မာဒိ-နာမကာနိ၊ ပရိကံ စသည်အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရ ဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဇောသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာ-စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အသ-ဘိက္ခုနော၊ အားး။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာစိတ်နှင့်။ သဟ၊ ကဋ္ဌ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ တေန ဉာဏေန၊ နှင့်။ သမ္မယုတ္တာယ၊ သော။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ နည်း။ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ၊ တခုသော ဘဝကိုဝင်း။ ဝါ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာအစဉ်ကိုဝင်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့် တကွသော။ သဉ္ဇာတိံ၊ ညွှန်းအပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနု-ဿရတိ၊ ၏။

၄၀၄။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဧကမ္ပိ ဇာတိန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ-မူလံ၊ ပဋိသန္ဓေ အရင်းရှိသော။ စုတိပရိယောသာနံ၊ စုတိအဆုံးရှိသော။ ဧကဘဝပရိယာပန္နံ၊ တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဧကမ္ပိ ခန္ဓသန္တာနံ၊ တခု သော ခန္ဓာအစဉ်ကိုဝင်း။ ဒ္ဒေပိ ဇာတိယောတိအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အနေကေပိ

၁-ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏ်၏ ကာမာဝစရ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထိုစကား ဆိုသင့်၏၊ အနုန္တရဘဝစုတိစိတ်၏ ဤဖက်အတွင်း ပဝတ္တိခန္ဓာကို အာရုံပြု၍ ရူပါဝစရစိတ် ဖြစ်သည်ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသည်မရှိတည်း။ (ပြည်)

သံဝန္ဓကပ္ပေတိအာဒီသု၊ တို့ဦ့်။ ပရိဟာယမာနော၊ ကုန်ဆဲပျက်ဆဲသော။ ကပ္ပေါ၊ အသခ်ေ့ယျကပ်သည်။ သံဝန္ဓကပ္ပေါ၊ မည်၏[1]။ ဝဒ္ဓမာနော၊ ဖြစ်ဆဲပွါးဆဲသော။ (ကပ္ပေါ၊ သည်။) ဝိဝန္ဓကပ္ပေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကပ်တို့တွင်။ သံဝဋ္ဋေန၊ သံဝန္ဓကပ်ဖြင့်။

[၄၄] သံဝန္ဓဋ္ဌာယီ၊ သံဝန္ဓဋ္ဌာယီကပ်ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တံမူလကတ္တာ၊ ထိုသံဝန္ဓကပ်လျှင် အရင်းရှိသည် အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝိဝဋ္ဋေန စ၊ ဝိဝန္ဓကပ်ဖြင့်လည်း။ ဝိဝန္ဓဋ္ဌာယီ၊ ကို။ ဂဟိ-တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သံဝန္ဓဋ္ဌာယီ ဝိဝန္ဓ-ဋ္ဌာယီကို ယူအပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ စတ္တာရိမာနိ။ ပ။ ဋ္ဌာယီတိ၊ ဟူ၍။ ယာနိ တာနိ ကပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တာနိ ကပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသံဝန္ဓကပ္ပေါ် စသောပါဠိ၌။ အာပေါသံဝဋ္ဋော၊ ရေဖြင့် ပျက်ခြင်းငင်း။ တေဇောသံဝဋ္ဋော၊ ငင်း။ ဝါယောသံဝဋ္ဋော၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံဝဋ္ဋာ၊ ပျက်ခြင်းတို့သည်။ တယော၊ သုံးပါးတို့တည်း။ အာဘဿရာ၊ အာဘဿရဘုံငင်း။ သုဘကိဏ္ဏာ၊ ငင်း။ ဝေဟပ္ဖလာ၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံဝဋ္ဋသီမာ၊ ပျက်ရာ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ တိသော၊ သုံးပါးတို့တည်း။

ယဒါ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကပ်သည်။ တေဇေန၊ မီးဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ပျက်၏။ (တဒါ၊ ၌။) အာဘဿရတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံကို။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ ဃယ္ယတိ၊ လောင်အပ်၏။ ယဒါ၊ ၌။ (ကပ္ပေါ၊ သည်။) အာပေန၊ ဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သုဘကိဏ္ဏတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံ သည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိလီယတိ၊ ကြေပျက်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝေဟပ္ဖလတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓံသတိ၊ ကြေလွင့်ပျောက်ပျက်၏။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ အနက်အားဖြင့်ကား။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်း၌လည်း။ (သုံးပါးသော သံဝဋ္ဋကာလ၌ ဟူလို။) ကော်၊ တခုသော။ ဗုဒ္ဓဝေတ္တော်၊ ဗုဒ္ဓဝေတ်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။

၁-ထိုကပ်သည် အတ္ထအားဖြင့် ကာလတည်း၊ ကာလ၏ ပညတ်ဖြစ်၍ ဟာနိအဖြစ် မရှိသော်လည်း ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သခ်ါရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကာလ၏ ဟာနိကို မှတ်အပ်၏။ သံဝဋ္ဋနံ ဝိနဿနံ သံဝဋ္ဋော၊ ပြီ။ (ပြည်)

ဇာတိခေတ္တံ၊ ဇာတိခေတ်ရင်း။ အာဏာခေတ္တံ၊ ရင်း။ ဝိသယ-ခေတ္တဉ္စ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်မည်သည်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ဗုဒ္ဓခေတ်တို့တွင်။ ယံ-ယတ္တကံ ဌာနံ၊ အကြင်ရွှေသောအရပ်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဂဟဏာဒီသု၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာ အခါစသည်တို့၌။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ တသောင်းစကြဝဠာ အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံ-တတ္တကံ ဌာနံ၊ ထိုမျှလောက်သော အရပ်သည်။ ဇာတိခေတ္တံ၊ မည်၏။ အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ကောဋိသတသဟဿ-စက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ စကြဝဠာကုဋေတသိန်း အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အာဏာခေတ်၌။ ရတနသုတ္တံ၊ ရတနသုတ်ပရိတ်တော်သည်ရင်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ပရိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ ဝိသယခေတ္တံ၊ ဝိသယခေတ်သည်။ အနန္တံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသည်။ အပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ-ဝိသယ-ခေတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ယာဝတာ ဝါ ပန အာကခေ်ယျာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထ-ယသ္မိံ ဝိသယခေတ္တေ၊ အကြင်အနန္တအပရိမာဏဖြစ်သော ဝိသယခေတ်၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ဥ ယျတရားကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာကခ်တိ၊ သိခြင်းငှါ အလိုတော်ရှိ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုဥ ယျတရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူနိုင်၏။ ဝေါ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတေသု တိသု ဗုဒ္ဓခေတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဧကံ အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ပန၊ ထိုအာဏာခေတ်သည်ကား။ ဝိနဿန္တေ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဇာတိခေတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဋ္ဌမေव၊ ပျက်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနဿန္တဉ္စ၊ ပျက်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ တကွဲနက်သာလျှင်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ သဏ္ဌာဟန္တမ္ပိ၊ ဖြစ်ပွါးတည်ထောင်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ လျှင်။ သဏ္ဌာဟတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအာဏာခေတ်၏။ ဝိနာသော စ၊ ပျက်ခြင်းကိုရင်း။ သဏ္ဌ-ဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကိုရင်း။ ဝေါ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၀၅။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အုံ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ နဿတိ၊ ပျက်၏။ (တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။) အာဒိတောဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး

သည်။ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဘာ၊ တက်လတ်၍။ ကောဋ္ဌိသတသဟဿာ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ကေံ မဟာဝဿံ၊ တပြိုင်နက် သည်းထန်စွာသော မိုးယိုးပေါက်သည်။ ဝဿတိ၊ ရှာ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗပီဇာနိ၊ ရှိသမျှသော မျိုးတို့ကို။ နိဟရိတ္ဘာ၊ ထုတ်၍။ ဝပန္တိ၊ ကြဲကုန်၏။ သယော်သု၊ ကောက်ပင်တို့သည်ကား။ ဂေါခါယိတကမတ္တေသု၊ နွားတို့သည် စားလောက်သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ဇာတေသု ပန၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်မူကား။ ဂဠုဘရဝံ၊ မြည်း၏အသံနှင့်တူသော အသံကို။ ရဝန္တော၊ မြည်လျက်။ ကေဝိန္ဒမ္ပိ၊ မိုးယိုးတပေါက်မျှလည်း။ နဝဿတိ၊ မရှာ။ တဒါ၊ ၌။ ပစ္ဆိန်နှံ၊ ပြတ်သော။ ဝဿံ၊ မိုးယိုးသည်။ ပစ္ဆိန္နမေဝ၊ အလျင်း ပြတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤမိုးယိုးပြတ်ကြီး ပြတ်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ သော။ပ။ နဝဿတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ-ယဿိံ သမယေ၊ ၌။ ဗဟူနိ ဝဿာနိ၊ များစွာ သော နှစ်တို့ပတ်လုံးရင်း။ပ။ [၄၅] ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ၊ များစွာ သော နှစ်အသိန်းတို့ပတ်လုံးရင်း။ ဒေဝေါ၊ သည်။ နဝဿတိ၊ မရှာ။ သော သမယော၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။]

ဝဿူပဇီဝိနော၊ မိုးယိုးကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ တို့သည်။ (ကာလက်တ္ဘာ၊ သေကုန်၍။ ပြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) ပုပ္ဖဝလ္လူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေး ကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလက်တ္ဘာ၊ ၍။ ပြဟ္မ-လောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒီဃော၊ ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနေ၊ အခွန်သည်။ ဝီတိဝတ္တေ၊ လွန်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ခန်းခြောင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောက် မှ။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မစ္ဆကစ္ဆပါပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလက်တ္ဘာ၊ ၍။ ပြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ နေရယိကသတ္တာပိ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ (ကာလက်တ္ဘာ၊၍။ ပြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) ဘတ္ထ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့တွင်။ နေရယိကာ၊ တို့သည်။ သတ္တမသူရိယပါတုဘာဝေ၊ သဲတွမနေထင်ရှားပေါ်သည်။ (သတိ၊သော်။) ဝိနဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ဗျာနံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့။ ဧတေသဉ္စ၊ ဤဝဿူပဇီဝိနော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုဋ္ဌိကွမ်းပိုင်ဋ္ဌတာ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်ခဲ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဗျာနာဓိဂမာယ၊ ဗျာန်ရခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မဖြစ်ထိုက်ကုန်ခဲ့။ တေ သတ္တာ၊ ထိုဒုဋ္ဌိကွဘေး နှိပ်စက်သောသတ္တဝါ, ဗျာန်ရခြင်းငှါ မထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိတ္တာဘာစသော ဗြဟ္မာဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ-အယံ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ ပဋိလဒ္ဓဗျာနဝသေန၊ ရအပ်သော ဗျာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ဗျာန်ဖြစ်သင့်သည်ကို ဆိုပေအံ့။ တဒါ၊ ထိုကမ္ဘာ ပျက်လုနီး သောအခါ၌။ ဝဿသတသဟဿဿ၊ အနှစ်တသိန်း၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောကာလ၌။ ကပ္ပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံဟု။ (ဥတ္တာ၊ ၍။)လောကဗျူဟာ နာမ၊ လောကကို စည်းပေါင်းနှီးဆော်တတ်သောကြောင့် လောကဗျူဟာ အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-ဝစရဒေဝါ၊ တို့သည်။ မုတ္တာသိရာ၊ ပြေလွတ်သော သျှောင်ထုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝိကိဏ္ဏကေသာ၊ ဖရိုဖရဲကြဲသောဆံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရုဒမုခါ၊ ငိုသောမျက်နှာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဿုနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပုဉ္ဆမာနာ၊ သုတ်ကုန်လျက်။ ရတ္တဝတ္ထနိဝတ္ထာ၊ နီသောအဝတ် ဝတ်ကုန်လျက်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖောက်ပြန်သောအဆင်းကို ဆောင်ကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ မနုဿပထေ၊ လူတို့ခရီး၌။ ဝိစရန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လျက်။ ဧवं၊ သို့။ အာရောစေန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ မာရိသာ၊ အချင်းတို့။ ဣဒါနိ၊ ဤတော၊ ဤနှစ်မှ။ ဝဿသတ-သဟဿဿ၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ။ အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ ဝိနသ္သိဿတိ၊ ပျက်လတ္တံ။ မဟာ-သမုဒ္ဒေါပိ၊ သည်လည်း။ ဥဿုသ္သိဿတိ၊ ခန်းခြောက်လတ္တံ။ အယဉ္စ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်ရင်း။ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ၊ မြင်းမိုရ်တောင် မင်းသည်ရင်း။ ဥဒ္ဓယှိဿန္တိ၊ လောင်အပ်ကုန်လတ္တံ။ ဝိနဿိဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်လတ္တံ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ လောကဝိနာသော၊ လောကဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ။ မာရိသာ၊ တို့။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာကုသိုလ်ကို။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်။ ပ။ မာရိသာ၊ တို့။

ဥပေက္ခံ၊ ကို။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်။ မာတရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌဟထ၊ လုပ်ကျေးကြကုန်။ ပ။ ကုလေ၊ အမျိုးဌ်။ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ကြီးသောသူတို့အား အရိုအသေပြုကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစေန္တိ၊ ကုန်၏။

တေသံ၊ ထိုလောက ဗျူဟာကာမာဝစရ နတ်တို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတ္ဝာ၊ ၍။ ယေဘုယ္ယေန၊ ဖြင့်။ မနုဿာ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဘုမ္မဒေဝတာ စ၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့သည်ရင်း။ သံဝေဂဇာတာ၊ ဖြစ်သော သံဝေဂရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ မုဒုစိတ္တာ၊ နူးညံ့သောစိတ် ရှိကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ မေတ္တာဒီနိ၊ မေတ္တာ အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်တို့ကို။ ကရိတ္ဝာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ဌ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရ နတ်ပြည်ဌ်။ ဒိဗ္ဗသုဓာဘောဇနံ၊ နတ်ပြည်ဌ်ဖြစ်သော သုဓာဘုတ်ကို။ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝါယောကသိဏေ၊ ဝါယောကသိုဏ်းဌ်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ စျာနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိလဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ တဒဲ့ပေ ပန၊ လူ ဘုမ္မဇိုဝ်းမှ တပါးသော အပါယ်သတ္တဝါတို့သည် ကား။ အပရာပရိယဝေဒနီယေန ကမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မရဟိတော၊ ကံမှကင်းသော။ သံသာရေ၊ ဌ်။ သံသရမာနော၊ ကျင်လည်သော။ သတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေပိ၊ ထိုအပါယ်မှ စုတေ၍ နတ်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ပြည်ဌ်။ တတော၊ ထိုရှေးအတူလျှင်။ စျာနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ်။ ပဋ္ဌိလဒ္ဓစျာနဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘသော ဗြဟ္မာပြည်ဌ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ စကားပြတ်သည်ကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝဿူပဇ္ဇေဒတော၊ မိုးပြတ်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်ဌ်။ ဒီဃသာ အဒ္ဓုနော၊ ရှည်စွာသောအဓွန့်၏။ အစ္စယေန၊ ဌ်။ ဒုတိယော သူရိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လာ၏။ (ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ ထင်ပြီ။) ဟောတိ။ ပ။ သမယောတိ၊ အစရှိသော။ သတ္တသူရိယံ၊ သတ္တသူရိယပါတုဘာဝသုတ်ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အံ့။ (စ-ကား ပဒါလက်ာရ။) တသ္မိံ၊

ထိုဒုတိယနေ့ဝန်းသည်။ ပါတုဘူတော၊ ထင်ရှားဖြစ်လတ်သော်။ [၄၆] ရတ္တိ-ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ညဉ့်အပိုင်းအခြားသည်။ နေ့ဝ ပညာယတိ၊ မထင်။ ဒိဝါပရိစ္ဆေ-ဒေါ၊ သည်။ နှ ပညာယတိ၊ မတင်။ ဧကော သူရိယော၊ တခုသော နေ့ဝန်း သည်။ ဥဒ္ဒေတိ၊ တက်၏။ ဧကော၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ လောကော၊ လောကဓာတ်သည်။ အဝိစ္ဆိန္နသူရိယသန္ဓာပေါ၀၊ မပြတ် သော နေပူရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ပကတိ-သူရိယော၊ ကမ္ဘာဦးကပေါ်သော ပြကတော့နေဗိမာန်၌။ သူရိယဒေ-ဝပုတ္တော၊ နေနတ်သားသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကပ္ပဝိနာသကသူရိယော၊ ကမ္ဘာပျက်နေ့ဝန်း၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော နေ့ဝန်းတို့တွင်။ ပကတိသူရိယော၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ တက် လတ်သော်။ အာကာသေ၊ ၌။ ဝလာဟကာပိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်ရင်း။ ခုမသိခါပိ၊ အခိုးညွှန့်တို့သည်ရင်း။ စရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ကပ္ပဝိနာသက-သူရိယော၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်ကား။ အာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံ ပြင်ကဲ့သို့။ ဝိဂတခုမ၀လာဟကံ၊ ကင်းသောအခိုးတိမ်တိုက်ရှိသော။ နိမ္မလံ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော။ နဘံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌ မဟာနဒီယော၊ ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, သရဘူ, အစိရ၀တီ, မဟီမည်သော မြစ်ကြီး ငါးစင်းတို့ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ သေသကုန္နဒီအာဒီသု၊ ကြွင်းသောမြစ်ငယ် စသည်တို့၌။ ဥဒကံ သုဿတိ၊ ရေခန်းခြောက်၏။

တတောပိ၊ ထိုဒုတိယနေ့ဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဒံ၊ ၌။) ဒီဃသ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ တတိယော သူရိယော၊ တတိယ နေ့ဝန်းသည်။ ပါတုဘ၀တိ၊ ၏။ ယသ၊ အကြင်တတိယနေ့ဝန်း၏။ (ယံ သန္ဓာယ၊ ကဲ့သို့ နိယတ်ကင်းသောပုဒ်တည်း။) ပါတုဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ မဟာနဒိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုတတိယနေ့ဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဒံ၊ ၌။) ဒီဃသ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ စတုတ္ထော သူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘ၀တိ၊ ၏။ ယသ၊ အကြင်စတုတ္ထနေ့ဝန်း၏။ ပါတုဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ ဟိမ၀တိ၊ ဟိမ၀န္တာ၌။ မဟာနဒိနံ၊ တို့၏။ ပဘ၀ါ၊ အမှန်ဖြစ်ကုန်သော။ သီဟပပါတနော၊ အိုင်ရင်း။ ဟံသပပါတနော၊ အိုင်ရင်း[1]။ ကဏ္ဏမုဏ္ဍ-

---

၁.သီဟပပါတော ဟံသပါတနော (စာကိုယ်)။ သီဟပါတနော ဟံသပါတနော(သျှာ)

ကော၊ ၎င်း။ ရထကာရဒဟော၊ ၎င်း။ အနောတတ္တဒဟော၊ ၎င်း။ ဆဒ္ဒန္တဒဟော၊ ၎င်း။ ကုဏာလဒဟော၊ ၎င်း။ ဤတို၊ သို့။ ဤမေ သတ္တ မဟာသရာ၊ ဤအိုင်ကြီး ခုနစ်အိုင်တို့သည်။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုစတုတ္ထနေ့၀နှင်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဒံ၊ ဌ။) ဒီဃသ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ဌ။ ပဠုမော သူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘ၀တိ၊ ၏။ ယသ၊ အကြင်ပဠုမနေ့၀နှင်း၏။ ပါတုဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ နှင့်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ အဂ်ုလိပဗ္ဗတေမနုမတ္တမ္ပိ၊ လက်တဆစ်စွတ်လောက်ရုံမျှလည်း ဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ နု သဏ္ဌာတိ၊ မတည်။

တတောပိ၊ မှလည်း။ပ။ ဆဋ္ဌော သူရိယော၊ ဆဋ္ဌနေ့၀နှင်းသည်။ ပါတု-ဘ၀တိ၊ ၏။ ယသ၊ ၏။ ပါတုဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ကေ၀ုမံ၊ တပြိုင်နက်ထသော အခိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝုမေန၊ အခိုးကြောင့်။ ပရိယာဒိဏ္ဏသိနေဟံ၊ ကုန်ခန်းခြောက်ပြီးသော အစေး အာပေါရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤဒံ ယထာ စ၊ ဤစကြ၀ဠာကဲ့သို့လည်း။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ကောဋ္ဌိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုဆဋ္ဌနေ့၀နှင်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဒံ၊ ဌ။)ပ။ ယသ၊ အကြင်သတ္တမနေ့၀နှင်း၏။ ပါတုဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။ ကောဋ္ဌိသတ-သဟဿစက္ကဝါဠေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ကေ၀လံ၊ တပြိုင်နက်တက်သော အလုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယောဇန-သတိကာဒိဘေဒါနိ၊ ယူဇနာတရာစသည် အပြားရှိကုန်သော။ သိနေရု-ကူဋ္ဌာနိပိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်တွင်ရှိတို့သည်လည်း။ ပလုဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ပြတ်ကျ၍။ အာကာသေယေ၀၊ ဌ်လျှင်။ အန္ဓ၊ ရ၀ယန္တိ၊ ကွယ်ကုန်၏။ သာ အဂ္ဂိ-ဇာလာ၊ ထိုမီးလုံးသည်။ ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ၊ တက်လတ်၍။ စာတုမဟာရာဇိကေ၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တို့ကို။ ဂဏ္ဍာတိ၊ စဲ့၏။ တတ္ထ၊ ထိုဌ။ ကနက-ဝိမာနရတနဝိမာနမဏိဝိမာနာနိ၊ ရွှေပိမာန်, ရတနာပိမာန်, ပတ္တမြား ပိမာန်တို့ကို။ စျာပေတ္ဝာ၊ လောင်၍။ တာ၀တိံသဘ၀နံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဧ၀ေနေ၀ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယာ၀ ပဌမဈာနဘူမိံ၊ ပဌမဈာန်တိုင်အောင်သော ဘုံကို။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်ဌ။ တယောပိ ဗြဟ္မလောဂေ၊ ပဌမဈာန် သုံးဘုံတို့ကိုလည်း။ စျာပေတ္ဝာ၊ ၍။

အာဘာသေ၊ အာဘာသရတုံတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သာ-အဂ္ဂိဇာလာ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တာမ္ပိ၊ အဏုမြူ အတိုင်း အရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သခ်ါရဂတံ၊ ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော သခ်ါရအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ နနိဗ္ဗာယတိ၊ မငြိမ်းသေး။ သဗ္ဗသခ်ါရပရိက္ခယာ ပန၊ လောင်အပ်သော အလုံးစုံသော သခ်ါရတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်ကား။ သပ္ပိတေလဗျာပနဂ္ဂိ-သိခါ ဝိယ၊ ထောပတ်ဆီကို လောင်သော မီးလျှံကဲ့သို့။ [၄၇] ဆာရိကမ္ပိ၊ ပြာကိုမျှလည်း။ အနဝသေသေတ္ဝာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိ-အာကာသော၊ အထက်ကောင်းကင်သည်။ ဧကော၊ တစပ်တည်းဖြစ်၍။ မဟန္တကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင်အတိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၀၆။ အထ-ပန္ဆာ၊ မှ။ ဒီဃသာ အဒ္ဓုနော၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ အသင်္ခေယ္ယကပ်ဟု ဆိုအပ်သော ရှည်စွာသောကာလ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ မဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြိုမိုးကြီးသည်။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ တက်လတ်၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကုမုဒနာလ။ပ။ မာဏာဟိ၊ ကြာရိုးလုံးကန်ကျည်ပွေ့ ထန်းလုံးစသည် ပမာဏရှိကုန်သော။ ဝါရာဟိ၊ မိုးရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ ကောဋ္ဌ။ပ။ ဌေသု၊ ကုဋ္ဌေတသိန်းသော စကြဝဠာတို့၌။ သဗ္ဗဘုဝေဋ္ဌာနံ၊ အလုံးစုံ ကမ္ဘာမီးလောင်ရာ အရပ်ကို။ ပူရေတ္ဝာ၊ ပြည့်စေ၍။ အန္ဓရဝယတိ၊ ၏။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုအာဘာသရပြဟ္မာပြည်တိုင်ပြည့်သော ရေကို။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ ၌ရင်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖီလာအရပ်၌ရင်း။ ဝါတောဝ၊ လေသည်။ သမုဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ပြင်းစွာထလတ်၍။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွှေ့ရှားစိမ့်ဌါ မပေးမူ၍) ပေါင်းသည်ကိုပြု၏။ ပဒုမိနိပတ္တေ၊ ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဗိန္ဒုသဒိသံ၊ ရေပေါက်နှင့်အတူ။ ပရိဝဋ္ဋမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံးသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ တာဝ မဟန္တံ၊ ထိုရွှေလောက် ကြီးစွာသော။ ဥဒကရာသိံ၊ ရေအစုကို။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွှေ့ရှားစိမ့်ဌါ မပေးမူ၍) ပေါင်းသည်ကို ပြုသနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးခြားအံ့။ ဝိဝရသမ္ဘဒါ-နတော၊ အကြားအပေါက်ကို ပေးသောအားဖြင့်။ ဃနံ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ-ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ အဃ-ဝါတဃ၊ ထိုလေအား။

တမ့် တမ့် ၄ာနေ၊ ၌။ ဝိဝရံ၊ အကြားအပေါက်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝါတေန၊ သည်။ သံပိဏ္ဍိယမာနံ၊ ပေါင်းအပ်သော။ ဃနံ၊ တခဲနက်လုံး သည်ကို။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ ပရိက္ခယ-မာနံ၊ ခန်းခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်။. အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ တရွေ့တရွေ့။ ဟောင္ဒာ၊ အောက်သို့။ သြတရတိ၊ သက်၏။ ဥဒကေ၊ သည်။ သြတိဏ္ဏော သြတိဏ္ဏော၊ တရွေ့တရွေ့ သက်လတ်သော်။ ဗြဟ္မလော-ကဋ္ဌာနေ၊ ဗြဟ္မာပြည်တည်ရာအရပ်၌။ ဗြဟ္မလောကော၊ ပဌမစျာန် ဗြဟ္မာ ပြည်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဥပရိတော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ အထက်၌။ စတုကာမာဝစရဒေဝလောကဋ္ဌာနေ စ၊ လေးထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်တည်ရာ အရပ်၌လည်း။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ပြည် တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

• ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပုရိမပထဝိဋ္ဌာနံ၊ ရှေးကမ္ဘာကမြေတည်ရာ အရပ်သို့။ သြတိဏ္ဏော၊ သက်သည်ရှိသော်။ ဗလဝဝါတာ၊ ပြင်းစွာသော လေတို့သည်။ ဥပဟဉ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-ဝါတာ၊ ထိုပြင်းစွာသောလေတို့သည်။ တံ-ဥဒကံ၊ ကို။ ပိဟိတဒ္ဒါရေ၊ ပိတ်အပ်သော အဝရှိသော။ ဓမ္မကရဏေ၊ ဓမ္မကရိုဏ်၌။ ဌိတဥဒကမိဝ၊ တည်သောရေကဲ့သို့။ နိရဿာသံ၊ ရှုစရာ မရှိသည်ကို ။ ကတ္တာ၊ ၍။ ရန္ဓန္တိ၊ ချုပ်ကိုင်ကုန်၏။ မဓုရောဒကံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော ရေသည်။ ပရိက္ခယံ၊ တရွေ့တရွေ့ ခန်းခြင်း သို့။ (ရှေ-ဟု ဟာ၌ဆဲနှင့်ရေး) ဂစ္ဆမာနံ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ရသပထဝိံ၊ ကို။ ဘမုဋ္ဌာပေသိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သာ၊ ထိုရသ ပထဝီသည်။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ၄စဝ၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဂန္ဓရသ-သမ္ပန္နာ စ၊ အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရုဒက-ပါယာသသ၊ ရေမရှိသော နှီဂဏာ၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ပဌဝီယ၊ အဆိပ်လွှာနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ်ံ ဒုံ။ တဒါ၊ ထိုလူ့ပြည်တည်သော အခါ၌။ အာဘဿရဗြဟ္မ-လောကေ၊ ၌။ ပဌမတရာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လင့်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာယုက္ခယာ ဝါ၊ အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့်ရင်း။

၁-နိရုဿာဟံ၊ ထွက်ရာမရှိသည်ကို (ပြည်မှုဟောင်း)။ နိရဿာသံ (သျှာ)

ပုညကွယာ ဝါ၊ ကံကုန်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ တတော၊ ထိုအာဘာသရဘုံမှ။ စဝိတ္ဘာ၊ ၍။ ဣဓ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ ထိုဒုတိယဈာန်ဘုံမှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ဖြစ်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သယမ္ဘာ၊ မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ အန္တလိက္ခစရာ၊ ကိုယ်တလွှားလွှား ကောင်းကင်ပြင်၌ သွားနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံ ရသ-ပထဝိ၊ ကို။ သာယိတ္ဘာ၊ လျက်၍။ တဏှာဘိဘူတာ၊ ရသတဏှာ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာလုပ္ပကာရကံ၊ အလုပ်အလေးပြု၍၊ ဝါ၊ အလုအယက်ပြု၍။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ၎။ ဥပက္ကမန္တိ၊ လုံ့လပြုကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ အလုပ်အလေးစားသော ကာလ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ သယ-မ္ဘာ၊ မိမိတို့ကိုယ်ရောင်သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၏။ အန္ဓကာရော၊ အမိုက်မှောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနောက်မှ။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတ္ဘာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇနယန္တိ၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပရိပုဏ္ဏပဏ္ဏာသယောဇနံ၊ ယူဇနာငါးဆယ်ပြည့်သော။ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုနေဝန်းကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ပဋိလဘိမှာ၊ ရပေကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒာ၊ အလွန်ရှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတ္ဘာ၊ ၍။ ဘီတာနံ၊ ကြောက်ကုန်သော။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတ္ဘာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ကို။ ဇနယန္တော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ဥဒ္ဒိတော၊ တက်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သူရိယော၊ သူရိယမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုနေဝန်း၏။ သူရိယော-တ္ဝေ နာမံ၊ သူရိယဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၈] အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ သူရိယော၊ နေဝန်းသည်။ ဒိဝသံ၊ နေ့ပတ်လုံး။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ကတ္ဘာ၊ ၍။ အတ္ထင်္ဂတော၊ ဝင်လတ်သော်။ ယမှိ အာလောကံ၊ အကြင်အလင်းကိုလည်း။ လဘိမှာ၊ ရပါကုန်၏။ သောပိ၊ ထိုအလင်းသည်လည်း။ နော၊ တို့အား။ နဒ္ဒော၊ ပျောက်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပုန ဘီတာ၊ တဖန်ကြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အည်၊ တပါးသော။ အာလောကံ၊ ကို။ သစေ လဘေယျာမ၊ အကယ်၍ ရပါကုန်မူကား။ သာဓု ဝတ၊ ကောင်းသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု အဿ၊ ကောင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဒေဝ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်ဒေဝကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥတ္တာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ကေနုပဏ္ဍာသ-ယောဇနံ၊ လေးဆယ့်ကိုးယူဇနာရှိသော။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းသည်။ ပါတု ဘဝတိ၊ ၏။ တေ·သတ္တာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုလဝန်းကို။ ဒိသ္ဝာ၊ ၍။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒာ၊ အလွန်ရှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဆန္ဒံ၊ အလိုကို။ ဥတ္တာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ဥဒ္ဓိတောဝ၊ တက်လာပေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စန္ဒော၊ စန္ဒမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုလဝန်း ၏။ စန္ဒောတ္ဝေ နာမံ၊ စန္ဒဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စန္ဒိမသူရိယေသု၊ လဝန်း,နေဝန်းတို့သည်။ ပါတုဘူတေသု၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ နက္ခတ္တာနိ၊ သတ္တဗီသနက္ခတ်တို့သည်။ တာရက-ရူပါနိ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနေလနက္ခတ်ပေါ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ရတ္တိန္ဒိဝါ၊ ညဉ့်နေ့တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မာသဒ္ဓမာသဥတုသံဝစ္ဆရာ စ၊ လခွဲ,လ,ဥတု,နှစ်တို့သည်လည်း။ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပန၊ တို့၏ကား။ ပါတုဘူတဒိဝသေယေဝ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော နေ့ဌာသာလျှင်။ သိနေရုစက္ကဝါဠဟိမဝန္တပဗ္ဗတာ၊ မြင်းမိုရ်, စကြဝဠာ, ဟိမဝန္တာတောင်တို့သည်လည်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ ခေါ၊ ထိုလ, နေ, နက္ခတ်, မြင်းမိုရ်, စကြဝဠာ, ဟိမဝန္တာ, သမုဒ္ဒရာတို့သည်လည်း။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ၊ တပေါင်းလပြည့်ဌာသာလျှင်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဘုံပြိုင်နက် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကဂ္ဂိဘတ္တေ၊ ဆတ်ထမင်းကို။ ပစ္စမာနေ၊ ချက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဧကပ္ပ-ဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်ဖြင့်လျှင်။ ပုပ္ဖုဋ္ဌကာနိ၊ အပြွက်တို့သည်။ ဥဋ္ဌ-ဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဧကေ ပဒေသာ၊ အချို့သောအရပ်တို့သည်။ ထူပထူပါ၊ စုန့်ရရုန့်တက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧကေ ပဒေသာ၊ တို့သည်။

နိန္နနိန္နာ၊ နိမ့်ရရိမ့်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧကေ ပဒေသာ၊ တို့သည်။ သမသမာ၊ အညီအမျှရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ထူပထူပဋ္ဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ၌။ ပဗ္ဗတာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိန္နနိန္နဋ္ဌာနေ၊ နိမ့်ရာနိမ့်ရာ၌။ သမုဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမသမဋ္ဌာနေ၊ ညီရာညီရာ၌။ ဒီပါ၊ ကျွန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ရသပထဝီ၊ ကို။ ပရိဘုဥ္ဇန္တာနံ၊ သုံးဆောင်ကုန်သော။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့တွင်။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကေစ္စေ၊ အခ္ပါ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်သည်။ ကေစ္စေ၊ တို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းမလှကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဦးသား တို့တွင်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှသောသူတို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ၊ အဆင်းမလှသောသူတို့ကို။ အတိမညန္တိ၊ လွန်၍ အောက်မေ့ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော သတ္တဝါတို့၏။ အတိမာနပစ္စယာ၊ အလွန်မာန်မူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သာပိ ရသပထဝီ၊ ထိုရသပထဝီသည်လည်း၊ ဝါ၊ ထိုမြေဆီသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၏။ ဘူမိပပ္ပဋိကော၊ မြေလွှာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ မြေလွှာပေါ်သောအခါ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ တေနေဝ နယေန၊ (ဧကစ္စေ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ အစရှိသော) ထိုဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ သောပိ၊ ထိုမြေလွှာ မြေသင်းခဲသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ ပဒါလတာ၊ ပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေနေဝ နယေန၊ လျှင်။ သာပိ၊ ထိုပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ အကဋ္ဌပါကော၊ မထွန်အပ်သောမြေ၌ ပေါက်လျက်မှည့်ရင့်သော၊ ဝါ၊ အလေ့ပေါက်ဖြစ်သော။ အကဏော၊ ဆန်ခဲမရှိသော၊ ဝါ၊ ဖွဲနုမရှိသော။ အထုသော၊ ဖွဲကြမ်းမရှိသော။ သုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သော။ သုဂန္ဓော၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသော။ တဏ္ဍုလပ္ပဓလော၊ ဆန်ချည်း သီးသော။ သာလိ၊ သလေးသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။

တတော၊ ထို သလေးဆန်ဖြစ်သည်မှ။ (ပဘုတိ၊ စ၍။) နေသံ၊ တို့အား။ ဘာဇနာနိ၊ အိုးခွက်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

တို့သည်။ သာလိ၊ ကို။ ဘာဇနေ၊ အိုးခွဲ။ ၄ပေတ္တာ၊ ထည့်၍။ ပါသာဏ-ပိဋ္ဌိယာ၊ ကျောက်အပြင်၌။ ၄ပေန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ သယမေဝ၊ အလိုလို လျှင်။ ဇာလသိခါ၊ မီးလျှံသည်။ ဥဒ္ဒဟိတ္တာ၊ တက်လတ်၍။ တံ၊ ထို သလေးဆန်ကို။ ပစတိ၊ ချက်၏။ သော ဩဒနော၊ သည်။ သုမနဇာတိ-ပုပ္ဖသဒိသော၊ သုမနဟုဆိုအပ်သော. မုလေးပန်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသလေးထမင်းအား။ သူပေန ဝါ၊ ဟင်းဖြင့်ရင်း။ ဗျဉ္ဇနေန ဝါ၊ ဟင်းလျှာဖြင့်ရင်း။ ကရဏီယံ၊ ပြုပြင်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယံ ယံ ရသံ၊ အကြင်အကြင် အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇိတုကာမော၊ သုံးဆောင်လိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံတံရသောဝ၊ ထိုထို စားလိုသောအရသာ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သြဒ္ဒါရိကံ၊ ရုန်ရင်းသော။ တံ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရယတံ-အာဟာရယန္တောနံ၊ မျိုကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ တတော၊ ထိုရုန်ရင်းသော အာဟာရကို သုံးဆောင်သောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ မုတ္တကရီသံ၊ ကျင်ယယ်ကျင်ကြီး သည်။ သဏ္ဌာယတိ၊ ဖြစ်၏[1]။ အထ၊ ထိုသို့ မုတ္တကရီသ ဖြစ်သောခါ၌။ နေသံ၊ တို့အား။ တဿ၊ ထိုမုတ္တကရီသ၏။ နိက္ခမနတ္ထာယ၊ ထွက်ခြင်းငှါ။ ဝဏ္ဏမုခါနိ၊ အမာဝန္ဒင့်တူသော အပေါက်တို့သည်။ ပဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပေါက်ကုန်၏။ ပုရိသဿ၊ အား။ ပုရိသဘာဝေါ၊ ဘောသည်။ ဣတ္ထိယာပိ၊ မအား လည်း။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

[၄၉] ကတြ၊ တို့တွင်။ (ဘုဒ်-နိပါတ်မှ) ဣတ္ထိ၊ မသည်။ ပုရိသံ၊ ကျားကို။ ပုရိသော စ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိं၊ ကို။ အတိဝေလံ၊ ကာလကို လွန်၍၊ ဝါ၊ ကြည့်ရှုကာလထက်လွန်၍။ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစိန်းစိန်းရှု၏။ တေသံ၊ တို့အား။ အတိဝေလံ၊ ၍။ ဥပနိဇ္ဈာယနပစ္စယာ၊ ရှုခြင်းအကြောင်း ကြောင့်။ ကာမပရိဠာဟော၊ ကာမကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းသည်။

၁-သုံးဆောင်စားသောက်အပ်သော ကြမ်းမြေလွှာ ပဒါလတာတို့သည် ဘုရားဟုတ်ကဲ့သို့ ကိုယ်မှတ်ခြင်းကိုမျှောက်၍ အသွေးကိုဆောင်သော အကြောတို့ဖြင့် အသွေးအသားကို ပွါးစေလျက်တည်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုသိမ်မွေ့သောကြောင့် မုတ္တကရီသဟူသော အစက်အနက်ကို မဖြစ်စေကုန်၊ သိမ်မွေ့စွာသောကြောင့်ပင်လျှင် ဝမ်းမီးတောဇာ၏ လောင်စာသော်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ စားအပ်သောသလေးထမင်းမှကား အသွေးအသားကိုပွါးစေသော်လည်း ဝတ္ထုရုန်ရင်းရကား အစက်အနက်ကို လွှတ်လပ်သော် အရည်အဖျာ်ကိုလည်းဖြစ်စေ၏။ တို့ကြောင့် တတော ပဘုတိ မုတ္တကရီသံ သဏ္ဌာယတိ-ဟူသည်။

ဥပဂူတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ကာမပရိဋ္ဌာဟဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မေထုန-ဓမ္မံ၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနပစ္စယာ၊ မသူတော်တို့အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညူဟိ၊ တို့သည်။ ဂရဟိယမာနာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်လတ်သော်။ ဝိဂေါဓိယမာနာ၊ ညှင်းဆဲအပ်ကုန်လတ်သော်။ တဿ အသဒ္ဓမ္မဿ၊ ကို။ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသောကြောင့်။ အဂါရာနိ၊ အိမ်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဂါရံ၊ ၌။ အဇ္ဈာဝသမာနာ၊ နေကုန်လျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ အညတရဿ၊ အမှတ်မရှိသော။ အလသဇာတိကဿ၊ ပျင်းသောသဘောရှိသော။ သတ္တဿ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ၊ မြင်သည့်အမှုအရာကို အတုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တာ၊ လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ သန္ဓိဓိ၊ သိုမှီးခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့အစာသိုမှီးသောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ကဏောပိ၊ ဆန်ခဲ့သည်လည်း၊ ဝါ၊ ဖွဲနုသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တုသောပိ၊ ဖွဲကြမ်းသည်လည်း။ တဏ္ဍုလံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဓတိ၊ မြှေး၏။ လာယိတဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ရိတ်ရာသည်လည်း။ နိ ပဋိဝိရူဟတိ၊ ဒေသစ်မပေါက်။

တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္ဓိပတိတ္ဝာ၊ စည်းဝေး၍။ အနုတ္ထုနန္တိ-အနုသောစန္တိ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်စကား ညည်းတွားကုန်၏။ ဘော၊ အချင်းတို့။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ ပါပကာ ဓမ္မာ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်တို့သည်။ ပါတုဘူတာ ဝတ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီတကား။ မယံ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ မနောမယာ၊ စိတ်အလိုအဟိုင်း ပြီးကုန်သည်။ အဟုမှာ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ မရိယာဒံ၊ ငါ့ဟာ,သူ့ဟာဟု သလေးခင်း အပိုင်းအခြားကို။ ဌပေန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ တိုအခါ၌။ အညတရော၊ သော။ သတ္တော၊ သည်။ အညဿ၊ တပါးသောသူ၏။ ဘာဂံ၊ ဒေါ့ဖို့ကို။ အဒိန္နံ၊ အရှင်မပေးပဲလျက်။ အာဒိယတိ၊ ခိုးယူ၏။ တံ၊ ထို လက်ဦးပေါ်သော သူခိုးကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ ပရိဘာသေတ္ဝာ၊ ဆဲရေးရေရွတ်၍။ တတိယဝါရေ၊ သုံးကြိမ်မြောက်၌။ ပါဏိလေဋ္ဌုဒဏ္ဍာဒီဟိ၊ လက်, အုတ်, ကျောက်,လှံကန်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဟရန္တိ၊ ပုတ်ခတ်ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဒိန္နာဒါနဂရဟမုသာဝါဒဒဏ္ဍာဒါနေသု၊ အရှင်မ ပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မုသားဆိုခြင်း၊ တုတ်လုံကန်စ့ဲကိုင်ခြင်း တို့သည်။ ဥပဓေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ သန္ဓိပတိတွဲ၊ ၍။ နော-အမှေသု၊ တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သုမ္ဘ၊ အသင့်အတင့် ထိုက်သည် အားလျော်စွာ။ ခိယိတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို။ ခိယေယျ၊ ရှုတ်ချ ရာ၏။ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို။ ဂရဟေယျ၊ ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ၊ နှင်ထုတ်ထိုက်သောသူကို။ ပဗ္ဗာဇေယျ၊ နှင်ထုတ်ရာ၏။ (တံ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။) ဧကံ သတ္တံ၊ တဦးသောသူကို။ မယံ တို့သည်။ ယံ နုန-ယဒိ ပန သမ္ဘေနေယျာမ၊ အမှုပိုင်နင်း မင်းဟုသမုတ် ရကုန်မူကား။ (အဟော ဝတ၊ ချော်ကောင်းလေစ့။) မယံ ပန၊ တို့သည် ကား။ အသ၊ ထိုဆုံးမပေးသောသူအား။ သာလိနံ၊ သလေးတို့၏။ ဘာဂံ၊ ဆယ်ဖို့တဖို့ကို။ အနုပဒဿာမ၊ လျော်စွာပေးဆက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယန္တိ၊ ကြံကြကုန်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ကတသန္ဓိဒ္ဒာနေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိကုန် သော။ သတ္တော သု ပန၊ သတ္တဝါတို့တွင်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ၊ ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာ၌။ ဗောဓိသတ္တဘူတော၊ သော။ အယမေव ဘဂဝါ၊ ဤ ဂါတို့ဘုရားမြတ်စွာသည်ပင်လျှင်။ တေန သမယေန၊ ထိုကမ္ဘာဦးအခါ၌။ တေသု သတ္တေသု၊ ထို စည်းပေါင်းညီညာ သတ္တဝါတို့တွင်၊ ဝါ၊ တို့ထက်။ အဘိရူပတရော စ၊ အလွန်အဆင်းလှသည်ရင်း။ ဒဿနီယတရော စ၊ အလွန် ရှုဖွယ်ရှိသည်ရင်း။ မဟေသက္ခတရော စ၊ အလွန်ကြီးသော တန်ခိုးရှိသည် ရင်း။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော စ၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ နိဂ္ဂဟပဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်း ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ၎။ ပဋ္ဌိဗလော၊ စွမ်းရည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါကိုသည်။ တံ-ဗောဓိ-သတ္တံ၊ ထိုဘုရားလောင်းသို့။ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ၊ ကပ်၍။ ယာစိတ္ဝာ၊ တောင်းပန်၍။ သမ္မန်ံ သု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နင်း မင်းဟုသမုတ်ကုန်၏။ သော-ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တေန-မဟာဇနေန၊ ထိုလူအပေါင်းသည်။ သမ္မ-တော၊ မင်းဟု သမုတ်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာသမ္မတော၊ မဟာသမ္မတမည်၏။ ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့၏။ အဓိပတိ၊ အရှင်တည်း။ ဝါ၊ ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့ကို။ အဓိပတိ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယမည်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီသဖြင့်။ (တနည်း) ဓမ္မေန၊ မင်းကျင့်တရားဖြင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သောကိုယ် နှုတ် နှလုံးအမှုဖြင့်။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့ကို။ ရဇ္ဇေတိ၊ နှစ်သက် မွေ့လျော်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဇာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ နာမေဟိ၊ သုံးပါးသော အမည်တို့ဖြင့်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှား၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ယံ ယံ အစ္ဆရိယဒ္ဓာနံ၊ အကြင် အကြင် အံ့ဖွယ်သော အကြောင်းအရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအံ့ဖွယ် သော အကြောင်းအရာ၌။ ဗောဓိသတ္တောဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဒိပုရိ-သော၊ လက်ဦးအစပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗောဓိ-သတ္တံ၊ ကို။ အာဒိ ကတ္တာ၊ ၍။ ခတ္တိယမဏ္ဍလေ၊ မင်းအပေါင်းသည်။ သဏ္ဌိတေ၊ ကောင်းစွာတည်လတ်သော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏာ-ဒယော၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာပိ၊ အမျိုးတို့သည်လည်း။ သဏ္ဌဟိံသု၊ တည်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ကပ်တို့တွင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇာလုပဗ္ဗေဒေါ၊ မီးလုံ့ပြုတ်စဲသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ကေ၊ တခု သော။ ဣဒံ အသခ္ခေယ္ယံ၊ ဤအာသင်္ချေယျကပ်ကို။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ သံဝဋ္ဋကပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[၅၀] ကပ္ပဝိနာသကဇာလုပဗ္ဗေဒတော၊ ကမ္ဘာပျက်မီးလုံ့ ပြုတ်စဲ သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠပရိပူရကော၊ ကုဋေတသိန်းသော စက္ကဝဠာတိုက်ကို ပြည့်စေတတ်သော။ သမ္ပတ္တိမဟာ-မေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) ဒုတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသခ္ခေယ္ယံ၊ ကို။ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သမ္ပတ္တိမဟာမေဃတော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝေါ၊ လနေပေါ်သောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) တတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသခ္ခေယ္ယံ၊ ကို။ ဝိဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝတောဝ၊ လနေပေါ်သောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ပုန၊ ဖန်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသော အခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) စတုတ္ထံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ခေ်ယံ၊ ကို။ ဝိဝဋ္ဋဌာယိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသင်္ခေ်ယျာနိ၊ ဤလေးပါးသော အသင်္ခေ်ယျကပ်တို့သည်။ ကေဝ၊ တခုသော။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်မည်သည်၊ ဝါ၊ ကမ္ဘာကြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေါ၊ သို့။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊ ပျက်ခြင်းကိုလည်း။ သဏ္ဌာဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

-

၄၀၇။ ပန၊ မီးဖျက်သော ကမ္ဘာမှတပါး ရေဖျက်သောကမ္ဘာကို ဆိုအံ့။ ယသ္မိं သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာသည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ နဿတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဒိတောဝ၊ လက်ဦးကာလ၌ပင်လျှင်။ ကပ္ပ-ဝိနာသကမဟာမေဃော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတ္မာ၊ တက်လတ်၍။ ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိဒေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသူရိယော၊ ဒုတိယ နေဝန်းသည်။ ဥဋ္ဌိတော ယထာ၊ တက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌၊ ကပ္ပ-ဝိနာသကော၊ ကမ္ဘာကို ဖျက်တတ်သော။ ခါရုဒကမဟာမေဃော၊ ငန်လှစ္စာသော မိုးကြီးသည်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တက်လတ်၏။ သော၊ ထိုငန်လှ စ္စာသော ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီးသည်။ အာဒိတောဝ၊ လက်မှန်ကာလ၌။ သုခုမံ သုခုမံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ မဟာဓာရာဟိ၊ ထန်းလုံးအင်ကြင်းပင်စည်စသည့် ကြီးစွာသောရေအယဉ် တို့ဖြင့်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနံ၊ ကုဋေတသိန်း စကြဝဠာတို့ကို။ ပူရေန္တော၊ ပြည့်စေလျက်။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ ခါရုဒကေန၊ ငန်လှစ္စာသော ရေသည်။ ဖုဋ္ဌော ပုဋ္ဌော၊ ထိအပ် ထိအပ်ကုန်သော။ ပထဝိပဗ္ဗတာဒယော၊ မြေတောင် အစရှိသည်တို့သည်။ ဝိလိယန္တိ၊ မြည်းမြည်းကျေကုန်၏။ ဥဒကံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေကို။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင် အပိုအားဖြင့်။ ဌိတေဟိ၊ လေတို့သည်။ ဓာရိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ပထဝိတော၊ မြေအောက် အစွန်းမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ယာဝဒုတိယဈာနဘူမိ၊ ဒုတိယဈာန်ဘုံ တိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဥဒကံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေသည်။ ဂဏှာတိ၊

ယူ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘာ, အပ္ပမာဏာဘာ,အာဘာဿရ ဗြဟ္မာသုံးပြည်တို့ကိုလည်း။ ဝိလီယာပေတ္ဝာ၊ ကြေစေ၍။ သုဘကိဏ္ဏေ၊ သုဘကိဏ္ဏဘုံတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တံပိ၊ အဏုမှုမျှလည်း။ သခ်ါရဂတံ၊ ဘူဘရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော သခ်ါရ အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ နဝူပ်သမတိ၊ မငြိမ်းသေး။ ဥဒကာနုဂတံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေသည် တွေ့ထိအပ်သော။ သမ္ဘသခ်ါရဂတံ၊ သခ်ါရအပေါင်းကို။ အဘိဘဝိတ္ဝာ-ဝိလီယာပေတ္ဝာ၊ ,ကြေပျောက်စေ၍။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ဂူပသမတိ၊ ငြိမ်း၏။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိအာကာသော၊ သည်။ ကောဟောတိ၊ တစပ်ဘည်းဖြစ်၏။ မဟန္ဓကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင်အမိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သမ္ပဲ၊ အလုံးစုံသည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုပြီးသည်နှင့် တူလှပြီ။ ပန၊ ကဲ့လဲ့သည်ကို ကောက်၍ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဒ၊ ဤရေပျက်သောဂေ မ္ဘာ၌။ အာဘာသရ-ဗြဟ္မလောကံ၊ ကို။ အာဒိ ံကတ္ဝာ၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ သုဘကိဏ္ဏတောဝ၊ သုဘကိဏ်ဘုံမှလည်း။ စဝိတ္ဝာ၊ ၍။ အာဘာသရ-ဗြဟ္မာနာဒီသု၊ အာဘာသရဘုံဝသည် တည်ရာအရပ်တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိုဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုရေဖျက်သော အခါ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကခါရုဒကုပဇ္ဇေ[1]ဒေါ ၊ ကမ္ဘာဖျက် ဆားငန်ရေ ပြာက်စဲခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤကမ္ဘာဖျက်ဆားငန်ရေ ပြတ်စဲသည်တိုင်အောင်သော ကာလသည်။ ကေ အသခ်ေ္ခယံ၊ တခုသော သံခ္ခေ-အသခ်ေ္ခ ယျကပ်မည်၏။ ဥဒကုပဇ္ဇေ ဒေဝေ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေ ပြတ်သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ သမ္ဘတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြုပ်ကြီ ရှိသော အခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသခ်ေ္ခယျသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ အသခ်ေ္ခယံ၊ သံခ္ခေ-ဒွေယိ အသခ်ေ္ခယျကပ်မည်၏။ သမ္ဘတ္တိမဟာ-မေဃတော၊ မှ။ ပ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသခ်ေ္ခယျာနိ၊ တို့သည်။ ကေ

၁-ကပ္ပဝိနာသကခါရုဒကုပဇ္ဇေဒေါ (သျှာ)

မဟာကပ္ပေါ်၊ တခုသော ကမ္ဘာကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊ ကိုဋေ။ သဏ္ဌာဟနဋ္ဌေ၊ ကိုဋေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၅၁] ၄၀၈။ ယသ္မိं သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ်၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဒိတောဝ၊ လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာ-မေဃော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ၊ ၍။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော စကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယမ္ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသုရိယော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသနတ္ထံ၊ ကမ္ဘာကိုဖျက်ခြင်းငှါ။ ဝါတော၊ သည်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ပြင်းစွာထ၏။ သော၊ ထိုကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ထူလရုက္ခေ၊ ရွှန်ရင်းသော မြူကို။ ဥဋ္ဌာဒေတိ၊ လွင့်တက်စေ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သဏှရုက္ခေ၊ သိမ်မွေ့သောမြူကို။ သုခုမဝါလိကံ၊ သိမ်မွေ့သော သဲကို။ ထူလဝါလိကံ၊ ရွှန်ရင်းသောသဲကို။ သကွရဖါသာဏာဒယော၊ ကျောက်ပြုတ်ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို။ ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ကုဋ္ဌာဂါရမတ္တေ၊ အိမ်ထွတ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပါသာဏေ စ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝိသမဋ္ဌာနေ၊ မညီညွတ်သောအရပ်၌။ ဌိတမဟာရုက္ခေ စ၊ တည်သော သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုရင်း။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ လွင့်တက်စေ၏။ ဧတေ သဗ္ဗေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အလုံးစုံတို့သည်။ ပထဝီတော၊ မြေအပြင်မှ။ နဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥဂ္ဂတာ၊ လွင့်ကုန်ပြီးသော်။ နဘ စ ပုန ပထဝိန္တိ၊ တဖန်မြေသို့မကျကုန်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကောင်းကင်၌လျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်း, ပျောက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ၊ ထိုသို့ လွင့်ကုန်, ကျေကုန်သော်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ မဟာ-ပထဝိယာ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ မှ။ ဝါတော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ သမုဋ္ဌ-ဟိတ္ဝာ၊ တက်လတ်၍။ ပထဝိံ၊ ကို။ ပရိဝဋ္ဋေတ္ဝာ၊ ပြောင်းပြန်လှန်၍။ မူလံ၊ အောက်အပြင်ကို။ ဥဒ္ဓံ ကတ္ဝာ၊ အထက်ပြု၍။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်သို့။ ခိပတိ၊ ပစ်လွှင့်၏။ ယောဇနသတပုမာဏာ၊ ယူဇနာ တရာအဟိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ မြေအစိတ်တို့သည်ဌင်း။ ဒ္ဒိယောဇနပ။ ပမာဏာ၊ ယူဇနာ နှစ်ရာ, သုံးရာ, လေးရာ, ငါးရာ အတိုင်း

အရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ တို့သည်ရင်း။ ဘိဇ္ဇိတ္ဘာ၊ ပွဲ၍။ ဝါတဝေဂေန၊ လေအဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ လွှင့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာကာသေယေဝ၊ ၌လျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ အဘာဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုရင်း။ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုရင်း။ ဝါတော၊ သည်။ ဥက္ခိပိတ္ဝာ၊ ချီ၍။ အာကာသေ၊ သို့။ ခိပတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုကြာင့် မြင်းမိုရ်,ယုဂန္ဓိုရ် စသော တောင်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ အဘိဟန္တ္မာ၊ ထိခိုက်ကုန်၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တေဘုယ်ဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့သော် နည်းဖြင့်လျှင်။ ဘူမ္မဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကိုရင်း။ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝိနာသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကေ၊ ဗိုလ်ကို။ ဝိနာသေဘ္ဝာ၊ ပျက်စေ၍။ ကောဋ္ဌိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိ၊ တို့ကို။ ဝိနာသေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကုဋေတသိန်းသော လောကဓာတ်၌။ စက္ကဝါဠာ၊ တောင်တို့သည်။ စက္ကဝါဠေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိမဝန္တာ၊ တို့သည်။ ဟိမဝန္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သိနေရု၊ တို့သည်။ သိနေရုဟိ၊ တို့နှင့်။ အညမညံ။ ချင်း။ သမာဂန္တ္မာ၊ ဆုံမိ,ပေါင်းမိကြ၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပထဝီတော၊ မှ။ ယာဝ တတိယဗ္ဗြဟ္မာနဘူမိံ၊ တတိယ ဗြဟ္မာနဘုံတိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဝါတော၊ သည်။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ သုံးထပ်လုံးသော တတိယဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို။ ဝိနာသေတ္ဝာ၊ ၍။ ဝေဟပ္ဖလံ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သပ္ပသခ်ိရဂတံ၊ သခ်ိရ အပေါင်းကို။ ဝိနာသေတ္ဝာ၊ ၍။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်လေ၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန။ပ။ ကာသောတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သမ္ပဲ၊ အလုံးဝုံသောစကားရပ်သည်။ ဝုတ္တာသဒိသံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ သုဘကိဏ္ဏဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ ပြည်ကို။ အာဒိံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဟေဗ္ဗလတော ၊ မှ၊ ဘုံမှသာလျှင်။ စဝိတ္ဝာ၊ ၍။ သုဘကိဏ္ဏဗြဟ္မာနာဒိသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကဝါတုပဒ္ဓေဒေါ၊ ကမ္ဘာဖျက်လေ စဲပြတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသခ်ေယျသည်။

ကော်၊ သော။ အသခ်ေါ်ယံ့၊ သံဝဋ္ဋအသခ်ေါ်ယျကပ်မည်၏။ ဝါတုပစ္ဆေဒ-တော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေပြတ်သည်မှ။ ယာဝသမ္ဘတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးရွာသည်တိုင်အောင်သော်ကာလသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ အသခ်ေါ်ယံ့၊ သံဝဋ္ဋဌာယီအသခ်ေါ်ယျကပ် မည်၏။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၅၂] ၄၀၉။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနသတိ၊ ပျက်သနည်း။ အကုသလမူလကာရဏာ၊ အကုသိုလ် မူလဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနသတိ၊ ၏။) ဟိ-ဝိတ္ထာ၏ရေမိ၊ အံ့။ အကုသလမူလသု၊ သုံးပါးသော အကုသိုလ်မူလ တို့သည်။ ဥဿန္နေသု၊ အလွန်ပြောကုန်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော လောကော၊ သည်။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ အလွန်ပြောသည်ရှိသော်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မောဟေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော အခြောင်းသုံးပါးဖြင့်။ ဝိနသန္တောပိ၊ ပျက်သည်ရှိသော်လည်း။ နိရန္တရမေဝ၊ အဆုံးမဲ့လျှင်။ သတ္တဝါရေ၊ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ အဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောအကြိမ်၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ အဌမေ ဝါရေ၊ ၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အဌမေ အဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ရှစ်ကြိမ်မြောက်၌။ ဝိနသန္တောပိ၊ ပျက်သောကမ္ဘာသည်။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနှစ်ကြိမ်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနသိတ္ဝာ၊ ပျက်၍။ ပုန၊ ဖန်။ သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနသတိ၊ ၏။ ဘော်ဘဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြိမ်ဖြင့်။ တေသဋ္ဌိ ကပ္ပါ၊ မီးဝါးဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ရေခုနစ်ကြိမ်အားဖြင့်ခြောက်ဆယ့်သုံးကမ္ဘာတို့သည်။ အတိတာ၊ လွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဏ္ဍန္တရေ၊

ဤအတွင်းခဲ့။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ နဿနဝါရံ၊ ပျက်သင့်သောအကြိမ်ကို။ သမ္ဘက္ကမ္ပိ၊ ရောက်သော်လည်း။ ပဋိဗာဟိဘာ၊ မြစ်၍။ လဒ္ဓါကာသော၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော။ ဝါ၊ တာ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏစတုသင်္ခဿကပ္ပါယုကော၊ ပြည့်သော ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှိကုန်သော။ သုဘာကိဏ္ဏေ၊ သုဘာကိဏ်ဘုံဘို့ကို။ ဝိဒ္ဒံသေ၊ ဖြန့်ဆီးလျက်။ လောကံ၊ လောကဓာတ်ကို။ ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်၏။

၄၁၀။ စ၊ ပြာဘ်ကြီးစင်းစင်း စကားကြွင်းကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေ-နိဝါသံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။ အနုဿရန္တော၊ အောက်မေ့သော်လည်း။ ကပ္ပါ-နုဿရဏကော၊ ကပ်ကို အောက်မေ့သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧတေသု ကပ္ပေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင်။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေပိ၊ သံဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုရင်း။ပ။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ကထံ အနုဿရတိ၊ နည်း။ အမုတြာသိန္တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အနုဿရတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်ခဲ့။ အမုတြာသိုဒ္ဓ၊ ကား။ အမုမှိ၊ ဤမည်သော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ခဲ့။ အာသိံ၊ သည်။ အမုမှိ [illegible] ဝေ ဝါ၊ ဤမည်သော ဘဝခဲ့ရင်း။ ယောနိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ယောနိ[illegible]ရင်း။ ဂတိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ဂတိခဲ့ရင်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ၊ [illegible]ဤမည်သော ဝိညာဏဋ္ဌိတိခဲ့ရင်း။ သတ္တာဝါသေ ဝါ၊ ဤမည်သော သတ္တ[illegible]ဝါသခဲ့ရင်း။ သတ္တာနိကာယေ ဝါ၊ ဤမည်သော ခန္ဓာတို့ယဉ်ကြားမှုဏစသော [illegible] သတ္တာနိကာယခဲ့ရင်း။ အာသိံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧवံနာမောတိ၊ ကား [illegible]ဘိသော ဝါ၊ တိသဒ္ဒအမည်ရှိ သည်ရင်း။ ဖုသော ဝါ၊ သည်ရင်း [illegible]ဘသိံ၊ ပြီ။ ဧवံဂေါတ္တောတိ၊ ကား။ ကစ္စာနော ဝါ၊ ကစ္စာယဉ်းအနွယ် [illegible]ည်ရင်း။ ကဿပေါ ဝါ၊ သည်ရင်း။ အာသိံ၊ ပြီ၊ ဣဒံ၊ ဤဧဝံနာမေ [illegible]ဝံဂါတ္တောဟူသော စကားကို။ အသ၊ ထိုရဟန်း၏။ အဘိဘာသတေ [illegible] အတ္ထာနော၊ ၏။ နာမဂေါတ္တာ-နုဿရဏာသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [illegible] ဆက်၍ဆိုအံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ခဲ့။ အတ္ထာနော၊ ၏။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ [illegible]ဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုရင်း။ (ဝဏ္ဏဝိပတ္တိ ဝါ၊ အဆင်း၏ မပြည့်စုံခြင်းကိုရင်း။) လူဇပဏီတ-ဇိုင်ဝတ္ထာ-ဝံ ဝါ၊ ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်, မြတ်သောအသက်-မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ သုခေ ဒုက္ခေ ဗဟုလတံ ဝါ၊ များသော သုခ-ရှိသည်၏အဖြစ်, များသောဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း။ အပ္ပါယုကဒီဃာ-

ယုကဘာဝံ ဝါ၊ တိုသော အသက်ရှိသည်၏အဖြစ်, ရှည်သောအသက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ အနုဿရိတုကာမော၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ တမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံကိုလည်း။ အနုဿရတိ-ယေဝ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧဝံ-ဝဏ္ဏော။ ပ။ ပရိယန္တောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဧဝံဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဩဒါတော ဝါ၊ ဖြူသော အဆင်းရှိသည်ရင်း။ သာမော ဝါ၊ ရှိုင်းသောအဆင်းရှိသည်ရင်း။ အာသိ၊ ပြီ။ ဧဝမာဟာရောတိ၊ ကား။ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ၊ လူ့ဖြစ်သောခါ သလေးထမင်း, သားပြွမ်းထမင်း အစာရှိသည်ရင်း။ ပဝတ္ထ-ဖလဘောဇနော ဝါ၊ ရသေ့စသည်ဖြစ်သောအခါ အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးအစာရှိသည်ရင်း။ အာသိ၊ ပြီ။ ဧဝံသုခဒုက္ခပဋိသံဝေဒီတိ၊ ကား။ အနေကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ကာယိကစေတသိကာနံ၊ စေတသိကဖြစ်ကုန်သော။ သာမိသနိရာမိသာဒိပ္ပဘေဒါနံ ဝါ၊ နိရာမိသစသည် အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ရှိသည်။ အာသိ၊ ပြီ။ ဧဝမာယုပရိယန္တောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဿသတပရိမာဏာယုပရိယန္တော ဝါ၊ အနှစ်တရာ အသက်တမ်း အပိုင်းအခြားရှိသည်ရင်း။ စတုရာသီတိကပ္ပသတသဟဿာယုပရိယန္တော ဝါ၊ ကမ္ဘာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသည်ရင်း။ အာသိ၊ ပြီ။ သော။ ပ။ ဥဒပါဒိန္တိ၊ ကား။ သော အဟံ၊ ထိုငါသည်။

[၅၃] တဒေတာ ဘဝတော ဝါ၊ မှရင်း။ ပ။ သတ္တနိကာယတော ဝါ၊ ထိုထို ခတ္တိယပြာဟ္မဏစသော သတ္တနိကာယမှရင်း။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ ပုန၊ ဖန်။ အမုကသ္မိं နာမ ဘဝေ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌ရင်း။ ပ။ ဥဒပါဒိं၊ ပြီ။ တတြာပါသိန္တိ၊ ကား။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ၌။ တတြာပိ ဘဝေ ဝါ၊ ထိုဘဝ၌ရင်း။ ပ။ ပုန အဇဟာသိं၊ တဖန်ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧဝံနာမောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

အပိစ-အပရော နယော၊ ကို့။ ဝုစ္စတေ၊ အုံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမုတြာသိန္တိ ဣဒံ အနုဿရဏံ၊ ဤအောက်မေ့ခြင်းသည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ အာရောဟန္တဿ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသသို့ ဉာဏ်ဖြင့် တက်သော ရဟန်း၏။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ အနုဿရဏံ၊ အဖန်

ဖန် အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော တတော စုတောတိ ဣဒံ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ဤအဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ၊ တဖန် နစ်ခဲ့ပြန်ခဲ့သော ရဟန်း၏။ (အနုဿရိတာနုဿရိတသ ၊ အောက်မေ့ပြီး အောက်မေ့ပြီးသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။) ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ တဖန်ပြန်၍ ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒေ ပစ္စယာ တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ (ဝုတ္တာ ဝယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဣဒ၊ ဤပြစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊ ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အသ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဥပပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ အရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အမုတြ ဥဒပါဒိန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေဒါတမ္ပိ၊ ၏။ တတြာပါသိန္တိ ဘေမာဒိ ပန၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကိုကား။ အသ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊ ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ တတြ တသ္မိံ ဥပပတ္တိ-ဋ္ဌာနေ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ အရပ်၌။ နာမရေါတ္တာဒီနံ၊ တို့ကို။ အနုဿရဏ-ဒဿနတ္ထံ၊ အောက်မေ့ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ၊ ကား။ သ္မာဟံ-သော အဟံ၊ သည်။ တတော အနန္တရူပပတ္တိဋ္ဌာနတော၊ ထိုအခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ ဌာနမှ။ စုတော၊ စုတေခဲ့၍။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အသုကသ္မိံ နာမ၊ ဤမည်သော။ ခတ္တိယကုလေ ဝါ၊ ခ္ခတ္တိယမင်းမျိုးလေ ဝါ၊ ခ္ခတ္တိယမင်းမျိုး။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်လာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော။ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသန္တိ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တဝသေန၊ အမည် အနွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဥဒ္ဒေသံ၊ ညွှန်းပြကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဝကာရံ၊ မည်ကြောင်းပါ သိကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဟိ-သဒ္ဒေ၊ ၏။ နာမဂေါတ္တေန၊ အမည် အနွယ်ဖြင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါကို။ တိသော၊ ဤသုတိသတဲ့။ ကဿပေါ၊ ဤသူကဿပအနွယ်တဲ့၊ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသိယတိ၊ (မြင်ကာမျှဖြင့် မသိ သောကြောင့်) ထုတ်ဆို ညွှန်းပြအပ်၏။ ဝဏ္ဏာဒီဟိ၊ ဝဏ္ဏအာဟာရ ဝေဒ-ယိတ အာယုပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့်။ သြဒါတော၊ ဖြူသောသူ။ သာမော၊ ရှဲသော သူ။ ဣတိ-ဘေမာဒိနာနတ္တတော၊ ဤသို့စသည် အထူးထူးသော သဘော အားဖြင့်။ (တနည်း) ဣတိ-ဧဝံ ပကာရနာနတ္တတော၊ ဤသို့ အတူရှိသော အထူးထူးသော သဘောအားဖြင့်။ (ဣတိ-သဒ္ဒါအာဒျတ္ထတည်း၊ တနည်း

ပကာရတ္ထတည်း။) ပညာယတိ၊ (မည္ဆုန်းမပြောရမြင်ကာဖြင့်) သိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမဂေါတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဒေသော၊ မည်၏။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါး ဝဏ္ဏ စသည်တို့သည်။ အာကာရာ၊ မည်ကုန်၏[1]။ အနေက-ဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသမနုဿရတိတိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေव၊ ထင်သော အနက်ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေအပြီးတည်း။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စုတူပပါတဉာဏကထာ

ဌာဝ။ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏကထာယ၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋ္ဌိ-သန္ဓေကို သိသောဉာဏ်ကို ဟောရာဒဿနာဌ္ဌ။ စုတူပပါတဉာဏာယာတိ၊ ကား။ စုတိယာ စ၊ စုဘိအနိုးဌ္ဌရင်း။ ဥပပါဒေ စ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေအနိုးဌ္ဌရင်း။ ဉာဏာယ၊ သိသောဉာဏ်အလို့ငှါ။ ယေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုဘိ စ၊ စုဘိအနိုးကိုရင်း။ ဥပပါဒေ စ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေအနိုးကိုရင်း။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ တဒတ္ထံ၊ ထိုဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏတ္ထံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေ-တိတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ ပရိကံဖြစ်သောစိတ်ကို။ အဘိနီဟရတိ စေ၀၊ ရှေးရှုလည်းဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ စ၊ ရှေးရှုလည်း ညွှတ်စေ၏။ သောတိ၊ ကား။ ကဘစိတ္တာဘိနီဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဗ္ဗေနာတိအာဒီသု ပန၊ တို့ဌ္ဌ ကား။ (ဝိဂ္ဂဟော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဒိဗ္ဗသဒ်သတ္တာ၊ နတ်ဌ္ဌဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြဆိုအံ့။ ဒေ၀တာနံ၊ တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တေသမုရုဟိရာဒီဟိ၊ သည်းခြေသလိပ် သွေးလေဆိုးရောဂါ စသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက် မမြှေးရှက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်ဒေါသမှ ကင်းလွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ၊ အဝေးဌ္ဌလည်း။ (ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် သုခုမဖြစ်သော အာရုံကို သင်္ဂြိဟ်သည်။) အာရမ္မဏသမ္ပဋ္ဌိဆ္ဆန-

---

၁-ဥဒ္ဒိသိယတိ သတ္တော ဘေနံဘာ ဥဒ္ဒေသော၊ နာမဂေါတ္တံ။ အာကာရိယတိ ဒိဿတေ ၀ သတ္တော ဥာယတိ ဘေတေဟိတိ အာကာရာ၊ ဝဏ္ဏာဒယော။ (ပြည်)

သမတ္တံ၊ အာရုံကိုခံခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော။ ဒီဗွံ၊ နတ်သန္ဓာန်၌ဖြစ်သော။ ပဿာဒစက္ခု၊ လေးပါးဘုတ်တို့ကို ကြည်စေတတ်သော စက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝိရိယဟူသော ပဓာနသမာဓိရနှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွါးစေခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်ပြီးသော။ [၅၄] ဣဒမ္ပိ ဉာဏစက္ခု၊ ဤအဘိညာဉ် ဉာဏ်ဟူသော မျက်စိ သည်လည်း။ တာဒိသမေव၊ ထိုနတ်မျက်စိနှင့် တူသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒိသတ္တာ၊ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟူ ဆိုအပ်သော လေးပါးသော စျာန်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိလဒ္ဓတ္တာ စ၊ ရအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာ-ပိ၊ ပါဒကစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဒိဗ္ဗဝိဟာရကို မှီ၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျုံးဝင်သော (မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တ,နိဿယ ပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်ကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ အာလောကကသိုဏ်းကို သိမ်းဆည်း ခြင်းဖြင့်။ (ပတ္တမ္ပတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သယဉ္စ၊ မိမိ၏ လည်း။ ဉာဏာလောကဖရဏတာဝေန၊ ဉာဏ်ဟူသော အလင်းကို နှံ့စေ သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။) မဟာဘူတိကတ္တာပိ၊ ကြီးကျယ်သော အရောင် အလင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တိရောကုဋ္ဋာဒိ-ဂတရူပဒဿနေန၊ နံရံဘဝက်စသည်၌ တည်သော ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းဖြင့်။ မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော သွားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေနေဝ၊ သဒ္ဒါ ကျမ်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဒဿနဋ္ဌေန၊ ရူပါရုံကိုမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ စက္ခုကိစ္စကရဏေန၊ မျက်စိ၏ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်။ စက္ခုမိဝ၊ မျက်စိ နှင့် တူသည်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ စက္ခု၊ မည်၏။ စုတူပပါတဒဿနေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌ-ဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ အထူးသဖြင့် အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဟိ၊ အကျယ်ဖွင့်ဆိုအံ့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စုတိမတ္တမေဝ၊ စုတိ၏

အနီးမျှကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေအနီးကို။ နပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော၊ သည်။ ဥပပါဘဝတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ စုတိ၊ ကို။ နပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ၊ အသစ်သတ္တဝါ ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟူသော အယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော ပန၊ ကား။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ သော၊ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို မြင်သောသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုဒိဋ္ဌစက္ခု ဉာဏ် အမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတု၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းခုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ စ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ပုဒ္ဓပုတ္တာ၊ ဘုရားသားတော်တို့သည်။ ပဿန္တိယေဝ၊ မြင်ကုန်သလျှင်ကတည်း[1]။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ စုတ္ထ။ ပ။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

•

မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿနူပစာရဖြစ်သော ရုန့်ရင်းသော အာရုံကို။ အတိက္ကမိတ္မာ၊ လွန်၍။ ရူပဒဿနေန၊ (နတ်ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ တိရောဟိတအတိသုခုမ စသည်ပြားသော) ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မာနုသကမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မာနုသကံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသစက္ခုံ၊ ဧက္ခုကို။ အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်ဌဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် ဟူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရအာဒိဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီသော၊ ဝါ၊ ကြီးစွာသော အရောင်အလင်း ထွန်းတောက်ပခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ အုံ့ဖွယ်သော သွားခြင်း, အုံ့ဖွယ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အယူနှစ်ပါးစင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ထသော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူ၌၏ကျက်စားရာ ရုန့်ရင်းသော ရူပါရုံကိုလွန်၍ ဒိဗ္ဗတိရောဟိတအတိသုခုမာဒိဘေဒ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ထသော၊ ဝါ၊ လူတို့ဥစ္စာဖြစ်သော မံသစက္ခုကို လွန်ထသော။ တေန-တာဒိသေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ စက္ခုနာ၊ အဘိညာဉ်မျက်စိဖြင့်။ သတ္တေ ပဿတိတိ၊

၁-ဤသို့ ဧ၀-ကို နောက်ပုဒ်ဌ ယှဉ်မှ ဇယဒိသဒ္ဒာတ်စသည်နှင့် မဆန့်ကျင်မည်။ (ပြည်) ရင်းမှာ ဋီကာမှယူ၍ ပြဆိုချက်ဖြစ်သည်၊ ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာမူ၌ကား ဧ၀-သဒ္ဒါကို မတွေ့ရပေ။ (ဆ-သံ-သော)

ကား။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မံသစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ သြလောကေတိ ဝိယ၊ ကြည့်သကဲ့သို့။ သတ္တေပိ၊ တို့ကို။ သြလောကေတိ၊ ကြည့်၏။

စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ ဇော်ဆ၊ ဤပါဠိ၌။ စုတိကွဲ့ကော ဝါ၊ ၌ဌင်း။ ဥပပတ္တိကွဲ့ကော ဝါ၊ ၌ဌင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်း။ ဒဋ္ဌုံ၊ ၎။ နဿတ္ထာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ပိ-ကျေ) ပန၊ သော်လည်း။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ အာသန္နစုတိကာ၊ နီးသော စုတိ ရှိကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုပင်လျှင်။ စဝိဿန္တိ၊ စုတေကုန်လတ္တံ့။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စဝမာနာ၊ စဝမာနမည်ကုန်၏။ ယေ စ သတ္တာ၊ တို့သည်လည်း။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ သမ္ပတိ၊ ယခုပင်လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တာဝ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်စသောတည်း။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥပပဇ္ဇမာနာ၊ ဥပပဇ္ဇမ်ာန မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ဝေရူပေ၊ ကုန်သော။ စဝမာနေ စ၊ စုတေခါနီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ စ၊ ပဋိသန္ဓေနေစလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ-သြလောကေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ကို။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) ဒဿေတိ၊ ၏။

ဟိနေတိ၊ ကား။ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟီနာနံ၊ ယုတ်ကုန်သော။ ဇာတိကုလဘောဂါဒီနံ၊ ဇာတ်အမျိုးစည်းစိမ် စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟီဠိတေ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ သြဟီဠိတေ၊ အထူးသဖြင့်ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ သြညာတေ၊ အယုတ်အားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ အဝညာတေ၊ မထီမဲ့မြင် သိအပ်ကုန်သော။ ပဏီတေတိ၊ ကား။ အမောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အမောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထိုဟီဠိတစသော အဖြစ်မှ ပြန်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အဒေါသဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဋ္ဌကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ အလိုရှိအပ် ရှာမှီးအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကို ပွါးစေတတ်သော အဆင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ ဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ ဒေါသမှ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ရရှိဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိဋ္ဌာကန္တာမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ မရှာမှီးအပ် မနှစ်သက်အပ် နှလုံးကို မပွါးစေတတ်သော

အခေါင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ အဘိရူပေ၊ ထူးသောသဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော။ ဝိရူပေ၊ မကောင်းဖောက်ပြန်သော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သုဂတေတိ၊ ကား။ သုဂတိဂတေ၊ သုဂတိ ဘုံသို့လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ အလောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အလောဘ ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးစက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓေ၊ ကြွယ်ဝကုန်သော။ မဟာဓနေ၊ များသောဥစ္စာ ရှိကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတေတိ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိဂတေ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ လောဘ ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုး စက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဒေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးကုန်သော။ အပ္ပဇ္ဈပါနေ၊ နည်းပါးသော ထမင်းအဖျော်ရှိကုန်သော။

ယထာကမ္မုပဂေတိ၊ ကား။ ယံ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ တေန တေန ကမ္မေန၊ ထိုထို ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြင့်။ ဥပဂတော၊ ထိုဆိုဘာသို့ ကပ်ကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထိုဘုဒ်တို့တွင်။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ စဝမာနေတိအာဒီဟိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိစ္စကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤ စကားဖြင့် ဝိသယမုခဖြင့် ဝိသယီ၏ ဗျာပါရကိုဆိုသတည်း။ တနည်း) ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ ပ ။ သတ္တေ ပဿတိ-ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်ရင်း။ စဝမာနေတိအာဒီဟိ စ၊ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ-အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်ရင်း။ (စသဒ္ဒေါ လုတ္တနိဒ္ဒေ) ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဤမိုနာ ပန ပဒေန၊ ယထာကမ္မုပဂေ သတ္တေ ပဿာနာတိ-ဟူသော ဤဝါကျဖြင့်မူကား။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ စ ဉာဏဿ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉာဏ်၏ကား။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်စဉ်တည်း။ ဣဒ၊ ဤသာသနာ တော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။

[၅၅] နိရယာဘိမုခံ၊ ငရဲသို့ ရှေးရှု။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဏ္ဏေတ္ဝာ၊ ပွါးစေ၍။ နေရယိကေ သတ္တေ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို။ မဟာဒုက္ခံ၊

၁-အဘိရူပေ ဝိရူပေ-ကို ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ၏ သဏ္ဌာနဝါစကအဖြစ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ သဏ္ဌာနဝစနောပိ ဟိ ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ ဟောတိ မဟန္တံ ဟဿ်ဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတ္ဝာတိအာဒီသု ဝိယ (သာရတ္ထ ၁-၄၀၁)။ (ပြည်)

ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစားရသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုဝရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို မြင်ခြင်းသည်ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ကိစ္စမေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏကိစ္စသာတည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိ ံ နု ခေါ ကမ္မံ၊ အဘယ်မည်သော ကံကို။ ကတ္တာ၊ ပြုမိသောကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ထိုကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနု-ဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ အယ၊ ထိုနှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောကံကို။ ကတ္တာ၊ ပြုဘူးသောကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုဝရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သောကံလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဒေဝလောကာဘိမုခံ၊ ရှု။ အာဝေလောကံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏေတ္တာ၊ ၍။ နန္ဒနဝန။ ပ။ ဖာရုသကဝနာဒီသု၊ နန္ဒာန်ဥယျာဉ်, မိဿကဥယျာဉ်, ဖာရုသက ဥယျာဉ် စသည်တို့၌။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ မဟာသမ္ဘတ္တိ ံ၊ ကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစံသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံပိ ဒဿနံ၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ၊ တည်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိ ံ နု ခေါ ကမ္မံ၊ ကိုလျှင်။ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ဘတ္တိ ံ၊ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစံရ လေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ၌။ အယ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ဘတ္တိ ံ၊ ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုနတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံလျှင်အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤကံကို သိသော ဉာဏ်သည်။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဣမယာ၊ ဤ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်၏။ (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်းရှိ။) ဝိသုံ၊ အသီး။ ပရိကမ္မံ နာမ၊ ပရိကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမယာ၊ ဤ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်၏။ ဝိသုံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ ယထာ စ၊ မရှိသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနာဂတံသ-

ဉာဏသောပိ၊ ၏လည်း။ ဝိသုံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဣမာနိ၊ ဤ ယထာကမ္မုပဂဉာဏ် အနာဂတံသဉာဏ်ဘို့သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာနေ၀၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အခြေရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဟေ၀၊ သာလျှင်။ ဣဒ္ဓန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။

ကာယဒုစ္စရိတေနာတိအာဒီသု၊ တို့ဌ်။ ဒုဋ္ဌု၊ ရှန်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ[1]။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏၊ ၀ါ၊ ကား။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကိလေသာဟူသော အပုပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌံ၊ ပျက်စီးသော[2]။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ကာယေန၊ ကာယဒ္ဒါရဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ရှန်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏၊ ၀ါ၊ ကား။ ကာယတော၊ ကာယဒ္ဒါရမှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုစ္စရိတံ၊ ပျက်သော အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဤမှတပါးသော ၀စီဒုစ္စရိတ မနောဒုစ္စရိတတို့ဌ်လည်း။ ဧသေ၀ နယော၊ ဤနည်းကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သမန္နာဂတာတိ၊ ကား။ သမဂ္ဂီဘူတာ၊ တကွဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ၀ါ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာနံ ဥပ၀ါဒကာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာ၀ကာနံ၊ ဘုရား,ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဘုရားတပည့် သာ၀ကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့အား၊ ၀ါ၊ တို့ကို။ အန္တိမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဂိဟိသောတာ၀ပန္နာနမ္ပိ၊ လူသောတာ၀န်တို့အား၊လည်း။ အနတ္ထ-ကာမာ၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ အန္တိမ၀တ္ထုနာ ၀ါ၊ အန္တိမ၀တ္ထုဖြင့်ရင်း။ ဂုဏပရိဓံသနေန ၀ါ၊ ထင်ရှားရှိပေသော ဗျာန်စသော ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးသဖြင့်ရင်း။ ဥပ၀ါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်သော။ အက္ကောသကာ၊ ဆဲခေါ်တတ်ကုန်သော။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့တတ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်းတို့အား။ သမဏခမ္မာ၊ ရဟန်းအကျင့်သီလသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧတေ၊

၁-ကြိယာ၀ိသိသ်ဖြင့်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ရှိသည်။ (ပြည့်)။ အဗျယနိပါတ်ဖြစ်၍ အံ၀ိဘတ် နိဂ္ဂဟီတ် မရှိသင့်။ (ဆရာ-ခေသ)

၂-ဒုဋ္ဌ၊ မတင့်တယ် မကောင်းမြတ်သော။ (ပြည့်)

ထိုရဟန်းတို့သည်။ အဿမဏာ၊ ရဟန်းစစ် မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ဆိုကုသောသူသည်။ အန္တိမဝတ္ထုနှာ၊ ဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊ စွပ်စွဲသည် မည်၏။ ဣဒမသံ၊ တို့အား။ စျာနံ ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဝိမောက္ခော ဝါ၊ သည်ရင်း။ မဂ္ဂေါ ဝါ၊ ရင်း။ ဖလံ ဝါ၊ ရင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့စသော စကားတို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ ဂုဏပရိဓံသနဝသေန၊ စျာန် စသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကျေးဇူးတို့ကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊ ၏။ ဣဟ ဘိ ဘေဒိတဒဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော၊ ထိုကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲသော သူသည်။ ဇာနံ ဝါ၊ (စွပ်စွဲအပ်သောသူ၏ အရိုးယာအစ်ဖြစ်ကို) သိလျက်မူ လည်း။ ဥပဝဒေယ္ယ၊ ကဲ့ရဲ့စကာမူ။ အဇာနံ ဝါ၊ မသိ၍မူလည်း။ ဥပဝဒေယ္ယ၊ မူ။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့်လည်း။ အရိ-ယူပဝါဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ ဧဝ၊ ဖြစ်သည်ချည်းတည်း။ ဂမ္ဘီ၊ သည်။ အာနန္တရိယသဒိသံ၊ ပဉ္စာနန္တရိက်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေး၏။ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ နတ်ရွာကို တားမြစ်တတ်သည်ရင်း။ မဂ္ဂါဝ-ရဏဉ္စ၊ အရိယမဂ်ကို တားမြစ်တတ်သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ (ခမာပနေန၊ သည်းခံစေသဖြင့်။) သတေကိစ္စံ၊ ကုဋေကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံ၏ အတိ ဘာရိယ စသော သဘောကို။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ၎။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အညတရသ္မိံ၊ သော။ ဂါမေ၊ ၌။ ဧကော ထေရော စ၊ တဦးသော ရဟန္တာထေရ်သည်ရင်း။ ဒဟရဘိက္ခု စ၊ သည်ရင်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ၎။ စရန္တိ ကိရ၊ သွားကုန်သတတ်။ တေ၊ ထိုနှစ်ဦးသော အရှင်တို့သည်။ ပဌမသရေယော၊ လက်ဦးအိမ်၌ပင်လျှင်။ ဥလုက်မတ္တံ၊ တမူတ်မျှသော။ ဥဏ္ဍယာဂုံ၊ အခန္ဓးယက်မန်းကို။ လဘိ ံသု၊ ရကုန်၏။ ထေရဿ စ၊ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးအားလည်း။ ကုစ္ဆိဝါတော၊ ဝမ်းလေနာသည်။ ရုဇ္ဇတိ၊ ထိုး၏။ သော၊ ထိုမထေရ်သည်။ အယံ ယာဂု၊ သည်။ မယှံ၊ အား။ သပ္ပါယာ၊ ၏။ ယာဝ၊ လောက်။ သီတလာ၊ အေးသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ တာဝ၊ ထိုရွှေ့ မအေးမီ။ နံ၊ ကို။ ပိဝါမိ၊ သောက်အံ့။ ဣတိ စိန္တေသိ၊ ၏။ စိန္တေတ္စာ၊ ၍။ သော၊ သည်။ မနုဿေ ဟိ၊ တို့သည်။ ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံ အလို့ငှါ။ အာဟရေ၊ ဆောင်အပ်သော။ ဒါရု-

ခဏ္ဍော၊ သစ်ဘုံးပြုတ်ပေါ်၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ပိဝိ၊ သေးက်၏။ ဣတရော၊ ပဠင်းငယ်သည်။ တံ ထေရံ၊ ကို။ ဝါ၊ တံ ကိုရိယံ၊ ထိုအမူအရာကို။ ဇိဂုစ္ဆန္တော၊ စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍။ မဟာလ္လကော၊ သင်ကြားအိုသည်။ အတိခုဒ္ဒါသိဘူတော၊ ငတ်မွတ်လွန်းစွတကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ လဇ္ဇီ-တမ္ဘကံ၊ ရှက်ဖွယ်စလိကို။ အကာသိ၊ ပြုဘိ၏တကား။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။

[၅၆] ထေရော၊ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးသည်။ ဂါမေ၊ ၌။ စရိတ္ဝာ၊ ဆွမ်းလည်ပြီး၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ရောက်တော်မူ၍။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေ၊ သင်အား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါပြီလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဟရဘိက္ခုံ၊ ပဠင်းငယ်ကို။ အာဟ၊ မေး၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ တည်ရာရှိပါပြီ။ အဟံ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်တည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သောတာပန် ဖြစ်မူကား။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ အထက်မဂ်အလို့ငှါ။ ဝါယာမံ၊ လုံ့လကို။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့။ တယာ၊ သင်သည်။ ခီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာကို။ ဥပဝဒိတော၊ ဥပဒေပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုပဠင်းငယ်သည်။ တံ၊ ထိုရဟန္တာမထေရ်ကြီးကို။ ခမာပေသိ၊ သည်းခံစေ၏။ ဝါ၊ ကန်တော့၏။ တေန၊ ထိုသို့ ကန်တော့ခြင်းကြောင့်။ အသာ၊ ထိုပဠင်းငယ်၏။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံသည်။ ပါကတိကံ၊ ပြကတော့ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝန်လေးသော ကံဖြစ်သောကြောင့်။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ အရိယံ၊ အရိယာကို။ ဥပဝဒတိ၊ ကဲ့ရဲ့ပိုင်း။ တေန၊ ထိုကဲ့ရဲ့သော သူသည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဥဒုတရော၊ သီတင်းကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ထိုင်၍။ ဣဟံ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သောစကားကို။

---

၁ ဤသက်ကြားသိုသည် ရာဇာ့ဘိသေက ရသော်လည်း မဟေသျာက်ပတ်သည်ကို ရှင်း လောကသေ့ဘာဘုင့်မျက်ခိုသော်ရှင်း မပါဒလတိဘကား ဟူသော သဒ္ဒါယ်ဖြင့် ဆိုခဲ့ရကား ကေးနှုန်းကိုနှုတ်သီးသဖြင့် စွပ်ခဲ့သည်မည်၏၊ ဘုရားကံ လဇ္ဇီတမ္ဘက် ဘကားပေါ်-၌ ရဟန်းမည်သည် ဤဘုံ ပြုဘိ၏ ဘကားဟု ဆိုခဲ့မေသော် ငါဘို ဦးခေါင်းကို ထောင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

အဝစ်၊ ဆိုမိပေ၏။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ထိုနှာတ်ပြစ်ကို။ ခမာဟိ၊ သည်းခံ ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ သည်းခံစေအပ်၏။ (အတ္တနော၊ မိမိသည်။) နဝကတရော၊ သီတင်းငယ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ ဝန္ဒိတ္တာ၊ ၍။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတ္တာ၊ ၍။ အဥ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဂ္ဂဟေတ္တာ၊ ခို၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ တုမှေ၊ အရှင်တို့ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။ အဝစံ၊ ဆိုမိခဲ့၏။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ ခမသ၊ သည်းခံတော်မူပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပ-ဝဒိတောပိ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော ရဟန်းသည်။) ဒိသာပက္ကန္တော၊ အရပ်တပါး ကြွသွားသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္ဓာ ဝါ၊ သွားရှိရင်း။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိကေ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ တပည့် စသည်တို့ကို။ ပေသေတွာ ဝါ၊ စေလွှတ်၍ရင်း။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဂန္ထုံပိ၊ ကိုယ်တိုင် သွားခြင်းငှါလည်း။ နှ သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း သည်။ ပေသေတုံပိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသည်တို့ကို စေလွှတ်ခြင်းငှါလည်း။ နှ သက္ကာ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့အုံ့။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ထိုကဲ့ရဲ့အပ်သော မထေရ်နေသောကျောင်း၌။ ယေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဒာ၊ ၍။ (တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်။) နဝကတရော၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတ္တာ၊ ၍။ ဝုဏ္ဏတရော၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အုံ့။ ဝုဏ္ဏော၊ ၌။ ဝုတ္တ-နယေနေဝ၊ လျှင်။ ပဒ္ဒိပဒ္ဒိတ္တာ၊ ကျင့်၍။ ဘန္တေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ အသုကံ နာမ အာယသ္မန္တံ၊ ဤမည်သော အရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။ အဝစံ၊ ၏။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ မေ၊ ၏။ (တံ၊ ကို။) ခမတု၊ သည်းခံစေခလို့၊ ဝါ၊ သည်းခံစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။ ခမာပေတဗ္ဗံ၊ သည်းခံစေသင့်၏၊ ဝါ၊ ကန်တော့သင့်၏။ သမ္ဗဟုလာ၊ မျက်မှောက်၌။ အခမန္တေပိ၊ သည်းမခံကုန်၌လည်း။ တောဘဝ၊ ထိုထိုပြီးသော အစီရင်ကိုလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။

၁-ဦးကာဠ်ကား သမ္ဗဟုလ ဟုခေါ်ကုန်သော်လည်း ရဟန်းတို့ ခေါ်ပမနေ ဟု ဝေါဟာရ-လာ၏။ ဤခမာပေတဗ္ဗော၌ သည်းခံခြင်းမဖြင့်သော်လည်း-ပေး။ ထိုသည်းမခံ ခြင်းကို သောဘာပန်ဘာဖြင့် သိသင့်၏ဟူ၏။ ဝိနည်းဘဏ္ဍာဂါရကား သစေ သော

ကေစာရိကဘိက္ခု၊ တယောက်အထိုးတည်း ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ အာသ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ သည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အုံ့။ ဂတဋ္ဌာနံ၊ သွားလေရာအရပ်သည်။ နပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အုံ့။ ကေသ၊ တဉ်းသော။ ပဏ္ဍိတသ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္ဓိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ အသုကံ နာမာယသ္မန္တံ၊ ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဝစံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုဆိုမိသော စကားကို။ အနုဿရတော အနုဿရတော၊ အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်း။ မေ၊ အား။ ဝိပ္ပဋိသာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိं ကရောမိ၊ အသို့ပြုရအုံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပညာရှိသော ရဟန်းသည်။ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ မကြံကုန်လင့်။ အဇ္ဇေဝ၊ သည်။ တုမ္ဟာကံ၊ တို့အား။ ခမတိ၊ သည်းခံပါ၏။ စိတ္တံ၊ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ဝူပသမေထ၊ ငြိမ်းစေကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တေနာပိ၊ ထိုနှုတ်လွန်မိသော ရဟန်းသည်လည်း။ အရိယသ၊ မိမိပြစ်မှားအပ်သော အရိယာ၏။ ဂတ-ဒိသာဘိမုခေန၊ သွားလေသော အရပ်မျက်နှာသို့ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဇလိ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ ခမတု၊ သည်းခံတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေပြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံ့။ ပရိနိဗ္ဗုတမဇ္ဇဋ္ဌာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ ညောင်စောင်းအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ယာဝသိဝထိကံ၊ သင်းချိုင်းတိုင် အောင်။ ဂန္ဓာပိ၊ လည်း။ ခမာပေတဗ္ဗံ၊ (ကန်တော့) သည်းခံစေအပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဂ္ဂါဝရဏံ၊ နတ်ပြည်ကို တားမြစ်တတ်သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မဂ္ဂါဝရဏံ၊ အရိယာမဂ်ကို တားမြစ်ဘတ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပါကတိကမေव၊ ပြကတော့ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ၊ ကား။ ဝိပရီတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန်သော မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊

နက္ခမတိ-ဟု လာ၏။ ဋီကာသာရတ္ထဒီပနီ ၁-၄၀၄-ဌ်ကား သောတာပန္နသကဒါဂါးနော ဒေါသနဿ နက္ခမန္တိ၊ သေသအရိယာ ၀ါ တယ ဘတ္ထကာမာ ဟုတ္ဝာ အာယတိံ သံဝရဏ-တ္ထာယ နက္ခမေယ္ယုန္တိ အာဟ သစေ နက္ခမတီတိ ဟူ၏။ (ပြည်)

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာဓိနှုန်းနှာဝိဓကမ္မာ၊ ဆောက်တည်အပ်သော အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ကံရှိကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့ သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်း ရှိကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒီသု၊ ကာယကံစသည်တို့၌။ အညေပိ၊ တပါး သောသူတို့ကိုလည်း။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။ တေ စ သတ္တာ၊ ထိုတိုက်တွန်းတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့် အထူးထူး အပြားပြားသော ကံတို့၌ တပါးသော သတ္တာဝါကို ဆောက်တည်စေတတ်သည် မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤပုဒ်တို့ဘင်။ ဝစီဒုစ္စရိုဘဂ္ဂဟကေနေဝ၊ ဝစီဒုစ္စရိုတ သဒ္ဒါဖြင့်လျှင်။ အရိယူပဝါဒေ၊ အာရိယူပဝါဒကံကို။ (ဂဟိတေပိ၊ ယူအပ်ပြီးသော်ရင်း။) မနောဒုစ္စရိုတဘဂ္ဂဟကေန စ၊ သဒ္ဒါဖြင့်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟိ-တာယပိ၊ သော်ရင်း။ ဤမေသံ ဒ္ဝိန္နံ၊ ဤအာရိယူပဝါဒကံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံနှစ်ပါး တို့ကို။ ပုန ဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းသည်။ [၅၇] မဟာသာဝဇ္ဇ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဤကံနှစ်ပါးတို့၏ ကြီးသောအပြစ်ရှိသည် အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ အာနန္တရိယသဒိသတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ၏။ စ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ သေယျထာပိ။ပ။ နိရယေတိ၊ ဟူသော။ ဧတေမှိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [သာရိပုတ္တ၊ ဤ။ သီလသမ္ပဒေါ၊ မဂ်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ သမာဓိ-သမ္ပဒေါ၊ မဂ်သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပညာသမ္ပဒေါ၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဋ္ဌေ၀ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၌ ပင်လျှင်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဓေယျ၊ သေယျထာပိ၊ ပြီးပြည့်စုံစေရာသကဲ့သို့။ သာရိပုတ္တ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ ဤအာရိယူပဝါဒကံကို။ ဧဝံသမ္ပဒံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်အတူ မချုတ်စင်စစ် အပါယ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း ပြီးခြင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဟောတော်မူ၏။ တံ ဝါစံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကို။ အပ္ပဟာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။ တံ ဒိဋ္ဌိं၊ ကို။ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတ္ဝာ၊ မစွန့်မူ၍။ (နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ နေရယိကသတ္တာ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါကို။) အာဘတံ အာဟရိတ္ဝာ၊ ဆောင်၍။ နိရယေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တောဝ ယထာ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ (အယံ၊ ဤအရိယူပဝါဒသင့်သောသူကို။) နိရယေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တောဝ (ယော၀)၊ ထားအပ်သည် မည်သည်သာတည်း။] စ၊ ထိုမှတပါး။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ ထက်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ် ရှိသော။ အညံ နာမ၊ တပါးသော ဂုဏ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ-အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ ယထာ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ-ဘထာ၊ တူ။ ယံ ဂမ္မံ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိ၏။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်အတူ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသော။ အညံ၊ တပါးသော။ ဧကမမ္ပိ၊ တခုသော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နသမ-နုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့သည်။ မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိပရမာနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အကြီးအမြတ်ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ကာယသာ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို စွန့်သည်မှ။ ပရံ မရဏာဘိ၊ ကား။ တဒနန္တရံ၊ ထိုသေသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဂ္ဂဟဏေ၊ အသစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကို စွဲလမ်း ခြင်း၌။ အထ ဝါ၊ ကား။ ကာယသာ ဘေဒါ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယသ၊ ၏။ ဥပဒ္ဒဝါ၊ ပြဿနာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ (မရဏာ-ဌ္ဌစပ်)ပရံ မရဏာတိ၊ ကား။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ အပါ-ယန္တိ ဝေမာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံစကားသည်။ နိရယဝေဝစန-မေဝ၊ နိရယ၏ ဝေဝုစ်ချည်းတည်း။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိရယော၊ ငရဲသည်။ သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ၊ သဂ္ဂ မောက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပုညသမ္မတာ၊ ကောင်းမှုဟု သမုတ် အပ်သော။ ဒေယ္ယ၊ သုဒိ၏လောကြောင်း ကောင်းမှုမှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ သုခါနံ၊ သုခအပေါင်းတို့၏။ အာယယ၊ ဖြစ်ကြောင်းလောကြောင်း ကောင်းမှု၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ အပါ၊ယာ၊ အပါယမည်၏။ ဒုက္ခသ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဂတိ၊ ပဋိ-သရဏံ၊ လည်းလျောင်းရာ တည်ရာ ပြစ်ရာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒေါသဝဟုလ တာယ၊ ဒေါသများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌေန၊ မကောင်းသော၊ ဝါ၊ ဒေါသသည် ဖုက်ဆီး အပ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဌေ၊ ဤငရဲ၌။

ဒုက္ခဋ္ဌကာရိဝနာ၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဝိဝသာ၊ မိမိ အလိုကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလိုမရှိပဲ ကျရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘော၊ ဤငရဲ၌။ ဝိနသ္သန္တာ သံဘိဇ္ဇမာနဂ်ပစ္စဂ်၊ စုတ်ပြတ် ပျက်စီးသော အဂ်ါကြီးငယ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ လည်း။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဘော၊ ဤငရဲ၌။ အဿာဒ-သညိတော၊ သာယာအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ အယော၊ သာယာ အပ်သော သုခသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရယော၊ မည်၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ အပါယဂဟဏေန၊ အပါယ သဒ္ဒါဖြင့်။ တိရစ္ဆာန-ယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ တိရစ္ဆာန-ယောနိ၊ မျိုးသည်။ သုဂတိတော၊ မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ ယမည်၏။ နဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိကားမမည်။ မဟာသက္ခာနံ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ နာဂရာဇာဒီနံ၊ နဂါးမင်း ဂဠုန် မင်းစသည်တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဒုဂ္ဂတိဂဟ-ဏေန၊ ဒုဂ္ဂတိသဒ္ဒါဖြင့်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပြိတ္တာဘုံသည်။ အပါယော စေဝ၊ ယလည်း မည်၏။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ တိ၊လည်း မည်၏။ သုဂတိတော၊ သုဂတိဘုံမှ။ အပေ-တတ္တာ စ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခသာ၊ ၏။ ဂတိဘူတတ္တာ စ၊ ဖြစ်ခုဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ နဝ တု ဝိနိပါတော၊ ဝိနိပါတ ကားမမည်။ အသုရသဒ္ဒါသံ၊ ပြိတ္တာ အသူရာနှင့်အတူ။ အဝိနိပါတတ္တာ၊ ဝုတ်ပြာဘ်ပျက်စီးသော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျကုဟောတ်ပေသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အသုရကာယံ၊ အသူရကာယ် ဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ သစ္ဆံ၊ ၏။ သော အသုရကာယော၊ ကို။ ယထာ-ဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ အပါ-ယော စေဝ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ သမ္ဘဝသမုဿယေဟိ၊ အလုံးစုံ သော သမ္ဘဝဘို့အပေါင်းတို့မှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ချုတ်လွဲစင်ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နိရယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အဝီစိအာဒိအနေကပဟကာရံ၊ အဝီစိ စသည်မျှားသော အပြားရှိသော။ နိရယဒုမဝ၊ ဘုံကိုသာလျှင်။ ဒီပေတိ၊

၏။ ဥပပန္နာတိ၊ ကား။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပါယ်ဘုံ၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ (သုဒ္ဓ စရိတံ သောဘနံ ဝါ စရိတံ အနဝဇ္ဇတ္တာ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကာယဒုစ္စရိတေန စသော ပုဒ်တို့၏) ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြန်သောအားဖြင့်။ သုဂ္ဂတိပက္ခေ၊ သုဂ္ဂတိပက္ခကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၅၀] အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုဂ္ဂတိပက္ခ၌။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ မနုဿဂတိပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ သဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝဂတိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ သုန္ဒရာ၊ ကောင်းသော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဂတိ၊ မည်၏။ ရူပါ-ဒီဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝိသယေဟိ၊ အာရုံတို့ဖြင့်။ သုဋ္ဌု၊ လွန်စွာ။ အဂ္ဂါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ သော သဗ္ဗောပိ၊ ထိုအလုံးစုံသည်လည်း။ လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ် အဖန်တလဲလဲ ပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ လောကော၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။

ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားသည်။ နိဂမနဝစနံ၊ နိဂုံးစကားတည်း။ ဧဝံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပ။ ပဿတိတိ ဧတ္ထ၊ ပဿတိ အစရှိသော ဤဝါကျ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကား။ သခေ်ပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

၄၁၂။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဿိတုကာမေန၊ မြင်ခြင်းဌာနအလိုရှိသော။ အာဒိကမ္မေန၊ လက်သစ်ဖြစ်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ သည်။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ကသိုဏ်းနှစ်ပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ၊ အဘိညာ၌၏ အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထစျာန်ကို။ သမ္ဘာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တဆဲ့လေးပါးသော အပြားဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ ဥပစာရ အလုံးစုံဖြင့်။ အဘိနီဟာရကမ္မံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာ၌သို့ စိတ်ကိုစေလွှတ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဘေဒေါကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ၎င်း။ အာလောကကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေသု တီသု ကသိဏေသု၊ ဤသုံးပါးသော ကသိုဏ်း

တို့တွင်။ အညဘရုံ၊ တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကို။ အာသန္နံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပ-စာရဈာနဂေါစရုံ၊ ဥပစာရစျာန်၏ အာရုံကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝေဒေတ္ဝာ၊ ပွါးစေ၍။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ·တသ္မိं ဝစိုတေ ကသိဏာဝရမ္မဏေ၊ ဌ္ဌ။ အပ္ပနာ၊ စျာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် အပ္ပနာကို။ နု ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စေ အပ်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ အပြစ်ဆိုအံ့။ (အပ္ပနုံ၊ ကို။) သစေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ စေအံ့။ ပါဒကဈာနနိဿယံ၊ ပါဒကစျာန်၏ အမှီသည်၊ ဝါ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တံ ကသိဏာဝရမ္မဏံ၊ သည်။) ပရိကမ္မ-နိဿယံ၊ ပရိကံ၏ မှီရာသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ လူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣမေသု စ တီသု၊ ဤတေဇောကသိဏစသား သုံးပါးတို့တွင်။ အာလောကကသိဏံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သေဋ္ဌတရုံ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝါ၊ ထို အာလောကကသိုဏ်းကို ၎င်း။ ဣတရေသံ၊ အာလောကမှတပါး နှစ်ပါးသောကသိုဏ်းတို့တွင်။ အညတရုံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ္ဌ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-ဒေတ္ဝာ၊ (ဥပစာရစျာန်ကို ဖြစ်စေသဖြင့်) ဖြစ်စေ၍။ ဥပစာရဘူမိယံ-ယေဝ၊ ဌ္ဌသာလျှင်။ ဌတ္ဝာ၊ ၍။ ဝစေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာသ၊ ထိုပဋ္ဌာဘာဂနိမိတ်ကို။ ဝစုနနယောပိ၊ ကိုလည်း။ တတ္ထ ကသိဏ-နိဒ္ဒေသေ၊ ဌ္ဌ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝစိုဘဋ္ဌာနသ၊ ပွါးစေအပ်သောအရပ်၏။ အန္တောယေဝ၊ အတွင်းဌ္ဌ သာလျှင်။ ရူပဂတံ၊ တည်သောရူပါရုံကို။ ပသီတဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ ပန၊ အပြစ်ဆိုအံ့။ ရူပဂတံ၊ အပဋ္ဌတည်သော ရူပါရုံကို။ ပသေတော၊ ရှုသော။ အသ၊ ထိုရဟန်းအား။ ပရိကမ္မသ၊ ၏။ ဝါရော၊ ဝါရသည်။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်၏။ တဇော၊ ထိုသို့ ပရိကံဝါရ လွန်ခြင်းကြောင့်။ အာလောကော၊ သည်။ အန္ဓရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ တသ္မိं၊ ထိုအလင်းသည်။ အန္ဓရဟိတော၊ ကွယ်ခဲ့လတ်သော်။ ရူပဂတံပိ၊ အတွင်းဌ္ဌတည်သော ရူပါရုံသည်လည်း။ နု ဒိဿတိ၊ မထင်။ အထ၊ ထိုသို့မထင်လတ်သော်။ အနေန၊ ထိုရဟန်း

၁-ဘဝိညာဏ်၏ ဘွဲ့မည်းသားဖြင့် ဘဝနာကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်လော-ဟု မေးဇယ်ရှိ၍ "နု ဟိ အဘာတပရိကမ္မဿ ဘဝိညာဏသန အပ္ပနာ ဣဒ္ဓတိ" စသည်ကို ဋီကာ၌ မိန့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဗျာနမေဝ၊ ကိုလျှင်။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုပါဒကဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာသေဝကော၊ အလင်းကို။ ဖရိတ္ဝေါ၊ နှံ့စေအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ ထာမဂတော၊ မြဲမြံခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဝါ၊ ကာလမြင့်ရှည် တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤမျှသောအရပ်၌။ အာလောကော၊ အလင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသော။ ဣတိ၊ သို့။ ယတ္တကံ ဌာနံ၊ အကြင်မျှလောက်သော အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ တတ္ထ၊ ထိုပိုင်းခြားသောအရပ်၌။ အာလောကော၊ သည်။ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ တည်သလျှင်ကတည်း။ ဒိဝသမ္ပိ၊ နေ့ပတ်လုံးလည်း။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ နေ၍။ ပယောဇေတာ၊ ရှုသောသူအား။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ ရတ္တိံ၊ မိုက်မည်းမှောင်ကျ ညဉ့်ကာလ၌။ တိဏုက္ကာယ၊ မြက်မီးရှူးဖြင့်။ မဂ္ဂပဋိပန္နော၊ ခရီးသွားသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သြပမ္မံ၊ ဥပမာတည်း။

ကိရ၊ ခဲ့အုံ့။ ဧကော၊ ယောကျ်ားတယောက်သည်။ ရတ္တိံ၊ ၌။ တိဏုက္ကာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ သို့။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ သွားသတတ်။ တဿ၊ ခရီးသွား ထိုယောကျ်ား၏။ သာ တိဏုက္ကာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇာယိ၊ ငြိမ်း၏။ အထ၊ ထိုသို့ငြိမ်းလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ သမဝိသမာနိ၊ ညီညွတ်, မညီညွတ်သော အရပ်တို့သည်။ နု ပညာယိံသု၊ မထင်ကုန်။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တံ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ဆံသိတ္ဝာ၊ ပွတ်၍။ ပုန၊ ဖန်။ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏။ သာ၊ ထိုမီးရှူးသည်။ ပဇ္ဇလိတ္ဝာ၊ ၍။ ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရံ၊ ကြီးမြတ်သော။ အာလောကံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဝိဇ္ဇာတံ၊ ငြိမ်းသောမီးရှူးကို။ ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေသော ယောကျ်ားအား။ ကမေန၊ ဖြင့်။ သူရိယော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာသိ၊ ထွက်၏။ သူရိယေ၊ သည်။ ဥဋ္ဌိတေ၊ ထွက်လတ်သော်။ ဥက္ကာယ၊ မီးရှူးဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ပြုဇယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်၍။ တံ၊ ထိုမီးရှူးကို။ ဆဒ္ဒေတ္ဝာ၊ စွန့်၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ နေ့ပတ်လုံးလည်း။ အဂမာသိ၊ သွား၏။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာ၌။ ဥက္ကာလောကော ဝိယ၊ မီးရှူးရောင်ကဲ့သို့။ ပရိကမ္မကာလေ၊ ပရိကံ

ပြုသောကာလ၌။ ကသိဏာလောကော၊ ကသိုဏ်းရောင်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [၅၉] ဥက္ကာယ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇာဘာယ၊ ငြိမ်းလတ်သော်။ သမ-ဝိသမာနံ၊ ညီညွတ်,မညီညွတ်သော အရေပ်တို့ကို။ အဒဿနံ ဝိယ၊ မမြင်ခြင်း ကဲ့သို့၊ ရူပဘဝ်၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတော၊ ရှုသောရဟန်းအား။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါရုဘိက္ခုဒေမန၊ ဝါရကိုလွန်သဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ အန္ဓကာ-ဟိတော၊ ကွယ်ခဲ့သော်။ ရူပဂတာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရေပ်အတွင်း၌ တည်သော ရူပါရုံတို့ကို။ အဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာ-ဆံသနံ ဝိယ၊ မြက်မီးရှူးကို မြေ၌ ပွတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ပုနဗ္ဗုနံ၊ လဲ။ ပဝေသနံ၊ ပါဒကစျာန်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာယ၊ ၏။ ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရာလောကကရဏံ ဝိယ၊ ကြီးမြတ်သောအလင်းကို ပြုခြင်းကဲ့သို့။ ပုန၊ ဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကရော-တော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ဗလဝတရာလောကဖရဏံ၊ အားကြီးသော အလင်းကို နှံ့စေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သုရိယုဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ နေထွက်ခြင်း ကဲ့သို့။ ထာမဂတာလောကဿ၊ မြဲမြံသည်အဖြစ်သို့ရောက်သော အလင်း ၏။ ယထာပရိစ္ဆေဒေန၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်ဖြင့်။ ဌာနံ-အဝဋ္ဌာနံ၊ သက်၍တည်ခြင်းကို။ပ။ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဆဒ္ဒေတွာ၊ ၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ဂမနံ ဝိယ၊ သို့။ ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်မတည်သော အလင်းကို။ ဆဒ္ဒေတွာ၊ ၍။ ထာမဂဘေန၊ မြင့်ရှည်တည်သည်အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ အာလောကေန၊ ဖြင့်။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ရူပဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ပရိကံပြုရာ၌။ ယဒါ၊ ၌။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ မံသစက္ခုဿ၊ အား။ အနုဘဝါထဝတံ၊ ထင်ခြင်းသို့ မရောက်သော။ အနန္တရာကုဿိဝတံ၊ ရုံ့ဂင်း။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿိတံ၊ ရုံ့ဂင်း။ ဟေဋ္ဌာပထဝီ-တလနိဿိတံ၊ အောက်မြေ အပြင်ကိုမှီသော ရူပါရုံ့ဂင်း။ တိရောကုဋ္ဋပဗ္ဗတ-ပါကာရဂတံ၊ နံရံ, တောင်, တံတိုင်း တဖက်၌တည်သော ရူပါရုံ့ဂင်း။ ပရ-စက္ကဝါဠဂတံ၊ စက္ကဝဠာတပါး၌တည်သော ရူပါရုံ့ဂင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ ရူပံ၊ သည်။ ဉာဏစက္ခုဿ၊ အား။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မံသစက္ခုနော၊ အား။ ဒိဿမာနံ ဝိယ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ထင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အဘိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇော-ဇောသု ရူပမာရဗ္ဘပဝတ္တ-

စိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ တဒေဝ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည်သာ။ ရူပဒဿန-သမတ္ထံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းပရိကံ ဟု ဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့သည်။ နု ရူပဒဿနသမတ္ထာနိ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

တံ ပနေတံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ကား။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ပရိဟရေ၊ အန္ဓရာယ်ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ အာလောကော၊ သည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုအဓိဋ္ဌာန်အပ်သော အရပ်သည်။ ပထဝီသမုဒ္ဒပဗ္ဗတေ၊ တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္မာဝိ၊ ထုတ်ချင်းထွင်း၍သည်း။ ဧကာလောကံ၊ တပြိုင်နက် လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ အလင်းဖြစ်လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထိုအလင်းနှုန်းရာ အရပ်၌။ ဘယာနကာနိ၊ ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ယက္ခရက္ခသာဒိရူပါနိ၊ ဘီလူးရက္ခိုသ် စသည်တို့၏ အဆင်းတို့ကို။ ပဿတော၊ မြင်ရသော။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်အား။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယေန၊ အကြင် ကြောက်ခြင်း ကြောင့်။ စိတ္တဝိက္ခေပံ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ ပတ္တော၊ ၍။ စျာန-ဝိဘ္ဘန္တကော၊ စျာန်ရှုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်ချေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဒဿနေ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း၌။ အပ္ပမတ္တေန၊ မမေ့ မလျော့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

တတြ-တသ္မိံ ဝစနေ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပန္နံဟူသော စကား၌။ အယံ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ တည်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ ဧတံ ရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္မာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈေ၊ သော်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည် ရင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ ပုရိမနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဓ၊ ဤဝိထိ၌လည်း။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစသော စိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာ-ရာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိယော-သာနေ၊ ၌။ အတ္ထသာဓကစိတ္တံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းအကျိုးကို ပြီးစေ

တတ်သောစိတ်သည်။ စတုတ္ထဈာနိကံ၊ ယှဉ်၏။ ရူပါဝစရံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုအတ္ထသာဓကစိတ်နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ကို။ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏန္တိပိ၊ ဟူ၍ဌင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏန္တိပိ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။　။စုတူပပါတဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

၄၁၃။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌာနမ္ပိ ဒုဝိဒူ၊ ငါးပါးခန္ဓာကို သိတော်မူသော။ နာထော၊ သည်။ ပဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ယာ အာဘိညာ၊ တို့ကို။ အဝေါစ၊ မူပြီ။ တာ၊ တို့ကို။ ဥ တ္ဝာ၊ ၍။ တာသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံသော။ ပကိဏ္ဏကကထာပိ၊ ပကိဏ်းအဆုံးအဖြတ်စကား ကိုလည်း။ ဝိညေယ္ယာ၊ ၏။

[၆၀] ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အုံ့။ တောသု ပဋ္ဌသု အာဘိညာသု၊ တို့တွင်။ စုတူပပါတဉာဏသင်္ခါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ယဒေတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ အနာဂတံသဉာဏဠု၊ ၎င်း။ ယသာဂတမ္ပုဝဉာဏဠု၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဝေပိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်လည်း။ ပရိဘဏ္ဍဉာဏာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဝေဒေန၊ ဖြင့်။ ဣမာနိ စ ဒ္ဝေ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒီနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အာဘိညာဉ် အစရှိကုန်သော။ ပဋ္ဌ၊ ငါးပါး သောအာဘိညာဉ်တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံတ္ထ အာဘိညာဉဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤပြအပ်ပြီးသော သုတ်ပုဒ်တို့၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘေသံ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော အာဘိညာဉ်တို့၏။ အာရမ္မဏဝိဘာဝေ၊ အာရုံကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း၌။ အသမ္မောဟတ္ထံ၊ မတွေ့ဝေခြင်းငှါ။

မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ယေ အာရမ္မဏတ္တိကာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ (တနည်း) တေသု၊ ထိုအာရုံတို့၌။ သတ္တန္နမ္ပိ၊ ခုနစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ အာဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒီပယေ၊ ပြရာ၏[1]။

၁-တေသု-သည် ဝိ.ဂ်ကိုစဉ်သော်လည်း သင့်၏၊ အာရုံကိုစဉ်သော်လည်း သင့်၏၊ တိ.ဂ-ဝေါဟာရဖြင့် အာရုံကို ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

တတ်ဘ၊ ထိုဂါသာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဒီပနာ၊ အကျယ်ပြု၍ခြင်းတည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏတ္တိ-ကာ၊ တို့ကို။ မဟာသိနာ၊ သည်၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ ကား။ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

၄၁၄။ တတ္ထ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ။ပ။ဝသေန၊ ပရိဘာဝရုံ။ပ။အစ္ဆရိယဘူတဟိဒ္ဓါရုံတို့၏ အာဒုမ်းဖြင့်။ သတ္တသု အာ၃ရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာ-ရေမိ၊ အံ့။ တံ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ (ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယဒါ၊ ၌။ ကာယံ၊ ကရဇကာယကို။ စိတ္တသန္နိဿိတံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို မှီသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အဓိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓုကာမော၊ သွားလိုသည်ဖြစ်၍။ စိတ္တာသေန၊ ပါဒကဈာန်စိတ်၏ အာစွမ်းဖြင့်။ ကာယံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏။ မဟဂ္ဂတစိတ္တေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌။ သခမာဒဟတိ၊ ပေါင်း၏။ သမာရောပေတိ၊ ကောင်းစွာ တင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပယောဂလက္ခဏံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ကာယသည်။ (ကာယံ ပရိဏာမေတိ ၌ ကာယ-ဟူလို။) အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပကာယာရမ္မဏတော၊ ရူပကာယ၏ ဝဏ္ဏဟူသော အာရုံရှိသောကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပရိတ္တာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ပါဒက ဈာန်စိတ်ကို။ ကာယနိဿိတံ၊ ရူပကာယ၌မှီသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒိဿ-မာနေန၊ ထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓုကာမော၊ ၍။ ကာယဝသေန၊ ရူပကာယ၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကဈာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ၏။ ပါဒကဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ ရူပကာယေ၊ ၌။ သမောဒဟတိ၊ ၏။ သမာရော-ပေတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌၊ ဥပယောဂလက္ခဏံ၊ ရအပ်သော ဒုဘိယာဝိဘတ်ရှိသော ပါဒကဈာန်စိတ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာရမ္မဏတော၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ တပါး။ ယသ္မာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ အတီတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်လေပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုပါဒကဈာန်စိတ်ကိုသာလျှင်။

အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာခေါတုနိခေါနေ၊ မျှားမြတ်သော ခေါတ်တော်ကို ဌာပနာရာ မြေအိမ်မဏ္ဍပ်၌။ အနာဂတံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တောနုံ၊ ဓိဋ္ဌာန်ကုန်သော။ မဟာကဿပထေရာဒိနုံ၊ ထေရ်စသည်တို့၏။ (ဣဒ္ဓိဝိဓ-ဉာဏံ ဝိယ၊ ဉာဏ်ကဲ့သို့။) အနာဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ မဟာခေါတုနိခေါနုံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ သော်။ အနာဂတေ၊ ၌။ အဌာရသဝဿာဓိကာနိ၊ တဆဲ ရှစ်နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော။ ဒွေ ဝဿသတာနိ၊ အနှစ်နှစ်ရာတို့တိုင်အောင်။ ဣမေ ဂန္ဓာ၊ ဤနံ့သာတို့သည်။ မာ သုဿိ သု၊ မခြောက်စေကုန်သတည်း။ ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ၊ တို့သည်။ (ပြင်၍လိုက်)· မာ မိလာယိ သု၊ မညှိုးစေကုန်သတည်း။ ဣမေ ဒီပါ၊ တို့သည်။ မာ နိဗ္ဗာယိ သု၊ မငြိမ်းစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ တထေဝ၊ ထိုဓိဋ္ဌာန်တော်မူတိုင်းလျှင်။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ အသဂ္ဂတ္ထေရော၊ သည်။ ဝတ္ထုနိယသေနာသနေ၊ ဝိဠုဝဋ္ဌဝိတောကျောင်း၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ သုက္ခဘတ္တံ၊ စမ်ဟင်းလျှာမပါ အခြောက်ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇမာနံ၊ ဘုဉ်းပေးသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဥဒကသောဏ္ဍိ၊ ထုံးအိုင်ရေသည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း။ ပုရေဘတ္တေ၊ နံနက်အခါ၌။ ဒဓိရသံ၊ နွားမမ်းအရသာသည်၊ ဝါ၊ နွားမမ်းကြည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ပုရေဘတ္တေ၊ ၌။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဒဓိရသံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာဘတ္တေ၊ ၌။ ပါကတိကဥဒကမေဝ၊ ပြကတော့ရေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး၊ ကာယံ၊ ရူပကာယကို။ [၆၁] စိတ္တသန္နိဿိတံ၊ ပါဒကစျာန်ဇိတ်၌ မှီသည်ကို။ ဂတ္တာ၊ ၍။ အဒိဿမာနေန၊ သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂမနကာလေ၊ ၌။ ပဋ္ဌပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာယဝေသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ စိတ္တဝေသေန ဝါ၊ အစွမ်းဖြင့်မူလည်း။ ကာယံ၊ ကို။ ပဒိဏာမနကာလေ၊ ၌ရင်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရဝဏ္ဏာဒိနိမ္မာနကာလေ ၀၊ သူငယ်သဏ္ဌာန် စသည်ကို ဖန်ဆင်းသော ကာလ၌ရင်း။ သကာယစိတ္တာနံ၊ မိမိရူပကာယကိုရင်း, ပါဒကစျာန်စိတ်ကိုရင်း။ အာရမ္မဏကရဏတော၊ ကြောင့်။ အဗ္ဗတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။

ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဟတ္ထိအဿာဒိဒဿနကာလေ၊ ဆင်မြင်းအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းပြသောကာလ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောဘိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စ္ဒာ။ ဣဒ္ဓိဝိဓညာဏဿ၊ ၏။ သတ္တသု အာရမ္မဏေသု၊ တိုး၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၅။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုညာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည်။ ပရိတ္တ။ ပ။ ဝဿေန၊ ဖြင့်။ စတူသု အာရမ္မဏေသု၊ တိုး၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အုံ။ တံ ဒိဗ္ဗသောတညာဏံ၊ သည်။ ယဿ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ သဒ္ဒေ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တော၊ ကာမာဝစရတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ရှိဆဲ သာလျှင်ဖြစ်သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိသဒ္ဒသဝနကာလေ၊ ငမ်းရုတ် သံကို ကြားသောကာလ၌။ အဋ္ဌတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေသံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒသဝနကာလေ၊ ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုညာဏဿ၊ ၏။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၆။ စေတောပရိယညာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ ပ။ ဝဿေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တိုး၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အုံ။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ကာမာဝစရစိတ္တေဟိ၊ ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တေဟိ၊ ၌။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂဖလစိတ္တေဟိ၊ ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ အတ္ထိ၊ ဆိုအုံ။ ဇော်ဌ၊ ဤမဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌။ ပုထုဇဉ်နော၊ သည်။ သောတာပန္နဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်ကို။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ သောတာပန္နော ဝါ၊ သောတာပန်သည်လည်း။ သကဒါဂါမိဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤ နည်းဖြင့်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝစိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အတ္ထိ၊ ဆိုအုံ။ အရဟာ၊

သည်။ သမ္ပေသံ အရိယာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပရိမော၊ အထက် ပုဂ္ဂိုလ်အနာဂါမ်စသည်သည်။ ဟေဋ္ဌိမဿ၊ အောက်သကဒါဂါမ်စသည်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ အယမ္ပိ ဝိသေသော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတမ္ပေါ၊ ၏။ မဂ္ဂစိတ္တာရမ္မဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ်လျှင် အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ယဒါ၊ ၌။ အတီတေ၊ ၌။ သတ္တာဒိဝသဗ္ဘန္တရေ စ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ရင်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ သတ္တ-ဒိဝသဗ္ဘန္တရေ စ၊ ၌ရင်း။ ပရေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အတီတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည်ရင်း။ အနာဂတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘင်ပ္ပတ္တံ၊ ဥပါဒ်ဌိတဘင်သို့ရောက်သော တရားသည်၊ ဝါ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ကေဝေ့သန္တတိဝါရပရိယာပန္နံ၊ ရုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံဟူသော ပါဌ်၌။ အန္ဓကာရေ၊ အပိုက်တိုက်၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ နေ၍။ အာလောကဌာနံ၊ လင်းရာအရပ်သို့။ ဂတာသု၊ ရောက်သောသူအား။ တာဝ၊ ထိုသို့ရောက်ကာ မျှဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထို အာရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ [၆၂] ဟောတိ၊ ၏။ တေန္တေ၊ ဤကာလအတွင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗသန္တတိဝါရာ၊ ရုပ်၏ သန္တတိဝါရတို့သည်။) ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခု သော သန္တတိဝါရမည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတမ္ပေါ၊ ကုန်၏။ အာလောကဌာနေ၊ အလင်းရှိရာအရပ်၌။ ဝိစရိတ္ဝာ၊ ကျက်စားသွားလာ၍။ ဩဝရကံ၊ တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌသာပိ၊ ဝင်သော သူအားလည်း။ တာဝ၊ ထိုသို့ဝင်ကာမျှ၌။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ နု ဟောတိ၊ သေး။ ယာဝ ပန၊

အကြင်မျှလောက်သော ကာလဌာကား။ တံ၊ ထိုရူပါရုံသည်။ ပါကဋ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇတ္ထန္ဒရေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိ-ဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ မဲ့ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒူရေ၊ ဝေးသော အရပ်၌။ ဌတ္ဝာ၊ တည်၍။ ရဇကာနံ၊ ခဝါသည်တို့၏။ ဟတ္ထဝိကာရဉ္စ၊ လက်ဖောက်ပြန်သည်ကိုရင်း။ ဃဏ္ဍိဘေရိအာဒိအာကောဋနဝိကာရဉ္စ၊ ခေါင်းလောင်း,စည်ကြီး စသည်တို့ကို ထိုးခြင်း ယိုးခြင်းစသော လက်ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုရင်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်သော်လည်း။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ တာဝ၊ ထိုမြင်ဆဲကာလ၌။ နဿုဏာတိ၊ မကြားသေး။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထိုအသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ တသ္မိံ ပိ အန္တရေ၊ ထိုအသံမကြားသေးသော်ရှေ့ အတွင်း၌လည်း။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ မဇ္ဈိမဘာဏကာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ အယ္ဟထူးကို ဆိုအံ့။ သံယုတ္တဘာဏကာ၊ တို့သည်။ ရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ အရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ သန္တတိယော၊ တို့ကို။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ ဥဒကံ၊ ကို။ အဂ္ဂေ မိတ္ဝာ၊ နှင်း၍။ ဂတသာ၊ သွားသောသူ၏။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။ အဂ္ဂေ ဌတ္ဝာ၊ ဥဒကလေခါ၊ နှင်းရာ၌ နောက်ကျိသော ရေအရေးသည်။ ယာဝ၊ အကြင်ရှေလောက်။ နိ ပိပ္ပယိဒတိ၊ မကြည်သေး။ (အယံ ရူပသန္တတိ ဥဒကမ-ဌာနမ-ဌာ၌ စပ်။) အဒ္ဓါနတောဝ၊ အမှန်ရှည်သောခရီးမှ။ အာဂတသာ၊ လာသော(ဘုရား)။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာယော၊ ၌။ ဥသုမဘာဝေါ၊ ပူရှိန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နိ ဝူပသမ္ဘတိ၊ ပပြေမ်သေး။ အာဘပါ၊ နေပူမှ။ အာဂန္တ္ဝာ၊ ၍။ ဝဏ္ဏံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်သောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အန္ဓကာရဘာဝေါ၊ မှောင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နိ ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်းသေး။ အန္ဓောဝဇ္ဇေ၊ ခန်းတွင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိ ကရိတ္ဝာ၊ ၍။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝါတပါနံ၊ လေသောက်ပြူတင်းကို။ ဝိဝရိတ္ဝာ၊ ၍။ သြလောကေန္တသာ၊ မျှော်သော်သူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အက္ခီနံ၊ မျက်စိတို့၏။ ဥန္ဒနဘာဝေါ၊ တုန်လှုပ်သော အဖြစ်သည်။ နိ ဝူပသမ္ဘတိ၊

သေး။ အယံ၊ ဤသန္တာနတိသည်။ ရူပသန္တာနတိ နာမ၊ မည်၏။ ဒွေ တယော ဝေနေ၀ါရာ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ကာပဇောဝါရ တို့သည်။ အရူပ-သန္တာနတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။ တဒုဘယံပိ၊ ထိုရူပ အရူပ သန္တာနတိ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သန္တာနတိပစ္စယဿ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကေဘဝပရိစ္ဆဒ်၊ (ပဋိသန္ဓေ စုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော) တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ဓမ္မအပေါင်းသည်။ အဒ္ဓါပစ္စယဿ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင် အဒ္ဓါပစ္စယကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဒ္ဒေက-ရတ္တသုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ယော စာ၀ုသော။ ပ။ သံဟီရတိတိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အာ၀ုသော၊ တို့။ ယော စ မနော၊ အကြင်သမ္မယုတ်နှင့် တကွသော ဝိညာဉ်သည်ရင်း။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင် အာရမ္မဏာ ဓမ္မတို့သည်ရင်း။ (တနည်း) ယော စ မနော၊ အကြင်မနာယတနသည်ရင်း။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာစသော နာမကွန္ဓာတို့သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တေ ဥဘယံ၊ ဤမနနှင့် ဓမ္မဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ မနဓမ္မ ဟူသော ထိုအဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝိညာဏံ၊ နိုကန္တိ ဝိညာဉ်သည်။ ဆန္ဒရာဂ-ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂနှင့် စပ်သည်၊ ဝါ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ တဏှာဘိနန္ဒန ဒိဋ္ဌာ-ဘိနန္ဒနအားဖြင့် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒန္တော၊ နှစ်သက်သော သူသည်၊ ဝါ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဝမ္မတို့၌။ သံဟီရတိ၊ တွန့်၏။ ဝါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ငင်အပ်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်ဟူတွင်။ သန္တတိ-ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ အဌကထာသု၊ အဌကထာတို့၌။ အာဂတံ၊ ၏။ အဒ္ဓါ-ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ၌။ အာဂတံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်တို့တွင်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စေတောပရိယညာဏဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အာဘယဂိရိကျောင်းနေကေစိ

တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိုံ ကာရဏာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ-
မတော စ၊ တန်ခိုးရှိသောသူ၏ဂုင်း။ ပရသ္မာ စ၊ တပါးသောသူ၏ဂုင်း။
ကေကွဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဣဒ္ဓိစိတ်ဖြစ်သည်နှင့် မျှသောကာလ၌ပင် ပရစိတ်၏ ဖြစ်သင့်
သောကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ ထိုစကားသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
(ကေကွဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ကား ယုတ္တိပြုစကားတည်း။) နေသံ၊ ထိုကေစိ
တို့၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) ဣဒဉ္စ၊ ဤဆိုလတံ့သည်လည်း။ သြပမ္မံ၊ တည်း။
အာကာသေ၊ သို့။ ပုဗ္ဗမုဋ္ဌိမှ၊ ပန်းဆုပ်ကို။ ခိတ္တေ၊ ပစ်ကြဲအပ်သည်ရှိသော်။
ကေပုဗ္ဗံ၊ တပွင့်သောပန်းသည်။ ဝဏ္ဏေန၊ မိမိအညှာဖြင့်။ ဧကဿ၊ တပွင့်
သောပန်း၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အညှာကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ ယထာ၊ ထိုးမိ
သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိတိ။
သိအံ့ဟု။ ရာသိဝသေန၊ အပေါင်းအစု၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။
စိတ္တေ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတေ၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။
ကေဿ၊ သူတယောက်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဧကေန စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-
ဒကွဏေ ဝါ၊ ၌ဝင်း။ ဌိတိကွဏေ ဝါ၊ ၌ဝင်း။ ဘင်္ဂကွဏေ ဝါ၊ ၌ဝင်း။
ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇတိ၊ သိ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ သြပမ္မံ၊ တည်း။ တံ ပန၊
ထိုအဘယဂိရိကျောင်းနေ ကေစိတ္တိစကားသည်ကား။ (အယုတ္တံ-၌ စပ်
ကံပေးလျှင် ပဋ္ဌိကွိတ္တံ-၌ စပ်။) ဝယသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံးဝင်း။
ဝယသဟဿမ္ပိ၊ ဝင်း။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သောသူသည်။ ယေန
စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယေန .စ၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်လည်း။
ဇာနာတိ၊ ၏။ တေသံ ဒ္ဒိန္ဒံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏။ သဟ ဌာနာ-
ဘာဝတော စ၊ တကွတည်ခြင်းမရှိသောကြောင့်ဝင်း။ (မဂ္ဂဖလဝိထိတော၊
မဂ္ဂဝီထိ,ဖလဝီထိမှ။ အညတ္ထ၊ တပါးသော။) အနိဋ္ဌဌာနေ၊ အလိုမရှိ
ကောင်းသော အရာ၌။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ဇောတို့၏။
နာနာရမ္မဏဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော စ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသောကြောင့်ဝင်း။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဤသို့ယုတ္တိပြု၍။ အဌကထာသု၊ တို့၌။ ပဋ္ဌိကွိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

[၆၃] ပန၊ အသင့်ယုတ္တိကို ဆိုပေအုံ့။ (စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။)
သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည်ဝင်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ၊ သည်ဝင်း။

အာရုမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝတ္ထုမာနဇဝနဝိထိတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲသော ဇောဝိထိ မှ။ အတိတာနာဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒ္ဝိတ္တိဇဝနဝိထိပရိမာဏေ၊ နှစ်ဝိထိ, သုံးဝိထိဇော တိုဝိထိအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလေ၊ ၌။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ယံ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ပန၊ ကိုကား။ ဇဝနဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (သကလပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓ-ဖြင့် မပြအပ် ဟူလို။) ဣတိ၊ သို့။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ သည်။ သုဋ္ဌု ဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သော စကား ပေတည်း။

တတြ၊ ထိုသန္တတိပစ္စုပ္ပန်, အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၌။ အယံ၊ ကား။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုကာမော၊ သိလိုသည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇန်၊ သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကို။ အာရုမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ တေနေဝ၊ ထိုအာရုံ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ ကဒ္ဓ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တတော၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းချုပ်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်, ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ အဆုံးဇောသည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တံ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မည်၏။ သေသာနိ၊ အဆုံး ဇောမှ ကြွင်းသောဇောတို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရဇော မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဇောတို့၏။ အာရုမ္မဏံ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ အာရုံ ဖြစ်သော သူတပါးစိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာနိ၊ ထိုဣဒ္ဓိစိတ်မှ ကြွင်းသော အလုံးစုံသော အာဝဇ္ဇန်းဇောစိတ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာနိ၊ အထူးထူးသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။ နု စ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သလျှင် ကတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဒ္ဓါဝသေန၊ အဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ရမ္မဏတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဇောရမ္မဏတ္တာ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒ္ဓိစိတ္တမေဝ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်သည်သာလျှင်။ ပရဿ စိတ္တံ၊ သူတပါး စိတ်ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။ ဣတရာနိ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မှတပါးသော အာဝဇ္ဇန်း

ပရိကံစိတ်တို့သည်။ နှ ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုဒ္ဓါရေ၊ စက္ခုဒ္ဓါရဝိထိ၌။ စက္ခုဝိညာဏမေ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည်သာလျှင်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဣတရာနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်မှတပါးသော အာ၀ဇ္ဇန်း သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစသော စိတ်တို့သည်။ နှ ပဿန္တိ ယထာ၊ မမြင်ကုန်သကဲ့သို့ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤစေတောပရိယအဘိညာဉ်သည်။ သန္တတိ-ပစ္စုပ္ပန္နဿ စေ၀၊ ၏ရင်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဿ စ၊ ၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။[1] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နေယေ၀၊ ၌သာလျှင်။ ပတတိ၊ ကျ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်သည်။ အဒ္ဓါ-ပစ္စုပ္ပန္နဝသေနေ၀၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ပရဿ စိတ္တာရမ္မဏတ္တာယေ၀၊ သူတပါး၏ စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧ၀ံ၊ သို့။ စေတောပရိယညာဏဿ၊ ၏။ အဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပ၀တ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ကေ၊) ပုဗ္ဗေနိ၀ါသညာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ။ပ။ ဝသေန၊ နှ၀တ္တမ္ဘာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋီ ကရောမိ၊ အုံ့[1]။ တံ၊ ထို ပုဗ္ဗေ-နိ၀ါသညာဏ်သည်။ ကာမာ၀စရကုသ္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။အတီတေ၊ အတီတ်ဘ၀၌။ အတ္တနာ ၀ါ၊ သည်ရင်း။ ပရေဟိ ၀ါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဘာ၀ိတမဂ္ဂဠ၊ ကိုရင်း။ သစ္ဆိကတဖလဠ၊ ကိုရင်း။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာ၀ိတမဂ္ဂမေ၀၊ မဂ်ကိုပင်လျှင်။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါ-ရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ဧတံ၊ ဤပုဗ္ဗေ-နိ၀ါသညာဏ်သည်။ အတီတာရမ္မဏမေ၀၊ အတီတာရမ္မဏ စင်းစင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုညာဏ်တို့တွင်။ စေတောပရိယညာဏ ယထာကမ္မုပဂညာဏာနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ အတီတာရမ္မဏာနိ၊ အတီတ်အာရုံရှိကုန်သည်။ ကိဉ္စာပိ

---

[1] မူရင်းဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဟောန္တိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တေသံ-တေသု ဒ္ဒိသု ဉာဏေ-သု၊ တို့တွင်။ စေတောပရိယဉာဏသ၊ ၏။ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္ဓရာတိတံ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်လေပြီးသော။ စိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထို စေတောပရိယဉာဏ်သည်။ အညံ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသောစိတ်မှ တပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အမျိုး စသည်ကိုရင်း။ နဝေဒါနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ မဂ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂါရမ္မဏန္တိ၊ မဂ်အာရုံရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယထာကမ္မုပဂ-ဉာဏသ စ၊ ၏လည်း။ အတီတံ ဧစတနာမတ္တမေဝ၊ အတိတ်ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ မျှသည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏသ၊ ၏။ အတီတာ ခန္ဓာ စ၊ အတိတ်ခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဉ္စ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနွယ် အစရှိသည် သည်ရင်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံမဟုတ်သော တရားမည်သည်။ [၆၄] နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်သည်။ အတီတကွန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသု၊ အတိတ်ခန္ဓာ, ခန္ဓာနှင့်စပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။ သဗ္ဗညုတညာဏဂတိကံ၊ ၏အလားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ ဝိသေသော၊ ဤအထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ၊ ဤနည်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဒ္ဒါ။ အဒ္ဓကထာနယော၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာနည်း ဖြစ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယောဟူသော စကားကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရောပိ ခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ စေတောပရိယဉာဏယထာကမ္မုပဂဉာဏာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂတြာပိ၊ ကတြာပါ၊ တိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ တွင်လည်း။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏသ၊ ၏။ ကုသလာကုသလာ ဧဝ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ တပါး။ အတ္ထနော၊ ၏။ ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ လွန်လေပြီးသောခန္ဓာကို အောက်မေ့သောကာလ၌။ ဧတံ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသ

ဉာဏ်သည်။ အဗ္ဗတ္တာရမ္မဏံ၊ အဗ္ဗတ္တ အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရသ ခန္ဓာနုသရဏကာလေ၊ ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတီတေ၊ ၌။ ဝိပဿီ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တသ၊ ၏။ မာတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမတိ၊ တိအမည်ရှိ၏။ ပိတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ နာမဂေါတ္တပထဝီနိမိတ္တာဒိနုသရဏ-ကာလေ၊ အမည်အနွယ် ပထဝီနိမိတ် စသည်ကို အောက်မေ့သောကာလ၌။ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ နဝတ္တဗ္ဗ အာရုံရှိသည်၊ ဝါ၊ မှည်တ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နာမဂေါတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဌေ၊ ဤနာမဂေါတ္တံဟူသော ပါဠိ၌။ ခန္ဓုပနိဗန္ဓေါ၊ ခန္ဓာနှင့် စပ်သော။ သမ္မုတိသိဒ္ဓေါ၊ သမုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော။ ဗျဉ္ဇနတ္ထော၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို။ (နာမဂေါတ္တန္တိ၊ အမည် အနွယ်ဟူ၍။) ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါကို။ နာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ၊ နာ ဗျဉ္ဇနံဟူသောစကား၏ သမတ္ထနကို ဆိုအံ့။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါသည်။ သဒ္ဒါယတနသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရတရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ နိဂုတ္တိ။ ပ ။ ဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အယံ၊ ဤနာမဂေါတ္တကား သမ္မုတိ သိဒ္ဓဗျဉ္ဇနတ္ထဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ တတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အမ္ပာကံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာ၊ နှစ်သက်အပ်သော အဆုံး အဖြတ်တည်း။ (အတ္ထနောမတိ-ဟူလို)။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ ပ ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋိ ကရောမိ၊ အံ့။ တံ၊ တိုပိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ ရူပဋ္ဌ၊ ဂုဏ်သည်လည်း။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရ တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ လိုမှတပါး။ ပိဋ္ဌမာနေယေဝ ရူပေ၊ ထင်ရှားရှိသော ရူပါရုံ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္ထနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိဂတာဒိရူပဒဿန-ကာလေ၊ ဝမ်းဝ၌တည်သော ရူပါရုံစသည်ကို မြင်သောအခါ၌။ အဗ္ဗတ္တာ-ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဿ၊ ၏။ ရူပဒဿနကာလေ၊ ၌။

ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေါ၊ သို့။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၉။ အနာဂတံသညာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ။ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ပ။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အုံ့။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသညာဏ်သည်။ အယံ၊ ဤသူကား။ အနာဂတေ၊ ၌။ ကာမာဝစရေ၊ ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောခဏာကို သိသော အခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရေ၊ ၌ဌင်း။ ပ။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ ‘ကို။ ဘာဝေဿတိ၊ ပွါးစေလတ္တံ့။ ပ ။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေဿတိစေ့ဝ၊ ပွါးစေလတ္တံ့ဟူ၍ပင်လျှင်။ ဇာနနကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော ပန၊ အမြဲအားဖြင့်ကား။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသ ညာဏ်သည်။ အနာဂတာ-ရမ္မဏမေဝ၊ အနာဂတ်အာရုံ ရှိသည်စင်းစင်းတည်း။

[၆၅] တတ္ထ၊ ထိုညာဏ်တို့တွင်။ စေတော ပရိယညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အနာဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံသည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ လည်း။ တဿ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်၏။ သတ္တာဒိဝသဘ္ဘန္တရာ-နာဂတံ၊ လာလတ္တံ့သော ခုနစ်ရက်တွင်း၌ဖြစ်သော။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည် သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်သည်။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ကိုဌင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနှယ် စသည်ကိုဌင်း။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ အနာဂတံသညာဏဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတေ၊ ၌။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံမဟုတ်သော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ သည်။ အမုတြ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ ဖြစ်လတ်အုံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ၌။ အစ္စတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသုကော၊ အသူသည်။ ပ ။ အဿ၊ ထိုမေတ္တေယျ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ သုဗြဟ္မာ နာမ၊ သုဗြဟ္မာ အမည် ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ပိတာ ဘဝိဿတိ၊ ခမည်းတော်ဖြစ်လတ္တံ့။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၂၀။ ယထာကမ္မုပဂညာဏံ၊ သည်။ပ။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အုံ့။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂညာဏ်သည်။ ကာမာဝစရကမ္မဇာနနကာလေ၊

ကာမာဝစရကံကို သိသောအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။၀။ အတီတမေဝ၊ အတိတ်ကံကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော ကမ္မံ ဇာနနကာလေ၊ မိမိကံကိုသိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။ ပရဿ ကမ္မံ ဇာနနကာလေ၊ ခါ၌။၀။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇော်ဆ၊ ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အဘိညာဉ်ဥာဏ်တို့၏ အာရုံကို စိစစ်ရာ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဥော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဥာတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ (ဧကဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟေတ္တာ၊ ၍။ ပေါရာဏဒုကထာယံ၊ ၌။) ယံ-၀စနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-၀စနံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ တရားတို့ကို။ ဇာနနကာလေ၊ သိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမို့၊ ရံခါအဇ္ဈတ္တ ရုံခါဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိယေ၀၊ ဖြစ်ကောင်းသည်သာ တည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

အဘိညာနိဒ္ဒေသော နာမ တေရသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၄-ခန္ဓနိဒ္ဒေသ (၆၆-၁၁)

ပညာကထာ

[၆၆] ၄၂၁။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဘိညာဝေသေန၊ အဘိညာ၌၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်ပြီးသော အာနိသင်္ဂီသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နာနှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သီလေ။ပ။ ဘာဝယန္တိ ဣတ္ထေ၊ ဤပါဠိ၌။ စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ပြအပ်၏သော။ သမာဓိ၊ ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝိတော၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သမာဓိကိစ္စ ပြီးလတ်သော်ကား။ တဒနန္တရာ၊ (စိတ္တံ ပညဉ္ဉ-ဟု ဒေသနက္ကမအားဖြင့်ရင်း, ပဋိပတ္တိက္ကမအားဖြင့်ရင်း) ထိုသမာဓိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွါးစေအပ်၏။ (ဘိက္ခု-နာ-ကို ဤမှာစပ်။) စ၊ ထိုသို့ ပွါးစေသင့်သော်လည်း။ သာ၊ ထိုပညာကို။ အတိသခ်ေပဒေသိတတ္တာ၊ ပညံ ဘာဝယံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဂါထာဝဏ္ဏနာ၌ သမာဓိ-သီလာယံ နိဟံသိတဝိပဿနာပညာသတ္ထံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းမျှဖြင့် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတုံပိ၊ ဤသည်ကား ထိုပညာတည်းဟု သဘောသရုပ်အားဖြင့် သိခြင်းငှါသော်လည်း။ တာဝ နု သုကရာ၊ မလွယ်တုံသေး။ ဘာဝေတုံ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ နု သုကရာ ပန၊ မလွယ်သည်ကား။ (ပန ကေ၊) ပဂေဝ-ပဌမမေဝ၊ လက်ဦးပင်တည်း။ (နောက်မကျဟူလို။) တသ္မာ၊ ထို(သို့သိခြင်းငှါမျှ မလွယ် ပွါးစေခြင်းငှါ လွယ်သည်ဆိုရာမကျန် လက်မှန် ပဌမဖြစ်သော) ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ဝိတ္ထာရဏ္ဍ၊ အကျယ်ကို ရင်း။ ဘာဝနာနယဏ္ဍ၊ ကိုရင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣဒံ ပဋ္ဌာကမ္ပံ၊ ဤပြဿနာ အမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပညာ၊ ပညာဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ အဿာ၊ ထိုပညာ၏။ လက္ခဏာ။ ပ။ နာနိ၊ တို့သည်။ ကာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပညာ၊ သည်။ ကတိဝိဓာ၊ အဘယ်မျှ အပြားရှိသနည်း။ ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အဘယ်သို့ ပွါးစေအပ်

သနည်း။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာကို ပွါးစေခြင်း၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်္ကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ကား။ ပဠာကမ္မံ၊ မေးခြင်းအပူတည်း၊ ဝါ၊ မေးခြင်းပယောဂတည်း။

၄၂၂။ တတြ-တ္ထိ ပဠာကမ္မေ၊ ဠ်။ ဝါ၊ တတြ-တ္ထ ပဠာကမ္မတ္ထ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ကာ ပညာတိ၊ ကာ ပညာဟူသော ပုစ္ဆာ၏။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်လတံ့။ ပညာ၊ သည်။ ဗဟုဝိဓာ၊ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပ-ကာရာ၊ အတ္ထဇာပိက စသောအပြား, သုတမယညာဏ် စသောအပြားအား ဖြင့် အထူးထူးသော အပြားရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝိဘာဝယိတုံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှါ။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သည် ရှိသော်။ (တနည်း) အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သော်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ သည်။ အဓိပ္ပေတံ၊ လိုအပ်သော။ အတ္ထဠေ၀။ ဝိပဿနာဘာဝနာ, မဂ္ဂ-ဘာဝနာဟူသော အကျိုးကိုလည်း။ နာ သာဓေယ္ယ၊ မပြီးစေရာ။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဝိကွေပါယ စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းငှါလည်း။ သံ၀တ္တေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှိပ်မျှဖြစ်သောကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပညာ ဘာ၀နာ အရာ၌။ အဓိပ္ပေတမေ၀၊ လိုအပ်သောအရင်းသည် ပညာကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဝိပဿနा-ညာဏံ၊ သည်။ ပညာ၊ ဤ၌လိုအပ်သော ပညာမည်၏။

၄၂၃။ ကေနဋ္ဌေန ပညာတိ၊ ကား။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣဒံ ပဇာနနံ နာမ၊ ဤပဇာနနမည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ သဠာယတနဝိဘာဝနာကာရ-ဝိသိဋ္ဌံ၊ သည်၏ သဠာယတနာကာရ,ဝိညာဉ်၏ ဝိဘာဝနာကာရတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြား အားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ပဇာနနံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သဒ္ဒေ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ သည်ာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏ ကဲ့ပြားသည်ကို ထင်ရှားပြုအံ့။ သညာဝိညာဏပညာနံ၊ တို့၏။ ဇာနနဘာ၀ေ၀၊ သိတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူသော်လည်း။ သညာ၊ သည်။ နီလံ ပီတကန္တိ၊ အညိုအရောင်ဟူ၍၊ ဝါ၊ အစရှိသော။ အာရမ္မဏ-

သဉ္ဇာနနမတ္တမေဝ၊ အာရုံကို အမှတ်နိမိတ်ကိုပြု၍ သိခြင်းသာမန်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ နု သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိလံ ပိတကန္တိ၊ အညို အရှေ့ စသည်ဟူ၍။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ လက္ခဏပဋိဝေဓဉ္စ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ပန၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို ဆိုအံ့။ ဥဿာက္ကိတ္ဘာ-ဥဒယဗ္ဗယညာဏပဋိ-ပါဋိယာ အာယူဟိတ္ဘာ၊ ဥဒယဗ္ဗယညာဏ် အစဉ်ဖြင့် အားထုတ်၍။ မဂ္ဂပါတု-ဘာဝံ၊ မဂ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ငှါ။ နု သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပညာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယဝသေန၊ ဝိညာဏ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မ-ဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ လက္ခဏပဋိဝေဓဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ (ပန၊ သတ္တိထူးကို ချီးကျူးဆိုအံ့။ အတ္တနော၊ ၏။ အနုညသာဝေရကေန၊ တပါးနှင့် မဆက်ဆံသော။ အာနုဘာဝေန၊ အားဖြင့်။) ဥဿက္ကိတ္ဘာ၊ ၍။ မဂ္ဂပါတုဘာဝဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ၏။

ဟိ-ပါကဋိ ကရောမိ၊ အံ့။ ဟေရညိကဖလကေ၊ ပွဲမင်း၏ ပျဉ်ချပ်ပေါ်၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ ကဟာပဏာသိ၊ ဒသပြာစုကို။ ဧကော၊ သော။ အဇာတဇုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါဟာရ၌ လိမ္မာသော ဥာဏ် မရောက်သေးသော သူငယ်ငင်း။ ဧကော၊ သော။ ဂါမိကပုရိသော၊ ရွာသားလူကြီးငင်း။ ဧကော၊ သော။ ဟေရညိကော၊ ပွဲမင်းငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု ဇနေသု၊ လူသုံးဦးတို့သည်။ [၆၇] ပဿမာနေသု၊ မြင်ကုန် လတ်သော်။ အဇာတဇုဒ္ဓိဒါရကော၊ သည်။ ကဟာပဏာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တ-ဝိစိတ္တဒီဃစတုရဿပရိမဏ္ဍလဘာဝမတ္တမေဝ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်, ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်, ရှည်သည်၏အဖြစ်, လေးထောင့်၏အဖြစ်, ဝန်း သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤအသပြာသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ၊ အတွင်းသုံးဆောင်အပ် အပ-သုံးဆောင်အပ်သော၊ ဝါ၊ အမြဲသုံးဆောင်အပ် ဆောင်၍ သုံးဆောင်အပ် သော အဝတ်ပုဆိုး လက်စွပ် ပုတီးစသော အဆောက်အဦကို ရခြင်းငှါ သင့်လျော်ထိုက်လျောက်သော။ ရတနသမ္မတံ၊ ရတနာဟု သမုတ်အပ် သော ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဂါမိကပုရိသော၊

သည်။ စိတ္တဝိစိတ္တာဒီဘာဝံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည် ဆန်းကြယ်သည် စသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဣတိ စ၊ လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤအသပြာသည်။ ဆေကော-မဟာသာရော၊ များသော အနှစ်ရှိသော အသပြာတည်း။ အယံ၊ သည်။ ကုဋ္ဌော၊ စဉ်းလဲ၏၊ ဝါ၊ ကြေးနီစသည်ဖြင့်ပြီးသော အသပြာတုသာတည်း။ အယံ၊ သည်။ အဒ္ဓသာရော၊ ထက်ဝက်သာ အနှစ်ဌေသား ရှိသော အသပြာတည်း။ ဣတိအာဒိ ဣမံ ပန ဝိဘာဂံ၊ ဤသို့အစရှိသော ခွဲခြမ်းခြင်းကို ကား။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဟေရညိကော၊ သည်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ပကာရေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားတို့ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသောပဲမင်းသည်လည်း။ ကဟာပဏံ၊ ကို။ ဩလောကေတ္တာပိ၊ ၍လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အာကောဋ္ဌိတသ၊ ခေါက်အပ်သော အသပြာ၏။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုတ္တာပိ၊ ၍ဌင်း။ ဂန္ဓံ၊ ကို။ ဃာယိတ္တာပိ၊ နမ်း၍ဌင်း။ ရသံ၊ အရသာကို။ သာယိတ္တာပိ၊ လျက်၍ဌင်း။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဓာရယိတ္တာပိ၊ ချိန်ဆ၍ဌင်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဝါ၊ ဤအမည်ရှိသော ရွာ၌ဌင်း။ နိဂမေ ဝါ၊ ၌ဌင်း။ နဂရေ ဝါ၊ ၌ဌင်း။ ပဗ္ဗတေ ဝါ၊ ၌ဌင်း။ နဒီတီရေ ဝါ၊ ဤမည်သော မြစ်ဆိပ်၌ဌင်း။ ကတော၊ ပြုအပ်သော အသပြာတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ဌင်း။ အသုကာစရိယေန၊ ဤမည်သော ဆရာသည်။ ကတော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ဌင်း။ ဇာနာတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ-တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[1]။

. ဟိ၊ ဥပမာဥပမေယျ နှီးနှောသည်ကိုဆိုအံ့။ သညာ၊ သည်။ အဇောတ-ဗုဒ္ဓိနော၊ ဝေါဟာရကိုသိသော ပညာမရောက်သေးသော။ ဒါရကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ၊ အသပြာကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္တ-ဂဟဏတော၊ ထင်တိုင်းသော အခြင်းအရာမျှကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂါမိကဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။

---

[1] နှာ ၂၇၃-၌ကဲ့သို့ "ဣဒံ၊ ဤဥပဓေယျကို။ ဝေ သမ္ပဒံ၊ ဤအတူ ပြီးခြင်းရှိသည်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။" ဤသို့လည်းပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

အာရမ္မဏာကာရဂ္ဂဟဏတောစ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို ယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥဒ္ဓမ္မိ၊ ထိုထက်အလွန်လည်း။ လက္ခဏပဋိဝေဓသမ္ဘာ-ပနတောစ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ ပညာ၊ သည်။ ဟေရညိကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏ-ဒဿနံ ဣဝ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏာကာရံ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို။ ဂဟေတ္မာ စ၊ ယူ၍ရင်း။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့။ ပါပေတ္မာ စ၊ ရောက်စေ၍ရင်း။ တတော၊ ထိုထက်။ ဥဒ္ဓံပိ၊ အလွန်လည်း။ မဂ္ဂပါတုဘာဝပါပနတော၊ မဂ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်ရင်းတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဉ္ဇာနနဝိဇာနနာကာရဝိသိဋ္ဌံ၊ သဉ္ဇာနနဝိဇာနနအခြင်းအရာ တို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနာပဿကာရတော၊ ဖြင့်။ ယံ ဇေတံ ဇာနနံ၊ အကြင်ပညာ၏ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒ်၊ ဤသို့ လွန်ကဲထူးမြတ်သော အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကို။ ပဇာနနန္တိ၊ ပဇာနနဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဣဒံ ပဇာနနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဇာနနဋ္ဌေန ပညာတိ ဇေတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဆိုပေအုံ့။ သဲ့ သော ပညာ၊ ထိုပညာသည်။ ယတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ သညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ကော်သေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နု ဟောတိ၊ ရှိသည် မဟုတ်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ကိုသညာ ဝိညာဉ်တို့နှင့်။ အဝိနိဗ္ဘုတ္တာ၊ အသီးအသီး မဝေဘန်ကောင်း၊ ဝါ၊ မကွေမကွာယှဉ်၏။ အယံ၊ ဤတရားကား။ သညာ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ပညာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတ္မာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ (တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသညာ,ဝိညာဉ်, ပညာတရား ကိုသည်။) အလဗ္ဘနေယျနာနတ္တာ၊ မသိနိုင် မရနိုင်သော ထူးခြားခြင်း ရှိကုန်၏။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒုဗ္ဗဘာ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ခဲသောကြောင့်။ အာယသ္မာ နာဂသေနော၊ သည်။ ဒုက္ကရံ။ပ။ စိတ္တန္တိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

[မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သိန်။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကိုး၊ အဘယ်သို့သော။ ဒုက္ခရုံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတ်၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ကောရမ္ဘကော၊ တခုသော အာရုံ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တ-စေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့တွင်။ အယံ၊ သည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။ အယံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ သညာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ စေတနာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ ဝဝတ္ထာနံ၊ အကြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို။ အဂ္ဂါတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ ဝဝတ္ထာနံ၊ ထိုဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခရုံ၊ ခဲသောအမှုကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတ်၊ ၏။]

[၆ဂ] ၄၂၄။ ပန၊ တပါး။ ကာနသ။ပ။ ဇော၊ ဟူသော ဤပုစ္ဆာ၌။ (ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓ-လက္ခဏာ၊ (ပထဝီ ဖဿစသော ဓမ္မတို့၏ ကက္ခဋတ္တဖုသနစသော ဝိသေသ လက္ခဏာ, အနိစ္စတာစသော သာမည လက္ခဏာဟူသော) တရားသဘော ကို မဖောက်မပြန် အဟုတ်အမှန် ထိုးထွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓမ္မာနံ တို့၏။ သဘာဝပဋိဝေဓဟောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသနရသာ၊ (ဝိသေသလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာဟူသော) သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်း ဟူသောမှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဓမ္မ သဘာဝတို့၌ မတွေ့ဝေသော အခြင်းအရာဖြင့် ယောဂီ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ ဝါ၊ မတွေ့ဝေခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပန၊ တပါး။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော သမာဓိရှိသောသူသည်။ ယထา-ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစန-တော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သမာဓိ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုပညာ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။

၁-ဓမ္မာနံ သကော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ ကက္ခဋတ္တဖုသန စသော မိမိတို့၏အသီး လက္ခဏာတည်း။ ဓမ္မာနံ သမာနော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ အနိစ္စတာ စသော သာမည လက္ခဏာတည်း။ ထိုနှစ်ပါးသောလက္ခဏာကို ယာထာဝ အားဖြင့် ပဋိဝိဇ္ဈနလက္ခဏာသည် ပညာဖြစ်ရကား ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာပညာ-ဟူသည်။ ဃဋ္ဋပဋ္ဌစသည်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ် သော ဗာဟိရအန္ဓကာရကို ဒီပါလောကစသည် ဖျောက်သကဲ့သို့ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟန္ဓကာရကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိရကား ဓမ္မာနံ။ပ။ ရသာ-ဟူသည်။

ပညာပဘေဒကထာ

၄၂၅။ ကတိဝိဓာ ပညာတိ၊ ဟူသောပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကိုး။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏေန၊ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့်။ တာဝ၊ စ္ဌာ။ ကေဝိဓာ၊ တပါးအဖိုရှိ၏။ လောကိယလောကုတ္တရဝေါဟာရေန၊ လောကီပညာ, လောကုတ္တရာပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သာသဝါနာသဝါဒိဝေါဟာရေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာဝဲရုံဖြစ်သောပညာ, အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သောပညာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ နာမရူပဝေါဝတ္ထာနုဝေါဟာရေန စ၊ နာမ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သောပညာ, ရုပ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ သောမနဿုပေက္ခာသဟဂတဝေါဟာရေန စ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ပညာ, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ဒဿနဘာဝနာဘူမိဝေါဟာရေန စ၊ ဒဿနဘူမိပညာ, ဘာဝနာဘူမိပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ တထာ-ဒုဝိဓာ၊ ၏။ စိန္တာသုတဘာဝနာမယဝေါဟာရေန၊ စိန္တာမယပညာ, သုတမယပညာ, ဘာဝနာမယပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတအပ္ပမာဏာရမ္မဏဝေါဟာရေန စ၊ ကာမတရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ, မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ, လောကုတ္တရာတရားလျှင် အာရုံရှိသော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ အာယာပါယဥပါယကောသလ္လဝေါဟာရေန စ၊ အစီးအပ္ပါးဌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်, အစီးအပ္ပါးမဟုတ်သည်ဌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်, ထိုထိုကိစ္စပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသာဒိဝေါဟာရေန စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်ဌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသောပညာ, ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်ဌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးဌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ တထာ-တိဝိဓာ၊ ၏။ စတူသု သစ္စေသု၊ တို့ဌ။ ဉာဏဝေါဟာရေန စ၊ သိသောဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဝေါဟာရေန စ၊ လေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စတုဗိဓာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧဝ ဟိ ပညာလောကော ဟဒယန္ဓကာရံ ဝိဓမေန္တော ဧဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝတ္တိဌ အသမ္မုယ္ဟနာကာရ အားဖြင့် ယောဂီ၏ ဉာဏ်အားထင်ရကား အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ ကာရဏဘူတာ ဝါ သယံ ဖလဘူတံ အသမ္မောဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာ-ပေတီတိ ဧဝံပိ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဤဌလိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမာဓိ တဿာ ပဒဋ္ဌာန်-ဟူသည်။ (ပြည်)

၄၂၆။ တတ္ထ၊ ထိုကောင္ဘာသတ္ပိတ္ဝင်။ ကေဝိဓကောင္ဘာသော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ၊ ပေါ်သောအနက်ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဒုဝိဓကောင္ဘာ-သော၊ ၌။ လောကိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ လော်ကိကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ မဂ်နှင့် ယှဉ်သောပညာသည်။ လောကိယာ၊ လောကိပညာမည်၏။ လောကုတ္တရ-မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ လောကိယ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယဒုကေ၊ ၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပညာသည်။ သာသဝါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထို အာသဝေါတရား-တို့၏။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမဟုတ်သောပညာသည်။ အနာသဝါ၊ မည်-၏။ အတ္ထတော ပန၊ သရုပ်သဘော အနက်အားဖြင့်ကား။ သော၊ ဤ-သာသဝအနာသဝပညာသည်။ လောကိယလောကုတ္တရာ၀၊ လောကိပညာ, လောကုတ္တရာပညာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ-သာသဝါ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ အနာသဝါတိအာဒီသုပိ၊ ဤသို့ စသည်တို့၌-လည်း။ သေသ နယော၊ ဤအတ္ထတော ပနေသာ လောကိယလောကုတ္တရာ-ဟူသော နည်းကိုသာလျှင်။ (ဝေဒိတမ္ဗော၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ပ။ ဒုဝိဓာ။ ၏။

တတိယဒုကေ၊ ၌။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အာရဘိတုကာမဿ၊ အားထုတ်-လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတုန္နံ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤပညာသည်။ နာမ၀ဝတ္ထာပနပညာ၊ နာမ်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သား-ခြင်း၌ ပညာမည်၏။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ သည်။ ရူပ၀ဝတ္ထာပနပညာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထဒုကေ၊ ၌။ ဒ္ဒီသု၊ ကုန်သော။ ကာမာ၀စရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌ဝင်း။ ပဋိကနယေန၊ ဖြင့်။ သောဌသသု၊ ကုန်သော။ စတုက္ကစျာနိ-ကေသု၊ ပဌမစျာန်, ဒုတိယစျာန်, တတိယစျာန်, စတုတ္ထစျာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်-သော။ မဂ္ဂစိတ္တေသု၊ တို့၌ဝင်း။ ပညာ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဂုတ်မည်၏။ ဒ္ဒီသု၊ ကုန်သော။ ကာမာ၀စရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌ဝင်း။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနိကေသု၊ ပဌမစျာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။

မဂ္ဂစိတ္တေသု စ၊ တိုဋ္ဌိဝင်း။ ပညာ၊ သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

[၆၉] ပဋ္ဌမဒုကေ၊ ၌။ ပဌမမဂ္ဂပညာ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ပညာသည်။ ဒဿနဘူမိ၊ ဒဿနဘူမိမည်၏။ အဝသေသမဂ္ဂတ္တယပညာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်း၌ဖြစ်သော ပညာသည်။ ဘာဝနာဘူမိ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ မည်၏။

၄၂။ တိကေသု၊ တိုတွင်။ ပဌမတ္တိကေ၊ ၌။ ပရတော၊ သူတပါးမှ။ (ဥပဒေသံ၊ ညွှန်ပြအပ်သောနည်းကို။) အသုတ္တာ၊ မကြားရပဲ။ ပဋိလဒ္ဓ-ပညာ၊ ရအပ်သောပညာသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ စိန္တာဝသေန၊ ဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ စိန္တာမယာ၊ (သုတ-စသည်ကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍ အကြောင်းဥပါယကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော)စိန္တာမယပညာ မည်၏။ ပရတော၊ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) သုတ္တာ၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓပညာ၊ သည်။ သုတဝသေန၊ ကြားနာအပ်သော ပရောပဒေသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုတမယာ၊ (ကြားနာမှတ်သားအပ်သော ပရောပဒေသဖြင့် ပြီးသော)သုတမယပညာ မည်၏။ ယထာ တထာ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ပရောပဒေသကို ကြားဘူး၍ဝင်း, မကြားပဲဝင်း။ ဘာဝနာဝသေန၊ မိမိ အလိုလိုသာ ဘာဝနာကို အားထုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ဖန္နာ၊ ပြီးသော။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ၊ ပညာမည်၏။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ တတ္ထ။ပ။ဘာဝနာမယာ ပညာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ စိန္တာမယာ ပညာ၊ နည်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပညာဖြင့် ညွှတ်စေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကသိဝါဏိဇစသော အမှုတို့၌ဝင်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ကုန်သော။ သိပ္ပါယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဟတ္ထာ-ရောဟစသော အတတ်တို့၌ဝင်း။ပ။ ဝိဇ္ဇာဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည့်ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တန်စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌ဝင်း။ (ကောသလ္လံ ဝါ၊ တတ်သိ ကျွမ်း ကျင်သော ဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။) ကမ္မဿကတံ ဝါ၊ ဤကံသည်

သတ္တဝါတို့၏ဥစ္စာ, ဤကံသည် ဥစ္စာမဟုတ်ဟု သိသောဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ရှုပ်၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စ၊ မမြဲသောသဘောရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်ရင်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ အနိစ္စ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်ရင်း။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) သစ္စာနုလောမိကံ ဝါ၊ သစ္စပ္ပဋိ-ဝေဓအားလျော်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဝေရှုပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အနုလောမိကံ၊ အောက်၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတနစသည်တို့အား (မဆန့်ကျင်မြော်မြင်သဖြင့်) လျော်သော၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ အစီးအပ္ပါးကို ကျင့်ခြင်းအားရင်း, မဂ္ဂသစ္စာအားရင်း, ပရမတ္ထ သစ္စာ နိဗ္ဗာန်အားရင်း မဆန့်ကျင်သူဖြင့် လျော်သော။ ခန္ဓိံ၊ (အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်သော ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာတို့ကို) မြင်ခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ခံ့သော။ ဒိဋ္ဌိံ၊ မခ္ချတ်မြင်တတ်သော။ ရုစိံ၊ နှစ်သက် တတ်သော။ မုတိံ၊ မှန်ကန်ရမိသိတတ်သော။ ပေက္ခံ၊ သင့် မသင့်ကို နှိုင်းချင့် ရှုကြည့်တတ်သော။ ဓမ္မနိဗ္ဗာနခန္ဓိံ၊ (ထိုကမ္မာယတနစသော ဓမ္မတို့ကို ဤဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော်သာ အရှုခံ၍ ထိုကမ္မာယတန စသော ဓမ္မတို့၏) ရှုခြင်းကို ခံကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဓမ္မတို့၏ ရှုခြင်းကို ခံခြင်းရှိသော။ ယံ ပညံ၊ ယခင်ဆိုပြီးသော ပညာကို။ (ပဋိလဘတိ-ဌ္ဌ စပ်။) ပရတောဃောသေ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) အဿုတ္ဝာ၊ မကြားရပဲ။ ပဋိ-လဘတိ၊ မိမိအလိုလို ကြံသဖြင့် ရ၏။ အယံ၊ ဤဆရာနည်းမခံ လျှောက် လျားကြံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ စိန္တာမယာ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ပ။ သုတ္ဝာ၊ ကြားနာ၍။ ပဋိလဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသူနည်းခံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ သုတမယာ ပညာ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသောသူ၏။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ ပညာ၊ မည်၏။] ဧဝံ၊ သို့။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယတ္တိကော၊ ဌ။ ကာမာဝစရော၊ ကုန်သော။ ဧမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရိတ္တအာရုံရှိသော ပညာမည်၏။ပ။ သာ၊ ထို ပရိတ္တာရမ္မဏာ, မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာဟု ဆိုအပ်သော ပညာသည်။ လောကိယဝိပဿနာ၊ နာမည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ

ရှိသောပညာမည်၏။ သာ၊ ထိုအပွမာဏာရမ္မဏပညာသည်။ လောကုတ္တရ-ဝိပဿနာ၊ နာပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

တတိယတို့ကေ၊ ဌ။ ဝုစ္စို၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ ပွါးစီးကြောင်း တရားသည်။ အာယော နာမ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ လာကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း မည်၏။ (အာယန္တိ ဧတောယ သမ္ပတ္တိယောတိ အာယော-မှု၊ ဝုစ္စို-ရ၏။) သာ ဝုစ္စို၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့၏ ပွါးကြောင်းဖြစ်ကြောင်းသည်။ အနတ္ထဟာနိတော စ၊ အနတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ အတ္ထုပ္ပတ္တိတော စ၊ အတ္ထ၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်း အတ္ထ၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပွါးစီးကြောင်းဌ။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ကျွမ်းကျင်သော ပညာသည်။ အာယ-ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ ကောသလ္လန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အာယကောသလ္လံ၊ သလ္လသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣမေ ဓမ္မေ ဤတရားတို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော။ မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စေဝ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်မိ ပြီးမိကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ပဟီယန္တိ၊ ပျောက်ကုန်၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊ သော။ မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ စေဝ၊ တို့သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာပွါးခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့ဌ။ ယာ ပညာ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ယာ ပဇာနနာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် သိသော အခြင်းအရာသည်။ပ။ ယော အမောဟော၊ အကြင်မတွေ့မဝေ သိသောတရားသည်။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင်ဓမ္မကို စိစစ်တတ်သော တရားသည်။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်အသင့်အားဖြင့် မြင်တတ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ အာယကောသလ္လန္တိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

[၇၀] ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဝုဩ၊ သမ္ဘတ္တိတို့၏ မပ္ပါးမစီး ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြောင်းသည်။ အပါယောတိ-အပါယော နာမ၊ အပါယမည်၏။ သာပိ၊ ထိုအဝုဩ်သည်လည်း။ အတ္ထဟာနိတော စ၊ အတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ အနတ္ထုပ္ပတ္တိတော စ၊ အနတ္ထ၏ဖြစ်ထွန်းသော အားဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ဆုတ်ယုတ်ခြင်း, အနတ္ထ၏ ဖြစ်ထွန်းစည်ပင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အပါယ ၌။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ ဇွန်ဆိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ အာယကောသလ္ဟ, အပါယကောသလ္လမှတပါး ဥပါယကောသလ္ဟ ကို ဆိုအံ့။ သမ္ဘတ္ထ၊ ကုန်သော။ (နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေသု-၌စပ်။) တေသံ ဟေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို ဟိတသုခဓမ္မတို့၏။ ဥပါယေသု-နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေသု၊ ဖြစ်ခြင်း ပြီးခြင်း၏အကြောင်းတို့၌။ တံခဏပ္ပဝတ္တေ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင် ဖြစ်သော ၁။ ဌာနုပ္ပတ္တိကံ၊ အကြောင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ လျင်မြန်ချက်တဖြုတ်အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကောသလ္ဟံ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။ ဥပါယကောသလ္ဟံ နာမ၊ ဥပါယ်၌လိမ္မာသော ပညာမည်၏။ (ယထာဟ-ကားထင်ပြီ။)

[သမ္ဘာပိ၊ သော။ တတြ၊ ထိုထိုကိစ္စဟူသမျှ၌။ ဥပါယာ၊ ပြီးကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပြီးကြောင်း၌ လိမ္မာသော။ (ကောသလ္ဟ-ကျေသည်။) ပညာ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္ဟံ၊ မည်၏။]

ဝေါ၊ သို့။ အာယာ။ပ။ သေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထတ္တိကေ၊ ၌။ အံတ္ထနော၊ ၏။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို၊ ဂယောတ္ဌာ၊ (ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ရုပ်ကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်) ယူ၍။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်သော။ ဝိပဿနာ-ပညာ၊ သည်။ အဗ္ဘတ္ထာဘိနိဝေသာ၊ အစ္ဆတ္ထ၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာမည်၏။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခန္ဓေ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ ဗာဟိရံ၊

၁-အစွာယိကခရောင်းတခင်ပြုအပ်သော ကိစ္စသည်သော်ရင်း, ဘေးဘျမ်းသည်သော်ရင်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ထိုကိစ္စ ထိုအရေး ထိုဘေးဘျမ်းကို ကုစားခြင်းငှါ ထိုကိစ္စအရေး ဘေးရောက်သောခဏပင် ရှောင်းတခင် ဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

ဗာဟိရဖြစ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပံ ဝါ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကိုရင်း။ ဂဟေတ္တာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာရဒ္ဓါ၊ သော။ (ဝိပဿနာပညာ၊ သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ-ဘိနိဝေသာ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဥဘယံ၊ အစ္ဆရတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးကို။ ဂဟေတ္တာ၊ အနုပုဗ္ဗအားဖြင့် သိမ်းဆည်း၍၊ ဝါ၊ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မံ" ဟု တချက်တလက်တည်းဖြင့် သာလျှင် အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ပဉ္စက္ခန္ဓာတို့ကို မဝေဖန်သောအားဖြင့် သိမ်းဆည်း၍။ အာရဒ္ဓါ၊ သော။ပ။ အစ္ဆရတ္တဗဟိဒ္ဓါဘိနိဝေသာ၊ အစ္ဆရတ္တ ဗဟိဒ္ဓ၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

၄၂၇။ စတုက္ကေသု၊ တိုတွင်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ၌။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ သိသောဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိ-ပဒံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ ကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ် မည်၏။ပ။

ဒုတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ အတ္ထာဒီသု၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနတို့၌။ ပဘေဒ-ဂတာနိ၊ အထူးအပြားသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို သိကုန် သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ စတသော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အတ္ထေ။ပ။ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူသော။ ဧတေ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အတ္ထေ၊ ဝိပါက်ကြိယာ နိဗ္ဗာန် ပစ္စယုပ္ပန် ဘာသိတတ္ထဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးငါးပါး၌။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ (တနည်း) ပဘေဒဂတံ၊ အနု-ဝသေသအားဖြင့် အတ္ထ အကူးအပြားကိုသိသော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထ-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, မဂ်လေးတန် ဘာသိတ-ပစ္စယဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းငါးပါး၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝါ၊ ပဘေဒဂတံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တတြ-တတ္ထ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌ရင်း။ တတြ-တတ္ထ ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး ၌ရင်း။ (တတြ-ဖြင့် အတ္ထေ ဓမ္မေ-ကိုစွဲသည်ဟု သိသာအောင်ဖွင့်သည်။)

ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘာဝ နိရုတ္တိကိုရှုတ်ခြင်း ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရှုတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်၊ ဝါ၊ ရှုတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိ၌။ (ပဘေဒဂတ်၊ အနုဝ်သေသအားဖြင့် နိရုတ္တိ အထူး အပြားကိုသိသော၎။) ဉာဏ်၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ภိဒါ၊ မည်၏။ ဉာဏေသု၊ အတ္ထပဋိသမ္ภိဒါ, ဓမ္မပဋိသမ္ภိဒါ, နိရုတ္တိပဋိသမ္ภိဒါဉာဏ်တို့၌။ပ။ ပဋိဘာန-ပဋိသမ္ภိဒါ၊ မည်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ထိုအတ္ထဓမ္မစသည်တို့တွင်။ အတ္ထောတိ ဧတံ၊ အတ္ထောဟူသော ဤအမည်သည်။ သခေါ်ပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဟေတုဖလဿ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုအနုသာရေန၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ အရိယတိ အဓိဂမိ-ယတိ၊ ရအပ် သိအပ်၏။ အရိယတိ သမ္ဘာပုဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထောတိ၊ အတ္ထဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (နိဗ္ဗတ္တကအကြောင်း, ဉာပကအကြောင်း, သမ္ဘာပကအကြောင်းကို အကြောင်းသုံးပါးယူ။) ပန၊ သခေါ်ပမ္ပတပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပစ္စယသမ္ဘူတံ၊ ပစ္စည်းတရားကြောင့် ဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားရင်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ရင်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ ဘာသိတ ဟူသော သဒ္ဒါ၏အနက် ဝါစ္စရင်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်ရင်း။ ကြိယာ၊ ရင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအကျိုး တရားတို့ကို။ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုငါးပါး သော အကျိုးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ภိဒါ၊ မည်၏[1]။

၁-သဘာဝနိရုတ္တိကို ရှုတ်ဆိုခြင်းဟူသော်လည်း ရှုတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိကို သိအပ်သတည်း။ ပိဏ္ဍာနံ ပါတောတိ ပိဏ္ဍပါတော-ဟူသကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် တဿ ဘာသနေ ဥဒိရဏေ ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒီရိတံ သုတ္တာ စသည်ကို ဆိုလတံ့။ (ပြည်)

၂-ပဘေဒဂမနဉ္စေတ္ထ အနုဝေသေသတော နိရုတ္တိဝိဘာဂဇာနနံ၊ တဿ သေသေသု။ အနုဋ္ဌီ ၂၊ ၁၉၃ (ပြည်)။

၃-ဘိန္နန္တိ ပဋိဝိဒ္ဓန္တမေဝ ဥပဓာရေတိ စ ပဘေဒဂတံပိ ဟောတိ၊ မူလဋီ ၂၊ ၁၉၂။ (ပြည်)

ဓမ္မောတိ တေပိ၊ ဓမ္မဟူသော ဤအမည်သည်လည်း။ သခေါ်ပတော၊ အကျဉ်းစုချုံး တလုံးတည်းအားဖြင့်။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ ကို။ တံ တံ၊ အကျိုးထိုထိုကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ၊ စိရင်ထုံးမိတ်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ ဝါ၊ ဖြစ်မူလည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ သမ္ဘာဝုဏိတုံ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းဌာမူလည်း။ ဒေတိ၊ ပေးတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [၇၁] ပန၊ သခေါ်ပမုတပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းတရားဌင်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ဌင်း။ ဘာသိတံ၊ ပါဠိသဒ္ဒါဌင်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဌင်း။ အကုသလံ၊ ဌင်း။ ဤတိ ဤမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ဤမေ ဓမ္မာ၊ ဤအကြောင်းတရားတို့ကို။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိ-သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ငါဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကိုပင်လျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ (ဝိဘင်္ဂတ္ထာ ဒေသိတောတိ သမ္မန္ဒေါ။) ဒုကေ္ခ ဉာဏံ။ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂတ္ထာ၊ ၏။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူလေပြီ။

[ဒုကေ္ခ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အကျိုး၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတုဖလေ၊ ၌။ ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြောင်တရားတို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်ကုန်၏။ သဠာတာ၊ အကြောင်းညီညွတ်သဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဥပါဒ်ခဏသို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အထူးအားဖြင့် ဥပါဒ်ခဏသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပါတုဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်သောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဤမေ-

သု ဓမ္မေသု၊ ဤအကျိုးတရားတို့၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထ-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယမ္မာ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြောင်းတရားကြောင့်၊ ဝါ၊ မှ။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဘူတာ၊ ကုန်၏။ သဉ္ဇာတာ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပါတုဘူတာ၊ ကုန်၏။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပ။ အတ္ထပဋိ-သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏသမုဒယေ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ပ။ သင်္ခါရနိရောဓေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ-ယား အကျင့်ဖြစ်သော မဂ်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ သုတ္တံ၊ သုတ်အင်္ဂါကို။ ဂေယျံ၊ ကို။ ပ။ ဝေဒလ္လံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပါဠိဓမ္မကို သိသောဉာဏ်ကို။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တယာ တယော ဘာသိတသ၊ ထိုထို သုတ္တဂေယျစသော ပါဠိဓမ္မ၏သာလျှင်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ (ကိံ ဇာနာတိ၊ နည်း။) အယံ၊ ဤအနက်သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ဤပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ပါဠိ၏အနက်ကို သိသော ဤဉာဏ်ကို။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ မည်ကုန်သနည်း။ ယသ္မိं သမယေ၊ အကြင် စတုစက္ကသမ္ဘတိခဏ၌။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမဘုံ၌ မျှားသောအား ဖြင့် ကျင်လည်တတ်သော။ ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ ပ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤကုသိုလ်တရားတို့၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိ-သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

တတြ၊ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တသ္မိं အတ္ထေ စ၊ ထိုင်းပါးသော အကျိုးဌာနင်း။ တသ္မိं ဓမ္မေ စ၊ ထိုင်းပါးသော အကြောင်း

ခ်ဌင်း။ ယာ သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိ၊ အကြင်မဖောက်မပြန်သော မာဂဝဘာသာ သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိသည်။ ယော အဗျဘိစာရီဝေါဟာရော၊ ထိုထိုအနက်ကို သိစေခြင်းခ်ဌ အစဉ်အမြဲ စပ်ခြင်းရှိသော အကြင် သဒ္ဒဝေါဟာရသည်၊ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်ခ်ဌင်း, ခပ်သိမ်းသော အခါခ်ဌင်း, ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်ဌင်း ပျက်စီးခြင်းမရှိသော အကြင်သဒ္ဒဝေါဟာရသည်၊ ဝါ၊ အကြင်ကိန်းသေဟောသော ဝေါဟာရသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒဘိ-လာပေ၊ ထိုသဘာဝနိုရ္ဓတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဒဝေါဟာရကို ရှုတ်ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝါ၊ ခြင်းခ်ဌ။ တဿ၊ ထိုသဘာဝနိုရ္ဓတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဒဝေါဟာရကို။ ဘာသနေ၊ ရှုတ်ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရှုတ်ဆိုခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်၊ ဝါ၊ ရှုတ်ဆိုခြင်းခ်ဌ[1]။

၁-သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိကို ရှုတ်ဆိုခြင်းခ်ဌ-ဟူသော်လည်း ရှုတ်ဆိုအပ်သော ဝိညတ္တိဝိကာရ သဟိတခဏိကပရမတ္ထသဒ္ဒါကို အရကောက်ယူ။ တို့ကြောင့် ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒီရိတံ သုတ္တာ-ဟူသည်၊ ပရမတ္ထမှလွတ်သော နာမပညတ္တိကို ကေစိတို့ကြိုက်သည်ဟု လိုက်ရှိမယူလင့်၊ ဒေါသ မလွတ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အပြစ်အတိ ကြိုးနှယ်ငြိသောကြောင့် တဿာ အဘိလာပေတိ တဿာ နိုရ္ဓတ္တိယာ အဝေနဘူတာယ ပညတ္တိယာ အဘိလာပေတိ ကေစိ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဧဝံ သတိ ပညတ္တိ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ နု ဝစနန္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ နု စ ဝစနတော အညံ အဘိလပိတဗ္ဗံ ဥစ္စာ-ရေတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ အထာပိ ဖဿာဒိဝစနေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ အဘိလပိတဗ္ဗံ သိယာ၊ ဧဝံ သတိ အတ္ထ-ဓမ္မဝဇ္ဇံ တေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ နု ဝိဇ္ဇတိတိ တေသံ နိုရ္ဓတ္တိဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ။ ဖဿောတိ စ သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိ၊ ဖဿံ ဖဿောတိ နု သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိတိ ဒဿိတောဝါယမတ္ထော။ နု စ အဝစနံ ဝေါပကာရံ အတ္ထိ။ တသ္မာ ဝစနဘူတာယ ဝေ တဿာ သဘာဝနိုရ္ဓတ္တိယာ အဘိလာပေ ဥစ္စာရဏေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု ကေစိဝါဒဋ္ဌ အပြစ်ကိုပြ၍ သကဝါဒဋ္ဌ တည်စေလို၍ (မူလဋ္ဌ ၂-၁၉၁ ခ်ဌ) ဆိုပေသည်။ ။တဿာ အဘိလာပေတိ၊ ပေ-ဟူသောပုဒ်၏။ အဝစနဘူတာယ၊ ပရမတ္ထသဒ္ဒါမဟုတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပညတ္တိယာ၊ နာမပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿာ နိုရ္ဓတ္တိယာ၊ ထိုနိုရ္ဓတ္တိကို။ အဘိလာပေ၊ ရှုတ်ခြင်းခ်ဌ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နိုရ္ဓတ္တိ၏ ပညတ်သဘောရှိသည်၏ အပြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပညတ္တိ၊ သည်။ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ ရှုတ်အပ်ကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝစနံ၊ သဒ္ဒါသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ ဒေါသော၊ ဤသို့သောအပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြတ်ခဲ့ရု၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝစနတော၊ သဒ္ဒါမှ၊ အညံ၊ သော။ အဘိလပိတဗ္ဗံ-ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်အပ်ကောင်းသော အနက်သဘောမည်သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဖဿာဒိဝစနေဟိ၊ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိစေအပ်သော အနက်သဘောသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်အပ် ကောင်းသော အနက်သဘောမည်သည်။ အထာပိ သိယာ၊ အကယ်၍လည်း ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရှုတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အတ္ထဓမ္မဝဇ္ဇံ၊ အတ္ထငါးပါး ဓမ္မငါးပါးသည် ကြဉ်အပ်

ဘာသိတံ၊ ဟောအပ်သော။ လပိတံ၊ ပြောအပ်သော။ ဥဒီရိတံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော။ တံ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိ၊ ထိုမဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတပရမတ္ထသဒ္ဒါကို။ သုတ္ဘ၊ ကြားတည့်လျှင်ပင်။ အယံ၊ ဤသဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိ၊ တ္တိတည်း။ပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ (ပဘေဒဂတံ-၌ စပ်။) မာဂဓိကာယ၊ မဂဓတိုင်း၌ထင်သော။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ မူလဘာသာယ၊ အမြစ်အရင်းဘာသာဖြစ်သော။ ဓမ္မနိုရ္ဘတ္တိသညိတာယ၊ ဓမ္မနိုရ္ဘတ္တိယု မှတ်အပ်သော။ တဿာ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိယာ၊ ၌၊ ဝါ၊ ၏။ ပဘေဒဂတံ၊ အထူးအပြားကို သိသော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်သော။ ဥဏ္ဏံ၊ သည်။ နိုရ္ဘတ္တိပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိုရ္ဘတ္တိပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါပဿော၊ နိုရ္ဘတ္တိပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်သော ပဋိဂ္ဂုလ်သည်။ ဖဿော ဝေဒနာတိ ဧဝမာဒိဝစနံ၊ ဖဿော

သော။ တေဟိ၊ ထိုဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သော အနက်သဘောမည်သည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အတ္ထဝါးပါး ဓမ္မဝါးပါးတို့၏။ နိုရ္ဘတ္တိဘာဝေါ၊ နိုရ္ဘတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဖဿောတိ၊ ဖဿော-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိ၊ နိုရ္ဘတ္တိတည်း။ ဖဿံ ဖဿောတိ၊ ဟူသောဘာဒ္ဒါသည်။ နှ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိ၊ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဒဿိတောဝ၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ အဝစနံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှကင်းသော အနုဟ်သဘောသည်။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့မြဲသော လိုင်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဒေနက်ဇအထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအရာရှိသည်။ နှ စ အတ္ထိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ တသ္မာ၊ တိုသို့ နာမပညတ်သည် နိုရ္ဘတ္တိ မည်သည် ဖြစ်အံ့ နာမပညတ် ရွတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း, ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရွတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်သည် ရှိသော် အတ္ထမေကို့၏လည်း နိုရ္ဘတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း, ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှ ကင်းသော အနက်သဘော၏ မြဲသော လိုင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနက်အထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအာဂု မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝစနဘူတာယ ဧဝ၊ ရွတ်အပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒါဖြစ်၍သာလျှင် ဖြစ်သော။ တသ္မာ သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိယာ၊ ထိုမဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိုရ္ဘတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထဓဏိကာသဒ္ဒါကို။ အဘိလာပေ-ဥစ္စာရဏေ၊ ရွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊သော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်း၌။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည့်)

၁-ကမ္ဘာဦးသူတို့ တပြားတည်း သုံးဆောင်ကြားသော်လည်း အခြားအရပ်မှာကွယ်၍ မဂဓတိုင်းဝယ် သာအဖပ်တင်သည်ဟူလို။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗသတ္တာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည့်)

ဝေဒနာ ဤသို့စသော စကားကို။ သုတ္တာဝ၊ ကြားတည့်ပင်လျှင်။ အယံ၊ ဤယခုရှုတ်သော ဖဿော ဝေဒနာ စသည်ကား။ သဘာဝနိုရှတ်ကို၊ မဖောက်မပြန်သော နိုရှတ်ကိုတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကို ဆိုအံ့။ ဖဿာ ဝေဒနောတိ ဝေမာဒိကံ၊ ဖဿာ ဝေဒနော ဤသို့စသော စကားကို။ (သုတ္တာ၊ ကြားရ၍မူကား။) အယံ၊ ဤယခုရှုတ်သော ဖဿာ ဝေဒနောစသော စကားသည်။ နိ သဘာဝနိုရှတ်ကို၊ သဘာဝနိုရှတ်ကို မဟုတ်၊ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။

[၇၂] ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ အလုံးစုံသော အတ္ထ, ဓမ္မ, နိုရှတ်ဟူသော အာရုံ၌ အသီးသီးဖြစ်သော အလုံးစုံသော အတ္ထပဋိ-သမ္ဘိဒါ, ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ, နိုရှတ်ပဋိသမ္ဘိဒါ, ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါးကို။ (ဤအလို သဗ္ဗော အတ္ထော ဝိသယော သဗ္ဗတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထေ ဉာဏံ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ ပြု။ တနည်း။) သဗ္ဗတ္ထ-သဗ္ဗေသု အတ္ထာဒီသု တီသု၊ အလုံးစုံသော အတ္ထဓမ္မနိုရှတ်ဟူသော သုံးပါးတို့၌။ ဉာဏံ ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တသာ၊ ဆင်ခြင်သော အရိယာအရှင်၏။ ဉာဏာရမ္မဏံ၊ ဉာဏ်လေးပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ (ဤဝိကပ်၌ ဉာဏေသု-ဖြင့် ဉာဏ်လေးပါး အကုန်စုံသည်။) ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိကုန်သော။ တေသု ဉာဏေသု၊ ထို ရှေးပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် သုံးပါးတို့၌။ သဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေန၊ မိမိမိမိတို့ အာရုံကိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဤသည့်ဉာဏ်သည် ဤမည်သောအာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏, ဤသို့သော လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟု သိသောဉာဏ်သည်။ ပဋိ-ဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ (ဤဝိကပ်အလို ဉာဏေသု-ဖြင့် ရှေးဉာဏ်သုံးပါးကိုသာ စွဲသည်။)

၄၂၉။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စတသော်ပါ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ သေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ သေက္ခဘုံ၌ရင်း။ အသေက္ခ-ဘူမိယဉ္စ၊ အသေက္ခဘုံ၌ရင်း။ (တနည်း) သေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အောက်မဂ်, အောက်ဖိုလ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်အစဉ်၌ရင်း။ အသေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်အစဉ်၌ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒီသု ဌာနေသု၊ နှစ်ပါးသောဘုံတို့၌။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားသို့၊ ဝါ၊ ထိုထို အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန်သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအရာတို့တွင်။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့၏ရင်း။ မဟာသာဝကာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒတ္ထေရ။ပ။ ဥပါသိကာ-ဒီနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ (ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒ္ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ တို့၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိယောပိ၊ ရောက်ကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အဓိဂမေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပရိယတ္တိယာ၊ ဘုရားစကားတော်ကို ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ သဝနေန၊ ထိုပါဠိ၏အနက် အဋ္ဌကထာကို နာခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ တရားနာခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပရိပုစ္ဆာယ၊ မေးမြန်းဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းငှါ လိုအပ်သော ပဒတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်, အဓိပ္ပါယတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကြောင့်ရင်း။ ပုဗ္ဗယောဂေန စ၊ ရှေးဘုရားတို့ သာသနာ၌ ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝိသဒါ၊ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးတို့တွင်။ အရဟတ္တပဋ္ဌာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းသည်။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ ပရိယာပုဏနံ၊ ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းသည်။ ပရိ-ယတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ သဏ္ဌာနံ၊ အရိုအသေပြု၍။ (သံ အာဒရံ ကစ္စ သက္ကစ္စ၊ နိဂ္ဂဟီတာဂမ။) အဋ္ဌံ ကတ္တာ၊ ဥစ္စာထုပ်ကြီးပြု၍။ (တ္ထသ ဌတ်ံ၊ ဣကာ-ရာဂမော။ တနည်း။) အဋ္ဌံ ကတ္တာ-အတ္ထိကံ ကတ္တာ၊ အလိုရှိသည်ကိုပြု၍။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းသည်။ သဝနံ နာမ၊ မည်၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာခန္ဓာ စသည်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော

စကားအစဉ်တို့၌။ ဂဏ္ဍိပဒ အတ္ထပဒဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ပဒတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်, အဓိပ္ပါယတ္ထအားဖြင့် သိခက်သော ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် လိုအပ်သော စကားမည်၏။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဂတပစ္စာဂတိတဘာဝေန၊ အသွားဆောင်ခြင်း အပြန်ဆောင်ခြင်း အသွားအပြန်ဆောင်ခြင်း ကျင့်ဝတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ အနုလောမဂေါ်တြဲဘုသမိပံ၊ အနုလုံဂေါ်တြဘူအနီးမှဥ်ိတုကမ္ပတာဉာဏ်, ပဋ္ဌိသခ်ါဉာဏ်, သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တ,ာ၀၊ ထိုရှေ့လောက်။ ဝိပဿနာနုယောဂေါ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ အပရော၊ ဆရာတို့သည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ။ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်၏။

[ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ဂဍင်း။ ဗာဟုသစ္စံ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသော သူ၏အဖြစ်ဍင်း။ ဒေသဘာသာ စ၊ တရာ့တစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့၏ အရပ်ဘာသာကို တတ်ကျွမ်းနားလည်သည်၏ အဖြစ်ဍင်း။ အာဂမော၊ ဘုရားစကားတော်ကို သင်ခြင်းဍင်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ ပါဠိ၏အနက် အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်းဍင်း။ အဓိဂမော၊ ဖိုလ်လေးတန်ဍင်း။ ဂရုသန္နိဿယော၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သော ဆရာကောင်းထံ ကျိုးနှံကပ်ဆည်းနည်းခံ၍ နေခြင်းဍင်း။ တထာ၊ ပါး။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ စေ၀၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သောကလျာဏ မိတ်ကောင်းကို ပေါင်းရခြင်းဍင်း။ ဣတိ ဣမေ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒပစ္စယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗယောဂ စသည်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝ၊ တည်း။ တေသု တေသု သတ္တေသု စ၊ (သတ္တ၀ါတို့စီးပွားကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍ အပြစ်ကင်းကုန်သော) ထိုထိုကျွမ်းတို့၌ဍင်း။ တေသု တေသု သိပ္ပါယတနေသု စ၊ အပြစ်ကင်းသော ထိုထို အသက်မွေးကြောင်းအတတ်တို့၌ဍင်း။ ကုသလတာ၊ တတ်ကျွမ်းလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဗာဟုသစ္စံ နာမ၊ မည်၏။ ကေသတ၀ေါဟာရကုသလတာ၊ တရာ့တစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့အာဏာ နှံ့ရာဒေသ၌ဖြစ်သော ၀ေါဟာရ၌ လိမ္မာကျွမ်းသိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။ ဝိသေ-

သေနု ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ မာဂဓိကေ၊ မဂဓတာသာ၌။ ကော-သလ္လံ၊ သည်။ (ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။) အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ သြပမ္မဝဂ္ဂမတ္တာဿပိ၊ မူလပဏ္ဏာသ၌လာသော ယမကဝဂ်မျှလည်း ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ကို။ ပရိယာပုဏနံ၊ သည်။ အာဂမော၊ မည်၏။ (အန္တမသော၊ ဖြင့်။) ကေဝါထာယပိ၊ ၏လည်း။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယပုစ္ဆနံ၊ အနက်ကိုမေးခြင်း, အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်းသည်။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ၊ မည်၏။ သောတာပန္နတာ ဝါ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်ရင်း။ ပ။ အရဟတ္တံ ဝါ၊ သည်ရင်း။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ သုတပဋိဘာနဗဟုလာနံ၊ များသောသုတ များသော ပဋိဘာန်ရှိကုန်သော။ ဂဏ္ဍနံ၊ ဆရာကောင်းတို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝါသော၊ နည်းခံ၍ နေခြင်းသည်။ ဂရုသန္နိဿယော နာမ၊ ၏။ တဿာရုပါနံယေဝ၊ ထိုသို့ သုတပဋိဘာန်သန်သော သဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မိတ္တာနံ၊ ကလျာဏမိတ်တို့ကို။ ပဋိလာ-ဘော၊ သည်။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ နာမ၊ မိတ်ကောင်း ပြည့်စုံသည်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးအပေါင်းတို့တွင်။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ပုဗ္ဗယောဂဋ္ဌေ၀၊ ဂကိုရင်း။ အဓိဂမဋ္ဌ၊ ကိုရင်း။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဘို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ သာ၀ကာ၊ တို့သည်ကား။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ ကာရဏာနိ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို။ (နိဿာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ပဗ္ဘေဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ [၇၃] ပါဋိ-ယေက္ကော၊ အသီးဖြစ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနဘာ၀နာနုယောဂေါ နာမ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာ၀နာကို အားထုတ်ရခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အသင့်အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တိ၊ သည်။) သေက္ခဖလ၀ိမောက္ခန္တိကာ၊ သေက္ခဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသေက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တိ၊ သည်လည်း။ အသေက္ခဖလ၀ိမောက္ခန္တိကာ၀၊ အသေက္ခဖလ၀ိမောက္ခ၏ အဆုံး၌သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဒသဗလာနိ၊ ဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ အရိယဖလေနေ၀၊ အရ

ဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိန္ဒ ဝိယ၊ ပြည့်စုံကုန်သကဲ့သို့။ အရိယာနုံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အပိယဖလေနေ၀၊ မိမိ မိမိတို့၏ အရိယ ဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိန္ဒ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါ-၀သေန စတုဗိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ၀ုတ္တံ၊ ပြီ။

ပညာဘူမိ-မူလ-သရိရ၀ဝတ္ထာန

၄၃၀။ ပန၊ အဖိုတပါးကိုဆိုအုံ့။ ကထံ ဘာ၀ေတဗ္ဗာတိ ဣတ္ထေ၊ ဤပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာယ ပညာယ၊ ဤ၀ိပဿနာပညာ၏။ (ဘူမိမူလံ သရီရံ-တို့၌စပ်။) ခန္ဓာ။ပ။ ဘေဒါ၊ သမူဟါဒိစသည် အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘူမိ၊ ဖြစ်ရာဘုံမည်၏။ သီလ၀ိသုဒ္ဓိ စေ၀၊ ၎င်း။ စိတ္တ၀ိသုဒ္ဓိ စ၊ ၎င်း။ ဣမာ ဒွေ ၀ိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ မူလံ၊ အမြစ်အခြေ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိ၀ိသုဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣမာ ပဉ္စ ၀ိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘူမိဘူတေသု၊ ဘူမိဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုခန္ဓာစသား တရားတို့၌။ ဥဂ္ဂဟ-ပရိပုစ္ဆာ၀သေန၊ နှုတ်တက်သင်ခြင်း မေးမြန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏပရိ-စယံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ မူလဘူတာ၊ အမြစ်အခြေဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ၀ိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေတ္ဝာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ သရီရဘူတာ၊ ကိုယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ၀ိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေန္တေန၊ ပြည့်စုံစေသည်ဖြစ်၍။ ဘာ၀ေတဗ္ဗာ၊ ပွါးစေအပ်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤဆိုပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သည်။ ဣတ္ထေ၊ ဤကထံ ဘာ၀ေတဗ္ဗာဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ သခေါ်ပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။

၄၃၁။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အုံ့ သည်ကား။ ပိဏ္ဍာရော၊ အကျယ်တည်း။ ခန္ဓာ။ ပ။ ဘူမိ၀ါ၊ ဘူမိဟူသော။ ယံ-၀စနံ၊ ကို။ တာ၀၊ လက်ဦးစွာ။ ၀ုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟေ-၀စနေ၊ ၌။ ခန္ဓာ၀ါ၊ ကား။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

၁-မူရင်းဖြစ်သည်၊ ဤလတ်အုံ့-မှ လတ်ဲ ဖြစ်လှာသည်၊ ထိုကြောင့် လတ်ဲ-ဟူရာ၌ တ-တလုံးတည်းသာလိုသည်။ (ဆ-သ-သော)

ရူပက္ခန္ဓကထာ

၄၃ ၂။ တတ္ထ၊ ထိုင်းပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သိတာဒီဟိ၊ သီတဥဏှဇီဝိတ္ထာပိပါသ စသည်တို့ကြောင့်။ (ဟေတုအတ္ထေ စေတံ ကရဏဝစနံ။) ရူပွနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားသည်၊ (ဇာတအနက်မရှိ။) ဝါ၊ တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုရူပွနလက္ခဏာရှိသော တရားကို။ ကေတောကတ္တာ၊ တစုတည်း ညာဏ်ဖြင့်ပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ရုပ်အစုဟု၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ ၁။

၁-ယံ ကိဉ္စိ-၌ ယံ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အနိယမနိဒ္ဒေသနတည်း၊ စိ-နိပါတ်နှင့်တကွသော ကိံ-သဒ္ဒါသည် ကေစု အပ္ပက ဟူသော ပကာရန္တရကို သုံးသပ်၍ အနိယမနိဒ္ဒေသနတည်း။ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပဒဒွယဖြင့်လည်း ယံကိဉ္စိ-ဟူသော နပုံသကနိဒ္ဒေသကို ထိုက်သော အလုံးစုံ အကြွင်းမဲ့ကို နှံ့ရ၍ယူ၏။ ထိုကြောင့် ယံ ကိဉ္စိတိ အနဝဇ္ဇသမရိ-ယာဒါနံ-(ဌီ ၁၊ ဂ၆)ဟူသည်။ ထိုသို့ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ယူအပ်သော ဘဝလေးအနက်၏ အနိယမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် အခ်ေပြတတ္ထကို လွန်လောကြောင့် အတိပ္ပသင်္ဂါသို့ရောက်၏။ ထို အတိပ္ပသင်္ဂါကို ရူပွန-သဒ္ဒါဖြင့် နစ်စေရကား ရူပွနလက္ခဏန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမံ (ဌီ ၂၊ ဂ၆) ဟူသည်။ ။ရူပွနံ လက္ခဏမေတဿာတိ ရူပွနလက္ခဏံ၊ ထိုရူပွနသည် အဘယ်နည်း? ရူပွန-ဥဒ္ဓေတ္ထ သီတာဒိဝိရောဓိပစ္စယသန္ဓိပါတေ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိယေဝ၊ (ဌီ ၂၊ ဂ၆)။ ။ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် အရူပဓမ္မတို့အားလည်း ဝိရောဓိပစ္စယသမာဂမဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိကို ရသည် မဟုတ်လော? သစ္စံ လဗ္ဘတိ၊ နှ ပန ဝိဘူတတာဂုံ။ ဝိဘူတတာရဥ္ဇေတ္ထ ရူပွနံ အခ်ေပြတံ သီတာ-ဒိဂ္ဂဟဏတော။ (ဌီ ၂၊ ဂ၆)။ အကယ်၍ ဝိဘူတတာရရူပွနကို အခ်ေပြတဖြစ်အံ့၊ အဘယ်ဘို့ ဖြဟ္မလောကဌ် ရူပသမညာ ဖြစ်အံ့နည်း? တတ္ထာပိ တံသဘာဝါနတိဝတ္တနတော ဟောတိ-ယေဝ ရူပဘာမညာ အနုဂ္ဂဟပစ္စယဝသေန ဝါ၊ (ဌီ ၂၊ ဂ၆)။ ဝိရောဓိပစ္စယသန္ဓိပါတေ ယော အတ္ထောနော ဘန္ဓာနေ ဝိဇ္ဇမာနသ္သေव ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေါ၊ တံ ရူပွနန္တိ အညေ (ဌီ ၂၊ ဂ၆)။ ဤအညေဆရာတို့၏ ပက်ဌ် ရူပဟာတိ ဝိကာရမာပါဒေတိတိ ရူပံ-ဟု ဟေတုပြု၊ ရှေးပက်ဌ်ကား ရူပွတိတိ ရူပံ-ဟု ဘာဝပြု။ ရူပွကိတိ ကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋိယတိ ပိဋ္ဌိယတိ၊ ဘိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ (အဘိ ဌ ၂-၃) သီတာဒိသန္ဓိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသသန္ဓာန်၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်သောကြောင့် ပုရိမသန္ဓာန်မှ ကဲ့ပြားသည် ကိုရည်၍ ဘိဇ္ဇတိ-ဟူသည်။ ဘိဇ္ဇတိ-၌ ဘောဒလည်း ဝိကာရာပတ္တိတည်း၊ တိုကြောင့် ဘိဇ္ဇတိ-၏ ဝိကာရမာပဇ္ဇတိ-ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ဝိကာရာပတ္တိလည်း သီတာဒိသန္ဓိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသရူပုပ္ပတ္တိပင်တည်း။ ယင်းသို့ ပုရိမသန္ဓာန်မှ ကဲ့ပြားသော ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိသည် ရူပွတိ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုရူပွနလက္ခဏာ၏ အတိပ္ပသင် ဖြစ်ခဲ့ရာ၏ဟူသော စောဒနာကို နှလုံးထား၍ အရူပက္ခန္ဓာနံ ပန အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ ယထာ ရူပဓမ္မာနံ ဌိတိက္ခဏေ သီတာဒီဟိ သမာဂမော ဟောတိ၊ ယေန တတ္ထ ဥတုနော ဌိတိပ္ပတ္တာယ ပုရိမသဒိသသန္ဓာနုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ နှ ဟောတိ၊ ဒုဗ္ဗာဟာရုဒ်ကယ ဝါ။ ဧဝံ အညေဟိ သမာဂမော နတ္ထိ။ သံဃဋ္ဋနေန စ ဝိကာရုပတ္တိယံ

တဒေတံ-တံ ဧတံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဟု သိအပ် မှတ်အပ်သော တရားသည်။ ရုပ္ပနလက္ခဏေန၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ တပါး အဖို့ရှိသည်။ သမာနံပိ၊ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဘူတောပါဒါယဘေဒတော၊ ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရုပ္ပနသဒ္ဒေါ နိရုဇ္ဈော။ တသ္မာ အရူပဓမ္မာနံ သံဃဋ္ဋနဝိရဟိတတ္တာ ရူပဓမ္မာနံ ဝိယ ပါကဋ္ဌဿ ဝိကာရဿ အဘာဝတော စ ရုပ္ပန္တိတိ ရုပ္ပနလက္ခဏာတိ စ နိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဇိဿစ္ဆာပိပါသာဟိ ရုပ္ပနဥ္စ ဥဒရဂ္ဂိသန္ဓိပါတေန ဟောတိဘိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (မူလဋီ ၂-၅) ပန၊ ထိုသို့ ဝိကာရုပတ္တိသည် ဝိသဒိသုပတ္တိဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ အလွန်လျင်သော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ၌။ ယေန၊ အကြင်သဘာဝသော ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုရုပ်တရားတို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဌိတိပတ္တဿ၊ သော။ ဥတုနာ၊ အချမ်းအပူဥတု၏။ ပုရိမသဒိသသန္တာနုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ၊ ရှေးသန္တာန်နှင့်တူသော နောက်ရုပ်သန္တာန်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နိ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော တာဒိသော၊ သော။ သိတာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာဂမော၊ ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဒ္ဒကေ၊ နာမက္ခန္ဓာမှ တပါးသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့်။ သမာဂမော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သံဃဋ္ဋနေန၊ ထိပါးခြင်းကြောင့်။ ဝိ ကာရာဘာဝတ္ထိယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ကူးပြောင်းခြင်းအကျင့်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ။ ရုပ္ပနံသဒ္ဒေါ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈော စ၊ ထင်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နာမ်တရားတို့၏ ရုပ်ကဲ့သို့ ဌိခဏာဒိ သဘာဝသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ် ရုပ္ပနသဒ္ဒါ၏ ထိပါးခြင်းကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းငှါ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သဃဋ္ဋန-ဝိရဟိတတ္တာ၊ ထိပါးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပါကဋ္ဌဿ၊ ဟာ။ ဝိကာရဿ၊ ၏။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ရှိခြင်းကဲ့သို့။ ပါကဋ္ဌဿ၊ သော၊ ဝိကာရဿ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ အဋ္ဌပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ (ထည့်) ရုပ္ပန္တိတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်ကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ရုပ္ပနလက္ခဏာတိ ဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ;; ဝုစ္စန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ စ၊ အားရှိ၍ဆိုဦးငဲ့။ ဇိဿစ္ဆာပိပါသာဟိ၊ ထမင်းမွတ်ခြင်း ရေသိပ်ခြင်း ဟူ၍ကြောင့်။ ရုပ္ပနံ၊ ကို။ ဥဒရဂ္ဂိသန္ဓိပါဒေန၊ ဝမ်းမီးဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဇတေဇော၏ ဖုံးဝေးခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဤကား ၎င်းဋီကာနက်။ ဤ ရုပ္ပတိဘိ ကုပ္ပတိ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ကုပ္ပတိ-ပါဠိ၌ဖြင့် ကဋ္ဌအာဒိ၌ ရုပဒ-သိဒ္ဓိကို ဃဋ်ယတိ ပိဋ္ဌိယတိ-တို့ဖြင့် ကဋ္ဌာဒိ ရုပဒသိဒ္ဓိကို ပြ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ကောပါ၊ ကိရိယာယေव ဟိ ရုပ္ပနကိရိယာတိ (မူလဋီ ၂-၅) ထိုသို့သော်လည်း အဘယ်၄ါ ဘိဇ္ဇကိတိ အတ္ထော-ဟူသနည်း? သော ပန ကဋ္ဌာဒိကော ကမ္မဇကော စ အတ္ထော ဘိဇ္ဇမာနော ဟောတိဘိ ဣမဿ ဃဋ္ဋဿ ဒဿနတ္ထံ ဘိဇ္ဇတိတိ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။ (မူလဋီ ၂-၅)။ ;;တနည်းကြံပြန်လို၍ အထ ဝါ-စသည်တက်ပြန်သတည်း။

ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား အထ ဝါ၊ ကား။ ရုပ္ပတိဘိ ရူပန္တိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ကမ္ম-ကဋ္ဌာ အတ္ထော၊ ကမ္မကဋ္ဌားအနက်၌။ ရူပဒသိဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

တတ္ထ၊ ထိုဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ ဘူတရုပ်၊ ဘူတရုပ်သည်။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်ရင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗိဓံ၊ လေးပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာသံ၊ ထိုလေးပါးသောဓာတ်တို့၏။ လက္ခဏ-ရသပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ပိုင်း၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ မဆိုသေးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပဒဋ္ဌာနတော၊ ဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ တာ သမ္ဘာပိ-စတဿောပိ ဓာတုယော၊ ထိုဓာတ်လေးပါး အလုံးစုံတို့သည်လည်း။ အဝသေသဓာတုတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိမိမိမှ ကြွင်း သော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။

ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ (ယ-ကျေသည်။) စက္ခုံ၊ စက္ခုဌာန်း။ (စက္ခုံ ဥဒပါဒိ-ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်။)။ပ။ [၇၄] ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ့ကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊

ဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ရူပ္ပနံ၊ ရူပ္ပနကြီးသာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ ရူပတိတိ ရူပံ-ဟူသောပါဠိဖြင့် ကမ္မကတ္တာ-အတ္ထဋ္ဌ ရူပဟူသောပုဒ်၏ ပြီးခြင်းကို သိုဒေါ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ ဘိဒ္ဓကိတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မကတ္တာအတ္ထေန၊ ကမ္မကတ္တားအနက်ရှိသော။ ဘိဒ္ဓတိသဒ္ဒေန၊ သိဒ္ဓတိ ဟူသော ကြိယာသဒ္ဒါဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ရူပတိ ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပန၊ ကုပ္ပတိ စသည်ကို ဆိုပြန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုက်အံ့။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဘိဒ္ဓတိ၊ ဖျက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပျက်၏။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုပ္ပတိ၊ ချောက်ချားတတ်၏၊ ဝါ၊ ချောက်ချားစေအပ်၏။ ဃဋ္ဋိယတိ၊ ထိပါးအပ်၏။ ပိဋ္ဌိယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကောပိ စ ပဒေဟိ၊ ဤကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋိယတိ ပိဋ္ဌိယတိ ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း။ ပဒဋ္ဌာ၊ ရူပတိ ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားပေအာင်။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဤကား ဌာန်းဋီကာနက်။ တပဝိနုဝုတ္တိတာယ ဘဝတိ ဣတ္ထေ ဥပါဒါယရူပန္တိ ဘူတံ၊ ဘူတာနိ ဥပါဒိယ-တော ဝ နု သယံ တေဟိ အညေဟိ ဝါ ဥပါဒိယတိကိ ဥပါဒါယံ။ ဣတ္ထေ၊ ဤမဟာဘူတ်၌။ တဒမိနုဝုတ္တိတာယ၊ ထိုဘုတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါ-ဒါရုပ်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမဟာဘူတ်သည်။ ဘူတံ၊ ဟု၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဘူတာနိ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒိယတေ၀၊ မှီသောခဲ့တတ်၏။ သယံ၊ မိမိကို။ တေဟိ ဝါ၊ ထိုဘုတ်တို့သည်ရင်း။ အညေဟိ ဝါ၊ တပါးသောရုပ်တို့သည်ရင်း။ နု ဥပါဒိယတိ၊ မမှီအပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဿိတသာ ဖြစ်၍ နိဿယ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဥပါဒါယံ၊ ယမည်၏။ ဥပ အာ ရှေးရှိသော ဒါဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း။ အာကို အာယရေး။ ။ဥပါဒါယတိ နိဿယတိတိ ဥပါဒါယံ၊ ဥပါဒါယမေ၀ ရူပံ ဥပါဒါယရူပံ၊ အည-နိဿယသာ ကေန္ဒနိဿိတသာ ရူပသော်တံ အဓိ၀စနံ၊ (မူလဋ္ဌီ ၁၊ ၁၄၁)။ ဒီ၀ါဒီဂုဏ်း၊ ယပစ္စည်း။ (ပြည်)

ရဂင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဝီသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့လေးပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘူတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပ-သာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇမဟာဘူတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ကမ္မဇမဟာဘူတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ စက္ခု၊ စက္ခုမည်၏။ ရူပေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ အာဝဇ္ဇနိ်းစသောဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[1]။ စက္ခု-ဝိညာဏာယ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ရှိသော သူ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာ-နံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘူတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏[2]။

သောတံ၊ သည်။ သဒ္ဒါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဒါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘူတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ,

---

၁-အာဝဇ္ဇနိ်စသော ဝိညာဉ်၏ ကိုယ်ရုပါရုံ၌ လွှတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ကိုပင် အာဝဇ္ဇနိ်စသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားသည် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၂။ ဒဋ္ဌုကာမေတိတိ ဒဋ္ဌုကာမတာ၊ တဏှာ ဘာဝေါ ဒဋ္ဌုကာမတာ၊ ရူပတဏှာဝယေတံ အဓိဝစနံ၊ သာ နိဒါနံ ဥပနိဿယော အဿာတိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနံ၊ တဒေव ကမ္မန္တိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မံ၊ တံ သမုဋ္ဌာနမေတေသန္တိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ စ တာနိ ဘူတာနိ စာတိ ဒဋ္ဌု။ပ။ ဘူတာနိ၊ တေသံ ပသာဒေါ ဒဋ္ဌု။ပ။ ပသာဒေါ။ လက္ခဲယတေ အနေနာတိ လက္ခဏံ၊ လက္ခဲတဗ္ဗန္တိ ဝါ လက္ခဏံ၊ သော လက္ခဏမသာ။ တထာ ဟိတ္ဘာ လက္ခဲယတိတိ ဝါ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါန-ကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ-ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြု။ (ပြည်)

မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မ-သမုဋ္ဌာနဘူတပွသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဒါရုံကို နာခြင်းငှါ အလိုရှိသော သူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဒ္ဒတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့် ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ သောတံ၊ မည်၏။ သဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ အာဝိဇ္ဇနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သောတဝိညာဏသ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှိသောသူ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ သောတုကာမတာ-နိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဃာနံ၊ သည်။ ဂန္ဓာဘိဃာတာရဟဘူတပွသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဂန္ဓာရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်း လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပွသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံကို နမ်းခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂန္ဓတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓေသု၊ တို့၌။ အာဝိဇ္ဇနရသံ၊ ၏။ ဃာနဝိညာဏသ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပွဒ-ဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဇိဝှါ၊ သည်။ ရသာဘိဃာတာရဟဘူတပွသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံ၌၊ ဝါ၊ ရသာရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေ ခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပွသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံကို လျက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရသတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဇိဝှါ၊

မည်၏။ ရသေသု၊ တို့ဦး။ အာဝိဉ္ဇနရသာ၊ ၏။ ဇိဝှါဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာမောရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ၏။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဋိဒ-ဋ္ဌာနာ၊ ရှိ၏။

ကာယော၊ သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိဃာတာရဟဘူတပဋသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခတ်ခြင်းကိုထိုက်သော မဟာဘူတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဖုသိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပဋသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘူတ်ကိုကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မဟာဘူတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောသဘောတရားသည်။ ကာယော၊ မည်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု၊ တို့ဦး။ အာဝိဉ္ဇနရသော၊ ၏။ ကာယဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာမောရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဖုသိတုကာမ-တာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဋဒဋ္ဌာနော၊ ရှိ၏။

၄၃၄။ ပန၊ ဝါဒထူးကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ မဟာသယိကအန္ဓယ်တို့တွင် ဝသုမမ္မစသော အခ္ခါရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇောဓိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေ-တတ်၏။ သောတဃာနဇိဝှါ၊ တို့သည်။ ဝါယုပထဝီအာပါဓိကာနံ၊ ကုန်-သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယော၊ သည်။ (သမာနာနံ၊ တူမျှကုန်သော။) သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ၊ အပရေရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇောဓိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ (ဘူတာနံ၊ တို့ကို။) ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်-၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာ၊ တို့သည်။ ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါဓိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်, ဝါယော, အာပေါ, ပထဝီဓာတ် လွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်တို့စကားကို ခိုင်ခံ့စေတတ်သော ပါဠိကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုကေစိ, အပရေ အယူပွေသော ရှင်ပင်တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဝေ၊ ဤသို့ သာဓကထုတ်အပ်၏

ဟု အကြပ်တောင်းလတ်သော်။) အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ (တေ၊ ထိုရှင်ပင်တို့
သည်။) သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ သာဓကသုတ်ကိုပင်လျှင်။ နဒဿိသန္တိ၊
သာသနာတွင် မမြင်ကုန်လတ္တံ့။ ပန၊ ထိုသို့ပါဠိဆောင်စရာမရှိသော်လည်း။
ဣတ္ထ၊ ဤပုရိမဝါဒ, ပစ္ဆိမဝါဒနှစ်ပါးခွဲ။ ကေစိ၊ နှုတ်ဆတ်သော ကေစိ
တို့သည်။ တေဇောဒီနံ၊ တေဇောစသည်တို့၏။ ဂုဏေဟိ၊ ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်
သော။ ရူပါဒီဟိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ အနုဂယှဘာဝတော၊ ရူပါရုံ
စသည်ကိုယူခြင်းခွဲ ကျေးဇူးပြုအပ်, ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟိတ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ တေဇောဒီနံ၊ တေဇောအစရှိသည်တို့၏။
ဂုဏာ၊ ဂုဏ်တို့တည်း။ ဧဝံ-ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ ကော အာစရိ-
ယော၊ အဘယ်ဆရာသည်။ အာဟ ပန၊ ဆိုလေဘိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။
တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ်
ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဝိနိဗ္ဘောဂဝတ္ထိသု၊ မခွဲခြမ်းအပ်သော ဖြစ်ခြင်း
ရှိကုန်သော။ ဘူတေသု၊ ဘုတ်တို့တွင်။ အယံ၊ ဤဘုတ်သည်။ ဣမဿ၊
ဤဘုတ်၏။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ၊ ၏။ ဂုဏော၊
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ၎။ န လဗ္ဘာ၊ မရကောင်းခဲ့။ ဣတိ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသု တေသု သမ္ဘာရေသု၊ ထိုထို
ထောက်မံတတ်သည့် အဆောက်အအုံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက
ရုပ်တို့၏ အစဉ်တို့ခွဲ။ [၂၅] တသ္မာ တသ္မာ ဘူတသ္မာ၊ ထိုထိုဘုတ်၏။ အမိ-
ကတာယ၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပထဝီအာဒီနံ၊ တို့၏။ သန္ဌာရဏာ-

၁-ဆိမ်းဟု ဆိုအပ်သော တေဇော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော အရောင်အလင်း ရူပါရုံသည် စက္ခု၏
ရူပါရုံကို ယူခြင်းခွဲ, ဝါယော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံသည် သောတ၏ သဒ္ဒါရုံကိုယူခြင်းခွဲ,ပထဝီ
၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ဂန္ဓာရုံသ ည် ဃာန၏ဂန္ဓာရုံကို ယူခြင်းခွဲ, ခေဋ္ဌဟု ဆိုအပ်သော ဥဒကရေ
၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ရသာရုံသည် ဇိဝှါ၏ရသာရုံကို ယူခြင်းခွဲ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့လျှင် ပုရိမဝါဒခွဲဌင်း ပစ္ဆိမဝါဒခွဲဌင်း ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်
စွာ ထိုထိုဘုတ်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည် ရူပါရုံစသည်ကို ယူခြင်းခွဲ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့သော အကြောင်းဟိတ်ကို အညွှန်မခံ နှုတ်မြန်ကေစိတို့
ပြကုန်သည် ဟူလိုသော်။ အာလောကအစရှိသည် သဟကာရီကာရဏနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
သော်သာလျှင် စက္ခုစသည်တို့၏ ရူပစသည်ကို ထွန်းလင်းခြင်းဌါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်
ဂုဏ်မည်၏၊ အခေါင်းအပေါက် အာကာသခေါတ်၏ သောတဝိညာဉ်အား လွန်စွာ ကျေးဇူး
ပြုသည်၏ အဖြစ်သည် ဂုဏ်မည်၏။ ဤသို့ထိုကေစိတို့ အယူရှိသတတ်။ (ပြည့်)

ဒီနိ၊ သဟဇာတ်ရူပ်တို့ကို ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း, ခံခြင်းအစရှိကုန်သော။ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ (တုမ္မေ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။) ဣစ္ဆထ ယထာ၊ အလိုရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တေဇောဒိအဓိကေသု၊ တေဇောစသည် လွန်ကုန်သော။ သမ္ဘာရေသု၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အဆောက်အအုံ ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပ်အစဉ်တို့၌။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါရုံစသည်တို့၏။ အဓိကဘာဝဒဿနတော၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါ-ဒယော တေသံ ဂုဏာတိ၊ ရူပါဒယော တေဇောဒီနံ ဂုဏာဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ တုမ္မေဟိ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလို ရှိသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ ကေစိ၊ ထိုပဌမဝါဒီ ကေစိတို့သည်။) အထာပိ ဝဒေယျုံ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့။ ကိं ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အသို့ ဆိုအပ်ကုန်သနည်း။ အာပါဓိကာ၊ အာပေါလွန်သော။ အာသဝါ၊ ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော သေရည်၏။ ဂန္ဓတော၊ ထက်။ ပထဝီအဓိကေ၊ ပထဝီလွန်သော။ ကပ္ပါသေ၊ ဝါ၌။ ဂန္ဓော၊ သည်။ အဓိကတရော၊ လွန်သည်။ (တရပစ္စည်း တဗ္ဗော။) ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တေဇောဓိကာ၊ တေဇောလွန်သော။ ဥဏ္ဏောဒကာ၊ ရေပူ၏။ ဝဏ္ဏတော စ၊ အဆင်းအောက်လည်း။ သီတူဒကာ၊ ရေချမ်း၏။ ဝဏ္ဏော၊ သည်။ ယဒိ ပရိဟာယေထ၊ အကယ်၍ ယုတ်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်သည် ရှိသော်။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ရူပါဒယော တေဇောဒီနံ ဂုဏာ-ဟူသော ဤစကားကို။ မယံ၊ သုဒ္ဓဝါဒီငါတို့သည်။ ဣစ္ဆေယျာမ၊ အလိုရှိကုန်အံ့။ ယသ္မာ ပန၊

၁-မိုးဥ ပြိုးပြိုးပြက်ရှိသောအသင်း၏, လေ၌ သဘောအားဖြင့် ကြားအပ်သောအသံ၏, မြေ၌ ကောင်းသောယနဲ့ စသောအနံ့၏, ရေ၌ ချိုမြိန်သောအရသာ၏, ဤသို့ ထိုထိုသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ တို့ကို မြင်ခြင်းကြောင့် ရူပါဒယော တေဇောဒီနံ ဂုဏာ-ဟူသော ဤစကားကို သင် သုဒ္ဓဝါဒီးတရားတို့သည် အလိုရှိသင့်၏ဟု ပဌမဝါဒီ ကေစိတို့က စဉ်းပြန်၍ လက်ခေါက်ချပြန်ကြကုန်၏။ ။ရူပါဒယော တေဇောဒီနံ ဂုဏာ-ကိုပင် ရူပါဒယော တေသံ ဂုဏာ-ဆိုသတည်း။ ဤပဌမဝါဒီကေစိအားပင်လျှင် ဣစ္ဆေယျာမ-စသည် ဖြင့် အဖြေကို သုဒ္ဓဝါဒီ ဆရာဆိုလတ်သတည်း။ ဤဥပါယဖြင့်ပင်လျှင် ဒုတိယဝါဒီ အပရေ ဆရာကိုလည်း နှိပ်ခြင်းကိစ္စပြီးသတည်း။ တနည်းလည်း။ ရူပါရုံအစရှိသော ဂုဏ်အထူးရှိကုန် သော တေဇအာကာသပထဝီ အာပဝါယောဓာတ်တို့သည် စက္ခုစသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏ ဟု ဆိုသော ကဏာဒပုဂ္ဂိုလ်၏ တတိယဝါဒကိုထုတ်၍ ထိုဝါဒကို နှိပ်ခြင်းငှါ အထာပိ ဝဒေယျုံ-စသော ဤစကားကို မိန့်သော်။ ။ဤဝိကပ်၌ ယေ၊ အကြင် တတိယဝါဒီ ကဏာဒ ဆရာတို့သည်။ အထာပိ ဝဒေယျုံ၊ ကုန်ငြားအံ့။ တေ၊ ထိုတတိယဝါဒီကဏာဒဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရှေးဝိကပ်၌-တေ၊ ထိုပဌမဝါဒီ ကေစိတို့ကိုပေး။ (ပြည်)

ကား။ ဧတံ ဥဘယံ၊ (သေရည်၏ အနံ့ထက် ဝါ၏အနံ့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်, ရေပူ၏ အဆင်းအောက် ရေချမ်း၏ အဆင်း၏ ယုတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော) ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဤနှစ်ပါး စုံ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿယဘူတာနံ၊ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသံ၊ ထိုဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပွနံ၊ ထိုအထူးကို ကြဲခြင်းကို။ တုမှေ၊ သင်ပရဝါဒီတို့သည်။ ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏[1]။ ဧကကလာပေ၊

---

[1]-ပဟာယေတံ-ဟု အဋ္ဌိစာရှိ၏၊ ဂဏ္ဌိဋ္ဌလည်း ပဟာယ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-ဋ္ဌ စပ်ဟူ၏။ အဘိမဟာ အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာတို့နှင့်မညီ။ ။ထိုနှစ်ပါးစုံပင် မရှိခဲ့ရကား ရူပါဒိ စသည်တို့၏ တေဇော စသည်တို့၏ ဝိသေသဂုဏ်၏ အဖြစ်ကို နှစ်စေအပ်၏၊ ထိုကိုနှစ်စေ သောကြောင့် တေဇောဒိနံ ဂုဏေဟိ ရူပါဒီဟိ အနုဂ္ဂဟာဘာဝတော-ဟူသော ဤအကြောင်းဟိတ် ကိုလည်း နှစ်စေအပ်၏။ ဤသို့အဆင်သင့်ဖြင့် နှစ်ပါးစုံ၏ မရှိခြင်းသည် ဝိသေသကပွနကို ဖယ်စွန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် တသ္မာ ပဟာယေထေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ တခုသော ကလာပ်၌ ရူပ ရသ စသည်တို့သည် မတူကုန်သေး ထူးကုန်သေး၏ရှင့်၊ နာနာကလာပ်၌ကား အာဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ထိုကြောင့် စက္ခုစသည်တို့သည် ဘူတ-ဝိသေသ မရှိသော်လည်း ဝိသဒိသဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ယထာ အဝိသေသေပိ ဧက-ကလာပေ ဘူတာနံ ရူပရသာဒယော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း ဘုတ်ထူးသောကြောင့် ထူး၏ဟူသော အကြံကို ပယ်စွန့်ကုန်ဟု သကဝါဒီတို့ဆိုသော် ဘုတ်မထူးပဲလျက် ဘယ်ကြောင့် စက္ခု သောတ စသည်တို့သည် ဝိသဒိသဖြစ်ကြကုန်သနည်းဟူသော စောဒနာကို ဖြေလိုရကား ယထာ အဝိသေသေပိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း ဤအရာ၌ "တုမှေ၊ တို့သည်။ ပ ဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏" ဟူသော ပါဋ္ဌအနက်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ပ+ဟာ+ယျာဌဖြင့် ပြီးလျှင် ပဇဟေယျာသ ပဟာယေယျာသ-ဟူ၍သာ ပြီးရာ၏။ ပဋ္ဌမိ ထ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးလျှင်လည်း ပဇဟာသ ပဟာယသ-ဟူ၍သာပြီးရာ၏။ ပဟာယေသ-ဟူ၍ကား မပြီးနိုင်လေရာ။ ကေဝုစ် ဏေဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ကေစိအရ ဝါဒရှင်အများတို့နှင့် မလျော်ပေ၊ ထိုပြင် ရှေးနောက် ဆက်စပ်၍ ကြည့်လျှင်လည်း မယံ ဣဒ္ဓေယျာမ-ဟူသော ရှေးစကားနှင့် တုမှ ပဟာယေသ-ဟူသော ဤစကားသည် မဆက် စပ်မိသည့်ပြင် ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-ဟူသော နောက်စကားနှင့်လည်း အဆက်ပြတ်လျက်ရှိ၏။ ထိုပြင် "ယထာ အဝိသေသေပိ။ပ။ ဝိသေသကာရဏေတိ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ" ဟူသော စကားရပ်သည် ဝါကျဧောတကနိပါတ် မရှိခြင်း, အကြောင်းပြ ကင်းလျက် အကျိုးပြ သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အသီးအခြား ဝါကျအဘာဝ် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာလည်း မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ဂဏ္ဌိဋ္ဌ ပြဆိုသားထည့်အတိုင်း-

"တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပဟာယ ဂဟေတဗ္ဗံ-တို့ဋ္ဌ စပ်။) ဧတေသံ နိဿယဘူတာနံ၊ ဤ မှီရာဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပွနံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ (ဂဟေတဗ္ဗံ-ဋ္ဌစပ်။) ဧက-ကလာပေ၊ တခုတည်းသောကလာပ်၌။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏အဖြစ် သည်၊ ၀ါ၊ မထူးခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ (အသတိပိ ဝိသေသေ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တ တရ ဖြစ်သည်။) ရူပရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။

တခုသောကလာပ်၌။ (ဤပုဒ်ကား အချိုစာ၌ မရှိ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၌လည်း မရှိ။) ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ရူပရသာဒယော၊ ရူပရသစသည်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိလျှင်းမူလည်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

¹ အညမညဿ၊ တပါးသည် တပါး၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ကိံ ပန၊ နည်းဟူမူကား။ နေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသ-ကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကား၊ ဝါ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အကြောင်းကား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကံသာ ဝိသေသအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ ကမ္မဝိသေသတော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အချင်းချင်းမတူ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဘူတဝိသေသ-တော၊ ဘုတ်ထူးသောကြောင့်။ (ဧတေသံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ (နှ ဟောတိ၊) ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘူတဝိသေသော၊ ဘုတ်အထူးသည်။ သတိ၊ ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပသာဒေါ၊ ပသာဒသည်ပင်လျှင်။ နဉ္ဉပ္ပဋ္ဌတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာနာနံ၊ မျှကုန်သော ဘုတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်၊ ဝါ၊ ပသာဒသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသမာနာနံ၊ မမျှကုန်သော ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်။ နဉ္ဉပ္ပဋ္ဌတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဉ္ဉပ္ပဋ္ဌတိ၊

ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညသ္မိံ၊သော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာ-နေပိ၊ သော်လည်း။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ (အညမညံ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ် ယူသင့်၏" ဟူ၍ တဝါကျတည်းအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း, ယောဇနာခြင်းသည်သာလျှင်ယုတ္တိတရ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုကြောင့်ပင် ယခုလက်ရှိ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမဟာ၌ ဘျာမူ, ဣမူ, အချိုမြန်မာမူတို့နှင့်အညီ လက်ခံထားပေသည်။ အဋ္ဌသာလိနီနှင့် မူလဋီကာတို့၌လည်း အလားတူပင်ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

မဖြစ်။) ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးပညာရှိတို့သည်။ (ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၃၅။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကမ္မ-ဝိသေသတော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသဝန္တော သု၊ အထူးရှိကုန်သော။ ဧတေသု၊ ထိုစက္ခုသောတစသည်တို့တွင်။ စက္ခုသောတာနိ၊ တို့သည်။ အသမ္ဘတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ မိမိသို့မရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အာရုံသို့ မိမိတို့မရောက်မူ၍ အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော စက္ခုသောတ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အနလ္လီနနိဿယေ ဝေ၊ မငြိမရောက်သော အမှီရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ရူပသဒ္ဒဟူသော အာရုံ၌။ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်,သောတဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဃာနဇိဝှါကာယာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘတ္တဝိသယဂါဟ-ကာ၊ မိမိသို့ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ နိဿယဝသေန စေဝ၊ ဂန္ဓ,ရသတို့၏ အမှီမဟာဘုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ (အလ္လီနေဝ-ဒ္ဒစပ်။) အတ္တနော၊ ဃာနဇိဝှါ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အလ္လီနေ ဝ၊ ငြိရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဂန္ဓ,ရသဟူသောအာရုံ၌။ သယဉ္စ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမဟာဘုတ်ဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ အတ္တနော၊ ကာယ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အလ္လီနေ ဝ၊ ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ ဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း[1]။

၄၃၆။ ဣဒါနိ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါရူပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ သည်[2]။ နီလပခုမသဏ္ဌာနကိုဏ္ဍံ၊ ညိုသောမျက်မှေးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြွမ်းထသော။ ကဏ္ဍသုဏ္ဍမဂ္ဂ သဝိစိတ္တံ၊ မျက်နက်ဝန်း, မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ နီလ၊ လဒလသဏ္ဌာနံ၊ ကြာညိုပွင့်ချပ်နှင့်တူသော။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ

၁-ဂန္ဓရသတို့၏ နိဿယတို့သည် ဃာနဇိဝှါတို့၏ နိဿယကို ကပ်ငြိကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဂန္ဓရသတို့သည် နိဿယအားဖြင့် အလ္လီနဖြစ်ကုန်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည် မိမိကိုယ်တိုင် ကာယ၏ နိဿယကို ကပ်ငြိ၏။ မဟာဘုတ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိတိ သမ္ဘန္ဓော။ စ-ကား ဗျတိရေကဋ္ဌတည်း၊ ထို စ-ဖြင့် ထို စက္ခု၏ ဆိုလတ္တံသော ဝိသေသကိုပင် ထွန်းသတည်း။ (ပြည်)

မံသပိဏ္ဍံ၊ အကြင်အသားစိုင်ကို။ စက္ခု၊ တိ၊ မျက်လုံးဟူ၍။ လောကေ၊ သတ္တလောကဋ္ဌ။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အကြောင်းအဆောက်အအုံနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ မံသပိဏ္ဍဿ၊ ထိုအသားစိုင်၏။ ဝါ၊ တဿ စက္ခုဂေါ၊ ဌကဿ၊ ထို မျက်လုံး၏။ (ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ-ဋ္ဌ အပေါင်းအစိတ်စပ်၊ မဇ္ဈေ-ဋ္ဌသော်လည်း စပ်။) သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ၊ မျက်ဖြူဝန်းတိုဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ကဏ္ဍ-မဏ္ဍလဿ၊ မျက်နက်ဝန်း၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ဋ္ဌ။ (တိဋ္ဌတိ-ဋ္ဌစပ်။) အဘိ-မုခေ၊ ရှေးရှုအရပ်ဋ္ဌ။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သောသူတို့၏။ သရီရသဏ္ဌာ-နုပ္ပတ္တိပဒေသေ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန် အရိပ်ထင်ရာအရပ်ဋ္ဌ။ သတ္တသု ပိစုပဋ္ဌလေ-သု၊ ဝါဂွမ်းလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ဝယ်။ အာသိတ္တတေလံ၊ သွန်းလောင်းအပ် သော ဆီသည်။ ပိစုပဋ္ဌလာနိ၊ ဝါဂွမ်းလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ကို။ ဗျာပေတိ ဝိယ၊ နှံ့စေသကဲ့သို့။ သတ္တ အက္ခိပဋ္ဌလာနိ၊ မျက်လွှာခုနစ်ထပ်တို့ကို။ ဗျာပေတ္တာ၊ နှံ့စေ၍။ ဓာရဏနှာပနမဏ္ဍနဗီဇနကိစ္စာဟိ၊ ချီပိုးခြင်း, ရေ ချိုးခြင်း, တန်းဆာဆင်ယင်ခြင်း, ယပ်ခပ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ကုန်သော။ စတူဟိ ဓာတီဟိ၊ အထိန်းတော် လေးဦးတို့သည်။ ကတူပကာရော၊ ပြုအပ် သော မွေးမြူခြင်းရှိသော။ (ပြင်ရ-လိုက်။) ခတ္တိယကုမာ.ရော ဝိယ၊ မင်းသားကဲ့သို့။ သန္ဓာရဏဗန္ဓနသမုဒီရဏကိစ္စာဟိ၊ ကောင်းစွာခံ့ခြင်း, ဖွဲ့ခြင်း, ရင့်စေခြင်း, လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်သော။ စတူဟိ ဓာတူဟိ၊ သဟဇာတ် ဓာတ်လေးပါးတို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည် ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ရုပ်ကလာပ်ခြားဖြစ်သော ဥတု,စိတ်,အာဟာရ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ သဟ ဇာတ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ [၇၆] အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သည် ဖြစ်၍။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီဟိ၊ သဟဇာတ် ဝဏ္ဏ,ဂန္ဓ,ရသ,ဩဇာတို့သည်။ ပရိ-ဝုတံ၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပမာဏတော၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ဥဿဒတ္ထံ၊ သန်းဦးခေါင်း ပမာ.ဏအရပ်ဋ္ဌ ဖြစ်၍။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အလျောက်။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ၊ ဝတ္ထုအဖြစ်, ဒ္ဒါရအဖြစ်ကို။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည် ၏။

၁-စက္ခုဝိညာဉ်၏ တည်မှီရာဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုအဖြစ်ကို, စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒ္ဒါရအဖြစ်ကို, သမ္ပဋိစ္ဆိ ၂ င်းအစ တဒါရုံအဆုံးရှိသော ဝိထိစိတ်တို့

စ-သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ယေန။ပ။ သမုပမန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဂါထာ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

၏လည်း ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌိဂုဏ်ဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ကိုချည်၍ ယဿ-ရဟံ-ဟူသည်။ ။ပဿာဒစက္ခု သဿမ္ဘာရစက္ခုနှစ်ခုရှိသည်၊ သဿမ္ဘာရ စက္ခုကိုကား ဤသို့သိအပ်၏။ ။သမ္ဘရိယတိ တေဟိတိ သမ္ဘာရာ။ ။ဧဒေတ်ဘိ ဥပဘမ္ဘေဟိ၊ ဤထောက်မှီ တတ်ကုန်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပသန္တတိကို ဖြင့်။ စက္ခာဒိကံ၊ စက္ခုစသည်ကို။ သမ္ဘရိယာတိ၊ ကောင်းစွာမွေးမြူအပ် ဆောင်အပ် ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော သတ္တေ-ကြောင့်။ တေ ဥပဝေ ဟေတူ၊ တို့သည်။ သမ္ဘာရာ၊ ဖြည့်ကုန်၏။ စက္ခုစသည်ကို ကောင်းစွာမွေးမြူ-ကြောင်းဆောင်ကြောင်း ဖြစ်စေကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် အသောက်အပ်ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပ်အစဉ်ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းတို့သည် သမ္ဘာရမည်၏ဟူလိုသည်။ ။ထိုသမ္ဘာရတို့ကား ဤအာဒိဒ္ဓ ဓာတ်လေးပါး ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ သြဇာ သမ္ဘဝ သဏ္ဌာန ဇီဝိတ ဘာဝ ကာယပသာဒ ဤကာရုဏ်းစုတွင် စက္ခုပသာဒ သောတပသာဒစသည်ကို လဲလှယ်သည့်၍ အကျဉ်းအားဖြင့် တဆယ့်သုံးပါးဟူ၏။ အကျယ်အားဖြင့်သော်ကား ဓာတ်လေးပါး,ဝဏ္ဏ,ဂန္ဓ,ရသ,သြဇာ,သမ္ဘဝ,သဏ္ဌာန-ဤဆယ်ပါးဟူသည် စတုသမုဋ္ဌာနိက ဖြစ်ရကား ကမ္မဇ, စိတ္တဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇအားဖြင့် ဆယ်ပါးစီဖြစ်၍ လေးဆယ်ဖြစ်၏။ ကမ္မဇ ဧကန္တဖြစ်သော ဇီဝိတသာသာ, ကာယပသာဒနှင့်တကွ စက္ခုပသာဒ, သောတပသာဒ စသည်ကို တပါးစီ လဲလှယ်တည့်သဖြင့် လေးဆယ့်လေးပါးဖြစ်သတည်း။ ဤစကားတွင် သမ္ဘဝ-ဟူသည်ကား သုက် ဟူသော အာပေါဓာတ်အဘုံးတည်း၊ သဏ္ဌာန်-သည်ကား မျက်ဖြူမျက်နက် အဝန်းအရေးစသော သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ထင်သော ရူပါဂုဏ်ပင်တည်း။ သဟ သမ္ဘာရေဟိတိ သသမ္ဘာရံ၊ ကဒေဝ စက္ခုတိ သ သမ္ဘာရစက္ခု။ သမ္ဘာရေဟိ၊ ထောက်ပံ့တော်မူသော စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပသန္တတိ ဟူ၏ သော အခေါ်အခေါ်အခုံအကြောင်းကို နှင့်။ သဟ၊ ဝါကျ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တော်၏။ ဣတိ-ဟသ္မာ၊ ကိုသို့ဖြစ်တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရံ၊ မည်၏။ ကဒေဝ၊ ကိုအခေါ်အခေါ်အခုံ အကြောင်းတို့နှင့်ကား ဖြစ်ကတ်သော မံသပိဏ္ဍစက္ခုဂေါဠကသည်ပင်လျှင်။ စက္ခု၊ စက္ခုတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ မံသပိဏ္ဍသည်ပင်လျှင် စက္ခုဟူသော သတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရစက္ခု၊ မည်၏။ ယာဝ-အာဒိဒ္ဓ ဓာတ်ဆယ့်လေးပါး အကျယ်အားဖြင့် ဖေးဆဲ့ခေါ်ပါးသော အစိတ်အစိတ်သော အခေါ်အခေါ်အခုံအကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် သသမ္ဘာရ မည်သော မံသပိဏ္ဍသည်ပင်လျှင် သသမ္ဘာရ စက္ခုမည်သည် ဟူလိုသော်။ သသမ္ဘာရ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယမျှားခဲ့ကလည်း ယခင်နည်းတူ ယခေါ်တဲ့၍ ယခင်နည်းတ ယဿာရဟ အခိုင်ပါယ် ယူလေ။

စက္ခုကို တည်ရာဌာန အစရှိသောအားဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား စက္ခု ဧဏ္ဍ-စသည်ကို မိန့်ခဲ့ပေ၏။ ဖြေလိုရင်းပါဠိကား စက္ခု တိဋ္ဌတိ-တည်း၊ စက္ခုသည် တည်၏ ဟူလို သော်။ စက္ခုတည်သော ဆိုပြီ၊ အဘယ်၌ တည်သနည်းစုဒ်။ သောတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တသ္မိ ကုဏ္ဍမဏ္ဍလသ္မိ မဇ္ဈေ-မိန့်။ လိုရင်းကား မဇ္ဈေတည်း။ အဘယ်၏ အလယ်နည်းစုဒ်။

[ယေန စက္ခုပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ အနုပဿတိ၊ မြင်၏။ (မကား ပဒသန္ဓိတည်း)။ ဝါ၊ မနု၊ သတ္တဝါသည်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ ပရိတ္တံ၊ ငယ်စွာ၏။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့၏။ ဥကာသိရသမူပမံ၊ သန်းဦးခေါင်းနှင့် တူမျှသောပမာဏ ရှိ၏]။

သောတံ၊ သောတပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရသောတဗိလဿ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရသောတဟု ဆိုအပ်သော နားပေါက်၏။ အန္ဓော၊ အတွင်းဝယ်။ တနုတမ္မလောမာ-စိတော၊ စိုပြည်နုပျို့သိမ်မွေ့သော နီစွာသော အမွေး စီရရှိရောက်သော။ အဂ္ဂုလိဝေဌကသဏ္ဌာနော၊ လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသော၊ အရပ်၌။

ကဏ္ဍမဏ္ဍလသဏ-မိန့်။ မျက်နက်သက်သက်ဖြစ်ကြောင်း၏စုဒ်။ သေတမဏ္ဍလပရိကၠိတ္တသဏ-မိန့်။ မျက်ဝန်းအလယ်၌ အားလုံးခ၌ပင်တည်၏- ဌာနအာတိဗျာပိတစုဒ်။ အဘိမုခေ ဌိတာနံ သရီရသဏ္ဌာနုပဂတ္တိဒေသေ-မိန့်။ ဧတေန ဒေဝသေသံ ကဏ္ဍမဏ္ဍလံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဌိ။ ကိုယ်သဏ္ဌာန် ထင်ရာအရပ်ဝယ် အထဲ၌ဌင်း အလယ်၌ဌင်း အပေါ်၌ဌင်း တခုခု၌ တည်၏- အဗျာပိတစုဒ်။ သတ္တပဋ္ဌလာနိ ဗျာပေတွာ-မိန့်။ ခုနစ်လွှာဆို၏၊ အဘယ်၏ခုနစ်လွှာနည်းစုဒ်။ တနည်း ကဏ္ဍမဏ္ဍလ-ဟူ၏၊ အဘယ်၏ ကဏ္ဍမဏ္ဍလနည်းစုဒ်။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော-မိန့်။ သသမ္ဘာရ စက္ခုဟူသည် အဘယ်နည်းစုဒ်။ ယဒေတံ။ပ။ ဝုစ္စတိ တဿ-မိန့်သော်။ ခုနစ်လွှာကို နှံ့စေရာ၌ ပမည်း ပမာ အာဘိုနည်းစုဒ်။ သတ္တသု။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ ခ်ိမ်ချည်းပင် တည်နိုင်ကောင်း၏- အဗျာပိတစုဒ်။ သန္ဌာနာ။ပ။ ကဘူပကာရံ-မိန့်။ ခ်ခြင်းစသော ကိစ္စလေးပါးရှိသော ဓာတ်လေးပါးတို့သည် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ တည်နိုင်သည် ဟူလို သော်။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စ၊ အတ္ထံ ဟနုန္တိ ပဏ္ဍိတာ- ကျမ်းလာရကား ဥပမာ ဆိုစကောင်း သည်ဟောင်း။ ဓာရဏာ။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ ဓာတ်လေးပါးတို့ ကျေးဇူးပြုကာမျှဖြင့် တည်လျှင် ကောင်း၏- အကြောင်းအကျိုးဆန့်-စုဒ်။ ဥတုဝိတ္ထာဟာရေဟိ ဥပဘမ္ဘိယမာနံ-မိန့်။ ဤမျှ တည်းဖြင့် တည်နိုင်ကောင်း၏စုဒ်။ အာယုနာ အနုပါလိယမာနံ-မိန့်။ မိမိတခုတည်း အသီး အခြား တည်၏-အဗျာပိတစုဒ်။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီဟိ ပရိဝုတံ-မိန့်။ နှံ့ရာပမာဏ အဘယ်မျှနည်း စုဒ်။ ဥကာသိရမတ္တံ-မိန့်။ သန်းဦးခေါင်းပမာဏရှိသော အရပ်၌ ဖြစ်ရကား ဥကာသိရမတ္တ သည် နှံ့ရာပမာဏ ဟူလိုသော်။ ပဿာဒစက္ခု သည်ပင် ဥကာသိရပမာဏ ရှိသောကြောင့် ပမာဏတော ဥကာသိရမတ္တံ-ဟူသလောဟူမူ။ ပမာဏတော ဥကာသိရမတ္တန္တိ ဥကာသိရ-မတ္တော ပဒေသော ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ။ (ဋီ ၂၊ ၉၃)စက္ခုပသာဒ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏကြီးသည် မဟုတ်ဟူလို။ အဘယ်ကိစ္စ ပြီးစေ၍ တည်သနည်းစုဒ်။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ-မိန့်။ အဘယ်၏ ဝတ္ထုဒ္ဒါရနည်းစုဒ်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-မိန့်။ စက္ခုဝိညာဉ်အစ တဒါရုံ အဆုံး ရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏ ဝတ္ထုဒ္ဒါရအဖြစ်ချည်း အတူတူဖြစ်ကောင်း၏၊ အညမညမဆန့် လော-စုဒ်။ ယသာရဟံ-မိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား စက္ခုဝိညာဉ်အား နိဿယပစ္စည်းတည်သော ကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဝတ္ထုအဖြစ်, ဝက္ခုဝိညာဉ်နှင့်တကွသောအာဝဇ္ဇန်းအစ တဒါရုံအဆုံး ရှိသော ဝိထိစိတ်တို့၏ ဒ္ဒါရအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ဟူလိုသော်။ (ပြည့်)

ဝုတ္တာပ္ပကာရာဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ၍။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ဃာနံ၊ ဃာနပသာဒသည်။ သသံမ္ဘာရဃာနဗီလဿ၊ သသမ္ဘာရ ဃာနဟု ဆိုအပ်သော နှာခေါင်း၏။ အန္ဓော၊ ဝယ်။ အဇပဒသဏ္ဌာနေ၊ ဆိတ်ခြေခွါသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသော၊ ၌။ ယထာဝုတ္တပကာရူပထမ္ဘနာ-နုပါလနပရိဝါရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော တရားတို့သည် ကျေးဇူး ပြုအပ် ထောက်ပံ့အပ် စောင့်ရှောက်အပ် ခြုံရုံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။

ဇိဝှါ၊ ဇိဝှါပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရဇိဝှါမဗ္ဗယ၊ သသမ္ဘာရဇိဝှါဟု ဆိုအပ်သော လျှာလယ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဥပဂွလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ၊ အလယ်၌ပြတ်သောကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသော၊ ၌။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ တိုမှတပါး။ ဣမသ္မိं ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ယာဝတာ၊ (ကမ္မဇတေဇောဝေါတ်၏ ဟည်ရာကိုဌင်း, ဆံဖျားအမွေးဖျား ခြေသည်းလက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သောအရေဖျားကိုဌင်း ချန်ထား၍) အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌။ ဥပါဒိဏ္ဏရူပ် နာမ၊ ကမ္မဇရူပ် မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥပါဒိဏ္ဏရူပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်၌။ ကာယော၊ ပသာဒသည်။ ကပ္ပါသပဋ္ဌလေ၊ ဝါဂွမ်းလွှာ၌။ သေ့ဟော ဝိယ၊ ဆီကဲ့သို့။ ဝုတ္တော။ ပ။ ရောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကျေးဇူးပြုခြင်း ထောက်ပံ့ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်း ခြုံရုံခြင်း ရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ပ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဟိ။ ပ။ သိင်္ဂါလာ၊ မြွေ, မီကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, မြေခွေးတို့သည်။ ဝမ္မိကာ။ ပ။ နိန္နာ၊ တောင်ပို့ခေါင်း, ရေနက်ဝှမ်းရာ, ကောင်းကင်, ရွာတွင်း, အာမကသုသာန်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိတို့ ကျက်စားရာသို့ ညွှတ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧတေ စက္ခာဒယောပိ၊ ဤစက္ခုစသား ငါးပါးသော ပသာဒတို့သည်လည်း။ ရူပါဒိသဂေါစရနိန္နာဝ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောမိမိတို့ အာရုံသို့ ညွှတ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုအပ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ်အပြီးတည်း။)

၄၃၇။ ပန၊ တဖို့တခန်းကို ဆိုအံ့။ တတော၊ ထိုပသာဒရူပ်မှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံစသော ဝိသယရူပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ စက္ခုပဋိဟနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုပသာဒ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကို ထိခတ်ခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ အာသေ။ ဝိသယဘာဝဝရသံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသုတ္တိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏[1]။ တသော၀၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏ သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ လေးပါးသော မဟာဘူတ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတံ ရူပံ၊ သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကာယဝိညတ် စသည်၌။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာယဝိညတ် စသည်၌။ (တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ မယံ၊ တို့သည်။) ဝက္ခာမ၊ ကုန်အံ့။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ရူပံ၊ သည်။ နီလံ၊ အညို။ ပီတံ၊ အရွှေ။ ဣတိအာဒိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓံ၊ ရှိ၏[2]။

[22] သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သောတပဋိဟနနလက္ခဏော၊ သောတပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊

၁-ဤနောက်နည်းကား ဒုဿီလျှဝိဒ္ဓံဘနတာ၊ အနုဘဋ္ဌုဏောတာ တသာ။ ကိစ္စသမ္ပတ္တိ-အတ္ထေန၊ ရဏသော နာမ ပဘုဘိဝေါ ဟုဒေသ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကိုပြု၍ ယောဇနာနည်းတည်း။ (ပြည့်)

၂-ဝိသယဂေါစရာနံ ဝိသေသော အနုညတ္ထဘာဝေါ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ ဧကဝိညာ-ဏဿ(မူလဋ္ဌိကာ။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနုညတ္ထဘာဝေါ၊ တပါးသောအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်ရင်း။ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ၊ ထိုရူပါရုံ၌ များစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ ဝိသယဂေါစရာနံ၊ ဟု၏။ ဝိဒေသော၊ ။အဆူးတည်း။ ရဟဒ်ဋီကာအနက်။ ရူပယတိ ဟဒယက်တဘာဝံ ပကာသေတီတိ ရူပံ။ဟဒယက်တဘာဝံ၊နှလုံးဖြစ်သောအလိုကို။ ရူပယတိ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြုတတ်၏၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံမည်၏။ ရူပါရုံသည် စက္ခုပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပုဒ်သင်း၏ အဆင်းသည် ညိုတုံ ရွှေတုံ စသဖြင့် ဖောက်ပြန်သကဲ့သို့ တခုံတခု အကြောင်းအာဝေလျှော်စွာ အဆင်း၊ အရည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိမိတ်ဆွေရှိသော နှလုံးသားမသာသော အလိုကို ထင်ရှားပြုတတ်သည် ဟူလိုသော်။ (ပြည့်)

အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တသော၀၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရ-ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကျက်စားရာအာရုံ၏အပြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံ။ မုဒင်သဒ္ဒေါ၊ မုရိုးစည်သံ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဤသို့စသောနည်းဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏[1]။

၈ နော၊ သည်။ ဃာနပဒ္ဓိဟာနနလက္ခဏော၊ ဃာနပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဃာနဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံ၏။ တသော၀၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ထင်ဘတ်၏။ မူလဂန္ဓော၊ အမြစ်နံ့သာ။ သာရဂန္ဓော၊ အနှစ်နံ့သာ၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏[2]။

ရသော၊ သည်။ ဇိဝှါပဒ္ဓိဟာနနလက္ခဏော၊ ဇိဝှါပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဇိဝှါဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ၏။ တသော၀၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ မူလရသော၊ အမြစ်အရသာ။ ခန္ဓရသော၊ ပင်စည်အရသာ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေက-ဝိဓော၊ ၏[3]။

၁-သဒ္ဒိယတိ ကထိယတိ သုယတိတိ ဝါ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒိယတိ ကထိယတိ၊ ပြောဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဒိယတိ သုယျတိ၊ ကြားအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ သတ္တိကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒါခေါ်မည်၏။ သဒ္ဒါရုံသည် သောတပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပြောဆိုအပ် ကြားအပ်သည် ဟူလို။ စိတ်ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇသဒ္ဒါ၌ ပြောဆိုအပ်သည် ကြားအပ်သည် နှစ်ချက်သင့်၊ မိုးသံ လေသံစသော ဥတုဖြင့်ဖြစ်သော ဥတုဇသဒ္ဒါ၌ ကြားအပ်သည် တနှုတ်သင့်။ (ပြည့်)

၂-ဂန္ဓယတိ အတ္တနော ဝတ္ထုံ သုဘေတိတိ ဂန္ဓော။ အတ္တနော ဝတ္ထုံ၊ မိမိတည်ရာဖြစ် ပန်းနံ့သာစသည်ကို။ ဂန္ဓယတိ သုဘေတိ၊ ကုံးတိုက်တတ် ချေးပစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာခေါ်မည်၏။ ဂန္ဓာရုံသည် ဃာနပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာ ရှိရကား၊ မိမိတည်ရာဖြစ်သော ပန်းနံ့သာစသည်ကို ဤ၀တ္ထုသည် ဤမှာရှိ၏ဟု အနုလိုင်စေသဖြင့် ကုံးဘိုက်ချေးပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည်ဟူလို။ ပရမတ် သဘောတရားတို့သည် ကြောင့်ကြဲသော နိဗ္ဗာဝါရမ္မဏ ဖြစ်ရကား ကုံးတိုက်ခဲချေးပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည်ဟု ဥပမာစကားသာ ဆိုအပ်သည်။ အာနုတိုင်းမှာ နည်းတူ။ (ပြည့်)

၃-ရသန္တိ တं သတ္တာ အဿာဒေန္တိတိ ရသော။ တံ၊ ထိုအရသာကို။ သတ္တာ၊ သတ္တ၀ါတို့သည်။ ရသန္တိ အဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ ရသော၊ ရသာခေါ်မည်၏။ ရသာရုံသည် ဇိဝှါပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာရှိရကား သတ္တ၀ါတို့ သုခဝေဒနာ ဖြစ်သည် ဟူလို။ ဝါကျအခိုက်၌ ကံကိုအာရုံပြုတတ်

၄၃၈။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏံ၊ ဤသူကား မိန်းမဟူ သိသောဉာဏ် ဣတ္ထိသဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

ကိရိယာမဟော၊ ကတ္တားကိုသာ ဟောသည်။ ပုဒ်ပြီးမူကား ကတ္တားကို မဟော၊ ကံကို သာ ဟောတတ်ပစ္စည်း ဟောသည်။ ဝါကျအခိုက်ကား ကံကိုမဟောသည်ကို စွဲ၍ အဝုတ္တကမ္မ-သာဓန ဆိုရသည်။ အာဝုတ္တကမ္မသာဓနအဆုံး ဝါကျမှာတတ်, ပုဒ်ပြီးမှာအပ်ပြန်၍ စွဲမြဲ။

ဖောဋ္ဌပ္ပာရုံကား ပထဝီ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ်သုံးပါးဖြစ်၍ ဤဥပါဒါရူပ်အဆုံး လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ကိုတာန် ဤ၌ မဆိုသင့်ပြီ။ ဝစနတ်ကား ဤသို့တက်။ ဖုသိယတီတိ ဖောဋ္ဌပ္ပံ။ ဖုသိယတိ၊ ထိအပ်, တွေ့အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထိအပ်, တွေ့အပ်သော သတ္တဝေါကြောင့်။ ဖောဋ္ဌပ္ပံ၊ ဖောဋ္ဌပ္ပာရုံ မည်၏။ ဖောဋ္ဌပ္ပာရုံသည် ကာယ ပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ကာယပသာဒဠ္ဌတည်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် ထိအပ် တွေ့အပ်သည် ဟူလို။ အာနေပါဓာတ်မှတပါး ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟူသော ဘုတ်သုံးခုသည် ဖောဋ္ဌပ္ပာရုံအရ တရားကိုယ်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့် အာပေါဓာတ်ကို ကြဉ်အပ်သနည်း ဟူမူ? အာပေါဓာတ်သည် သုခုမရူပ် ဖြစ်ရကား သိမ်မွေ့စွာသဖြင့် ထိခြင်း,တွေ့ခြင်းဌာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ကြဉ်အပ်သတည်း။ အကယ်၍ ချမ်းအေး သောအဖြစ်ကို ထိ၍ တွေ့၍ ယူနေ ၊ ဝင်းသည်၊ ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည်သည်း အာပေါ ဓာတ်ပင်ဖြစ်သည် ဟုဋ္ဌားအုံ? ထိုသို့ ချမ်းအေးသောအဖြစ်သည် အာပေါဓာတ် မဟုတ်၊ အာပေါဓာတ်ကား စိုစွတ်ပျော့ပြောင်း ဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာမျှသာ ရှိသည်၊ ချမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာမရှိသောကြောင့် ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည် တေဇောဓာတ်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုစကားလျှင် မှန်၏။ ကျက်ခြင်း ပူခြင်း လက္ခဏာရှိသော တေဇောဓာတ်ဟူသော အပူ ညှံ့သည် ရှိသော် အချမ်းအအေး ဖြစ်မြဲတည်း၊ ထိုအချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် ဟူသော တရားစု မဟုတ်၊ တေဇောဓာတ်သာ ဟူလိုသည်။ ထိုတေဇောဓာတ်သည် ဤ မှာဖက်ကမ်း ထိုမှာဖက်ကမ်းကဲ့သို့ အမြဲမခွဲ၊ ရံခါ ပူတုံ ရံခါ အေးတုံဖြစ်၍ အပူလည်း ဆိုရ, အချမ်းလည်း ခေါ်ရသည်။ ထိုစကားသည်သာလျှင် ဟုတ်၏။ နွေကာလ၌ နေပူဝယ် နေ၍ တဖုံတခုအခိုပ်ကို ဝင်လတ်သော် အချမ်းအအေး ဖြစ်၏၊ နေပူ၌ ကြာမြင့်စွာ နေလတ်သော် အပူဖြစ်၏။ ဤ ကို အချမ်းအပူ အမြဲရှိသတည်း။ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်သာ အချမ်းအပူ အမြဲမရှိပဲ ဖြစ်တုံလျက် အချမ်းသာအေးသည် အာပေါဓာတ် အပူသည် တေဇောတ် ဟူမေ့သော် ရှင်ကသာတ်တခုဘည်းခ်ွန်ပ် အချမ်းအပူ တပ်ပ်ုင်နက် ရနေသောင်း ရာ၏၊ ထိုသို့သော်လည်း မရကောင်းခဲ့။ ထိုကြောင့် အချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် မဟုတ်၊ အပူဝိုက်မ်းသော တေဇောဓာတ်သာဟူ၍ သိလေ။ ဆန့်ကျင်ခသော အယူရှိသော ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိုစွတ်ခသော အဖြစ်ရှိခသော အာပေါဓာတ်ကို ထိ၍ တွေ့၍ ယူကောင်းရကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၌ သွင်းသင့်သည်ဆိုသော စကားသည်လည်း ထိုပဂ္ဂိုလ်ဘို၏ မှားသောအထင် အယူမျှသာ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား? မဟာဘုတ်တို့ကိုသာ ထိလျက်,တွေ့လျက် အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ထိသည်,တွေ့သည်သင့်ခသော အာဟ္ဟိကဘာလတို့၏ အထင်ကဲ့သို့ အာပေါဓာတ်မှာတပါး မဟာဘုတ်သုံးခုကို သာ ထိလျက် တွေ့လျက် အာပေါဓာတ်ကိုလည်း ထိ၏ခတ္တ၏ဟု အနှားအသင့် အယူမျှသာ ဖြင့်သောကြောင့်တည်း။ ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့အား မဟာဘုတ်လေးပါး ရှိပြားသော်လည်း ကာယပသာဒမရှိရကား

မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣတ္ထိတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား မိန်းမဟု ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဣတ္ထိလိင်္ဂနိမိတ္တကုတ္တာ့ကပ္ပါနံ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ, ဣတ္ထိနိမိတ္တ, ဣတ္ထိကုတ္တ, ဣတ္ထိအာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပုရိသ-ဘာဝလက္ခဏာ၊ ဤသူကား ယောကျ်းဟု သိသောဉာဏ်, ပုရိသသဒ္ဒါ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပုရိသောတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား ယောကျ်းဟု ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ပုရိသလိင်္ဂ။ပ။ပ္ပါနံ၊ ပုရိသလိင်္ဂ။ပ။ ပုရိသအာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုဣတ္ထိနှင့်, ပုရိသိနှင့် နှစ်ပါးသည်လည်း။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ ဗျာပကော ဝိယ၊ နှံ့သကဲ့သို့။ သကလသရီရံ၊ ကို။ ဗျာပကမေဝ၊ နှံ့သည်သာတည်း။ စ၊ ထိုသို့ သကလ-

---

ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော မဟာဘူတ်သုံးပါးသည် ဖောဌဗ္ဗာရုံကိစ္စမတပ်၊ ထိုသို့လျက် ဘုရားလောင်းဖွားသောအခါ, ဘုရားဖြစ်သောအခါ စသည်မျှားခ္ခ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှင်လန်းလှစွာ ပြုကွဲ့ဘို့ လက်ဝဲလက်ကိုခေါ့၍ လက်ယာလက်ဖြင့် လက်ပန်းပေါက် တီးခတ်လတ်သော် ယူဇနာတသောင်းတိုင်အောင် လက်ပန်းပေါက်သံ ကြားနှံ့လေသည်ကား ဖောဌဗ္ဗာရုံကိစ္စ တပ်၍မဟုတ်၊ ညာလက်နှင့် ဘယ် အကယ်မသိကြ ရည်ကာမျှကိုပင် ပြုဟူ့တောဇော် အာနုဘော်ကြောင့် စိတ္တဇစွယ်ညတ္တအသံ အဆင့်ဆင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်၍ ယူဇနာ တသောင်းတိုင်အောင် ကြားနှံ့လေသည်ကဲ့ ရင်ရင်ခွဲသာရ အမေးရဘုကို ဝန်တောင်လယ်ဘုန်းကြီး ဖြေခဲ့သည်ကား သဘောမကိုက်။ မဟာဘုတ်သုံးပါးသည် ဖောဌဗ္ဗကိစ္စတပ်ရုံ တိသည်းသိကြ၏၊ အသံလည်း ထွက်၏။ ယင်းသို့လျက် ဖောဌဗ္ဗာ-ယတန မဖွဲ့ရှုသည်ကား ဝိဘယိမဲ့ရှု၍သာတည်း။ ဂန္ဓရသရှိလျက် ဝိသယိမဲ့၍ အာယတန မဖွဲ့သကဲ့ဟုတည်း၊ အသက်မှာမှ အကျယ်ဆိုရခဲ့ပြီ။ ဂါဝေါ စရန္တီ ဣတ္ထောတိ ဂေါစရံ။ ဣတ္ထေ၊ ဤရပ်ခုနစ်ခဲ့ကို ဂါဝေါ၊ ကျွဲနွားပါးဟူသည်။ စရန္တိ၊ ကျက်စားတတ်ကုန်၏။ ဣတ-တသော၊ ထိုကို ဣ ခြေပါးဟူ၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော သင်္ဂြိုဟ်ကြောင့်။ ဂေါစရံ၊ ဂေါစရရုပ် မည်၏။ စက္ခုသောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ ဟူသော ဣခြေပါးတို့၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ဓ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဌဗ္ဗ ဤရပ်ခုနစ်သည် ဂေါစရရုပ် မည်၏ဟူလို။ ဤအရာ၌ ဂေါသဒ္ဒါ သည် နွားနှင့်မြေ, အရောင် စသောအားဖြင့် ဂေါသဒ္ဒါ၏ အနက်အမျှား တွင် ဣခြေ့ခေနက်ကို ဟော၏။ (ပြည့်)

၁-ဣတ္ထိတိ ဘဝတိ ဧတေန အတ္ထိမာနံ ဗုဒ္ဓိ စာတိ ဣတ္ထိဘာဝေါ။ ။ဧတေန၊ ဤ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြင့်သော ဣတ္ထိဘာဝဖြင့်။ ဣတ္ထိဘိ အတ္ထိခာနဉ္စ၊ ဣတ္ထိဟူသော သဒ္ဒါ သည်ရင်း။ ဣတ္ထိတိ ဗုဒ္ဓိ စ၊ ဤသူကား မိန်းမဟူသော အသိဉာဏ်သည်ရင်း။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဘိ-တသော၊ ထိုသို့ သဒ္ဒါ,အသိဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ (ပြည့်)

သရီရ ဗျာပကဖြစ်သည်တမ့်၊ ဝါ၊ ဆက်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။ ဌိတောကာသေ၊ ၌။ ဌိတန္တိ ဝါ၊ တည်၏ဟူ၍ရင်း။ (ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။) အဌိတောကာသေ၊ မတည်ရာ၌။ ဌိတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တမ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်အဖြစ်သို့။ နု အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ရူပ-ရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ (အသက်ရာ ဝိယ၊ မရောယှက်ကုန်သကဲ့သို့။) အညမညံ၊ ချင်း။ သက်ရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၄၃၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ သဟဇရူပါနုပါလနလက္ခဏံ၊ မိမိနှင့်တကွဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ တေသံ၊ ထိုသဟဇရုပ်တို့ကို။ ပဝတ္တနရသံ၊ မျှစေခြင်း, ရှည်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (ပဝတ္တနံ ယာပနံ၊ ဌီကာ)။ တေသညေव၊ ထို သဟဇရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဌပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထားခြင်း, တည်စေခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (ဌပနံ ဌိတိဟေတုတာ၊ ဌီကာ)။ ယာပယိတဗ္ဗ-ဘူတပ္ပဒေဋ္ဌာနံ၊ မိမိသည် အစဉ်စောင့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် မျှစေအပ်, ရှင်စေအပ်သော သဟဇာတ် မဟာဘုတ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အနုပါလနလက္ခဏာဒိမ့်၊ အနုပါလနလက္ခဏပဝတ္တနရသစ-သော။ ဝိဓာနေ၊ အစီအရင်သည်။ သန္ဓေပိ စ၊ ရှိသော်လည်း။ အတ္ထိက္ခ-ဏေယေဝ၊ အနုပါလေတဗ္ဗရုပ်တို့၏ ရှိသောခဏ၌သာလျှင်။ တံ၊ ထို ဇီဝိ-တိန္ဒြိယည်။ပ။ အနုပါလေတိ၊ ၏။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဥပ္ပလာဒီနိ၊ တို့ကို။ အနုပါလေတိ ဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယထာသကံ ပစ္စယုပ္ပန္နေပိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အကြင်အကြင် ကံဟူသော ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဓမ္မေ၊ ကမ္မဇရုပ်တရားတို့ကို။ ပါလေတိ၊ ၏။ ဓာတိ၊ အထိန်းသည်။ ကုမာရံ၊ သူတပါးမွေးသော မင်းသားကို။ ပါလေတိ ဝိယ၊ စောင့်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သယံ၊ မိမိသည်။ ပဇ္ဇတ်တိတဓမ္ဓ-သမ္ဘဒ္ဓေနေဝ၊ မျှစေအပ်, ရှည်စေအပ်သော ဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏[1]။ နိယာမကော၊ လေ့သူကြီးသည်။ (သယံ၊ သည်

၁-ယဒိ ကမ္မဇာနံ ဌိတိဟေတုမန္တရေန ဌိတိ နု ဟောတိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယသ္မေ ကေ ဌိတိ-ဟောဘူတိ အာဟ "သယ"န္တိ အာဒိ။ ဌီကာ။ ဤအရာတော် အဋ္ဌကထာ၌ ပဝတ္တတိ-ဟူ၍သာ ရှိသောကြောင့် ပဝတ္တိနှင့် ဌိတိ, ပဝတ္တိဟေတုနှင့် ဌိတိဟေတုတို့ကို အရုတူဟုယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

လည်း။ ပါပယိတနာဝါသမ္မဒ္ဓေနေ၀၊ ရောက်ဆစအပ်သော လျှေနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပါပုဏာတိ ဝိယ၊ သို့တည်း)။ ဘဂ်တော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ နု ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင် မရှည်စေနိုင်ဘ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တနော စ၊ ၏ရင်း။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗာနဉ္စ၊ မျှစေအပ်သော ဝေဒနာတို့၏ရင်း။ အဘာ၀၀ါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘဂ်ကွ-ဟေ၊ ၌။ နု ဌပေတိ၊ မထားနိုင်၊ ၀ါ၊ မတည်စေနိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သယံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ဇီ၀ိတိန္ဒြေ၏။ ဘိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ပျက်ဆဲ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကိမိ၀၊ ကား။) ခဏမာနော၊ ကုန်ဆဲသော။ ဝဋ္ဋိသ္သေ-ဟော၊ ဆိန္နင့်မီးစာသည်။ ဒီ၀သိခံ၊ ဆိမီးလုံးကို။ နု ဌပေတိ ဝိယ၊ မထားနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ထိုသို့ ဘင်ခဏ၏ အထက်၌ မမျှစေနိုင် ဆိုသော်လည်း။ အနုပါလနပ၀တ္တနဌပနာနုဘာ၀ဝိရဟိတံ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်ခြင်း, မျှစေ ရှည်စေခြင်း, ထားခြင်း, တည်စေခြင်း အာနုဘော်မှ ကင်းသည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဝုတ္တကွဟေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်အကြင်သို့သော ခဏ၌။ တဿ တဿ အနုပါလနာဒိကဿ၊ ထိုထိုအစဉ်စောင့်ခြင်း, မျှစေ ရှည်စေခြင်း စသောကိစ္စကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣဘိ သန္ဓိဌာနံ၊ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏၂။

၁-စာကိုယ်၌ နု ဘဂ်တော ဥဒ္ဓံ ပ၀တ္တတိ ဟု သုဒ္ဓကတ္တားနှင့် ရှိ၏၊ သို့သော် ဋီကာ၌ ယဓိ ကမ္မဇာနံ ဌာနံ ဇီ၀ိတိန္ဒြိယမဋ္ဌပေတိ၊ အထ သင္ခကာလံ နု ဌပေတိတိ အာဟ "နု ဘဂ်တော" တိအာဒိ-ဟု မိန်းသိုထားသောခြောင့် ဤနိဿယ၌ နု ပ၀တ္တေတိ-ဟူသော ကာရိတ်ကတ္တား ယုတ္တဘာရ ဖြစ်ရာ၏။ ဋီကာ-ဌ၊ ၁-ဘိနှင့် အဋ္ဌကထာ ပ၀တ္တေတိ ဋီ-ဌာနံ နှင့် ဌ ပ၀တ္တနံတို့ကို အရတူဟု ယူတုန်း။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဇီ၀န္တိ တေနာတိ ဇီ၀ိတံ၊ တဒေ၀ ကမ္မဇရူပပဋိပါလ၊ နေ အာခိပစ္စယဘာ၀တော ဣန္ဒြိ-ယန္တိ ဇီ၀ိတန္ဒြိယံ။ တေန၊ ထိုရုပ်ဖြင့်။ ဇီ၀န္တိ အသက်ရှည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကဲ့သို့သော အသက်ရှည်ကြောင်းဖြင့်သော သတ္တိကြောင့်။ ဇီ၀ံ၊ ဇီ၀ိတပည်၏။ တဒေ၀၊ ထိုဇီ၀ိတရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ကမ္မဇရူပပဋိပါလ၊ နေ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌။ အာခိပစ္စယောဘ၀တော၊ အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ဝိုသို့ ဇီ၀ိတရုပ်သည်ပင်လျှင် အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အစိုးရသော သတ္တိကြောင့်။ ဇီ၀ိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီ၀ိတိန္ဒြေရုပ်မည်၏။ ဇီ၀ိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိရကား၊ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ဇီ၀ိတိန္ဒြေဖြင့် အသက်ရှည်ကုန်သည်, တည်ကုန်သည်၊ ထိုသို့ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌လည်း အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၊ ထိုသတ္တိနှစ်ပါးကြောင့် ဇီ၀ိတိန္ဒြေ

၄၄၀။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏။ နိဿယလက္ခဏံ၊ မိုရာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မိုရာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ တာသညေဝ-ဓာတူနံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့၏သာလျှင်။ အာ-ဓာရဏရသံ၊ နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် လွန်စွာဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဥဗ္ဗဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်) ထိုဓာတ်နှစ်ပါးတို့ကို မိမိအပေါ် ခံတင်၍ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဿ၊ နှလုံးခံသား၏။ အန္တော၊ အတွင်း ၌။ [၇၈] ကာယဂတာသတိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်သော အပြားရှိသော။ လောဟိတံ၊ တလက်ဖက်မျှသော သွေးကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ သန္ဌာရဏာဒိကိစ္စေဟိ၊ သန္ဌာရဏ စသောကိစ္စ ရှိကုန်သော။ ဘူတေဟိ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သောကျေးဇူး ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနဉ္စေဝ၊ တို့၏ဌင်း။ တံ-သမ္မယုတ္တဓမ္မာနဉ္စ၊ ထိုမနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော တရားတို့၏ဌင်း။ ဝတ္ထုဘာဝံ၊ မှီရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကို။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏[1]။

မည်သည် ဟူလို။ ကြာခိုးခ၌ တည်သော ရေသည် ကြာကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ကမ္မဇရူပ်တို့ကို တခုယုတ်ငါးဆယ်စန့်မျှ စိတ္တဇာဟာရကာလပတ်လုံး တည်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သည်။ မင်းသည် ပြည်ဘူပြည်သားတို့ကို ပိမ်မင်းအဖြစ်ကို ပြုဝေရကား ပြည်သူပြည်သားတို့သည်း ထိုမင်းအဖြစ်ကို ပြုစေကုန်၍ အခိုးရသကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရူပ်တို့ကို မိမိအစိုးရသောအဖြစ်ကို ပြုစေရကား ကမ္မဇရူပ်ဘို့သည်း တိုအခိုးရသော အဖြစ်ကို ပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ ကမ္မဇရူပ်တို့ကို စောင့်ရှောင့်ခြင်းခ၌ အစိုးရသည် ဆိုလိုသည်။ အခိပ္ပါယ်သဘော ကျခဲ့၏။ ကာယိကာဟာရော နာမ ရဟ်ံ ကာရေသိ-ဟု ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် ရှိသော စေတနာတော် စသည်ဖျားခ၌သည်း နည်းတူ။ ထိုသို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် စားသော, ခဲသော, လျက်သော, သောက်သော, အစာကို ကျက်စေတတ်သော, ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော တေဇောဓာတ်နှင့်တကွ ဆံဖျား, အမွေးဖျား, ခြေသည်း လက်သည်းဖျား, ခြောက်သွေ့သော အရေဖျားကို ချန်ထား၍ ကြွင်းသောကမ္မဇဖြစ်သော ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့ ဇေလျက် တည်၏။ (ပြည့်)

၁-ဤအရာ၌ ဖွင့်ပြသော ဌာနပါဠိမှ ခက်ရေးအနက်ကား-နနု စ-စောဒေမိ၊ အံ။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာယပိ၊ ဣန္ဒြေဖြစ်သော မှီရာ၏အဖြစ်ကိုလည်း။ သာဓနတော၊ ပြီးစေ

၄၄၁။ အဘိက္ခဏဒိပဝတ္တာဘိတ္တသမုဋ္ဌာနစိယောဓာတုယာ၊ ရှေသို့ တက်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်သျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော

ခြင်းကြောင့်။ ဟောဘု၊ အဒကြောင်းသည်။ ဝိရူဒ္ဓါ ဆန့်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဝိရူဒ္ဓါ၊ သည်။ နှ အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဗာဓနုဒတာ၊ ဣန္ဒြိယ, နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ မန္ဒတိက္ခတာဒိအနုဝိဓာနံ၊ နှုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို လျှော့စွားစီရင်ခြင်းသည်။ (ဇဟာတိ ငယ်၊ သကဲ့သို့။) ဓာတုယာ၊ မနေ-ဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် နှစ်ပါးအပေါင်းအား။ ဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ မန္ဒတိက္ခတာဒိအနုဝိဓာနံ၊ နှုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် စသည်ကို လျှော့စွာ မစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဧတံ ဗာဓနံ၊ ဣန္ဒြိယ, နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဝတ္ထဝါဟိ၊ ထိုခြောင့်လျှင်။ ပါဋိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ (ဇာယ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထု၏။) ဣန္ဒြိယပဋုယတာ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ နှ ဝုတ္တာ၊ အပ်။ တေန၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိုနည်းဟု ခြင်းဖြင့်။ တဒနုဝိဓာနသဒ္ဒါ၊ ထိုနှုံ့သည်၏အဖြစ်, ထက်သည်၏အဖြစ်ကို လျှော့စွာစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယနိဿယဘာ၊ ဣန္ဒြိယဖြစ်သော နိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ဗာဓဲယတိ၊ မြစ်အပ်၏။

ဝသန္တီ စိဿဘေဒါသိကာ ဇတ္ထာဘိ ဝဏ္ဏု။ ဇတ္ထု ဤ-ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၌။ စိတ္တစေတသိ-ကာ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ နေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုဘို့ စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝဏ္ဏု၊ ဝတ္ထုမည်၏။ ဟဒယရုပ်သည် မနေ-ဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်ခြင်းသဘောဟာ ရှိရကား ထိုဓာတ်နှစ်ပါးဟူသော စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ သောကဋ္ဌ တစုံတခုသော ဝတ္ထုသည် တစုံတခုသော ဇတ္ထုဌ် တည်သည် နေသည်ကဲ့သို့ စင်ကြယ်အားဖြင့် တည်သည် နေသည် မဟုတ်၊ ပရမတ်တရားတို့သည် ကြောင့်ကြဲသော နိဗ္ဗာန်ပါရဂမ္ဘီဖြစ်သောကြောင့် တရားတပါးနှင့် တရားတပါးစပ်၍ ဖြစ်ကာ၍ကိုပင် တည်သည် နေသည် ဆိုသတည်း။ အရတိုင်း နည်းတူ။ ဟဒယမေव ဝတ္ထုတိ ဟဒယဝတ္ထု။ ဟဒယမေဝ၊ နှလုံးသားမှ အတွင်းဌ် တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမည်သော ရုပ်သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ တည်ရာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုဘို့ ဟဒယရုပ်သည်ပင်လျှင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ မည်၏။ ပဒုမ္မာကြာပွင့်၏ ပြင်က အဆင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်တော့ ကြေ့ခေါ်းအဆင်းရှိသော, အခေါ်ပွင့်ချင်ကို ဥပါ၍ စောက်ထိုးဆွဲထားသော ပဒုမာကြာမုံသဏ္ဌာန်ရှိသော, အတွင်းသားကား သပ္ပတ်သီးဟူကဲ့သို့ ရှုတ်ထွေးသော, အပသားကား ပြေပြစ်ချောမြေ့သော, ပညာရှိသောသူအား အဖျားပင့်ယောင်, ပညာမဲ့သော သူအား အဖျားငုံယောင်ရှိသော နှလုံးသားမှ အတွင်းဌ် ပုန်းညက်စေ့ တည်ရာမျှလောက်သော တွင်းဝယ် တလက်ဆွမ်းခဲ့ချလောက်သော သွေးသည် ရောဂပြောသော သူအား နီသောအဆင်းရှိသည်၊ ဒေါသပြောသောသူအား မည်းသောအဆင်းရှိသည်၊ မောဟပြောသောသူအား သားဆေးရည်နှင့်တူသောအဆင်း ရှိသည်၊ ဝိတက်ပြောသောသူအား ပဲကုလားပြုတ်ရည်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်၊ သဒ္ဓါခပြောသောသူအား မဟာလေကား ပန်းပွင့်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်၊ ပညာပြောသောသူအား ကျောက်ရည်တိုးစိမ့်သော

ဝါယောဓာတ်၏။သဟဇရူပကာယထမ္ဘနသန္ဓာရဏစလနသဲ့တဏှာဖြင့်သော ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေခြင်း, ကောင်းစွာတည်စေခြင်း, လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ (ဝါယောဓာတု-အဓိကာနံ၊ ဝါယောဓာတ် လွန်ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏။) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ (တနည်း) အာဘိဏ္ဍမာဒီ။ပ။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာဖြစ်သော။ သဟ-ဇ။ပ။စလနသာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဘောသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏[1]။ (သာ၊ ထို ကာယဝိညတ်သည်။) အဓိပ္ပါယပ္ပကာသနရသာ၊ လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကာယဝိပ္ပန္ဒနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ရှိသောဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏[2]။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတုပဋဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဝါယောဓာတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်

---

[1] ကောင်းစွာသွေးပြီးသော ပဉ္စဝိဉာဏ်ဖြင့်နှင့် တူသောအဆင်း ရှိသည်၊ ဤသို့ ရှေးက ခြောက်ပါးနှင့် လျော်သောအဆင်းရှိသော ထိုနှလုံးသွေးကိုမှီ၍ နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမဿိတော ရုပ်သည်ပင်လျှင် ယခင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သည် ဟုလို။ (ပြည်)

၁-ထိုကာယဝိညတ်ကို စတုတ္ထဇနောဒါရပီထိဖြင့် ခြင်သူ သူတပါး သိအပ်၏။ ထို စကားကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ ပဉ္စဒ္ဒါရဏ် ရူပါရုံစသော အာရုံထင်ခြင်းဌာနို ရောက်လတ်သော် အကြောင်းအားလျော်စွာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဇောသည်ဖြစ်၍ ဘဝင်သို့ ကပ်လတ်သော် တဒနုဝတ္တကမနောဒ္ဒါရိကဇောသည် ထိုပဉ္စဒ္ဒါရိကပိညာ၏ အာရုံကိုပယ်လျှင်ယူ၍ ဘဝင်သို့ သက်၏။ တဖန် ထိုပဉ္စဒ္ဒါရဏ်ပြီးလျှင် ထင်ရှားသောအာရုံကို ဆုံးဖြတ်မှတ်သားရ၏ သုဒ္ဓမနောဒ္ဒါရဇောသည် ဘဝင်သို့သက်၏။ ထိုကြောင့် စက္ခုဒ္ဒါရိကဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော မဇ္ဈိမနောဒ္ဒါရိကဇောဝါရတို့၏ အခြားမဲ့၌ တတိယဝါရ၌ဖြစ်သော မနောဒ္ဒါရဝီထိဖြင့်သာလျှင် ကာယပိညတ်ကို သိအပ်ရကား ပဉ္စဒ္ဒါရဝီထိနှင့်တကွ လေးဝီထိမှ သိသတည်း။ ထိုစတုတ္ထဝီထိဖြင့် သိအပ်သော ကာယဝိညတ်ဖြင့် ပဉ္စမဝါရ၌ မနောဒ္ဒါရဇောဝီထိဖြင့် လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါး သိအပ်သတည်း။ ယထာဝုတ္တဝိကာရ-ဂဟဏမုခဖြင့် တံသမင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်ရကား အဓိပ္ပါယပကာသန-ရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ကာယဝိပ္ပန္ဒန၏ အခြောင်းဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ ဝိကာရဖြစ်သောကြောင့် ပရိယာယအားဖြင့် ပ်ညာဉ်ကို ကာယပ္ပန္ဒနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

လက္ခဏာ စသည်မှတပါး ဝစနတ်ကိုဆိုအံ့။ သာ ဟော၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို။ ကာယဝိပ္ပ-န္ဒနေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူဘပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယ-ဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ကာယ-ဝိပ္ပန္ဒသခ်ါတေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တေန ကာယေန၊ ထို ရူပကာယဖြင့်။ ဝိညေယျတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယ-ဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တာယ၊ ထို ကာယ ဝိညတ်သည်။ စလိတေဟိ၊ လှုပ်စေအပ်ကုန်သော။ စိတ္တဇရူပေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဘိသမ္ဘူဟာနံ၊ တကွနက်ဃပ်ကုန်သော။ ဥတုဇာဒီနံပိ၊ ဥတုဇရုပ် စသည် တို့၏လည်း။ စလနနိမိတ္တာ၊ လှုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဘိက္ကမာဒယော၊ ရှေ့သို့ တက်ခြင်း စသည်ဘို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

ဝစီဘေဒပ္ပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုယာ၊ တိသော, ဖုသော စသော ဝစီ၏အသွားကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ၊ မြွက်ခြင်း, ကဲ့ပြားခြင်းသို့ ရောက်သော ဝစီကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏။ ဥပါဒိဏ္ဏသဠာယတနဿ၊ အကွာရာဖြစ်ရာ ကဏ္ဌတာလုစသော ဌာန်၌တည်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား၊ ဝါ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီ ကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ သဟကာရီကာရဏ အကြောင်းဖြစ်သော (ပထဝီဓာတုအမိကာနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာ-ဘူတာနံ၊ တို့၏။) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏[1]။ (သာ၊ ထို

၁-ဤဖြင့် စလမာနကာဒယန အဓိပ္ပါယ် ဝိညာဒေတိတိ ဝိညတ္တိ-ဟူသော ဟေတု ကတ္တုသာဓကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ဤဖြင့် သယဉ္စ ကာယေန ဝိညာယတိတိ ဝိညတ္တိ-ဟူသော ကမ္မသာဓကို ပြသည်။ ထိုဝိညတ်ကြောင့် ဒေသန္တရပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝဖြင့် စိတ္တဇရူပ် လှုပ်သည်ရှိသော် တံသမ္ဗန္ဓ ဖြစ်၍ တပါးရုပ်၏လှုပ်း နပီသောတဋ္ဌ ပဏ္ဍိတ္ဘာဝါဒယော်ဟူကဲ့သို့ လှုပ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ တက်ခြင်း, နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်ဖြစ်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၃-အတ္ထာဝဗောဓနသမတ္ထော ဝစီဝိသေသော ဝစီဘေဒေါ။ ထိုပါဠိ၌ဖြင့် ဝါယုဝနပ္ပတိ-နဒီဃောသော စသည်တို့ကို နှစ်စေသည်။ တဿ ပဘေဒကံ စိတ္တံ သမုဋ္ဌာနံ ယဿ သာ ဝစီ။ နာ ပဘေဒါတု။ ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏ ဥပါဒိဏ္ဏဟု ဆိုအပ်သော အကွာရပ္ပတ္တိဌာနကို ဃဋ္ဋန-ဟု မှတ်အပ်သောကိစ္စ၏ သဟကာရီကာရဏဖြစ်သော အာကာရ

ဝစီဝိညာဏ်သည်။) အဓိပ္ပါယ်ပွားကာသနရသာ၊ စကားဆိုသူ၏ အလိုကို သူဘပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝစီဃောသဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စကားသံ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုပဒဋ္ဌာနာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်လက္ခဏာစသည်မှတပါး ဝစနတ်ကို ဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထိုဝစီဝိညတ်ကို။ ဝစီဃောသေန၊ ပြောဆိုသော စကားသံဖြင့်။ အဓိပ္ပါယဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူတပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ဝစီဃောသသခ်ါတာယ၊ ပြောဆိုသော စကားသံဟုဆိုအပ်သော။ တာယ ဝါစာယ၊ ထိုစကားဖြင့်။ ဝိညေယျတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စေအံ့။ အရညေ၊ ဌ်။ ဥဿာပေတ္တာ၊ စိုက်ဆောက်၍။ ဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ ဂေါသီသာဒိဥဒကနိမိတ္တံ၊ နွားဦးခေါင်းရိုး စသောရေကို သိကြောင်းအမှတ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဌေ့ဌ၊ ဤအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ ယထာ၊ သိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒနဥ္စေဝ၊ လှုပ်သောကိုယ်ရင်း၊ ဝစီဃောသဉ္စ၊ စကားသံကိုရင်း။ ဂဟေတ္တာ၊ သိ၍။ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိ၊ ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ဘို့ကိုလည်း။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝိဿသသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ဝစီဘေဒ။ပ။ဝစီဝိညတ္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ဋီကာ။)

၁-ကာယဝိညတ်သည် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမူအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမဇော၏တ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမှ ဖြစ်၍ ရပ်ကိုခိုင်စေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာရှိရကား လှုပ်ရှားသော ကိုယ်အမူအရာဖြင့် လှုပ်ရှားဟန်ပြုသတ္တဝါတို့၏ အလိုကို "ဤသူသည် ဤအမှုကို ပြုစေလိုခြင်း၊ ဤသည်ကား ဤသူ၏အလိုတည်း" ဟု သူတပါးတို့ကို သိစေတတ်သော သတ္တိကြောင့်ရင်း ကာယဝိညတ်ဟူသော မိမိကိုယ်သည်း ထိုလှုပ်ရှားသော ကိုယ်အစိတ်ဖြင့် အလိုကိုဆင်ခြင်၍ မသိမ်မြဲလက်ဦးကပင် စတုတ္ထမဇနာဒ္ဒရိကာခ်ိတ်ဖြင့် သူတပါးတို့သိအပ်သော သတ္တိကြောင့်ရင်း ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမဇော၏စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ မပ်မိန့်ခြင်းဖြစ်ဖက်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့အား ကောင်းစွာခိုင်စေခြင်း ကောင်းစွာဘည်ဆောခြင်း လှုပ်ရှားခြင်းတို့နှင့်တကွ ပြုဖက်အကြောင်းဖြစ်သော လှုပ်ရှားတတ်သောကိုယ်၌ လှုပ်ရှားခြင်းကိုရှိသော, လှုပ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်ဘို့မှ အလွတ်အသီးဖြစ်သော ကြီးစွာသောကျောက်ကို ချီကြွ

တည်သော ရူပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ရူပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော တရားသည်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ (တနည်း) အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပ-ပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ ရူပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းမျှလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းမျှဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောတရားသည်။ အာကာသ-

---

အစုဋ္ဌပါဌသာ စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သည်သာ ကာယဝိညတ်နှင့်တကွဖြစ်၍ လက်ခြေ လှုပ်ခြင်း စသည်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဌမဇောဝဇသာ ဇောခြောက်ချက်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်ဘို့သည်ကား ယခင်ဝါယောဓာတ်အား အထောက်အပင့်မျှသာဖြစ်၍ လက်ခြေလှုပ်ခြင်းစသည်ကို မဖြစ်စေကုန်။ ဤကား ကာယဝိညတ်ဖို။ ထိုရူပ်အစုဋ္ဌပါသော စိတ္တဇ ပထဝီဓာတ်သည်သာ ထိုထိုအကွာအား ဖြစ်ရာဌာနဉ်ဌ ရှိသင့်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်သည်ဖြစ်၍ ကုန်ခ စသော အကွာရာအသံကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဌမဇောဝဇသော ဇော ခြောက်ချက်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်တို့သည်ကား ယခင် ပထဝီဓာတ်၏ အထောက်အပင့်မျှသာဖြစ်၍ ကုန်ခ စသော အကွာရာအသံကို မဖြစ်စနိုင်ကုန်။ ဤကား ဝစီဝိညတ်ဖို။ ဤအရာ၌ ထမ်းပိုးခုနစ်ဆက်ကသော လှည်းတွင် သဘ္ဘာမထမ်းပိုး၌ ကသော နွားတို့သာ လှည်းကို လှုပ်စေ၌ မြေစေနိုင်သည်၊ အကြွင်းခြောက်ဆက်၌ ကသောနွားကိုကား အထောက်အပင့်မျှသာ လှည်းကို မလှုပ်မခွာ့စေနိုင်သကဲ့သို့ လောကုပမာ ဆောင်သည်။ ဝစီဝိညတ်၌ သဘ္ဘာမဇောဝဇကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်မှာမှ အသံဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သော ဤအယူကား ဋီကာဆရာတို့ ဝါဒတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာကား ပဌမဇောဝကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်ကစ၍ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သည် အယူရှိသည်။ ထို၌ ပဌမဇောဝကဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သော် ဝိထိ တိုင်းမှာပင် ဇောခုနှစ်ချက်အကွာ အသံခုနှစ်ဆင့် အကွာရာခုနစ်လုံးစီ ဆိုသောသူလည်း ဆိုရလေရာ၏။ နာသောသူလည်း ကြားရုံးလေ၏။ ထိုသို့လည်း မဆိုရ မကြားရခဲ့။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဝါးကို ဋီကာဆရာတို့ ဆင်ခြင်လေကုန်သည်။ ဤဝိညတ်ဒွေ၌ လှုပ်ရှားသော ကိုယ်ဆိုသောစကားကို စက္ခုဝိညာဏ်, သောတဝိညာဏ် ဟူသော ပဌမစိတ်ဖြင့် လက်ဦးစွာ မြင်ရ, ကြားရသည်။ ထိုနှင့် ဤအမှု ဤအသံသော် ဤသို့ဖြစ်မြဲဟူ၍ ဒုတိယ မဇနာဒ္ဒါရိကဝိတ်ဖြင့် အတိတ်ခြင်းသော သင်္ခေါဘအမှတ်ကို ဆင်ခြင်၍ သိသည်။ ထိုနှင့် ဤဘာဝ၌သည်း ဟု၍ဖြိုးသည်ဟု သင်္ခေါဘအမှတ်ရှိကိုင်း တတိယမဇနာဒ္ဒါရိက စိတ်ဖြင့် ပဋိပုဒ်အခကြောင်းအရာကို ဆင်ခြင်၍သိသည်။ ထိုနှင့် ထိုအခကြောင်းအရာနှင့် စပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းအဆုံးကို စတုတ္ထမဇနာဒ္ဒါရိကဝိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဤသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းကား ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်ဟု သိသည်။ ထိုနှင့်ကာ ထိုသို့ဖောက်ပြန်ခြင်း အထူးကို ခုနှစ်ကောက်၍ ပဌမမဇနာဒ္ဒါရိကဝိတ်ဖြင့် ကိုယ်လက်လှုပ်ခြင်း စကားမြွက်ဆိုခြင်းကို ပြုသော သူတို့၏အလိုကို သိသည်။ ဤသို့ ဝိညတ်နှင့်အလိုကို သိသောအစဉ်၌ (သဒ္ဒံ ပဌမစိုးတွန်း၊ တိတံ ဒုတိယစောဘသာ။ နာမံ တတိယဝိုးတွန်း၊ အဘ္ဆံ စတုတ္ထခစဘသာ)ဟူသော ဂါထာကို မှီ၍ ယူလေ။ နွေလအခါ ရေရှားပါးချိန်၌ ရေရှိသည်ကို သိပ်မုံးသောဌါ တံခွန်ထန်းရွက်စသော အမှတ်ကို စိုက်ထူသော် ထိုအမှတ်ကို လက်ဦးစွာမြင်သည်၊ ထိုနောင် ရေရှိရာ၌

ခေါတု၊ မည်၏[၁]။ ရူပပရိယန္တပ္ပကာသနရသာ၊ (ဤကား ရုပ်တို့၏ အောက်အဖို့၊ ဤကား အထက်အဖို့၊ ဤကား ရှေ့ နောက် ၀ဲ ယာ ဖီလာအဖို့ဟု) ရုပ်တို့၏ အစွန်းအဆုံး အပိုင်းအခြားကို ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပမရိယာဒ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်တို့၏ အပိုင်းအခြားမျှဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ၀ါ၊ ကား။ အသံဖုဋ္ဌဘာ၀ဓိဋ္ဌာ၀ဝိဒ္ဓ၀ိ၀ရဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်သည် မထိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်တို့၏ အပေါက်အကြား အ၀၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏[၂]။ ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိ ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ယာယ၊ ယင်း အဲ၀ကာသခေါတ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နေသု၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊ ရုပ်တို့၌။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ ဣတောဝ၊ ဤပိုင်းခြားအပ်သော ကလာပ်မှ။

မှတ်ထားမြဲဟု အတိတ်ကိုသိသည်၊ ထိုနောင် ဤမှာလည်း ရှေရှိသည်ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကို သိသည်၊ ထိုနောင် ထိုသို့ ရှေရှိကြောင်းကို အမှတ်ထားခြင်း အမှုအထူးကို သိသည်၊ ထိုနောင် ရောကိုသုံးဆောင်လို၍ ထားသတည်းဟု ထားသောသူတို့၏အလိုကိုသိသည်။ ဤသို့ဝိညာဏ်နှင့် အလိုကို ယူလွယ်စေခြင်းငှါ လောကူပမာ ဆောင်သတည်း။ ခဲစ့်။ ကာယ၀ိညာဏ်သည် စိတ္တဇ၀ါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ၀စီ၀ိညာဏ်သည် စိတ္တဇပထ၀ီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်ရကား ၀ိညာဏ်ဒွေသည် မဟာဘုတ်လေးပါးကိုစွဲ၍ မဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါရူပ်မမည်သင့်ဟု စောဒနာငြားအုံ? ၀ိညာဏ်ဒွေသည် မဟာဘုတ်လေးပါးလုံးကိုစွဲ၍ပင် ဖြစ်သည်၊ လှုပ်ရှားစေသောအရာ၌ ၀ါယောဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် အသံဖြစ်စေသော အရာ၌လည်း ပထ၀ီဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ယခင်ဓာတ်နှစ်ပါး၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှသာ ဆိုသည်။ မသီးမခြား ကောင်းသော အ၀ိနိဗ္ဘောဂရူပ်ဖြစ်ရကား မဟာဘုတ်လေးပါးလုံးကို စွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့် ၀ိညာဏ်ဒွေသည် ဥပါဒါရူပ်မည်သင့်သည်သာ ဖြေသေ။ (ပြည်)

၁-စက္ခုဒသကာဒီးကေကာကလာပဂတရူပါနံ ကလာပန္တရေဟိ အသံကိဏ္ဏဘာ၀ါပါဒန-၀ဿန ပရိစ္ဆိန္နတာ၊ တေဟိ ၀ါ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတာ တေသံ ၀ါ ပရိစ္ဆေဒမတ္တန္တိ ရူပပရိစ္ဆေဒေါ။ တံ လက္ခဏံ တေသေ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ-ဟူမှု။ ထိုစကား သင့်စ၊ ဤအာကာသ ခေါတ်သည် ထိုထိုဒီသော ရုပ်ကလာပ်ကို ပိုင်းခြားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရူပပရိ-ယန္တပကာသနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ရူပပရိစ္ဆေဒဒ္ဓိလတ်သော် ဆိဒ္ဒ၀ိ၀ရဘာ၀ဖြစ်ရကား ရူပပရိစ္ဆေဒကားအကြောင်း ဆိဒ္ဒ၀ိ၀ရဘာ၀ကား အကျိုး။ ကဏ္ဏဆိဒ္ဒမုခ၀ိ၀ဆုဒိ၀သေန ဆိဒ္ဒ၀ိ၀ရဘာ၀ဿ ပစ္စုပဋ္ဌာန-တော ဆိဒ္ဒ၀ိ၀ရဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနတာ ၀ုတ္တာ။ ရူပပရိစ္ဆေဒေ ဟိ သတိ ဆိဒ္ဒ၀ိ၀ရဘာ၀ေါ ဟောတိ။ (အဘိ၀ိမ္ဘာ၀တာ၀ုဋ္ဌိကာ။) အသံဖုဋ္ဌဘာ၀ပဋုပဋ္ဌာနာ-ဒ္ဌ ဥပဋ္ဌာနာကာရ, ဆိဒ္ဒ-၀ိ၀ရဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဒ္ဌ ဖလဟု, တသမယ်တည်း ဖြစ်သော်လည်း ခွဲ၍ယူ။ အကြင် ကလာပ်ဒ္ဌ ရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေဒသည် ဖြစ်၏၊ ထိုကလာပ်ဒ္ဌ ထိုရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေဒ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုအပ်,သ်အပ်ရကား ပရိစ္ဆန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အဖို့တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဝင်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ အဓော၊ အောက်အဖို့တည်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ တိရိယံ၊ ရှေနောက်ဝဲယာ ဖီလာအဖို့တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ဝင်း။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ (ယာယ-ကား ယံ သန္ဓာယ-ကဲ့သို့ပင် နိယတ်မလိုပြီ။)

၄၄၃။ ရူပဿလဟုဘာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (စိတ္တဇ,ဥတုဇ,အာဟာရဇ ဟူသော တိသမุဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ဖန္နရူပ်တို့၏။ အဒန္ဓတာလက္ခဏာ၊ မလေးမနုံ့သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မလေးမနုံ့သည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ (ရူပါနံ-ကား၊ ကာကော-လောကန)။ ဂရုဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ လေးသည် နုံ့သည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (အနာဂင်းသော ယောဂျီး၏ ထိုမှ ဤမှ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့) နိပ္ဖန္နရူပ်တို့၏ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ပြန်လှန်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ လဟုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ပေါ့ပါးသောရူပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿမုဒုတာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (တိသမုဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ဖန္နရူပ်တို့၏။ အထဒ္ဓတာလက္ခဏာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်ထရော် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မကြမ်းတမ်း မခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ထဒ္ဓဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုဒုဘာဝေနေဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။) သဗ္ဗကိရိယာသု၊ အလုံးစုံ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌။ အဝိရောဓိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (တာ-သဒ္ဒေ။) မုဒုရူပ-ပဒဋ္ဌာနာ၊ နူးညံ့သောရူပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿ-ကမ္မညတာ၊ သည်။ (သုံးပုဒ်၌ပင် အလုတ္တသမာသ်။) သရီရကြိယာနုကူလ-ကမ္မညဘာဝလက္ခဏာ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စတို့အားလျော်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောအမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ [၇၉] အကမ္မညတာဝိနောဒနရသာ၊ အမှု၌ မကောင်း

သည်၏အဖြစ် မခန့်သည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အဒုဗ္ဗလ-ဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်ဘို၏ အားမနည်းသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကမ္မညရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အမှုဌ် ကောင်းသော, ခန့်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တိသော၊ ကုန်သော။ တော၊ ထိုရူပဿလဟုတာ စသောရုပ်တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နာ ဝိဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့မစွန့်ကုန်သော်လည်း။ အရောဂိနော၊ အနာကင်းသော သူ၏။ လဟုဘာဝေါ ဝိယ၊ ကိုယ်လက်ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ လဟုဘာဝေါ၊ ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဒန္ဓတာ-လဟုပရိဝတ္တိပ္ပကာရော၊ မလေးမနှံ့သည်၏အဖြစ် ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာ ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်နိုင်ခြင်း အထူးအပြားရှိသော။ ရူပဒန္ဓတ္တကရဓာ-တုကွောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ လေးလံသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သော[1]။ ယော ရူပဝိကာရော၊ အကြင်ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သည်၊ ဝါ၊ ဝိကာရရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿလဟုတာ၊ မည်၏။ သုဝရိမဒ္ဒိတဝမ္မဿ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်သော သားရေ၏။ မုဒုဘာဝေါ ဗ္ဘဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗကိရိယာဝိသေ-သေသု၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စအထူးတို့၌။ ဝသဝတ္တန-ဘာဝမဒ္ဒဝပ္ပကာရော၊ အလိုသို့ လိုက်သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ဟူသော အသူးအပြားရှိသော။ ရူပဘဏ္ဍဒ္ဒကရဓာတုကွောဘပဋိပက္ခပစ္စယ-သမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿမုဒုတာ၊ မည်၏။ ပန၊

၁-ဓာတုကွောဘဟူသည် အဘယ်နည်း? ဓာတုကွောဘော ဝါတပိတ္တသမ္ဘပ္ပကောဓေါ ရသာဒိဝေတူနံ ဝါ ဝိကာရာဘာ။ ယင်းနှစ် ဝိကာရ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော အဘွဲ့အားဖြင့် ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏ သာဝိကာရဟု မှတ်အပ်၏။ ပဋိပက္ခပစ္စယဟူသည် အဘယ်နည်း? ပဋိပက္ခပစ္စယာ အသပ္ပါယညတုအာဟာရဝိကွိဘ္ဘစိတ္တတာ။ ဤဤကား။

ထိုမှတပါး။ သုဓန္တသုဝဏ္ဏာသား၊ ကောင်းစွာဦးပြီးသော ရွှေစင်၏။ ကမ္မည-ဘာဝေါ ဣဝ၊ တန်းဆာကြီးငယ် ပြုအံ့သောဌါ ကောင်းသည်,လျော်သည် အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ကမ္မညဘာဝေါ၊ အမှု၌ ကောင်းသည်,လျော်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သရီရကိရိယာနုကူလဘာဝပွားကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌ လျော်သည်အဖြစ်ဟူသော အထူးအပြား ရှိသော။ သရီရကိရိယာနံ၊ တို့အား။ အနုနုကူလကရဓာတုခေါဘပဋိပက္ခ-ပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ မလျော်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပသဏ္ဌာနတာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတာသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ရူပ်တို့၏။ ဝိသေ-သော၊ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏[1]။

၄၄၄။ ရူပဿ၊ နိပ္ဖန္နရူပ်၏။ ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်။ အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ထိုထိုမှလာ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏[2]။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေးဖြစ်သော အနာဂတ်အဖို့မှ။

၁-လဟုတာ၏ အရောဂီးဘည် နိဒဿန၊ မုဒုတာ၏ သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မသည် နိဒဿန၊ ကမ္မညတာ၏ သုဓန္တသုဝဏ္ဏာသည် နိဒဿန။ ဤ၌ အရောဂီနိဒဿနသည် သင့်စေတော့၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ထိုအရောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မသုဓန္တသုဝဏ္ဏနိဒဿနသည် အသို့ သင့်အံ့နည်း? ထိုစကား ဆိုသင့်၏၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပသန္တာန်၌ လဟုတာစသည်တို့သည် မဖြစ်ကုန်ခဲ့တကား။ အဘယ်ကြောင့် နည်း? ထိုသို့သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယမရှိသောကြောင့်တည်း။ စုဒ်ရှိမှု။ မှန်ပေ ၏။ သို့ဘေဘ်လည်း ဤနိဒဿနသည် နှုးညှံ့ခြင်း အမှု၌ ကောင်းခြင်း ဟူသောရူပ်ကို ပြရှိ မျှတည်း၊ ထိုသားရေ ရှေတုံ့၌ ဤ၌လိုအပ်သော မုဒုတာကမ္မညတာရှိ ရှိကောင်းသော ကြောင့် နိဒဿနမှုသည် မဟုတ်။ (ဖြေ။) ယင်းသို့သော် လဲ့ဂမ်းစသည်တို့၌ လဟုတာ စသည်ရှိသည် မဟုတ်လော ဟူမှု။ ထိုလဲ့ဂမ်းစသည်ဘို့၌ ပရမတ္ထအားဖြင့် လဟုတာစသည် မရှိ၊ သို့သော်လည်း လေးသည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘုတ်တို့၏ မရှိ ခြင်းကြောင့် ထိုလဲ့ဂမ်းစသည်ဘို့၌ လဟုဘာဝစသော ဝေါဟာရပညတ်မျှသာတည်း။ (ဖြေ။) ထိုရူပ်သုံးခုသည် ကမ္မဇရူပ်တို့၌ မရှိ၊ တိဇရူပ်တို့၌သာ ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့် နည်း ဟူမကား။ ကံ-ကား အတိတ်၊ ဤရူပ်တို့ကား ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့သောကြောင့် တည်း။ (ပြည်)

၂-ဥပညတ္တံ ဥပသိတ္တံ-ဌိတဲ့သို့ ဥပ-သဒ္ဒါသည် ပဌမအနက်, ဥပရိအနက်ကို ပြ၏။ စယ-သဒ္ဒါသည် ဥပပါဒအနက်, ဝဏ္ဏအနက်ကို ဟော၏။ (ပြည်)

ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့ကို။ ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊ ပေါ်လှာစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (ဤသည်တို့ကား ရုပ်တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ်တို့က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေတတ်၏[1]။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ အထက်ဌပ်ပွါးသော် ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်မည်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓရသာ၊ ရှေနောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့် စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[2]။ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ထင်တတ်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓကရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏[3]။ ဧတံ ဥဘယံပိ၊ ဥပစယသန္တတိဟူသော ဤနှစ်ပါး

၁-ပရိပုဏ္ဏာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကိုကား ဥပရိ စယော ဥပစယော-ဟူသော ဤအနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒ်ခြင်းမရှိသော် ရှေနောက်အားဖြင့် အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်ခြင်း မဖြစ်ရကား သန္တတိကို အနုပ္ပဗန္ဓရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-သမ္မန္နော ဟုတ္တာ တနိယတေ သန္တတိ။ သမ္မန္နော ဟုတ္တာ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သည်ဖြစ်၍။ တနိယတေ၊ ကျယ်ခြင်း, ပြန့်ခြင်း။ သန္တတိ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သည်ဖြစ်၍ ကျယ်ခြင်း, ပြန့်ခြင်း။ သံပုဗ္ဗ-တနုဓာတ် တိပစ္စည်း ဘာဝသာဓ်တည်း။ တဘာဝတည်းတွင် ရှေးကမဖြစ်ဘူးသေးသော ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ မည်၏၊ တကြိမ်ဖြစ်ဘူး၍ တဖန် ထိုနောက် ရုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်ရကား ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏ ကာယဒသက, ဝတ္ထုဒသက, ဘာဝဒသက ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်းတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ တဖန် ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ ဌီကာလ၌ ဥတုဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်၏ ဥပပါဒက္ခဏ၌စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ဒုတိယဘဝင်စသည်၌ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ဗဟိဒ္ဓသြဇာ နှင့်သကာလ၌ အာဟာရဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ, ၎င်းရုပ်တို့၏ နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ, မိမိကာလရောက်၍ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဃာနဒသက, ဇိဝှါဒသကတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ, နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်၏ဟူလိုသည်။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပစယ, သန္တတိကို ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါအား

အပေါင်းသည်လည်း။ ဇာတိရူပသော၀၊ ၏သာလျှင်။ အဓိ၀စနံ၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ ဇာတိ၏အမည်သာ ဖြစ်သော်လည်း။ အာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ ထူးသောအားဖြင့်ရင်း။ ၀ေနေယျ၀သေန စ၊ ၀ေနေယျဘို့၏ အလိုအားဖြင့်ရင်း။ ဥပစယော သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဒေသ-ဒေသနာ၊ ဥဒ္ဒေသဒေသနာကို။ ဘဂ၀တာ၊ သည်။ ကတာ၊ ၏။ ပန၊ သိခြင်းကြောင်းရာ သာဓကဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပစယ,သန္တတိ နှစ်ပါးတို့၌။ အတ္ထတော၊ သရုပ်သဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသံ ပဒါနံ၊ ဤဥပစယ,သန္တတိပုဒ်တို့၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယော အာယတနာနံ။ပ။ သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂ၀တာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အာယတနာနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော) ရုပ် အာယတနတို့၏။ (အာဒိစယတ္တာ၊ ရှေးဦးဖြစ်စ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဥပါဒ်ဖြစ်သော အ၀တ္ထာကို။ အာစယော၊ အာစယဟူ၍။ (ဣတိ ကျေ။) ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဥပ္ပါဒေါ၊ ထိုအာစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ဥပါဒ်ဖြစ်သော အ၀တ္ထာသည်ပင်။ (၆၀-ကျေ။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿ-ဥပစယမည်၏။ (ပဌမုပ္ပါဒဘာ၀တော၊ ရှေးဦးဖြစ်စ အ၀တ္ထာ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိတ်လာ-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဒါ ပဌမတ္ထတည်း၊ အာဒိတော စယော ဥပစယော-မှ။) (ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတ္ထော၀၊ ထိုအခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော ရုပ်အာယတနတို့တွင်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက်ထပ်ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၏။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင် ဥပါဒ် ဖြစ်သော အ၀တ္ထာကို။ (ဥပရိစယတ္တာ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿဥပစယဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သာ ၆၀ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဥပရိစယကြောင့် ဥပစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ထိုဖြစ်ခြင်း အ၀တ္ထာ သည်ပင်။ (၆၀ ဥပ္ပတ္တိ-ကား ထည့်သည်။) သန္တတိ၊ မည်၏[1]။ (အနုပဒန္ဓာ-

---

ရည်ရွယ် ဆိုသတည်း။ ၁ သော၁ ဩ ဩ၊ ပါတိကသတ္တ၀ါတို့၌ကား ပဋ္ဌိသန္ဓေ၁ဏ၀ယ် ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်သည် ဥပစယမည်၏။ တိမှနောက်၌ စုတိတိုင်အောင် နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်သည် အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်သဖြင့် ကျယ်ခြင်း, ပြန့်ခြင်းဟူသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သောကြောင့် သန္တတိ မည်၏ မှတ်လေ။' (ပြည်)

၁-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဒါ ဥပရိအနက်ဟော။ ဥပရိ စယော ၀စိ ဥပစယော-မှ၍ သန္တတိ ဟူရသည်။ ထို့ကြောင့် အာစယ, ဥပစယနှစ်ပုဒ်ဟောသော်လည်း အာဒိတော စယော

ကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သောအားဖြင့်။ ဥပဓိတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) (ဟိတ်လာ။)]

အဌကထာယဆိုပါ၊ မဟာအဌကထာ၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အာစယော နာမ၊ အာစယ မည်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်ရင်း။ ဝုစ္စို၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်ရင်း။ ဥပစယော နာမ၊ မည်၏။ (နိဗ္ဗတ္တိ-ကား၊ ဥဘယာပေက္ခ)။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဘာ၊ ဆိုပြီး၍။ နဒီတီရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌။ ခတကူပကမ့်၊ ကူးအပ်သော လက်ယက်ဘုင်းငယ်၌။ ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေထွက်ရာကာလကဲ့သို့။ အာစယော၊ အာစယကို။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။) (တနည်း) နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည်။ အာစယော၊ မည်၏။ ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေပြည့်ရာကာလကဲ့သို့။ ဥပစယော၊ ကို။ ဝဲ့ဆို၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွါးခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (တနည်း) ဝဲ့ဆို၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။ အဇ္ဈော-တ္ထရိတ္ဘာ၊ လွှမ်းလျှံ၍။ ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီးသောကာလကဲ့သို့။ သန္တတိ၊ ကို။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (တနည်း) ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။

ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအဆုံး၌လည်း။ ဧဝံ-ဣမိနာ နိဒ္ဒေသေန၊ ဤ ယော အာယတနာနံ အာစယော အစရှိသော နိဒ္ဒေသဖြင့်။ ကိံ အတ္ထဇာတံ၊ အဘယ်အနက်သဘောကို၊ ဝါ၊ သည်။ ကထိတံ၊ သည်။

ဥပ္ပတ္တိ အာစယော ဥပရိ စယော၊ ဝဲ့ဆို ဥပစယော-မူ၍ အာစယဖြင့် ဥပစယကိုယူ၊ ဥပစယဖြင့် သန္တတိကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။ ဥပစယော သန္တတိ-ဟောသော်လည်း အာဒိ-တော စယော ဥပစယော-မူ၍ ဥပစယဖြင့် အာစယကိုယူ၊ သမ္ဘန္ဓော ဟုတ္ဘာ တနိယ-တေ သန္တတိ-မူ၍ ပဗန္ဓော-ဟု အရကြားရ၍ သန္တတိဖြင့် ဥပစယကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။ ထိုကြောင့် မူလဋ္ဌိကာ (၂-၁၅၂)၌ ဥဒ္ဒေသေ အဝုတ္ထောပိ အာစယော ဥပစယသဒ္ဒေ-နေဝ ဝိညာယတိ-ဟူ၍ရင်း ပါဠိယံပိ ဥပသဒ္ဒေါ ပဌမတ္ထော ဥပရိအတ္ထော စ ဟောတိတိ အာဒိတော စယော ဥပစယော၊ ဥပရိ စယော သန္တတိတိ အယမတ္ထော ဝိညာယတိတိ။ အညထာ ဟိ အာစယသခ်ါတသ သမုပ္ပါဒသ အဝုတ္ထတာ အာပဇ္ဇေယျ-ဟူ၍ရင်း မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဟောတိ၊ နည်း။ အာယတနေန၊ အာယတနဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ၏[1]။ အာစယေန၊ အာစယဖြင့်။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏[2]။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာစရိယောဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ (အခဲ့နှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော) အာယတနရုပ်တို့၏။ ပဋမာ၊ သော။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အာစယော၊ မည် ၏။ တေသံ၊ ထိုဘဘာဝတွင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစဖြစ်သော ရုပ်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံပိ၊ တပါးသော ရုပ်တို့၏လည်း။ ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ ဝစီအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်သော ရုပ်ပေါ်တွင် ပွါးစီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဒ္ဒာနတော၊ ဥာဏ်အား ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစယော၊ (ဥပရိ စယော ဝစီ-ဟူသော အတ္ထ အားဖြင့်) ဥပစယ မည်၏။ တေသံပိ၊ ထို နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ရုပ် တို့၏လည်း။ ဥပရိ၊ ၌။ [၇၉] ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယ ဝါရက စုတိကျအောင်) ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံ၊ တပါးသောရုပ်တို့၏။ ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အနုပဗန္ဓာကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သော

၁-အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယုပစယသန္တတိယော၊အာစယ, ဥပစယ, သန္တတိတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ရုပ်ဘို့၏ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာစယော ဝေ၊ အာစယမည်သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယဘာနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာစယာဒီနံ၊ အာစယ, ဥပစယ, သန္တတိတို့၏။ ပကာသိတတ္တာ၊ ပြအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအာယတနတို့ဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

၂-အဘယ့်ကြောင့်နည်း? အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယာဒိဝစနေနေဝ၊ အာစယ အစရှိသည်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့် ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ အာစယစသည်တို့ကို ဟောခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပါဒမမ္မာနံ၊ ဥပါဒ်သဘောရှိကုန်သည်လည်း ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာစယသဘာဝါနိ၊ အာစယသဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယေန၊ ဖြင့်။ တံပကတိကံ၊ ထိုအာစယသဘောရှိသော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပရူပံ၊ ရူပရုပ်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံပကတိကံ၊ သော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဌာနတော၊ ကြောင့်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏[1]။

ဇရတာ၊ သည်။ ရူပပရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း,ဟောင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း, ဟောင်းခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဌိတိအဝတ္ထာသည်။ ဇရတာ၊ မည်၏။ ဥပနယနရသာ၊ ဘင်၏အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[2]။ သဘာဝါနုပဂမေ၊ ကက္ခဋနှင့်စသော သဘောတို့ မကင်းခြင်းသည်။ သမာနေပိ၊ ဖြစ်မူလည်း။ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟူ ဆိုအပ်သော ဥပါဒအဝတ္ထာ၏ ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ဝိဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ကောက်၏ဟောင်းမြင်းသော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း။ ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ရင့်ဆဲ, ဟောင်းဆဲသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိ-ဘာဝေန၊ သွားကျိုးသည်၏အဖြစ်, ဆံဖြူသည်၏အဖြစ်, အဓရတွန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒန္တာဒီသု၊ သွားစသည်တို့၌။ ဝိကာရာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စဝလိတ-စတာဝိကာရကို[3]။ ပါကဋဇရံ၊ ထင်ရှားသော ရုပ်ဇရာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ပဋိစ္ဆန္နဇရာ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဇရာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ တဿာ၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏ ပဋိစ္ဆန္နဇရာအား။ ဧသ ဝိကာရော၊ ဤ ခဏ္ဍိစ္စ စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဖထဝိဥဒကပဗ္ဗတစန္ဒိမသူရိယာ-ဒီသု၊ တို့၌။ ယာ စ အဝီစိဇရာ နာမ၊ အကြင်အာဝီစိဇရာ မည်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တဿာပိ၊ ထိုအာဝီစိဇရာအား လည်း။ ဧသ ဝိကာရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။)

---

[1]-ဤအလုံးသော် အာဒိတော စယော အာစယော၊ ပဌမုပ္ပတ္တိ။ ဥပရိ စယော ဝယံ ဥပစယော၊ ပဗန္ဓော သန္တတိ။ သုံးထေမှတ်အပ်၏။ (ပြည့်)

[2]-ဇရာသို့ရောက်သော ရှင်အား ဘင်သည် မချွတ်ဖြစ်လတံ့ အဝဿံဘာဝီဖြစ်၍ ဥပ-နယနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည့်)

[3]-အခြားပေါ်၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟု ရှိ၏၊ ဂဏ္ဌိနိဿရည်းတို့၌ သမ္မန်တိုင်း သော ပါဋ္ဌကို သာ ယူသည်။ (ပြည့်) သို့သော်သည်း ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏။ ဝိကာရဒဿနတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤရူပဿ-ဇရတာကိုဟူ အနက်ပေး၊ ယူတတ်ရ ဖြစ်သည်ဟု ထင်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရူပဿ အနိစ္စတာ၊ သည်။ ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဘင်အဝတ္ထာသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ သံသီဒနရသာ၊ ဌိသို့ရောက်သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်တို့ကို နစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (စင်စစ် မနစ်စေသော်လည်း နစ်စေ သကဲ့သို့ဖြစ်၍ သံသီဒနရသာ-ဟူသည်။) ’ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ရုပ်တို့၏ ဘင်၏အဖြစ်ကြောင့်) ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ရုပ်တို့၏ ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်မှတ်အပ်၏ဟူလို။) ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်း ကျင်အားဖြင့် ပျက်ဆဲသောရုပ်လျှင် နီးစ္ပာသော အကြောင်းရှိ၏။

၄၄၅။ ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်သော်လည်း အလုပ် အလွေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ သြဇာလက္ခ-ဏော၊ (အဂ်ါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော ရသ၏ အနှစ်သာရဟု ဆိုအပ် သော ဣန္ဒြေရှိသော ကာယ၏ အတောက်အပ့် အားကိုပြုတတ်သော, မျိုအပ်သော အာဟာရ၏) အဆီအစေး သြဇာဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ သြဇာဟူ၍ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်သော်လည်း အလုပ်အလွေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ မည် ၏။ ရူပါဟရဏရသော၊ သြဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သောရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ ဥပတ္ထမ္ဘနုပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့်) ရူပကာယကို တောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေတတ်သော သဘောဖြစ်၍, ဝါ၊ သဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ယာယ သြဇာယ၊ အကြင် သြဇာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏၊ ဝါ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ဧတံ၊ ဤကဗဠီကာရအာဟာရဟူသော အမည်သည်။ တဿာ သြဇာယ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ မျှကြောင်းဖြစ်သော သြဇာ၏။ အင်္ဂ-ဝစနံ၊ တည်း[1]။

၁-အဂ်မဂ်ါနုသာရိနော ရသဿ သာရော ဥပတ္ထမ္ဘဿကာရော ဘူတနိဿိတော ဇကော ဝိသေသော သြဇာ။ (ဋီကာ။) အဂ်မဂ်ါနုသာရိနော၊ အဂ်ါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော။

၄၄၆။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဌဝိသရုပ်တို့သည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ပါဋိယံ၊ ပါဋိတော်၌။ အာဂတရူပါနေဝ၊ လာသော ရုပ်တို့

ရသဿ၊ အရသာခြောက်ပါး၏။ သာရော၊ အနှစ်, အစေး, အဆီဖြစ်သော။ ဥပတ္ထမ္ဘဇလ-ကရော၊ ထောက်ပံ့တတ်, အားကိုပြုတတ်သော။ ဘူတာနိ သီတော၊ ဘုတ်ကိုမှီသော။ ကော၊ သော။ ဝိသေသော၊ အဆူးသည်။ ဩဇာ၊ မည်၏။ အကဗဋမှီ ကဗဋ် ကရိယ-တိတိ ကဗဋ်ကာရော။ အကဗဋမှီ၊ အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်သော်လည်း။ ကဗဋ်၊ အလုပ် အလွေ့ကဲ့သို့။ ကရိယတိ၊ ပြုအာ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်ပဲလျက် အလုပ်အလွေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော သဘ္ဘိကြောင့်။ ကဗဋ်ကာရော၊ မည်၏။ နဂိုရ်ဝတ္ထုက အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်၊ အသိုဒ္ဓိမှ အသိုရ်ရှိတိုင်း အလုပ်အလွေ့ ပြုကောင်းရကား မဆွဲက အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်သော်လည်း နောက်ပြီးတဖန် အလုပ်အလွေ့ ပြုအပ်သော သဘ္ဘိ ကြောင့် ခဲဘွယ်,စားဘွယ်,လျက်ဘွယ်,သောက်ဘွယ် ဟူသော ဘောဇဉ်လေးပါး စသော ဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့် ကဗဋ်ကာရမည်သည်၊ ထိုဝတ္ထုဌိတည်သော ဩဇာကား ဌာနူပစာအားဖြင့် ကဗဋ်ကာရ မည်သည်ဟူလိုသည်။ အခိုက်အတံ့ တပါးရှိသော ဝတ္ထု၏ အခိုက်အတံ့တပါးဖြင့် ဖောက်ပြန်သောအနက်သည် အဘူတတဗ္ဘော မည်၏။ ထိုအဘူတ တဗ္ဘောအနက်၌ ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုဟောသော ပုဒ်နောင် မောဂ္ဂလ္လာန်ဆရာအလို စိ-ပစ္စည်း, ဇာလိနီဆရာအလို ဣ-ပစ္စည်း, သဒ္ဒနီတိဆရာအလို ဣ-ပစ္စည်း, ဣ ပစ္စည်း နှစ်ချက် သက်အပ်၏ ၊ ပစ္စည်းမသက်ပဲ ပင် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဟောသောပုဒ်၏ အစိတ် အ-ကို ဣ-ပြုသည် ဟူ၍လည်း သင့်တော်ဇာလိနီ၌ ဆိုသည်။ ဣ၌ကား အလုပ်အလွေ့မဟုတ်သော အခိုက်အတံ့ တပါးရှိသော ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထု၏ အလုပ်အလွေ့ပြုသဖြင့် ဖောက်ပြန်သော အနက်သည် အဘူတဘာဗ္ဘော ဖြစ်သတည်း။ ကဗလ,အာလောပ-သဒ္ဒါတို့ကား အလုပ်အလွေ့ ဟော။ အာဟရိယတိတိ အာဟာရော။ အာဟရိယတိ၊ မျိုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ မျိုအပ်သော သဘ္ဘိကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ယခင်ဆိုပြီးသည့်အတိုင်း အလုပ် အလွေ့ပြု၍ မျိုအပ်သော သဘ္ဘိကြောင့် ဘောဇဉ်လေးပါး စသော ဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်။ ထိုဝတ္ထုဌိတည်သော ဩဇာကား ဌာနူပစာအားဖြင့် အာဟာရ မည်သည် ဟူလို။ ဩဇဋ္ဌမကရူပံ ဝါ အာဟာရတိတိ အာဟာရော။ ဝါ၊ ကား။ ဩဇဋ္ဌမက-ရူပ်၊ ဩဇာလျှင် ဂျစ်ခုမြောက်ရှိသော သက်သက်သော အဋ္ဌကလာပ်ရူပ်ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆောင်တတ်သော သဘ္ဘိကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ဩဇာသည် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကာယ၏ အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား တနည်းလည်း ဩဇာနှင့်တကွသော အဋ္ဌကလာပ်ရူပ်ကို ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ဟု အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို ဆောင်တတ်သော သဘ္ဘိကြောင့် ပဓာနအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်ဟူလို။ ဣ-ဝစနတ္ထ၌ ဩဇာသည်ပင် မုခ္ယအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်။ အတ္ထနော ဥဒယာနန္တရံ ရူပ် ဇနေတိတိ ဩဇော-ပြု။ ထိုဩဇာ မည်သည်ကား စာတ်လေးပါး ဝဏ္ဏ, ဂန္ဓ, ရသ, ဩဇာဟူသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်နှင့်ရင်း ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်ရင်း တကွ ဖြင်သော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကိုယ်၏ အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်၍ ထိုထို အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်တတ်သော မျိုအပ်သော ဘောဇဉ်လေးပါး စသည်၌တည်သော ; ရသ ခြောက်ပါး၏ အနှစ်, အဆီ, အစေးတည်း။ ထို အနှစ်, အဆီ,အစေးသာလျှင် မုခ္ယအားဖြင့်

သာလျှင်တည်း။ ပန၊ အထူးဆိုအံ့။ အဌကထာယံ၊ အဌကထာ၌။ (အာဟာရိတ္ဌာ ပဋိက္ခိတ္တံ-တို့၌ စပ်။) ဗလရူပံ၊ အားအစွမ်းဟူသော ရူပ်ရင်း။ သမ္ဘဝရူပံ၊ သုက်ရူပ်ရင်း။ ဇာတိရူပံ၊ ဇာတိရူပ်ရင်း။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂါရူပ်ရင်း။ ဧကစ္စာနံ၊ အာဘယဂိရိဝါသီဧကစ္စေတို့၏။ မတေန၊ အားဖြင့်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ မိဒ္ဓရူပ်ရင်း။ ဣတိ-စေဝ၊ ဤသို့။ အညာနိ၊ ပါဠိလာရူပ်မှ တပါးကုန်သော။ ရူပါနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ အာဟာရိတ္ဌာ၊ ၍ ။ အဒ္ဓါ မုနိသိ သမ္ဘုဒ္ဓေါ၊ နတ္ထိ နိဝရဏာ တဝါတိအာဒီနိ၊ ဤသို့စသော ပါဠိတို့ကို။ ဝတ္ဌာ၊ ၍။ တာဝ၊ လက်မှန်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ သည်။ နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပယ်အပ်၏။ [မုနိ၊ ရှင်တော်ဘုရား။ တံ၊ သည်။ အဒ္ဓါ၊ မချတ်။ သမ္ဘုဒ္ဓေါ၊ စတုသစ္စပဋိဝေ ယျတို့ကို အလိုလိုသာလျှင် သိတော်မူပြီးသော သမ္ဘုဒ္ဓဘုရားသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပေပြီ။ တဝ၊ ဘုရားရှင်အား။ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်ပြီ။] ဣတရေသု၊ မိဒ္ဓရူပ်မှတပါးသော ဗလရူပ်စသည်တို့တွင်။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂရူပ်ကို။ ဇရတာအနိစ္စတာဂဟဏေန၊ ဇရတာအနိစ္စတာကို ယူသဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ ဇာတိရူပံ၊ ကို။ ဥပစယသန္တတိဂဟဏေန၊ ဥပစယ, သန္တတိ ယူသဖြင့်။ သမ္ဘဝရူပံ၊ ကို။ အာပေါဓာတုဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဗလရူပံ၊ ကို။ ဝါယောဓာတုဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ယူအပ်ပြီးချည်း ဖြစ်သောကြောင့်။ တေသု၊ ထိုဗလရူပ်စသည်တို့တွင်။ ဧကံပိ၊ တခုခုသည်လည်း။ ဝိသုံ၊ သီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သန္ဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်၏။

အာဟာရရူပ် မည်၏။ ထိုအနှစ်,အဆီ,အစေးဟူသော သြဇာကိုပြခြင်းငှါ မလွယ်သည်ဖြစ်၍ ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထုနှင့်တကွပြခြင်းငှါ ကဗဠိကာရအာဟာရသည် အာဟာရရူပ် မည်၏ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ အဋ္ဌတ္ထိကာဟာရသည် ရူပ်ကိုဖြစ်စေသလော, ဗာဟိရာဟာရသည် ရူပ်ကိုဖြစ်စေသလောဟူမူ။ ဗာဟိရာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ကို ရမှသာလျှင် အဋ္ဌတ္ထိကာဟာရ ရူပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ရကား အဋ္ဌတ္ထိကာဟာရသည် မူချအားဖြင့် ရူပ်ကို ဖြစ်စေတာ်၏! ဗာဟိရာဟာရကား အဋ္ဌတ္ထိကာဟာရ၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ဖြင့် ရူပ်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဥပစာဖြင့်သာ ဆိုအပ်သည်။ (ပြည်)

၁-ဗလရူပ် စသည်တို့၌ ဤရူပကာယ၌ အားအစွမ်းမည်သည် ဖြစ်၏၊ သုတ်မည်သည် ရှိ၏၊ ရောဂါမည်သည် ရှိ၏။ ဇာတိ သဠာတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဇာတိ မည်သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ရူပကာယ၌ရှိသော ဗလ,သမ္ဘာ,ရောဂ,ဇာတိ တို့သည်လည်း စတုမဟာဘုတ်ဘို့နှင့် ကင်းရှင်းခြင်းကြောင့် ဥပါဒါရူပ်တို့မည်သည် ဖြစ်သင့်သည် ဟူလို။ (ပြည်)

ဣတိ-ဣမိနာ ဝုတ္တက္ကမေန၊ ဖြင့်။ (အဌဝိသတိဝိဓံ ဟောတိ-၌ စပ်။) စတုဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ဣဒံ ဥပါဒါရူပံ၊ ရုပ်ရင်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဘူတရူပဉ္စ၊ ရုပ်ရင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဝေဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အဌဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနူနံ၊ ယုတ်လည်း မယုတ်။ အနဓိကံ၊ လွန်လည်းမလွန်။

၄၄၇။ တံ သဗ္ဗံပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အဌဝိသရုပ်သည်လည်း။ နဟေတု၊ လောဘစသောဟိတ် မဟုတ်။ အဟေတုကံ၊ သမ္မယုတ်ဟိတ် မရှိ။ ဟေတု-ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဟိတ်နှင့်မယှဉ်။ သပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ လောကိယံ၊ လောကဌ် အကျုံးဝင်၏။ သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါတရားနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ ရှိ၏။

• အဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အဗ္ဗတ္ထိကရုပ်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ်။ ဩဠာရိကံ၊ ဩဠာ-ရိကရုပ်။ သုခုမံ၊ သုခုမရုပ်။ ဒူရေ၊ ဒူရေရုပ်။ သန္တိကေ၊ သန္တိကေရုပ်။ နိပ္ဖန္နံ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်။ အနိပ္ဖန္နံ၊ ရုပ်။ ပသာဒရူပံ၊ ရုပ်။ နဝ ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒ မဟုတ်သောရုပ်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ အနိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ အနုပါ-ဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့စသောအပြားအားဖြင့်။ (ဝသ-ကား ဘေဒဟော။) ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဝါ၊ နှစ်ပါးအဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၈၁] တတ္ထ၊ ထိုဒုဝိဓကောဌာသဌ်။ စက္ခာဒိပဉ္စဝိဓံ၊ စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးအပြားရှိသော ရုပ်သည်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ အဓိကိစ္စ၊ စဲ၍၊ ဝါ၊ ရည်၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အဗ္ဗတ္ထိကရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ အဗ္ဗတ္ထိကရုပ်မှ ကြွင်းသော နှစ်ဆဲသုံးပါး သော ရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုအဗ္ဗတ္ထိကမှ။ ဗာဟိရတ္တာ၊ အပ၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ် မည်၏[1]။ စက္ခာဒိနှိ၊ စက္ခုအစရှိကုန်သော။

၁-အာဟိတော ဌပိတော အဟံ မာနော ဇော်ဟာတိ အတ္တာ၊ မာနကိုထားသူ အတ္တ ဘော ရ၏။ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တာ အဗ္ဗတ္တာ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓတရားအပေါင်း ရ၏။ အဗ္ဗတ္ထေသု ဘဝံ အဗ္ဗတ္ထိကံ၊ စက္ခုစသော အဗ္ဗတ္ထိကရုပ် ရ၏။ အဗ္ဗတ္ထေသု-ဖြင့် နိယကဗ္ဗတ္ထကို ယူ၊ ဘဝံ-ဖြင့် နိယကဗ္ဗတ္ထ၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုစသော ပသာဒကို ယူ။ ဤကား ဋီကာနည်း၊ အဌကထာအလို ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် အဗ္ဗတ္ထမေဝ အဗ္ဗတ္ထိကံ-မှ ဏိကပစ္စည်း သွတ္ထ-ယူ။ (ပြည်)

နဝ၊ ကိုးပါးသောရူပ်တို့ဋ္ဌင်း။ အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတာ၊ အာပေါဓာတ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ တိဿော ဓာတုယော စ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့ဋ္ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒ္ဒါဒသဝိဓံ၊ ရူပ်သည်။ ဃဋ္ဋနဝသေန၊ ဝိသယီဝိသယ ဖြစ်၍ ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ရုန်ရင်းသောရူပ် မည်၏။ သေသံ၊ အကြွင်းသောဋ္ဌသရူပ်သည်။ တတော၊ ထိုဆိုပြီးသည်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်၍ ဃဋ္ဋနအားဖြင့် မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သောရူပ် မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုခုမရူပ်သည်ပင်လျှင်။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေ၊ (ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်ဖြစ်၍) ဒူရေရူပ် မည်၏။ ဣဏရုံ၊ သြဋ္ဌာရိကရူပ်သည်။ သုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ ရုန်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိလွယ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တိကေ၊ (ဉာဏ်၏ အနီးဌဖြစ်၍) သန္တိကေရူပ် မည်၏။ စတသော ဓာတုယော၊ တို့ဋ္ဌင်း။ စက္ခာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော ရူပ်တို့ဋ္ဌင်း။ ကဗဠီ-ကာရာဟာရော စ၊ ကဗဠီကာရ အာဟာရဋ္ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသဝိဓံ။ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒဝိကာရလက္ခဏဘာဝံ၊ ပရိစ္ဆေဒအဖြစ်, ဝိကာရအဖြစ်, လက္ခဏအဖြစ်ကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ သဘာဝေနေဝ၊ မိမိ၏ ကကွဲတ္တစသော သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပန္နံ၊ (ကံ-စသော အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော) နိပ္ပန္နရူပ် မည်၏။ သေသံ၊ နိပ္ပန္နမ္ပ ကြွင်းသော ဆယ်ပါးသောရူပ်သည်။ တဗ္ဗိပရိတတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိပ္ပန္နံ၊ အသီးကံ စသော အကြောင်းကြောင့် မပြီးသော အနိပ္ပန္နရူပ် မည်၏။ စက္ခာဒိ-ပဉ္စဝိဓံ၊ ရူပ်သည်။ ရူပါဒီနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊ ယူခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ ဝိပ္ပသန္နတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒရူပ် မည်၏။ ဣတရံ၊ ပသာဒရူပ်မှ တပါးသော တေဝီသရူပ်သည်။ တတော၊ ထိုပသာဒရူပ်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဿ ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒမဟုတ်သော ရူပ်မည်၏။ ပသာဒရူပမေဝ၊ ပသာဒရူပ် ငါးခုသည်ပင်လျှင်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒီတ္တယေန၊

ဣတ္ထိန္ဒြေ,ပုရိသိန္ဒြေ,ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံးပါးအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဒါ၊ တက္ခ။ အဓိပတိ-ယဒ္ဓေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော် ရုပ်နှစ်ဆယ်သည်။ တတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောမှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယံ၊ အနိန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်ကို။ ကမ္မဇန္တိ၊ ဟူ၏။ ပရတော၊ ဌ။ ဝက္ခာမ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်သည်။ ကမ္မေန ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကံသည် မိမိ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ဏ္ဏ-ရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော တိဇရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုဥပါဒိဏ္ဏရုပ်မှ။ ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပါဒိဏ္ဏံ၊ အနုပါဒိဏ္ဏ မည်၏။

•

၄၄၈။ ပုန၊ ဖန်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ သနိဒဿနကမ္မဇာ-ဒိနီ၊ သနိဒဿနတိက်, ကမ္မဇတိက် အစရှိကုန်သော်။ တိကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို တိက်တို့တွင်။ သြဠာရိကော၊ ဒ္ဝါဒသဝိဓသြဠာရိကရုပ်ဌ။ ရူပံ၊ ရူပါယတနသည်။ သနိဒဿ-နသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တက္ခဖြစ်သော ထိပါးအပ်သည်နှင့် တက္ခဖြစ်သော) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ရူပါယတနမှ ကြွင်းသောသြဠာရိကရုပ် ဧကာဒသသည်။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တက္ခဖြစ်သော) အနိဒဿနသပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ သဒ္ဒံပိ၊ သော။ သုခုမံ၊ သည်။ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသော) အနိ-ဒဿနအပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ ဇဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ သနိဒဿ-နတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ကမ္မဇစသော တိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကမ္ম-တော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အဋ္ဌိန္ဒြိယဟဒယဟူသော ကမ္မဇ ဧကန် ၉-ပါး, အာကာသနှင့် အဋ္ဌအဝိနိဗ္ဘောဂဟူသော အနေကန် ၉-ပါး အားဖြင့် တဆဲ့ရှစ်ပါးသော) ရုပ်သည်။ ကမ္မဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယ-ဇာတံ၊ ထို ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အကမ္မဇံ၊ (ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော) အကမ္မဇရုပ် မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်

သောလက္ခဏရပ် လေးခုသည်။ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ၊ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇ မည်၏[1]။ စိတ္တတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (ဝိညတ္တိဒ္ဒယသဒ္ဒ-အာကာသဓာတု လဟုတာဒိတ္တယစိတ္တသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဘောဂရပ် ဟူသော တဆဲ့ငါးပါးသော)ရပ်သည်။ စိတ္တဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထိုစိတ်မှ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရပ်သည်။ အစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝစိတ္တဇနာစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ အာဟာရတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အာကာသဓာတုလဟုတာ-ဒိတ္တယ အာဟာရသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဘောဂရပ်ဟု ဆိုအပ်သော တဆဲ့နှစ်ပါး သော)ရပ်သည်။ အာဟာရဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိ ဇာတံ၊ သည်။ နေဝအာဟာရဇ-နအနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ ဥတုတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (သဒ္ဒါ-ကာသဓာတုဥတုသမုဋ္ဌာနိကအဝိနိဗ္ဘောဂရပ်ဟု ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါး သော)ရပ်သည်။ ဥတုဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနုတုဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝဥတုဇနာနုတုဇံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။

၄၄၉။ ပုန၊ ဗန်။ ဒိဋ္ဌာဒိရူပရူပါဒိဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိ စတုက္ကရူပရူပါဒိစတုက္ကဝတ္ထာဒိစတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဒ္ဒန္ဒတောပရ-စတုက္ကကို ပါဠိယေက္ခ ပဒတိုင်းယှဉ်။) စတုဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္ကတို့၌။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏။ သဒ္ဒါယတနံ၊ သည်။ သဝန-ဝိသယတ္တာ၊ သောတဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုတံ နာမ၊ မည်၏။ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယံ၊ ဂန္ဓ,ရသ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗဟူသော သုံးခုအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ ဂန္ဓ, ရသ, အာပေါဓာတ်ကြဉ်သော ဘုတ်သုံးပါး အပေါင်းဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည်။ သမ္ဘတ္တဂါဟကဂ္ဂန္ဒြိယဝိသယတ္တာ၊ ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်သော ဃာနိန္ဒြေ,ဇိဝှိန္ဒြေ,ကာယိန္ဒြေတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတံ နာမ၊ မုတအာရုံမည်၏။ သေသံ၊ ယထာဝုတ္တရူပါဒိသတ္တဝိဓရပ်မှ ကြွင်း

၁-နေဝကမ္မဇံနာကမ္မဇံ ဟူ၍လည်း ရှိ၏၊ အလုတ္တသမာသ် ဝါကျသော်လည်း ကြံ။ (ပြည်) ယခု ဆဌသံဂါယနာမဟာ၌ နေဝကမ္မဇံ နာကမ္မဇံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏၊ နေဝစိတ္တဇံ နာစိတ္တဇံ-စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော ကေဝိသတိရှိပ်သည်။ ဝိညာဏသော၀၊ မနောဝိညာဉ်၏သာလျှင်။ ဝိသယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာတံ နာမ၊ မည်၏[1]။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တာ၀၊ စွာ။ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဇ္ဈံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓေ ရူပေ၊ ရှိပ်တွင်၊ ဝါ၊ ရှိပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ ကို။ နိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဒေ၀၊ သည်လျှင်။ ရူပရူပံ နာမ၊ မည်၏[2]။ အာကာသဓာတု၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ကာယ-ဝိညတ္တိအာဒိကမ္မညတာ၀ပရိယန္တံ၊ ကာယ၀ိညတ္တိအစ ၊ ကမ္မညတာအဆုံး ရှိသော်ရုပ် ၎င်းခုသည်။ ဝိကာရရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဇာတိဇရာဘင်္ဂံ၊ ဇာတိ ဇရတ်၀ အနိစ္စတာသည်။ လက္ခဏရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ရူပရူပါဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဇ္ဈံ၊ ၏။

[၇၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော ရှိပ်တွင်၊ ဝါ၊ ရှိပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဟဒယရူပံ နာမ၊ မည်၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရှိပ်မည်၏။ နု ဒ္ဒါရံ၊ ဒ္ဒါရရှိပ် မမည်။ ဝိညတ္တိဒ္ဒယံ၊ ဝိညတ်ဒွေသည်။ ဒ္ဒါရံ၊ မည်၏။ နု ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရှိပ် မမည်။ ပသာဒရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု ဧ၀ ဝတ္ထုလည်း မည်၏။ ဒ္ဒါရဉ္စ၊ ဒ္ဒါရရှိပ်လည်း မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ကေ၀ိသတိရှိပ်သည်။ နေ၀ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုလည်း မမည်။ နု စ ဒ္ဒါရံ၊ ဒ္ဒါရလည်း မမည်။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဇ္ဈံ၊ ၏။

၄၅၀။ ပုန၊ ဖန်။ ကေစိ၊ ကေ၀ရှိပ်ရင်း။ ဒ္ဒိစိ၊ ရင်း။ တိစိ၊ ရင်း။ စတုစိ၊ ရင်း။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုအခြားကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော ရှိပ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ-ပဘေဒါနံ၊ ဤအပြားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။

၁-အ၀ခ၁ရဏဖြင့် ရူပါယတနစသည်တို့၏ မနောဝိညာဏ၀ိညေယျအဖြစ် ရှိသော်လည်း နိယမမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိညာတရှိပ်၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်သင့်ဟု သက်ရမရှိသည်ကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ထိုနိပ္ဖန္နရှိပ်သည်သာ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အရှိသော-ကဲ့သို့ ရူပွနှ ရူပံ၊ တံ တေသု အတ္ထိ ဟူသော ၀စနတ်ဖြင့် မုခ္ယ ရူပမည်၏။ တနည်း။ နီလဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် နီလံ ၀ဏ္ဏံ-ဟူသကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော ရူပဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဂုဏ္ဏပစာရအားဖြင့် ရူပမည်၏။ ထိုရူပ-သဒ္ဒါသည် ရုဋ္ဌိအားဖြင့် ရူပွနသဘောရှိသော အနိပ္ဖန္နဒ္ဒလည်းဖြစ်ရကား၊ တခုသောရူပ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ တိလတေလံ, ဒုက္ခဒုက္ခံ-စသည်သို့ ရူပရူပံ-ဟု ဆိုသတည်း။ ရူပရူပံ၊ ရူပွနသဘောရှိသော ရှိပ်ဟူသော အနုက်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပဠဝိမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဠဝိမကောဋ္ဌာသ၌၊ ဝါ၊ ကေဇ စသည်တို့တွင်။ ကမ္မဇမေဝ စ၊ ကံကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရူပ်သည်ရင်း။ စိတ္တဇမေဝ စ၊ စိတ်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရူပ်သည်ရင်း။ ကေဇံ နာမ၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သောရူပ် မည်၏[1]။ တေသု၊ ထိုကေဇတို့တွင်။ ဟဒယဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဲ့။ ဣန္ဒြိယရူပံ၊ ဣန္ဒြိယ ရူပ် ရှစ်ခုသည်။ ကမ္မဇမေဝ၊ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဝိညတ္တိဒ္ဒယံ၊ သည်။ စိတ္တဇမေဝ၊ စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (ကာလေန၊ ရံခါ။) စိတ္တတော စ၊ စိတ်ကြောင့်ရင်း။, (ကာလေန၊ ခါ။) ဥတုတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဒ္ဒိဇံ နာမ၊ နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သောရူပ် မည်၏။ တံ၊ ထိုဒ္ဒိဇရူပ်သည်။ သဒ္ဒါယတနမေဝ၊ သဒ္ဒါယတနပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရူပ်သည်။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု,စိတ်,အာဟာရဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ တိဇံ နာမ၊ မည်၏။ တံ ပန၊ ထိုတိဇရူပ်သည်ကား။ လဟုတာဒိတ္ထယမေဝ၊ လဟုတာဒိတ္ထယ ပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ကမ္မာဒီဟိ၊ ကံအစရှိကုန်သော။ စတူဟိပိ၊ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဇာတံ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ စတုဇံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုစတုဇရူပ်သည်။ လက္ခဏရူပဝဇ္ဇံ၊ လက္ခဏာ ရူပ်သည် ကြည်အပ်သော။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော အဝိနိဗ္ဘောဂရူပ်နှင့် တကွ အာကာသဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လက္ခဏရူပံ ပန၊ လက္ခဏရူပ် သည်ကား။ ကုတောစိပိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ နဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပိ-ဂမျမာန်။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဥပါဒ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပန္နဿ စ၊ ဥပါဒ်ပြီးသောရူပ်၏လည်း။ ပရိပါကဘေဒမတ္တံ၊ ရင့်ခြင်း,ပျက်ခြင်းမျှသည်။ ဣတရဒ္ဒယံ၊ ဇာဂဒိမှတပါးသော ဇရာမရဏရူပ် နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏရူပံ၊ သည်။ ကုတောစိ၊ တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ နဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပြန်) ရူပါ-

---

၁-ကမ္မတော ဝေ ဇာတံ ကမ္မဇံ။ စိတ္တတော ဝေ ဇာတံ စိတ္တဇံ-ဟု ပြု။ ပဒန္တ ဝေ-ကို ပဒမဇ္ဈ-ဌ် ယှဉ်၊ ဤသို့ယှဉ်ရာသည်ကို အခြားဌ်လည်း နှလုံးမူရာသည်။ ဤဖြင့် ကေတော ဝေ ဇာတံ ကေဇံ-ကို ပြသည်။ (ပြည်)

ယဘန်။ပ။စိတ္တသမုဋ္ဌာနာတိအာဒီသု၊ တို့ဦ။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ ယံ ဇာတတ္တံ၊ အကြင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြု တော်မူအပ်၏။ တံပိ ဇာတတ္တံ၊ ထိုဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ရူပဇနက-ပစ္စယာနံ၊ ရူပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့၏။ ကိစ္စာနုဘာဝကွဇော၊ ကိစ္စကိုပြီးစေ့သော အာနုဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော ခဏဟု။ (ဇာတိယာ၊ ၏။) ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုညာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ ရှေးဖျား လက်မှန်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟု။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြှက်မျှ တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ

၄၅၁။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအုံ့။ ဣတရေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စि၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတ-လက္ခဏံ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရား သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊) အတိတ်စသော အပြား ဖြင့် ပြားသော။ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်း တည်းပြု၍။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏ ဟု၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စि၊ အလုံးစုံသော။ သညာနုနလက္ခဏံ၊ (ဤကား အညို့ ဤကား အနီ စသည်ဖြင့်)အမှတ်ပြု၍သိခြင်း, အာရုံကိုယူခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်း တည်းပြု၍။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏ဟု၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စि၊ သော။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏံ၊ ပြုပြင်ခြင်း, အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြ ဗျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုအားထုတ်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏ ဟု၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စि၊ သော။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ သညာ၏

သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို ရခြင်း, ယူခြင်း, သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော သဘောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ အတိဘာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။) တံ သဗ္ဗံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုသည်၏ သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ကေတော ကတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဝိညာဏကွန္ဓော၊ ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတမ္ပေ၊ ၏။ (ရှေး ရှုပကွန္ဓကထာ၌ဆိုအပ်သော ဓမ္မဇာတံ-ပုဒ်ကို,အဓိကာရအားဖြင့် ဆောင်၍ ချည်း စပ်အပ်၏။) တတ္ထ၊ ထိုနာမကွန္ဓာလေးပါးတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏကွန္ဓော၊ ကို။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်ပြီးသော်။ ဣတရေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမကွန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ သုဝိညေယျာ၊ လွယ်သဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏကွန္ဓံ၊ ကို။ အာဒိံ ကတ္တာ၊ လက်ဦးမူ၍။ ဝဏ္ဏေန၊ ကို။ ကရိသ္သာမ၊ ကုန်ဘိ။

ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ယံကိဉ္စိ ဝိဘာနနလက္ခဏံ။ပ။ တမ္ပေ၊ တိ၊ ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။) ဝိဘာနနလက္ခဏံ၊ ဝိဘာနနလက္ခဏာ၌သောတရားသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ယထာ၊ အဘယ်သို့ဟောတော်မူအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဝိဘေနာတိ။ပ။ ဝုဒ္ဓတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

[အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝိဘာနာတိ၊ (သည်၏အမှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်းအကုမ္ဘ) တူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်၏။ ဣတိ ဟေါ၊ ထိုသို့ ကူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်သော သတ္တိ ကြောင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁။ ဤ၌ဝိဘာဒ် ဝိဘာနာတိ ဝိဘာနာတိ — ဟု နှစ်ခု ရှိ၏၊ ထင်ရှား လိုသည်။ ဝေဒနာကွန္ဓာဝဏ္ဏနာတွင် ဤကာဠ "ပေဒသဘိတ္တိ ဗျာပေါ်ဒ္ဓာဘာသနာ ဝေါ ဝတ္ထုပ္ပဒီ ကြိုလျက်နှင့်အညီ နှာလုပ်ပင် ဖြစ်သင့်၏။ (စာသင်သော) သားတော်ကြီးသည် အကြောင်းအား လျော်ဘွယ် ဟူ၍ခေါ်ဆိုအပ်သည်ဟု ပြခြင်းငှါ ဝိဘာနနလက္ခဏံ-ဟု ဟာဒေသာဇနအားဖြင့် ဆိုသည်။ ဓမ္မသဟာယလုတ်သော တဏှာခုသော ကတ္တားမည်သည် မရှိ၊ ထိုကြောင့် ထိုခမ္ဘာသီသောလျင် ကတ္တားပေါ်ဖြင့်ကို ပြခြင်းငှါ ဝိဘာနာတိ ဟု၏။ အာဝုကိုယတော်သော အကြောင်းပြသော တားသည် ဝိဘာနနတ္ထာဖြင့် ဂိညာဉ်မည်၏၊ ထိုသဘောသည်ပင် ဝိန္ဒနတ္ထာ-ပေသည်ဖြစ်၍ ဝိတ် မည်၏၊ ပနနတ္ထာ-ဖြင့် ပနောမည်၏။ ဤသို့သော ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း ဝိညာဏံ ဝိတ္ထံ ဝနောတိ အဋ္ဌကထာ ကော်-ဟု ထိုဝိညာဉ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသောပုဒ် သုံးခုအပေါင်း သည်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တဒေတံ-တံ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဇာနနလက္ခဏေန၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့်။ [၈၃] ၁ သဘာဝတော၊ အာရုံကိုယူခြင်း သဘောအားဖြင့်။ ဧကေဝိဓံပိ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဇာတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလံ၊ ၎င်း။ အကုသလံ၊ ၎င်း။ အဗ္ယာကတဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ၏။

၄၅၂။ တတ္ထ၊ တို့ဘင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဘူမိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၎င်း။ပ။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်။ သောမနဿုပေက္ခာဉာဏသမ္ပယုတ္တဝသေန၊ သောမနဿဥပေက္ခာအပြား, ဉာဏ်အပြား, သမ္ပယုတ်အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ (သောမနဿု။ပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သခေါ်ပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ သေယ္ယထိဒံတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ သေယ္ယထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဉ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ။)

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါ-ဟကာဒိသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အလှူ၏ဝတ္ထု၊ အလှူ၏ခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုဆင်း။ အညံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တပါးသော။ သောမနဿဟေတုံ ဝါ၊

၁-သေယ္ယထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ-စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာအကျယ်ကို ပြသည်၊ အကျဉ်းအားဖြင့်-ကား-ဤသို့ ဤရှင်ပါးသည်။ သေယ္ယထာ၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ရစိတ်ဆင်း။ သသင်္ခါရဉ္စ၊ ရစိတ်ဆင်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်, သသင်္ခါရစိတ်ဆင်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ၎င်း။ သသင်္ခါရဉ္စ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်, သသင်္ခါရစိတ် ၎င်းပေတည်း-ဟု ယောဇနာအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သောမနဿ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကိုဋဌ။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဟဒ္ဒပဟဒ္ဒော၊ အလွန်ရှင်လန်းသည် ဖြစ်၍။ အဋ္ဌိ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ၊ အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ ဤသို့စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေသွားပြု၍။ အသံသီဒန္တော၊ မဆုတ်နစ်မှု၍။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ အနုဿာဟိတော၊ မတိုက်ဘွန်းမနှိုးဆော်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနာဒီနိ၊ ဒါနအစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ဒသပုညတို့ကို၊ ဝါ၊ ဒါနသီလဘာဝနာပုညတို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ-ပုညစေတနာသမင်္ဂီနော၊ ၏။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ အသင်္ခါရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဟဒ္ဒတုဋ္ဌော၊ ၍။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေသွားပြု၍[1]။ အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန၊ လွတ်လွတ်စွန့်ခြင်း မရှိသည်အဖြစ် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နစ်သည်ဖြစ်၍ရင်း။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ရင်း။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အဿ၊ ၏။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုသောမနဿသဟဂတ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်သည်ပင်လျှင်။ သသင်္ခါရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤတွန့်သောစိတ်ကို အားထုတ်စေသော ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော အရာ၌။ သင်္ခါရောတိ ဧတံ-ပဒံ၊ သည်။ အတ္ထာနော ဝါ၊ ၏ခင်း။ ပရေသံ ဝါ၊ တို့၏ခင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပုဗ္ဗပယောဂါ၊ (ပုညကြိယာ၌ တွန့်ခြင်း ဖြစ်လတ်သော် ထိုတွန့်ခြင်းမှ ကင်းဝေ၍ ကောင်းစွာ အားထုတ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော) စိတ္တပယောဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း[2]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊ ၌။ ဉာဘိဘူတော၊ မိတစ်သော ဆွေမျိုးအပေါင်း၏။

၁-ပုရေကွဲတွာပိ၊ ရှေသွားပြု၍လည်း။ (ပြည်မှုဟောင်း)

၂-တိုသင်္ခါရ၏ ပုဗ္ဗကာလိက အပြင်ကြောင့် ပုဗ္ဗပယောဂ ဟူသလော ဟူမူ? ပုဗ္ဗဂဟဏံ စေတ္ထ တထာပဝတ္တပုဗ္ဗဘာဝိသင်္ခါရပဋိသေဓနတ္ထံ ဣသာ သင်္ခါရော ဟောတိ တိ ကတ္တာ ဒဿိတော၊ နတ္ထိ သင်္ခါရသ္မာ ပုဗ္ဗကာလိကတ္တာ။ (ဋီ ၂ ၁၁၆) သင်္ခါရဟူသည် အဘယ်နည်း? ထိုထိုကိစ္စ၌ ဆုတ်နစ်သောစိတ်ကို မဆုတ်နစ်စေခြင်းငှါ မပ်တိုက်ဘွန်းခြင်း, သူတပါးတို့ တိုက်တွန်းခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗပယောဂကိုဋဌ ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်းဟူသော တိကွဘောဂကိုဋဌ သင်္ခါရဆိုသည်။ ထိုတွင် ပုဗ္ဗပယောဂကို သင်္ခါရဆိုရ ကြောင်းကိုကား သင်္ခါရောတိ စိတ္တံ တိကွဘာဝသင်္ခါတမဇ္ဈနုဝိသေသေန သဒ္ဒတို့ သင်္ခရိယတိ ဝါ တံ ဧတေန

ပဋ္ဌိပတ္ထိဒဿနေန၊ ပေးလှူပူဇော်ခြင်း, ရှိခိုးခြင်းစသော အကျင့်ကို မြင်သဖြင့်။ ဇာတပရိစယာ၊ ဖြစ်သော သွေးကျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဗာလ-ဒါရကာ၊ မလိမ္မာသေးသောသူငယ်တို့သည်။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဟ-သာ၊ အဆောတလျင်။ ကိဠိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထဂတံ၊ လက်ဌာရှိသော ဝတ္ထုကို။ ဒဒန္တိ ဝါ၊ ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်၏။ ဝန္ဒန္တိ ဝါ၊ ရှိမူလည်း ခိုးကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ တတိယံ စိတ္တံ၊ တတိယ မဟာ-ကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ (တုမ္မေ၊ တို့သည်။) ဒေထ၊ လှူကြကုန်။ ဝန္ဒထ၊ ရှိခိုးကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတိဟိ၊ မိဘ-စသော ဆွေမျိုးတို့သည်။ ဥဿာဟိတာ၊ တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝေါ၊ ဤသို့ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းစသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋ္ဌိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ စတုတ္ထံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ကား။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာဒီနံ၊ တို့၏။ အသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အညေသံ၊

ယဘာဝုတ္တနယေန သင်္ခိယတိ သခ်ါရော၊ တတ္ထ တတ္ထ ကိသစ္စ သံသိဒမာနသ္မာ စိတ္တသ္မာ အနု-ပလပ္ပဒါနာသေန အတ္ထနော ဝါ ပရဿ ဝါ ပသာဒုပ္ပပယောဂေါ။ ဤဝိဘာဝနီ (၇၇) ပါဠိဖြင့် သိအပ်သည်။ တို့ ပဋ္ဌာယောဂကြောင့် နောက်ဝိတ်၏ ထက်သန်ခြင်း ဟူသော တိက္ခဘာဝကို သခ်ါရဆိုကြောင်းကိုကား သော ပန အတ္ထနော ပဋ္ဌာဘာဂပဘတ္တေ စိတ္ထ-သန္ထာနေ စေဝ ပရသန္ထာနေ စ ပဘတ္ထာဘိဘိ တံနိဗ္ဗတ္တိတော စိတ္တသ္မာ တိက္ခဘာဝသခ်ါရတော ဝိသေသေဘာ ဣမ သခ်ါရာ။ ဤ ပိဘာဝ်နီ(၇၇)ပါဠိဖြင့် သိအပ်ပါသည်။ သခ်ါရော ယသ္မာ နတ္ထိ တံ အသခ်ါရံ။ ဤနှစ်ပါးသင့်။ သဟ သခ်ါရေနာဘိ သဟသခ်ါရံ၊ သသခ်ါရမေဝ သသခ်ါရိကံ။ ဣကာ သ္ဝတ္ထ။ ဤ၌ကား ထိုပဋ္ဌာယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်းဟူသော တိက္ခဘာဝသခ်ါရသာ သင့်သည်။ အဘယ်ခဲကြောင့် သိသနည်; ? သော ပန အတ္ထနော။ပ။ စိတ္တသ္မာ တိက္ခဘာဝသခ်ါရတော ဝိသေသေဘာ ဣမ သခ်ါရော-ဟု ဆိုသော ကြောင့် သိသည်။ သဟ-သဒ္ဒါ တုလျှဟသာဝတ္ထုဖြစ်၍ ပဋ္ဌပယောဂသည် ဤ၌ မသင့်။ တဿာ စ ဝဒန္တိ "ပဋ္ဌပဒယောဂသမ္ဘူတော၊ ဝိသေသော စိတ္တသမ္ဘဝီ၊ သခ်ါရော တံသေ-နေတ္ထ၊ ဟာဝတ္ဘာဝသခ်ါရိကဝါဒီတာ" တိ။ (၇ဂ)ဝိဘာဝ်နီ။ သဟ ပိဠိတိ သခ်ါရော ဧတ-ဿာတိ သသခ်ါရံ၊ တဒေဝ သသခ်ါရိကံ။ ဤသို့ သဟ-သဒ္ဒါ ဝိဒ္ဓမာနတ္ထဘူတ တိုက်တွန်း-ခြင်းပဋ္ဌပဒယောဂ ဘူသော သသခ်ါရ တိုပဋ္ဌပဒယောဂကြောင့် ထက်သန်ခြင်းဟူသော သခ်ါရ နှစ်ပါးပင်သင့်သည်။ ဧတ္ထ၊ ထိုစိတ်အား။ သခ်ါရာ၊ တိုက်တွန်းခြင်း, ထက်သန်ခြင်း-ဟူသော သခ်ါရသည်။ သဟ-ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ တိုက်တွန်းထက်သန်ခြင်း-ဟူသော သခ်ါရရှိသော သတ္တိဝကြောင့်။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သသခ်ါရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုသသခ်ါရသည်ပင်လျှင်။ သသခ်ါရိကံ၊ သ္ဝဘာဝိကပစ္စည်းဖြင့် သသခ်ါရိက ပြီးသတည်း။ အဘယ်ခဲကြောင့်ကား သဟ-သဒ္ဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ သိအပ်သနည်း 'သခလောမကော သပက္ခကော-' တိ အာဒီသု ဝိယ သဟသဒ္ဒသ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထတာဒီပနတော။ (ပြည်)

ကုန်သော။ သောမနဿဟေတုနံ၊ တို့၏။ အဘာဝံ ဝါ၊ ကိုဋဌင်း။ အာဂမ္မ၊ ၍။ စတ္ဌသုပိ ဝိကပ္ပေသု၊ လေးဝိကပ်တို့ဌ်ခ်ိုလည်း။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿကင်းကုန်သည်(ဖြစ်၍။ ပုညံ၊ ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ်။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ မဟာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော့စကား ပြီးသတည်း ?။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သောမန။ပ။ဒတော၊ ဖြင့်။ အဌဝိမံ၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလံ၊ ကို။ ဝေဒိတပ္ပံ၊ ၏။ ,

ပန၊ အဋ္ဌုဏ္ဏံကိုဆိုအံ့ ?။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည်။ စျာနင်-ယောဂဘေဒတော၊ စျာန်အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေယ္ယထိဒံ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ကုသိုလ်သည် အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ဝိတက္ကဝိစာရပီတိသုခသမာဓိယုတ္တံ၊ နှင့်ယှဉ်သော။ ပဌမံ၊ ပဌမ(ရူပါဝစရကုသိုလ်)စျာန်စိတ်ဌင်း။ တတော၊ ထိုပဌမ စျာန်စိတ်မှ။ အတိက္ကန္တဝိတက္ကံ၊ လွန်ပြီးသော ဝိတက်ရှိသော။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယစျာန်စိတ်ဌင်း။ တတော၊ ထိုဒုတိယစျာန်စိတ်မှ။ အတိက္ကန္တဝိစာရံ၊ သော။ တတိယံ၊ ဌင်း။ တတော၊ မှ။ ဝိရတ္တာပီတိကံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ပီတိရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ဌင်း။ အတ္ထင်္ဂတသုခံ၊ ချုပ်ပြီးသော သုခရှိသော။ ဥပေက္ခာသမာဓိယုတ္တံ၊ သော။ ပဉ္စမံ၊ ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပြန်)

အရူပါဝစရံ၊ ကုသိုလ်သည်။ စတုန္နံ အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါးကုန်သော အာရုပ္ပစျာန်တို့နှင့်။ (ကရဏော ဟိ ဧတံ သာမိဝစနံ)။ ယောဂဝသေန၊ ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ အောက် အာရုပ္ပကထာ၌ ဆိုပြီးသော အပြားရှိသော။ အာကာသာနဉ္စာယတနုစျာနေန၊ စျာန်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ပဌမံ၊ ပဌမအရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်ဌင်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနာဒီဟိ၊ စျာန်စသည် တို့နှင့်။ သမ္ပယုဇ္ဇာနိ၊ ကုန်သော။ [၈၄] ဒုတိယတတိယစတုတ္ထာနိ၊

၁-ဧဝံ-စသည်ကား နိဂုံး။ ဣတိ ဧဝံ-ဟု မယောဇနာလင့်။ (ပြည်)
၂-ဌီကာနှင့်အညီ ပြန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပကာရန္တရသည်း သင့်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အရူပစိတ်တို့ဝင်း။ (ဣတိ၊ သို့။ စတုဇ္ဈံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) လောကုတ္တရံ၊ သည်။ စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတော၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်။ စတုဇ္ဈံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ အပြီးတည်း။ ဝေ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စ္စာ။ ကုသလဝိညာဏမေव၊ ဝိညာဉ်သာလျှင်။ (နာတိသခ်ေပဝိတ္ထာရနယေန၊ ဖြင့်။) ဧကဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၃။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ အကုသလံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိတော၊ အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ ကာမာဝစရမေव၊ ကာမာဝစရသာတည်း။ မူလတော၊ ဖြင့်။ လောဘမူလံ၊ လောဘမူစိတ်ဝင်း။ ဒေါသမူလံ၊ ဝင်း။ မောဟမူလဉ္စ၊ ဝင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ လောဘမူလံ၊ သည်။ သောမ။ပ။ဒတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောမနဿုပေက္ခာဘေဒတော, ဒိဋ္ဌိဂတဘေဒတော, သခ်ါရဘေဒတောတိ ပစ္စေကံ ဘေဒသဒ္ဒေါ ယောဇေတဗ္ဗော။ သောမနဿု။ပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သခ်ေပတော ဝုတ္တမတ္တံ ဝိဝရိတုံ သေယျထိဒန္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ သေယျထိဒံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ။[1])

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်စွာပြအံ့။ ယဒါ၊ ဣ။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူကို။ ပုရက္ခတ္ဝာ၊ ၍။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒေါ၊ ၍။ သဘာဝတိက္ကေနေဝ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်သာလျှင်

၁-အနက်ယောဇနာ အကျယ်ကို ပြသည်။ အကျဉ်းကို နှာ ၂၄၂-မှ နည်းအတိုင်းသိအပ်၏။ (ဆ-သ-သော)

ထက်သော။ အနုဿာဟိတေန၊ မတိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ကာမေ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဥ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။ ဒိဋ္ဌ-မင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာတို့ကိုလည်း။ သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည်၏။ တဒါ၊ ၌။ ပဌမံ၊ သော။ အကုသလ-စိတ္တံ၊ လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ မန္ဒေန၊ နုံ့သော၊ ဝါ၊ မထက်သော။ သမုဿာဟိတေန၊ မိမိသည်ရင်း, သူတပါးသည်ရင်း တိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပုရက္ခ-တွာ၊ ၍။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒေါ၊ ၍။ ကာမေ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဥ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ သာရတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ ဒုတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ယဒါ၊ ၌။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အပုရက္ခတွာ၊ ရှေသွားမပြု၍။ ကေဝလံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒေါ၊ ၍။ (သဘာဝတိက္ခေ-နေဝ၊ သော။ အနုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။) မေထုနံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ သူ့စည်းစိမ်ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ တပ်သောအားဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊ အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုးယူ၏။ တဒါ၊ ၌။ တတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ မန္ဒေန၊ သော။ သမုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အပုရက္ခတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဟဒ္ဒတုဒ္ဒေါ၊ ၍။ မေထုနံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သေဝတိ၊ ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ စတုတ္ထံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ သောမနဿသဟဂုတ်မှတပါး ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကို ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ ၌။ ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၏လည်း။ အသမ္ပတ္တိံ၊ မပြည့်စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော။ သောမနဿဟေတူနံ ဝါ၊ သောမနဿ၏ အကြောင်းတို့၏လည်း။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ စတ္တာသုပိ၊ ကုန်သော။ ဝိကပ္ပေသု၊ တို့၌။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿ ကင်းကုန်သည်(ဖြစ်၍။ အပုညံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်တို့

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ လောဘမူ အကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကား ပြီးသတည်း။ (ဝေ-ကား၊ နိဂုံး။) ဝေ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝေသောမနဿုပေ။ ဒေတာ၊ ဖြင့်။ အဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘမူလံ၊ စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒေါသမူလံ၊ သည်။ ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ (ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။) သသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓမေव၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုဒေါသမူအကုသိုလ်စိတ်၏။ ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ သူအသက်ကိုလျှင်စွာချခြင်း စသည်တို့၌။ တိက္ခမန္ဒပဋ-ဝတ္ထိကာဒေသေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ, နုံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ ၌။ ပဝတ္တေ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

• မောဟမူလံ၊ စိတ်သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပ-ယုတ္တံ၊ သောစိတ်၎င်း။ (ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။) ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ၊ သော စိတ်၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၏။ အသန္ဓိဋ္ဌာနဝိက္ခေပကာဒေသေ၊ အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်သောကာလ, လှိုင်ရှိုင်းသောကာလ၌။ ပဝတ္တေ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ ဒေါသမူ မောဟမူဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော စကားပြီးသတည်း။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အကုသလဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဒ္ဝါဒသ-ဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ အဗျာကတ၏၊ အဗျာကတစိတ်သည်။ ဧကူနဝီသတိ၊ ဖြင့်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်အဗျာကတ၎င်း။ ကိရိယဉ္စ၊ ကြိယာအဗျာကတ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဧတ္ထ၊ ။ ဝိပါကံ၊ သည်။ ဘူမိတော၊ ဖြင့်။ ကာမावचရံ၊ ကာမावचရဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ရူပါवचရံ၊ ၎င်း။ အရူပါवचရံ၊ ၎င်း၊ လောကုတ္တရဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၇၅] တတ္ထ၊ ဧတ္ထ၊ ။ ကာမावचရံ၊ သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ၎င်း။ အကုသလဝိပါကဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊

ခ-ကုရုန်းတတိုင်းပင်၊ ဤ ပန-သည် ရှေး ရူပါवचရံ,ပန-မှ ပန-နှင့် တူသည်ပင်။ (ဆ-သံ-သော)

သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလဝိပါကမ္မိ၊ သည်လည်း။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရင်း။ သဟေတုကဉ္စ၊ သဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့ဘင်။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘ စသော ဝိပါက်ဟိတ်မှ ကင်းသောကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ရင်း။ သောဘဿာနဇိဝှါကာယဝိညာဏံ၊ ရင်း။ သမ္ဘဋ္ဌိဆုနကိစ္စာ၊ သမ္ဘဋ္ဌိဆုံ(ကိစ္စတင်သော။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်ရင်း။ သန္တီရဏာဒိ-ကိစ္စာ၊ သန္တီရဏ တဒါရုံစသောကိစ္စတပ်ကုန်သော။ ဒ္ဝေ၊ သောမနဿ-သဟဂုတ်, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ မနောဝိညာဏ-ဓာတုယော စ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ စက္ခုသန္ဓိဿိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီသည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကိုသိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ရူပမတ္တာဒေမ္မဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရူပါရုံသို့ ရှေးရှု့သည်၏ အပြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်၏။ ရူပါရမ္မဏာယ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ ကိရိယမနောဓာတုယာ၊ ကြိယာမနောဓာတ်ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ပဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောတဿာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ၊ သောတဝိညာဉ်။ပ။ ကာယ ဝိညာဉ်တို့သည်။ သောတာဒိသန္ဓိဿိတသဒ္ဒါဒိဇိဝှာနနလက္ခဏာနိ၊ သောတ ဝတ္ထုစသည်တို့ကို မှီကုန်သည်ဖြင့်၍ သဒ္ဒအစရှိသော အာရုံကိုသိခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိမတ္တာဒေမ္မဏရသာနိ။ သဒ္ဒါရုံအစရှိသည်မျှကို အာရုံပြုခြင်းကိုင်ဆွဲကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိဘာဝိမုခေဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ သဒ္ဒါရုံအစ ရှိသည်သို့ရှေးရှု့သည်၏အပြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိအာ-ရမ္မဏာနံ၊ သဒ္ဒ ရုံအစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ကိရိယာမနောဓာ-တုနံ၊ တို့၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ပဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။

မနောဝေဒတု၊ ဝိပါက်မနောဝေဒတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။အန-န္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံစသောပဋ္ဌာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ရူပါဒိသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနရသာ၊ ရူပါရုံစသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုရူပါရုံစသောပဋ္ဌာရုံကိုခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ကင်းခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

အဟေတုကဝိပါကာ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ဒုဝိဓာပိ၊ သောမနဿဥပေက္ခာအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တီရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တီရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စစသည်တပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တီရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာသန္တီရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စ, ပဋ္ဌိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, စုတိကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသန္တီရဏစသောကိစ္စ တပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင်နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သောမနဿုပေက္ခာယောဂတော စ၊ သောမနဿဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်ရင်း။ ဒ္ဝိပဋ္ဌာနာ ဘေဒတော စ၊ နှစ်ဌာန, ငါးဌာနအပြားအားဖြင့်ရင်း။ တဿာ၊ ထိုသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်၏။ ဘေဒေါ၊ ဒုဝိဓအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောအထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ တောသု၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်တို့တွင်။ ကော၊ တခုသောသောမနဿသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ ပဝတ္တိသဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောမနဿသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ သန္တီရဏတဒါရမ္မဏဝသေန၊ သန္တီရဏတဒါရုံတို့၏အားစွမ်းဖြင့်။ ပဋ္ဌဒ္ဒါ-ရေ စေဝ၊ ၌ရင်း။ ဇဝနာဝသာနေ စ၊ ၌ရင်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒ္ဝိဌာနာ၊ နှစ်ဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကော၊ တခုသောဥပေက္ခာသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏော၊ ၌။ ပဝတ္တိသဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ သန္တီရဏ။ပ။ ဝသေန၊ သန္တီရဏကိစ္စ။ပ။ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌဒ္ဒါနာ၊ ငါးဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဋ္ဌဝိဓမ္မာ၊ သော။ ဧတေ အဟေတုကဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နိယတာနိယတာရမ္မဏတ္တာ၊ မြဲသောအာရုံ မမြဲသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ, သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဣဋ္ဌာ၊ ဤရှစ်ပါးအပြားရှိသော အဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ ဝိညာဏပဋ္ဌာနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝိညာဉ်ငါးပါး အပေါင်းသည်။ ယထာက္ကမံ၊ လျော်စွာ။ ရူပါဒီသုယေဝ၊ တို့ဌိသာလျှင်။ ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ နိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအဟိတ်ဝိပါက်သုံးပါးသည်။ အနိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ တတြ၊ ထိုကြွင်းသောအဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ ပဋ္ဌသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ တို့ဌိ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏ-ဓာတုဒ္ဒယံ၊ သည်။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့ဌိ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဒုဝိဓဘေဒမှတပါး တိဝိဓဘေဒကိုဆိုအံ့။ ဣဋ္ဌာ၊ တို့တွင်။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ သုခယုတ္တံ၊ သုခဝေဒနာနှင့်ယှဉ်၏။ ဒ္ဝိဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနတပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သောမနဿ-ယုတ္တာ၊ ၏။ သေသံ၊ အကြွင်းခြောက်ပါးသည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိပါကာဟေတုကံ၊ ကို။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုသမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်မည်၏။ တံ၊ ထိုသဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကာမာ-ဝစရကုသလံ ငယ၊ ကဲ့သို့။ သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ သည်။ [၈၆] ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ ပရိတ္တာဒိအတိတာဒိအဗ္ဘတ္တာဒိပဘေဒဆဋ္ဌာရမ္မဏ တို့ဌိ။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ ဟု။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရ ဝိပါက်စိတ်သည်။ ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့ဌိ။ နှ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္ဆံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်စုတိတဒါရမ္မဏ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိတ္တမမ္မပရိယာပန္နေသုယေဝ၊ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့ဌိ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။

ထွေ၊ ဤသဟိတ်ဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခုတို့၌။ သသခ်ါရသခ်ါရဘာဝေါ၊ သသခ်ါရ အဖြစ်, အသခ်ါရအဖြစ်ကို[1]။ အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံပစ္စယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္ပယုတ္တမ္မောနံ၊ ပါဠိ၌သရုပ်အားဖြင့်လာသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ ဝိသေသေ၊ အထူး သည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ အာဒါသတလာဒီသု၊ ကြေးမုံအပြင် စသည်တို့၌။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်သည်။ နိရုဿာဟံ၊ (မဂ်ဖြင့်မဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာမာနရှိသော သန္တာန်၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော) ဗျာပါရကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလံ၊ သည်။ မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာ ကဲ့သို့။ သဉ္ဇဿာဟံ၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် ဗျာပါရရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အဖို့ တပါးကိုဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ သဟိတ်နှင့်မရောမယှက်သက် သက်။ အကုသလဝိပါကံ၊ သည်။ အဟေတုကမေव၊ အဟိတ်စင်းစင်းသာ တည်း။ (နဿဟေတုကံ၊ လှန်။) တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်သည်။ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ပ။ သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကိစ္စတပ်သော။ မနော-ဓာတု၊ ၎င်း။ သန္တီရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တီရဏစသော ငါးကိစ္စတပ်သော။ ပဉ္စဒ္ဒွာရာ၊ ငါးဌာနရှိသော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဝိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ စသောအားဖြင့်။ ကုသလာဟေတုကဝိပါကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ် ကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဗ္ဗတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ဣဋ္ဌာရုံ, ဣဋ္ဌမဗ္ဗတ္တာရုံ ကိုအာရုံပြုကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်တို့သည်။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌ-မဗ္ဗတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ တာနိ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါက် တို့သည်။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်,

---

၁-အသခ်ါရသသခ်ါရဘာဝေါ-ရှိမူ အသခ်ါရအဖြစ်, သသခ်ါရအဖြစ်ကို။ သမ္ဗန်။ (ပြည်)။ ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ၌ကား, သခ်ါရသခ်ါရဘာဝေါ-ဟု ရှိ၏။ ထိုတွင် သခ်ါရ-ပုဒ်၌ သခ်ါရာ အသ အတ္ထိတိ သခ်ါနုံ-ဟု သင့်လျော်အောင် ဝစနတ္ထကြံရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

သုခသဟဂုတ်, သောမနဿသဟဂုတ် အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်ဘို့သည်။ ဒုက္ခဥပေက္ခာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စ။ ဏ္ဍေ၊ ဤအကုသလဝိပါက်ခုနစ်ခုတို့၌။ ကာယ-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသဟဂတမေဝ၊ ဂုတ်သာတည်း။ သေသာနိ၊ ကာယဝိညာဉ်မှကြွင်းသော အကုသလဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည်။ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဘို့ချည်းတည်း။ တေသု၊ ထိုအကုသလ ဝိပါက်တို့၌။ သာ စ ဥပေက္ခာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဟိနာ၊ ယုတ်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ အလွန်ထက်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ ထို့အတူ။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။) နု အတိတိခိဏာ၊ မထက်လွန်း။ ဣတရေသု၊ ကုသလဝိပါက်တို့၌။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ပဏီတာ၊ မြတ်၏။ သုခံ၊ သည်။ အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ နု အတိတိခိဏာ၊ လွန်း။ ဣတိ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ အကုသလ-ဝိပါကာနံ၊ တို့၏ဝင်း။ ပုရိမာနံ၊ ကုန်သော။ သောဠသန္နံ၊ ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကာနဉ္စ၊ တို့၏ဝင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ တေဝီသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်[1]။ ကုသလံ ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တပါး ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ တူသည်မှတပါး ကဲ့ပြားသည်ကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ ရူပါဝစရ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည်။ သမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဇဝနဝိထိယံ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဥပပတ္တိယံ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ တပါး။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကုသလံ ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ဝိညာဉ် ကဲ့သို့။ (ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အရူပါဝစရံပိ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်လည်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ အရူ-ပါဝစရကုသိုလ် ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ ဧကဝိဓံ၊ ၏။ အသ၊ ထိုအရူပါဝစရဝိညာဉ် ၏။ ပဝတ္တိဘေဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးသည်လည်း။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တနယော ဧဝ၊ ဆိုပြီးသောနည်း ရှိသည်သာတည်း။ လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တ-

---

၁-ရူပါဝစရံ-ဟု သာမန်ရှိသည်မဟုတ်လော? ဝိပါကကထာ ဟောသာတိ။ (ပြည်)

ဖလတ္တာ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာဝိပါက် ဝိညာဉ်သည်။ မဂ္ဂဝိထိဝသေန ဧစဝ၊ ဖြင့်ရင်း။ သမ်ာပတ္တိဝသေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒ္ဒိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ စတူသု ဘူမီသု၊ တို့၌။ သမ္ဘပိ၊ သော။ ဆတ္တိံ သ-ဝိဓံ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ စ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်ရင်း။ ရူပါဝစရံ စ၊ ရင်း။ အရူပါဝစရံ စ၊ ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာ-ဝစရံ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာ ဝိညာဉ်ရင်း။ သဟေတုကဉ္စ၊ ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့ထွင်။ အလောဘာဒိကိရိယဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘစသော ကြိယာ-ဟိတ်ကင်းသော ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထို အဟိတ်ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ စက္ခု။ပ။ လက္ခဏာ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ပုရေစရဖြစ်၍ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို သိခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝါ၊ စိတ်အစဉ်ကို ရှေးဖြစ်သော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် စွန့်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပါဒိအာဟ်မုခဘာဝေစ္ဆုပဋ္ဌာနာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်သို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဘဝင်ဝိစ္ဆေဒပဋ္ဌာနာ၊ အကြောင်းရှိ၏။ သာ၊ ထိုမနောဓာတ်သည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၇၇] ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ,အသေက္ခ,ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏဓာတ်ရင်း။ အသာဓာရဏာ စ၊ တပါးနှင့်မဆက်ဆံ အသေက္ခတို့၏သာလျှင် အာဝေ-ဏိကဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ သာဓာရဏာ၊ သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဠာရမ္မဏဝိဘာဝနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကို သိခြင်း

လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌာနရမနောဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ ဝေါဋ္ဌပ္ပနာဝဇ္ဇနရသာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပဋ္ဌာနရဒ္ဓါ သန္တီရဏသည် ယူအပ်သော အာရုံကို မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်, မနောဒ္ဓါရဒ္ဓါ ထင်သောအာရုံကို နှလုံးသွင်းတတ် ဆင်ခြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အဟေ-တုကဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုဘဝင်္ဂါနုံ, ဝုဋ္ဌောဖြစ်သောကာလ သန္တီ-ရဏကိစ္စတပ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အဟေတုကဝိပါက် မနော ဝိညာဏဓာတ် အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော ကာလ အမှတ်မရှိသော ဘဝင်တို့တွင်။ အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း,ချုပ်ခြင်းလျှင် နိုးသော အကြောင်း ရှိ၏။

အသာဓာရဏာ၊ ဃသော။ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဠာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ အရဟတ်၊ ရဟန္တာတို့၏သာလျှင်။ အနုဘဝရသေသု၊ မမြတ်ထူတ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော ပြိတ္တာအဆင်းစသော အာရုံတို့၌။ ဟသိတုပ္ပါဒနရသာ၊ ပြုံးရှင်ခြင်းကိုသာလျှင် ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသို့ ပြုံးရှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ ကေန္ဓတော၊ ဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နိုးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အဟေတုကာ၊ သော။ ကာမာဝစရကိရိယာ၊ သည်။ တိဝိဓာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကာ၊ သော။ (ကာမာဝစရကိရိယာ၊ သည်။) သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ကုသလာ ဝိယ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ ၏။ ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကေဝလာ၊ စင်စစ်။ ကုသလာ၊ သည်။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရကြိယာ စိတ် ရှစ်ခု သည်။ အရဟတော်ယော၊ တို့အားသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သေက္ခပုထုဇဉ်တို့အား ဖြစ်သဖြင့် ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် သည်၏အဖြစ်, ရဟန္တာတို့အားဖြစ်သဖြင့် ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ ဇော၊ ကုသိုလ်ကြိယာ ဝိညာဉ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စ္ဓာ။ ကာမာ-ဝစရံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ကောဒသဝိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရဇ္ဈာ၊ ၎င်း။ အရူပါဝစရဇ္ဈာ၊ သည်၎င်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ မိမိမိမိ၏ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အရှေဟတ်၊ တို့အား။ ဥပ္ပတ္တိဝေဒနေ၀၊ သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုကြိယာ၀ိညာဉ်၏။ ကုသလတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ၀-ဥတ္တုနယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘိပါ၊ သော။ တီသု ဘူမီသု၊ တို့၌။ ဝိသတိ၀ိဓံ၊ သော။ ကိရိယ၀ိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၅။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကေ၀ိသတိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ ဒ္ဒါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ ဆတ္တိ'သ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကာနိ၊ တို့ရင်း။ ဝီသတိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ (ကုသလာကုသလဗျာကတာနိ၊ တို့သည်)။ ဣဒ-နနဝုတိ၀ိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌိသန္ဓိ။ပ။ စုတိ၀သေန၊ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စုဒ္ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းကိုးတို့ဖြင့်။ ပ၀တ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ ပ၀တ္တန္တိ၊ အာဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ ခဲ့ပြီ။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ ကာမာ၀စရကုသလာနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာ၀ေန၊ ဖြင့်။ ဒေ၀-မနုဿေသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယဒါ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တ၀ါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ၊ ရှေးရှုထင်လာသော။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တာနံ၊ တို့တည်း။ အညတရံ၊ တပါးပါးဖြစ်သော အာရုံကို။ အာ၀ရမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ အာရုံပြု၍။ အဋ္ဌ။ပ။ ကာနိ၊ တို့ရင်း။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ပဏ္ဍကာ၀ဿ၀ံ၊ ပဏ္ဍုက်စသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာ၀ဇ္ဇမာနာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သတ္တ၀ါတို့အား။ ဒုဗ္ဗလ၀ုဠ္ဍဟေတုကံ။ပ။ မနောဝိညာဏ၀ေ၀တု စ၊ အားနည်းသော ဦးဟိတ် ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏ ဝေတ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ၀သေန၊ ဖြင့်။ ပ၀တ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ရူပါ၀စရာရူပါ၀စရကုသလာနုဘာ-ဝေန၊ ဖြင့်။ ရူပါရူပဘ၀ေသု၊ တို့၌။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်စေအပ်သော ရူပါ၀စရအရူပါ၀စရ

ကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ ၌။ ပစ္စုပဋ္ဌိတ်၊ သော။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကမ္မနိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

[၈၈] ယဒါ ပန၊ ကား။ အကုသလာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပါယေ၊ ၌။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ ၌။ပ။ ဧကော၊ သော။ အကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဝေတု၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဝုတ္တ-နယေန၊ ဤသို့ (သခန်ပအားဖြင့် သရူပဒဿနမျှ) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ တ္ထေ၊ ဤဝိညာဏကွန္ဓနိဒ္ဒေသ၌။ ကေနဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏော၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလတ်သော်။ တံ တံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ ထိုထိုချုပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သို့။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ အခြားမဲ့ဆက်ဖြစ်သောအားဖြင့် အစဉ်လိုက်သော။ တယ ဝတ္ထုဝသေ ကမ္မဿ၊ ဗီဇထိုပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏သာလျှင်။ ဝိပါကဘူတံ၊ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကသ္မာ ပေါ၀ အာရမ္မဏော၊ ထိုကမ္မ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌သာလျှင်။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘဝင်ဝိညာဏံ နာမ၊ ဘဝင်ဝိညာဉ် မည်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပုနပိ၊ လည်း။ တာဒိသံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသော ဘဝင်ဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါနုဝိနိဝတ္တကေ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို နှစ်ဝေတတ်သော။ အညသ္မိံ၊ ဘဝင်မှတပါးသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ နဒီသောတံ ဝိယ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့။ သုပိနံ၊ အိပ်မက်ကို။ အပဿတော၊ မမြင်သော သတ္တဝါ၏။ နိဒ္ဒေါက္ကမကာလာဒီသု၊ အိပ်မွေ့ခြင်းသို့သက်သောအခါ စသည်တို့၌။ အပရိမာဏသင်္ခ်ံ ပိ၊ အတိုင်းအရှည်ကင်းသော အရေအတွက်ရှိသော

ဘဝင်သည်လည်း။ ပဝတ္ထတိယော၀၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧ၀ं-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တေသညေ၀ ဝိညာဏာနံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဝိညာဉ်တို့၏သာလျှင်။ ဘဝင်ံ၀သေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ပ၀တ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧ၀ं-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဘဝင်သန္တာနေ၊ ဘဝင် အစဉ်သည်။ ပ၀တ္တေ၊ လတ်သော်။ ယဒါ၊ ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏက္ခမာနိ၊ ရူပါရုံ စသော အာရုံကိုယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ စက္ခုဿ၊ အား။ ရူပေ၊ သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုပသာဒဿ၊ အား။ ဃဋ္ဋနာ၊ ထိပါးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုထိပါးခြင်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဃဋ္ဋနာနုဘာ၀ေန၊ ဖြင့်။ ဘ၀င်ံစလနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘ၀င်ေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ သော်။ တဒေ၀ ရူပံ၊ ထိုဘဝင်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကိုလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတ္မာ၊ ၍။ ဘ၀င်ံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္နမာနာ ဝိယ၊ ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ အာ၀ဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။ သာ၀ယမာနာ၊ လျက်။ ကိရိယ-မနောဓာတု၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာ၀ဇ္ဇန်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတဒ္ဒါရာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧ၀ं နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဒ္ဒါရေ၊ ၌။ ဆဗ္ဗိ၀ေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ဘ၀င်ံစလနာနန္တရံ၊ ဘဝင်လှုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ ဘ၀င်ံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္နမာနာ ဝိယ၊ သို့။ အာ၀ဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။ သာ၀ယမာနာ၊ လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ အဟေတုကကိရိယ-မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧ၀ं၊ ဖြင့်။ ဒ္ဝိန္နံ ကိရိယ၀ိညာဏာနံ၊ တို့၏။ အာ၀ဇ္ဇန၀သေန၊ အာ၀ဇ္ဇန်း ကိစ္စအားဖြင့်။ ပ၀တ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့၊ ဝါ၊ တပါး။ အာ၀ဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာ၀ဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ တာ၀၊ စ္စ၊။ စက္ခုဒ္ဒါရေ၊ ၌။ ဒဿနကိစ္စံ၊ ကို။ သာ၀ယမာနံ၊ လျက်။ စက္ခုပသာဒ၀တ္ထုကံ၊ စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာ၀တ္ထုရှိသော။ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပ၀တ္တတိ၊ ၏။ သောတဒ္ဒါရာဒီသု၊ တို့၌။ သ၀နာဒိကိစ္စံ၊ သ၀နစသော ကိစ္စကို။ သာ၀ယမာနာနိ၊ ကုန်လျက်။ ဣသောတဝါနဇိဝှါ-

ကာယယဝိညာဏာနိ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို ပဋ္ဌဝိညာဉ်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဒဿနသဝနဃာယနသာယနဖုသနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး၊။ စက္ခုဝိညာဏာဝတုယာ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓ-သမနန္တရာ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ မနော၊ သိတတ်သော။ မာနသံ၊ မာနသဟု ဆိုအပ်သော။ တဗ္ဗာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော။ မနောဝတု၊ မနောဝတ်ဟုဆိုအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသော စကားတော်ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာ-ဏာဒိနံ၊ တို့၏။ [၈၉] အနန္တရာ၊ ၌။ တေသညေव၊ ထိုပဋ္ဌဝိညာဉ်တို့၏ သာလျှင်။ ဝိသယံ၊ ကို။ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ ကုသလ-ဝိပါကာနန္တရံ၊ ကုသလဝိပါက် ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဝိပါကာ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ အကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ အကုသလဝိပါက် ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ သော။ မနောဝတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒ္ဝိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါက-ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး၊။ မနောဝတုယာပိ၊ ဝိပါက်မနောဝတ်၏လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ၊ ၍။ပ။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့သော ဘုရားစကားတော်-ကြောင့်။ မနောဝတုယာ၊ ဝိပါက်မနောဝတ်သည်။ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိတမေव ဝိသယံ၊ ခံအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ သန္ဓိရဏယမာနာ၊ စုံစမ်းလျက်။ အကုသလဝိပါကမနောဝတုယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ-ရမ္မဏော၊ ၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဝိပါ-ကာဟေတုကမနောဝိညာဏဝတု၊ သည်။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ ဝိပါက် မနောဝတ်၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော၊ ၌။ ကုသလဝိပါကာ၊ သော။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနော-ဝိညာဏဝတု၊ သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တော၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။

ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေါ၊ ဤသို့။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သန္တီရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သန္တီရဏာနန္တရံ၊ ၌။ တမေव ဝိသယံ၊ ထိုသန္တီရဏ သည် စုံစမ်းအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ဝဝတ္ထာပယမာနာ၊ ကောင်းစွာ မှတ်လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ သော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏ-ဓာတု၊ သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေသော၊ သော။ ကိရိယာဝိညာဏသ၊ ၏။ ဝေါဋ္ဌပ္ပနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေါဋ္ဌပ္ပနာနန္တရံ၊ ၌။ မဟန္တံ၊ မျှားသောဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူသော အသက်ရှိသော၊ ဝါ၊ မဟန္တာရုံဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ သည်။ သဝေ ဟောတိ၊ အုံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မဟန္တာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။ ယထာဝဝတ္ထာပိတေ ဝိသယေ၊ ဝုဒ္ဓောသည် ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဝုဒ္ဓောသည် မှတ်အပ်ပြီး သော (အကြင်အကြင်သို့သော) အာရုံ၌။ အဌန္ဒံ ကာမာဝစရကုသလာနံ ဝါ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင်ရင်း။ ဒ္ဝါဒသန္ဒံ အကုသလာနံ ဝါ၊ တို့တွင်ရင်း။ နဝန္ဒံ အဝေသသကာမာဝစရကိရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါးကုန်သော အာဝဇ္ဇန်းဝုဒ္ဓောမှကြွင်းမသော ကာမာဝစရကြိယာတို့တွင်ရင်း။ အညတရ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ သ ဇဝနာနိ ဝါ၊ ခြောက်ကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ သတ္တ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏၊ ဝါ၊ လျင်စွာဖြစ်ကုန် ၏။ သေ-ဧသော၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ ဌာ။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ၊ ၌။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဒ္ဓါရေ၊ ၌။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ၌။ တာနိ-ယေဝ၊ (အဌန္ဒံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော) ထို တခုယုတ် သုံးဆယ် သော ကာမာဝစရဇောတို့သည်သာလျှင်ရင်း။ ဂေါတြဘုတော၊ ဂေါတြဘု-ပရိကံ ဝေါဒါနံမှ[1]။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ရူပါဝစရတော၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ်မှ။

၁-ဂေါတြဘုတောတိ ဣဒံ ဂေါတြဘုဌာနိယာနံ ပရိကမ္မဝေါဒါနာနုမ္မိ ဂဟဏံ၊ နု ဂေါတြဘုနော ဧဝ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၃) (ပြည်)

ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ် တဆဲ့ငါးခုတို့တွင်၊ ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ဌင်း။ ပဠု၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့ဌင်း။ အရူပါဝစရတော-အရူပါဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ဌင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာန်၊ တို့ဌင်း။ လောကုတ္တရတော-လောကုတ္တရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ တို့ဌင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု၊ ဤဇော ငါးဆဲ့ငါးခုတို့တွင်။ ယံ ယံ ဇဝနံ၊ အကြင်အကြင် ဇောသည်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသောမနသိကာရ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုရအပ်သော အကြောင်းရှိသော ဇောသည်။ ဇဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဠုပညာသာယ၊ သော။ ကုသလာကုသလကိရိယဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဇဝနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ ပဠုဒ္ဓါရေ၊ ၌။ အတိမဟန္တံ၊ အလွန်မျှားသော ဝိထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော အသက်ရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ မနောဒ္ဓါရေ စ၊ ၌လည်း။ ဝိဘူတံ၊ ထင်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အဃ၊ ထိုသို့ အတိမဟန္တာရုံ,ဝိဘူတာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ကာမာဝစရဇဝနာဝသာနေ၊ ကာမာဝစရဇော၏သာလျှင် အဆုံး၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသည်တို့၏ဌင်း။ ပုရိမကမ္မဇဝနဝိတ္တာဒီနဉ္စ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်သော ကံ, ဇောစိတ် အစရှိသည်တို့၏ဌင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယော ယော ပစ္စယော၊ အကြင်အကြင် အကြောင်းသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသော အကြောင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကာမာဝစရဝိပါကေသု၊ တို့တွင်ဌင်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုသု၊ တို့တွင်ဌင်း။

၁-ယံ ယံ လဒ္ဓပစ္စယန္တိ ယံ ယံ ဇဝနံ အရူပါဝစရာဒီဝသေန ဂေါတြဘုအနုန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိယာ လဒ္ဓပစ္စယံ-ဟူသော (ဋီ ၂၊ ၁၃၃) စကား, ဂေါတြဘုတော ဥဒ္ဓံ-ဟူသော နောက်စကားကို ရည်သည်။ တာနိယေဝ-ဟူသော ရှေးစကား လပ်၏။ (ပြည်)

အညတရံ၊ တပါးပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋ္ဌိသောတဂတံ၊ အညာသို့ဆန်တက်သော။ နာဝံ၊ လှေသို့။ ကိဉ္စိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော ခဏပတ်လုံး။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ လိုက်သော။ ဥဒကမိဝ၊ ရေကဲ့သို့။ ဘဝင်္ဃ၊ ဘဝင်စိတ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ မှ။ အညသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ [၉၀] ဇဝိတံ၊ စောသော။ ဇဝနံ၊ သို့။ အနုဗန္ဓန္တံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒေတံ-တံ-ဇေတံ ဝိပါက-ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်ကို။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ ဘဝင်္ဃ၊ မူလ ဘဝင်၏။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းဌာနိုက်သည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်မူလည်း။ (ပိ-ဂမျမာနံ။) တဿ ဇဝနဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ မိမိအာရုံပြု၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကောဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တဒါရမ္မဏာဝသာနေ ပန၊ ၌ကား။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဘဝင်္ဂေ၊ သည်။ ဝိစ္ဆိန္နေ၊ ပြတ်လတ်ပြီးသော်။ ပုန၊ တဖန်။ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှာဘ်အပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂါနန္တရံ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ၌။ ဒဿနာဒီနိ၊ ဒဿန, သဝန, ဃာယန, သာယန, ဖုသနကိစ္စတပ်သော စိတ်တို့၎င်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်။ စိတ္တနိယမဝသေနေဝ၊ စိတ္တနိယမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကေသို့ ဘဝေ၊ ၌။ ဘဝင်္ဂ၊ ၏။ ပရိက္ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသို့ ဘဝေ၊ ၌။ သဗ္ဗပစ္ဆိမံ၊ အလုံးစုံသောစိတ်တို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တံ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ ထိုဘဝင်စိတ်ကို။ တတော ဘဝတော၊ ထိုထိုဘဝမှ။ စဝနတ္တာ၊ ကြောင့်။ စုတိတိ၊ စုတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တမ္မိ၊ ထို စုတိစိတ်သည်လည်း။ ကေနုဝိသတိဝိဓမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ကေနုဝိသတိ-

ယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စုတိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝင်္ဂ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဤတိ ဝေါ၊ သို့ချည်းနှင်နှင်အားဖြင့်။ ဘဝဂတိဒ္ဋိတိနိဝါသေသု၊ သုံးပါးသော ဘဝ, ငါးပါးသောဂတိ, ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ, ကိုးပါးသော သတ္တာ-ဝါသတို့၌။ သံသရမာနာနံ၊ တလုံ့လဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ အဝိစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်မစဲ။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ တလည်လည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ပန၊ သံသရာစက်လည်သည်မှတပါး သံသရာစက် ပြတ်သည်ကိုဆိုအံ့။ တွေ့ (ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့် တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကုန်သော) ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ ယော သတ္တော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ (သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ မစ္ဆိမပဋိပတ် ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို။ အနုဿယ၊ စွဲ၍။) အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တဿ အရဟတော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလတ်သော်။ (စိတ္တံ၊ သည်။) နိရုဒ္ဓမေဝ၊ ချုပ်သည်ပင်ပိ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတိ၊ ဤရှေ့တရပ်အပြီးတည်း။

ဤဒံ ဝိညာဏကွန္ဒေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဝေဒနာကွန္ဒကထာ

၄၅၆။ ဤဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယံ ကိဉ္စိ။ပ။ တမ္ပေတိ၊ ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣဒ္ဓာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်အပ်သော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ နာပင်တည်း။ (တနည်း) ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိသော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ ပင်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတီတိ ခေါ အာဝုသော တသ္မာ ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်၏။ ဤတို ခေါ် တသ္မာ၊ ထိုသို့မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏေန၊ ဝေဒယိတ လက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝတော၊ မိမိ၏အသိုးဥစ္စာ သဘော လက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓာပိ၊ တပါးအဖိုရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာဝင်း။ပ။ ဤတို၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့ဘင်။ ကာမာဝစရံ။ပ။ နုယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ကုသလေန၊ သော။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော[၂]။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလေန၊ သော။ (ဝိညာဏေန၊ နှင့်။) သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) အကုသလာ၊ မည်၏။ပ။ ဤတို၊ သို့။ ဝေဒိတမ္ပာ၊ ၏။ သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္ပယုတ္တာဘူမိအာရုမ္မဏာဒိ-ဝသဖြင့် လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍) သက်သက် သဘာဝသည် ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့်သာလျှင်။ ပဋ္ဌဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခံ၊ သုခ ဝေဒနာဝင်း။ပ။ ဤတို၊ သို့။ ပဋ္ဌဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၉၁] တတ္ထ၊ တို့ဘင်။ ကုသလဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခံ၊ သုခမည်၏။ အကုသလ-ဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကာမာဝစရတော၊ ကာမာဝစရဝိညာဉ်မှ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ကုသိုလ်ဘို့နှင့်ဝင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကဝိပါကေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ဝိပါက်

၁-ဝိဒ လာဘော၊ လာဘောဟု ဤခ အနုဘဝနံ။ ဝေဒေတိ၊ ဝေဒယတိ၊ ဝေဒနာ၊ ဝိတ္တိ၊ ဝေဒယိတံ ဝေဒယမာနော-ဟုစုရာဒိဂိုဏ်း ဏေဏယပစ္စည်းအရာ၌လာရကား ဝေဒိယတိ ဝေဒိယတိ၊ ရှိသည်မလို။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိတိ ဗျာပနိစ္ဆာသေန ဝစနံ ဝေဒနာယ သဝိသယေ အာဘောဗဝတ္ထိဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

၂-ကုသလေန။ပ။ သမ္ပယုတ္တာ-ဟူသော ဤစကားကို ထိုဝေဒနာ၏ ကုသိုလ်အဖြစ် ပြီးခြင်းကိုပြခြင်းငှါ ဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်သလော? ကုသလေန။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ ဤဒံ ကုသလာယ ဝေဒနာယ ဥပလက္ခဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပ။ နု ပန တဿာ ကုသလဘာဝသိဒ္ဓိ-ဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

တို့နှင့်ရင်း။ ကေန၊ သော။ အဟေတုကဝိပါကေန၊ သောမနဿ. သဟ ဂုတ် အဟိတ်ဝိပါက်တို့နှင့်ရင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကိရိ-ယေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ကြိယာတို့နှင့်ရင်း။ ကေန၊ သော။ အဟေတုကကိရိယေန၊ သောမနဿသဟဂုတ် အဟိတ်ကြိယာနှင့်ရင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် အကုသိုလ် တို့နှင့်ရင်း။ ရူပါ၀စရတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ပဠုမဇ္ဈာနဝိညာဏ်၊ ဝိညာဉ်သုံးခု ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ် တို့နှင့်ရင်း။ပ။ လောကုတ္တရံ ပန၊ ဝိညာဉ်သည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အစျာနိကံ နာမ၊ စျာန်နှင့်မယှဉ်သော မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရာနိ၊ တို့သည်။ ပဠုန်ဟုံ၊ ကုန်သော။ စျာနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဠုမဇ္ဈာနိကာနိ၊ ပဠုမစျာန်နှင့် ယှဉ်သော လောကုတ္တရာဝိညာဉ်တို့ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ သေသေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဝတ္တိံ သာယ၊ သော။ ကုသလဝိပါကေဟိ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်, ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့နှင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒ္ဝါသဋ္ဌိယာ၊ သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော . ဝေဒနာသည်။ သောမနဿံ၊ မည်၏။ ဒ္ဝီဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမ္မ-ယုတ္တံ၊ သည်။) ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ အဝသေသပဠုပညာသာယ၊ ဆိုပြီး သည်မှ အကြွင်းငါးခဲ့ငါးပါးသော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာ၊ သည်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘာဝနုလက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုဇ္ဇာနံ၊ တို့ကို။ ဥပဗြူဟနရသံ၊ လွန်စွာပွါးစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒုက္ခဖြစ်၍ သာယာအပ်သော တရားဟူ၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။

ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘာဝနုလက္ခဏံ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌ-ဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ မိလာပနရသံ၊

ညှိုးကြုံစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓပေစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ကာယဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောမနဿံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ ပရိကပ္ပအားဖြင့်) ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ-တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို ဣဋ္ဌအခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ စေတသိကာဗာဓပေစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်ဘတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စိတ်ဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍, ဝါ၊ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍, ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနံ၊ ပဿဒ္ဓိလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

ဒေါမနဿံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့်) အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော မဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံကို အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတသိကာဗာဓပေစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်ဘတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စိတ်ဒ္ဒြဖစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကေဒန္ဓနေ၀၊ သာလျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။

ဥပေက္ခာ၊ သည်။ မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ လျစ်လျူသော အာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မဇ္ဈတ္တာရုံကို လျစ်လျူခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နာတိဥပဗြူဟနမိလာပနရသာ၊ မပွါးစေ လွန်း မညှိုးကြုံစေလွန်းသော ကိစ္စရှိ၏။ သန္တဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်သက်

သောအဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ငြိမ်သက်သော အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ နိပ္ပီတိကစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ပီတိကင်းသောစိတ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဤတို၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဤဒ် ဝေဒနာကွန္ဒေ စိတ္တာရကထာမုခံ။

သညာကွန္ဒကထာ

၄၅၇။ ဤဒါနိ၊ ဌ။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ ဝေဒိတမ္ပေါတိ၊ ဗျော-ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘော်ဘာပိ၊ ဤစကားခွဲလည်း။ သဠာယတနလက္ခဏံ နာမ၊ (နီလစသည် အပြားရှိသော အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားမည်သည်။ သညာဝ၊ သညာပင်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ သဠာယတနာတိ သဠာယတနာတိတိ ခေါ အာဝုသော တသ္မာ သညာတိ ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[အာဝုသော၊ ရှင်။ သဠာယတနာတိ သဠာယတနာတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် အမှတ်ပြု၍ သိတတ်၏။ ဤတို ခေါ် တသ္မာ၊ ထိုသို့မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သညာတိ၊ ဟူ၍။ [၉၂] ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ သဠာယတနလက္ခဏေန၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓာပိ၊ တပါးအဖိုရှိသည်ဖြစ်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သညာ၎င်း။ အကုသလာ၊ ၎င်း။ အဗျာကတာ စ၊ ၎င်း။ ဤတို၊ သို့။ (ကျေ။) တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော သညာသည်။ ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အကုသလာ၊ မည်၏။ (ဝိညာဏ-ကျေ။) အဗျာကတသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အဗျာကတာ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သညာယ၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ (သိယာ၊ ၏။) တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္တကော၊ အကြင်ရွေ့လောက်သော။ ဝိညာဏဿ၊

၏။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထကာ၊ သော။ သည်ား၊ သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ သာ-သော သည်ား၊ သဲည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မျှသောအပြားရှိသည် မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ-စတုဗ္ဘာ့မှကာပိ၊ ဘုံလေးပါးဌာ်ရှိသော အလုံးစုံသော် သည်ားသည် လည်း။ (ဤအလိုသော် ဧဝ-ကား ပိ-အနက်ကို ဟောသည်။ တနည်း။) ပန၊ အထူးကား။ သာ-သော သည်ား၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံ သည်ပင်လျှင်။ သဠာနနလက္ခဏာ၊ အညိုစသည်ပြားသောအာရုံကို အမှတ် ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ တေ၊ ဤအာရုံသည်၊ စ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ တဒေဝ၊ ထိုရှေးကမှတ်ဘူးသော အာရုံပင်တည်း၊ ဝါ၊ ထိုရှေးက မှတ်ဘူး သော ဝတ္ထုပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုနသဠာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ၊ တဖန်သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဒါရုအာဒီသု၊ သစ်စသည်တို့ဌ။ တစ္ဆကာဒယော ဝိယ၊ တံစဉ်းသွား အစရှိ သောသူဘို့ကဲ့သို့တည်း။ ယထာဂတိတနိမိတ္တဝသေန၊ ယူဘူးမှတ်ဘူးသော အကြင်အကြင်သို့သော နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယူတိုင်းမှတ်တိုင်း သောနိမိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ဤသည် သာလျှင် အမှန်ဟု) အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာ ဝိယ၊ ဆုံခြေ, မန်းဝန်း,တံမြက်စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း[1]။ ယထာ-ဥပဒ္ဒိတဝိသယုပဒဋ္ဌာနာ၊ထင်တိုင်းသော အကြင်အကြင်သို့သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ (အဝိကပ္ပသဘာဝတ္တာ၊ အထူးမကြံတတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့် လုပ်သော လယ်စောင့်ယောကျ်ားရုပ်တို့ဌ။ မိဂပေါတကာနံ၊ သမင်ငယ်

၁-ဆင်ဟူသည် အဘယ်သို့နည်းဟု မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် မမြင်ပဲလျက် ဆင်ခြေ ကို စမ်းဘူးသောဘူသည် ဆင်ဟူသည် ဆုံခြေကဲ့သို့, နားကိုစမ်းဘူးသောသူသည် ဆင် ဟူသည် မန်းကဲ့သို့, အမြီးဖျားကို စမ်းဘူးသောသူသည် ဆင်ဟူသည် တံမြက်စွန်းကဲ့သို့ အသီးအသီး ယူဘူးတိုင်းသော အမှတ်နိမိတ်ဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့နှင့် တူသည် ဟူလို။ (ပြည်)

တို့၏။ ပုရိသာတိ၊ လယ်စောင့်ယောကျ်ားဟု။ ဥပ္ပန္နသညာ ဝိယ၊ ဖြစ်သော အမှတ်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။

ဣဒံ သညာက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

သခ်ၢိရက္ခန္ဓကထာ

၄၅၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ တဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဇ္ဈာ၊ ၌။ အဘိသခ်ၢိရဏလက္ခဏံ နာမ၊ အဘိသခ်ၢိရဏလက္ခဏာ မည်သည်ကား။ ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်းအစုပြုခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော တရားတည်း၊ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားတည်း။ တံ၊ ထိုပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်တရား နည်း။ ဣတိ ဧ၊ ဤသို့မေးခြားအံ့။ သခ်ၢိရာယေဝ၊ သခ်ၢိရတရားတို့ပင် တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ သခ်ၢတမတိ။ပ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သခ်ၢတံ၊ မိမိ၏အကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ် ပြီးစေအပ်သော အကျိုးတရားကို။ အဘိသခ်ၢရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ခေါ် တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သခ်ၢိရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

တေ၊ ထိုသခ်ၢိရတို့သည်။ အဘိသခ်ၢရဏလက္ခဏာ၊ ပေါင်းစည်းခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏[1]။ ဝိပ္ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အကျိုးကိုပြုပြင်ခြင်း, ပြီးစေခြင်း ဗျာပါရရှိသောအဖြစ် ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ဗျာပါရရှိသောတရားဟူ၍ ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဝိပ္ပါရော နာမ ဝိပ္ပါရဝန္တတာ၊ တသ္မာ သဗ္ဗာ-ပါရုပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။) သေသခန္ဓတ္တယပဋိဗဒ္ဓနာ၊ မိမိ၏ ကြင်းသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋိဝေပိ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိဝေသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သခ်ၢိရတို့ဝင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊

၁-ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းသည် ထိုတရားကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်၍ လက္ခဏာလည်း ဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ပြီးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိစ္စလည်း ဖြစ်၏။ (ပြည်)

ကုန်၏။ တေသု၊ တို့ဘုင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ါရတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုန်၏။ပ။

တတ္ထ၊ တို့ကုင်။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ ကာမာဝစရပဌမကုသလဝိညာဏသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ကုန်သောသခ်ါရတို့သည်။ (ဆတ္တိ သာတိ သမ္ဘဒ္ဓော။) နိယတာ၊ အမြဲဖြစ်ကုန်သော။ သရ္ဝပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ သတ္တဝိသ်ဘိ၊ နှစ်ဆဲခုနစ်ပါးတို့ဝင်း။ ယေဝါပနကာ၊ သရုပ်အားဖြင့်မလာ ယေဝါပန-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်သာ ဟော်အပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့ဝင်း။ အနိယတာ၊ အနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌ၊ တို့ဝင်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဆတ္တိ သ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိယတယေဝါပနကအနိယတတို့တင်။ ဖသော၊ ဝင်း။ပ။ စိတ္တ-ဇုကတာ၊ ဝင်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤတရားတို့သည်။ [၉၃] သရ္ဝပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝိသတိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တနည်း) ဣဘိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သရ္ဝပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒော၊ ဝင်း။ပ။ တတြာမဇ္ဈတ္တတာ၊ ဝင်း။ ဣတိ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ယေဝါပနကာ၊ မည်ကုန်၏။ ကရုဏာ၊ ဝင်း။ပ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဝင်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေတေ၊ ထိုငါးပါးတို့သည်။ ကဒါစိ၊ ရံခါသော။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇ-မာနာပိ စ၊ ရံခါဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။

၄၅၉။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးဆဲခြောက်ပါးသောသခ်ါရကွန္ဒာတို့၌။ ဝစနတ္ထာ-ဒိကော၊ ဝစနတ္ထစသည်ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့အာရုံကိုတွေ့တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) ဖဿော၊ မည်၏။ ။ သ္ဝာယံ-သော အယံ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသန-

---

၁-ထိုစိတ် ဖြစ်သည်ရှိသော် အမြဲဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် နိယတ-ဟူသည်၊ တခုံဘခါသာ ဖြစ်ရကား နှ နိယတာတိ အနိယတာ၊ ဤအနိယတတို့သည် တပေါင်းတည်း၊ မဖြစ်ခဲသော်လည်း ထိုစိတ်၌ ဥပ္ပဇ္ဇနသဘောရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ဆတ္တိ သ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-တွေ့ခြင်းကြီယာ၏ ကတ္တားကား တဆုံးမှတပါး မရှိပြီ၊ တဆုံးသာလျှင် ကတ္တား ဖြစ်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ ဖုသတိ-ဟု တဆုံးကိုပင် ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းသတည်း။

လက္ခဏာ၊ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သံဃဋ္ဋနရသော၊ အာရုံဝိညာဉ်ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံထိခိုက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတတ်၏။ သန္ဓိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံဝိညာဉ်သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ထင်ခြင်း သို့ရောက်သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ ဖဿော၊ သည်။ အရူပဓမ္မော၊ သည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်လျှင်း မူလည်း။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဖုသနာကာရေနေဝ၊ တွေ့ထိသော အခြင်း အရာဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကေဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အနလ္လိယမာနောပိ၊ မကပ်ငြိ မထိခိုက်သော် လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရင်း။ အာရမ္မဏဋ္ဌ၊ အာရုံကိုရင်း။ သံဃဋ္ဋေတိ၊ ကပ်ငြိထိခိုက် ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ရူပံ၊ သည်။ စက္ခုံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့ရင်း။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သောတံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့ရင်းတည်း။ တိကသန္ဓိပါတ-သခ်ၤါတဿ၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ်သုံးပါး ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အတ္ထောနော၊ ၏။ ကာရဏဿ၊ ၏။ ဝုသေန၊ ဖြင့်။ ပဝေဒိတတ္တာ၊ သိစေ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္ဓိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ တဇ္ဇာသမန္နာ-ဟာရေန စောဒေတိ ထိုဖဿအားလျော်သော အကြောင်းဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း သည်ရင်း။ ဣန္ဒြိယေန စ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေသည်ရင်း။ ပရိက္ခတော၊ ပြုပြင်အပ်သော။ ဝိသယော၊ အာရုံ၌။ အနန္တရယေန၊ အနန္တရုယ်မရှိ သဖြင့်။ ဥပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန-ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဝေဒနာခိဋ္ဌာန-ဘာဝတော၊ ဝေဒနာ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ နိစ္စမ္ပဂါဝီ ဝိယ၊ အရေ မရှိသော နွားမကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၆၀။ (ယာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။ အတ္ထောနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ ကဲ့။ သမ္ပယုတ္တ-ဓမ္မော၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။) ဧတိ ယတိ၊ စေ့စပ်နှီးဆော်တတ်၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။)

စွန့်အပ်,စွန့်တတ်၊ မှတ်သည်ဘာပါ။ ကံကဘွားကား၊ တခြားမလာ၊ ကိုယ်သာရင်း-ဆိုရာ၌ ကဲ့သို့ အပ်-ကိုက်, တတ်-ကိုကတ္တားဟူ၍ မှတ်။ (ပြည့်)

စေတနာ၊ မည်၏။ အဘိသန္ဒဟတိ၊ ဆွေစပ်နှီးဆော်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနုက်။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နှီးဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အာယူဟနရသာ၊ သမ္ပယုတ်ဘုံတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌ ဖရိုဖရဲမရှိစေမူ၍ စည်းရုံးဆွေစပ်နှီးဆော်ခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သံဝိဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိရင်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ စိရင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သကိစ္စပရကိစ္စသာဓိကာ၊ မိမိကိစ္စ သူကိစ္စကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝစုကိအာဒယော ဝိယ၊ တပည့်ကြီး,လက်သွားကြီး စသောသူတို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦး။ (တနည်း။) စ ပန၊ ဆက်၍ ထင်ရှားပုံ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အစ္စာယိကကမ္မာနုဿရဏာဒီသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ်သောအမှုကို အောက်မေ့ခြင်း စသည်တို့၌။ အယံ စေတနာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အားထုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အရိုအသေ အလေးပြုစေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဘက္ကဝိစာရေ ပေတိ သု၊ တို့၌။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမေव၊ ပြီးသည်သာတည်း။

ဂ၆ဝ။ ဝိရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်းနိုင်သောသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ လုံ့လရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝိရိယံ၊ မည်၏ ၂။ တံ ဝိရိယံ၊ သည်။ ဥဿာဟနလက္ခဏံ၊ ထိုဆိုကိစ္စကို ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း, ဝါ၊ လွန်စွာလုံ့လပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သဟစာတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပတ္ထမ္ဘနရသံ၊ ထောက်ပံ့

၁-မိမိဘဝ်ကိုယ်ပြုသည်ဖြစ်၍ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ကိုယ်ပြုသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပေါ်ပေါ်သည်းနှိုးဆော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဥဿာဟနကို မှတ်သင့်၏။ ပရိယုဿာဟန၏ အဝှမ်းဖြင့် မမှတ်အပ်။ (ပြည်)

၂ ဝီရ-သဒ္ဒါသည် ရဲစွမ်းသောသူ၏ ဝီရမည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝါယာမဓမ္မခြင်းကို ပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ ပဏ္ဍိုလ်ခြင်းကို ဟောရကား ဝါယာမသည် အာဝဇဇရဖြစ်၍ ဝိရိယမည်၏။ ဤကဲ့ရည်၍ ဝီရဘာဝေါတိ ယေန ဝီရော နာမ ဟောတိ၊ သော ဝမ္မောတိ အတ္ထော-ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဝိမိနော ဤရောဘဲ့ ပဝတ္တတပုဒ်ကို ဝါ ဝိရိယံ။ ဤကား ဋီကာနည်း။ (ပြည်)

ခြင်း, အားပေးခြင်း, ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ဆုဘ်နစ်ခြင်း၏ ဆန္ဒကျင်ဖက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သောသူသည်။ ယောနိသော၊ အသင့် အားဖြင့်။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာန်၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာန်၊ ဝိရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘ၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ သမ္မာ၊ အသင့် အားဖြင့်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယသည်။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနှင့်၊ အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိတို့၏။ မူလံ၊ အကြောင်းအမြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၆၂။ တေန၊ ထိုအသက်ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဇီဝန္တိ၊ ရှင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ ဇီဝတိ၊ ရှင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ-အာယု၊ သည်။ ဇီဝနမတ္တမေဝ၊ ရှင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ အသာ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ လက္ခဏာဒိနိ ပန၊ တို့ကိုကား။ ရူပဇီဝိတေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေ-နေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ဝိသေသော၊ အထူးကား။ တံ၊ ထိုရူပဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနာမ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒမေဝ၊ ဤရူပ်တရားတို့၏အသက်, နာမ်တရား တို့၏အသက် ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ, နာမ်ဇီဝိ တိန္ဒြေ နှစ်ပါး၌။ နာနာကရဏံ၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၉၄] ၄၆၃။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) အာရမ္မဏော၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတံ၊ ထို တရားသဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ သမာဓာနမတ္တမေဝ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထားခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) သမာဓိ၊ မည်၏။ သော-သမာဓိ၊ သည်။ အဝိသာရလက္ခဏော၊ မရွှေ့မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ သဟဇာတာနုံ၊ တို့ကို။ သမ္ပယုတ္တနရသော၊ ပေါင်းစုခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ သည်။ နှာနီယဇုဏ္ဏာနုံ၊ ရေချိုးကသယ် မှုန့်တို့ကို။ သမ္ပယ္တာနုံ ဝိယ၊ ပေါင်းစုသကဲ့သို့တည်း။ ဥပသမ္ပဒါပဋ္ဌာနော၊ စိတ်၏ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝိသေသတော-ယေဘုယ္ယေန၊ ဖြင့်။ ၁သုခပဒဋ္ဌာနော၊ သုခဝေဒနာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ နိဝါတေ၊ လေတိတ်သော အခါ၌၊ ဝါ၊ လေတိတ်သော အရပ်၌။ ဒီပစ္စိနုံ၊ ဆီမီးလျှံတို့၏။ ဌိတိ ဝိယ၊ တည်ခြင်းကဲ့သို့။ စေတသော၊ ၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပမာဖြင့် သမာဓိ၏ သန္ဓာနဌိတိအဖြစ်ကို ပြသည်။)

၄၆၄။ တောယ-ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (စာနည်း။ တံသမင်ကိပုဂ္ဂလာ၊ ထိုသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သဒ္ဒဟန္တိ၊ ယုံကြည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။) သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သဒ္ဒဟတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ ဤသဘောတရားသည်။ သဒ္ဒဟနမတ္တမေव၊ ယုံကြည်ခြင်း မျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္တယ ကမ္မဖလဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထု ကို)ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သြကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤ ဝတ္ထုသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏ဟု သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသို့) သက်ဝင်၍ ကြံစည် ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊ ရေနောက်မြူနည်းကို ကြည်စေတတ်သော စက္ကဝတ်မင်းဖျား၏ ပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့။ ပသာ-ဒနရသာ၊ (နောက်ကျူးခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍) သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သြဃတ္ထရဏော ဝိယ၊ (မိကျောင်းမကန်းစသည်ဖြင့် ပြွမ်းသော) ဝေဒနာဝဉ်ကို မကြောက် မရွံ့ မဆုတ်မနစ် ကူးခပ်ဝံ့သော ယောဂျာကဲ့သို့။ ပဂ္ဂဟနရသာ၊ (ဒါန သီလစသည်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ်သော) သဟဇာတ် တရားတို့ကို မနစ်မဆုတ် စုတ်စုတ်သက်ဝင်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ လွတ်လွတ် စုတ်စုတ်အားဖြင့် အာရုံသို့သက်ဝင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အကာလုဿိယပစ္စု-

---

၁-ယေဘုယ္ယေန-ဖွင့်သည်အလိုကား၊ သုခကဲ့သို့သော သမာဓိသည်း အပွကအားဖြင့် ရှိသေး၏ဟု သိစေသတည်း။ (ပြည်)

ပဌာနာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မနောက်ကျုသည့် အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အခိမုတ္တိပစ္စုပဌာနာ၊ (အဿဒ္ဓိယ မိစ္ဆာဓိ-မုတ္တိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍) သဒ္ဓေယျဝတ္ထုဌာ၌ တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ်သောဘရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ရတနတ္တယ,ကမ္မ,ကမ္မဖလဟူသော ယုံကြည်အပ်သောဝတ္ထုလျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိသောတာပတ္တိယင်္ဂပဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနစသော သောတာပတ္တိအင်္ဂါလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဟတ္ထဝိတ္တမိဇာနိ ဝိယ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ယူခြင်း၌ လက်နှင့်တူ၏, သဗ္ဗ-သမ္ပတ္တိကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့် တူ၏, အမြိုက်နိုဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကသိဖလကို သိုးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့နှင့် တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၆၅။ တာယ ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သရန္တိ၊ အောက်မေ့တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သရတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧသော၊ သည်။ သရဏမတ္တမေဝ၊ အောက်မေ့ခြင်းမျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။) သတိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသဘာသည်။ အပိလာပနုလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားဘို့ကို ဗုဒ္ဓေါဝါဒ်ကဲ့သို့ မပေါ်စေခြင်း (ကျေ့ကျက်ဖျောက်ကဲ့သို့ မလျှပ်မရှား မြဲစွာအောက်မေ့စေခြင်း)လက္ခဏာ ရှိ၏။ အသမ္မောသရသာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အာရက္ခပစ္စုပဌာနာ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝ-ပစ္စုပဌာနာ၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍ စိတ်၏)အာနုံ၌ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံသောသညာလျှင် နိုးဝှာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယာ-ဒိသတိပဒဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏အာရုံဖြစ်သော ကာယစသော သတိ ပဌာန်လျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကာယစသည်လျှင် အာရုံ

၁-လောကတ္ထ ဘုရားရှင်နှာ, တရားရှင်နှာ, သံဃာရှင်နှာဟု သရဏဂုဏ်လေးပါးယူနည်း အစဉ်ပညတ်ခေတ် ရှိ၏။ ကုသိုလ်တံ, အကုသိုလ်တို့၏ ကောင်းကျိုး, မဟာကောင်းကျိုးမည်သည် ရှိ၏ဟု ဤဝါးပါးခဲ့ ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်း၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏကသုပစသော တိဘွိဘက္ခုနှုန်းတို့၌ ကြည်ညိုခြင်းကား သဒ္ဓါတရားမည်။ မိစ္ဆာအဓိမောက္ခ စေတသိက်သာတည်း။ အမှတ်မဲ့သောသူတို့၏ တစုံတခုသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်း သဒ္ဓါတရားမဟုတ် အဓိမောက္ခ စေတသိက်သာတည်း။ (ပြည်)

ရှိသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန္၊ ပမာပမည်း မြင့်၍ဆိုအံ့။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဒဋ္ဌပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ မြဲစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့် တူ၏ဟူ၍ဋ္ဌင်း။ စက္ခုဒ္ဒါရာဒိရက္ခဏာ-တော၊ စက္ခုဒ္ဒါရအစရှိသည်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါးမှူးနှင့် တူ၏ဟူ၍ဋ္ဌင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၆၆။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့မှ၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဟိရိ-ယတိ၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် စက်ဆုပ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟိရီ၊ ဟိရီမည်၏။ ဧတေ၊ သည်။ လဇ္ဇာယ၊ ရှက်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဧတေဟိ ယေဝ၊ ထိုကာယဒုစရိုက် အစရှိသည် တို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့မှသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ သြတ္တပ္ပတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သြတ္တပ္ပံ၊ သြတ္တပ္ပမည်၏။ ဧတေ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဥဗ္ဗေဂဿ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဟိရီ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ သြတ္တပ္ပံ၊ သည်။ (ပါပတော၊ မှ။) ဥတ္တာ-သနလက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဟိရီ၊ သည်။ လဇ္ဇနာကာ-ရေန၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ မပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သြတ္တပ္ပံ၊ သည်။ ဥတ္တာသာကာရေန၊ ထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ ၏။) တော၊ ထိုဟိရီသြတ္တပ္ပတို့သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြား ရှိသော လဇ္ဇာကာရ, သြတ္တပ္ပါကာရဖြင့်သာလျှင်။ ပါပတော၊ မှ။ သင်္ကော-စနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (မီးသို့ကျသော ကြက်တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိကုန်၏။ အတ္တဂါရဝပရဂါ-ရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကို ရှိသေသောသူ၏အဖြစ်, သူတပါးကို ရှိသေသော သူ၏ အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏[1]။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဂရုံကတ္တာ၊ အလေးပြု၍။ ဟိရိယာ၊ ဖြင့်။ (ကုလ-

---

၁-အစ္စတ္တလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, မိမိလျှင် အကြီးအကဲ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ဟိရီသည် အတ္တဂါရဝပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, လောကလျှင် အကြီးအကဲ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း သြတ္တပ္ပသည် ပရဂါရဝပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏ဟု အစဉ်သင့် ဟုပ်။ တမေဝတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ အဘ္ဘာနံ ဟိတိအာဒိ ဝုတ္တံ (ဋီ ၂၊၁၄၃)။ (ပြည့်)

ပုတ္တောဝါ သည်။) ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ ကုလဝဓူ ဝိယ၊ အမျိုးကောင်းသမီးကဲ့သို့တည်း။ ပရံ၊ ကို။ ဂရုံကတ္ဝာ၊ ၍။ သြတ္တပ္ပေန၊ ဖြင့်။ ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီးကံကျေးကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ ဣမေ ဒွေ မဂ္ဂါ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့ကို။ လောကပါလကာတိ၊ လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်သောတရားတို့ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဝေတေန၊ ဖြင့်။ နိ လုဗ္ဘန္တိ၊ မတပ်မက်မောကုန်၊, ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ နိ လုဗ္ဘတိ၊ မတပ်မက်မော။ ဝါ၊ ကား။ ဝေါ၊ သည်။ အလုဗ္ဘနမတ္တမေဝ၊ မတပ်မက်မောခြင်းမျှတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလောဘောဝ၊ မည်၏။ အဒေါသအမောဟေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အလောဘော၊ သည်။ အာရုမ္မဏေ၊ ၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဂေဓလက္ခဏော၊ မတပ်မက် မလိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဂ္ဂဘာဝလက္ခဏော၊ မကပ်မငြိတွယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကမလဒလေ၊ ကြာရွက်ချပ်၌။ ဇလဗိန္ဒု၊ ရေပေါက်သည်။ အလဂ္ဂေါ ဝိယ၊ မကပ်မငြိတွယ်သကဲ့သို့တည်း။ အပရိဂ္ဂဟရသော၊ (တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို ငါ့ဟာ ငါ့ဘဏ္ဍာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်) မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ မုတ္တဘိက္ခု ဝိယ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ပြီးသော ရဟန္တာကဲ့သို့တည်း။ အနုလ္လီနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အသုစိမ္မိ၊ မစင်စုဉ်။ ပတိတပုရိသော၊ ကျသောယောကျ်ားသည်။ အနုလ္လီနဘာဝေါ ဝိယ၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသကဲ့သို့တည်း[1]။

[၉၅] ၄၆ဂ။ အဒေါသော၊ သည်။ အစဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ ကြမ်းထမ်းသည်၏ အဖြစ်ဘာသည်းဟူသော ကောပ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝိရောဓလက္ခဏော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနုကူလမိတ္တော ဝိယ၊ လျော်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်း ကဲ့သို့တည်း၊ ဝါ၊ အလို

၁-အနုလ္လီနော ဘာဝေါ အခိပ္ပါယော တေဿာတိ အနုလ္လီနဘာဝေါ။ ဝေ ဟိ ဥပမာယ သမေတိ (ဋီ ၂၊ ၁၄၃)။ (ပြည်)

လိုက်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း။ အာဃာတဝိနယရသော၊ ရန်ပြုခြင်းကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ပါ၊ ကား။ ပရိဒ္ဒဝါဟဝိနယရသော၊ ပူပန်ခြင်းကို ပြေဖျောက်ငြိမ်းအေးစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသီတစန္ဒကူးကဲ့သို့ဘည်း။ သောမ္ဘဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ချမ်းအေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပဏ္ဍစန္ဒော ဝိယ၊ တဆဲ့ခြောက်စိတ် ကလာပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့တည်း။

၄၆၉။ အမောဟော၊ သည်။ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ ဓမ္မတို၏ အကြင်အကြင် အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာ, ကက္ခဋတ္တဖုသနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို ထိုးထွင်းရှုသိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အကွလိဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ မခြောင်ချွတ်မှု၍ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကုသလိယောသခိတ္တာဒုသုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာသောလေးသွားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝိသယောဘာသနရသော၊ အာရုံကိုထွန်းပြခြင်း လင်းစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ပဒီပေါ ဝိယ၊ ဆီမီးကဲ့သို့ဘည်း[1]။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တစုံတခုသော အာရုံ၌လည်း) မဘေဒဝေသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ (သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တွေဝေခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဘည်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အရညဂတသုဒေသကော ဝိယ၊ တောင်ကျင်လည်သော ခရီးညွှန်ကောင်းကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ တဟေယောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ သဗ္ဗကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသော စတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ မူလဘူတာဘိ၊ (မြဲမြံခွဲတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်) တည်ရာအခြေခြေ၍ ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၁။ ကာယသ္မိ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအဝယဝ်း၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စိတ္တသ္မိ ပဿမ္ဘနံ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တတ္ထ၊ ဤကာယပဿဒ္ဓိဟူသော

၁-အာရုံကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟအမိုက်မှောင်ကို ဖယ်ခြင်းသည် အာရုံကို ထွန်းပြ လင်းစေသည် မည်၏။ (ပြည့်)

ပုဒ်၌။ ကာယောတိ၊ ကာယဟူသည်။ ဝေဒနာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ပန၊ လကၠဏာစသည်ကိုဆိုအံ့။ ဥတောပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိယော၊ တို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ကေတေ၊ ကတ္ဝာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ကာယစိတ္တဒရထဥပ-သမလကၠဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါမနဿ အကြောင်းခံ ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တဒရထနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါ-မနဿ အကြောင်းခံကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အပရိပ္ဖန္ဒနသီတိဘာဝ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒရထကို နှိပ်နင်းသဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ အေးချမ်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တလျင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာဒုပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ်မသက်သည်ကို ပြုတတ်ကုန်သောဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ လဟုဘာဝေါ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်း၏ ပေါ့သည်၏အဖြစ်သည်။ ကာယလဟုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ လဟုဘာဝေါ၊ စိတ်၏ ပေါ့သည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တလဟုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထို ကာယ-လဟုတာ, စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝဝူပသမ-လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ ထိုလေးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော စတုခန္ဓတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏အဖြစ်ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုဆင်တင်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်စိတ် လျင်နီးသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂရုဘာဝကရ-ထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော

ထိုနမိုဒ္ဓပြခန်းသော ကိုးလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠ္ဌမ္ဘာ၊ ကုန်၏။

ကာယသ္မိ မုဒုဘာဝေါ၊ ကာယ၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယ-မုဒုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တသ္မိ မုဒုဘာဝေါ၊ စိတ်၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ စိတ္တမုဒုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တထမ္ဘဂုပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိုးလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏[1]။ ကာယစိတ္တထဒ္ဓဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်၏ ခက်ဆန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိုးလေသာတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ အပ္ပဋိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ထဒ္ဓဘာဝကို နှိပ်နင်းနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်) တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ၀ါ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့၏ တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ထဒ္ဓဘာဝကရဒိဋ္ဌိမာနာဒိကိုးလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဒိဋ္ဌိမာနပြခန်းသော ကိုးလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠ္ဌမ္ဘာ၊ ကုန်၏။

ကာယသ္မိ ကမ္မညဘာဝေါ၊ ကာယ၏အမှုဌ် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယကမ္မညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တသ္မိ ကမ္မညဘာဝေါ၊ စိတ်၏အမှုဌ် ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏[2]။ တာ၊ ထိုကာယ-ကမ္မညတာ, စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝ-ဥပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသောပုညကြိယာ၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်, မလျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမစ္ဆန္ဒပြခေန်းသော ကိုးလေသခမ္မတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာ-

---

၁-ထဒ္ဓဘာဝေါ ထမ္ဘော။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ အဋ္ဌသာလိနီ, အဘိဓမ္မာ၀တာရတို့၌ကား ထဒ္ဓ ဘာ၀ပင် ရှိ၏၊ အနက်မကွဲပြီ။ (ပြည်)

၂-ကမ္မနီ သာဓု ကမ္မညံ။ အမှုဌ် ကောင်း၏ဟူသည် အမှုကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းသည် အမှုကိုပြုခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ကမ္မညာဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသော ပုညကြိယာ၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်, မလျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမစ္ဆန္ဒ ပြဝေန်းသော သံကိလေသမမှတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ကာယ-စိတ္တာနုံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏကရဏသမ္ဘတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံလျောက်ပတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနုံ၊ တို့၏။ အကမ္မညာဘာဝကရာဝသေသနိဝရဏာဒိ-ပဋိပက္ခဘူတာ၊ အမှု၌မကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စသည်မှ ကြွင်းကုန်သော ကာမစ္ဆန္ဒစသော နိဝရဏတဒေကဋ္ဌသံကိလေသမမှတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏[1]။ ပသာ-ဒနိယဝတ္ထူသု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ (ဝိနိဗန္ဓနိမဒ္ဒနေန သုခပ္ပဝတ္တိဟေတု-တာယ၊ နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သော ဘေးရန်ကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့် ချမ်းသာစီးပြားခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဟိတကိရိယာသု၊ အစီးအပွါးကို ပြုခြင်းတို့၌။ ဝိနိယောဂကွမဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်၏အဖြစ်, သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ သုဝဏ္ဏ-ဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ်သော ရွှေစင်နှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

[၉၆] ကာယသ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ လေ့လာစွမ်းနိုင်သော အဖြစ်သည်။ ကာယပါဂုညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တသ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တပါဂုညတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယပါဂုညတာ, စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာနုံ၊ တို့၏။ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ (အဿဒ္ဓိယ စသော ပါပမမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပမမ္မတို့ ဟူသော) မကျန်းမာခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ကာယ-စိတ္တဂေလညနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ မကျန်းမာခြင်း (ဟူသော

၁-အဝသေသနိဝရဏာဒိ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ? ဌာနေ ဝေသော ကာမစ္ဆန္ဒာ-ဒယော တဒေကဋ္ဌာ စ သံကိလေသမမှာ သေသနိဝရဏာဒယော၊ သေသနိဝရဏ-ဖြင့် ဝုတ္တာဝေသကာမစ္ဆန္ဒ စသည်ကို ယူသည်၊ အာဒိဖြင့် ထိုကာမစ္ဆန္ဒ စသည်တို့နှင့် ပဟာနေကဋ္ဌ, သဟဇေကဋ္ဌဖြစ်သော သံကိလေသမှတို့ကို ယူသည်(ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ (ပြည်)

အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့)ကို နှိပ်နင်းခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ နိရာဒီနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂေလညကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်) အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးကို သမ္မယုတ်တရားတို့၌ ရှေးရှု ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂေလညကရုအဿ-ဒ္ဓိယာဒိပဋ္ဌိပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့၏ ပဟာယကပဋ္ဌိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ၊ ၏။ ခဏုကဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယုဇုကတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥဇုကဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တုဇုကတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တအဇ္ဇလေကၠဏာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကာယနှင့်ခပ်ဆိုင်သော စိတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝနိမဒ္ဒန-ရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ (နှင်္ဂလသီသ စန္ဒကောဋ္ဌ ဂေါမုတ္တဝက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော သုံးပါးသော) အကောက်ကို နှိပ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ကုဋိလဘာဝကို ဖျောက်သောကြောင့် သာလျှင်) အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့၏ အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တ-ပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကုဋိလဘာဝဂရုမာယာ-သာဌေယျာဒိပဋ္ဌိပက္ခဘူတာ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာသာဌေယျ အစရှိသည်တို့၏ ပဟာယကပဋ္ဌိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏[1]။

၁-မာယာသည် မိမိခွဲထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ သာဌေ-ယျသည် မိမိခွဲထင်ရှားမရှိသောကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်းလက္ခဏာ မျိုး၏။ ဤသို့အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ထိုထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း, ထင်ရှားမရှိသော ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်မဟာ တဒေကဋ္ဌသံကိ-လေသမမူတို့သည် မာယာ သာဌေယျ စသည်မည်ကုန်၏။ သန္ဓဒေါသပဋ္ဌိစ္ဆာဒနုလက္ခဏာ

၎ဂ။ ဆန္ဒောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ကတ္တုကာမတာ-ယ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏။ အဝိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တဿ၊ ကြောင့်။ သော-ဆန္ဒော၊ သည်။ ကတ္တုကာမတာလက္ခဏော၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ အာရမ္မဏပရိ-ယေသနရသော၊ အာရုံကိုရှာခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊ ဝါ၊ ကို။ အတ္ထိကတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုလိုအပ်သောအာရုံသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုဆန္ဒ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နိုးစွာသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကို။ အာရမ္မဏဂဟဏေ၊ အာရုံကိုယူခြင်းဌာ။ စေ-တသော၊ စိတ်၏။ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ အမိုက်မှောင်ဌာ ဥစ္စာထုပ်ကို ယူခြင်းငှါ ခိုးသူတို့၏ လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို ဖြန့်ဝေမ်းသော လက်နှင့်တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏၂။

၎ဃ။ အဓိမုစ္စနံ၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း။ အဓိမောက္ခော၊ ခြင်း။ သော-အဓိမောက္ခော၊ သည်။ သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း

မာယာ၊ အတ္ထနော ဣဏတမ္ဘာဝနုလက္ခဏံ သာဒ္ဒေယျန္တိ ဧဝံ ဒဋ္ဌာ တဒါကာရပ္ပတ္တာ အကု-သလာ ခန္ဓာ တဒေကဋ္ဌာ စ ဆိုက်လေသစမ္မာ မာယာသာဒ္ဒေယျာဒီကာ။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅) ကာယပယတ္တိ အင်္ဂါကျင်ကိုသော တရားတို့၏ ဧကေကပဋိပက္ခဖြစ်သောကြောင့် ဒရထနိမဒ္ဒန သစ္ဆရိယော ကိုင်ထားခုခုကိုသာ ပြုတတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အာဘယ်ကြောင့် နှစ်ပါးနှစ်ပါး ဟောတော်မူပေသနည်း ဟူမူ? ဇော်ဆ ၀ စိတ္တပယတ္တိအာဒီဟိ စိတ္တမေဝ ပယတ္တလဟုမဒုကမ္မညံ ပဂုဏံ ဥဒ္ဓ ၀ ဟောတိ၊ ကာယပယတ္တိအာဒီဟိ ပန ရူပကာယောပိ။ တေနေဝေတ္ထ ဘာ၀ဘာ ၀မ္မာနံ ဒုဝိဝေါ ဝုတ္တော၊ နာ သင္ဘတ္ထ။ (ဋီ ၂ ၊ ၁၄၆) အဓိပ္ပါယ်ကား စိတ္တပယတ္တိ အစရှိသည် တို့ဖြင့် ခံ၍သည်သာလျှင် ပယတ္တလဟုမဒုကမ္မညပဂုဏဥဒ္ဓုဖြစ်၏၊ ကာယပယတ္တိ အစရှိသည် တို့ဖြင့်ကား ဘေနာ၀ယော ခန္ဓာသုံးပါးဟူသော နာမကာယသည်ရင်း, ရူပကာယသည်ရင်း ပယတ္တိဝေါသည်ဖြင့်၏။ ထိုကြောင့် ကာယပယတ္တိ စသည်ခဏသာလျှင် ဘုရားတြတ်စွာသည် ဓမ္မတိုင်း ဒုဝိဓအခြင်းကို ဟောတော်မူအပ်၏၊ သမာဓိစသည်ခဏကား ဒုဝိဓအဖြစ်ကို မဟော အပ် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၁-ဆန္ဒနံ ဆန္ဒော၊ အာရုမ္မဏေန အတ္ထိကတာ။ ဆန္ဒနံ၊ အလိုရှိခြင်း။ ဆန္ဒော။ ခြင်း။ အာရုမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊ ဝါ၊ အာရုံကို။ အတ္ထိကတာ၊ အလိုရှိသည်၏ ဒ-ဖြစ်။ (ပြည်)

၂-ဒါနဝတ္ထုကို ခွန်ကြေရာဌာနလည်း လေးသွားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သောမြှားကို ယူလို သကဲ့သို့ ခွန်ကြေအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို ယူလိုယောင် ငဲ့ကွက်ခြင်းကား ဆန္ဒစေတသိက် တည်း၊ လောဘမဟုတ် မှတ်လေ။ (ပြည်)

လက္ခဏာရှိ၏။ အသံသပ္ပနုရသော၊ (ထိုမှ ဤမှ ရွှေ့ရှားသော သူငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူသော) ရွှေ့ရှားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိစ္ဆယဟုပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သန္နိဋ္ဌေယျဓမ္မပဒဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာရုံတရားလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ အာရမ္မဏေ၊ ဠှ။ နိစ္စလဘာဝေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣန္ဒခီလော ဝိယ၊ မြဲမြံစွာ စိုက်အပ်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ အာရုံ၌ မြဲမြံတည်တံ့သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၃၃။ ကိရိယာ၊ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ကရော၊ ခြင်း။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကဿရော၊ အာရုံကိုပြုခြင်း[1]။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ပုရိမမနတော၊ ရှေးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသမနံ၊ မတူသော ဝိထိစိတ်ဇောကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့် လည်း။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သ-ယံ-သော အယံ မနသိကာရော၊ သည်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံကိုစိုင်ထင်တတ်, ထင်စေတတ်သော မနသိကာရ စေတသိက်ဌင်း။ ဝိထိပဋိပါဒကော၊ ဝိထိစိတ်ကို စိုရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဌင်း။ ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို စိုရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဌင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိ-ပဿကာရော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ သည်။ မနမ္မိ၊ စိတ်၌။ ကာရော၊ အာရုံကိုပြုတတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သော-မနသိကာရော၊ သည်။ သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုနှင်သကဲ့သို့ ပြေးစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္မယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ သံယောဇနရသော၊ ယှဉ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍) စိတ်၏အာရုံ၌ ရှေးရှုဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာရမ္မဏပဒဋ္ဌာနော၊ အာရုံလျှင် နီးစွာသော

---

[1]-အလုတ္တသမာသ်၊ မနမှိ ကာရော-ဟူ၍ဌင်း, မနသွိ ကာရော-ဟူ၍ဌင်း ရှိ၏၊ အနက် မကွဲ။

အကြောင်းရှိ၏။ သခ်ၢိရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သခ်ၢိရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကတွေ့နှ၊ အာရုံကိုစီရင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကိုနှင်တတ်သော ရထားထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေးရှုနှင်တတ် ပြေးစေတတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[1]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိထိပဋိပါဒကောတိ ဧတေ၊ ဟူသော ဤ အမည်သည်။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဇဝနပဋိပါဒကောတိ ဧတေ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဧတေ၊ ထိုဝိထိပဋိပါဒက, ဇဝနပဋိပါဒကတို့ကို။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ နှ အဓိပ္ပေတာ၊ မလိုအပ်ကုန်။

၄၇၄။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုထိုသမ္မယုတ်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တရားတို့၌။ မဏ္ဍတ္တတာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ တတြမဏ္ဍတ္တတာ၊ မည်၏[2]။ သာ၊ ထိုတတြမဏ္ဍတ္တတာသည်။

၁-မနသိကာရစေတသိက်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှ အာရုံထင်မြင်သည်၊ ပဋ္ဌဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရှေစိတ်က နောက်စိတ်အသွားကိုပြုမှ ပဋ္ဌဒ္ဓါရဝိထိဖြစ်သည်၊ ထိုအတူ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရှေစိတ်က နောက်စိတ်အသွားကိုပြုမှ မနောဒ္ဓါရဝိထိဇောဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဝိတက်သည် သမ္မယုတ်တရားကို အာရုံ၌ တင်တတ်သည်၊ စေတနာသည် စေ့ဆော်တတ်သည်၊ မနသိကာရသည် အာရုံကိုဆောင်တတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော် ဤတရားသုံးပါး မထူးမပြားသကဲ့သို့ ရှိ၏။ အဘယ်သို့ ထူးပြားသနည်း ဟူမူကား? ဝိဘက်သည် သမ္မယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ တင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏၊ စေတနာသည် အာရုံ၌ ဝိတက်တင်အပ်သော တရားဘို့ကို မိမိနှင့်တကွ ယှဉ်စေတတ်၏၊ စစ်မြေ၌ ဗိုလ်ပါကို ယှဉ်စေတတ်သော ဗိုလ်မှူးကဲ့သို့တည်း၊ မနသိကာရသည် ဝိတက်တင်အပ်သောအာရုံ၌ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ရှေးရှု ယှဉ်ဝေတတ်၏။ အာဇာနည်မြင်းတို့ကို ရထား၌ယှဉ်စေတတ်သော ရထားဘိန်းကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့ ဝိတက်, စေတနာ, မနသိကာရ တရားသုံးပါး ထူးပြား၏။ ဤသို့သောသဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာ အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန် သိတော်မူ၍ ဟောကြားတော်မူသော သမ္ဘည္ဘာရား၌ သဒ္ဓါယုံကြည်၍ သင်ခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, ဆောင်ရွက်ခြင်း စသော အစွမ်းဖြင့် သဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာကို ထိထိခိုက်ခိုက် မိုးရေ သီစိမ့်သောဝါ ဝေးပြီးအိပ်၍ မွေ့မျှော်လျှောက်လျှောက်နေက ရဟန်းကိုစွမ်းဟုတ်ချေဟု နှလုံးပြုလက် ငံ့ကုက်မရှိ စိစိကြပ်ကြပ် အားထုတ်လျက် တရားကိုသာ အမှုကြီးလုပ်ရာသည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ အနုသာသနီကို ဦးကာဆရာ မှာထားတော်မူသည်။ (ပြည်)

၂-မဏ္ဍော ဌိတော အတ္တာ သဘာဝေါ ဧတဿာတိ မဏ္ဍတ္တော၊ ပုဂ္ဂလော။ တဿ ဘာဝေါ မဏ္ဍတ္တတာ။ တတြ တေသု တေသု ဓမ္မေသု မဏ္ဍတ္တတာ တတြမဏ္ဍတ္တတာ၊ လျစ်လျူ၊ ရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဏ္ဍတ္တမည်၏၊ ထိုလျစ်လျူ၊ ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည် မဏ္ဍတ္တတာ

စိတ္တစေတသိကာနံ၊ သမ္မယုတ်စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ သမဝါဟိတလက္ခဏာ၊ မိမိမိမိ၏ ကိစ္စတို့၌ အညီအမျှ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥနှာဓိကတာ-နိဝါရဏရသာ၊ ယုတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော လိန, လွန်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓတကိုမြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပက္ခပါတု-ပစ္ဆေဒနရသာ၊ အပင်းအသင်း၌ ကျခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ မဇ္ဈတ္တ-ဘာဝပဒဋ္ဌာနာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈူပေက္ခနဘာဝေန၊ လျစ်လျူ။ရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမပ္ပဝတ္တာနံ၊ မယုတ်မလွန် အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ အာဇာနိယာနံ၊ အာဇာနည်မြင်း တို့ကို။ အဇ္ဈူပေက္ခနသာရထိ ဝိယ၊ လျစ်လျူ။ရှုသော ရထားထိန်းနှင့် တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

[၉၇] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့ကို။ ဗြဟ္မဝိဟာရနိဒ္ဒေ-သေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်။ တာ၊ ထိုဗြဟ္မဝိဟာရ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣမာ၊ ဤကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ ကာမာ-ဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယမေဝ၊ ထိုကား ရူပါဝစရအဖြစ်, ဤကား ကာမာဝစရအဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ မေတ္တာ၊ ပေက္ခာ ယောပိ၊ မေတ္တာဥပေက္ခာ တို့ကိုလည်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတစေတသိက်ဘို့၌။ (စေတသိကန္တရ-ဘာဝေန၊ စေတသိက်တပါးအထူး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့စကားကို။ နှ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဆိုတိုင်းမမှတ်အပ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အဒေါ်သောယေဝ၊

မည်၏။ ထိုဘို့ စိတ်စေတသိက် သမ္မယုတ်တရားတို့၌ လျှစ်လျူ။ရှုတော်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤစေတသိက်သည် တစ်တွေ့ဖျက်ဟူတာ မည်၏။ တစ်ကြွ-ကား ဝိစ္ဆာလောပ၊ တစ်ကြိမ်ဖျက်ဟူတာ-ကား အလုံးတပ်ပုံရိုက်သမာသ်၊ အလယ်အကြား၌ တည်သည်ကို လျှင်လျူ။ ရှုသည်ဟု လောကဝေါဟာရ ဆိုသည်။ (ပြည်)

၁-တခုခုသောတရားကို၎င်း ဖော်ဝင်ခိုင်းပင်း အသင်းမပြုမူ၍ လျှစ်လျူ။ရှုသည် ဟူလို။ (ပြည်)

သည်ပင်လျှင်။ မေတ္တာ၊ မည်၏။ တတြမေတ္တာ့ပေကွာယော၀၊ သည်ပင်လျှင်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာ ဂဟောတဗ္ဗံ၊ အပ်။

၄၇၅။ ကာယဒုစ္စရိတတော၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား၊ ၀၊ ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ ၀၊ ကြဉ်ခြင်းမျှသည်။ ကာယဒုစ္စရိတ-ဝိရတိ၊ မည်၏။ သေသာသုပိ၊ ကြွင်းသော၀စီဒုစ္စရိတဝိရတိ,မနောဒုစ္စရိတ-ဝိရတိတို့ဟု၏လည်း။ သေ နယော့၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ လက္ခဏာဒိတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ တိသော်ပိ၊ ကုန်သော။ ဧတော၊ ထိုဝိရတိတို့သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိတ္ထေ့ါနုံ၊ (ပရပါဏ, ပရဓန, ပရဂ္ဂတ္ထိ အစရှိကုန်သော) ကာယဒုစ္စရိုက်စသည်တို့၏ ဝတ္ထုတို့ကို။ အဝိတိက္ကမလက္ခဏာ၊ မလွန်ကျူးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အမဒ္ဒနလက္ခဏာ၊ မနှင်းနယ်ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိတ္ထေ့ါတော၊ မှ။ သကော်စနရသာ၊ တွန်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို မပြုမကျင့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဟိရောတ္တပ္ပအပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏပဒဋ္ဌာနာ၊ ဂုဏ်လျှင် နီးဝှာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ ပါပကိရိယတော၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်းမှ။ ဝိတ္တာသာ၊ ၏။ ဝိမုခဘာ၀ဘူတာ၊ မျက်နှာလွှဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၆။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္တိံသ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၀ သခ်ၢိရာ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ပဌမေန၊ သော။ ကာမာ၀စရကုသလ၀ိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ပဌ-မေန၊ သော။ ကာမာ၀စရကုသလ၀ိညာဏေန၊ နှင့်။) ဣမေ ဆတ္တိံသ သခ်ၢိရာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ဒုတိယေန၊ သော။ (ကာမာ၀စရကုသလ၀ိညာဏေနပိ၊ နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူးကား။ သသခ်ၢိရာ၀-မတ္တမေ၀၊ သသခ်ၢိရအဖြစ်မျှသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ-ဒုတိယေ ကာမာ၀စရ-ကုသလ၀ိညာဏေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတိယေန၊ နှင့်။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ အ၀သေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော။ (ပဌမေ၊ ကာမာ၀စရကုသိုလ်

ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တမမ္မာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲငါးပါးသော သခ်ါရတရား တို့သည်။ သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ ယောဇနာ)။ တထာ စ၊ ထိုအတူလည်း။ စဘူတ္ထေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ (သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူး ကား။ သသခ်ါရဘာဝမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဝိညာဉ် ၌။ ဝိသေသော၊ တတိယမှထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ ခြောက်ပါးသောသခ်ါရတို့တွင်။ ပီတိ ၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပီတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲငါးပါးသော သခ်ါရတရားတို့သည်။ ပဠုမေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဠုမေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေ-နပိ၊ ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။ သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤဆဋ္ဌ ဝိညာဉ်၌။ပ။သတ္တမေန ပန၊ ဝိညာဉ်နှင့်ကား။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲလေးပါးသော သခ်ါရတို့သည်။ သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤအဋ္ဌမ ဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲခြောက်ပါးသော သခ်ါရတို့တွင်။ ဝိရတိဿယံ၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ သေသာ၊ ဝိရတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲသုံးပါးသော သခ်ါရတို့သည်။ ရူပါဝစရကုသလေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော ရူပါဝစရကုသိုလ် ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္မယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲသုံးပါးသော သခ်ါရမှ။ ဝိတက္ကဝဇ္ဇာ၊ ဝိတက်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲနှစ်ပါးသောသခ်ါရတို့သည်။ (သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) တတိယေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲနှစ်ပါးသော သခ်ါရ မှ။ ဝိစာရဝဇ္ဇာ၊ ဝိစာရသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲတပါးသော သခ်ါရ တို့သည်။ (သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) စတုတ္ထေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထို သုံးဆဲတပါးသော သခ်ါရမှ။ ပီတိဝဇ္ဇာ၊ ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆယ်သော သခ်ါရတို့သည်။ (သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဠုမေန၊

နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆယ်သောသခ်ၢိရမှ။ အနိယတောသု၊ အနိယတ-စေတသိက်တို့တွင်။ ကရုဏာမုဒိတာဝဇ္ဇာ၊ ကရုဏာမုဒိတာသည် ကြည်အပ်ကုန်သော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးကုန်သော သခ်ၢိရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။) တေယေဝ၊ ထိုရူပါဝစရပဋ္ဌမဝိညာဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော သခ်ၢိရတို့သည်သာလျှင်။ စတ္တာသု၊ ကုန်သော။ အာရုပ္ပကုသလေသု၊ တို့၌။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရူပကုသိုလ်လေးခု၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

လောကုတ္တရေသု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့တွင်။ 'တာဝ၊ စ္စာ။ ပဌမ-ဈာနိကော၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဝိညာဏော၊ မဂ်ဝိညာဉ်၌။ ပဌမ-ရူပါဝစရဝိညာဏော၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။) ဒုတိယ-ဈာနိကာဒိဘေဒေ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သည် အစရှိသည် အပြားရှိသော။ မဂ္ဂဝိညာဏော၊ ၌။ ဒုတိယရူပါဝစရဝိညာဏာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိ-တာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ စ၊ မရှိခြင်းသည်ရင်း။ [၉၇] နိယတဝိရတိတာ ၊ မြဲသောဝိရတိ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ လောကုတ္တရတာ စ၊ လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်သည်ရင်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ လေးပါးသော လောကုတ္တရာမဂ်ဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။ ဝေါ၊ သို့။ တာဝ၊ စ္စာ။ ကုသလာယေဝ၊ ကုသိုလ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ၢိရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ကုန်၏။

၄၇၇။ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စ္စာ။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်၌။ သခ်ၢိရာ၊ သခ်ၢိရတို့ကို။ ဝုဋ္ဌေန္တေ၊ ကုန်၏။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်တွင်။ ပဌမာကုသလသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာသော အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ နိယတာ၊ နိယတ ဖြစ်ကုန်သော။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော သခ်ၢိရတို့ဝင်း။ ယေဝါပနကာ၊ ယေဝါပနဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော သခ်ၢိရတို့ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တရသ၊ တဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သခ်ၢိရဘို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုသရုပ်အားဖြင့် လာသောသခ်ၢိရ, ယေဝါပန သခ်ၢိရတို့တွင်။ ဖဿော၊ ဝင်း။ပ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊

အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သောသခ်ါရတို့သည်။ ဤမေ တေရသ၊ ဤတဆဲ့ သုံးပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒေ၊ ၎င်း။ပ။ ဤတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဤမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၄၇၈။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သခ်ါရတို့၌။ (ဝစနတ္ထာဒီနိ၊ ဝစနတ္ထလက္ခဏာ စသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) နု ဟိရိယတိ၊ မရှက်တတ်၊ ဝါ၊ မစက်ဆုပ်တတ်။ ဤတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟိရိကော၊ မည်၏။ အဟိရိကဿ၊ မရှက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ တရားအပေါင်း၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အဟိရိကံ၊ အဖြစ်။ သြတ္တပ္ပံ၊ သြတ္တပ္ပသည်။ နု၊ မဟုတ်။ အနောတ္တပ္ပံ၊ မဟုတ်[1]။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဟိရိကံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့မှ။ အဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ၊ မ်ိုစက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဇ္ဇာလက္ခဏံ၊မရှက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏[2]။ အနောတ္တပ္ပံ၊ သည်။ တေဟေဝ၊ ထိုကာယဒုစရိုက် စသည် တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ အသာရဇ္ဇလက္ခဏံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုတ္တာသ-လက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဣဒေ၊ ဤအကုသလသခ်ါရ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရော ပန၊ ကိုကား။ ဟိရောတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တပဋိပက္ခ-ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ရသစသည်တို့၏ ပဋိပက္ခ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၉။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ (သမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) လုဘ္ဘန္တိ၊ တပ်မက်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ လုဘ္ဘတိ၊ တပ်မက်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ လုဘ္ဘနမတ္တမေဝ၊ တပ်မက်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဤတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောဘော၊ မည်၏။ တေန၊ ဖြင့်။ (သမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မုယ္ဟန္တိ၊ တွေဝေကုန်၏၊ ဝါ၊ မသိတတ်

---

[1] သြတ္တပ္ပ၏ ဆန့်ကျင်ဟက်တရားရ၏၊ နု သြတ္တပ္ပန္တိ သြတ္တပ္ပသ ပဋိပက္ခဘူတံ ဓမ္ম-မာဟ (ဋီ ၂၊ ၁၄၉)။ နု သြတ္တပ္ပတိတိ-ဟု ရှိသောပါဠိသည် ဋီကာနှင့်မညီ။ (ဆ-သံ-သော)

[2] အလဇ္ဇာ အဝိရိဠာ-ဟူသော ဋီကာ၌ ဝိရိဠာ-သည် လဇ္ဇာ-၏ ပရိယာယ ဖြစ်သည်၊ အမရကောသ၌ ဗြီဍာ, လဇ္ဇာ-ဟု ရှိ၏၊ အ-ကား ပဋိပက္ခဝိရဒ္ဓဝါစက။ (ဆ-သံ-သော)

ကုန်။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မုယ္ဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ မုယ္ဘနမတ္တမေဝ၊ တေ့ဝေခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ မည်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောဘော၊ သည်။ အာရုမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော၊ (ငါ၏ဥစ္စာ, ငါ့ဟာဟူ၍)အာရုံကို ကိုင်ခြင်း, စွဲလမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မက္ကဋာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက်နဲ့စေးကဲ့သို့ တည်း။ အဘိသင်္ဂရသော၊ အာရုံ၌ ရှေးရှု ကပ်ခြင်း, ငြိခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ တတ္ထကပါလေ၊ အိုးကင်းပူ၌။ ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်သော သားတစ်ကဲ့သို့တည်း။ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မစွန့်မလွှတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တေလဋ္ဌနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင်စွန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း။ သံယောဇနိယဓမ္မေသု၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံဖြစ်သော တရားတို့၌။ အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ သာယာဖွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ တဏှာနဒီဘာဝေန၊ တဏှာမြစ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဆုမာနော၊ စည်ပင်ပွါးစီး ကြီးမားလတ်သော်။ သီဃသောတာ၊ လျင်မြန်သောရေအယဉ်ရှိသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ (ပတိတံ၊ မိမိအပေါ်၌ ကျသောဝတ္ထုကို။) ဂဟေတ္ဝာ၊ ယူ၍။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့။ ဂစ္ဆတိ ဣဝ၊ သွားသကဲ့သို့။ (သတ္တော၊ တို့ကို။) ဂဟေတ္ဝာ၊ ၍။ အပါယမေဝ၊ အပါယ်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၈၀။ မောဟော၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အန္ဓဘာဝလက္ခဏော၊ (ဓမ္မသဘောကို မဖောက်မပြန် မမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော)ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အညာဏလက္ခဏော၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက် အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္ပဋိဝေဓရသော၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏၊ ဝါ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဇွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ကရ-ကျေ။) ဝါ၊ ကား။ အာရုမ္မဏ-သဘာဝစ္ဆာဒနရသော၊ အာရုံသဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္ဘာ-ပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မသင့်မလျော်သော အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အကျင့်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ အသင့်သိတတ်သော ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အန္ဓ-

ကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ပညာမျက်စိ ကန်း သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဥပဂတ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ သဗ္ဗာကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလန္တိ၊ အမြစ်အခြေဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၈။ တာယ၊ ဖြင့်။ (သမ္မယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆာ၊ မှားသော အားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှားယွင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ရှုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မိစ္ဆာ၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ သည်။ မိစ္ဆာ-ဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ အယောနိသောအဘိနိဝေသလက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယ လမ်းရိုးမမှန်သော ဥပဂတ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော သဘောအမှန်ကိုလွန်၍ တပါး သော နိစ္စ စသော) မမှန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မှားယွင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ အရိယာနံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို။ အဒဿနကာမတာဒီပဒဋ္ဌာနာ၊ မဖူးမြင်လိုသည်၏ အဖြစ် စသည်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ပရမံ၊ လွန်ကဲသော။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ အပြစ် ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

[၉၉] ၄၈၂။ ဥဒ္ဓတဘာဝေါ၊ တက်ကြွတုန်လှုပ်သော စိတ်၏အဖြစ် သည်၊ ဝါ၊ သမ္မယုတ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသည်။ အဝူပသမလက္ခဏံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါတာ-ဘိဃာတစလဇလံ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောရေကဲ့သို့တည်း။ အန-ဝဋ္ဌာနရသံ၊ ငြိမ်ဝပ်စွာမတည်တံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါတာဘိဃာတစလဇပဋ္ဌာ-ကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောတံခွန်ကုက္ကားကဲ့သို့တည်း။ ဘန္ဒတ္တ-ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပါသာဏာဘိဃာတသမုဒ္ဒတ-

ဘသ္ပံ ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့် ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် လွင့်တက်သော ပြာကဲ့သို့တည်း။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝူပသမေ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံ၌။ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဉ္ဇပ္ပထ) အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စိတ္တဝိက္ခေပေါတိ၊ စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝါ၊ စိတ်ကို အထူးထူးသောအာရုံ၌ ပစ်ချတတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသာ၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော ဖဿ, စေတနာစသော အကုသိုလ်သခ်ၢိရတို့ကို။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အကုသလဘာဝေါယေဝ စ၊ အကုသိုလ်အဖြစ်သည်သာလျှင်ရင်း။ အကုသလဘာဝေန၊ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လာမကတ္တာ၊ ရင်း။ ဧတေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်သခ်ၢိရတို့၏။ တေဟိ၊ ထိုကုသိုလ်သခ်ၢိရတို့မှ။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ဂဂဏ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တရသ သခ်ၢိရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ သော။ အကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣမေ သတ္တရသ သခ်ၢိရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ ပဌမအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ ဒုတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ တတ္ထ၊ ဤဒုတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ သသခ်ၢိရတာ စ၊ သသခ်ၢိရအဖြစ်သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတတာ စ၊ အနိယတအဖြစ်သည်ရင်း။ ဝိသေသော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးတို့တွင်။ ထိနတာ[1]၊ (အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ် ဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊

၁-အနုဿာဟနာဝသီဒနတာဝေန သံဟတဘာဝေါ ထိနံ၊ တေန ယောဂေတာ စိတ္တံ ထိနံ၊ တဿ ဘာဝေါ ထိနတာ-ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် ထိနနတာ-ဟုရှိသော ပါဋိမသင့်၊ ထိနတာ-ဟု နှ-တလုံးသာ သင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ပျင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ စိတ်၏မခံ့သော အဖြစ်သည်။ ထိနံ၊ မည်၏။ မိဒ္ဓနတာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အမှုဌ်မကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ မိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ အနုသ္သာဟနသံဟနတာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ အသတ္ထိဝိဃာ-တော စ၊ သတ္တိကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းခြင်းသည်ရင်း၊ ဝါ၊ သတ္တိကင်းသည်၏အဖြစ်, ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ ဣတိ အယံ၊ ကာ။ အတ္ထော၊ ထိနတာ, မိဒ္ဓတာပုဒ်တို့၏ ယထာဂ္ဂမဖြစ်သောအနက်တည်း။ ထိနဉ္စ၊ ထိနလည်း။ မိဒ္ဓဉ္စ၊ မိဒ္ဓလည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ထိနံ၊ သည်။ အနုသ္သာဟလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝိရိယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏[1]။ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဆုတ်နှစ်စေသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ သမ္ပယုဘ်တရားတို့၏ ဆုတ်နှစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ အကမ္မညတာလက္ခဏံ၊ အမှုဌ် မဇကောင်းသည်၏အဖြစ်, မခံ့သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ သြဒဟနရသံ၊ ဝိညာဉ်ဒွါရတို့ကို ပိတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏[2]။ လီနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကိုယူခြင်းဌ် တွန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကာ။စပလာယိကာနိဒ္ဒါ-ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မျက်လွှာတလှုပ်လှုပ် မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ် အိပ်မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥဘယံပိ၊ ထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးသည်လည်း။ အရတိဝိဇမ္ဘိကာ-ဒီသု၊ (အစ္စန်အနာဝေးဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းတို့ဌ်ရင်း လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟူဆိုအပ်သော သမထဝိပဿနာတို့ဌ်ရင်း) မမွေ့လျော်ခြင်း, ကိုယ်ဘဆန့်ကျင်ကျင် ရှိခြင်း, ပျင်းရိခြင်း စသည်တို့ဌ်။ အယောနိသောမန-

---

၁-ဝိရိယသ အာဝနောဒနံ ခိပနံ ဝိရိယာဝနောဒနံ၊ (ဋီ ၂၊ ၁၅၀) ဝိနောဒနလည်း ရှိ၏၊ အနက်ဘူသည်ပင်။ (ပြည်)

၂-သြနဟနရသံ-ရှိမှု သမ္ပယုတ္တဓမ္မဘို့ကို ဖွဲ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏—ပေး။ အဝ-ရှေးရှိသော ဓာ ဓာတ် ပိတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ အဝ-ရှေးရှိသော နဟ-ဓာတ်ကား ဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ သြနဟနံ ဝိညာဏဒ္ဒါရာနံ ပိဒဟနံ၊ သမ္ပယုတ္တာနံ ဗန္ဓနံ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာ၀တာရ ဋီကာဟူသော်လည်း ဓာတ်တခုနှင့် မဖြစ်သာ။ (ပြည်)

သိကၢရပဒဋ္ဌာန်၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

တတိယေန၊ တတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ပဌမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော သတ္တရသသခ်ၢိရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ; ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသောဌသသခ်ၢိရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝေဒိတမ္ဗာတိ ယောဇနာ။ သေ နယော သေသေသုပိ။) ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဇွေ၊ ဤတတိယ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ မာနော၊ သည်။ အနိယ-တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမာနု၏ အနိယတအဖြစ်သည်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ သော-မာနော၊ သည်။ ဥဏ္ဏတိလက္ခဏော၊ ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပဂ္ဂဟရသော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကေတုကမ္ယတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ်ထား၍ လွှားလိုသည်၏အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ဝါ၊ မြင့်သောတံခွန်ကဲ့သို့ အလွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်စသည်ကို ပြုလိုသော အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဥမ္မာဒေါ ဝိယ၊ သူရှုးကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရှုးခြင်းကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဒုတိယေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်သော သခ်ၢိရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ; ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝ-သေသာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှကြွင်းသော တဆဲ့ခြောက်ပါးသော သခ်ၢိရတို့သည်။ ။ပ။ ဝေဒိတမ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဇွောပိ၊ ဤစတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ သည်ရင်း။ အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ဇွောပိ စာတိ စသဒ္ဒေန ထိန-မိဒ္ဓံ အာကၡိပတိ။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော သခ်ၢိရတို့တွင်။ ပိတိ ; ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပိတိမှ ကြွင်းကုန်သော တဆဲ့ခြောတ်ပါးသော သခ်ၢိရတို့သည်။ ပဠုမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ တပါး။ ပဠုမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ (သမ္ပ-ယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။) ပန၊ အထူးကား။ ဇွော၊ ဤဆဋ္ဌဝိညာဉ်၌။ သသခ်ၢိရတာ

စ၊ သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတဘာဝေါ စ၊ သည်ရင်း။ ဝိသေ-သော၊ ၏။ သတ္တာမေန၊ နှင့်။ ပဠုမေ၊ ၌။ ဝုတ္တောသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တ္ထေ ပန၊ ၌ကား။ မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဌမေန၊ နှင့်။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ဝုတ္တောသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တ္ထောပိ၊ ၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ သည်ရင်း။ (စ-ဖြင့် ထိနမိဒ္ဓကိုရင်း။) အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိ-ယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ၌ရေတရပ် အပြီးတည်း။

၄၇၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒ္ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဒေါသမူလေသု၊ ဒေါသမူ ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စ္စာ။ ပဌမသမ္ပယုတ္တာ၊ ပဌမဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိယတာ၊ ကုန်သော။ သရူပေန၊ အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ကောဒသ၊ တို့ရင်း။ ယေဝါပနကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့ရင်း။ အနိယတာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ [၁၀၀] အဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးတို့တွင်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ပ။ မောဟော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ ဣမေ ကောဒသ၊ ဤတဆဲ့တပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆဠေါ၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣဿာ၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အနိယတာ၊ တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၇၅။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးသောသင်္ခါရတို့၌။ (ဝစနတ္ထောဒီနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တမမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒုဿန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ ဒုဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒုဿနမတ္တမေဝ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသော၊ မည်၏။ သော-ဒေါသော၊ သည်။ စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (စဏ္ဍိက္ကံ ကုဋ္ဌနံ၊ ဌီကာ။ တနည်း။) စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ပဟာတာသိဝိသော ဝိယ၊ လုံ့ကန်ဖြင့် ခတ်အပ်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့တည်း။ ဝိသပွန္နရသော၊ မိမိ၏ဖြစ်သော

အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အနိဋ္ဌရုပ်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ကိုယ်ကိုတုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော သမ္ဘတ္တိရသရှိ၏။ ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြားဆိပ်,မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနရသော၊ မိုရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ မိုရာကိုယ်အလုံးကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊ တောမီးကဲ့သို့တည်း။ ဒုဿနုပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိကိုရင်း, သူကိုရင်း ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားဟူ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ လဒ္ဓါကာသော၊ ရအပ်သောအခွင့်ရှိသော။ သပတ္တော ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့တည်း[1]။ အာဃာတဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော၊ ကိုးပါးသော အာဃာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိ-မုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[2]။

၄၇၆။ ဣဿာယနာ၊ ငြူစူခြင်းကို ပြုခြင်းသည်[3]။ ဣဿာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုဣဿာသည်။ ပရသမ္ပတ္တိနံ၊ သူစည်းစိမ်တို့ကို။ ဥဿူယနလက္ခဏာ၊ ငြူစူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို သူဘပါးစည်းစိမ်တို့၌သာလျှင်။ အနတိရတိရသာ၊ မမွေ့လျော်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တဒတာ၊ ထိုသူဘပါးစည်းစိမ်မှ။ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရှုစိမ့်ပဲ မျက်နှာလွှဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပရသမ္ပတ္တိ-ပဒဋ္ဌာနာ၊ သူဘပါးစည်းစိမ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ သံယောဇနန္တိ၊ သံယောဇဉ်ကြိုးတစင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၁-သူတပါးကား ပျက်စီးသည်လည်း ရှိ၏၊ မပျက်စီးသည်လည်း ရှိ၏၊ မိမိမူကား အယုတ်သားဖြင့် အဆင်းအားရှု ဖောက်ပြန်ခြင်း စသောအဖြစ်သို့ရောက်၍ စင်စစ်မချုတ် ပျက်စီးလေ၏။ ထိုကြောင့် ဒေါသကြီးသောသူသည် အိုင်းလွယ်သည်ဟု ကျမ်းဂန်ဆိုခဲ့ သည်။ သူတပါးကိုပစ်ခတ်ခြင်းငှါ လက်ဖြင့်ကိုင်ယူသောမစင်သည် မိမိကိုလက်ဦးလူးသကဲ့သို့ သူတပါးကား လူးသည်လည်း ရှိ၏၊ မလူးသည်လည်း ရှိကောင်း၏။ (ပြည်)

၂-အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ပုပ်သည် အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ် စက်ဆုပ်အပ်သကဲ့သို့ သုံးဆောင်သောကာလ, အကျိုးပေးရာကာလတို့၌ စင်စစ်အနိဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသကို အလိုမလိုက်၊ အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ်, စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြတော်မူသည်။ (ပြည်)

၃-ဣဿာယ ကရဏံ ဣဿာယနာ၊ နာမဓာတ် ဣပစ္စည်း, ယုပစ္စည်း။ (ပြည်)

၄၇၇။ မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ မစ္ဆရိယံ၊ မည်၏[1]။ တံ၊ ထိုမစ္ဆရိယသည်။ လဒ္ဓါနံ ဝါ၊ ရအပ်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လဘိတဗ္ဗာနံ ဝါ၊ ရအပ်ဆဲ ရအပ်လတ္တံ့မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ သမ္ပတ္တိနံ၊ စည်းစိမ်တို့ကို။ နိဂူဟနလက္ခဏံ၊ လျှို့ဝှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တာသံယေဝ၊ ထိုမိမိစည်းစိမ်တို့၏သာလျှင်။ ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝအကွမနရသံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ကော်စနုပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သူတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်ကို မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာဖြင့်) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကဋ္ဌကဠုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏[2]၊ ဝါ၊ မသာယာ မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာ, ဆင်းရဲသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏[3]။ ဝါ၊ ယောက်မဖျားဖြင့်ယူ၍ ဆိတ်ဆွန်းဆိတ်ဆွန်းသာ ပူဇော်ပေးကမ်းတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော စင်စစ် စည်းနဲ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏[4]။ အတ္တသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ၊ အာဝါသစသော မိမိစည်းစိမ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဝိရူပဘာဝေါ၊ မလှသောအဖြစ်တည်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၇၈။ ကုစ္ဆိတံ၊ ရှံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော။ ကတံ၊ ဒုစရိုက်အမှုသည်။ ကုကတံ၊ မည်၏။ ဟသ၊ ရှံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော ဒုစရိုက်, သုစရိုက်အမှုကို

၁-နိရုတ္တိနည်းဖြင့်ကား မာ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ အညေသံ ဟောတု မယှမေဝ ဟောတု၏ မစ္ဆရိယံ၊ ပြု။ (ပြည်)

၂-ကဋ္ဌကာကာရဂတိ ကဋ္ဌကဠုကတာ။ ဋီ ၁၅၂။ ကဋ္ဌက-သဒ္ဒါသည် ကေန'မ္ပေါ-ကဋ္ဌကပ္ပလော-ဟူသော ဒခိဝါဟနဇာတ်၌ အခါးကိုဟောသည်။ ကြိုကဋ္ဌကော-စသည်၌ အစပ်ကို ဟောသည်။ (ပြည်)

၃-ကဋ္ဌကသဒ္ဒေါ ဟေဋ္ဌာ အသာတဋ္ဌော၊ ဒုက္ခဋ္ဌော ဝါ၊ အဋ္ဌကသဒ္ဒေါ ဂတ္ဗဋ္ဌော။ မဒုသာရ။ (ပြည်)

၄-ကဋ္ဌကဠုကတာ ဝုစ္စတိ ကဋ္ဌဠုဂါဟော၊ အဘိ ၁၊ ၄၀၇ အဋ္ဌသာလိနီ။ ဤ၌ ကဋ္ဌက-သဒ္ဒါသည် ယောက်မဟော၊ အဋ္ဌ-ဓာတ်သည် ဗုဒ္ဓံ အဋ္ဌတိ-၌ကဲ့သို့ ပူဇော်အနက်ဟော။ ဓာတုန်- မကျေ။ (ပြည်)

အာရုံပြု၍ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏ ။ တံ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်။ ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက်၌ အဖန်တလဲလဲ ပူပန်စေခြင်း, နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကတာ-ကတာနုသောစနရသံ၊ ပြုကျင့်မိ,လွန်ကျူးမိသော ဒုစရိုက်, မပြုမိမကျင့်မိသော သုစရိုက်တရားကို အဖန်တလဲလဲလျှောက်၍ အောက်မေ့စိုးရိမ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်နှလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ကတာကတပဒဋ္ဌာနံ၊ ကတဒုစရိုက်, အကတသုစရိုက်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဒါသမံ့ ဝိယ၊ ကျွန်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသာ၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော သခ်ၢါရတို့သည်။ ဝုတ္တပကာရာ-ယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ၌ တရပ်အပြီးတည်း။

ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ အဋ္ဌာရသ သခ်ၢါရာ၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌမေန၊ သော။ ဒေါသမူလေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတပ္ပာ၊ ကုန်၏။ ပဋ္ဌမေန၊ ပဋ္ဌမဒေါသမူနှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။

---

၁ ပြုမိလွန်ကျူးမိသောဒုစရိုက်,မပြုမကျင့်မိသောသုစရိုက်အမှုသည် ရှိုးရှားစက်ဆုပ်အပ်သောကြောင့် ကုကတမည်ရင်းတည်း။ ထိုအမှုကိုအာရုံပြု၍ သူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ်ရှိုးဖွယ် အပါယ်လားကြောင်း ဤသည် ဤသည် မဒုကာင်းမှုဒုစရိုက်ကို ငါပြုမိလေသည်၊ ခက်စွဟု နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်, သင်္ဂဟောကွဲကို ရှုခြင်း၏အကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဤသည်ဤသည် သုစရိုက်တရားကို ငါမပြုမိ, မကျင့်မိလေ၊ ငါ့အား သေခါနီး အခါ ဘိရတ္တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော တစိုးတစိသော သုစရိုက်တရား မရှိသည်ကား ခက်စွ ငါ့ကိုယ်ဟု နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်း ပဝတ်ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်သည် ပဘဝိကသိဏမည်သကဲ့သို့ ကာရဏူပစာအားဖြင့် ကုကတမည်သတည်း။ ထို ကုကတမည်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကြောင့် သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စသေတသိက်သည် ကုက္ကုစ္စမည်၏ ဟူလိုသည်။ မပြုမိသေးသော သုစရိုက်အမှုသည် မပြုသေးပဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ကုကတမည်လေသနည်း ဟူမူကား-လောကဓ္ဓ သူတော်တို့၏ ပြုအပ်ပြုသင့်သောကောင်းမှုကို မပြုမိသော သူတို့သည် တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော ကောင်းမှုကို ငါမပြုမိပါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှု ဖြစ်ခဲ့၏တကား ဟု ပြုသင့်ကျင့်သင့်လျက် မပြုမိမကျင့်မိသော ကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှုဟု ခေါ်ဝေါ်ကြရကား လောကဝေါဟာရအားလျော်စွာ နှစ်, လ, နေ့ရက်လွန်၍ မပြုမိ မကျင့်မိသော သုစရိုက်အမှုသည်လည်း ကုကတမည်လေသတည်း၊ လောကဝေါဟာရဝိသယော၊ သဒ္ဒေါ နေကန္တပရမတ္ထကော-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် လျော်စွာ သဒ္ဒါဟူက လောကဝေါဟာရ အရာသာဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ သမ္မ-ယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ သသင်္ခါရတာ စ၊ သည်ရင်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတ,ဣဿာစသည်တို့၌။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ဘဝေါ စ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်ရင်း။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ဌ၀ဋ္ဌ။ ဒ္ဒီသု၊ ကုန်သော။ မောဟမူလေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၀၊ စ္စာ။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေန၊ ယုတ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဖဿော၊ ရင်း။ပ။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ကေဋ္ဌတာ၊ ရင်း။ပ။ [၁၀၁] ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဠေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ကောဒသ၊ သင်္ခါရတို့ရင်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ရင်း။ မနသိကာရော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေ၀ါပနကာ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဒေ စ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ စိတ္တဋ္ဌိတိတိ၊ ကား။ ပ၀တ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ခဏဋ္ဌိမျှသာတည်း။ (မတ္တ-ဖြင့် သန္ဓာနဋ္ဌိတိကို စင်စေ သတည်း။) ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်းသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ (တနည်း။) ပ၀တ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏ပ၀တ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဋ္ဌိတိမျှသာ တည်း။ (မဂ္ဂင်္ဂါဒိဘာ၀ံ၊ သို့။ နု ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိမောက္ခ၀ိရဟတော၊ တည်း[1]။) စိကိစ္ဆာ၊ ဉာဏ်ဟူသောကုစားခြင်းမှ[2]။ ဝိဂတာ၊ ကင်းသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ မည်၏။ သာ-ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ သံသယလက္ခဏာ၊ ယုံမှားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ၀ါ၊ ဤသို့လေလော,ဤသို့မဟုတ်လေလော ဤသို့စသည်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရှေ့သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကမ္မနရသာ၊ အထူး ထူးသောအာရုံ၌ စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိစ္စယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော နှလုံးနှစ်ခွကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ၀ါ ကား။ အနေကံသဂ္ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၌ ကေန်မဟုတ် အထူးထူးသော သဘောကိုယူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။

---

[1] ပ၀တ္တိဋ္ဌိတိမတ္တောတိ စေတသော ပ၀တ္တိသင်္ခါတော ဋ္ဌိတိမတ္တော၊ နု မဂ္ဂင်္ဂါဒိဘာ၀ံ ဂစ္ဆတိ အဓိမောက္ခ၀ိရဟတောတိ အတ္ထော။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)

[2] ၂-နိဿက္ကတ္ထေ ပစ္စတ္တ၀စနံ။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)

အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနာ၊ ၏။ ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောတရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ သေသာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြင်းသော ဒ္ဒါဒသသင်္ခါရတို့သည်။ ဝုတ္တပကာရာယေव၊ သာလျှင်တည်း။

ဥဒ္ဓစ္စသမ္မယုတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္မယုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ သေသာ၊ ကုန်သော။ ဒ္ဒါဒသ၊ တို့သည်။ (သမ္မယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဣတ္ထေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသမ္မယုတ်၌။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဓိမောက္ခေ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ၏။ တေန၊ ထို အဓိမောက္ခနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ တေရသေव၊ သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓိမောက္ခသဗ္ဘာဝတော၊ အဓိမောက္ခထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝတရော၊ သာ၍အားရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣတ္ထေ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသမ္မယုတ်ဝိညာဉ်၌။ ယံ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ (ဥပဋ္ဌိတေ၊ ၏။) တံ-ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ သရူပေနေव၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ ၏။ အဓိမောက္ခမနသိကာရာ၊ တို့သည်။ ယေဝါပနက-ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးသတ်။ ဧဝံ၊ သို့။ အကုသလသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၉၁။ အဗျာကတေသု၊ သင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိပါကအဗျာ-ကတာ၊ တို့သည်။ အဟေတုကသဟေတုကဘေဒတော၊ အဟိတ်သဟိတ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ အဟေတုက-ဝိပါကဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ ကုသလ-ဝိပါက်, အကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ပ။စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ယေဝါပနကော၊ သော။ မနသိကာရောယေဝ၊ သာလျှင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏသမ္မယုတ္တာပိ၊ ကာယ-ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ဧတေယေဝ ပဌ၊ ထိုငါးပါးတို့

သာလျှင်တည်း။ ဥဘယဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ နှစ်ပါးသော ကုသလ ဝိပါက်, အကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်နှင့်။ (သမ္မယုတ္တာ၊ တို့သည်။) ဧတေ ဧဝ၊ ထိုငါးပါးတို့ရင်း။ ဗိတက္ကဝိစာရာဓိမောက္ခာ စ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တိဝိဓောယပိ၊ သော။ အဟေတုက-မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ (သမ္မယုတ္တာ၊ တို့သည်။) တထာ၊ ထို အတူ ရှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဇ္ဇော၊ ဤသုံးပါးတို့တွင်။ ယာ သောမနဿသဟဂတာ၊ အကြင်သောမနဿသဟဂုတ် သန္ဓိရဏသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ၊ ထိုသောမနဿသဟဂုတ် သန္ဓိရဏ အဟိတ် မနော-ဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပိတိ၊ သည်။ အဓိကာ၊ လွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကဝိပါကဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကာမာဝစရဝိပါကသမ္မယုတ္တာ၊ ရှစ်ပါးသောကာမာဝစရ ဝိပါက်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မယုတ္တာသင်္ခါရသဒိသာယေव၊ သမ္မယုတ္တသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ အနိယတေသု၊ တို့တွင်။ ယာ တာ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ သန္ဓိ၊ ကုန်၏။ တာ၊ ထိုကရုဏာ, မုဒိတာတို့သည်။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ နု သန္ဓိ၊ ကုန်။ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကား။ ကာမာဝစရဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ စင်စစ် ပရိတ္တတရား လျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နု သန္ဓိ၊ ကုန်။ ကေဝလဋ္ဌ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်သာ။ နု သန္ဓိ၊ မရှိကုန်သည်။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝိရတိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ နု သန္ဓိ၊ ကုန်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဋ္ဌ သိက္ခာပဒါ ကုသလာယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ထိုပါဠိဖြင့် လောကိယဝိပါကေသု ဝိရတိ-ယော နု သန္ဓိ-ဟူပြု၏။)

[၁၀၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရအရူပါဝစရလောကုတ္တရဝိပါက-ဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ တေသံ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကဝိညာဏာနံ၊

တ္ဆိ၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသခ်ၢိရေဟိ၊ တ္ဆိန္ဒင့်။ သဒိသာ ဧ၀၊ တ္ဆ ကုန်သည်သာတည်း။

၄၉၂။ ကိရိယဗျာကတာပိ၊ ကြိယာအဗျာကတသခ်ၢိရတ္ဆိသည်လည်း။ အဟေတုကသဟေတုကဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တ္ဆိ တ္ဒင်။ အဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ၢိရတ္ဆိသည်။ အဟေ-တုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ စ အဟေတုကကိရိယသခ်ၢိရာ၊ တ္ဆိသည်ကား။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတုအဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဒယသမ္ပယုတ္တေ-ဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သခ်ၢိရတ္ဆိန္ဒင့်။ သမာနာ၊ 'ကုန်၏'။ ပန၊ ရသင့်သောအထူးကို ဆိုဦးအုံ့။ မနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဒယေ၊ မနောဝိညာဏ-ဓာတ်နှစ်ပါးခ္ဍ။ ဝိရိယံ၊ သည်။ အဓိကံ၊ ၏။ ဗီရိယသဗ္ဗာ၀တော၊ ဝီရိယ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်သို့ရောက်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[1]။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဣတ္ထ၊ ဤအဟေတုကကြိယာသခ်ၢိရခ္ဍ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ၢိရတ္ဆိ သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသခ်ၢိရတ္ဆိတ္ဒင်။ ဟာ၀၊ စ္ဒာ။ အဋ္ဌကာမာ၀စရကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ၢိရတ္ဆိသည်။ ဝိရတိယော၊ တ္ဆိကို။ ဌပေတ္ဒာ၊ ၍။ အဋ္ဌဟိ ကာမာ၀စရကုသလေဟိ၊ တ္ဆိန္ဒင့်။ သမ္ပယုတ္တာသခ်ၢိရသဒိသာ၊ သမ္ပယုတ်သခ်ၢိရတ္ဆိန္ဒင့်တူကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအုံ့။ ရူပါ၀စရာရူပါ၀စရကိရိယသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ၢိရတ္ဆိသည်။ သမ္ဘာ၀ကာရေနာပိ၊ ဓမ္မအားဖြင့်ရင်း, ဒဿနအားဖြင့်ရင်း, ပ၀တ္တိအာကာရ အားဖြင့်ရင်း, အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ရင်း။ တေသံ၊ ထိုရူပါ-

---

၁-ထို ကြိယာသခ်ၢိရတ္ဆိတွင် အဟိတ်ကြိယာမနောဓာတ်သမ္ပယုတ်သခ်ၢိရတ္ဆိသည် ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ် သမ္ပယုတ်သခ်ၢိရတ္ဆိန္ဒင့် တူကုန်၏။ ဟသိတုပ္ပါဒ်သမ္ပယုတ် သခ်ၢိရတ္ဆိသည် သောမနဿသဟဂတသန္ဓိရဏသမ္ပယုတ္တသခ်ၢိရတ္ဆိန္ဒင့် တူကုန်၏။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန-သမ္ပယုတ်သခ်ၢိရတ္ဆိသည် ဥပေက္ခာသဟဂတသန္ဓိရဏသမ္ပယုတ်သခ်ၢိရတ္ဆိန္ဒင့် တူကုန်၏။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ကုသလာ။ပ။ သမာနာ-ဟူ၍မိန့်၍ ထိုဝိညာဉ်တို့မှ ရသင့်သော ဝိသေသကိုပြခြင်းငှါ မနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဒယေ ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဗိုလ်ဟူသည် ဝီရိယအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို နှလုံးထား၍ ဤစကားကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ဝစရ အရှုပါဝစရကြိယာတို့၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသဒ္ဒါသာယော၀၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤခန္ဓာအပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အဗျာကတာပိ သင်္ခါရာ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဣဒံ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဣဒံ၊ ဤကထာမုခသည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ-နယေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ တည်း။

အတီတာဒိဝိဘာဂကထာ

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဧဝံ ခန္ဓာ ဝိတ္ထာရိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။) ယံကိဉ္စိ ရူပံ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့တော်မူအပ်ကုန်၏။

[ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ သြဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ဒူရေ ဝါ၊ အကြင်ဒူရရှိပ်သည်ရင်း။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်သန္တိကရှိပ်သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုတဆဲ့တပါးသော သြကာသ၌ ပြအပ်သော အလုံးစုံသောရူပ်ကို။ ကေဒ္ဓံ၊ ရှုဖွယ်လက္ခဏာတခု၌ တပေါင်းတည်း ပြု၍။ အဘိသံယူဟိတ္ဝာ၊ ရုံးစု၍။ အဘိသံခိပိတ္ဝာ၊ ချုံး၍။ အယံ သဒ္ဒေါ၊ ဤအတိတ်စသော တဆဲ့တပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ရူပဖွယ်လက္ခဏာအားဖြင့် တချက်ဘည်းပေါင်းစုရုံးချဉ်းအပ်သော သဘောတရားအလုံးစုံကို၊ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရုပ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ အတီသံခိ-

ပိတ္ဘာ၊ ချုံးရ။ အယံ သမ္ဘော၊ ဤ(အတိတ်စသော) တဆဲ့တပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တချက်တည်း ပေါင်းစုရုံးချဉ်းအပ်သော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဉ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ယံကိဉ္စိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အနဝသေသ-ပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းကျုံးသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ကုန်စေသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ ချက်ကုန်ရှိမဲ့ ပိုက်စိပ်သဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူသောစကားတည်း။ ရူပန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အတိပ္ပသင်္ဂဠိယမနံ၊ အလို ရှိအပ်သော ရူပ်ဟူသော အနက်ကိုလွန်၍ အနက်တပါး လျှဉ်းပါးသည်ကို နစ်စေသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ မြစ်သောစကားတည်း၊ ဝါ၊ ယံကိဉ္စိအရသည် နပုံသကဖြင့် ညွှန်းထိုက်သမျှ ရှိမဲ့သရွေ့မဟုတ် ရူပ်သာဟူ၍ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း[1]။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဒဒ္ဓယေနာပိ၊ ယံကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ် ရူပံ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းဖြင့်လည်း[2]။ ရူပဿ၊ ရူပ်ကို။ အနဝ-သေသပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ယံကိဉ္စိ-၌ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်၊ ကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ်သည် ဧကစ္စံ-ဟူသောပုဒ်နှင့် အနက်ဘူသည်ဖြင့်၎ပကာရဝေဘူးအားကိုးကို သုံးသပ်၍ အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်၊ ယံ-ဟူသော, ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးတို့ဖြင့်လည်း စိန္တော ကာ ဂေါ စ ကိံ သဒ္ဒေါ၊ အပ္ပကဘူသ ဝါစကော။ ယကာဒုယုဒ္ဓော အာဒိ၌ သကလတ္ထသ ဝါစကော။ အယာဒိ စ အစိန္တော စ၊ ပစ္စာဧောတကသည်ကော ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ နပုံးလိင်ဖြင့် ပြုခြင်းငါးဘိုက်ကော အလုံးခုံကိုနှ ၍ သင်္ဂြိဟ်သည်။ ထိုးပုံး လိင်ဖြင့် ပြုခြင်းငါးထိုက်သော အနက်တပါးတို့၌လည်း လုဉ်းပါးလသောကြောင့် ရူပ်-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ထိုပသင်္ဂဠိကို နှစ်စေသည်း ဝါ၊ မြှုပ်သည်။ ဤကြောင့် ဇပုဒ်ပုဒ်ကိုသာ မဟောမူ၍ နှစ်ပုဒ်လုံးကို ဘုရားဟောတော်မူရသည် ဟူလိုသော်။ တဿ အစိမ္ပေတဿ အတိစ္ဆ ပဝတ္တိတော အတိပ္ပသင်္ဂဠိ နိယမဒုတ္ထံ ရူပန္တိ အာဟ။ (မူလဋီကာ။) နိယမဒုတ္ထန္တိ နိဝတ္ထနတ္ထံ။ (အနု။) နိယမနတ္ထန္တိ နိ၁ါရဏတ္ထံ၊ (မဝု။) ယံကိဉ္စိ ရူပ်-ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့၏ အသီးအသီးသောအနက်ကို ဆိုပြု၊ နှစ်ပါးစုံပြင်ကား အဘယ်ဟူသောအထူးကို ပြုအပ်သနည်း စုဝ်ရှိရကား ဧဝံ ပဒဒ္ဓယေနာပိ-ဝသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၂ ပဒဒ္ဓယေနာပိ-၌ ပိ-ကား သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော။ ယံ-တပုဒ် ကိဉ္စိ-တပုဒ် ရူပ်-ဘပုဒ်ဖြစ်၍ ပဒတ္ထ-ယေန-ဆိုသင့်တုံလျက် အဘယ်ကြောင့် ပဒဒ္ဓယေန-ဆိုသနည်း စုဝ်ရှိရကား ယံကိဉ္စိတိ သနိ-ပါတ် ယံ-သဒ္ဒံ ကိ-သဒ္ဒဉ္စ အနိယမေဂေတ္ထဒီပနဝသေန ဧကံ ပဒန္တိ ဂဟေတ္တာ ပဒဒ္ဓယေနာပိတိ ဝုတ္တံ။ (မူလဋီကာ။) ယံကိဉ္စိတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်ဌ။ ယံသဒ္ဒဉ္စ၊ ယံသဒ္ဒါကိုဆုံး။ သနိပါတံ၊ စနိပါတ်

အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောင်မှ။ အသ-ရူပဿ၊ ၏။ [၁၀၃] အတိတာဒိနာ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ (အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နန္တိ-အာဒိနာ၊ ဖြင့်။) အာရဘတိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့ကား။ အတီတံ၊ အတိတ်တည်း။ ကိဉ္စိ၊ ကား။ အနာဂတာဒိဘေဒံ၊ အနာဂတ်စသည် အပြားရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၉၄။ တတ္ထ၊ ထိုရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ရူပံ၊ သည်။ အဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏဝသေန၊ ခဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုခ၊ လေးပါးအဖိုဖြင့်။ အတီတံ နာမ၊ မည်သ‌ည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအတူလေးပါးသော အဖိုဖြင့်။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဒ္ဓါနဝသေန၊ အဓွန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကေသ၊ တဦးသောသတ္တဝါ၏။ ကေသို့ ဘဝေ၊ တခုသောဘဝ‌ဌ‌ာ။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး‌ဌ‌ာ။ (ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးသော ရူပ်သည်။) အတီတံ၊ မည်၏။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ‌ဌ‌ာ။ (ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရူပ်သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဥဘိန္နံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား‌ဌ‌ာ။ (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲရူပ်သည်။) ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။

သန္တတိဝသေန၊ ရှေနောက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဘာဝကေ-ဉတုသမုဋ္ဌာနံ၊ တူသောအဖိုရှိသော တခုသောအခြင်းအရာရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရူပ်သည်ရင်း။ (သဘာဝ) ကောဟာရသမုဋ္ဌာနဉ္စ၊

နှင့်တကွသော။ ကိ ဝဒ္ဓ၊ ကိ သဒ္ဓါ ကိုရင်း။ အနိယမကဘွဲ့ပနဝသေန၊ အနိယမ‌ဖြစ်သော အနက်တပါးတည်းကိုသာ ပြသည်နှင့် အဓွန်းအားဖြင့်။ ကေ ပဒန္တိ၊ တပုဒ်တည်းဟူ၏။ ဂဟေ-တွာ၊ ၍။ ပဒဒ္ဒယေနာပိ တိ၊ ဟူ၏။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ॥ဤသို့ ဌီကာပါဌ်ကို အနက်သမ္ဗန်း။ ॥ အခိပ္ပါယ်ကား ယံ-တဟုဒ် ကိဉ္စိ-တဟုဒ်ပင်ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အနိယမအနက် တပါးကိုသာ ပြသောကြောင့် ယံကိဉ္စိ-ကိုဘဟုဒ်တည်းယူ၍ ရူပံ-တပုဒ်ဖြစ်ရကား ပဒဒ္ဒယေန-ဆိုပါသည် ဟူလိုသည်။ ॥သနိပါဘံ-ကား ယဆာသလာဘနည်း၊ သက္ခရကဿသိကမ္မံ မစ္ဆဂုမ္ဗမ္မံ စရန္တမ္မံ တိဋ္ဌန္တမ္မံ ပဿတိ-ကဲ့သို့။ (ပြည်)

တူသောအဖို့ရှိသော တခုသော အခြင်းအရာရှိသော အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်ငင်း။ ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သည် နောက်၌ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝိသဘာဂ-ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ (ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရ-သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ စိတ္တဇံ၊ စိတ္တဇရုပ်သည်။ ဧကဝီထि-ဧကဇဝနကေသမာပတ္တိသမုဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဉ္စဒ္ဒါရဝီထိ တခုသော မနောဒ္ဒါရဇောဝီထိ တခုသောသမာပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏။ ပါဠိယေဏ္ဏံ၊ အသီးတခုဖြစ်သော။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ အတီတာ-ဒိဘေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ တေသညေဝ-ဥတုအာဟာရစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်, အာဟာရသမုဋ္ဌာန်, စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဥပဏ္ဍမ္ဘကဝသေန၊ ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေ သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏။ အတီတာဒိ-ဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သမယဝသေန၊ သမယ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသာယန္ဟ-ရတ္တိန္ဒိဝါသု၊ တခုသောမုဟုတ္တာ နံနက်အဖို့ ညနေအဖို့ ညဉ့် နေ့ အစရှိကုန်သော။ သမယေသု၊ သမယတို့၌။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ တံ သမယံ၊ ဧကမုဟုတ္တာစသော ထိုသို့သမယရှိသော ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။

၁-သဘာဝါ ကောကာဒေါ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ တေသောတိ သဘာဝကေဥတုသမုဋ္ဌာနံ။ သီတသည် သီတ၏ သဘာဝတည်း၊ ဥဏှသည် ဥဏှ၏ သဘာဝတည်း။ ယင်းသဘာဝ ဖြစ်သော သီတဥဏှသည် ပုဗ္ဗာပရဘာဝဖြင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဘာယယ်ဆို၍ ဖြစ်၍ ဧက-ဥတုသမုဋ္ဌာနံ ဆိုအပ်သနည်းဟူ၏-ယံ ပန သီတံ ဥဏှံ ဝါ သရီရေ ဘန္ဓိပတိတံ သန္တာနဝသေန ပဝတ္တမာနံ အန္တနံ အနမိကံ ကောကာရံ၊ တံ ကောတိ ဝုဗ္ဗတိ။ ဣဒါနိ။ သဘာဝ-ဟူပြီး၍ အဘယ်ကြောင့် ဧက-သဒ္ဒါကိုပြုသနည်း ? သဘာဝဥတုနော အနေကတ္တာ ကေဝ္ဌဟာဏံ ကတံ။ ဝုင်း။ (ပြည့်)

ခဏဝသေန၊ ခဏ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒါဒိခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဥပါဒ်စသောခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သောရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏတ္တယသို့ရောက်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ (တတော၊ ထိုခဏတ္တ-ယပရိယာပန္နမှ။) ပစ္ဆာ၊ ၌။ (အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ခဏတ္တယကို လွန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အတီတံ၊ မည်၏။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ အတိက္ကန္တ-ဟေတုပစ္စယကိစ္စံ၊ လွန်ပြီးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ အတီတံ၊ မည်၏။ နိဋ္ဌိတဟေတုကိစ္စံ၊ ပြီးပြီးသော ဟေတုကိစ္စရှိသော။ အနိဋ္ဌိတပစ္စယကိစ္စံ၊ မပြီးသေးသောပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ဥဘယကိစ္စံ၊ နှစ်ပါးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စသို့။ အသမ္ပတ္တံ၊ မ‌ရောက်သေးသော ရုပ်သည်။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သကိစ္စက္ခ-ဏေ၊ မိမိ၏ကိစ္စကို ပြုဆဲခဏ၌။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သောခဏ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဣဏ္ဍ၊ ဤအတီတတိုက်၌။ ခဏာဒိကထာဝ၊ ခဏကထာ ကိစ္စကထာသည်သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချကထာမည်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော အဒ္ဓါသန္ဓ-တိသမယကထာဘို့သည်။ သပရိယာယာ၊ သပရိယာယကထာမည်ကုန်၏။

၄၉၅။ အဋ္ဌတ္ဘဗဟိဒ္ဓါဘေဒေါ၊ အဋ္ဌဘဗဟိဒ္ဓအပြားသည်။ ဝုတ္တ-နယော ဧဝ၊ လျှင်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တနည်း၌။ နိယကစ္ဆတ္တမ္ပိ၊ နိယကအဋ္ဌတ္ထကိုလည်း။ အဋ္ဌတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရပုဂ္ဂလိကမ္ပိ စ၊ တပါးပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ၏။ သြဠာရိကသုခုမဘေဒေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝ၊ တည်း။

၄၉၆။ ဟီနပဏီတဘေဒေါ၊ ဟီနပဏီတအပြားကို။ ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ နိပ္ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) (အခ္ခိုစာ၌ ဒုဝိဓော-ရှိ၏၊ ဣဏ္ဍကာမလာ။) တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အကနိဋ္ဌာနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်အောက်။ သုဒဿီနံ၊ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဟီနံ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ သုဒဿာနံ၊ သုဒဿာဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်ထက်။ ပဏီတံ၊ မြတ်၏။ ဝေါ၊ ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နရကသတ္တာနံ၊ ငရဲသတ္တဝါ

တို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။ ဟီနပဏီတတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာယတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ယတ္ထ ယသ္မိं ရူပေ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကံ၊ သော။ (ဝိညာဏံ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဟီနံ၊ ၏။ (ယတ္ထ ရူပေ ကုသလဝိပါကံ ဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပဏီတံ။ ယောဇနာ။)

[၁၀၄] ဒုရေသန္တိကေတိ ဣဒမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တနယမေव၊ တည်း။ အပိစ၊ လည်း။ သြကာသတောပိ၊ သြကာသအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုရဒုက်၌။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဒုရသန္တိကတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၉၃။ တဒေကဇ္ဈံ အဘိသံယူဟိတ္ဝာ အဘိသံခိပိတ္ဝာတိ၊ ကား။ အတီတာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ရူပံ၊ ကို။ ရူပဉနလက္ခဏသခ်ါတေ၊ ရူပဉနလက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သော။ ဧကဝိဓဘာဝေ၊ တခုသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ရာသိံ ကတ္ဝာ၊ အစုပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတဒေကဇ္ဈံ-စသော ဝါကျ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤတဒေကဇ္ဈံ-စသော ဝါကျဖြင့်။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပဉနလက္ခဏော၊ ၌။ ရာသိဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညော၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓော နာမ၊ မည်သည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။

၄၉၄။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဒဿိတံ ယထာ စ၊ ပြအပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာစသည်တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒယိတလက္ခဏာဒီသုပိ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ စသည်တို့၌လည်း။ ရာသိဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ဆောင်၍ သမ္ဗန်အပ်၏)။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ ဝေဒနာ-ဒီဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော နာမ၊ မည်ကုန်သည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိကုန်။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဣတ္ထ၊ ဤဝေဒနာကွန္ဒာနိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဝေဒနကွန္ဒာစသည်တို့တည်။ အတီတာဒီဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်ကို ဝေဘန်ရာ၌။ သန္တတိဝသေန စ၊ ရှေနောက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ခဏာဒိ-ဝသေန စ၊ ခဏကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ အတီတာ-နာဂတပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတပ္ပေါ၊ ၏။ ။တတ္ထ၊ ထို သန္တတိ-ခဏစသည်တို့တည်။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကေဝိထိကေဇဝနကေသမာပတ္တိ-ပရိယာပန္နာ စ၊ တခုသောပဋ္ဌာဒ္ဒါရဝိထိ တခုသောမနောဒ္ဒါရဝိထိ တကြိမ်သောသမာပတ်၌အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာသည်ရင်း။ ကေဝိဓဝိသယသမာ-ယောဂပ္ပဝတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသောအဆင်းတော် တရားသံအစရှိသော)တခုသောအဖိုရှိသောအာရုံ၌ သဒ္ဓါစသည်နှင့်တကွ ယှဉ်သောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်ရင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ ခဏာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နာ စ၊ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗန္တာ-ပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္နမ်ား ရှေအဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်သော အတိဟ်အနာဂတ်၏ အလယ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စကို။ ကုရုမာနာ စ၊ ပြုဆဲလည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒေဘေါ၊ ကို။ နိယကဇ္ဈတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိ-တပ္ပေါ၊ ၏။

၁-ဤဒေသနာတွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ရင်း ဤနိဿယ၌ရင်း "တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတာ ပစ္ဆာ အတီတာ" ဟု ပါ၌မှန်ရှိသင့်၏။ အကြောင်းမူကား ရှေးစာမျက်နှာ၌ "ခဏဝသေန ဥပ္ပါဒါဒိဧကတ္တယပရိယာပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ၊ ပစ္ဆာ အတီတံ" ဟူသော ပါဠိမှန်နှင့် ညီညီသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ ပုန်ပေ၏ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲပစ္စုပ္ပန်မှ ရှေးကာလဟူသည် ခဏတ္တယသို့ ရောက်သေးမီကာလဖြစ်၍ ထိုကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ရောက်ရန် အသင့်ရှိသောတရားသည် အနာဂတ်သာတည်း၊ အတိတ်မဟုတ်ပေ။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလဟူသည်မှာလည်း ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ လွန်ပြီးသောကာလဖြစ်၍ ထိုကာလသို့ ရောက်သောတရားသည် အတိတ်သာတည်း၊ အနာဂတ်မဟုတ်ပေ။ ထိုကြောင့် ဤအာဂုတ်၌ "ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္န-၏ ရှေအဖို့ နောက်အဖို့ဖြစ်သော အနာဂတ် အတိတ်တို့၏ အလယ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏-ဟု အနုက်မှန် ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၉၉။ သြဠာရိကသုခုမတောဒေါ၊ ကိုး။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္မန္ဓော။ အကုသလာ ဝေဒနာ။ပ။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ဇာတိ။ပ။ဝသေန၊ ဇာတ်, သဘာဝ, ပုဂ္ဂလ, လောကီလောကုတ္တရာ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သြဠာရိကာ-၌စပ်။) သာဝဇ္ဇ-ကိရိယာဟေတုတော၊ ပါဏာတိပါတာဒသော ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုအရာ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ပါဏာတိပါတစသော ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်နှင့်တကွသော အကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော စ၊ ကိလေသာဟူသော မီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဝူပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်းသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝူပသန္တ-သဘာဝါယ၊ ကိလေသာမီး ပူပန်ခြင်း,ငြိမ်းခြင်း သောသဘောရှိသော။) ကုသလဝေဒနာယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာအောက်။ သြဠာရိကာ၊ ရုန်ရင်း၏။ သဗ္ဗာပါရတော-သဗ္ဗာဟတော၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (တိုပါဌ်ဖြင့် ဝိပါကုပ္ပါဒနယောဂျဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည်ကို ဆိုသတည်း။) သဉ္ဇာဟတော-သသတ္တိ-တော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (တိုပါဌ်ဖြင့် ဝိကုပ္ပါဒနသမတ္ထအဖြစ်ကို ဆိုသတည်း။) သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ဤပါဌ်ဖြင့် ပစ္စယန္တရသမဝါယကြောင့် ထို အကုသိုလ်ဝေဒနာ၏ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုသတည်း။ ယခင် သုံးပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း ဝိပါကမေ့၏ အဖြစ်ကို သာလျှင် ပြသတည်း။) တနည်း။ သဗ္ဗာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရ-သဗ္ဗာဝတော၊ ကာယကံစသော ဗျာပါရထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ဇဝနုဿာဟဝသေန၊ ဇောဟူသော ဥဿာဟ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) သဉ္ဇာဟတော၊ ဥဿာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထတာဝသေန၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်းဌာနလည်း စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။) သဝိပါ-ကတော-ဝိပါကသဗ္ဗာဝတော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ကိလေသာ ဟူသောမီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သာဝဇ္ဇတော

စ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဓမ္မ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝိပါကာဗျာကတာယ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဝေဒနာအောက်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သဝိပါကတော၊ ရင်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ရင်း။ သဗျာ-ပဇ္ဇတော၊ ကိလေသဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သာဝဇ္ဇတော စ၊ ရင်း။ ကိရိယာဗျာကတာယ၊ ကြိယာအဗျာကတဝေဒနာအောက်။ သြဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအံ့။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာ, အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ ဝုတ္တာဝိပရိယာယတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ အကုသလာယ၊ အဝူပသန္တဝုတ္တိ သဘောရှိသော အကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒဠ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သဗျာပါရတော၊ ရင်း။ သဉ္ဇာ-ဟနတော၊ ရင်း။ သဝိပါကတော စ၊ ရင်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည် အားလျော်စွာ။ ဒုဝိဓာယပိ၊ ဝိပါက်ကြိယာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဗျာကတာယ၊ အဗျာကတဝေဒနာအောက်။

[၁၀၅] သြဠာရိကာ၊ ရှုနှုရင်းကုန်၏။ ဝုတ္တာဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာပိ၊ သော။ အဗျာကတာ၊ သည်။ တာဟိ၊ ထိုနှစ်ပါးသောကုသိုလ်,အကုသိုလ် ဝေဒနာတို့ထက်။ "သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဠာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၀။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဘာဝဝသေန၊ သဘောလက္ခဏာ၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နိရုဿာဒတော၊ သာယာ အပ်သော သဘောမရှိခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သော သုခကို ပယ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ သဝိပ္ပါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်သောအားဖြင့်ရင်း။ ခေါဘကရဏတော၊ ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥဒ္ဒေဇနီယတော၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဘိဘဝနတော စ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဣတရာဟိ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန် သော။ ဒ္ဒိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရာ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန်သော။ ဒ္ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်။ သာတ-တော၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပဏီဘတော၊ မှန်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မနာပတော၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မဇ္ဈတ္တတော စ၊ လျစ်လျူ||ရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အလယ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယထာယောဂ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ ကုန်၏ ။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဥဘော၊ ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာ၊ တို့သည်။ သဝိပ္ပါရတော၊ ရင်း။ ခေါဘကရဏတော၊ ရင်း။ ပါကဋ္ဌတော စ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ ထက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်၏။ သာ၊ ထိုအဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောနည်းအားဖြင့်။ တဒုဘယတော၊ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဘာဝ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အသမာပန္နဿ၊ သမာပတ်မဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နာနာရမ္မဏေ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌။ ဝိကွိတ္တဘာဝတော၊ ပျံ့လွင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာအောက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဣတရာ သမာပန္နဿ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ လောကိယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ သာသဝါ၊ အာသဝေါ၏အာရုံဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ လောကိယာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုလောကိဝေဒနာသည်။ အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ အာသဝေါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သြဝနိယတော၊ သြဝလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယောဂ-နိယတော၊ ယောဂလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဂန္ထနိယတော၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍

၁-မဇ္ဈတ္တတာ-သည် သုခဒုက္ခတို့ မရှိ၊ သာတတာ-သည် ဥပေက္ခာ၌ မရှိ၊ သန္တတာ စသည်တို့ကိုကား သုခဥပေက္ခာတို့၌ ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယထာယောဂ-ဟု မိန့်သည်။ (ပြည်)

ဂန္ဓတရား၏အစီးအပွါးဖြစ်သောကြောင့်ရင်း။ နိဝရဏိယတော၊ နိဝရဏတရားတို့သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြေးယှက်ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝါ၊ နိဝရဏတရားတို့၏ အစီးအပွါး၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပါဒါနိယတော၊ ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အစီးအပွါး၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သံကိလေသိကတော၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပုထုဇနသာဓာရณတော စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အနာသဝါယ၊ အနာသဝဝေဒနာအောက်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအနာသဝဝေဒနာသည်။ ဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သာသဝါယ၊ အာသဝဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ လောကိယလောကုတ္တရဝေသေန၊ ဖြင့်။ သြဠာရိက-သုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

. ၅၀၂။ တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သြဠာရိကသုခုမအဖြစ်၌။ ဇာတိ-အာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေဒေါ-သံကရော၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ ပရိဟရိ-တဗ္ဗော၊ ရှောင်အပ်၏။ ဝါ၊ ပယ်အပ်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အကုသလ-ဝိပါကကာယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ အကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဗျာကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကိယတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သြဠာရိကာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဗျာကတာ။ပ။ သုခုမာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အဗျာကတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သမာပန္နာ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ အသမာပန္နာ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ အနာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဠာရိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ တူ။ သုခါဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သြဠာရိကာ၊ ကုန်သည်။ (သမာနာပိ၊

ကုန်မူလည်း။) သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေ-ဒေါ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ သြဠာရိ-ကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသမ္ဘေဒမဖြစ်သော အခြင်း အရာသည်။ သေယျထာ-ကတမံ၊ နည်း။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတဝေဒ-နာသည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာကုသလာဟိ၊ ဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဗျာကတာ။ပ။ သုခုမာဟူရာဌ်။ ကတမာ အဗျာ-ကတာ၊ အဘယ်အဗျာကတဝေဒနာနည်း။ ဒုက္ခာ ကိုး၊ ဒုက္ခဝေဒ-နာလော။ သုခါ ကိုး၊ လော။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိုး၊ လော။ အသမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိုး၊ လော။ ကိုး၊ အသ္မိနည်း။ [၁၀၆] ☰ သာသဝါ၊ သာသဝဝေဒနာလော။ ကိုး၊ နည်း။ အနာသဝါ၊ လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အဗျာကတာယ၊ အဗျာကတဝေဒနာ၏။) သဘာဝါဒိဘေ-ဒေါ၊ ကို။ နဲ ပရာမသိတမ္ပေါ၊ အပ်။ သမ္ပတ္ထ၊ ကုသလာကုသလမူခစသော အလုံးစုံတို့ဌ်လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ပေါ၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တံ တံ ဝါ ပန ဝေဒနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာကို။ ဥပါဒါ-ယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဝေဒနံ့၊ ကို။ သြဠာရိကသုခုမာ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌမ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အကု-သလာဒီသုပိ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာစသည်တို့တွင်လည်း။ လောဘသဟဂတာ-ယ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာအောက်။ ဒေါသသဟဂတာ၊ ဒေါသသဟ ဂုတ်ပြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဂ္ဂိ ဝိယ၊ မီးကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနတော၊ မှီရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်တတ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာခန္ဓာကို လောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဠာရိကာ၊ မည်၏။

လောဘသဟဂတာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဒေါသသဟဂုတ်ထက်သိမ်မွေ့၏။ ဒေါသသဟဂတာပိ၊ သည်လည်း။ နိယတာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ အနိယတာ၊ အနိယတ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ နိယတာပိ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတ ဝေဒနာသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော ဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမဟုတ်သောဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဣကပ္ပဋ္ဌိ-

တိကာသုပိ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ရဲ့ဌာတည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော ဝေဒနာတို့တွင်လည်း။ အသခ်ါရိကာ၊ အသခ်ါရိကဝေဒနာသည်။ သြဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ဣဘရာ၊ သသခ်ါရိကဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမ္ပ တပါး။ လောဘသဟဂတာ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာသည်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုဘ်ဖြစ်မူ။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ သာပိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် ဝေဒနာသည် လည်း။ နိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်အုံ့။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ အနိယတာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ နိယတာပိ၊ နိယတသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာသုပိ၊ တို့တွင် လည်း။ အသခ်ါရိကာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ သသခ်ါရိက သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ အဝိသေသေန စ၊ ဒေါသသဟဂုတ်,လောဘသဟဂုတ် ဟုမခွဲ သာမန်အားဖြင့် ကား။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ ဗဟုဝိပါကာ၊ များသောအကျိုးရှိမူ။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ အပ္ပဝိပါကာ၊ အကျိုးနည်းမူ။ သုခုမာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမ္ပတပါး။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် ဝေဒနာသည်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ အကျိုးနည်းမူ။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ ဗဟုဝိပါ-ကာ၊ အကျိုးများမူ။ သုခုမာ၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ကာမာဝစရကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ သြဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ရူပါဝစရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုရူပါဝစရ ကုသိုလ် ဝေဒနာထက်။ အရူပါဝစရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ၏။) တတော၊ ထို အရူပါဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဒါနမယာ၊ ဒါနမယဖြစ်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာ-ဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သီလမယာ၊ သီလမယ ဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတော၊ ထို သီလမယထက်။ ဘာဝနာမယာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဘာဝနာမယောပိ၊ သည်လည်း။ ဒုဟေတုကာ၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်မူ။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ တိဟေတု-ကာ၊ မူ။ သုခုမာ၊ ၏။ တိဟေတုကာပိ၊ သည်လည်း။ သသခ်ါရိကာ၊ သသခ်ါရိကဖြစ်မူ။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ အသခ်ါရိကာ၊ ဖြစ်မူ။ သုခုမာ၊ ၏။ စ၊ ထိုမ္ပတပါး။ ပဌမဇ္ဈာနိကာ၊ ပဌမစျာန်ဌာ ယှဉ်သော။ ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ မည်၏။ပ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာ၊

သည်။ သုခုမာ၀၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အရူပါ၀စရာ၊ အရူပါ၀စရ ဖြစ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမ္မယုတ္တာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ပ။ နေ၀သညာနာသညာယတနသမ္မယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာ၀၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ လောကုတ္တရာ၊ ဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာ၀၊ တည်း။ တံတံဘူမိ၀ိပါကကိရိယ၀ေဒနာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ဖြစ်သော ၀ိပါက်ဝေဒနာ ကြိယာဝေဒနာတို့၌ရင်း။ ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသ၀ါဒိ၀သေ-နာ၊ ဒုက္ခစသည်, အသမာပန္နစသည်, သာသ၀စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ၀ုတ္တဝေဒနာသု စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဒနာတို့၌ရင်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

သြကာသ၀သေန စာပိ၊ သြကာသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နိရယော၊ ၌။ ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်သော ဒုက္ခ၀ေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ တိရစ္ဆာန-ယောနိယံ၊ ၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာ၊ ၏။ပ။ ပရနိမ္မိတ၀သ၀တ္တီသု၊ ဘုံတို့၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာ၀၊ တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ကို။ ယောဇေ-တဗ္ဗာ ယထာ စ၊ ယှဉ်အပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဝေါ၊ တူ။ သုခါပိ၊ ကိုလည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဘုံတို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ၀ဏ္ဏ၀သေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဖြစ်သော ၀ဏ္ဏအားဖြင့်လည်း။ ဟီနဝဏ္ဏကာ၊ ယုတ်သောဝဏ္ဏကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော။ ယာကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သြဠာရိကာ၊ မည်၏။ ပဏီတ၀ဏ္ဏကာ၊ သော။ (ယာကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။) သုခုမာ၊ မည်၏။

ဟီနပဏီတဘေဒေ၊ ၌။ ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ သြဠာရိကာ၊ ၏။ သာ၊ သည်။ ဟီနာ၊ ၏။ ယာ စ၊ သည်ကား။ သုခုမာ၊ ၏။ သာ၊ သည်။ ပဏီတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုရုပဒံ၊ ဒုရ-ပုဒ်ကို။ (ဝိဘတ္တိ-၌စပ်။) အကု-သလာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ကုသလာဗျာကတာဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ၏။ သန္တိကေပဒံ၊ ကို။ (ရင်းဝိဘတ္တိ-၌စပ်။) အကုသလာ ဝေဒနာ၊ သည်။ အကုသလာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်၊ ၀ါ၊ မှ။ [၁၀၇] သန္တိကေ၊ နီး၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်း၊

ဌ်။ ဝိဘတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသော အားဖြင့် မတူသော ကောဋ္ဌာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အသံသဋ္ဌတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသော အားဖြင့် မတူသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မနှီးနှောသောအားဖြင့် ရင်း။ အသရိက္ခတော စ၊ သဘောအားဖြင့် မတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ မတူသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်ရင်း။ ကုသလာဗျာကတာဟိ၊ တို့မှ။ ဒုရေ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ကုသလာ-ဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ အကုသလာယ၊ အကု-သိုလ်ဝေဒနာမှ။ ဒုရေ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ (သြဠာရိကသုခုမဘေဒဌ် ဝုတ္တနယကိုမှီသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော) ခပ်သိမ်းသောဝါရတို့ဌ်။ 'သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလာ၊ ဣသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသောအားဖြင့်တူသော ကောဋ္ဌာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသောအားဖြင့် တူသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အကု-သလာယ၊ နှင့်။ သန္တိကေ၊ နီး၏။ ဣတိ၊ ဤ၌ အပြီးတည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓသ၊ ၏။ အတ္ထိတာဒိဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို ဝေဘန်ရာ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြှက်တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တံတံဝေဒနာသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်ကုန် သော။ သညာဒီနံပိ၊ သညာစသည်တို့၏လည်း။ တေ၊ အတီတာဒိဝိဘာဂဌ် ဤဝိတ္ထာရ ကထာမုခကို။ ဝေမေ၀၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၀၄။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧ၀ံ၊ သို့။ ဝိဒိတ္ဝာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဧတေသေ၀ ခန္ဓေသု၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ဌ်သာလျှင်။ ဣဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသောဉာဏ်၏ အထူးဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကမတော၊ ဒေသနာက္ကမအားဖြင့်ရင်း။ ဝိသေသတော၊ ခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အထူးအားဖြင့်ရင်း။ အနုနာဓိကတော ဧ၀ ၊ ငါးပါးအောက်မယုတ် ငါးပါးထက်လွန် ငါးပါးတိတိရှိသည်အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ တထေ၀၊ တထွေလည်း။ ဥပမာတော စ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်နှိုင်းယှဉ်သောအားဖြင့်ရင်း။

ဒ္ဒိဝေ-ဒ္ဒိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-တော စ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝေ၊ ဤသို့သခင်ပ ဝိတ္ထာရအားဖြင့်။ ပဿန္တိယ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္ထသိဒ္ဓိတော စ၊ လိုအပ်သောအကျိုးပြီးစီးသောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ အဆုံးအဖြတ်နည်းကို။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိညာ-တဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တာသု ဂါထာသု၊ ထိုဂါထာတို့၌။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ ဥပဟတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်ရင်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်ရင်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်ရင်း။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်ရင်း။ ဒေသနာက္ကမော၊ ဒေသနာအစဉ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမော၊ သည်။ ဗဟုဝိဓော၊ များသော အပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပဟတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ပဌမံ ကလလံ။ပ။ ဧဝမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောအစဉ်သည်။ ဥပဟတ္တိက္ကမော၊ (အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏) ဖြစ်စဉ်မည်၏။ ဒဿနေန။ပ။ တိ ဧဝမာဒိ၊ ဤသို့စသောအစဉ်သည်။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်မည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ။ ပ ။ တိ ဧဝမာဒိ၊ သည်။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်မည်၏။ ကာမာဝစရော။ ပ ။ တိ ဧဝမာဒိ၊ သည်။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်မည်၏။ စတ္တာရော။ ပ ။ ဓာနုဝတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဒါနကထံ သီလကထဉ္စ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဧဝမာဒိ၊ သည်။ ဒေသနာက္ကမော၊ မည်၏။ တေသု၊ ထိုဥပဟတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဥပဟတ္တိက္ကမော၊ သည်။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ ကလလာဒီနံ ဝိယ၊ ကလလစသည်တို့ကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓော တဒတာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဤသို့သောနည်းဖြင့်) ရှေနောက်ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်းအားဖြင့်။ အနုပဟတ္တိ-တော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဟာနက္ကမော၊ သည်လည်း။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကုသလာဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ အပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ သည်လည်း။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပဋိပဇ္ဇနီယတော၊ မကျင့်သုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘူမိက္ကမော၊ သည်လည်း။ နု ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ စဘုဘူမိ၁ရိယာ၀ပန္နတ္ထာ၊ ဘုံလေးပါးဌာနအကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ပါရိသေသကိုဆိုအံ့။ ဒေသနာဂ္ဂမေ၀၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အဘေဒေန၊ ရုပ်စသည်တို့၏ ဘေဒ၀ိဘာဂကို မပြုမူ၍ တပေါင်းတည်းယူသဖြင့်။ ပဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အတ္တ၀ါဟပတိတံ၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌေ၀ဿဌာ်ကျသော။ ဝေနေယျဇနံ၊ ဆုံးမထိုက်သောသတ္တ၀ါအပေါင်းကို။ သံမူဟဃနဝိနိဗ္ဘောဂ-ဒဿနေန၊ ရုပ်မှနာမ်ကို ကင်းကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်းဌာ ဃနအစိုင်အခဲကို ခွဲခြမ်းချပြသဖြင့်။ အတ္တ၀ါဟတော၀၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းမှ။ မောစေ့တုကာမော၀၊ လွတ်စေလိုသော။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ [၁၀ဂ] တယာ ဝ်ဿ ဇနဿ၊ ၏။ ဟိ၀ကာမော၀၊ အစီးအပွါးကိုအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခဂ္ဂဟ-ဏတ္ထံ၊ ယူလွယ်မှတ်လွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုအာဒိနမ္ပိ၊ စက္ခုစသော ပဋ္ဌေန္ဒြေဘို့၏လည်း။ ဝိသယဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦး။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ တတော၀၊ ထိုနောင်မှ။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပသံ၀ေဒနာ၊ ဣဋ္ဌရုပ်အနိဋ္ဌရုပ်ကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ သညာနာတိ၊ အမှတ်ပြု၍သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧ၀ं-ယထာ၀ုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာ၀ိသယဿ၊ ဝေဒနာ၏ အာရုံ၏။ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ၊ အခြင်းအရာကိုယူတတ်သော။ သညံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊) ၏။ သညာ၀သေန၊ ဖြင့်။ အ၀ိသခ်ါရကေ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်သော။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) တေသံ ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ နိဿယံ၊ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နေသံ၊ ထိုဝေဒနာစသည်တို့၏။ အ၀ိပတိဘူတဠ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧ၀ं၊ သို့။ တာ၀၊ ဝှာ၊ ကမတော၀၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၀၊ ကို။ ဝိညာတ၀ေါ၀၊ ၏။

၅၀၅။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ခန္ဓာနဠ၊ ခန္ဓာတို့၏ဌာန်း။ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာနဠ၊ ဥပါဒါနုကွန်ခန္ဓာတို့၏ဌာန်း။ ဝိသေသတော၀၊ ဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုခန္ဓာ ဥပါဒါနုကွန်ခန္ဓာတို့၏။ ဝိသေသော၀၊ သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ တာ၀၊ ဝှာ။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အ၀ိသေသတော၀၊ သာမန်အားဖြင့်။ ဝါ၊

သာသဝဥ္ဃပါဒါနိယဟု အထူးမပြုသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဥ္ဃပါဒါနကွန္ဓာ၊ တို့ကို။ သာသဝဥ္ဃပါဒါနိယဘာဝေန၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥ္ဃပါဒါန်တရားတို့၏အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသေသေတ္ဝာ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ ပဠု စေဝ ဝေါ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဠုပါဒါနကွန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဠု စေဝ ခန္ဓေ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကိုရင်း။ ပဠု စ ဥ္ဃပါဒါနကွန္ဓေ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဒေသေဿာမိ၊ အုံ့။ တံ ဒေသနံ၊ ကို။ (တုမ္မေ၊ တို့သည်)။ သုဏာထ၊ နာကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဠုကွန္ဓာ၊ ဟူသည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သန္တိကရုပ်မူလည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ရူပကွန္ဓေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာဏကွန္ဓေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤတရားငါးပါးတို့ကို။ ပဠုကွန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဠုပါဒါနကွန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သာသဝံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဥ္ဃပါဒါနိယံ၊ ဥ္ဃပါဒါန်တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအာသဝဥ္ဃပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သောရုပ်ကို။ ရူပုပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သော။ သာသဝံ၊ သော။ ဥ္ဃပါဒါနိယံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာ-ဏုပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤအာသဝ ဥ္ဃပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်တို့ကို။ ပဠုပါဒါနကွန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့သည်။ အနာသဝါပိ၊ အာသဝေါ၏အာရုံမဟုတ်သည်တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ ယာထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (အနာသဝံ၊ ဧသော။) ရူပံ၊ သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ အဿ-ရူပဿ၊ ၏။ ရာသဒ္ဒေန၊ အစုဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ ကို။) ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာသဒ္ဒေန စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ သာသဝဒ္ဒေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဟူသော အနက် အားဖြင့်ရင်း။ (အဿ-ရူပဿ၊ ၏။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ရူပံ၊ ကို။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့ကို။ ,အနာ-သဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ခန္ဓေသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (ဝေ-သဒ္ဒါ အဋ္ဌာနပယုတ်။) သာသဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဥပါဒါနဂေါစရာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ဣဓ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုခန္ဓာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ကေဠေ ကတ္တာ၊ တပေါင်း တည်းပြု၍၊ ဝါ၊ တဖို့တစုတည်းပြု၍။ ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။

၅၀၆။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အန္ဓနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အန္ဓနာ၊ ငါးပါးအောက် မယုတ်ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ ငါးပါးထက် မလွန်ကုန်သော။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါးတိတိသာဖြစ်ကုန် သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) သမ္ဘသင်္ခတသဘာဝေကသင်္ဂဟတော စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရားတို့ကို တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်းကြောင့် ၎င်း။ အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ အတ္တကောင်, အတ္တ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်း ခြင်း၏ အကြောင်း၏။ တေပရမတော စ၊ ထိုငါးပါးသာ အတိုင်း အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော သီလကွန္ဓ သမာဓိကွန္ဓ စသည်တို့၏။ တဒဝရောဓတော စ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၌သာ

ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ပဠေ၀၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဟု၊ ခဲ့အုံ့။ အနေကပ္ပဘေဒေသု၊ များသောအပြားရှိကုန်သော။

[၁၀၉] သခ်ၤတမမ္မေသု၊ တို့ကို။ သဘာဝ၀သေန၊ ရူပွနလက္ခဏာစသော တူသောအဖို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဃမာနေသု၊ ပေါင်းရှိယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရူပမို့၊ ရူပွနလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားသည်လည်း။ ရူပ-သဘာ၀ေကသင်္ဂဟ၀သေန၊ ရူပွနလက္ခဏာဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧ၀ကာ၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ၀ေဒနာ၊ ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ၀ေဒနာသဘာ၀ေကသင်္ဂဟ၀သေန၊ ၀ေဒယိတလက္ခဏာဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သညာဒီသု၊ သညာစသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ သမ္ဘသခ်-တသဘာ၀ေကသင်္ဂဟတော၊ ကြောင့်။ ပဠေ၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပဠေ၊ ကုန်သော။ ယဒိဒံ-ယေ ဣမေ ရူပါဒယော၊ စသည်တို့ကို။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) အတ္တတ္တနိယဂါဟ၀တ္ထု၊ ဖြစ်သော။

၁-တစုံးတစိ အထူးမှတ်ခဏ မရှိပြီလောဟူမူ ?တေသု သခ်ၤတာဘိသခ်ၤရဏာဘိဓံ အာယူ-ဟနရသာယ စေတနာယ ဗလ၀န္တိ သာ သခ်ၤါရက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တာ၊ အသြ စ ရူပွနာ၀ိ၀ိသေသ-လက္ခဏရဟိတာ ဗဟိဒ္ဓေယော သခ်ၤတာဘိသခ်ၤရဏသာမညေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ရူပွနစသော ၀ိ၀ိသေသလက္ခဏာမှ ကင်းသော်လည်း ဗဟိဒ္ဓစသည်ဟူသည် ဖုသနစသော အသီးသီးသော လက္ခဏာရှိကုန်သည် မဟုတ်လေဟု။ ကြောင့် ဖုသနာဒယော ပန သတ္တ၀ါ ၀ိသုံ ခန္ဓသဒ္ဒ၀ေါဟာ နာ ဟောန္တိတိ မမ္ပသတ္တ၀ဏ္ဏာ တသ္သာ၊ ဧတေန ဗဟိဒ္ဓေယော နု ဝုတ္တာဂတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ၀ေဒနာသညာတို့ကိုကား ဆဘယ့်ဒကြောင့် ၀ိသုံခန္ဓတာ၀ဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သနည်း၊ ဗဟိဒ္ဓသည်ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ခဲ့ သခ်ၤတာဘိသခ်ၤရ သာမန်အားဖြင့် သခ်ၤါရက္ခန္ဓာ မယူဘက်သနည်း ဟူမူ? ယထာ ဗဟိဒ္ဓေယော ၀ိသေသတော ၀ေဒနုဏ္ဏာဒုတ္တ-တာယ သခ်ၤတာဘိသခ်ၤရ သတ္တ၀ါဘိ သခ်ၤါရက္ခန္ဓ သမ၀ဂ္ဂါ၊ ၎ံ ၀ေဒနာသညာ၀ိညာ-ဏာနိတိ ရူပခမ္ဘာ ၀ိယ တာနိ ၀ိသုံ ခန္ဓာ၀ေန ဝုတ္တာနိ၊ ၀ိဘင်းတာနု။ ဗဟိဒ္ဓေယော၊ တို့သည်။ ၀ိ၀ိသေသတော၊ ဖြင့်။ တ၊ နုဏ္ဏာဒုတ္တိ၊ ဘာ၊ ထိုစေတနာ၏ အားလျော်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အပြစ်ကြောင့်။ သခ်ၤတာဘိသခ်ၤရ သတ္တ၀ါ၊ ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့ကို အထူးပြုပြင်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သခ်ၤါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမ၀ဂ္ဂါ၊ သွင်းအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဘုံ။ ဧ၀ံ၊ တူ။ ၀ေဒနာသညာ၀ိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ သခ်ၤါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမ၀ဂ္ဂါနိ၊ ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပခမ္ဘာ၊ တို့ကို။ ၀ိသုံ၊ သီ။ ခန္ဓာ၀ေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ ၀ိယ၊ ဘို့။ တာနိ၊ ထို ၀ေဒနာသညာ၀ိညာဉ်တို့ကို။ ၀ိသုံ၊ သီး။ ခန္ဓာ၀ေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ၎င်းအနုနက်။ (ပြည်)

ဧတံ-ရူပါဒိပဋ္ဌာကံ၊ ထိုရူပ်စသော တရားငါးပါး အပေါင်းသည်။ တေပရမံ၊ ဤနှောင်းပါးတိတိ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝုတ္တဥေတံ-ကား ထင်ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ ဘုံ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ရူပေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ရူပံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တေ၊ ဤရူပ်သည်။ မမ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ တည်း။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဧသော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧवံ ဒိဋ္ဌိ၊ ဤမှားသော အယူ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ သညာယ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့သည်။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ပ။] အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ ၏။ တသ္မာ ဧတေပရမတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပဠေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အညေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သီလာဒယော၊ သီလကွန္ဓအစရှိကုန်သော။ ပဠေ၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မကွန္ဓာ၊ အကြင်တရားအစုတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသီလကွန္ဓစသော တရားအစုတို့သည်လည်း။ သင်္ခါရကွန္ဓေ၊ ၌။ ပရိယာပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ အဝရောဓံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေသံ၊ တို့၏။ တသ္မာ တဒဝရောဓတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပဠေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ (ဣတိ-ပရိသမာပန၊ ဧवं-စသည်ကား နိဂုံး။) တနည်း။ ဣတိ-ဧवं၊ သို့။ (ဣတိ-ကို ဧवं-ဖွင့်သည်။) အနုနာမိကတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဥပမာတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဥဒ္ဒေသင်္ခ်။ ဟိ၊ အကျယ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ရူပဂါဒါနကွန္ဓေ၊ သည်။ ဂိလာနသာလူပမော၊ သူနာ စရပ်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဂိလာနူပမဿ၊ သူနာနှင့်တူသော။ ဝိညာ-ဏုပါဒါနကွန္ဓဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဝါသနဌာနတော၊ နေရာဌာန၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝေဒနုပါဒါနကွန္ဓေ၊ သည်။ ဂေလညူပမော၊ အနာရောဂါနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အာဗာဓကတ္တာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၏ အစွမ်းဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညုပါဒါနကွန္ဓေ၊ သည်။ ဂေလည-သမုဋ္ဌာနူပမော၊ သလိပ် သည်းခြေ လေစသော အနာ၏ဖြစ်ကြောင်း လျှင် ဥပမာရှိ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ကာမသညာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ရာဂါဒိ-

သမ္ဘယုတ္တဝေဒနာသမ္ဘဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် သမ္ဘယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဖြစ်သင့်သော ကြောင့်တည်း။ သခ်ါရုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ အသပ္ပါယ-သေဝနူပမော၊ မလျောက်ပတ် မသင့်တင့်သော ဥတုဘောဇဉ်စသည်ကို မှီဝဲသည်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အနာ၏။ နိဒါနတ္ထာ၊ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ ဝေဒနံ ဝေဒနတ္ထာယ အဘိသခ်ရောန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလဿ။ပ။ ဒုက္ခသဟဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒနတ္ထာယ၊ ဝေဒနာ၏အဖြစ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိသခ်ရောန္တိ၊ ပြုပြင်ကုန်၏]။ [အကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္ထာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ကာယ-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌန်း၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။] ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂိလာနူပမော၊ သူနာနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညေန၊ ဝေဒနာဟူသော အနာမှ။ အပရိမုတ္တတ္ထာ၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဘေ ခန္ဓာ၊ ထိုငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ စာရကကာရဏအပရာ-ဓကာရဏကာရကအပရာဓိကူပမာ၊ နှောင်အိမ်, ဒွတ္တိံ သကမ္မကာရဏ သုံးဆဲနှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲခြင်း, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသောအပြစ် ဒွတ္တိံ သကမ္မကာရဏဟူသော ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အာဏာသား, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသော အပြစ်သင့်သောသူလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဘာဇန-ဘောဇနဗျဉ္ဇနပရိဝေသကဘုဉ္ဇကူပမာ စ၊ စားခွက်, စားအပ်သော ဘောဇဉ်, လက်သုပ်ဟင်းလျာ, လုပ်ကျွေးတတ်သောစဖိုသည်, စားတတ်သော သူလျှင် ဥပမာရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့. အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၈။ ဒဠ္ဌဗ္ဗတော ဒ္ဋိဓာတိ၊ ကား။ သခ်ေပတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိတ္ထာရတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒ္ဋိဓာ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်း အရာတို့ဖြင့်။ ဒဠ္ဌဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ တ္ထေ၊ ဤငါးပါး သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့အံ့။ သခ်ေပတော၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အာသီဝိသူပမော၊

သုတ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စတ္ထိကတော၊ သတ်အံ့မှုးမှုး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဘာရသုတ္တဝေသေန၊ ဖြင့်။ ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ခဇ္ဇနီယပရိယာယဝေသေန၊ ခဇ္ဇနီယဒေသနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ခါဒကတော၊ စားအံ့မှုးမှုး ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယမသုတ္တဝေသေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသင်္ခါတဝဝကတော၊ အနိစ္စ အဖြစ်။ပ။ သင်္ခါတ၏အဖြစ် သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ တ္တေ၊ ဤ၊ ဝါးပါးသောဥပါဒါ-နုက္ခန္ဓာတို့တွင်။ ရူပံ၊ ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ၊ ရေမြှုပ်စုဉ်ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းငှါမခံ့သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ [၁၁၀] ဝေဒနာ၊ ကို။ ဥဒကပုဗ္ဗုဠေ ဝိယ၊ ရေပြက်ကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ မုဟုတ္တရမ္မဏိယတော၊ တသက်လျှ[1] ဏခဏမျှ မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညာ၊ ကို။ မရီစိကာ ဝိယ၊ တံလှပ်ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝိပ္ပလမ္ဘနတော၊ အချွတ်ချွတ် အယွင်းယွင်း ဆိုမြည်ယောင်ယမ်းစေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ကဒလိက္ခန္ဓော ဝိယ၊ ငှက်ပျောတုံးကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ မာယာ ဝိယ၊ မျက်လှည့်ပြသော အချပ်ကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဝဉ္စကတော၊ လှည့်ပတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (မာယာယ ဒဿိတံ ရူပံ မာယာတိ အာဟ။ မူလဋ္ဌိကာ။) ဝိဒေသသတော စ၊ အားဖြင့်ကား။ သုဒ္ဓာရမ္မဏေ၊ အလွန်မြတ်သော်လည်း။ အဗ္ဘဉ္ဘိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘန္တိ၊ အသုဘဟူ၍။ ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဘာဝေဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခသဘောတို့မှ။ အဝိနိမုတ္တတော၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ၏။) သညာသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဝိယောဂတော၊ စိရင် ပြုပြင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ် အာဏာမပိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဠ္ဍဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥဒယဗ္ဗယခမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဠ္ဍဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-ဤ၌ တသက်လျှာဟူသည်မှာ တခဏမျှပင်ဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

၅၀၉။ ဧဝံ ပဿန္တသတ္ထသိဒ္ဓိတောတိ၊ ကား။ ဧဝံ-ဣမိနာ သခ်ေပ-ဝိတ္ထာရဝဝသေန စ၊ ဤသို့သခ်ေပ ဝိတ္ထာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဒ္ဒိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောယောဂီ၏၊ ဝါ၊ အား။ ယာ အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အကြင်လိုအပ်တောင့်တအပ်သော အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတောပိ၊ ထိုအကျိုး၏ ပြီးခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယ-နယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ သေယ္ယထိဒံ၊ ထိုဝိနိစ္ဆယနယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဝါ၊ ထိုအကျိုး၏ပြီးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ သခ်ေ-ပတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥက္ခိတ္တာသိက-ပစ္စတ္ထိကာဒိဘာဝေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော ရန်သူနှင့်တူသည် အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီကို၊ ဝါ၊ သည်။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ နိ ဝိဟညတိ၊ မညှဉ်းဆဲအပ်၊ ဝါ၊ မဆင်းရဲမပင်ပန်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပကွန္ဓာစသည်တို့ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍာဒီသဒိသဘာဝေန၊ ရေမြှုပ်စိုင်စသည်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ အသာရေသု၊ အနှစ်မဲ့သောခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ သာရဒဿီ၊ အနှစ်ရှိသောတရားဟု ရှုလေ့ရှိသည်။ နိ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဝိသေသတော စ၊ ဖြင့်လည်း။ အဗ္ဘတ္ထိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကဗဠီကာရာဟာရံ၊ ကဗဠီကာရအာဟာရကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြားမြင်သိ၏။ အသုဘော၊ အသုဘဖြစ်သော အဗ္ဘတ္ထိကရူပ်ဌ။ သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာ-ဝိပလ္လာသစိတ္တဝိပလ္လာသဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်၏။ ကာမောဃံ၊ ကာမောဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကူးခပ်နိုင်၏။ ကာမယောဂေန၊ ကာမယောဂနှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ကာမာသဝေန၊ ကာမာသဝအားဖြင့်။ အနာ-သဝေါ၊ အာသဝေါကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထံ၊ အဘိဇ္ဈာဟူသော ကာယဂန္ထကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။ နိ ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဖဿာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ သုခန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုခဟူ၍မှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဘဝေါဃံ၊ ဘဝေါဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကူးခပ်နိုင်၏။ ဘဝယောဂေန၊ ဘဝယောဂနှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။

ဘဝါသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗျာပါဒ-ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတု-ပါဒါန်ကို။ နာ ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

သည်၊ ကိုဌင်း။ သခ်ါရေ စ၊ တို့ကိုဌင်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရံ၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ ဝိပလ္လာသံ၊ အတ္တဟူ၍ မှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌောဃံ၊ ဒိဋ္ဌောဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ဒိဋ္ဌာသဝေန၊ အာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ-ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ နာ ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အနိစ္စေ၊ ၌။ နိစ္စန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇောဃံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ အာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ကို။ နာ ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ ဝါ၊ စေ။

[၁၁၁] ဝေဒ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့သိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝဓကာဒိဝသေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်ယောကျ်ားနှင့် တူသည်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုခြင်းသည်။ မဟာနိသံသံ၊ ပြန့်ပြောကြီးမား တိုးပွါးသော အာနိသင်ရှိသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ မိဏော၊ ပညာရှိသည်။ ဝဓကာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဿေယျ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ခန္ဓနိဒ္ဒေသော နာမ
စုဒ္ဒသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၅-အာယတနဒေသုနိဒ္ဒေသ (၁၁၂-၁၂)

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ

💬 ၅၁၀။ အာယတနာနိတိ၊ ကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒ္ဝါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးတို့တည်း။ (ဒ္ဝါဒသ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။) စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ တနည်း ကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒ္ဝါဒသ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။

အတ္ထလက္ခဏတာဝတ္ထကမသခေါ်ပဝိတ္ထာရာ။ သဒ္ဒတ္ထ, လက္ခဏာ, ထိုသို့တဆဲ့နှစ်ပါးသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်, အစဉ်, အကျဉ်း, အကျယ် အားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဠ္ဌဗ္ဗတော စေ၀၊ ပညာဧက္ခဲ့ဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်ကိုဘုင်။ တနည်း။ တတ္ထ-တိသံ ဂါထာယံ၊ ၌။ ဝိသေသတော၊ ဝိသေသအနက်အားဖြင့်။ တာ၀၊ လက်ဦးစွာ။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခုတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ၀ါ၊ ညီညွတ်မညီညွတ်သည်ကို ကြားတတ်၏၊ ၀ါ၊ ထင်ရှားပြုတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခု၊ မည်၏။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာတတ်၏။ စ၊ တနည်းကား။ ဝိဘာ၀ေတိ၊ ထင်ရှားပြုတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ယံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ အကြင် ဝဏ္ဏာယတနသည်။) ရူပယတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ သည်။) ရူပံ၊ မည်၏။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယင်္ဂတဘာ၀ံ၊ နှလုံး၌ဖြစ်သောအလိုကို။ ပကာသေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဏာတိ၊ နာတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတံ၊ မည်၏။ သပ္ပတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၊ မည်၏။ ဥဒါဟရိယတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဃာယတိ၊ နမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓံ-ယတိ၊ ပြုတတ်၏၊ ၀ါ၊ ချေပစ်ကုံးတိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဂနွေား၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝတ္ထုံ၊ တည်ရာဝတ္ထုကို။ သူစယတိ၊ ပြုတတ်၏၊ ဝါ၊ ချောပစ်ကုံးတိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ဇိဝှါတံ၊ ဇိဝှါတိန္ဒြေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရ ရသကို။ အဝှါယတိ၊ ခေါ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇိဝှါ၊ မည်၏။ တံ-အာရမ္မဏံ၊ ကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရသန္တိ၊ သာယာဘတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ရသော၊ မည်၏။ (အဝုတ္တကတ္တု သာမ်။) အဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝဓမ္မာနံ၊ သာသဝ တရားတို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အရာဌာနတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ အာယော-တိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ (ယံ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုသိယတိ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ဖောဋ္ဌပ္ပံ၊ မည်၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) မုနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) မနော၊ မည်၏။ (ယေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) အတ္တနော၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ သဘောလက္ခ-ဏာကို၊ ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ကုန်၏[၂]။

---

၁ ဇိဝှါဝ၏အားအကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရရသသည် ဤ၌ ဖလုဟာရအားဖြင့် ဇိဝှါတ မည်၏။ ထိုရသ၏ သွင်ဟန်သည်၏အားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇိဝှါတံ အဝှါယတိတိ-ဟူသတည်း။ ဇိဝှါတ အခေါ်ဟူသည့်သွင်ဟန် နိုဂ္ဂဟီတသည်းအားဖြင့် ဇိဝှါပြီးသတည်း။ (ပြည်)

၂-အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ ဓမ္မာ-၌ စက္ခုစသည်ကိုယည်သည်း သဘာသဘာ လက္ခဏာကို ဆောင်ကုန်သောကြောင့် ဓမ္မမည်ကုန်၏ဟု မဆောက်ခဲ့လေဟု။ ကား အတ္တ-နော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ ယော ဝိသေသလက္ခဏော အာယတနသဒ္ဒပရာ ဝတ္တတ္ဌာ၊ တေ စက္ခာဒယော တသာ ဝုတ္တာသိ အသေ မနောဓါတုဝုက္ကာ ဓမ္မာ သာသဝလက္ခဏေနေ ကောယတနုတ္တံ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာ-မိန်းသော်။ ဤအနက်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်းဟု။ ကား ဩဠာရိကာဘဏ္ဍာဝရမ္ဘဏမနုနသခ်ါဝတာ ဝိသယဝိသယိဘာဝေ ပုရိမာနိ ပါကဋ္ဌာ-နိတိ တသာ အပါကဋ္ဌာ စ အသေ မနောဓါတုရာ နု အတ္တနော သဘာဝံ နု ဓာရေန္တိတိ ဣမသ္မာ သဒ္ဓါသ ဒီပနတ္ထော ဟိ ဓမ္မသဒ္ဒါဘိ၊ မူလဋ္ဌိကာ။ အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တိတိ၊ ဟူသောပါဋ္ဌဖြင့်။ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယေ၊ အကြင် စက္ခုအစရှိသည်တို့ကို။

၅၁၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ အာယ-တနတော စ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ သကသကကိစ္စကို အားထုတ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယာနံ၊ အားထုတ်တတ်သည်ဖြစ်၍ အာယဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ တနနတော စ၊ ခဲ့ကတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယတဿ၊ အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စ္ဓာသော ဝဋ္ဋဒုက္ခကို။ နယနတော စ၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယတနန္တိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ စက္ခုရူပါဒီသု၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရ, ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၌။ တံတံဒ္ဓါရာရမ္မဏာ၊ ထိုထိုဒွါရ, ထိုထိုအာရုံရှိကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သေန

ဝိသေသလက္ခဏေန၊ ဝိသေသလက္ခဏာအားဖြင့်။ အာယတနသဒ္ဒပရာ၊ နှောင်းသော အာယတန-သဒ္ဒါ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အာယတန-သဒ္ဒါ၏ အနက်ပြဋ္ဌာန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ (အတ္ထသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ လုတ္တနိဒ္ဒေ။)ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ကုန်၏။ တေ စက္ခာဒယော၊ တို့ကို။ တသာ စက္ခုတိတိအာဒိပ္ပကာရေန၊ စက္ခုတိ-ဤပုံအစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ (အနုဒ္ဒကား တသာတိ စက္ခာယတနာဒိပ္ပကာရေန-ဟူ၏။) အဒ္ဓကသာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကို စက္ခုတိအစရှိသော အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညေ၊ စက္ခုစသည်မှဘာပါးကုန်သော။ မနောဓါတုရာဘူတာ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ ကျက်စားရာအာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာယတနဖြစ်သိုက်ခသော တရားတို့ကို။ သာမညလက္ခဏေနဝ၊ အနုဘာနစခသော ဝိသေသလက္ခဏာကို မယူမူ၍ ဓမ္မ၏အဖြစ်ဟူသော ဆက်ဆံသော လက္ခဏာဖြင့်သာလျှင်။ ကောယတနတ္တံ၊ ဓမ္မာယတန-ဟူသော တနုသော အာယတနအဖြစ်သို့။ ဥပဒနေတ္တာ၊ ဆောင်၍။ အဒ္ဓကသာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (အညေ မနောဓါတုရာဘူတာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ နု စက္ခာဒယော သမ္ဘဝမ္ဘာတိ ဒေသိပ္ပါယော။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သြဒ္ဒါရိကာတ္ထာရမ္ဘဏမနုနသခ်ါ-တောဟိ၊ သြဒ္ဒါရိကဖြင့်သော စက္ခုအာဒိသော ဝတ္ထုရူပါရုံအာဒိသောအာရုံ, မနာယတနု၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယိဘာဝေဟိ၊ ဝိသယဝိသယီဘို့၏ အဖြစ်ဘို့ဖြင့်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော စက္ခု,သောတ။ပ။ မနကို့သည်။ ပါကဋာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသာ-တောဟိ ဝိသယဝိသယီဘာဝေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အပါကဋာ၊ ကုန်သော။ အညေ စ-အညေ ဧ၊ စက္ခုစသည်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (စ-ကား ဧတ္ထ အဒ္ဒါနပယုတ်။) မနောဓါတုရာ စ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ (ဣတ္ထိယဉ်မှ သမုစ္စည်း။) အတ္ထနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ နု ဓာရေန္တိ၊ ကုန်သည်ကား။ နု၊ မဟုတ်ကုန်။ ဓာရေန္တိ ဧव၊ သာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ကို။ ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဒီပနတ္ထော၊ ပြခြင်း အနက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတေ၊ ၏။ ဣကာ-ဒီကာအနုက်။ (ပြည်)

သေန၊ မိမိမိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ အနုဘဝနာဒိနာ၊ သော။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ အာယတန္တိ ဥဒ္ဒဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဃဋ္ဋေန္တိ၊ စေ့ဆော်ကုန်၏၊ ဝါယမန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ မိမိကိစ္စကို ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤဝိကပ်၌ အာယတန္တိ ဣတိ အာယတနာနိ-ဟု အဓိကရဏသာမ်ပြု၊ ဒုတိယတတိယတို့၌ကား ကတ္တုသာမ်ချည်းပြု။) စ၊ ထိုမှ တပါး။ အာယဘူတေ၊ ထိုထိုဒ္ဒါရအာရုံ၌ဖြစ်တတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို။ ဧတ္ထနိ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့သည်။ တနောန္တိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရေန္တိတိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ တပါး။ အနုမတဂ္ဂ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ သံသာရေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အတီတ အာယတံ၊ အလွန်ရှည်စွာသော။ ဣဒံ သံသာရဒုက္ခံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ နိ ဝတ္ထတိ၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓအားဖြင့် မနစ်မချုပ်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ နယန္ဧေ၊ ဆောင်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပဝတ္တယန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤစက္ခုစသော တရားတို့သည်။ အာယတနတော စ၊ ၎င်း။ အာယာနံ၊ တို့ကို။ တနနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတသ၊ ကို။ နယနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏[1]။

၅၁၂။ အပိ စ၊ လည်း။ နိဝါသနဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ နေရာဌာနဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ပြွမ်းရာတည်ရာဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ စုဝေးရာအရပ်ဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ သဠာတိဒေဃဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ အာယတနံ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ဣဿရာယတနံ၊ ပရမိသ္ဌာနတ်မင်း၏ နေရာ။ ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုးနတ်မင်း၏နေရာ။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့ဌ။ နိဝါ-သနဋ္ဌာနံ၊ နေရာဌာနကို။ [၁၁၃] အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-အာယတနံ အာယတနန္တိ အာဒေဠိတ္ထဝစနံ အဿာသမညာယ စက္ခာဒီသု နိရုဠ္ဍ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

သုဝဏ္ဏာယတနံ၊ ရွှေ၏ပြွမ်းရာ၊ ဝါ၊ ရွှေ၏တည်ရာ၊ ဝါ၊ ရွှေထွက်ရာ ရွှေတွင်း။ ရဇတာယတနံ၊ ရာ။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အာကရော၊ ကို။ (အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ပန၊ လောကကြောင်းမှတပါး သာသနာကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သာသနေ၊ ၌။ မနောရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်သော။ အာယတနေ၊ ရဟန်းသူမြတ်တည်းဟူသော ၄ုက်တို့၏စုဝေးရာ အင်ကြင်းတောနှင့်တူသော ဘုရားသာသနာတော်၌။ ဝိဟက်မာ၊ ရဟန်းသူတော်သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်သော ၄ုက်အပေါင်းတို့သည်။ နံ၊ ထိုသီလပညာသမာဓိကွန်ဂုဏ်ဖြင့် လွန်၍ သူမဲ့နှင့်သူမြတ်ဆိုအပ်သော တောစိုးသစ်ပင်ကြီးကို။ 'သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ သမောသရဏဒ္ဒောနံ၊ ကို။ ဒက္ခိဏာပထော၊ ဂင်္ဂါ၏ တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာပထတိုင်းသည်။ ဂုန္နံ၊ နွားတို့၏။ အာယတနံ၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ သဠာတိဒေသော၊ ကို။ သတိ၊ (အတ္တနော သန္ဓာနေ ဘူတေ ပုဗ္ဗေ ပရိစိဏ္ဏေန၊ ရှေးဘဝ၌ လေ့ကျက်ဘူးသော အားဖြင့်) မိမိ သန္ဓာန်၌ ထင်ရှားဖြစ်ဘူးသော။ အာယတနေ၊ (ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အဘိညာဉ်အား လျောက်ပတ်သော) အဓိကာရအကြောင်းသည်။ သတိ-သန္ဓေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိလတ်သော်။ (သတိအာယတနေ၊ သတိဟူသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်-ဟု မပေးလေလင့်။) တတြ-တတြ၀၊ ထိုထို ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အရာ၌လျင်။ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ သက်သေထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ကာရဏံ၊ ကို။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုအာဒီသုပိ၊ စက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ စိတ္တ-စေတသိကာ၊ ကုန်သော။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့နှင့် စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဝသန္တိ နိ၀-သန္ဓာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏[1]။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-ထိုစက္ခု စသည်တို့၌ စင်စစ်ပင် နေကုန်သလော၊ ထိုစက္ခုစသည်သည် နိ၀ါသ ကြိယာ၏ မုချာဓာရပင်လော၊ ပရိယင်္ဂ ရာဇာ သေတိ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပရ၀ုရာဓာရလော ဟု။ ကား တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ-ဟု မိန့်သော်။ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏ စက္ခုစသည်နှင့် မကင်းမှီ၍ စပ်ရှိ၍ဖြစ်ခြင်းရှိသောကြောင့် စင်စစ်မနေသော်လည်း နေကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်၊ တဒုပနိဿယာဓာရဟူလို။ ဤကိုရည်၍ ဌီကာ၌ နိ၀သန္တိတိ နိ၀သန္ဓာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ တေနာဟ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခုစသည်ဘို့သည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ နိဝါသနဋ္ဌာန်၊ နေရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တန္ဒိဿိဘတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခုတို့ကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တဒါရမ္မဏတ္တာ စ၊ ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ ဧတေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်။ အာကိဏ္ဏာ၊ ပြွမ်းကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ အာကရော၊ ပြွမ်းရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏ ၂။

စ၊ ထိုမှတပါး၊ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သမောသရဏဋ္ဌာနံ၊ စုဝေးရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တတ္ထ-တတ္ထ၊ ထိုထိုစက္ခုစသောဝတ္ထု, ရူပါရုံစသောအာရုံ၌။ ဝတ္ထုဒ္ဒါရာရမ္မဏ-ဝန္ဌသန၊ ဝတ္ထုဒ္ဒါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမောသရဏတော၊ စည်းဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း [1]။

၁-အကြင်အရာ၌ ရှေရှတနာစသည်တို့သည် စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ပြွမ်း၍တည်ကုန်၏၊ ထုအရပ်သည် ထိုရှေစသည်တို့၏ ပြွမ်းရာဖြစ်သကဲ့သို့ စိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း စက္ခုစသည်တို့၌ပြွမ်း၍ တည်ကုန်ရကား ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏တက္ခ ရောပြွမ်းလျက် တည်ရာဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ စက္ခာဒီသု စေတော။ပ။ နေသံ အာကရော-ဟု မိန့်သော်။ (၂-ည်)

၂-တန္ဒိဿိတတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်၌ စက္ခုစသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ မနောဒ္ဓါတုဖြစ်သော မနသည် မနောဝိညာဉ်အစရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းမဖြစ်။ တို့ကြောင့် ထိုမနောဒ္ဓါတုဖြစ်သော မန၏ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏ ဒ္ဒါရ၏အဖြစ်ကို နိဿယသဒိသဖြစ်၍ နိဿယဘာဝဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ဋီကာ၌ တန္ဒိဿိတတ္တာတိ ဧတ္ထ။ပ။ နိဿယဘာဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်သော်။ အနု ၂-၄၀ ၌လည်း မနောတိ ဒ္ဒါရဘူတော မနော၊ နိဿယဘာဝေါတိ ဧတ္ထ နိဿယသဒိသော နိဿယော၊ သဒိသတာ စ ဖလသာ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-စိတ်စေတသိက်တို့မဖြစ်မီ ရှေးအဖို့၌ အစုအပုံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စက္ခုစသည်တို့၌ တည်ကုန်သးလော၊ ဖြစ်ပြီး၍အနာဂတ်၌ အထုးဖြစ်၍ စုဝေးကုန်သလော၊ အဘယ်အားဖြင့် သမောသရဏဋ္ဌာန ဖြစ်သနည်းဟူမူ ? ရှေး၌မရှိမူ၍သားလျှင် ဝတ္ထုဒ္ဒါရအာရုံစသော ပစ္စယသာမဂ္ဂီဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့ဖြစ်ကုန်၏၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း အမျှားတပေါင်းတည်း ထိုထိုစက္ခုစသည်တို့၌ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ရုအင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုဒ္ဒါရာရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

စ၊ တပါး။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သဠာတိဒေသော၊ ဖြစ်ရာဒေသသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တန္နိဿယာရမ္မဏ-ဘာဝေန၊ ထို့စက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်, ထို့ရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုစသည်, ရူပါရုံစသည်တို့၌ သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း[1]။

စ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခာဒယော၊ စက္ခုအစရှိသည်တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ (တေသံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏။) အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သဠာတိ-ဒေသဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိပိ ကာရဏေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဧတေ မဟာ၊ ထိုစက္ခု စသောတရားတို့ကို။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် (စက္ခုတိ စသည်ဖြင့် ၎င်း, အာယတနတော စသည်ဖြင့်ရင်း, နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန စသည်ဖြင့်ရင်း) ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုမည် သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုမည်သောတရားသည်။ အာယ-တနဉ္စ၊ အာယတနမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ မည်၏။ပ။ ဓမ္မာ စ၊ ဓမ္မမည်ကုန် သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဓမ္မမည်သော တရားတို့သည်။ အာယတနဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဏ္ဍေ၊ ဤတဆဲနှစ်ပါး သော အာယတနတို့၌။ အတ္ထတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-အရူပဓမ္မတို့၏မုချအားဖြင့် ဥပ္ပတ္တိဒေသမည်သည် မရှိမဟုတ်လောဟူမူ? ဥပ္ပတ္တိ၏ ပစ္စယဖြစ်ကုန်သော စက္ခုစသည်ဘို့ကို ဥပ္ပဘ္ဘိဌာနကဲ့သို့ပြု၍ ဥပစာရအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၅၁၃။ လက္ခဏာတိ၊ ကား။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏတောပိ၊ လည်း။ ထွေ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ တံဝနိ စ ပန လက္ခဏာနိ၊ ထိုလက္ခဏာတို့ကို ကား။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တာဝတ္ဘတောတိ၊ ကား။ တာဝဘာဝတော၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် [1]။ ဣဒံ-အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စ္ဓ။ စက္ခာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဓမ္မာ ဝေ၊ (မိမိ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဓမ္မမည်ကုန်သည် ချည်းတည်း။ ဝေ သတိ၊ ဤသို့ ဓမ္မမည်ကုန်သည်ချည်း ဖြစ်လျက်။ ဓမ္မာယတနမိစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ အဝတ္ဘာ၊ (အကဲ့အပြားမရှိ ရှာခုတည်း) မဟောမှု၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဒါဒသာယတနာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ယူတို့သဘော စောကြောင်ကြားအံ့။ ဆဝိညာဏကာယပ္ပတ္တိဒ္ဒါရာရမ္မဏဝဝတ္ထာနတော၊ ခြောက်ပါးသောဝိညာဏ-ကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒ္ဒါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း ကြောင့်။ ဒ္ဒါဒသာယတနာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤအာယတန နိဒ္ဒေသ၌။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဒ္ဒါရဘာဝေန၊ ဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝဝတ္ထာနတော၊ အာယတန တို့ကိုမှတ်ခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤတဆဲ့နှစ်ပါးသော အပြားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဘိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဒါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တနည်း။ ဒ္ဒါဒသ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ခဲ့၏အံ့။ စက္ခုဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္နဿ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဝိညာဏကာယဿ၊ ၏။ စက္ခာယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရံ၊ ဖြစ်ရာဒ္ဒါရသည်ရင်း။ ရူပါယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏဥ္စ၊ ကျက်စားရာ အာရုံသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ စက္ခာယတန ရူပါယတနမှ တပါးကုန်သော၊ သောတာယတနသဒ္ဒါယတန-

---

[1] တာဝတ္ဘတောဒ်ဖြင့် တ္ဘ-သည် ဘာဝတ္ထတည်းဟု ပြခြင်းငှါ တာဝဘာဝတော-ဟူသည်။ (ပြည်)

စသည်တို့သည်။ တထာ၊ တူ။ ဣတရေသံ၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိပရိယာပန္နဝိညာဏကာယမ္ပတပါးကုန်သော သောတဝိညာဏဝိထိပရိယာပန္နဝိညာဏကာယစသည်တို့၏ (ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရာနိ၊ တို့သည်ရင်း။ အာရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဆဋ္ဌဿ၊ မနောဝိညာဏဝိထိပရိယာပန္နဝိညာဏကာယ၏။ ဘဝင်္ဂမနသခ်ါတော၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်၍ ပြတ်သောဘဝင်စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မနာယတနေကဒေသော၀၊ မနာယတနတစိတ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရဥ္စ၊ ဖြစ်ရာဒ္ဒါရသည်ရင်း။ အသာမာရဏမေ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့အား မဆက်ဆံသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနဟူသော။ [၁၁၄] အာရမ္မဏဥ္စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း။) အသာမာရဏမေ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏၊ ၀ါ၊ တို့အား ဒ္ဒါရ၏အဖြစ် အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် မဆက်ဆံသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဟူသော။ အာရမ္မဏဥ္စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပြန်။) ဣတိ၊ သို့။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရာရမ္မဏ၀ဝတ္ထာနတော၊ ဖြစ်ရာဒ္ဒါရ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အာယတနတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ဒ္ဒါဒသ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-၀ေါ၊ သို့။ ဣဒေ၊ ဤအာယတနကထာ၌။ တာ၀တ္ဘတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၄။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣ၀ါပိ၊ ဤအာယတနကထာ၌လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ခန္ဓကထာ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဥပ္ပတ္တိဣဒ္ဓိ-ဒီသု၊ တို့တွင်။ ဒေသနာဣဒ္ဓိမော၀၊ သာလျှင်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဗ္ဗတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။ သနိဒဿနသပ္ပဋိ-ဃဝိသယတ္တာ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယာနိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သောသဒ္ဒါရုံစသည်လျှင်အာရုံရှိကုန်သော။ သော-တာယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အထ ၀ါ၊ ကား။ ဒဿနာနုတ္တရိယသ၀နာနုတ္တရိယဟေတုဘာ၀ေန၊ ဒဿနာနုတ္တရိယတရား, သ၀နာနုတ္တရိယတရားတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟူပကာရတ္တာ၊ များသောကျေးဇူး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗ္ဗတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။

စက္ခာယတနသောတာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ မှ။ ဃာနာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တိဏိ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပဋ္ဌန်ပိ၊ စက္ခုစသော ငါးပါးတို့၏လည်း။ ဂေါစရဝိသယဘွာ၊ ကျက်စားရာလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တော၊ ၌။ မနာယတနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) ပန၊ တပါး။ စက္ခာ-ယတနာဒီနံ၊ စက္ခာယဘနုစသော အဋ္ဌတ္တိကာယတနတို့၏။ ဂေါစရတ္တာ၊ ကျက်စားရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာသ တာသ၊ ထိုထိုအဋ္ဌတ္တိကာယတန၏။ အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ကုန်သော[1]။ ဗာဟိရေသု၊ ဗာဟိရာယတန တို့တွင်။ ရူပါယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အပိ စ၊ တုနည်းလည်း။ ဝိညာဏဿတ္တိကာရဏာဝဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ပိုင်းခြားအပ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ တေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ကမော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဝုတ္တံ ဟေတံ စက္ခုဉ္စ ပဋ္ဌိစ္စ။ပ။ မနောဝိညာဏန္တိ-အနက်ထင်ပြီ။) ဝေ၊ သို့။ ကမတောပိ၊ လည်း။ ဣတ္ထေ၊ ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာ-တဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၅။ သခေါ်ပဝိတ္ထာရတိ၊ ကား။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ သခေါ်ပတော၊ ဖြင့်။ မနာယတနဿ ဧဝ၊ ၏ရင်း။ ဓမ္မာယတနေကဒေသဿ စ၊ ၏ရင်း။ နာမေန၊ နာမ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂီတတ္တာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒဝဿသသာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ အာယ-တနာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ရူပေန၊ ရူပ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ဂီတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒ္ဝါဒသာပိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ နာမ်နှင့်ရူပ်မျှသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ကား။ အဋ္ဌတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုအဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စက္ခုပသာဒမတ္တမေဝ၊ စက္ခုပသာဒမျှသာလျှင်။ ဟောတိ၊

---

[1]-အနန္တရန္တရာနိ-ရှိမူ အကြားအကြား၌ ဖြစ်ကုန်သော-ဟု ပေး။ (ပြည်)
ဋီကာ၌ ဤအရာတွင် အနန္တရံ-ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း ထိုအတူ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း အနန္တရံ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၏။ ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေဒတော ပန၊ ပစ္စယဘေဒ, ဂတိဘေဒ, နိကာယဘေဒ,ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ အဆုံးမရှိသော အပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သောတာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အာယတနတို့သည်။ တထာ၊ ထိုစက္ခာ ယတနအတူ။ (အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) မနာ-ယတနံ၊ သည်။ ကုသလာ။ပ။ဘေဒေန၊, ဖြင့်။ ကေနနဝုတိပ္ပဘေဒဠ၊ သည်ရင်း။ ကေဝိသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဠ၊ နှစ်ဆဲ့တခုအလွန်ရှိသော တရာ အပြားရှိသည်ရင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊ စက္ခု စသော ဝတ္ထုတို့၏အပြား, ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါစသည်တို့၏ အပြား အားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသာ-ယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဝိသဘာဂပ္ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဝိသဘာဂပစ္စယ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ သည်။ ပထဝီဓာတု။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိပ္ပ-ဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အနေကပ္ပ-ဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဓမ္မာယတနံ၊ သည်။ ဝေဒနာ။ပ။ နိဗ္ဗာ-နာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝနာနတ္တဘေဒတော၊ သဘာဝဘေဒ, နာနတ္တဘေဒ အားဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သခေါ်ပဝိတ္ထာရာ-သခေါ်ပဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၆။ ပန၊ တပါး။ ဒဠ္ဌဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ဇ္ဇော၊ ဤအာယတန-ကထာ၌။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သခ်တာနိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ အနာဂမနတော၊ မလာသောအားဖြင့်ရင်း။ အနိဂ္ဂမနတော စ၊ မထွက်သွားသောအားဖြင့်ရင်း။ ဒဠ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အုံ့။ တာနိ၊ ထိုအာယတနတို့သည်။ ဥဒယာ၊ ဥပ္ပါဒကျွဏမှ။ ပဋ္ဌေ၊ ၌။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်မှ။ နအာဂစ္ဆန္တိ၊ မလာကုန်။ ဝယာ၊ ဘင်္ဂကျွဏမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ ကုဟိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။ နပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားလည်းမသွားကုန်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ဥဒယာ၊ မှ။ ပဋ္ဌေ၊ ၌။ [၁၁၅] အပ္ပဋိလဒ္ဓသဘာဝါနိ၊ မရအပ်သော သဘောရှိကုန်၏။ ဝယာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ပရိဘိန္နသဘာဝါနိ၊ ပျက်သောသဘော ရှိကုန်၏။

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝေမဇ္ဈေ၊ ရှေအဖို့နောက်အဖို့တို့၏အလယ်၌။ ပစ္စယာယတ္တ-ဝုတ္တိတာယ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသာနိ၊ တစုံတယောက်သော၏သူ၏ အလိုသို့မလိုက်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂမနတော၊ ဖြင့်ရင်း။ အနိဂ္ဂမန-တော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နိဒိဿန-တော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမှုအရာ၏အစွမ်းဖြင့်) အားထုတ်ခြင်း ကင်းသောအားဖြင့်ရင်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသောအားဖြင့် ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းကင်းသည်၏အားဖြင့်ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) (ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သစ္စာပတ္တိနည်းအားဖြင့် ဗျာပါရကိုလက်ဦး ပြလို၍ "နေ ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဒေဝ ယောတိ" စသည်ကိုမိန့်သော်။) ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအုံ့။ စက္ခုရူပါဒီနံ၊ စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ အမှာကံ၊ တို့၏။ သာမဂ္ဂိယံ၊ ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိညာဏံ နာမ၊ ဝိညာဉ်မည်သည်။ ဥပပ္ဇေယ္ယ၊ ဖြစ်ဘိမူ။ အဟောဝတ၊ ချေ့ကောင်းလေစု။ ဣတိ-ဒေဝ စိန္တာ၊ ဤသို့ သောအကြံသည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထိုနောင် ဤဟာ-ကို ပြလို၍ "နေ စ တာနိ" စသည်ကို မိန့်သော်။) တာနိ၊ ထိုစက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ ဝိညာဏုပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဒ္ဒါရဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝတ္ထုဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ နေ စ ဤဟန္တိ၊ အားထုတ်သည်လည်း မဟုတ်ကုန်။ ဗျာပါရံ၊ ကြံစည်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့။ နေ စ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်သည်လည်း မဟုတ်ခဲ့ကုန်[1]။

အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ စက္ခုရူပါဒီသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ စက္ခု-ဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့သည်။ (ယံ-ယသ္မာ ဒ္ဒါရာဒိဘာဝတော၊ အကြင်ဒ္ဒါရ, ဝတ္ထု ,အာရုံ, ကိစ္စကိုစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ ဧသော-ဒ္ဒါရာဒိသမတ္ထတာ၊ ဤဒ္ဒါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ,

---

၁-ပဋ္ဌိပါဠိ အစဉ်ညီအောင် ဆိုသင့်လျက် အာဘယ့်ကြောင့် ဥပဋ္ဌိပါဠိ ဆိုဘိသနည်း? ဥဘယံပိ ပန ဤဟာ ၈ ဟောတိ ဗျာပါရော စာတိ ဥပဋ္ဌိပါဠိဝစနံ။ နှစ်ါးလုံးလည်း ဤဟာလည်းဖြစ်၏၊ ဗျာပါရလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နေ ဟိ-စသည်ကို ဥပဋ္ဌိပါဠိဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ကိစ္စကို စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဤဟာ,ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ဒ္ဒါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ, ကိစ္စ၌စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာဝ-ကာရဏသမတ္ထတာဝ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မည်၏။) (တနည်း။) ယံ သမ္ဘဝန္တိ၊ အကြောင်ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ ဧသာ၊ ဤစက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂိရှိလသော် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာဝ-သဘာဝေါ၊ သဘောပင်တည်း။ ဣတိ၊ အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရိဟကတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌမ္ဘာနိ၊ ကုန်၏[1]။ အပိ စ၊ လည်း။ အဗ္ဗတ္တိကာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဗ္ဗတ္တိကာယတနတို့ကို။ ဓုဝသုဘသုခတ္တာဘာဝရဟိတတ္တာ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်, တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်, ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်, အတ္တ၏အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ လူဆိတ်သောရွာကဲ့သို့။

၁-ဤအရာ၌ ဖွင့်သော ဋီကာ၏အနက်ကား-သပရိပ္ပဒ္ဒကိရိယာဝသေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမှုအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ' ဤဟာနုံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည် ဤဟာ၊ မည်၏၊ စိန္တနာဝသေန' ဤသို့ဖြစ်တိမ္ဘဟု ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာပါရကရဏံ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရကို ပြုခြင်းသည်။ ဗျာပါရေ၊ မည်၏၊ တတ္ထ၊ ထိုဤဟာ, ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဗျာပါရုံ၊ ကို။ ဒသ္သေန္တော၊ ပြလိုသည် ဖြစ်၍။ နှ ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဧဝံ ဟောတိ-တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဤဟိ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ နှ စ တာနိတိအာဒိ ' ၊ ဤသို့အဂရိုသောစကားကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပဋိပါဋိအစဉ်သည်အောင် ပြသင့်သော်လည်း။ ဥဘယမ္ပိ၊ ဝါကျနှစ်ပါးဖြင့် ပြအပ်သောအနက်သဘော နှစ်ပါးသည်လည်း။ ဤဟာ စ၊ ဤဟာမည်သည်ရင်း။ ဗျာပါရော စ၊ ဗျာပါရမည်သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့သောအနက်သဘောကို နှလုံးဌာထား၍။ ဥပဓာရိပါဒိဝစနံ၊ အစဉ်ချတ်သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ အဌကထာ ဆရာတော် ပြုအပ်၏။ ဓမ္မတာဝါတိ၊ ကား။ သဘာဝေါ၊ သဘောပင်တည်း၊ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ပင်တည်း၊ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ ဤဟာဗျာပါရရဟိတာနုံ၊ ဤဟာ ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ ဒ္ဒါရာဒိဘာဝေါ-ဒ္ဒါရဝတ္ထုအာရမ္မဏာဘာဝေါ၊ ဒ္ဒါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ, ကိစ္စတို့၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဤဖြင့် သော-၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။) ဓမ္မတာ-ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် မည်၏။ (ဤဖြင့် သော-၏အစပ်ကို ပြသည်။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤကာရဏသမတ္ထတာ စသောအခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်သောအနက်၌။ ယန္တိ ဘေဿ၊ ယံ-ဟူသော ဤဝုဒ်၏။ ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌမ္ဘော၊ ၏။ ပုရိမသ္မိံ ' ၊ ရှေးဖြစ်သော သဘာဝေါ-ဟူသော အနက်၌။ ယံသဒ္ဒါ၊ ယံ-သဒ္ဒါသည်။ သမ္ဘဝနဝိသေသနံ၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကြိယာ၏ ဝိသေသနတည်း။ ယံ သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ကြိယာပဆုမသန-ဟူလို။ ဤကား ဋီကာနက်။ (ပြည့်)

ဒဠ္ဍမ္ဘာနိ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။ အဗ္ဗတ္ထိကာနံ၊ တို့ကို။ အဘိဃာတကတ္တာ၊ အလွန်သတ်ညှဉ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမ-ဃာတကစောရ ဝိယ၊ ရွာကိုလုယက် တိုက်ဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဍမ္ဘာနိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ ကို။ မနာပါမနာပေဟိ၊ မနာပအမနာပ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပေဟိ၊ တို့သည်။ ဟညတိ၊ ညှဉ်းဆဲ အပ်၏။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဝိတ္ထာရော၊ အကျယ်ကိုကား။ (နေတမ္ပေါ၊ ဆောင်အပ်၏။) အပိ စ၊ လည်း။ အဗ္ဗတ္ထိကာနိ၊ တို့ကို။ ဆပါဏကာ ဝိယ၊ (မြွေ, မီကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, မြေခွေး, တောမျောက်ဟူသော) သတ္တဝါခြောက်ကောင်တို့ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဍမ္ဘာနိ၊ ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။ တေသံ၊ တို့၏။ ဂေါစရာ ဝိယ၊ (ဝိသမ, ဗီလ, အာကာသ, ဂါမ, သုသာန, ဝံန-ဟူသား) ကျက်စားရာတို့ကဲ့သို့။ (ဒဠ္ဍမ္ဘာနိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ အပြီး တည်း။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဏ္ဍ၊ ၌။ ဒဠ္ဍမတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတမ္ပေါ၊ ၏။

ဣဒံ တာဝ အာယတနာနံ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ

၅၁၇။ ပုန၊ ထိုမှတပါး။ တဒနန္တရာ၊ ထိုအာယတနကထာ၏ အခြားမဲ့၌။ ဓာတုယောတိ၊ ကား။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့တည်း။

၁-တတ္ထ၊ ယိုအဋ္ဌကထာ စကား၌။ ဝိသမာဒိအဗ္ဗာသယေဟိ၊ ဝိသမစသည်တို့၌ အလို ရှိကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတန-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမ-ဘာဝ။ပ။ဝနဘာဝေဟိ၊ မည်ညွှတ်သည်၌ အလိုရှိသောမြွေ, တွင်းအခေါင်း၌ အလိုရှိသော မီကျောင်း, ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောငှက်, ရွာ၌အလိုရှိသော အိမ်ခွေး, သုသာန်၌မှီသော သဒိသဥပါဒိဏ္ဍာဓမမ္မ၌ အလိုရှိသော မြွေခွေး, တောင်၌အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ ဤကား ရူပကအနက်တို့တည်း၊ ဝါ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ တောင်၌အလိုရှိသော မျောက်နှင့် တူကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ သဒိသအနက်။ ဝါ၊ တောင်၌အလိုရှိသော မျောက်ကဲ့ သို့သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဥပမာအနက်။ ဝါ၊ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ စက္ခာ-ဒီဟိ၊ တောင်၌အလိုရှိသောမျောက် စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနတို့သည်။ သမုပေက္ခာ အနက်။ အာဘိရမိတတ္တာ၊ အလွန်မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိသမာဒိသဒိသတာ၊ မည်ညွှတ်သောအရပ်စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတမ္ဘာ၊ ၏။ ဋီကာအနက်။ (ပြည့်)

စက္ခုဓာတု၊ ၎င်း။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဆဲ့ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၌။ အတ္ထိတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်၎င်း။လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတောဝတ္ထုသခ်ံတော၊ အစဉ်, ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်, ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဗ္ဗမ္ဘာ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတမ္ဘော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ၌။ အတ္ထိတောတိ၊ ကား။ စက္ခုတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ဝါ၊ ထင်စွာပြုတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ ရူပယတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ-ထသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ စက္ခုဿ၊ (အသာ-ဓာရဏအကြောင်းဖြစ်သော) စက္ခု၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ ညာဉ်။ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသဖြစ်သော ဝစနတ္ထအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏[1]။ အဝိသေသေ ပန၊ ကား။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဓီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ (သို့ချည်း နှင်နှင် ယောဇနာ။) ဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်း။ တောယ၊ ဤ စက္ခုစသော

၁-စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-ဟု အကြောင်းဖြစ်သောစက္ခုကို သာမိအဖြစ်ဖြင့် ပြသတည်း၊ သို့သော်လည်း ရူပါလောကမနသိကာရ စသည်ဘို့သည်လည်း ထိုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းတို့ချည်း မဟုတ်ကုန်လောဟူမူ? အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိုရူပါလောက စသည်တို့သည် သာဓာရဏအဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ စက္ခုကား ဝိသေသအကြောင်း အသာဓာရဏအကြောင်းဖြစ်ဘိသော်၊ ထိုကြောင့် အသာဓာရဏအကြောင်းအားဖြင့် စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသကိုမူသတည်း။ ဤကိုရည်၍ မူလဋီကာ၌ စက္ခုဿာတိ ဝိသေသကာရဏံ အသာဓာရဏသာမိဘာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ဟူ၏။ ဤဝိသေသ-သဒ္ဒါသည် အာဝေနိကအနက်, အတိသယအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုပြခြင်းငှါ တံ ဟိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ နီလာဒိသဒ္ဒရူပသာဓာရဏဘာ-ဟု မိန့်သတည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုဿည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ စက္ခုတပါးအား မဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ဟိ အညပုဂ္ဂလစက္ခုဝိညာဏဿ သာဓာရဏံ၊ နု ဧဝံ စက္ခုတိ-ထုတ်။ နီလာဒိသဒ္ဒရူပသာဓာရဏာ၊ အညိစသော အလုံးစုံသော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော စက္ခုဝိညာဉ်အား ဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပန ကိဉ္စိ နီလာဒိသဒ္ဒရူပါရမ္မဏဝိညာဏဿာဓာရဏံ နု ဟောတိ-ဗျတိရိုက်ဆုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာမိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌ၊ အပ်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည့်)

သဘောတရားဖြင့်။ ဝိဓိယတေ၊ စီရင်အပ်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ဣတ္ထေ၊ ဤစက္ခု စသည်တို့၌။ ဒီယတိ၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ လောကိယာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ကာရဏ-ဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ၊ အချင်းချင်း မရောယှက်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အနေကပ္ပကာရံ၊ မျိုးသောအပြားရှိသော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝိဒဟန္တိ၊ (ဤသို့ဤသို့လည်း သင့်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ဖြစ်လေဟု) တိုက်တွန်းစီရင်သကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဓာတုယော၊ ရွှေကျောက်,ငွေကျောက် အစရှိသော ဓာတ်တို့သည်။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိ ။ ရွှေငွေစသည်ကို။ (ဝိဒဟန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့တည်း။) စ၊ ထိုမှတပါး။ ဘာရဟာရေဟိ၊ ဝန်ထမ်းသောသူတို့သည်။ ဘာရော၊ ကို။ ဒီယတေ ဝိယ၊ ဆောင်အပ်သကဲ့သို့။ [၁၁၆] သဇ္ဇေဟိ၊ တို့သည်။ ဒီယန္တေ-ဓာရိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သော၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဒုက္ခဝိဓာနမတ္တမေဝ၊ ဒုက္ခကိုစီရင်ခြင်းမျှသာ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝသဝတ္တနတော၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ပါး။ ကာရဏဘူတာဟိ၊ ကုန်သော။ တောဟိ၊ ဤလောကီဓာတ်တို့ဖြင့်။ သဇ္ဇေဟိ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ အနု-ဝိဓိယတိ၊ စီရင်အပ်၏။ စ၊ ပါး။ တထာဝိဟိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော။ တံ၊ ထိုသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခကို။ တောသ္မေ၊ ထိုစက္ခုစသော သဘောတရားတို့၌သာလျှင်။ ဒီယတိ-ဌပိယတိ၊ ထားအပ်၏။ (ဣတိ အယံ အတ္ထော။) ဣတိ၊ သို့။ စက္ခာဒိသု၊ တို့တွင်။ ကော-ကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စ္စာ။ ဝိဒဟတိ ဒီယတိတိ-အာဒိနာ၊ သော။ အတ္ထဝသေန၊ ဖြင့်။ ဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၁၈။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ အတ္ထာ နာမ၊ အတ္ထမည်သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဧवं၊ တူ။ တောဿ၊ ဤကျေးစသော သဘောတရားတို့သည်။ သဘာ-ဝတော၊ ဖြင့်။ (နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သည်ကား။) နု၊ မဟုတ်ကုန်။ (အတ္ထိ ဧव၊ သာလျှင်တည်း။) ပန၊ အနုယကိုဆိုအုံ့။ တောဿ၊ တို့သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဓာရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတု-

ယော၊ မည်ကုန်၏။ လောကေ၊ ၌။ ဝိစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သော။ ဟရိတာလမနောသိလာဒယော၊ ဆေးတန်းမြင်းသီလာ အစရှိကုန်သော။ သေလာဝယဝါ၊ ကျောက်၏အစိတ်တို့ကို။ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဓာတုယော ဝိယ၊ ဆေးတန်းမြင်းသီလာစသော ကျောက်၏အစိတ်ဓာတ်တို့နှင့် တူကုန်သည် တည်း။ ဓာတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစိတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့သည်။ ဉာဏဉေ ယျာဝယဝါ၊ ဉာဏ်,ဉေ ယျတို့၏ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်မျှတို့သည်၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော အဝိပရိတသဘာဝဓမ္မ၏ အစိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ဓာတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ သရိရသင်္ခါတသ၊ ကိုယ်ဟူဆိုအပ်သော။ သမုဒါ-ယသ၊ ခန္ဓာပဉ္စကအပေါင်း၏။ အဝယဝဘူတေသု၊ အစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ အညမညဝိသဘာဂလက္ခဏပရိစ္ဆိန္နေသု၊ အချင်းချင်း ဝိသဘာဂ လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရသသောဏိတာဒီသု၊ အဆီအနှစ် အရည်အသွေး အစရှိသည်တို့၌။ ဓာတုသမညာ၊ ဓာတ်ဟူသော အမည် သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခါတသ၊ ဟုဆိုအပ် သော။ အတ္တဘာဝသ၊ အတ္တဘောဝ၏။ အဝယဝေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေ-သုပိ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ ဓာတုသမညာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညဝိသဘာဂ-လက္ခဏပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အပိ စ၊ လည်း။ ဓာတူတိ ဧတံ၊ သည်။ နိဇ္ဇီဝမတ္တ-သော၊ ဇီဝမဟုတ်သော သဘောတရားမျှ၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (လောကေ၊ လူ,ရှာ၌။) ပုရိသောတိ၊ ပုရိသဟူ၍။ (ယော ဓမ္မသမုဒါယော၊ အကြင် ခန္ဓာပဉ္စက ဓမ္မအပေါင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။) အယံ၊ ဤပုရိသဟု လောကခေါ်သော ဓမ္မသမုဒါယသည်။ ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသော ပထဝီစသော နိဇ္ဇီဝမျှဖြစ်သော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ပထဝီစသော ခြောက်ပါးသောဓာတ်မျှသာ ရှိ၏။ (ဧတ္ထ၊ ဤပထဝီ စသော ဓာတ်ခြောက်ပါး၌။ ဇီဝေါ ဝါ၊ ဇီဝသည်ရင်း။ ပုရိသော ဝါ၊ ပုရိသသည်ရင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ထင်အောင် ပါဠိသော

နှင့်တကွသော ယောဇနာသည်ကား ဋ္ဌိကာနည်း။) (တနည်း။) အယံ ပုရိသော၊ ဤပုရိသဟု လောကဌ် ခေါ်စကြသောသူသည်။ ဆဝေတုရော၊ ခြောက်ပါးသောဝတ် အစိတ်ရှိ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့ဌ်။ ဇီဝသညာ-သမူဟနဇ္ဈံ၊ ဇီဝဟူ၍ဖောက်ပြန်သော အမှတ်သညာကိုနုတ်ပယ်ခြင်းငှါ။ ဝေတုဒေသနံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုလည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ဝေတု စ၊ မည်၏။ (ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) စက္ခုဝေတု၊ မည်၏။ ပ။ ဝေဒိတမ္ပေါ၊ ၏။

၅၁၉။ လက္ခဏာဒိတောတိ၊ ကား။ ဇ္ဇေ၊ ဤစက္ခုစသောဝတ်တို့ဌ်။ စဆ္ဌာဒီနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ပေါ၊ ၏။ နေသံ-စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ တာနိ စ ပန လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကိုကား။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဝေါပိ၊ ဤဝေတုဒေသနာဌ်လည်း။ ပ ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော စ ပနာယံ-ဒေသနာဣဝေါ၊ ကိုကား။ ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗ-ဝဝတ္ထာနဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို မှတ်ခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စက္ခုဝေတု ရူပဝေတူတိ ဣဒံ ဒ္ဒယံ၊ ဤဝတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟေတု၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း မည်၏။ စက္ခုဝိညာဏဝေတူတိ၊ ဟူသောဤဝတ်သည်။ ဖလံ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးမည်၏။ သမ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သောတဝေတု သဒ္ဒဝေတု သောတ-ဝိညာဏဝေတုစသည်တို့ဌ်။ ဝေံ၊ ဤအတူတည်း။

[၁၁၇] ၅၂၀။ တာဝတ္ဘတောတိ၊ ကား။ တာဝဘာဝတော၊ ထိုမျှ တဆဲ့ရှစ်ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဟိ၊ ခ္ပဲအံ့။ တေသု တေသု သုတ္တာဘိဓမ္မပ္ပဒေသေသု၊ ထိုထိုသုတ် အဘိဓမ္မာ ပါဠိရပ်တို့ဌ်။ အာဘာဝေတု သုဘာဝေတု။ ပ ။ အနေကဝေတု နာနာ-ဝေတု လောကော၊ အနေကဝေတုလောကနာနာဝေတုလောကဝုင်း။ ဣတိ-ဝေမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ အညာပိ၊ အဌ္ဌာရသဝေတုမှ တပါး

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဒီဃန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အဋ္ဌာရသဓာတုမှတပါး သုံးဆဲငါးပါးစင် ထင်သည်ဖြစ်လျက်။ သဗ္ဗာသံ၊ အလုံးစုံ သုံးဆဲငါးပါးသောဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ အကတ္ဝာ၊ ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသာတိ အယ-မေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အဋ္ဌာရသဟူသော ဤပရိစ္ဆေဒကိုသာလျှင်။ ကတော၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအုံ့။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗဓာတူနံ၊ အလုံးစုံသောဓာတ်တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ထိုတဆဲရှစ်ပါးသောဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကတော၊ ၏[1]။)

ဟိ၊ ခဲ့ပြီအုံ့။ ရူပဓာတုယော၀၊ ရူပဓာတ်သည်ပင်လျှင်။ အာဘာဓာတု၊ အာဘာဓာတ်မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သုဘဓာတု၊ (ရာဂ၀တ္ထု၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော သုဘအခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော) သုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိ-ပဋ္ဌိပဒ္ဓါ၊ ရူပဓာတုစသည်တို့နှင့်စပ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊ ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘအခြင်းအရာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သုဘနိမိတ္တံ၊ ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘအခြင်းအရာသည်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘဟူ၍မှတ်အပ်သော အခြင်းအရာသည်လည်း။ ရူပါဒိဝိနိမုတ္တံ၊ ရူပဓာတ် သဒ္ဒဓာတ်စသည်တို့မှ လွတ်သောမည်သည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ကုသလာဝိပါကာရမ္မဏာ၊ ကုသလ-ဝိပါက်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော ဧဝ၊ ရူပ သဒ္ဒ စသည်တို့သည်သာလျှင်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ဤသုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိမတ္တမေဝ၊ ရူပ သဒ္ဒ စသည်မျှပင်တည်း။ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတုအာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မနောဝိညာဏဓာတုယော၀၊ ဓာတ်ပင်တည်း။ သေသာ၊ စိတ်မှကြွင်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်။ ဓမ္မဓာတု၊ မည်၏။ သညာ-ဝေဒယိတနိရောဓဓာတု ပန၊ ဓာတ်သည်ကား။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထ

၁-ပရမတ္ထမဟုတ်သောသဘော၏ ပရမတ္ထသဘောတို့၌ တရုံတခါမျှ ဝင်သောမည်သည် မရှိသောကြောင့် သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာနံ-ဟူသော ဝိသေသနကို မ,သတည်း။ (ပြည်)

သဘောအားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတ နိရောဓဝေတ်သည်။ ဝေတုဒ္ဓယနိရောဓမတ္တမေဝ၊ မနောဝိညာဏဝေတ် ဓမ္မဝေတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာတည်း။ (စတုတ္ထာရူပွစိတ္တုပ္ပါဒ-နိရောဓဘာဝတော၊ စတုတ္ထ အာရုပစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။)

ကာမဝေတု၊ သည်၊ ဓမ္မဝေတုမတ္တံ ဝါ၊ ဓမ္မဝေတ်မျှသည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဝေတု-အံ့စရှိသောစကား၌။ ကာမဝေတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ကာမပဋိသံယုတ္တောဝ-ကာမရာဂ-သမ္မယုတ္တောဝ၊ သော။ (တနည်း။) ကာမပဋိသံယုတ္တောဝ-အာရမ္မဏာ-ကရဏေန ကာမဂုဏောပသံဟိတောဝ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော။ တက္ကော၊ သည်။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ (ကာမဝေတု၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ အဋ္ဌာရသာပိ ဝေတုယော၊ တဆဲ့ရှစ်ပါး သောဝေတ်တို့သည်လည်း။ (ကာမဝေတု၊ မည်၏။) ယထာဟ။ ဟေဋ္ဌ-တော၊ အောက်အဖို့အားဖြင့်။ အဝိစိနိရယံ၊ ကို။ ပရိယန္တံ ကရိတ္ဝာ၊ အပိုင်း အခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အားဖြင့်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ၊ တို့ကို။ အန္တောကရိတ္ဝာ၊ ၍။ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-အဝိစိပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ၊ အောက်ကားအဝိစိ အထက်ကားပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီပြင့် ပိုင်း ခြားအပ်သော အရပ်အကွက်အတွင်း၌။ ဘောဝစရာ၊ ဤအရပ်အကွက် အတွင်း အောက်အဖို့၌ သက်ဝင်၍ ကျင်လည်တတ်ကုန်သော။ ဘော ပရိယာပန္နာ၊ တပါးအရပ်၌ ကျင်လည်ကုန်ငြားသော်လည်း ယထာဝုတ္တ ဌာနဌသာလျှင် အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ယံ-ယေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယေ ဝေတုအာယတနာ၊ တို့သည်။ ယေ ရူပါ၊ တို့သည်။ ယံ-ယာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ယာ သညာ၊ သည်။ ယေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤယထာဝုတ္တအရပ်အကွက်အတွင်း အောက်အဖို့သို့လည်း သက်ဝင်၍ ကျင်လည်၍ ယထာဝုတ္တဌာနဌသာလျှင် အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာဝေတုစသော သဘောတရားကို။ ကာမဝေတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဟ။

[၁၁၈] နေက္ခမ္မဝေတု၊ ဝေတ်သည်။ (ဝိတက္ကပက္ခေ၊ ဝိတက်အဖို့၌။) ဓမ္မဝေတု ဝေ၊ ပင်တည်း။ (ဓမ္မဝေတ်သာဟူကောင်းသလော။) သဗ္ဗေပိ

ကုသလာ ဓမ္မာ နေက္ခမ္မဓာတုတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ မနောဝိညာဏ-ဓာတုပိ၊ သည်လည်း။ (နေက္ခမ္မဓာတု၊ မည်သည်။) ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ [သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ (ဒါနမယပုညကြီယ သီလမယပုညကြီယ ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်တိုင်အောင်ဖြစ်သော) အလုံးစုံသော အနဝဇ္ဇဓမ္မတို့သည်လည်း။ နေက္ခမ္မဓာတု၊ မည်၏။] ဗျာပါဒ။ ပ။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။

ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဌာရသဓာတုမတ္တမေဝ၊ ဓာတ်မျှပင်တည်း။ ဟိ၊ စ္ဆ။ ဟီနာ ဟီဠိတာ၊ ကဲ့ရဲရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ ဟီနဓာတု၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမပဏီတာ၊ အလယ်အလတ်နှင့် ချီးမွမ်းတောင့်တအပ် မြတ်ကုန်သော။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ မဇ္ဈိမာ စေဝ၊ မဇ္ဈိမလည်းမည်ကုန်၏။ ပဏီတာ စေဝ၊ လည်းမည်ကုန်၏။ နိပ္ပရိယာယေန ပန၊ ဖြင့်ကား။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မ-ဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟီနဓာတု၊ မည်၏။ လောကိ-ယာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဥဘောပိ စ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်ရင်း။ စက္ခု-ဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်ရင်း။ မဇ္ဈိမဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ ပဏီတဓာတု၊ မည်၏။

ပထဝီတေဇောဝါယောဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။ အာပေါဓာတု စ၊ သည်ရင်း။ အာကာသဓာတု စ၊ သည်ရင်း။ ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။ ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ-သတ္တဝိညာဏဓာတုသင်္ခေပေါယေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အစရှိသော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်အကျဉ်းပင်တည်း။

သတ္တရသ ဓာတုယော စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဓမ္မဓာတုကေဒေသော စ၊ သည်ရင်း။ သခ်ၢတဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ အသခ်ၢတဓာတု၊ သည်။ ဓမ္မဓာတုကေဒေသောဝ၊ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်ပင်တည်း။ အနေကဓာတု-နာနာဓာတုလောကော ပန၊ သည်ကား။ အဌာရသဓာတုပဘေဒမတ္တမေဝ၊ ဓာတ်အထူးအပြားမျှပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤမျှအပြီးတည်း။

ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝတော၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သမ္ဘ-ခေါတ္ရနံ၊ တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဌာရသေ၀၊ တို့ကို သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၅၂။ အပိ စ၊ လည်း။ ဝိဇာနနသဘာ၀ေ၊ အထူးသဖြင့် အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိသော။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဇီ၀သညီနံ၊ ဇီ၀-ဟု မှားသော သညာရှိကုန်သော သူတို့၏။ သညာသမူဟာနုနတ္ထံပိ၊ ဝိပလ္လာသသညာကို ပယ်ခွါနုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ အဌာရသေ၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စ။ ဝိဇာနနသဘာ၀ေ၊ သော။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဇီ၀သညိနော၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနှဇီ၀လျက်ဇီ၀စွဲမှတ်သော သညာရှိကုန်သောသူတို့၏။ စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်းသဖြင့်။ တသ-ဝိဇာနနသဘာ၀သ ဝိညာဏသ၊ ၏။ အနေကတ္ဌ၊ တပါး မက မျှားသည်၏အဖြစ်ကိုဋဌ်း။ စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္တ၀ုတ္တိတာယ၊ စက္ခုရူပါရုံစသော ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စ-တဌ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုဋဌ်း။ ပကာသေတ္ဝာ၊ ပြတော်မူ၍။ ဒီဃ-ရတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး အဖန်တလဲလဲ ကိန်းသော။ ဇီ၀သညံ၊ ကို။ သမူဟနိတုကာမေန၊ ပယ်ခွါနုတ်ပစ်တော်မူလို သော။ ဘဂ၀တာ၊ သည်။ အဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။ ကိဉ္စ ဘိယ္ယော၊ စိုးစဉ်းဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ၀သေန စ၊ ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တထာ၊ တူ။ (အဌာရသေ၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အနတိသခ်ေ၀ဝိတ္ထာရာယ၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်းဖြစ်သော။ ဣမာယ ဒေသနာယ၊ ဤဓာတုဒေသနာဖြင့်။ ယေ ဝေနေယျသတ္တာ၊ အကြင်ဆုံးမထိုက်သော သတ္တ၀ါတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒဇ္ဈာသယ-၀သေန စ၊ ထိုသို့ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ အဌာရသေ၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။

ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အပြားဖြင့်။ (ပကာသိယမာ-နေ၊ ပြတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။) အာသ-ဘဂ၀တော၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မ-

တေဇဝိဟတ်၊ သူတော်ကောင်းတရား၏အစွမ်းဖြင့် ဖျောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ခဏေန၊ ဟောတော်မူသော ခဏ၌ပင်လျှင်။ ဝေနေယျသတ္တဟာဒယေသု၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးတို့၌။ တမော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မှောင်သည်။ ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်းပျောက်ခြင်းသို့။ ဥပယာတိ၊ ရောက်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုသို့သို့သော အပြားဖြင့်။ သခၽဝိတ္ထာရနယေန၊ သခၽပနည်း, ဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့်။ သေ-သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဟိ၊ အမှန်လျှင်။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ ပကာသယတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣတ္ထေ၊ ၌။ တာဝတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၁၉] ၅၂၂။ သခၽတောတိ၊ ကား။ (သခၽတောတိ ဂဏနတော၊ ဋီကာ။) စက္ခုဓာတု၊ သည်။ တာဝ၊ စ္စာ။ ဇာတိတော၊ စက္ခု၏ အဖြစ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဇာတ်အားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ဓမ္မောဘေဝ၊ ဓမ္မဟူ၍သာလျှင်။ သခၽံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုပသာ-ဒေါ၊ စက္ခုပသာဒပင်တည်း[1]။ တထာ၊ တူ။ သောတ။ပ။ ရသဓာတုယော၊ တို့သည်။ သောတပသာဒါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဧကော ဓမ္မောတေ့ဝ သခၽံ ဂစ္ဆန္တိ ယောဇနာ။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု ပန၊ သည်ကား။ ပထဝီတေဇော-ဝါယောဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ တို့ဟူ၍။ သခၽံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကုသလာကုသလဝိပါက-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သခၽံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သောတ။ပ။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ (ဒွေ ဓမ္မာတိ သခၽံ ဂစ္ဆန္တိ။) မနောဓာတု ပန၊ သည်ကား။ ပဋ္ဌာ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော ဓမ္မာတိ သခၽံ ဂစ္ဆတိ။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏ရင်း။ သောဠသန္နံ၊ ကုန်သော။ သုခုမရူပါနံ၊ တို့၏ရင်း။ အသခၽတာယ၊ သော။ ဓာတုယာ စ၊ ၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိသတိ

၁-ဤဂါထာကား ဝသန္တတိလကဂါထာဖြစ်၍ သခၽပဝိတ္ထာရနယေန တထာ တထာ ဟိ-ဟု-တွင် ရဿသင့်သည်။ (ပြည်)

၂-တေနာဟ "စက္ခုပသာဒေါ"တိ-ဟု ဋီကာ၌ရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-ကား မူဟောင်းမဟုတ်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း နောက်အခြားမဲ့ ဝါကျ၌ သောတပသာဒါဒိ-ဝသေန-ဟု ပါ၌ဟောင်းပင် ရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-သည်း ပါ၌ဟောင်းပင် ဖြစ်ရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သေသကုသလာကုသလာဗျာကတဝိညာဏဝေသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြွင်းသော အဗျာကတဝိညာဉ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်[1]။ (ဆသတ္တတိ ဓမ္မာတိ သခ်ံ ဂစ္ဆတီတိ။ ဝေမေတ္ထ သခ်ံတောပိ·ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။)

၅၂၃။ ပစ္စယာတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ တ္ထ၊ ဤဓာတု ကထာ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုဓာတုစသည်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ တာဝ၊ စ္ဓာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ပ။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပ-ဓာတု၊ သည်။ (စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။) ပုရေ။ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေါ၊ တူ။ သောတဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့အား။ သောတဓာတု-သဒ္ဒဓာတုအာဒယော၊ တို့သည်။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အစိတ်အစိတ်အား ကျေးဇူးပြုသည်မှတပါး အပေါင်းအား ကျေးဇူး ပြုသည်ကို ဆိုအံ့။ နေသံ ပဋ္ဌာနံ၊ ထိုပဋ္ဌာဝိညာဉ်တို့အား။ အာဝဇ္ဇနမနော-ဓာတု၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်သည်။ အနန္တရ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌာဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာ စ ပဋ္ဌာပိ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသော ပဋ္ဌာဝိညာဏဓာတ်တို့သည် လည်း။ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနမနောဓာတုယာ၊ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုင်းဖြစ်သော မနောဓာတ် အား။ (ပဋ္ဌာဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနမနောဓာတု၊ သည်။ သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ သာ စ၊ ထိုသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည် လည်း။ ဝေါဋ္ဌပ္ပနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်သော မနော-ဝိညာဏဓာတ်အား။ (တထာ၊ တည်း။) ဝေါဋ္ဌပ္ပနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ (တထာ၊ တည်း။) ပန၊ အထူးတက်အံ့။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အနန္တရာယ၊

၁-အဗျာကတာပေဠာယ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ ကုသလာကုသလံ ပန သဗ္ဗသော အဂ္ဂ-ဟိတမေဝါတိ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

မိမိအခြားမဲ့ခ်ခြင်းဖြစ်သော။ (အနန္တရာယ အနန္တရာယ-ဟု ဝိစ္ဆာလည်း ရှိ၏။ အခြားမဲ့ခ်ခြင်းဖြစ်သော အခြားမဲ့ခ်ခြင်းဖြစ်သော ပေး။) ဇဝနမနောဝိညာဏ-ဓာတုယာ၊ အား။ တေဟိ စေဝ ပဋ္ဌဟိ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော အနန္တရ, သမနန္တရ, နတ္ထိ, ဝိဂတ, အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်ရင်း။ အာသေဝန-ပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းသည်။ တာဝ၊ စ္ဆ။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ၊ ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

မနောဒ္ဓါရေ ပန၊ ၌ကား။ ဘဝင်္ဂမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အာ-ဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ပုရိမေဟိ ပဋ္ဌဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မဓာတု ပန၊ (သဟဇာတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဒိကွန္ဓ) ဓမ္မဓာတ်သည်ကား။ သတ္တန္နံပိ ဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတ။ပ။ အဝိဂတာဒီဟိ၊ အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ စက္ခုဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်ရင်း။ ကေစိ၁ စ ဓမ္မဓာတု၊ အချို့သော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်စသော ဓမ္မဓာတ်သည်ရင်း။ ကေစ္စာယ၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယာဒီဟိပိ၊ တို့ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့အား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စက္ခုရူပါ-ဒယောဝ၊ စက္ခုရူပစသည်တို့ သည်သာလျှင်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အာလောကာဒယောပိ၊ သူရိယာလောကစသည်တို့သည်လည်း။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊) ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပုဗ္ဗာစရိယာ၊ ရှေးဆရာမြတ်တို့သည်။ စက္ခု။ပ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟု၊ မိန့်ကုန်ပြီ။

၁-ကေစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု-အရကား သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်အပြားရှိသော ဓမ္မဓာတ်,သမ္မယောဂ အဖြစ် အနန္တရအဖြစ် စသည်မရှိသဖြင့် အာရုံပြုခြင်းငှါ သင့်သော ဓမ္မဓာတ် ဤသည်ဘို့ကို ယူ၊ ပဋ္ဌဒ္ဓါရတို့၌ဖြစ်သော ဝိပါက်ကိုကြဉ်ခြင်းငှါ ကေစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဟူသည်၊ မနောဒ္ဓါရ၌ဖြစ်မူကား ဝိပါက်သည်လည်း တဒါရုံဖြစ်၍ ကေစ္စဓမ္မဓာတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သင့်၏။ (ပြည်)

[၁၂၀] [စက္ခု။ပ။ ရေ၊ စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, အာလောက, မနသိ-ကာရတို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတ။ပ။ ရေ၊ သောတပသာဒ, သဒ္ဒါရုံ, နှားပေါက်, မနသိကာရတို့ကို။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ ၍။ သောတဝိညာဏ်၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဃာန။ပ။ ရေ၊ ဃာနပသာဒ, ဂန္ဓာရုံ, အနံ့ကိုဆောင်တတ်သောလေ, မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ဇိဝှါ။ပ။ ရေ၊ ဇိဝှါပသာဒ, ရသာရုံ, ခံတွင်းဌာနတည်သော အာဟာရကို စိုစေတတ်သော အာပေါဓာတ်, မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ကာယ။ပ။ ရေ။ ကာယ-ပသာဒ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ကာယပသာဒ၏ မြိုရာဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်, မနသိ-ကာရတို့ကို။ပ။ ဘဝင်္ဂ။ပ။ ရေ၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်သော ဘဝင်စိတ်, ဓမ္မာရုံ, မနသိကာရတို့ကို။ပ။]

အယုံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဘွေ၊ ဤဓာတုကထာနိဒ္ဒေသဌ္ဌ။ သခေါ်ပေါ်၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ပစ္စယပွဘေဒေါ်၊ ပစ္စည်းအပြားသည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ္ဌ။ အာဝိ၊ ထင်စ္စာ။ ဘဝိဿတိ၊ တုံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဝေါ၊ သို့။ ဘွေ၊ ဌ္ဌ။ ပစ္စယတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၂၄။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဘွေ၊ ဤဓာတ်တို့ဌ္ဌ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ-အယုံ၊ ကား။ အဘွေ၊ တည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အုံ့။ သဗ္ဗာ ဧဝ။ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သဓံတာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌမ္ဘာဝရဏ္ဍဝိဝိတ္ထာတော၊ လွန်လေပြီးသော အဓွန့် လာလတံ့သော အဓွန့် တို့ဌ္ဌ သဘောမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဓုဝသုဘသုခတ္တာဘာဝသုညတော၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော ပန၊ ကား။ ဘွေ၊ ဤတဆဲ့ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ ဘေရိတလံ ဝိယ၊ စည်မျက်နှာကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ရူပဓာတု၊ ကို။ ဒဏ္ဍော ဝိယ၊ စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) စက္ခု-ဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ သဒ္ဒေါ ဝိယ၊ စည်သံကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ပ။

မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာကဲ့သို့။ပ။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ မျက်နှာ၌ မှည့်မည်း,မှန်ကူစသော အမှတ်ကဲ့သို့။ပ။ ဥစ္ဆုတိလာ ဝိယ၊ ကြုံ,နှမ်းတို့ကဲ့သို့။ပ။ ယန္တစက္ကယဋ္ဌိ ဝိယ၊ ကြုံညစ်ယန္တရား, နှမ်းပွတ်သော စက်၌ ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့။ ဥစ္ဆုရသတေလာနိ ဝိယ၊ ကြုံရည်ဆီတို့ ကဲ့သို့။ပ။ အဓရာရဏိ ဝိယ၊ မီးပွတ်ခုံကဲ့သို့။ပ။ ဥတ္တရာရဏိ ဝိယ၊ မီးပွတ်တံကဲ့သို့။ပ။

မနောဓာတု ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ (ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ နိဗ္ဗိဝဿ၊ နိဗ္ဗိဝတရား၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ နိဗ္ဗိဝါ၊ တို့ကို။) ပုရေစရာနုစရာ၊ ရှေသွားနောက်လိုက် ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဝိယ၊ သို့။ ပုရေစရာနုစရာ၊ ရှေသွားနောက်လိုက်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ နိဗ္ဗိဝဿ ကဿစိ ကေစိ နိဗ္ဗိဝါ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ အတ္ထော-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ။) (တနည်း) မနောဓာတု ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရှေသွားအုံ့ နောက်လိုက်အုံ့ဟု အလိုစင်စစ် မရှိသော်လည်း ရှေသွားနောက်လိုက်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား မနောဓာတုယေဝ ဝါ အတ္တနော ခဏ် အနတိဝတ္တန္တီ။ပ။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့် အညီ။)

ဓမ္မဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်၌။ ဝေဒနာကွန္ဓော၊ ကို။ သလ္လမိဝ စ၊ မြားပြောင့်ကဲ့သို့ရင်း။ သူလမိဝ စ၊ တံကျင်ကဲ့သို့ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သညာသင်္ခါရကွန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊ ဝေဒနာဟူသော မြားပြောင့်တံကျင်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရာ ဝိယ၊ အနာကိုယ်လုံး ပြည့်သောရောဂါသည်တို့ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏။ သညာ၊ ကို။ အာသာဒုကွဇနနတော၊ တောင့်တအာသာ ဟူသော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ တောင့်တ၍မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ရိတ္တမုဋ္ဌိ ဝိယ၊ အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ် ကဲ့သို့ရင်း။ အယာထာဘူတစ္ဆနိမိတ္တဂါဟကတော၊ မဟုတ်မမှန်သော အာရုံ၏ အမှတ်နိမိတ်ကို ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနမိဂေါ ဝိယ၊ တော သမင်ကဲ့သို့ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဋ္ဌိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပက္ခိပန-

တော၊ ပစ်ချတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂါရကာသုယံ၊ မီးကျီး တွင်းဌ၊ ဝါ၊ မီးကျီးစုဌ။ ခိပနကပုရိသာ ဝိယ၊ ပစ်ချတတ်သော ရန်သူ ယောကျ်ားတို့ကဲ့သို့ရင်း။ ဇာတိဒုက္ခာနုဗန္ဓတော၊ မိမိသည် ဖြစ်စေအပ် သော ဇာတိဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဇပုရိ-သာနုဗန္ဓစောရာ ဝိယ၊ မင်း၏ ရဲမက်တော်တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သော ခိုးသူတို့ကဲ့သို့ရင်း။ သဗ္ဗာနတ္ထာဝဟ်ဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးစီးပွါး မဲ့ကို ဆောင်တတ်သော။ ခန္ဓသန္ဓာနဿ၊ ခန္ဓာအစုဉ်၏။ ဟေတုတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသရုက္ခဗီဇဝဲနိ ဝိယ၊ အဆိပ်ပင်ကြီး၏ မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝနိမိတ္ထ-တော၊ အထူးထူးအပြားပြားသော နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခုရစက္ကံ ဝိယ၊ (ပဒုမာကဲ့သို့ ထင်သော အသွားထက်သော) သင်ခုန်းစက်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အသခ်ံတာ ပန ဓာတု၊ အသခ်ံတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကိုကား။ အမတတော၊ အမြိုက်ဆေးနှင့်တူသော အားဖြင့်ရင်း။ သန္တတော၊ ပူပန်မလိမ်း ငြိမ်းအေးသောအားဖြင့်ရင်း။ ခေမတော စ၊ ဘေးဥပါဒ်ကင်းသောအားဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗာနတ္ထာဝဟာ ပဋိပက္ခဘူတတ္တာ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သော (ရာဂအစရှိသော, ဇာတိအစရှိသော, အဆိပ်နှင့်တူသော အနုပ္ပသန္တသပ္ပဋိဘယ) တရားအပေါင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့် ☰ တည်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့ဌ။ ဝေဒဏ္ဍာနာ-ဘာဝတော၊ ဤအာရုံသည် ဤဝိညာဉ်၏အာရုံတည်းဟု အမှတ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရညမဂ္ဂဋ္ဌော ဝ်ယ၊ တောမျှောက်ကဲ့သို့ရင်း။ ဒုဒ္ဒမန-တော၊ ဆုံးမခက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာသခ္ဒုဂ်ော ဝိယ၊ အရိုး ပေါက်အောင်ထိုးသော်လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်သော မြင်းကြမ်း ကဲ့သို့ရင်း။ ယထာကာမနိပါတတော၊ အမှတ်မရှိ မိမိအလိုရှိအပ်သော အာရုံ၌ ကျခြင်းကြောင့်။ ဝေဟာသက္ခိတ္တဒဏ္ဍော ဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော တုတ်ကဲ့သို့ရင်း။ လောဘဒေါသာဒိနာနုပ္ပကာရကိလေ-သဝေသယောဂတော၊ လောဘဒေါသအစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား မျှားသော ကိလေသာဟူသော အသွင်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ရဂ်နဒ္ဒော ဝိယ၊ ကမ္ဘူးရာသဘင်သို့ရောက်သော အထူးထူးသောအသွင်ကို ဆောင်

တတ်သော ကခ္ခေသည်ကဲ့သို့ဝင်း။ ဒဠ္ဍမ္ဘာ၊ ၏။ (ဤ၌ ရဂ်-သဒ္ဒါ နစ္စဌာန ကို ဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့် "နစ္စဌာနံ သိယာ ရဂေါ"-ဟု အဘိဓာန်လာ၏။ နာနာဝေသဓာရီ ရဂ်ဂတော နဌော ရဂ်နဌော)။

ဣတိ ဣဒံ ဓာတုနံ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာမိကာရေ

အာဟယတနဓာတုနိဒ္ဒေသော နာမ

ပဋ္ဌမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသ (၁၂၂-၁)

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ

[၁၂၂] ၅၂၅။ ပန၊ တခန်းကို ဆိုအုံ့။ ဓာတ္ဌနံ၊ တို့၏။ အနုန္တရံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကာလ၌။ ဣန္ဒြိယာနိတိ၊ ဣန္ဒြိယာနိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ၎င်း ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗာဝီသတိ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌—

အတ္ထိတော၊ သာဓာရဏာ, အသာဓာရဏာ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ လံကွဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတော စ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒါ-ဘေဒါ၊ ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ကိစ္စာ၊ မိမိတို့၏ ကိစ္စ အားဖြင့်၎င်း။ ဘူမိတော စ၊ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ-ဝိဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

တတ္ထ-တေသု၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ စ္ဒာ။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စက္ခတိတိ စက္ခု||တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ အားဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအုံ့။ ပစ္ဆိမေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစ္ဌာသော ဣန္ဒြေကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရိယာမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ အနညာတံ၊ မသိဘူး မရဘူးသေးသော။ အမတံ၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသော၊ ဝါ၊ သေခြင်းကင်း ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ ကား။ စတုသစ္စမေ့မ်ံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ သိအောင်ပြုအုံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော

၁-ယံ ဓမ္မေ၊ တံ၊ သည်။ စက္ခုဒ္ဒါရေ၊ စက္ခုဒ္ဒါရ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ မိမိ၏ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ထိုကိုဖွင့်ပြန်သည်။ စက္ခုဒ္ဒါရဘာဝေန၊ စက္ခုဒ္ဒါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဒ္ဓါရိကေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဣန္ဒဘာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ လွန်စွာအစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဓမ္မေ၊ တံ၊ သည်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေသည်။ တေ တံဒ္ဓါရိကေ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဏာ၊ ဌာ။ အတ္ထာနံ၊ သို့။ အနုဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေတတ်၏။ တေ စ တံဒ္ဓါရိကာ၊ တို့သည်လည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်ကုန်၏။ ဒ္ဋိကာနုက်။ (ပြည်)

ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပဇ္ဇနတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယဌသမ္ဘဝတော စ၊ ဣန္ဒြေ၏သဘော၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏အနက်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း။ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ ကို။ အာဇာနနတော၊ ပဌမမဂ်ဖြင့် မြင်အပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ (ထိုမဂ်ဖြင့်သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးကိုတဖန်) သိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယဌသမ္ဘဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတိယံ၊ ကို။ အညာတာဝိနော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိပြီးသော။ စတ္တာသု သစ္စေသု၊ တိုဋ္ဌ။ နိဋ္ဌိတညာဏကိစ္စဿ၊ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ခီဏာသဝဿ၊ အား။ ဥပဇ္ဇနတော၊ ရင်း။ ဣန္ဒြိယဌသမ္ဘဝတော စ၊ ရင်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)

သေ-သော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော နာမ၊ ဤဣန္ဒြိယ၏ သဘောမည်သည်၊ ဝါ၊ ဤဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏ အနက်မည်သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကို ပြုတတ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကိုပြုတတ်သည်ဟူသော ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏ အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဒေသိတဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် ဟောအပ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဟောအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဒိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ မြင်တော်မူအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော ကံသည် စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဇုဋ္ဌဋ္ဌော ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် မှီဝဲအပ်သော တရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ မှီဝဲအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သော အတ္ထော၊ ထိုသဘောသည်၊ ဝါ၊ ထိုအနက်သည်။ ဣဓ၊ ဤနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ယထာယောဂံ၊ စ္စာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏[1]။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ သမ္မာသမ္ဘုဒ္ဓေ၊ မဟောက်မပြန်

၁-ဤအနက်ကား လိုင်ကိုတီ။ပ။ ယထာဃယောဂန္တိ အာဟ-ဟူသော ဋီကာကိုမြှော်သည်။ လိုင်ကိုတီ ဂမေတိ ဥပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လိုင်ကိုတီ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ လိုင်ကိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့

ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်သစ္စာဥ ယျတရားကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝါ၊ သမ္ဗညုဘုရားသည်။ ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လွန်ကဲသော အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ မည်တော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ သည်လည်း။ ကမ္မေသု၊ ကံတို့၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣန္ဒော၊ ၏။) တေနေဝ-ဘဂဝတော ကမ္မဿ စ ဣန္ဒတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘုရား၏ဂုဏ်း, ကံ၏ဂုဏ်း ဣန္ဒမည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပင်လျှင်။ တွေ-တေသု ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စ္စာ။ ကမ္မသဒ္ဒနိ-တာနိ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ

သိကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ လိင်ံ၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်ေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ လိင်ယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဗြားအုံ့။ ဣန္ဒံ၊ အစိုးရသော ကံကို။ လိင်ေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒော၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်ယတိ၊ အပ်၏။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်ံ၊ သိစေတတ်သည်တည်း။ တနည်း။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသော ကံ၏။ လိင်ံ၊ သိကြောင်းတည်း။ ဣန္ဒလိင်ံ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်း။ ဣန္ဒလိင်ံဿ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ အတ္ထো-တံသဘာဝေါ၊ ထိုသိစေခြင်းဟူသော သဘော၊ ဝါ၊ ထိုသိကြောင်းဟူသောသဘော။ ဣန္ဒလိင်ဒ္ဓো၊ သဘော။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒလိင်ံမေဝ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ၊ သဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒလိင်ဒ္ဓো၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏အနက်။ သင္ခိတံ၊ စိရင်အပ်၏။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့် သိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ သင္ခေါတ်။ တပစ္စည်း။ ဘေတ္ဗန်နှင့် တက္ခ တ-ပစ္စည်း ဒ္ဒ-ပြု၍ ပြီးသည်။ ဣန္ဒေန၊အစိုးရ သောကံသည်။သိဒ္ဓံ၊ စိရင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သည်တည်း။ ဣန္ဒသိဒ္ဓံ၊ သည်၊ ဇုဋ္ဌံ-သေဝိတံ၊ မှီဝအပ်သည်တည်း။ ကမ္မသခ်ါတဿ၊ ကံဟူဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောတရားကို၊ ဝါ၊ ၏။ လိင်ံ၊ နှိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုအစိုးရသော ကံသည်လည်း။ သိဒ္ဓာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ နု ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်ဦးအုံ့။ ဒ္ဒေ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ ထိုဣန္ဒလိင်-ဣန္ဒသိဒ္ဓဟူ ဆိုအပ်သော အနက်တို့ကို။ ကမ္မေ ဝေ၊ ဌ်သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတရေ စ၊ ဤမှတပါးသော ဣန္ဒဒေသိတ စသော အနက်တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ ဌ်သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ ဣန္ဒလိင်ဒ္ဓော ·စသည်ဌ ဣတ-ကို ဒ္ဒ-ရေးသည်။ (ပြည်)

တို့သည်။ ကုသလာကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဥလ္လိဂေါ်နှိ-ဥပေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ သည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ စိရင်အပ်,ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒ-လိင်္ဂေန စ၊ ဣန္ဒမည်သောကံသည် ပြုတတ်သည်၏ သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ပြုတတ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒသိဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒ မည်သောကံသည် စိရင်အပ်,ဖြစ်စေအပ်သည်၏ သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ စိရင်အပ်, ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း[1]။ (တနည်း) ဣန္ဒလိင်္ဂေန စ၊ ဣန္ဒမည်သောကံကို ပြုတတ်, သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ပြုတတ်, သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း[2]။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ၊ ထိုဗာဝိသတိန္ဒြေတို့ကို။ (ဣန္ဒေန၊ မည်သော။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ပကာသိတာနိ၊ ဟောကြားပြသအပ် ကုန်၏။ အဘိသမ္ဘုဇ္ဈိနိ စ၊ ထူးသောသဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း သိတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒဒေသိတဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒဒိဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ မုနိန္ဒေန၊ မုနိဝါးပါးတို့ကို အစိုးရတော်မူသော။ တေနေဝ ဘဂဝတာ၊ ထိုဣန္ဒမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်လျှင်။ ကာနိစိ၊ အချို့သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဂေါစရသေဝနာယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ ကာနိစိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာသေဝနာယ၊ ပွါးစေ သောအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ သေဝိတာနိ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒဇဋ္ဌေနပိ၊ ဣန္ဒမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဂေါစရသေဝန,

---

၁-ဤကား ဣန္ဒလိင်္ဂသ အတ္ထော တံသဘာဝေါ ဣန္ဒလိင်္ဂေါ၊ ဣန္ဒလိင်္ဂမေဝ ဝါ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ အတ္ထောတိ ဣန္ဒလိင်္ဂေါ-ဟူသော ဋီကာကိုလိုက်သည်။ (ပြည်)

၂-နောက်ဦးလည်း ၎င်းနည်းပေး။ ဤကား လိင်-သဒ္ဒါ ဘာဝပွားနေကြ၍ အတ္တ-သဒ္ဒါ၏ သဘာဝတ္ထသကတ္ထအနက် နှစ်ပါးကိုယူ၍ ယောဇနာသည်။ (ပြည်)

ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မိုဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

[၁၂၃] အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ အာဓိပစ္စသင်္ခါတေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဣဿရိယဋ္ဌေနာပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ တောနိ၊ ဤစကားစသော ဗာဝီသတိ ဓမ္မတို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ 'စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပ-ဝတ္တိယံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဌာန်။ တသ္မိံ၊ ထိုစက္ခုစသည်သည်။ တိဏ္ဍေ၊ ထက်သည်ရှိသော်။ (တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏။) တိက္ခဘာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မန္ဒေ စ၊ နုံ့သော်ကား။ မန္ဒတ္တာ၊ နုံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဏ္ဍော၊ တို့ဌ။ အတ္ထတောဝ၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

လက္ခဏာဒီဟိတိ၊ ကား။ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဘာနိယာ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နေသံ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ တာနိ စ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနေဝ၊ ပြီးသည်သာတည်း။ ဟိ၊ စ့။ ပညိန္ဒြိယာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါး

၁-ဤ ဣဿရိယဋ္ဌေန-ဟူသော ပါဠိကိုမြှော်၍ နောက်ဣန္ဒလိင်စသည်တို့၌ ဘာဝပဋ္ဌာနကြုံသည်။ အဓိပတိနော ဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိရေ၏၊ အဓိပတိပစ္စယသတ္တိ မဟုတ်။ ထို့သော် ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယပစ္စယ-သတ္တိ မရှိသည်မဟုတ်လော ဟူမူ? ယင်းသို့ပင် မဟုတ်သော်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ မိမိမိမိပစ္စည်း ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေနှင့် တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြင်ကုန်သော လိင်စသည်တို့သည် မိမိသို့ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည် အာဓိပစ္စမည်သတည်း။ လိင်စသည်တို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် ဣန္ဒြေသို့လိုက်ကုန်သနည်းဟု။ ကား ယထာ-သကပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ယောဘုယျေန သဘာဝကသန္တာနေယေဝ တံတဒါ-ကာရေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ နှ ပန ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝတော။ ဤကား အဘိမ္မေတ္တဝိဘာဝိနီ-ဋီကာ။ ဤကျမ်းဋီကာ၌လည်း အသတိပိ စ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ အတ္ထနော အတ္ထနော ပစ္စယဝသေန ပဝတ္တမာနေဟိပိ တံသဟိတသန္တာနေ အညာ-ကာရေန အပ္ပဝတ္တမာနေဟိ လိင်ါဒီဟိ အနုဝတ္တနီယဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ-ဟုလာ၏။ (ပြည်)

တို့သည်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အမောဟောယေဝ၊ ပင်တည်း။ သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေစသည်မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌။ (လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။) သရူပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။

၅၂၆။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသနာဣဒ္ဓိမောဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင်။ အဗ္ဗတ္ထဓမ္မေ ပရိညာယ၊ အဗ္ဗတ္ထဓမ္မတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့်။ အရိယဘူမိပဋ္ဌိလာဘော၊ အရိယဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထာဘာဝပရိယာပန္နာနိ၊ အတ္ထဘောဘ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ[1]စ္စာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော အတ္ထဘာဝေါ၊ သည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ မ,ဟူ၍ရင်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ကျား,ဟူ၍ရင်း။ သခ်ံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သော ဓမ္မော၊ ထိုကျား-မဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တရားသည်ကား။ အယံ၊ ဤတရားပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒဿနတ္ထံ၊ ၄၂။ တတော၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) သော ဒုဝိဓောပိ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေသည်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ ၄၂။ တတော၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေမှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဝေဒနာသည်လည်း။ ဒုက္ခံ စ၊ သာတည်း။ (စ-ကို သည်မှာယှဉ်။) ယာဝ စ၊ အကြင်ရွှေလောက်ကား။ (စ-ကို ဤမှာလည်းယှဉ်။) (ဒုဝိဓတ္ထဘာဝါနုပါလကဿ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အတ္ထဘောကိုစောင့်တတ်သော။) တဿ-ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ မပြတ်မစဲ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ (ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။) ဝေဒယိတာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ ၄၂[2]။

၁-ဤဝါကျကား ရှေနောက်ပြန်၍ ယောဇနာရသော ဥတ္တရဝါကျတွေ၊ ထိုဝါကျဖြင့်လည်း စက္ခုစသည်တို့၏ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိညေယျအဖြစ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

တတော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ၌။ သုခိန္ဒြိယာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ တံနိရောဓတ္ထံ၊ ထိုဝေဒနိန္ဒြေတို့၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤသဒ္ဓါစသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂဖြစ်သော အကျင့်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထို သုခိန္ဒြေစသည်တို့မှ။ (ပရံ၊ ၌။) သဒ္ဓါဒီနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေစသည်တို့ကို။ (ဒေသိ-တာနိ၊ ကုန်၏။) ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအကျင့်ဖြင့်။ သေ-သော ဓမ္မော၊ ဤအနညာတညဿာမီတိန္ဒြေမည်သောတရားသည်။ ပဌမံ၊ စ၊ အတ္ထနိ၊ မိမိ၌။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ၏။ အမောဃဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အချည်းနှီးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထိုပဋိပတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) အနညာ-တညဿာမီတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တသော၊ ထိုအနညာတည-ဿာမီတိန္ဒြေ၏သာလျှင်။ ဖလတ္ထာ၊ ကြောင့်ဌင်း။ တတော၊ ထိုအနညာ-တညဿာမီတိန္ဒြေကို ပွါးစေသည်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝေ-တဗ္ဗတ္ထာ စ၊ ပွါးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုအညိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤတရားကို။ အဓိဂမော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမဿိံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်တရားကို။ အဓိဂတေ စ ပန၊ ရပြီးသော်ကား။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ ငှါ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ပရမ္ပသာသဘူတံ၊ အလွန်သက်-သာခြင်းရှိ၍ဖြစ်သော။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဇ္ဇော၊ ဤဗာဝိသတိဣန္ဒြေတို့၌။ ကမော၊ ဒေသ-နာဣမတည်း။

ဘေဒါဘေဒါတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဇ္ဇော၊ ဤဣန္ဒြေ-တို့တွင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယသော၊ ၏သာလျှင်။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။

အဌကထာ၌ ရှိရင်းအတိုင်း ဝါကျအနေမပျက်စေပဲ ယောဇနာလိုလျှင် ယာဝ၊ လောက်။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ တို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ ငှါ-ဟူ၍ ယောဇနာ အပ်၏။ (ဆ-သ-သော)

ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒေါ၊ မကွဲမပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ဘေဒါဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။

၅၂၃။ ကိစ္စာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ တာဝ၊ စ္စာ။ စက္ခုန္ဒြိယသ၊ ၏။ စက္ခု-ယတနံ။ ပ။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သုဘေတေ့ံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ (အနုဝတ္တာပနံ-၌ စပ်) အတ္တနော၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော စက္ခုံဒြေစသည်၏။ တိက္ခမန္ဒာဒိဘာဝေ၊ ထက်သည် နုံ့သည် စသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) စက္ခုဝိညာဏာဒိဓမ္မာနံ၊ တို့ကို ၎င်း။ (အနုဝတ္တာပနံ-၌ စပ်) ယံ တံ တိက္ခမန္ဒာဒိသဓါတအတ္တာကာရာ-နုဝတ္တာပနံ၊ အကြင်တိက္ခမန္ဒစသည်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည် ၁။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မနိန္ဒြိယသ၊ ၏။ [၁၂၄] ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ (သာဓေတေ့ံ၊ သော။) (သဗ္ဗတ္ထ စ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေ-တဗ္ဗန္တိ အဓိကာရော အနုဝတ္တတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗော) သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။)

. ၁-တိက္ခမန္ဒာဒိသဓါတ်-ဟု ဝါကျရှိ၏။ ထိုရှိတိုင်း အနုဝတ္တာပနံ-၌ ဝိသေသနအချို့ဆရာ တို့စပ်ကုန်၏။ ထိုပုဒ်သည် အနုဝတ္တာပနံ-၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသန တည်း။ ထို့ကြောင့် တိက္ခမန္ဒာဒိသဓါတအတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ-ဟု သမာသ်ရှိသော်သာ သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ကို ရည်၍ အတ္တနော တိက္ခမန္ဒာဒိအာကာရော အတ္တာကာရော။ တသ အနုဝတ္တာပနံ-ဟု မိန့်သော်။ တနည်း တိက္ခ။ပ။ တ္တာပနံ၊ တိက္ခမန္ဒစသည်ဟု ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာ မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်-ပေး။ ဤကားအတ္တာကာရကို အသိမ်းယူသတည်း၊ ဤ၌ တိက္ခမန္ဒာဒိ-သဓါတအတ္တာကာရ-ကား ဒုန်တည်း၊ ဤကား အထဝါ တိက္ခမန္ဒာဒိသဓါတသ စ အတ္တာကာရသ စ အနုဝတ္တာပနံ တိက္ခ။ပ။ ဝတ္တာပနံ၊ ဝိသုံ အတ္တာကာရဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ရူပါဘိဟနုနာဒိကသ သက်ဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီတည်း။ (ပြည်)

ဇီဝိတိန္ဒြိယသား၊ ၏။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ၊) သဟဇာတ-ဓမ္မာနုပါလနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) (ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။)[1] ဣတ္ထိ။ပ။ နုဝိဓာနံ၊ ဣတ္ထိလိင်,နိမိတ္တ,ကုတ္တ,အာကပ္ပ၊ ပုရိသလိင်,နိမိတ္တ,ကုတ္တ,အာကပ္ပ အခြင်းအရာကို စီရင်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း[2]။) သုခ။ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။ သဟဇာတမမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတ္တာ၊ နှိပ်နင်း၍။ ယထာသကံ သြဠာရိကာကာရာနုပါပနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရှုန့်ရင်းသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) ဥပေက္ခိန္ဒြိယသား၊ ၏။ သန္တပဏီတမဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်မှန်မြတ်သော လျစ်လျူ။သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ စသည်တို့၏။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဋ္ဌေ၊ အသဒ္ဓိယစသော ပဋိပက္ခမမ္မတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်ရင်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပသန္နာကာရာဒိဘာဝ-သမ္ပာပနဋ္ဌေ၊ ကြည်သောအခြင်းအရာ ချီးပင့်သောအခြင်းအရာ အာရုံသို့ ကပ်၍ တည်သောအခြင်းအရာ အာရုံ၌ကောင်းစွာတားသောအခြင်းအရာ သဘောကိုရှုသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်ရင်း။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယသား၊ ၏။ သံယောဇနတ္တယပ္ပဟာနဋ္ဌေ၊ သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသည်ရင်း။ သမ္ပယုတ္တမ္မောနံ၊ တို့ကို။ တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရဏဋ္ဌေ၊ ထိုသံယောဇနတ္တယကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်ရင်း။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ အညိန္ဒြိယသား၊ ၏။ ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရဏပဟာနဋ္ဌေ၊ ကာမရာဂဗျာပါဒစသည်တို့ကို ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့် ပယ်ခြင်းသည်ရင်း။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသာနုဝတ္တာပနဋ္ဌေ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်ရင်း။

၁-ဘာဝရုပ်သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတည်သောကြောင့် ဤ၌ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန, သာဓေတဗ္ဗံ နှစ်ပုဒ်မလိုက်သင့်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဣန္ဒြေစသည်တို့၏ လိင်စသည်တို့အား ဇနက, ဥပတ္ထမ္ဘနအဖြစ်မရှိသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်သည်အနုဝိဓာနနည်း ? အနုပ္ပါဒနေ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်ရင်း၊ အနုပတ္ထမ္ဘနေ စ၊ မထောက်ပံ့ခြင်းသည်ရင်း။ သတိပိ၊ သော်လည်း၊ တပ္ပစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိနိမိတ္တ ပုရိသနိမိတ္တ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကံစသည်တို့၏၊ တပ္ပဝတ္တေ၊ ထိုဣတ္ထိနိမိတ္တစသော အခြင်းအရာရှိသောရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်းမည်၏။ ဌီကာနက်။ (ပြည်)

(ကိစ္စ၊ ၏။) အညာတာဝိန္ဒြိယသ၊ ၏။ သမ္ဘကိစ္စေသု၊ တို့၌။ ဥဿုက္ကပ္ပ-ဟာနဥ္စေဝ၊ လုံ့လပြုခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်ရင်း။ သမ္ဘယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ (ကိစ္စ၊ မည်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တ္ထေ၊ ၌။ ကိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။

၅၂ဂ။ စ၊ ပါး။ ဘူမိတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထေ၊ တို့တွင်။ စက္ခု။ ပ ။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သည်သာ တည်း။ မနိန္ဒြိယ။ ပ ။ ယာနိ၊ တို့သည်ရင်း။ သဒ္ဒါ။ ပ ။ ယာနိ စ၊ တို့သည်ရင်း။ စတုဘူမိပရိယာပန္နာနိ၊ ကုန်၏။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကာမာ။ ပ ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘူမိတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဝင်၏။ အဝသာနေ၊ ၌။ တီဏိ၊ တို့သည်။ လောကုတ္တရာနေဝ၊ တို့သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ပ ။ ဝိဇာနေယျ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တ-နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနန္တော၊ သော။

သံဝေဂဗဟုလော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊ ရသီလ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သိပြီး၍။ ဒုက္ခသ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဝါ၊ ဆုံးရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ ကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုပေလတံ့။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိဘင်္ဂဝိဘင်္ဂမုခံ။

သစ္စဝိဘင်္ဂဝိဘင်္ဂ

၅၂ဃ။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သစ္စာနိတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ တဒနန္တရာနိ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်ပြီးသော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သော[1]။

၁-ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ-ဟု အမျှားအားဖြင့်ပါဠိရှိ၏။ သမုဒယ-နိရောဓ-သဒ္ဒါတို့သည် နိယတပုလ္လိင်ဖြစ်၍ သင်္ခ-ဟူသော ဝိသေသျှသို့သိုက်၍ သမုဒယံ နိရောဓံ-ဟု နပုလ္လိင်ရှပ် မဖြစ်သင့်ပေ။ ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့် နပုလ္လိင်နှင့်ရှိသော ထိုသို့သောပါဠိကို လိုက်ဝိပလ္လာသ-ဟု ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌိသံ ၌ ၁-၅ဂ-၌ "ဣဒံ ဒုက္ခံ

အရိယသစ်ံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊. သို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသို့အကျဉ်းပြအပ်ပြီးသော။ သာ့သနဣန္ဒြေ၊ အရိယသစ္စာ၌၊ ဝါ၊ အရိယသစ္စဒေသနာ၌ ။

[၁၂၅] ဝိဘာဝကတော၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗစန-လက္ခဏာဒီပွဘေဒတော၊ ဝိဂြိုဟ်လက္ခဏာစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့် ၎င်း။ အတ္ထတ္ထုဒ္ဓါရတော စေဝ၊ သစ္စာ၏သတော, ထိုသုစ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ အနုနာဓိကတော၊ မယုတ်မလွန်သောအားဖြင့်၎င်း။

ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့ကို။ နိစ္ဆယာ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဉာဏကိစ္စတော၊ သစ္စာဉာဏ်၏ကိစ္စအားဖြင့် ၎င်း။ အန္ဓောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်သောတရားတို့၏။ ပဘေဒါ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်၎င်း။ စတုက္ကတော၊ ဖြင့်၎င်း။

အရိယသစ္စန္တိအာဒီသု ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော" တိ ဝတ္တမ္ဘေ "ဒုက္ခသမုဒယံ ဒုက္ခနိရောဓ"န္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ သို့သော်လည်း ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဠိတော်မူ မဟာဋီကာ ၂-၄၄၉-၌ သဘိပိ ဒ္ဒိန္ဒ် ပဒါနံ သမာနာဓိကရဏဘာဝေ လိင်္ဂဘေဒေါ ဂဟိတော ယထာ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ-ဟု ဤပုဒ်ကိုပင် ခုံတင်၍ ဆုံးဖြတ် ထားသောကြောင့် "ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ်ံ"ဟု ရှိသော ပါဠိသာလျှင် ယုတ္တိဘာရ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပြင်ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ်ံ-ဟု လိင်မပြန်ပဲရှိသော ယုဇ္ဇိဖက်ပါဠိနှင့်လည်း ညီညွတ်ပေ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁-သာသနာ၏ ပဝတ္တိဌာနဖြစ်၍ သစ္စာကို သာသနဣန္ဒြေမဟူသည်၊ ယင်းသို့သော် ဤသစ္စာတို့၌ သာသနာဖြစ်၏လော၊ အဘာယ်သို့အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်းဟု၊ ကား သကလံ ဟိ သာသနံ။ပ။ တသ္မာ သစ္စေသု ကမတိ ဟူသည်။ ဤဋီကာ၌ သကလံ သာသနံ-ကို သစ္စေသု ကမတိ-၌ ကတ္တားခပ်။ သာသတီတိ သာသနံ၊ ဣဏ ဝါ ဒေတနာတိ သာသနံ။ ဆုံးမတတ်ဆုံးပရာ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားစကားတည်းဟူသော ပရိယတ္တိ သာသနာရေ၏။ သာသနံ ကမတိ ပဝတ္တတိ ဇဋ္ဌာတိ ကမော၊ သာသနာ၏ သန္ဓာနအားဖြင့် ဖြစ်ရာသစ္စာလေးပါးရေ၏။ တနည်း။ သာသတိ ဣဏ ဒေတနာတိ ဝါ သာသနံ၊ အဓိသီလသိက္ခာစသော သိက္ခတ္တယတည်းဟူသော သာသနာရေ၏။ ကမတိ ဣဏာတိ ကမော၊ သိက္ခတ္တယတည်းဟူသောသာသနာ၏ ပရိညာစသောကိစ္စကို ပြီးစေသောအားဖြင့် ဖြစ်ရာသစ္စာလေးပါးရေ၏။ ဤကား သီလသမာဓိပညာသခ်ါတ် ဝါ သာသနံ ဒေတေသု ကမတိ-ဟူသော ဋီကာဒုတိယဝိကပ်နှင့် အညီတည်း။ သာသနဣန္ဒြေမော၊ သာသနဣန္ဒြေသစ္စာ ၄-ပါးရေ၏။ ထိုအနက်ကို ပြတတ်သော စတုသစ္စဒေသနာကိုလည်း ထိုသစ္စာ၏ ဝေါဟာရအားဖြင့် သာသနဣန္ဒြေမော-ဟု ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

သုညတော၊ သုညအားဖြင့်ရင်း။ ကေဝိဓာဒီဟိ၊ ကေဝိဓအစရှိသည်တို့ဖြင့်ရင်း။ သဘာဝဝိသဘာဝတော၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညူနာ၊ သည်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဝစသည်တို့တွင်။ ဝိဘာဝတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ (ဝိနိစ္ဆ-ယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ခ္ဆဲအုံ့။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့ကို။ အဘိသမန္တေဟိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန်သော အာရိယာတို့သည်။ ယေ အတ္ထာ၊ အကြင်သဘောတို့ကို။ အဘိသမေတဗ္ဗာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်ကုန်၏။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ လေးပါးလေးပါးတို့ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ တို့သည်။ (တနည်း) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ တို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ (တနည်း) တထာ-တံသဘာဝါ၊ ထိုဒုက္ခစသည်တို့၏ သဘောကေန်မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘောဖြစ်ကုန်၏။ (တနည်း) အဝိတထာ-အမုသာ-သဘာဝါ၊ မုသားမဟုတ် ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြစ်ကုန်၏။ အနညထာ-အညာကာရရဟိတာ၊ အဗာဓနေစသော တပါးသော အခြင်းအရာမှကင်းကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပီဠနဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခသမဋ္ဌာန်ကို) နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော။ သင်္ခ-တဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်တပေါင်းတည်းဖြစ်၍ ပူပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော။ သန္တာပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏ အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်စေခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော ပူလောင်တတ်သော တရားနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်စေခြင်းသဘော။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါး ကုန်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဟူသောသဘောတို့သည်။ တထာ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ ကုန်၏။ အနညထာ၊ ကုန်၏[1]။ သမုဒယဿ၊

၁-ထိုလေးပါးတို့၏အထူးကို ဋီကာ၌ ဒုက္ခဒုက္ခတာ တန္နိမိတ္တတာပိ အဓိဋ္ဌိတတာ ပီဠနဋ္ဌော၊ပ။ ဒေဝေါ ပရိဏာမေတဗ္ဗတာ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော-ဟုမ်ိန့်သော်။ ဤဋီကာပါဋ္ဌ

သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဒ္ဓော၊ (ထိုထိုအာရုံ ဘုံဘဝတို့၌ အလွန်နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်) နှံ့၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွါး၍ များအောင်အပေါင်းအစုကိုပြုခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်းသဘော။ နိဒါနဒ္ဓော၊ ဒုက္ခကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဤကား ထိုဒုက္ခပင်တည်းဟု ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ဖြစ်စေခြင်းသဘော။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်တွင်းသားသတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခနှင့်ယှဉ်စေခြင်းသဘော။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို ဆီးတားပိတ်ပင်မြစ်တားခြင်းသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော သမုဒယာ သမုဒယဋ္ဌော-စသည်ကိုလိုက်၍ပေး။) နိရောဓော၊ သစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ သတ္တဝါတို့၏ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခတတို့မှလွတ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခတတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကင်းသောသဘော။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိတို့မှဆိတ်သောသဘော ကင်းသောသဘော၊ ဝါ၊ သမုဒယမှဆိတ်သောသဘော ဆိတ်ရာဖြစ်သောသဘော။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ အမတဋ္ဌော၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော နိရောဓာ နိရောဓဋ္ဌော-ယှဉ်လေ။) မဂ္ဂသစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းသဘော။ ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ ဒဿနဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ သစ္စာကိုမြင်ခြင်းသဘော။ အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်းဌာ၊ ဝါ၊ ကိလေသဒုက္ခဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းအေးစေခြင်းဌာ သမ္ပယုတ်တရားတို့ဌာ မိမိ၏အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိ

အဓိဋ္ဌိတတာ၊ လွှမ်းမိုးနိုပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ တည်သည်၏အဖြစ်သည်၊ "ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ မည်၏ဟုပေး"။ အခ္ခါဋ္ဌိကာဌ် အနုဋ္ဌတာ-ရှိသည်ကား မလေ့ကျင့်လွန်း၊ မူလဋ္ဌိကာဌ်လည်း ၎င်းကိုမှီ၍ ပြီး၍ ပိဋ္ဌနဋ္ဌ, သန္ဓာဝနဋ္ဌပါးတို့၏အထူးကို ပဋ္ဌလဟိ သန် ဝါ ပိဋ္ဌနံ၊ အတ္ထနော ဝေ တိဓိဏာ-ဘာဝေါ သန္ဓာဝနံ သန္ဓာဝေါ-ဟု မိန့်၏။ ဤလေးပါးတို့တွင်လည်း ပိဋ္ဌနဋ္ဌ-သည်ဒုက္ခ၏ အခိုင်းအနှိုင်းအဆောက်အဆောမရှိ၊ မိမိသဘာဝအားဖြင့်သာ ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာဘသည်း။ ဤမှတပါးကုန်သော သင်္ခတဋ္ဌ, သန္ဓာဝဋ္ဌ, ဝိပရိဏာမဋ္ဌတို့သည် အစဉ်အတိုင်းပေါင်းရုံးတတ် ဖြစ်စေတတ်သောသမုဒယ, ကိလေသသန္ဓာဝကင်းသောမဂ္ဂ, အဝိပရိဏာမဖြစ်သော နိရောဓကိုမြင်ခြင်းတို့ဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာတို့တည်း။ (ပြည်)

အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသတော။ (တနည်း) အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၏ အဖြစ်ဟူသော သတော။ (ရှေးကား သဟဇာတာဓိပတိ၊ နောက်ကား အာရမ္မဏာ-ဓိပတိ ဟူလို။) ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါးကုန်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဋ္ဌ၊ မဂ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောတို့သည်။ ပ ။ အနည္တရာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ပါး။ ဒုက္ခဿ ပီဠ-နဋ္ဌော။ ပ ။ အဘိသမယဋ္ဌောတိ ဧဝမာဒိ ၊ ဤသို့စသည်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော သတော၊ ဝါ၊ အထူးအားဖြင့် အသင့်သိတတ်သောဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောသတော ၁။

၁-ဤ၌ အဘိသမယဋ္ဌသည် ပီဠနဋ္ဌစသည်မှ အသီးပင်လော၊ အသီးဖြစ်ခဲ့သော် ဒုက္ခ၏သဘောငါးပါးဖြစ်ခဲ့၏ တကားဟူမူ — အသီးမဟုတ်ဘူး၊ ပီဠနဋ္ဌစသော လေးပါး တို့ကိုပင် အဘိသမေတမ္ဘပဋ္ဌိဝိဠိတမ္ဘအဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍ ဟောသတည်း။ ထို ကြောင့် အဘိသမယဋ္ဌောတိ အဘိသမေတမ္ဘတ္ထော၊ အဘိသမယသ္မိ ဝါ ဝိသယဘူတော အတ္ထော အဘိသမယဋ္ဌော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိ-သစ္စဝိဘင်္ဂ ဋီကာပါဠိကို အဘိသမေတမ္ဘဋ္ဌောတိ ယထာဝုတ္တပီဠနာဒိအတ္ထမေဝ ပဋ္ဌိဝိဋ္ဌိတမ္ဘဟာ၊ သ ကေဋ္ဌ ကတ္မာ ဝဒတိ၊ တေန အဘိသမယ-သဒ္ဒံ ကမ္မတ္ထံ ဒဿေတိ-ဟု အနုဋီကာမိန်သော်၊ (တနည်းကား။) ပဋ္ဌိဝိဋ္ဌိတမ္ဘဖြစ်သော ပီဠ-နဋ္ဌ စသော ဝိသယကို ထိုးတွင်းသော ပဋ္ဌိဝေဒေါဉာဏ်၏ ပရိဇာနနစသော ပဝတ္တိအာကာရ ဝိသေသကို အဘိသမယဋ္ဌော-ဟူသည်။ ထို့ကြောင့် အာဒေါ အဘိသမယသ္မိ ပဝတ္တိအာကာ-ရော အဘိသမယဋ္ဌော၊ သော စေတ္ထ အဘိသမေတမ္ဘေန ပီဠနာဒိနာ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌ-မ္ဘော-ဟု ဋီကာမိန်သည်။ ထိုဒုက္ခသစ္စာ စသည်တို့၏ လေးပါးလေးပါးသော အတ္ထတို့တွင် ပဌမပဌမအတ္ထ၏ သရသအားဖြင့် ဒုတိယတ္ထစသည်တို့သည် အညဒဿနအားဖြင့် အာဝိ ဘဝနာကာရကိုရည်၍ ရှေးဆရာတော်တို့သည်—

ပဌမံ သကလက္ခဏမကပဒံ၊ ဒုတိယာဒိပဒဿ နိဒဿနတော။
သမနိ ဒုနိမာ သမဒ္ဒ သနိဒ္ဒ၊ ဝိဘဇေ ကမတော ပဌမေန ဝိနာ—ဟု

မိန်သည်။ (သခ်ေပဝဏ္ဏနာဋီကာ သမုစ္စည်းဦးခ်ုပ် ဤကဲ့သို့ရှိသည်။) တ၊ါ၊ တပါ၊ ဒ၊ ခ်ုပ် သင်ကိုးလေးခုရှိသော ဟောဋ္ဌာကာသာ။ ဒုတိယာဒိပဒဿ ကို ဒုတိယာဒိပဒံ ဒဿ-ဟုပုဒ်ခဲ့။ ဒဿ-စတုသစ္စဿ ၊ ထိုသစ္စာလေးပါး၏။ ပဌမံ၊ လက်မှန်ဖြစ်သော။ ကေပဒံ၊ ပီဠနဋ္ဌ, အာယူဟနဋ္ဌ, နိဿရဏဋ္ဌ, နိယျာနဋ္ဌဟူသော တခုတခုသောအဖို့သည်။ သကလက္ခဏံ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်သော အခြင်းအရာလက္ခဏာသည်! ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမေန၊ လက်ဦးစွာသောအဖို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ သမနိ၊ သမုဒယ, မဂ္ဂ, နိရောဓသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော သခ်ာတဋ္ဌ, သန္တာပဋ္ဌ, ဝိပရိဏာမဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ဝေဖန်ရာ၏။ ဒုနိမာ၊

ဣတိ ဝေါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသာ နည်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္နံ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ သဘောတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေအပြီးတည်း။ အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စ္ဒာ။ ဏ္ဍ၊ ဤသစ္စာတို့၌၊ ဝါ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိဘာဂတော၊ သစ္စာတို့၏သဘောကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

၅၃၀။ ပန၊ ပါး။ နိဗ္ဗစနလက္ခဏာဒိပဘေဒတော့တိ ဏ္ဍ၊ ဟူသော ဤဥဒ္ဒေသ၌။ နိဗ္ဗစနတော၊ ဝိဂြိဟ်အားဖြင့်။ တာဝ၊ ရှေးဖျားလက်မှန်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဥ ယျော၊ ၏။) ဣဒ၊ ဤဒုက္ခ-ဟူသောပါဠိ၌။ ဒု,ဣတိ အယံ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကုစ္ဆိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ ကုစ္ဆိတံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်,စက်ဆုပ်အပ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားဆိုး ကို။ ဒုပ္ပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ ခံ-သဒ္ဒေါ၊ သည်။ တုစ္ဆေ၊ အချည်းနှီးဟူသော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ တုစ္ဆံ၊ သော။ အာကာသံ၊ ကို။ ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော။ ဣဒံ သစ္စံ၊ သည်။ အနေကုပဒ္ဒဝါဓိဋ္ဌာန-တော၊ များစွာသောဥပဒ္ဒဝေါတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်, ကဲ့ရဲ့အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗာလဇနပရိကပ္ပိတ-ဓုဝသုဘသုခတ္တာဘာဝဝိရဟိတတော၊ မိစ္ဆာဆက်ဆံ, ဉာဏ်မသန်သူ လူမိုက် တို့သည် ကြံဆအပ်သော ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည် ကင်းသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ ကုစ္ဆိတတ္တာ စ၊ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့အပ်, စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တသ္မာ တုစ္ဆတ္တာ စ၊ ထိုသို့ ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ဖြစ်၍ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခနိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော နိဒါနဠ, သံယောဂဠ, ပလိဗောဓဠဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂေ၊ ၏။ သမုဒေ၊ သမုဒယ, မဂ္ဂ, ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယ အစရှိသော ဝိဝေကဠ, အသမ္ဘိဒဠ, အမတဠဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂေ၊ ၏။ သနိဒေ၊ သမုဒယ နိရောဓ ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဟေတုဠ, ဒဿနဠ, အာဓိပတေယျဠဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂေ၊ ၏။ (ပြည့်)

စ၊ ပါး။ သံဂ္ဂတိ အယံ သဒ္ဒေ၊ သည်။ သမာဂမော သမေတန္တိ-အာဒီသု၊ တို့၌။ သံယောဂံ၊ တက္ကယှဉ်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဥ-ဂ္ဂတိ အယံသဒ္ဒေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ဥဒိတန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို။ (ဒီပေတိ၊ ၏။) အယသဒ္ဒေ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒံပိ ဒုတိယသစ္စံ၊ ဤဒုတိယသစ္စာသည်လည်း။ အဝေသေသပစ္စယသမာယောဂေ၊ မိမိမှတ်ကြောင်းသော ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကံဟူသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒုက္ခဿ၊ သစ္စာ၏။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ သံယောဂေ၊ မိမိမှတ်ကြောင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ ဒုက္ခသမုဒယံ-ဟူသောပါဠိဖြင့် သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယော-ဟူသော အတ္ထဝါကျကို ရအပ်၏။ ဤဝါကျ၌ အာဂမ, ဣတပုဒ်တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးအခြားယှဉ်အပ်ခဲ့ရကား `သံ-ဥ-ဟူသော ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါတို့သည် ဓာတ်ကိုမင့် ဓာတ်နှင့်မယှဉ်၊ ကိုတို့ချည်းသက်သက် သံယောဂတ္တာဥပ္ပါဒနတ္တာကဲ့ ပြုနိုင်ကုန်သလော စုဒ်ရှိရကား သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယောတိ ဤဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာပိ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါ သဓာတုကံ သံယောဂတ္တံ ဥပ္ပါဒနတ္တာ ဒီပေန္တိ ကြိယာဝိသေသကတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစ္စဝိဘင်းမူလဋီကာ။ ဤဋီကာလည်း ၎င်းနည်း။ သံယောဂေ။ပ။ ဧတ္တ၊ သံ။ပ။ ယော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဝါကျ၌။ ဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာပိ၊ အာဂမ, ဣတပုဒ်တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးအခြား ယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်လျင်းမူလည်း။ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါ၊ သံ-ဥ-ဟူသော ဥပသာရဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်း သဓာတုကံ၊ အနွှောနိတ ဂမုဓာတ်, ဣဓာတ်တို့နှင့်တကွဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သံယောဂတ္တံ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်ကိုဝင်း။ ဥပ္ပါဒနတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကိုဝင်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿ၊ ကား။ ကြိယာဝိသေသကတ္တာ၊ ဥပသာရပုဒ်တို့၏ ကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ အဓိပ္ပါယ်ကား—သမုဒယော-၌ သံ-ဥ-တို့သည် သမာဂမော-၌ အာဂမ-ဟူသောဂုဏ်, ဥဒိတံ-၌ ဣတ-ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်တကွ ယှဉ်သကဲ့သို့မဟုတ်၊ ၎င်းပုဒ်တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်သည့်ပြားလည်း မိမိတို့၏ အတွင်းဝင်၍ အနွှောနိတဖြစ်သော ဂမုဓာတ်, ဣဓာတ်တို့နှင့်တကွသာလျှင် သံယောဂတ္တာဥပ္ပါဒနတ္တာကို ပြကုန်သည်၊ ဓာတ်ကိုမင့် မိမိတို့ချည်းသက်သက် မပြနိုင်ကုန်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဥပ-သာရပုဒ်တို့သည် ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့ကြိယာကို အထူးပြုလျက် ဓာတ်နှင့်တကွ ဖြစ်၍ပြနိုင်သောကြောင့်လျှင် ဓာတ္တတ္ထ ဥပေစ္စ သဒ္ဒန္တိတိ-ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့် ဥပသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်ကုန်သတည်း။ ဥပမာကား ဥပနုဂၢ-ဟူသော

[၁၂၆] ပန၊ ပါး။ တတိယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒုက္ခနိရောဓဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ-ဌာစပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိသဒ္ဒါ၊ သည်။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ရောဓသဒ္ဒါ စ၊ သည်ကား။ စာရဂ်ံ၊ စာရဂ်ံ၊ နှောင်ချုံ့ဟူသောအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိ-သဒ္ဒါ-၏ အဘာဝ, ရောဓ-သဒ္ဒါ၏ စာရကအနက်ကို ပြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ဤအသင်္ခတဓာတ်ဌာ။ သံသာရ-စာရကသင်္ခါတယား သံသရာနှောင်ချုံ့ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခရောဓယား ဒုက္ခဟူသော နှောင်ချုံ့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ရဟာတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဂတိငါးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တေသဲ့ အသင်္ခတေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ သမဓိဂတေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရအပ်, သိအပ်သည်ရှိသော်။ (တဒဓိဂမဝ-ဇေတာ၊ ထိုအသင်္ခတဓာတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။) သံသာရ-စာရကသင်္ခါတယား သော။ ဒုက္ခရောဓယား၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တပ္ပဋိပက္ခတ္တာ-တဿ ပဝတ္တိသင်္ခါတဿ ရောဓဿ ပဋိပက္ခဘူတာယ နိဝတ္တိယာ အဓိဂတတ္တာ၊ (ဖွင့်၊ အဓိဂတ-ပုဒ်ကြေ) ထိုသံသရာဖြစ်သော ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော ရောဓ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုသိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခနိရောဓဋ္ဌိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[1]။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊ တဖန်

ပုဒ်ဌာ ဥပ-သဒ္ဒါသည် အနွှောနီတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနုက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြုနိုင်သည်ဖြစ်၍ နဂရဿ သမီပေ ပဝတ္တတိ ဟူသော ဝါကျတ္ထကိုရသကဲ့သို့ဝင်း, အဓိစိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်ဌာ အဓိ-သဒ္ဒါသည် အနွှောနီတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနုက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြုနိုင်သည်ဖြစ်၍ စိတ္တမဓိကိစ္စ ပဝတ္တန္တိ ယေ ဓမ္မာ ဟူသော ဝါကျတ္ထကို ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့ဝင်းဟူလို့သော်။ ဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာတိ အာဂမဗ္ဗတပဒေဟိ ဝိနာ ပယုဇ္ဇမာနာ။ သဓာတုကန္တိ အနွှောနီတေန ဓာတုနာ သဓာတုကံ။ တေနေဝ တေ ဥပသဂ္ဂါတိ စ ဝုတ္တာ။ ဤအနု-ဋီကာကိုမှီ၍ ကြံသောအဓိပ္ပါယ်။ (ပြည့်)

၁-ဤဝိကပ်ဌာ အဘာဝေါ ဇတ္ထ ရောဓဿာတိ နိရောဓော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ ဆရာတို့ကား သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်ကိုထောက်၍ ဤဌာနီ-သဒ္ဒါသည် သုညအနက်ကိုပြ၏ဟူစကုန်၏။ သုညဟူသည် အဘာဝ ပင်တည်းဟု ယူသော်သင့်၏၊ အဘာဝနှင့်သုညအသီးယူသော် နိသဒ္ဒါ အဘာဝံ ဒီပေတိ-နှင့် မတန်။ (ပြည့်)

၂-ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော-ရှိသည်ကား မိမိလိုင်တည်း။ ဒုက္ခသမုဒယံ ဒုက္ခ-နိရောဓံ-ရှိသည်ကား အရိယသစ္စံ-ပုဒ်ကိုငဲ့၍ နပုံးဖြစ်သည်။ ရှေးဝိကပ်ဌာကဲ့သို့ပင်။ ဤအတ္ထ-

မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[1]။

ပန၊ ပါး။ စတုတ္ထသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-ဌိတပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤစတုတ္ထသစ္စာသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်သော အသင်္ခတ ဓာတ်သို့။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည့်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ကရဏ-ကြေ။) တဒဘိမုခီဘူတတ္တာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရှေးရှုဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[2]။

ဝိကပ်၌လည်း အဘာဝေါ ဟောသို့ ရောဓသောတိ နိရောဓော-ဟူ၍ပင် သမာသ်ပြု။ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက် ဖြစ်သော်လည်း အဓိကရဏသမာသ်ပင် မှတ်လေ။ အထူး မူကား ဤဝိကပ်၌ ဒုက္ခ၏မရှိခြင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်အားမရှိခြင်းဟု မှတ်အပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်အားသာ လျှင် မရှိခြင်းဟူ၍ မမှတ်အပ်။ ထိုကြောင့် ဒုက္ခဘာဝေါ ပနေတ္ထ ပုဂ္ဂလဿ နှ နိဗ္ဗာနဿေဝ-ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဤဋီကာ၌ နှ နိဗ္ဗာနဿ မဟု၊ နှ နိဗ္ဗာနဿေဝ-ဟုသောကြောင့်ကား နိဗ္ဗာန်အားသာလျှင် မရှိခြင်းကိုမမှတ်အပ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အားဌင်း နိဗ္ဗာန်အားဌင်း မရှိခြင်းကို မှတ်အပ်၏ဟူလိုသော်။ ဤဝိကပ်၌ နိ-သဒ္ဒါ၏အဘာဝအနက်ပင်ယူ။ ဆရာတို့ကား တပ္ပဋိ-ပက္ခတ္ထာ-ကိုထောက်၍ ပဋိပက္ခဟူစကြ၏၊ ဆင်ခြင်။ ဤနှစ်ဝိကပ်၌ပင် နိ-သဒ္ဒါ ခြားလျက် ဒုက္ခ-နှင့်ရောဓ-သမာသ်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ထိုကြောင့် အဘာဝေါ ဒုက္ခနိရောဓော ဒုက္ခရော-ဓော အဘာဝေါ ဟောတိ-ဟူသကား။ နိရောဓ-သဒ္ဒါ၏ ဥပစာရတ္ထကို ပြုပြန်လိုရကား ဒုက္ခသ ဝါ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၁-အနုပ္ပါဒေါ ဝေ နိရောဓော အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ ဟဖန် ဘဝဂတိစသည်တို့၌ မဖြစ်ပြန်ခြင်းသည် နိရောဓမည်သတည်း၊ ခဏတင်သည်ကား နိရောဓမမည်။ ဤသို့ ခဏ ဘင်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဒါကို အနုပ္ပါဒေါ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နစ်စေ၍ အနုပ္ပါဒအနက်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဒါကို ယူသတည်း။ ဤအတ္ထဝိကပ်၌ အနုပ္ပါဒ နိရောဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးဖြစ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓ၏အမည်ကို တင်၍ နိရောဓပေစ္စယကို ဖလူပစာအားဖြင့် နိရောဓ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤဝိကပ်၌ ပဋိပဒါသည်ပင် ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိဖြစ်ရကား ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိ၏ပင်၊ ထိုပဋိပဒါဟူသော စကားသည် အယုတ္တမဟုတ်လောဟူမူ? အယုတ္တမဟုတ်၊ ယုတ္တတည်း ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ နနု စ သာ ဝေ။ပ။ နိဒ္ဒေသော ကတောတိ-မိန့် သော်။ သာ ဝေ ပဋိပဒါ၊ ထိုရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ တသာ ဝေ ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပဋိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ-ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤသို့ဒေသနာစကားသည်။ နှ ယုဇ္ဇတိ နနု၊ မသင့်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။

(တနည်း) ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း အာဆုံးတိုင် သောဖိုလ်၏။ ပဋ္ဌိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋ္ဌိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[1]။

စောဒနာ၊ တည်း။ စော်ဒကဆရာအလိုကား ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိယာ-ဟူသော သမ္မန်ပုဒ်၏အရ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်းဟူသည်လည်း အရိယမဂ်ပင်။ ပဋ္ဌိပဒါ ဟောတိ-၌ ပဋ္ဌိပဒါ၏အရ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်လည်း အရိယမဂ်ပင်ဖြစ်၍ သစ္စာကိရိယာဝမ္မသစ္စာကရဏဝမ္မတို့၏ တပါးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္မန္ဒီ-သမ္မန္ဒအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းခြင်းသည် မသင့်ဟူလို သော်။ ထိုကိုဖြေခြင်းငှါ နှ-ဟူသော ပါဠိကိုမိန့်သော်။ နှ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ နှ၊ မဟုတ်။ တနည်း၊ နှ နှ ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်မဟုတ်။ ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ လျှင်တည်း။ ပဋ္ဌိသေ၊ နှစ်ချက်ပြ။ ဝေ သဒ္ဒါ။ ယှဉ်မြဲရာ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလာဓိဂမဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏၊ ဝါ၊ သိခြင်း၏။ ပတ္တိဘာဝေန စ၊ ဒုက္ခနိရောသို့ ရောက်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ယေဟိ၊ အကြင်အကြောင်းတရားတို့ဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။ ဧတေသံ ကာရဏဘူတာနံ၊ ထိုရကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ ပဋ္ဌိပဒါ-ဘာဝေန စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္ဒေ၊ ၏။ သစ္စာကိရိယာ-သစ္စာကရဏဝမ္မာနံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မျက်မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ အညတ္တာဘာဝေ၊ တပါးသောအဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလသစ္စာကိရိယာဝမ္မဘာဝေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဝမ္မမျက်မှောက်ပြုကြောင်းဝမ္မတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလသစ္စာကိရိယာဝမ္မ-သစ္စာကရဏဝမ္မ ဟုခဲ့၊ သစ္စာကရဏ-ကြောသည်။ "ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းနှင့် မျက်မှောက်ပြုကြောင်း တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ဤသို့လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူသင့်၏။ ဆ-သံ-သော") နာနတ္တံ၊ ၏ အဖြစ်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိယာ-၏အရကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ဒုက္ခနိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း အရိယမဂ္ဂဝမ္မကိုယူ။ ပဋ္ဌိပဒါ-၏ အရကို အကြင် အရိယမဂ္ဂဝမ္မတို့ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုသိ၏၊ ထိုသိကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သောအရိယမဂ္ဂဝမ္မကိုယူဟူလိုသော်။

၁-ဤဝိကပ်အလို ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိ-အရ ရောက်ခြင်းအပြီးအဆုံးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုယူ၍ ပဋ္ဌိပဒါ-အရကို ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုယူ၍ တရားကိုယ်ကွဲလွဲရကား သမ္မန္ဒီသမ္မန္ဒဖြစ်သင့်လျှ၏ဟူလိုသော်။ ဤကိုဂျည်၍ ဌ-ဌ အထ ဝါ ယံ။ပ။ပဋ္ဌိပဒတာ ဒဋ္ဌမ္မာ-ဟု မိန့်သော်။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သယဉ္စ၊ မိမိဟူ ဆိုအပ်သော အရိယမဂ်မူကား။ ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိဘူတံ၊ အပြီးအဆုံး မဟုတ်သေးဘူး ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ဆဲမျှဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုနိဗ္ဗာနဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအာ်သော နိရောဓပဋ္ဌိ၏။ (ပဋ္ဌိပဒ-တွင်စပ်) အတ္ထိသမယဘူတာယ၊ အတ္ထိသမယဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပဋ္ဌိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ဆဲရောက်စဖြစ်သော အရိယမဂ်၏။ (တာ-ဌ်စပ်) ပဋ္ဌိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌမ္မာ၊ ၏။ ဤကားဋီကာနက်။ (ပြည့်)

[၅၃၁] ပန၊ သာဓာရဏကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတာနိ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏ ။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရိမာနိ။ ပ ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါး သော သစ္စာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ သိတော်မူကုန်၏။ ပ ။ အပိစ၊ လည်း။ အရိယဿ၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော ရှင်တော်ဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သဒေဝကေ။ ပ ။ ဝုစ္စန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ အရိယော၊ မည်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယမည် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုအရိယမည်သောဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၏။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက်အသင့်အားဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိ၊ အရိယာအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့် လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဣမေသံ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာ-ဂတော၊ သော။ အရဟံ၊ လူနတ်တို့၏ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ကို။ အရိယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အပိ စ ခေါ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အရိယာနိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မဖောက်

၁-အရိယေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ-ပြု။ သိပြီးဖြစ်သောကာလ၌ သာမုဒ္ဓအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမည်ကောင်းလျက် အာဘယ်ကြောင့် သိဆဲကာလကပင် ဗုဒ္ဓါဒယော-ဟု မိန့်လေသနည်းဟူမူ? ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိတိ ဘွော။ပ။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ ဝုတ္တံ။ ဌိကာ။ ဗုဒ္ဓါ။ပ။ ဘွော၊ ပါ၌၌။ ပဋိဝိဒ္ဓကာလေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော ကာလ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓါဒိဝေါဟာရံ၊ ဗုဒ္ဓစသော ဝေါဟာရကို။ အဂမာ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဘာဝိနိ၊ မချုတ်ဖြစ်လတ္တံ့ သည်၌။ ဘူတေ ဝိယ၊ ဖြစ်ပြီး၌ကဲ့သို့။ ဥပစာရော၊ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမကာလေပိ၊ ရှေးကာလ၌လည်း။ (ဗုဒ္ဓါဒိ-ဒဗ္ဗေသုပိ၊ ဘုရားအစရှိသော ဒြပ်တို့၌လည်း။) အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနှက်။ (ပြည့်)

မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မချုတ်မယှင်းစေတတ်ကုန်သော။ သစ္စာနှိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနှိ၊ ကုန်၏။ အရိယာနှိတိ၊ ကား။ တထာနှိ၊ မှန်ကုန်သော။ အဝိတထာနှိ၊ မဖောက်မပြန်ကုန်သော။ အဝိသံဝါဒကာနှိ၊ မချုတ်မယှင်းစေတတ်ကုန်သော။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း[1]။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စစ်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနှိ၊ တို့သည်။ တထာနှိ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာနှိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ အနညထာနှိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနှိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဌာ။ နိဗ္ဗစနတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၂။ လက္ခဏာဒိပဘေဒတော၊ ဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။) ကထံ ဇာနေ၀ေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့၏အုံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတွင်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ဗာဓနလက္ခဏံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တာပနရသံ၊ ဒုက္ခသမဋ္ဌာန်ကို ပူပန်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသာရမောက္ခ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ပဝတ္တိ, နိဝတ္တိတို့တွင်) ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ ပဘဝလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခ၏မပြတ်မစဲဖြစ်ကြောင်း အမှန်အစ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပုရိမဘဝနှင့်စပ်၍မပြတ်မစဲ ပစ္ဆိမဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်းအမှန်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အနုပဠေ္ဆဒကရဏရသံ၊ အဖန်တလဲလဲ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခ၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပလိဗောဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို

၁-ကေန္ဒအားဖြင့် အရိယ-သဒ္ဒါ၏ အဝိတထ အဝိသံဝါဒက အနက်၌ နိရုဇ္ဇဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းငှါ အပိ စ ခေါ် ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ အရိယန္တိ အဝိတထာဘာဝေန ဉာယန္တိတိ အရိယာနိ-ပြု။ အဝိတထာဘာဝေန အရဏီယတ္တာ အဝဂန္တဗ္ဗတ္တာ အရိယာနိ။ ဋ္ဌိကာ။ အရိယသမညာ ဝါ အဝိသံဝါဒကေ အဝိတထေ နိရုဇ္ဇာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဤအလိုသော်ရုဇ္ဇိဟူလို။ (ပြည်)

နှောင့်ယှက်တားမြစ်ခြင်းလျှင်ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏[1]။ နိရောဓသစ္စာ၊ သစ္စာသည်။ သန္ဓိလက္ခဏာ၊ (ရာဂကွယ်ဝှက်သည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံသောဝဋ္ဋဆင်းရဲအပူကို) ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အစ္စုတိရသံ၊ မရွှေ့ခြင်းဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ မရွှေ့ခြင်းဟူသောဂုဏ်စု ရှိ၏[2]။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (ပဋ္ဌာန်းနှင့်ဟူသော နိမိတ်မှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျှောင်းလျှောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏[3]။ မဂ္ဂသစ္စာ၊ သည်။ နိယျာနလက္ခဏာ၊ အနုသယကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်သဖြင့် သံသရာနှောင်ချုံ့မှု ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ကိလေသပွတာနရသံ၊ ကိလေ-သာတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန်းနှာဟူသောနိမိတ်မှ, ဝါ၊ သံသရာဟူသော ပဝတ္တိမှ စိတ်၏ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ထကြောင်းတရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်သိအပ် ယူအပ် မှတ်အပ်သည်ဟူလို။) အပိစ၊ လည်း။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်သင့်အားဖြင့်။ ပဝတ္တိ-ပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တနလက္ခဏာနိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်တတ်သော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ အဖြစ်, မစဲဖြစ်စေတတ်သော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ ပဘဝအကြောင်း၏အဖြစ်, ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်တတ်သောတရား၏အဖြစ်, ဆုတ်နစ်ပြန်လည်စေတတ်သောတရား၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏[4]။ တထာ၊ ပါး။ သခ်ိတတဏ္ဍာအသခ်ိတဒဿနလက္ခဏာနိ စ၊ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်, တောင့်တမက်မောတတ်သည်၏အဖြစ်, ပြုပြင်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်, သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်တတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာ လည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇေ္ဆ၊ ဌ်။ လက္ခဏာဒိပွဘေဒေါ၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သည်၊ တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် မှတ်အပ် သိအပ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-ရှေ့ခြင်းသည် ကိစ္စဖြစ်ရကား ထိုရှေ့ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို ကိစ္စကဲ့သို့ ဘဋ္ဌမ္ဘူပစာရအားဖြင့် တင်စား၍ အစ္စုတိရသံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျှောင်းလျှောင်း မရကောင်းဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် သိအပ် မှတ်အပ်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၄-ဝိနာပိ ဘာဝါဘာဝယိနာ သဒ္ဒေန ဘာဝပဋ္ဌာနော နိဒ္ဒေသော ဟောတိ။ သမ္ဘောဒ် ပဝတ္တိပဝတ္တကနိဝတ္တိနိဝတ္တက-ဟု ပါဠိရှိ၏၊ မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်း ဖြစ်စေခြင်း နှစ်ခြင်း နှစ်စေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ သော်လည်း သိစလွယ်ပေး။ (ပြည်)

[၁၂၇] ၅၃၃။ အတ္ထတ္ထုဒ္ဒါရတော စေဝါတိ ဣဒေ၊ ဒ္ဒိ။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ တာဝ၊ စ္ဓာ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) သစ္စဒ္ဒေါ၊ သစ္စာ၏ သဘောဟူသည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ ဣတိ စေ၊ ငြားအုံ့။ ယော တစ္ဆာ-ဝိပရိတဘူတဘာဝေါ၊ အကြင်မခ္ဆုတ်မယွင်းသော မဖောက်မပြန်သော ဟုတ်မှန်သော သဘောသည်။ (နိ ဟောတိ ဂေါစရော ဟောတိ-တို့ဒ္ဒ ပကတိကတ္ထား စပ်။) ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိဖြင့်။ ဥပပရိက္ခမာနာနံ၊ ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ရှုမြော်စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်သောသူတို့၏။ (ဉာဏသ-ဒ္ဒစပ်။) မာယာဝ၊ (ရှေစသည် မဟုတ်သည်ကို ရှေစသည်ကဲ့သို့ ထင်စေ အပ်သော) မျက်လှည့်ကဲ့သို့။ ဝိပရိတော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသည်။ (နိ ဟောတိ၊ မဖြစ်။) မရိစိ၀၊ တံလှပ်ကဲ့သို့။ ဝိသံ၀ါဒကော စ၊ ခ္ဆုတ်ယွင်း စေသည်ရင်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာ၀၊ ကြံဆအပ်သော အဋ္ဌကဲ့သို့။ အနုပလဗ္ဘသဘာဝေါ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် မရအပ်သော သဘောသည်ရင်း။ နိ ဟောတိ၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ ဗာဓနုပဘာ၀သန္ဓိနိယျာနပွကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း, အမှန်အကြောင်း, ငြိမ်သက်ချမ်းအေးခြင်း, ထွက်မြောက်ခြင်းအပြားဟူဆိုအပ်သော။ တစ္ဆာ-ဝိပရိတဘူတဘာဝေန၊ မခ္ဆုတ်မယွင်းသည်၏အဖြစ်, မဖောက်မပြန်သည်၏ အဖြစ်, ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အရိယဉာဏဿ၊ အရိယာတို့၏ ဉာဏ်၏[1]။ ဂေါစရော စ၊ ကျက်စားရာသည်လည်း။ ဟောတိယေ၀၊ သာလျှင်တည်း။ အဂ္ဂိလက္ခဏံ ဝိယ၊ မီး၏ပူခြင်း လက္ခဏာကဲ့သို့ရင်း။ လောကပကတိ ဝိယ စ၊ လောက၏ ပြကတ္တိကဲ့သို့ရင်း။ သေ-သော တစ္ဆာ၀ိပရိတဘူတဘာ၀ေါ၊ ထိုမခ္ဆုတ်မယွင်းသော, မဖောက်မပြန်သော, ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်။ သစ္စဒ္ဒေါ၊ သစ္စာ၏သဘောမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဣဒံ။ပ။ မေတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [ဘိက္ခ၀ေ၊ တို့။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တေ၊ ဤဒုက္ခသည်။

၁-အရိယဉာဏဿာတိ အရိယာနံ ဉာဏဿ။ အနု။ ထိုအရိယာတို့၏ဉာဏ်သည် မခ္ဆုတ်မယွင်း ယူတတ်သည်ကိုရည်၍ ဝိဘာဂ်မူလဋ္ဌိကာ၌ အရိယဉာဏဿာတိ အ၀ိတထ-ဂါဟကဿ ဉာဏဿ၊ တေန ပဋ္ဌိ၀ေ၀ပစ္စ၀ေက္ခဏာနိ ဂယှန္တိ၊ တေသဉ္စ ဂေါစရာဘာ၀ေါ ပဋ္ဌိ၀ိဇ္ဇိတဗ္ဗတာ အာရမ္မဏာဘာ၀ေါ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

တထံ၊ မဖောက်မပြန်မှန်၏။ တေ၊ သည်။ အဝိတထံ၊ မခွဲတ်မယွင်း။ တေ၊ သည်။ အနညထံ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမှ ကင်း၏။]

အပိ စ၊ လည်း။ ယတော၊ အကြောင်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အဗာ-ဓကံ၊ မနှိပ်စက်တတ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောသစ္စာသည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊ ကြောင့်။ ဗာဓကတ္တာနိယာမေန၊ (ဒုက္ခသည် နှိပ်စက်တတ်သည်သာတည်း၊ ဒုက္ခသည်သာလျှင် နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဤသို့ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် လည်း)ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏ မြဲခြင်း, ဗာဓကအ်ဖြစ်၌လည်း ဒုက္ခ၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤဒုက္ခကို။ သစ္စံ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ အပ်၏။

တံ၊ ထိုတဏှာကို။ ဝိနာ၊ ၍။ အညတော၊ တပါးသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ထိုတဏှာကြောင့်။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နေ ဟောတိ စ၊ မဖြစ်သည်ကား။ နေ၊ မဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၏ သမုဒယ၌ မြဲခြင်း, ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဝိသတ္တိကာ၊ တဏှာကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ၍။ (ဣတိ-ကြေ။ မတာ၊ ၏။)

ယတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနတော၊ မှ။ အညာ၊ သော။ သန္တိ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာသည်၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာသည်။ နေ အတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ နေ စ သန္တံ၊ ငြိမ်းရာမဟုတ်သည်လည်း။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ကြောင့်။ သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တအဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်၌ မြဲခြင်း, သန္တအဖြစ်၌ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ ၏။

မဂ္ဂါ၊ အရိယမဂ်မှ။ အညံ၊ သော။ နိယ္ယာနံ၊ သံသရာနှောင်အိမ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းသည်။ (ယတော၊ ကြောင့်။) နေ အတ္ထိ၊ မ ရှိ။ သော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိယ္ယာနော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သည်။ နေ စာပိ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တစ္ဆနိယ္ယာန-ဘာဝတ္တာ၊ (နှစ်ပါးပြားသော နိယာမဖြင့်လည်း) မခွဲတ်မယွင်း ဟုတ်မှန်သော နိယ္ယာနအဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သစ္စ-သမ္မတော၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တစ္ဆာဝိပလ္လာသ-ဘူတဘာဝံ၊ မခွဲတ်မယွင်းသော သဘော, မဖောက်ပြန်သော သဘော,

ဟုဘ်မှန်သော သဘောကို။ စတုသ္ဌပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ အာဒိသေသေန၊ ဖြင့်။ သစ္စံ၊ သစ္စာ၏သဘောဟူ၍။ ပဋ္ဌိဘာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ဟောကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ၌ရှေအပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(အနုသန္ဓေ—သစ္စ-သဒ္ဒါ၏ ဖြစ်သင့်သမျှသောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ အာဒီသု အရိယသစ္စ-တွင်၍သွား။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သော အနက်တို့ကိုဆိုပြီး၍ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကိုမိန့်။ သွာယမိဓာပိ အရိယသစ္စေ ဝတ္ထုတိ-တိုင်အောင် သွား။)

၅၃၄။ အတ္ထုဒ္ဓါရုတော၊ သစ္စ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်သောအနက်ကိုဆိုပြီး၍ လိုအပ်သောအနက်ကို ထုတ်သော အားဖြင့်။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ အယံ သစ္စ-သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ တို့၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဣဒံ-ဣမေ အနေကတ္ထာ၊ တို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ ကား။ သစ္စံ။ပ။ အာဒီသု၊ တို့၌။ ဝါစာသစ္စေ၊ နှုတ်သစ္စာ၌။ (စကားမှန်ဟူလိုသည်။) သစ္စေ ဌိတာ သမဏာပြာဟ္မဏာ စာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်းဟူသောသစ္စာ၌[1]။ ကသ္မာ နု။ပ။ ဝဒါ-နာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဒိဋ္ဌိသစ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောသစ္စာ၌[2]။ [ပ]ဝါဒိယာ၊ မိမိ၏ ဝါဒကို ဟောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်[3]။ ကုသလာဝဒါနာ၊ မိမိကိုယ်ကို ကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိဟု ဆိုပါကုန်လျက်[3]။ နာနာ၊ အမျိုးမျိုး

၁-မုသာဝါဒဝိရတိမှ တပါးသော ဝိရတိတို့၌ သစ္စ-သဒ္ဒါ မထင်ရကား ဝိရတိသစ္စေတိ မုသာဝါဒဝိရတိယ်-ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဣဒမေव သစ္စံ မောဃမည်-ဟူ၍ ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိသည်ပင် မှန်၏-ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း အားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသစ္စာမည်သတည်း။ (ပြည်)

၃-ပဝါဒိယာ သေ-၌ ပဝါဒိယာ-ကို ဝါဒိနော-ဟု သုတ္တနိပါတ်ဋီကာ ဖွင့်၏။ နိဒ္ဒေသ၌လည်း ဝိပ္ပဝဒန္တိတိပိ ပဝါဒိယာသေ။ အသ ဝါ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒေန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုပုဒ်နှင့် သေ-ကား နိပါတ်မျှသာ။ ဗျာကရဏ်း ဆရာတို့အလိုအားဖြင့် ပဌမဗဟုဝုစ်၏ အယ္ယာ၌ လာသော အာဂုံတည်း။ ထိုကြောင့် ဣတိ-ဝုတ်ဌ ၄-၌ သေတိ နိပါတမတ္တံ၊ အာဟုရစိန္တကာ ပန ဤဒိသေသု ဌာနေသု သေကာရာဂမံ ဣစ္ဆန္တိ-ဟူ၍ရင်း သုတ္တနိ-ဌ ၁-၂၁-၌ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿ ဟိ သေကာရာဂမံ ဣစ္ဆန္တိ သဒ္ဒလက္ခဏ-ကောဝိဒါ။ အဌကထာစရိယာ ပန သေတိ နိပါတောတိ ဝဏ္ဏယန္တိ-ဟူ၍ရင်း မိန့်ဆိုကုန်၏၊

အစားစား ကွဲပြားကုန်သော။ သစ္စာနှင့်၊ အမှန်တရားတို့ကို၊ ဝါ။ မှန်သော အယူတို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဒန္တိ နု၊ ဆိုကုန်သနည်း။] ကေ ဟိ သစ္စံ နာ ဒုတိယန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၌။ (ထို၏ သရုပ်ကို နိဗ္ဗာနေ စေဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု မိန့်သည်။) ဝါ၊ သစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ စေဝ၊ ၌ရင်း။ မဂ္ဂေ စ၊ ၌ရင်း။ ဒီဃတိ၊ ၏။ စတုန္နံ အရိယ-သစ္စာနံ ကတိ ကုသလာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ [စတုန္နံ၊

ထိုကိုမှီ၍ သဒ္ဒနီတိ (၁၁၀၂)၌ သေကာဂ္ဂဂေမာ အာချာတနှာမေဟိ-ဟု သုတ်တည်၍ ကရောမသေ, ဂတာသေ-စသည်ကို ပုံစံထုတ်ပြသားလေသည်။

ကုသလာဝဒါနှာ-ပုဒ်ကို နိဒ္ဒေသ ၁၂၆၊ ၂၁၉၊ ၂၂၂ စသည်နှင့် ဤသုတ်အဖွင့် ၂၂၇-တို့၌ ကုသလာဝါဒါ ပဏ္ဍိကာဝါဒါ ထိရဝါဒါ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ပဏ္ဍိတဝါဒါတိ ပဏ္ဍိတာ မယန္တိ ဧဝံ ကဒေဒန္တာ-ဟု ဖွင့်၏။ သုတ္တနိ ၌ ၂-၂၅၅-၌ ကုသလာဝဒါနှာ-ပုဒ်ကို မယံ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါဟိ ဧဝံသညိနော ဟုတ္ဝာ-ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်း ၂၆၉-၌ကား ကုသလဝါဒါ သမာနှာ-ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အားလုံးနှင့် ကုသလာ-ဟူသော ပါဠိနေပုံကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် ကုသလာဠုတိ ဝဒါနှာ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဠုတိ-ကိုချေ၍ ကုသလာ-ဝဒါနှာ-ဟု ဆိုထားသည်ဟူ၍ ယူသင့်၏။ ဝေါနှာ-ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ဝဒမာနှာ-ဟု ဆိုလိုလျက် မ-ကိုးချ၍ပြီးသည်ဟူ၍လည်း မောဂ္ဂလ္လာန် မာနဿ မဿ ၅-၁၆၂-သုတ်ကို မှီ၍ မှတ်သင့်၏။ တနည်း ကုသလာ ဠုတိ ဝဒါနှာ ကုသလဝါဒါနှာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဆန္ဒာနုရက္ခဏ အလိုဋ္ဌါ လ-၌ အ-ကို ဒီဃပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ တနည်းကား ကုသလဝဒနှာ-ဟု ဆိုလိုလျက်ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလိုဋ္ဌါ လ-နှင့် ဒ-တို့၌ အ-ကို ဒီဃပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ ထိုသို့ယူလျှင် ကုသလာဝဒါနှာ-ပညာရှိဝါဒရှိပါကုန်လျက်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဤ ၃-နည်းတို့တွင် ဠုတိ-ကျေသည်ဟု ယူသောပဌမနည်းကို ယုတ္တိတရဟု ထင်၏။ ပြည်နိဿယမူရင်း၌ကား နှာနှာပဝါဒိယာ၊ အထူးထူးသောအယူကို ဆိုတတ်ကုန်သော။ ကုသလာဝဒါနှာ၊ အပြစ်ကင်းသော အနဝဇ္ဇမေ့ကို ဖြတ်တတ်ကုန်သောသူတို့သည်။ (အဝ-ရှေးရှိသော ဒါ-ဓာတ်သည် ခဏ္ဍနအနက်ကို ဟောသည်) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စာနိ ၎၏အယူသာမှန်သည်တို့ကို။ ဝဒန္တိ နု၊ ဆိုကုန်သနည်း-ဟု အနက်ပြန်ဆိုထားလေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၁-နိဗ္ဗာန်ကို အာဃယ်ကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း၊ အာဘယ်သို့ကား ဘုရားဟောတော်မူသနည်း စုဒ်ရှိရကား အမောသမမ္မတ္တာနိဗ္ဗာနံ။ပ။ ဝိဒူတိ ဟိ ဝုတ္တံ-မိန့်။ နိဗ္ဗာနေ ဧဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်မဟုတ်လော၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ကေ-မဆိုသင့်ဟု စုဒ်ရှိပြန်ရကား တသာ ပန။ပ။ သစ္စန္တိ ဝုတ္တं-မိန့်။ ဋီကာ။ အမောသမမ္မတ္တာ၊ မချွတ်မယွင်းစေသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ မဖောက်မပြန် မြဲတ်သောသဘောဖြစ်သော သစ္စာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အမောသ။ပ။ ဒုတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အဒမောသမမ္မံ၊ မချွတ်မယွင်းစေသော၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိ၏။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အရိယာ၊

ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနှံ၊ တို့တွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသောသစ္စာတို့
သည်။ ကုသလာ၊ တို့နည်း။] သွာယံ-သော အယံ၊ ထိုသစ္စ-သဒ္ဒါသည်။
ဣဓာပိ၊ ၌လည်း။ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပ ။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၂၀] ၅၃၅။ အနုနာမိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်
ကား။ အနုနာနိ၊ မယုတ်ကုန်သော။ အနမိကာနိ၊ မလွန်ကုန်သော။
စတ္တာရော-စတ္တာရိ ဝေ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊
နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ အညဿ၊ ဤလေးပါးမှတပါးသော သစ္စာ၏။
အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အညတရဿ၊
ထိုလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးသောသစ္စာ၏။ အပနေယျာဘာဝတော စ၊
မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (စတ္တာရော ဝုတ္တာနိ၊ သမ္မန်) ဟိ-

ဘုရားစသော အရိယာတို့သည်။ သစ္စတော-သစ္စံ ဣတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်၏ဟူ၍။ ဝိဒူ၊
သိတော်မူကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုရင်း၊ တံသမ္မာပဋိပန္နဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်
သို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂဿ စ၊ ကိုရင်း။ ပဇာနနာ၊ သိခြင်းသည်။ ပဋိဝေဓော၊
ရှေးရှု၍မျက်မှောက် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အဝိဝါဒကာရဏာ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ မငြင်းခုံခြင်းအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တခုတည်းအဖြစ်
ကြောင့်။ ဒွယံပိ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ကေ ဟိ သစ္စံ။ပ။ ပဇာနန္တိ၊ ဟူသော။
ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ၌။ သစ္စန္တိ၊ ကေ သစ္စံ-ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မိံ
သစ္စေ၊ ၌။ ပဇာနံ-ပဇာနန္တိ၊ သဘောထိထိ အပြားအားဖြင့်သိသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါ
သည်။ နော ဝိဝဒေ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို မပြုရာ။ တံ၊ ထိုဆို မငြင်းမခုံခြင်း၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော။ သစ္စံ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ဟူသော သစ္စာသည်။ ကေ ဟိ ကေ ဝေ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏
အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တပါးတည်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော
သစ္စာသည်။ နာ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤကဲ့သို့ကာနက်။ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ကိုသာဆိုသော် ဒုက္ခနှင့် သမု-
ဒယ လွတ်ခဲ့၏တကား၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍ သိကလည်း၊ အဝိဝါဒဟေတု မဟုတ်
လော စုဒ်ရှိရကား သတိပိ ဒုက္ခသမုဒယာဝဗောဓေ။ပ။တဿ ပနာတိအာဒိမာဟ။ အနု၊
ဒုက္ခသမုဒယာဝဗောဓေ၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။
ပညာဘာဝနာ၊ သည်။ ယာဝဒေဝ နိရောဓမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာ၊ အကြင်ရွှေလောက် နိရောဓမဂ္ဂ
ကို သိခြင်းဟူသော အကျိုးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမဒ္ဒယာယော၊
နောက်ဖြစ်သော နိရောဓမဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါး၏သာလျှင်။ သစ္စဋ္ဌ၊ သစ္စာသဘောသည်။ သာတိ-
သယံ၊ လွန်ကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဓိဂမဿ စ၊ ထိုနိရောဓမဂ္ဂနှစ်ပါးကို သိခြင်း၏
လည်း၊ အဝိဝါဒဟေတုတံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သုတ္ထေ၊ သုတ်၌။
ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်စွာပြအပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒယေန္ဓော၊ ပြလိုရကား။ တဿ ပနာတိ-
အာဒိ ၊ ကို။ အာစရိယော၊ ဋီကာဆရာသည်။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ဧဝံ-အနုနက်။ (ပြည်)

ခ၊ေအ့ုံ။ ေတေဟာ်၊ ထိုလးပါးတို့မ္ပ။ အည့ုံ၊ တပါးသေ။ အခ်ိန်ုံ ဝါ၊ အလ္ဒန်သည်လည်း။ နှ သမ္ဘဝတ်၊ မဖြစ်သင့်။ ေတသ်ုံ၊ ထိုလးပါး တို့ကုင်။ ကေမ့ို၊ တပါးမ္ပလည်း။ အပနေတ့ုံ ဝါ၊ ပယ်စကောင်းသည် လည်း။ နှ သမ္ဘောတ်၊ မဖြစ်။ ယတာဟ၊ ကား။ပ။ ဘိက္ခေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤလောကခေတ်၌။ (ကောစ်၊ သေ။) သမဏော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်ရင်း။ (သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ သစ္စံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။) တေ၊ ဤရဟန်းဂေါတမ ဟောအပ်သောသစ္စာသည်။ နှ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယ သစ္စာမဟုတ်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာသည်။ အည့ုံ၊ ရဟန်းဂေါတမဟောသည်မ္ပ တပါးတည်း။ အဟံ၊ သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမပညတ်အပ်သော ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ၍။ အည့ုံ၊ အရှင်ဂေါတမပညတ်သည်မ္ပတပါးသေ။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊ အ့ုံ။ ဣတိ-ဝေါစိတ္တော၊ ဤသို့သုဖြစ်စနိုး စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ကထဉ္စိ-ကေနစိ အရိယသစ္စပညာပနပကာရေန၊ တစုံတခုအရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြှက်ဖြင့်။) သစေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍လာစေကာမ္ပ။ (အာဂစ္ဆတု၊ လာပစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်စနိုးစိတ်ရှိ၍ လာပြားသော်လည်း။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤမိမိ၏ဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။ နှ ဝိဇ္ဇတိ၊ အလျင်း မရှိဟူ၍မ္ပတ် ၁။ (ဤသို့ပါဌသေသနှင့်တကွ ပါဠိနက်ကိုမ္ပတ်။ ဣတိအာဒိ

၁-ဤပါဠိတော်၌ နှစ်ပါးသောအဓိအားဖြင့် ယောဇနာရာ၏။ အသို့ယောဇနာအပ် သနည်းဟူမ္ပ? နေတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဤကား တပါးသော ယောဇနာတည်း။ ဤပါဠိဖြင့် ဇာတိစသည်တို့၏ ဒုက္ခအရိယသစ္စအဖြစ်၌ မဇဟက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ ကေန္ဒေနေ၀ ဇာဓကာဘာ၀ေတာ-ဟု ဟိတ်လာ။ အည့ုံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ. ဤကားတပါးသော ယောဇနာ တည်း။ ဤပါဠိဖြင့်လည်း ဒုက္ခအရိယသစ္စအဖြစ်၏ ဇာတိစသည်တို့၌ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ အနုညတ္ထာ၀ေတာ-ဟု ဟိတ်လာ။ အကယ်၍လည်း တစုံတခုသော တပါးသော အရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြှက်ဖြင့် တစုံတယောက်သော သမဏဗြာဟ္မဏသည် ဖြစ်စနိုးနိုးစိတ်ရှိ၍ စွဲကိုင်တ၍လာပြားအုံ၊ ယင်းသို့လာသော်လည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ပညတ်ခြင်းမ၌ ထိုပညတ်၌ မိမိ၀ါဒကို တည်စေခြင်းမ၌ တတ် စွမ်းနိုင်သောသူမရှိဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ အဟမ်ိဒံ။ပ။ ပညပေဿာမိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဒုတိယသုတ်၌လည်း နည်းတူ။ (ပြည့်)

အာဟာတိ သမ္ဘန္ဓော။) ယထာ စာဟ။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဟိ ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သမဏော ဝါ၊ သည်ရှင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်ရှင်း။ သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။ တေ ဒုက္ခံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမသည် ဟောအပ်သောဒုက္ခသည်။ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ တေ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယ-သစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမဟောအပ်သော ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ စွန့်၍။ အညံ၊ တပါးသော။ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊ ပညတ်ပေအံ့။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ (သစေပိ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုစေကာမူ။ ဝဒတု၊ ဆိုပစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဆိုသော် လည်း။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤမိမိဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။ နု ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ဣတိအာဒိ အာဟာတိ သမ္ဘန္ဓော။)

* အပိစ၊ လည်း။ ပဝတ္တိံ၊ မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲဖြစ်သော သံသရာ ဝဋ်ကို။ အာစိက္ခန္တော၊ ကြားတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းသမုဒယနှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၊ ကြားတော်မူ၏။ နိဝတ္တိဉ္စ၊ ဝဋ်တရားမှဆုတ်နစ်သော နိရောဓကိုလည်း။ အာစိက္ခန္တော၊ သော။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) သဥပါယံ၊ အကြောင်းဥပါယမဂ်နှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုနံ၊ ဝဋ်,ဝဋ်မှနှစ်သော နိရောဓ, ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတရားတို့၏။ တေပဋိရမတော၊ ထိုသို့လေးပါး သာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော စတ္တာရိ ဧဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ပါး။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗ-သစ္ဆိကာတဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သိအပ်သောတရား, ပယ်အပ်သောတရား, မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရား, ပွါးစေအပ်သောတရားတို့၏ ရင်း။ တဏှာ။ ပ။ ယာနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာ, တဏှာ, တဏှာ၏ချုပ်ရာ, တဏှာ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း ဥပါယတို့၏ရင်း[1]။ အာလ-ယော။ ပ။ ယာနဉ္စ၊ ပဉ္စကာမဂုဏဟုဆိုအပ်သော အာလယ, (တနည်း) သကလဝဋ္ဋကာမဟုဆိုအပ်သော အာလယ, ထိုအာလယဌာ မြဲလျှော် သည်၏အဖြစ်, ထိုအာလယကို အကြင်းမဲ့နုတ်ဖျက်ခွါလှစ်ရာ,ထိုအာလယကို

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် တဏှာဌာ အာဒီနဝဒဿာဝီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တဏှာဝဋ္ဋ စသည်တို့၏ တေပဋိရမအဖြစ်ဖြင့် သစ္စာတို့၏တေမဋိရမအဖြစ်ကို ဆိုသည်။ (ပြည်)

အကြင်းမဲ့ နုတ်ဖျက်ခွါလှန်ခြင်း၏အကြောင်း ဥပါယတို့၏ရင်း။ ဝေသနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃ဖ။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသ-နာဂ္ဂမောဝ၊ ဒေသနာအစဉ်ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွေ့၊ ဤ လေးပါးတို့တွင်။ သြဠာရိကတ္တာ စ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာ စ၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သုဝိညေ-ယျံ၊ သိစလွယ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿေဝ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏သာလျှင်။ ဟေတုဒဿနတ္ထံ၊ ၎။ တဒနန္တရံ၊ ၌။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟေ၊တုနိရောဓာ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပနတ္ထံ၊ ၎။ တတော၊ ထိုသမုဒယသစ္စာမှ။ ပရံ၊ ၌။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တဒဓိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထိုနိရောဓကို ရခြင်း သိခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ အန္တေ၊ ၌။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘာသုခဿာဒဂမိတာနံ၊ ဘဝသုခကို သာယာ မက်မောကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံဝေဂဇနနတ္ထံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်ဝိုင်ရန်သောငှါ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ သည်။ အကတံ၊ မပြုပြင်အပ်ပဲ၊ ဝါ၊ ပြုပြင်တတ်, ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းမရှိပဲ၊ ဝါ၊ အကြောင်းကို လက်ခံမပြုပဲ။ နေဝ အာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ (ဤပါဠိဖြင့် အဟေတုကဝါဒကိုပယ်သတည်း။) ဣဿရနိမ္မာနာ-ဒိဟာ၊ ပရမေသ္မာ ဗန်ဆင်းခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤပါဠိဖြင့်ကား ပဇာပတိပုရိသပကတိကာလစသော ဝါဒကိုပယ်၏။) ပန၊ စသော်သော်ကား။ ဣတော၊ ဤသမုဒယသစ္စာ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သဟေတုကေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော။ ဒုက္ခေန၊ သည်။ အာတိဘူတတ္တာ၊ နှိပ်စက်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝိဂ္ဂမာနသာနံ၊ ထိတ်လန့်သောနှလုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဒုက္ခနိဿရဏဂဝေသိနံ၊ ဒုက္ခ၏ထွက်မြောက်ရာကို ရှာကုန်သော သူတို့အား။ နိဿရဏဒဿနေန၊ ထွက်မြောက်ရာကိုပြသဖြင့်။ အဿာသဇနနတ္ထံ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နိရောဓံ၊ ကို။ (အာဟ၊ ၏။) တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နိရောဓာဓိဂမတ္ထံ၊ နိရောဓကိုရခြင်းငှါ။ နိရောဓ-

သမ္မာပကံ၊ နိရောဓသို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၇။ ဇာတိအာဒီနံ နိစ္ဆယာတိ၊ ကဲ့။ (ယေ တေ ဇာတိအာဒ-ယော ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။) အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ်ပြတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ။ပ။ [၁၂၉] သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) ဒ္ဝါဒသ ဓမ္မာ၊ တို့ရင်း။ ယာယံ တဏှာ။ပ။ ဝိဘဝ-တဏှာတိ၊ ဟူ၍။ သမုဒယနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) တိဝိဓာ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ရင်း။ ယော တဿာယေဝ။ပ။ အနာလယောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ နိရောဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ (ဝုတ္တံ၊ သော။) အတ္ထတော၊ တဆုံးကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကမေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ တပါးတည်းသာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ရင်း။ ကတမံ။ပ။ သမ္မာသမ္မာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ရင်း။ (ဣတိ ပရိသမာပန။) ဣတိ၊ သို့။ စတုန္နံ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ဌာ။ ဇာတိအာဒယော၊ ကုန်သော။ ယေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ-ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့ကို။ နိစ္ဆယာပိ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်လည်း။ တ္ထေ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဌာ။ ဝိနိစ္ဆ-ယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသ

သေယျထိဒံ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ခ္ဗေအုံ့။ အယံ ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနေကတ္ထော၊ ရှိ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သဒ္ဒံ၊ ၏။ သေ-သော ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကေပိ ဇာတိं ဒ္ဝေပိ ဇာတိယောတိ ဘော၊ ဌ။ ဘဝေ၊ ဘဝဌ။ အာဂတော၊ ၏။ အတ္ထိ ဝိသာခေ နိဂဏ္ဌာ နာမ သမဏဇာတိတိ ဘော၊ ဌ။ နိကာယေ၊ ဌ။ အာဂတော၊ ၏။ [ဝိသာခေ၊ ခါ။ နိဂဏ္ဌာ နာမ၊ နိဂဏ္ဌအမည်ရှိသော။ သမဏဇာတိ၊ ရဟန်း အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။] ဇာတိ ဒ္ဝိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာတိ ဘော၊ ဌ။ သခ်ံတလက္ခဏော၊ (အမှတ်မရှိသော ရူပ်နာမ်၏ ဥပါဒ်ဟူသော) သခ်ံတ

တရား၏ လက္ခဏာ၌။ [ဇာတိ၊ ဇာတိကို။ ဒ္ဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရေတွက်ကြောင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။] မာတုကုစ္ဆိသို့ အမိဝမ်း၌။ ပဋမံ၊ သော။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ၏။ ပဋမံ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တံ ပဋမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်ဦးဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အသာ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တစုံတခုမှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။) သာဝ၊ ထိုသဘောတရား သည်သာလျှင်။ အသာ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (တနည်း) တံ ပဋမဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ (တနည်း) တဒုပါဒါယ-တတော ပဋ္ဌာယ၊ ထိုပဋမဝိညာဉ်မှစ၍။ (သတ္တော၊ ကို။ ဇာတောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။)[1] သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ အသာ၊ ၏။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဇော်ဆ၊ ဤပါဠိတို့၌။ ပဋိ-သန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေဟူသော ခန္ဓာငါးပါး၌။ အာဂတော၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နှင့်။ သမ္ပတိဇာတော၊ ယခုဖွားစဖြစ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣတိ ဇော်ဆ၊

၁-မူလဋီကာ ၂-၆၁ ကိုမှီ၍ ထည့်စွက်သော ပါဌသေသမျှား ဖြစ်သည်။ ဏ်ဋီကာ၏ အနက်ကား-တဒုပါဒါယာတိ၊ ကား။ တံ ပဋမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ် ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အသာ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ နု ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည် မဟုတ်။ စ၊ ဆက်ချိန်ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေါ၊ ဤသို့ လက်ဦးအသစ် ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကိုစွဲ၍ ဇာတိ၏ထင်ရှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသာ၊ ၏၊ ပဋမဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။ သာဝ၊ ထိုသဘောတရား သည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဏ ဝါ၊ ကား။ တဒုပါဒါယ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်ယော ဝိညာဉ်ကို အစပြု၍။ (သတ္တော၊ ကို။) ဇာ-တောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့် အသာ၊ ၏။ ပဋမဝိညာဏ-သင်္ခါတာ၊ သော။ သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဝိညာဏမုခေန၊ ဝိညာဉ်ကိုအရင်းပြုသဖြင့်။ ပဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-ယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာတော်သည်။ အာဟ၊ ၏၊ ဋီကာနက်။ ပဋိသန္ဓိယန္တိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တက္ခဏေ။ ဣတိ ဋီကာဟူ၏။ (ပြည်)

ဌ်။ ပသူတိယံ၊ သားဖွားခြင်းအနက်ဌ်[1]။ ဇာတိဝါဒေန၊ အမျိုးကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်။ အကျိုတ္ထော၊ မပစ်ပယ်အပ်။ အနုပကုဋ္ဌော၊ မဆဲရေးအပ်။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဌ်။ ကုလေ၊ ဌ်။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယတော၊ အကြင်အခါမှ။ (ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။) အဟံ၊ ဝါသည်။ အရိယာယ၊ ဖြူစင်သော၊ ဝါ၊ အရိယအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဇာတိယာ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ ဌ်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဌ်။ အရိယသီလေ၊ အရိယအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဌ်၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဌ်[2]။

၅၃၈။ သ္ဝာယံ-သော အယံ ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဣဒ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဌ်။ ဂဗ္ဘသေယျာနံ၊ အမိဝမ်းဟူသော ကိန်းဝပ်ရာရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ မာတုကုစ္ဆိမှာ၊ မှ။ နိက္ခမနံ၊ ဖွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့ဌ်။ (ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။) ဣတရေသံ၊ အဏ္ဍဇဇလာဝုဇမှတပါးကုန်သော သံသေဒဇြပပါတိကတို့အား။ ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသ္ဝေ၊ ပဋိသန္ဓေ ခန္ဓာတို့ဌ်သာလျှင်။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအုံ့။ အယံပိ၊ ဤ(ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသ္ဝေ-ဟု အနန္တရဌ် ဆိုအပ်သော) ကထာသည်လည်း။ ပရိယာယကထာဝ၊ ပရိယာယ်စကားသာ လျှင်တည်း။ ပန၊ ပရိယာယ်မှတပါး မုချကိုဆိုအုံ့။ နိပ္ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထို ဧကစတုပဋ္ဌေါကာရဘဝဌ်။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ယေ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်အကြင် ဧကစတုပဋ္ဌခန္ဓာတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို ဧကစတု ပဋ္ဌခန္ဓာတို့၏။ ပဌမပါတုဘာဝေါ၊ လက်မ္ဘန်အစ ထင်ရှားခြင်း အဝတ္ထာသည်။ ဇာတိ နာမ၊ ဇာတိစစ်မည်၏။

[၁၃၀] ပန၊ သရူပတ္ထမှတပါး လက္ခဏာစသည်ကို ဆိုအုံ့။ သာ သော၊ ထို(လက်မ္ဘန်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော) ဇာတိ သည်၊ ဝါ၊ ထို(ခန္ဓာတို့၏ လက်မ္ဘန်ဖြစ်စ အဝတ္ထာ-ဟု ဆိုအပ်သော)

၁-သမ္ဘတိဇာတော-ဌ် ဇာတ-သံဒ္ဒါဖြင့် ရအပ်သော မာတုကုစ္ဆိမှ နိက္ခမနဟုဆိုအပ်သော ဇာယနတ္ထကို ရည်၍ ပသူတိယံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-မူလဋီ ၂-၆၁၊ အနုဋီ ၂-၆၉ ကိုမှီသည်။ (ပြည်)

ဇာတိသည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုကေစတုပဋ္ဌေါကာရဘဝ၌။ ပဌမာ-ဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏) လက်မ္ဘန်အသစ်ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ နိယျာတနရသာ၊ (ထိုတခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝဋ္ဋသား သတ္တဝါအား ရေ့ယူလေ့ဟု) ဆောက်နှင်းပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတီတ-ဘဝတော၊ အနန္တရအတီတဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနပစ္စုပ-ဋ္ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ ပေါ်လှာခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ပေါ်လှာခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဝိစိတ္တ-တာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဒုက္ခအထူး, ဒုက္ခအစိတ်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ဒုက္ခအထူး, ဒုက္ခ အစိတ်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။

၅၃၉။ ကတ္မာ ပန၊ ကား။ သော ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအုံ့။ အနေကေသံ၊ တပါးမကမျှားစွာကုန်သော။ ဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အုံ့။ ဒုက္ခာနံ၊ တို့သည်။ အနေကာနံ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ-ဣမာနံ၊ ဤအနေကဒုက္ခတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမာနံ၊ တို့နည်း။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ပ။ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမာနံ၊ ဤသည်တို့ တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခဒုက္ခစသည်တို့တွင်။ ကာယိကစေတသိကာ၊ ကာယိက စေတသိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။ သဘာဝတော စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာမတော စ၊ ထို သဘောအားဖြင့်ပင်လျှင် ရအပ်သောအမည်အားဖြင့်၎င်း။ (တနည်း) နာမတော စ၊ ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခ-ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-မူလဋီ ၂-၆၀ ကို မှီတည်။ ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား သဘာဝတောတိ၊ ကား။ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘာဝတော၊ ဆင်းရဲစွာခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

သုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိပရိဏာမေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း သည်။ (သတိ၊ ရှိသော်။) ဒုက္ခပုဗ္ဗဏ္ဏတို့ဟောတုတော၊ အဟော ဝတ မေတံ နာဟောသိ-ဟု စေတသိကဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ စေဝ၊ သည်ရင်း။ အဝသေသာ၊ သုခဒုက္ခဥပေက္ခာမှ ကြွင်းကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပီဠိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ကဏ္ဏသူလ။ပ။ စေတသိကော၊ နားကိုက်ခြင်း, သွားကိုက်ခြင်း, ရာဂ ကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း, ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း အစ ရှိသော ကိုယ်စိတ်ကိုမှီသော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ပုစ္ဆိတ္တာ၊ ၍။ ဇာနိတဗ္ဗတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥပက္ကမယာ၊ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ခြင်းပယောဂ၏။ အပါကဋ္ဌာဘာဝတော စ၊ မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်

သတောအားဖြင့်ရင်း။ နာမ်တောတိ၊ ကား။ တေနေဝ သဘာဝေန၊ ထိုဆင်းရဲစေတတ် သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတောအားဖြင့်သာလျှင်။ လဒ္ဓနာမ-တော၊ ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်ရင်း။ တေန၊ ထိုသဘာဝတော စ နာမ်တော စ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အညေန၊ သော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့် ဣဒံ၊ ဤကာယိက, စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ ဒုက္ခတ္ထာယေဝ၊ ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ဣတိ၊ ဟု။ သဘာဝေန၊ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘောအားဖြင့်။ နာမံ၊ ကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ နာမ်တောတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္ဓတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လဒ္ဓနာမတော၊ ဒုက္ခဟု ရအပ်သော အမည်အားဖြင့်။ အညေ၊ ကုန်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္ဓော၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်သည်။ နု ဟောန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ-တသာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ နု ဒုက္ခံ၊ မမည်သည်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဘူတမေဝ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပုရိမေန၊ သော၊ ဒုက္ခသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခ-သဒ္ဒါကို။ ဝိသေသေတိ၊ ၏။ ဥဒ်ဦးကာနက်။ ဒုက္ခသဘောကင်းသော တရားကိုလည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ဒုက္ခဟုဟောအပ်ရကား ဒုက္ခသဘာဝ၀ါဒကဒုက္ခ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဒုက္ခဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ ယထာ ရူပရူပန္တိ။ (ပြည်)

၁-ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ စသည်တို့ဌာကား ဝိပရိဏာမေန-ဟု ရှိ၏၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းဖြင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ကြောင့်ရင်း။ ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခံ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ အပါ-ကဋ္ဌဒုက္ခန္တိပိ၊ မထင်ရှားသောဒုက္ခဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒဋ္ဌတ္ထိ သကမ္မကာရဏာဒိသမုဋ္ဌာနော၊ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာ အလျောက် ညှဉ်းဆဲခြင်း အစရှိသည်ကြောင့်ဖြစ်သော[1]။ အာဗာဓော၊ သည်။ အပုစ္ဆိတ္ဘာဝ၊ မမေးပဲလျှင်။ ဇာနိတဗ္ဗတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဥပက္ကမဿ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းပယောဂ၏။ ပါကဋ္ဌဘာဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ အပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခံ နာမ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ ပါကဋ-ဒုက္ခန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ ဌပေတ္မာ၊ ၍။ သေသံ၊ ဒုက္ခဒုက္ခမှကြွင်းသော။ ဒုက္ခ-သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတံ၊ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့် လာသော။ ဇာတိအာဒိသဗ္ဗံပိ၊ ဇာတိအစရှိသော အလုံးစုံသည်လည်း။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထိုဒုက္ခ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယဒုက္ခံ၊ မည်၏[2]။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ နိပ္ပရိ-ယာယဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (နှ ပရိယာယဒုက္ခံ နိပ္ပရိယာယ-ဒုက္ခံ-ပြု။)

တတြ၊ ထို ဇာတိ,ဇရာအစရှိသော တရားအပေါင်းတို့တွင်။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ (ဒုက္ခာ-ဌီစပ်။) ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တာဒီသု၊ ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဘဂဝတာပိ၊ (အနာဝရဏဉာဏ်, သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော)ရှင်တော်ဘုရားသော်လည်း။ ဥပမာဝသေန၊ ဥပမာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာသိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သော[3]။ အာပါ-

---

၁-ကမ္မကာရဏ-လိုသည်၊ ကရဏ-မလို။ ကာရဏ တု ဗန္ဓနာဂါရံ၊ ကာရဏာ တု စ ဃာ-တနာ။ အဘိဓာန်။ ဥပက္ကမဿ စ ပါကဋဘာဝတောတိ ကာရဏဝသေန ဒုက္ခဝိဘာဝသဿ ပါကဋဘာဝံ ဒဿေတိ။ မူလ။ ကာရဏဝသေနာတိ ဃာတနာဝသေန။ အနု။ (ပြည်)

၂-မိမိ၏သဘောကို လွှတ်၍ အပြားအထူးဖြင့် ဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်သော တရားသည် ပရိယာယေန ပကာရန္တရေန ဝုတ္တံ ဒုက္ခံ ပရိယာယဒုက္ခံ-ပြု၍ ပရိယာယဒုက္ခမည်၏။ (ပြည်)

၃-အကယ်၍ ဟောကြားခြင်းဖြင့် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စကောင်းသည်ဖြစ်အံ့၊ ရှင်တော်ဘုရား အတိအကျ ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ၏။ အလွန်ကြီးကျယ်မြင့်မားပြားသော အစုအပုံကြီးဖြစ်၍ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်းငှါမတတ်နိုင်ခဲ့ရကား ရှင်တော်ဘုရား သည်လည်း ဥပမာဖြင့်သာလျှင် ပြရသတည်း၊ အခြားသူကား ဆိုပါဘွယ်မရှိဟူလိုသော်။

ယိုကံ၊ အပါယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သုဂတိ-ယမ္မိ၊ သုဂတိဘုံ၌သော်လည်း။ မနုဿလောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိ-မူလကာဒီဘေဒံ၊ အမိုဝမ်းသို့သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခစသည် အပြားရှိသော။ ယဉ္စ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ မျိုးစုံ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

၅၄၀။ တတြ တေသု အာပါယိကဒုက္ခဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒီဘေဒ-ဒုက္ခေသု၊ တို့ဘုင်။ (တနည်း) တတြ-တသ္မိံ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒီဘေဒံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့၏။ အယံ သတ္တော၊ ဤမနုဿဂတိ ပဋိသန္ဓေစဲ့နေသော သတ္တဝါသည်။ မာတု-ကုစ္ဆိမှိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရိကာဒီသု၊ ဥပ္ပလ်ကြာမျိုး,ပဒုမာကြာမျိုး,ပုဏ္ဍရိကကြာမျိုး စသည်တို့၌။ နိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ အသ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာမာသယယဿ၊ အစာ သစ်အိမ်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ပက္ကာသယယဿ၊ အစာကျက် အိမ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော။ ဥဒရ။ပ။ကာနံ၊ ဝမ်းလွှာကျောက် ဆူးရိုးတို့၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော။ ပရမသမ္ဘာဝေ၊ မလွန်မလက်သော အလွန်ကျဉ်းမြောင်းစွာသော။ တိဗ္ဗန္ဓကာရေ၊ အလွန်ထူထပ်သော အမိုက် တိုက်ဖြစ်သော။ နာနာကုဏပ။ပ။ ပဝနဝိစရိတေ၊ သည်းခြေ, သလိပ်, ပြည်,သွေး, အစာသစ်, အစာဟောင်းစသော အထူးထူးသော အပုပ်ဝတ္ထု တို့၏ မကောင်းနံ့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော လွန်စွာမကောင်းသော အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေတို့၏ သွားလာရာဖြစ်သော။ အဓိမတ္တဇေဂုစ္ဆေ၊ (ကာလရှည်လျှားစွာသုံးသော ရေအိမ်ပမာ) လွန်မင်းစွာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိသော။ ကုစ္ဆိပဒေသေ၊ အမိဝမ်းခေါင်းအရပ်၌။ ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသ-စန္ဒနိကာဒီသု၊ ငါးပုပ်, မုယောမုံပုပ်, တံစီးအိုင်အစရှိသည်တို့၌။ ကိမိ၊ ပိုးလောက်သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဝိယ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမိ ဝမ်းတိုက်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ သော၊ တိုသူငယ်သည်။ ဒသမာသေ၊ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး။ မာတုကုစ္ဆိသမ္ဘဝေန၊ အမိဝမ်း၌ဖြစ်သော။ ဥဿာနာ၊ အင်ဇွေဖြင့်၊ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌပါကံ ဝိယ၊ ချက်ပြုတ်အပ်သော

ရှင်တော်ဘုရား အဘယ်သို့ ဥပမာဖြင့်ပြအပ်သနည်းဟူမူ? ဘဂဝတာပိ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ကတမော နု ခေါ မဟန္တတရော။ပ။ ဥပနိဓမ္မိ နု ဥပေတိတိ ဥပမာဝသေန ပကာ-သိတံ အာပါယိကံ ဒုက္ခံ။ မူလဋီ ၂-၆၂။ (ပြည်)

ဟင်းမျိုးစသော အထုပ်ကဲ့သို့[1]။ ပစ္စမာနော၊ ကျက်သည်ဖြစ်၍။ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော မုံညက်စိုင်ကဲ့သို့။ သေဒိယမာနော၊ ပေါင်းတင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ သမိဋ္ဌနပသာရဏာဒိဝိရဟိတော၊ ကွေးခြင်း, ဆန့်ခြင်းအစရှိသည်မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ လွန်ကဲစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘောတိ၊ ခံရရှာ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ခသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကံ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

[၁၃၁] ပန၊ ပါး။ သော၊ ထိုအမိဝမ်းဌ ကိန်းသောသတ္တဝါသည်။ မာတု၊ ၏။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ဥပက္ခလန။ ပ။ နာဒီသု၊ ချောင်ချုတ်ခြင်း, (အဆောတလျင်) သွားခြင်း, ထိုင်ခြင်း, ထခြင်း, လူးလည်းပြန်လှန်ခြင်းအစရှိသည်တို့ဌ။ သုရာဇေတ္တဟတ္ထဂတော၊ သေသောက်ကြူးလက်သို့ရောက်သော။ ဌေကော ဝိယ၊ သိုးငယ်ကဲ့သို့ရင်း။ အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္ဗာယ်လက်သို့ရောက်သော။ သပ္ပပေါ-တကော ဝိယ စ၊ မြွေသူငယ်ကဲ့သို့ရင်း။ အာဂဘုနပရိကစ္စုနသြဠုနနိဒ္ဒု-နနာဒီနာ၊ ရှေးရှုင်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ငင်ခြင်း, အောက်သို့ခါခြင်း, ဖီလာခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ခါခြင်း စသည်နှင့် တူသော[2]။ ဥပဂ္ဂမေန၊ ပယောဂဖြင့်။ ယံ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်လွန်ကဲစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ မာတု၊ ၏။ သီတူဒက-ပါနကာလေ၊ အေးစွာသောရေ သောက်သောအခါဌ။ သီတနရကုပပန္နော ဝိယ၊ အေးမြသော ရေရှိသော လောကန္တရက်ငရဲဌဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥဏ္ဏ-ယာဂုဘတ္တာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ ပူသောယာဂု, ပူသောထမင်း

---

[1]-အာမော အာဟာရော အာသယတိ တိဋ္ဌတိ ဌေတိ အာမာသယော၊ ပက္ကော အာသယတိ ဌေတိ ပက္ကာသယော၊ နာနာဂုဏပါနံ ပိတ္တသေမှပုဗ္ဗဂုဟိရဘုတ္ထော-ဒရိယဒိနံ ဂန္ဓော နာနာဂုဏပဂန္ဓော၊ နာနာဂုဏပဂန္ဓပရိဘာဝိတေန အတိသယဒုဂန္ဓာ-တေန ဝိဘာဝိတေတိ အတ္ထော။ ပဝနသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ဝါတဝါစကော။ ပဋ္ဌပါကံ ဝိယာတိ ပစ္စမာနမံသာဒိပုဏ္ဏော ဝိယ။ သမ္ဘောယောဇနာ။

[2]-အတ္ထနော အာတိမုခံ ကစ္ဆုနံ အာဂစ္ဆုနံ၊ ပရိတော သမ္ဘတော ဘာဝေန ကစ္ဆုနံ ပရိကစ္ဆုနံ၊ အဓောဗ္ဂုနနံ သြဠုနနံ၊ တိရိယံ သမ္ဘတော ဝါ ဗ္ဂုနနံ နိဗ္ဗုနနံ၊ မူလဋ္ဌိကာ [2-ဖ]။ နိဓာယ နိဓာယ ဗ္ဂုနနံ နိဗ္ဗုနနံ၊ အာဂစ္ဆုနာဒီသဒ္ဒီသံ ဧတ္ထ အာဂစ္ဆုနာဒိတိ ဝုတ္တံ။ ဣဒ္ဓိကာ။ ဣဒ္ဓိအလိုသော် ကူဟာဆောင့်-ဆောင့်ရှိခြင်း-ပေး။

စသည်ကို မျိုသောအခါ၌။ အဂ်ါရဝုဋ္ဌိသမ္ဘဝရိကိဏ္ဏော ဝိယ၊ မီးကျီးမိုးဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့။ လောဏမ္ဗိလာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ အင၊ အချဉ် စသော အစာကိုမျိုသောအခါ၌။ ခါရာပဋ္ဌိစ္ဆကာဒိကမ္မကာရဏာပဟ္ဟော ဝိယ၊ ပဲကွပ်ဖြင့်ရွှေ၍ အင၊ရောက်ခြင်းအစရှိသော ကမ္မကာရဏာသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ယဉ္စ တိဗ္ဗံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ထက်သော ဆင်းရဲကိုလည်း။ အနုဘောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောဒုက္ခသည်။ ဂဗ္ဘပရိဟရဏ-မူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုသူ၏ယောကျ်အား။ (ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌စပ်) မူဌဂဗ္ဘာယ၊ အဖြောင့်မသွား လမ်းမှားသောကိုယ်ဝန်ရှိသော။ မာတုယာ၊ အမိ၏။ (ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ-၌စင်) မိတ္တာမစ္စသုဟဇ္ဇာဒီဟိပိ၊ အဆွေခင်ပွန်း, အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌ဘက္ခုပ္ပဖက်ဖြစ်သောသူ, နှလုံးအကျမ်းဝင်သောသူ အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ အဒဿနာရဟော၊ ကြည့်ခြင်းငှါမထိုက်သော။ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဌာ-နေ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဆေဒနဖာလနာဒီဟိ၊ ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်းစသည် တို့ဖြင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်းလျှင် အနှင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဝိဇာယမာနာယ၊ သားဖွားသော။ မာတုယာ၊ ၏။ ကမ္မဇေဟိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတေဟိ၊ လေတို့သည်။ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ၊ ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ခြေမိုးမြှောက်အားဖြင့် ပြန်လှန်၍။ နရကပပါတံ ဝိယ၊ နရကျ်ချောက်သို့ ကျသကဲ့သို့။ အတိဘယာနကံ၊ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသော။ ယောနိမဂ္ဂံ၊ အမိယောနိဝင်သို့။ ပဋိပါတိယမာနာယ၊ ချအပ်သည် ဖြစ်၍။ ပရမသမ္ဘာဝေန၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော။ ယောနိမုခေန၊ ညှပ်သောအမိယောနိဝင်ဖြင့်။ နိက္ခဒိယမာနာယ၊ ငင်ထုတ်အပ်သော သူ၏ယ် အား။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန်ကျဉ်းစ္ဆာသော သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ နိက္ခဒိယမာနာယ၊ ငင်ထုတ် အပ်သော။ မဟာနာဂဿ၊ ဆင်ပေါက်ကြီးအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း။ သဿ်ာတပဗ္ဗတေဟိ၊ ကြိတ်သောတောင်တို့သည်။ ဝိစုဏ္ဏိယမာနာယ၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ကြေစေအပ်သော။ နရကသတ္တာယ၊ ငရဲသူသတ္တဝါအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိဇာယနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ဇာတသ၊ ဖွားပြီးသော။ တရုဏာဝဏသဒိသ၊ အသားနု တက်သစ်သော အမာနှင့်တူသော။ သုကုမာရသရီရ၊ အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သောကိုယ်ရှိသောသူငယ်ကို၊ ဝါ၊ အား။ (သုကုမာရ-သဒ္ဒါသည် အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်ကို ဟောသည်) ဟတ္ထဂ္ဂဟဏနှာပနဓောဝန-စောဌပရိမဒ္ဒနာဒီကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်ခြင်း, ရေချိုးခြင်း, လက်ခြေစသည်ကိုဆေးခြင်း, အနှိုးဖြင့် အညစ်အကြေးကိုသုတ်ခြင်းစသောကာလ ဌာ။ (သကလသရီရနှာပန် နှာပနံ၊ ကေဒေသဓောဝနံ ဓောဝနံ၊ မူလဋီကာ ၂-၆၂) သုစိမုခခုရဓာရာဟိ၊ အပ်ဖျားသင်ခုန်းသွားတို့ဖြင့်။ ဝိဗ္ဗန-ဖာလနသဒိသံ၊ ထိုးသည် ခွဲသည်နှင့်တူသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ ဗဟိနိက္ခမနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

တတော၊ ထိုဖွားပြီးမှ။ ပရံ၊ ဌ။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌ။ အတ္တနာဝ၊ သူသည် ပင်လျှင်။ အတ္တာနံ၊ သူကို။ ဝဓေန္တသ၊ သတ်သောသူအား၎င်း။ အစေလကဝတာဒီဝသေန၊ အစေလကတက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂံ၊ နေသို့ရှေးရှု ကျင့်သဖြင့် ပူစေခြင်း, ငါးပါးသောအပူဖြင့် ပူစေသောအကျင့်ဌ အဖန်တလဲလဲအားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တသ၊ အားထုတ်သောသူအား၎င်း။ (သူရိယာဘိမုခပဝတ္တေနေန အာတာပနံ၊ ပဉ္စဂ္ဂိတာပေန ပရိတာပနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သပ္ပေါယေဝ ဝါ တာပေါ ဒ္ဋိဓာပိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၂) ကောဓဝသေန၊ အမျက်ထွက် သည်၏အာဝမ်းဖြင့်။ အာဘုဇ္ဇန္တသ၊ မစားမသောက်နေသောသူအား၎င်း။ ဥဗ္ဗဇ္ဇန္တသ စ၊ ကြိုးဆွဲချသောသူအား၎င်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တူပက္ကမမူလကံ၊ မိမိလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ပန၊ ပါး။ ပရတော၊ သူတပါးမှ။ ဝဓဗန္ဓနာဒီနိ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ အနုဘဝန္တသ၊ ခံစားရသောသူအား။ ယံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပရူပက္ကမမူလကံ၊ သူတပါးလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤနှောတရပ်တည်း။ (ဣတိ ဣမသ စသည်ကား နိဂုံး။)

ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗသိပိ၊ ဖြစ်သော။ ဣမသ္မာ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောဒုက္ခ၏။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဝတ္ထုမေဝ၊ အကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥဂ္ဂ၁။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာယေထ။ ပ။ ဇာတိန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အာဘရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သတ္ထော၊ သည်။ နရကေသု၊ ဝေါဘုံတို့၌။ နော ဧစ ဇာယေထ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ကြားအံ့။ (ဧဝံ၊ သော်။) တတ္ထ၊ ထိုဝရဲ၌။ အဂ္ဂိဒါဟာဒိကံ၊ ဝရဲမီးလောင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပသယ္ဟံ၊ သည်းမခံနိုင်လောက်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကုဟိံ နု၊ အဘယ်မှာလျှင်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ လဘေထ၊ ရအံ့နည်း။ (ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ တသ္မာ ဒုက္ခသ္မာ၊ ၏။) ပတိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ (နာ အတ္ထိ၊ မရှိ။) (တနည်းကား) (ဇာတိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။) ကုဟိံ နု၊ အဘယ်အရပ်၌လျှင်။ ပတိဋ္ဌံ-ပတိဋ္ဌဏ္ဌော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ လဘေထ၊ ရရာအံ့နည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောကဓာတ်၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာ၌။ မုနိ၊ သဗ္ဗညုရှင်ဘုရားသည်။ ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ (ဤဂါထာဝယ် တတိယပါဒကား ဥပေန္ဒဝဇိရာ၊ အကြွင်းကား ဣန္ဒဝဇိရာ။)

[၁၃၂] တိရစ္ဆေသု၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့၌။ ကသာပတောဒဏ္ဍာဘိ-ဃာတာဒိဘေဒံ၊ ကြိမ်လုံး, နှင်တံ, တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အနေကံ၊ များစွာသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဟိံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်မှာ။ ဘဝေယ္ယ၊ ဖြစ်လေတော့အံ့နည်း။ တတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (စတုတ္ထပါဒဥပေန္ဒဝဇိရာ၊ အကြွင်းဣန္ဒဝဇိရာ။)

ပန၊ ပါး။ ပေတေသု၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌။ ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘေဒံ၊ အစာမွတ်ခြင်း, ရေသိမ်ခြင်း, လေ, နေပူ အစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။

ဝိစိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော၊ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော၊ ဝါ၊ အုံ့ဖွယ်သရဲရှိသော။ (ဝိစိတ္တန္တိ ဝိဝိဓံ၊ အစ္ဆရိယံ ဝါ။ ဋီကာ)။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ အဇာတသ၊ မဖြစ်သော သတ္တဝါအား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ မုနိ၊ သည်။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဣန္ဒဝဇိရာ၊ ခုဒ္ဒပိပါသ-ဟူလိုလျက် ဒ္ဒ-ကြေသည်။)

တိမ္ဗန္ဓကာရော၊ အလွန်ထူထပ်သော အမိုက်အတိဖြစ်သော။ အသယ္ယ-သီတော၊ သည်းမခံနိုင်လောက် ကြောက်စရာချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိထသော။ လောကန္တရေ စ၊ လောကန္တရက်၌ဌင်း။ အသုရေသု စ၊ အသုရကာယ်တို့၌ဌင်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုလောကန္တရက် အသုရကာယ်ဘုံတို့၌။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ သည်။ နု စဿ-နု စေ အဿ၊ အကယ်၍မဖြစ်ငြားအုံ့။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နု ဘဝေ၊ ရာ။ ဟတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ပုဗ္ဗခုဏ္ဍဝဇိရာ၊ အပရခုဏ္ဍပေန္ဓဝဇိရာ)။

ဂူထနရကေ၊ ဘင်စုငရဲ၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဝသတိ ဝိယ၊ နေရသကဲ့သို့။ မာတုဂဿ၊ အမိဝမ်းတိုက်၌။ စိရံ၊ စွာ။ ဝသံ-ဝသန္တော၊ နေရသည်လည်းဖြစ်သော။ အတော၊ ထိုအမိဝမ်းတိုက်မှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမံ-နိက္ခမန္တော စ၊ ကွက်ရသည်လည်းဖြစ်သော။ သတ္တော၊ သည်။ အတိယောဂုံ၊ အလွန်ပြင်းပြကြမ်းကြုတ်သော။ ယဒ္ဓာပိ ဒုက္ခံ၊ သို့လည်း။ ပပ္ပေါတိ၊ ရောက်၏။ ဣဒံပိ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဇာတိ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

ပဟုနာ၊ မျှားစွာသော။ ဘာသိတေန၊ စကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအုံ့နည်း။ ဣဓ လောကော၊ ၌။ ကုဟိဠ္ဍ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ကိဠ္ဍ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤဆင်းရဲသည်လည်း ၁။ ဇာတိဝိရဟေ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ကင်းလတ်သော်။

၁-သက္ကတ ကိဠိတ် ပုဒ်နှင့် မိတ္တာ။ ဖြစ်သောကြောင့် ကိဠိ-နောင် ဒ-အာဂုံနှင့် ကိဠိဒပိ-ဟု ပြီးသည်၊ ထိုပုဒ်မှ အပိ-ကို ဒုက္ခံ-နှင့်ယှဉ်၍ အနက်ပြန်ထားသည်။ ထိုကဲ့သို့ပြန်ရာ၌ ယံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ကိဠိ-ဟု ယံ-ပုဒ် နှစ်ခါထပ်လျက်ရှိ၏။ ကိဠိအပိ၊ တစုံတခုအနည်းငယ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲဟူသမျှသည်-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ကဒါစိ၊ တရုံတဆစ်မျှလည်း။ ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေဝ အတ္ထိ နနု၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ (တနည်း) နနု။ စင်စစ်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ အတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟေသိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဣမံ ဇာတိံ၊ ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားရပ်သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိယံ၊ ဇာတိ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ဇရာနိဒ္ဒေသ

•၅၄၂။ ဇရာပိ ဒုက္ခာတိ ဣတ္ထေ၊ ၌။ ဇရာ၊ သည်။ သခ်ၤတလက္ခဏာ၊ သခ်ၤတတရားတို့၏ ဌီလက္ခဏာဂုဏ်း။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိသမ္ဘဝေ၊ ခဏ္ဍိစ္စ (ပါလိစ္စ ဝလိတ္တစတာ) စသည်ဖြင့် သမုတ်အပ်သော။ သန္ဓတိယံ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ကေဘာဝပရိယာပန္နခန္ဓပုရာဏဘာဝေါ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သာ-ခန္ဓပုရာဏဘာဝသညိတာ ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော ထင်ရှားသော ဇရာကို။ ဣဓ၊ ဤဇရာပိ ဒုက္ခာ-ဟူသောပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ပန၊ ဒုက္ခ မည် ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သာ-သော ဇရာ၊ ထိုပါကဋ္ဌဇရာသည်။ ခန္ဓပရိပါက-လက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော) ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ မရဏူပနယနရသာ၊ သေခြင်း၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရွယ် ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သခ်ၤါရဒုက္ခဘာဝ-တော စေဝ၊ သခ်ၤါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ဒုက္ခ၏တည်ရာ, ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ [၁၃၃] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဂ်ပစ္စဂ်သိထိလီဘာဝဣန္ဒြိယဝိကာရဝိရူပ-

တာယောဗ္ဗနဝိနာသဗလူပဃာတသဘိဝိပ္ပဝါသပရပရိဘဝါဒိအနေကပစ္စယံ၊ အဂ်ါကြီးငယ်ဘို့၏ လျှော့သည်၏အဖြစ်,စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်, ရှိုက်ပက်ရှုံ့တွ အဆင်းမလှသည်၏အဖြစ်, အရွယ်ပျက်စီးခြင်း, ခွန်အားပျက်စီးခြင်း, သတိ(သုတဝိရိယ စသည်တို့)၏ ကင်းခြင်း၁, သားမယား ကျေးကျွန်စသော သူတပါးတို့သည် သက်ကျားအိုဟု မရှိမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်း, နှိပ်စက်ခြင်းစသော မျှားစွာသောအကြောင်းရှိသော။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကာယိက, စေတသိကဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ ဇရာ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာသည်၊ ဝါ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဂ်ါနံ။ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူသော။ တေ ဝစနံ၊ ကို။ ၂ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အဂ်ါနံ၊ အဂ်ါကြီးငယ်တို့၏။ သိထိလီဘာဝါ၊ လျှော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိကာရတော၊ ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယောဗ္ဗနဿ၊ ပျိုမျစ်တင့်တယ်သောအရွယ်၏။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဗလဿ၊ ခွန်အား၏။ ဥပဃာတတော၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်ရင်း။

သဘာဒီနံ၊ သတိ(သုတဝိရိယ၁ညာ)စသည်တို့၏။ ဝိပ္ပဝါသာ၊ ပျောက်ကင်းခြင်းကြောင့်ရင်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေဟိ၊ သားမယားတို့သည်။ အပသာဒနီယတော စေဝ၊ သက်ကျားအိုဟု မရှိမသေ တစီးတစောင်း မောင်းမဲမြည်တွန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဘိယ္ယော၊ အလွန်။ ဗာလဘ္ဘပတ္ထိယာ၊ သူငယ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သူငယ်ပြန်ခြင်းကြောင့်ရင်း၂။

၁-ဥပလက္ခဏအားဖြင့် သတိ-သောဟူသည်၊ ထိုကြောင့် ဂါထာ၌ သတာဒီနံ-ဟူသည်၊ သတာဒီနဿ သတိ သုတဝိရိယပညာဒီနံ။ မူလဋ္ဌိကာ ၂-၆၃။ စာအခ္ချိုး၌ သတိမတိ-ဟူ၍ရှိ၏၊ သတိပညာကင်းခြင်းဟူ၍ပေး။ (ပြည်)

၂-အစသောတွေ့ပစ္စင်တာယ သုဒိအသုစိအာဒိဝိစာရဏဝိရဟေန စ ဗာလကုမာရကကာလော ဝိယ ဇိဏ္ဏကာလော ဟောတိတိ အာဟ ဘိယ္ယော ဗာလတ္ထပတ္ထိယာတိ။ မူလဋ္ဌိကာ ၂-၆၂။ (ပြည်)

မစ္စော၊ သတ္တဝါသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ တထာ၊ ထိုမျှို့။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သို့။ ပပ္ပေါတိ၊ ရောက်၏။ ဧတေ သမ္ပဋိ၊ ဤဒုက္ခအလုံးစုံသည်။ ယဿ၊ ကြောင့်။ ဇရာဟေတု၊ ဇရာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

အယံ ဇရာယံ ဝိနိစ္ဆယော။

မရဏနိဒ္ဒေသ

၅၄၃။ မရဏမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ဘွောပိ၊ ၌လည်း။ မရဏံ၊ သည်။ သခ်ၠ-လက္ခဏာ၊ ဘင်တည်းဟူသော သခ်ၠလက္ခဏာရင်း။ ယံ၊ အကြင်ဘင်ဟူသော ခဏိကမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ဒ္ဝိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဘွော၊ ၌။ (မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေဘာဝပရိယာပန္န-ဇီဝိတိန္ဒြိယပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒေါ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်းရင်း။ ယံ၊ အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒဟု မှတ်အပ်သော ပါဂဋမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နိစ္စံ မရဏတော ဘယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [နိစ္စံ၊ အမြဲ။ မရဏတော၊ သေခြင်းအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဝါ၊ မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်းဟူသော ဘေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။] (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒဟု မှတ်အပ်သော ပါဂဋမရဏကို။ ဣဓ၊ ဤမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ-ဟူသော ပါဠိ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) မရဏံ၊ ၎င်း။ ဥပဏ္ဍမမရဏံ၊ ပယောဂလုံ့လဖြင့် သေခြင်းရင်း။ သရသ-မရဏံ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် သေခြင်းရင်း။ အာယုက္ခယမရဏံ၊ အသက်ကုန်၍ သေခြင်းရင်း။ ပုညက္ခယမရဏံ၊ ဘုန်းကံကုန်၍သေခြင်းရင်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အမည်အပေါင်းသည်လည်း။ တသော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြ-ယုပစ္ဆေဒသည်တပါဂဋမရဏ၏သာလျှင်။ နာမံ၊ တည်း။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒသည်တပါဂဋမရဏသည်။ စုတိလက္ခဏံ၊ (တခု

၁-နေသံ ပါတော ပတနတော ဘယံ ဟောတိ၊ ပတနာဘယံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဥပမာဖွင့်။ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ၂-၁၈၀ ကိုရှု။

သောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏)ရှေ့ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ စဝနတာ-ဟူ၍ပြအပ်သော ရှေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိယောဂရှိသံ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ကင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တနည်း။ အကြင်အကြင်ရအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ခွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏[1]။ ဂတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေသည်၏ "အစွမ်းအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[2]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါပဿ။ပ။ဘာသိ-တန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပါပကမ္မာဒီနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသော ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ ကံ,ကမ္မနိမိတ်,ဂတိနိမိတ်ဟုဆိုအပ်သော အကုသလဝိပါက်၏အာရုံကို[3]။ အနုပဿတော၊ အဖန်တလဲလဲမြင်ရသော။ မိယမာနဿ၊ သေဝန်းပါး

၁-ဘမ္ဘတ္တိဘဝခန္ဓေဟိ ဝိယောဇေတိတိ ဝိယောဂရသံ။ ဝိယောဂကိရိယာဘာ၊တာယ ဝါ ဝိယောဂရသန္တိ ဝုတ္တံ။ မူလ။ ဝိယောဂရသန္တိ ယထာဓိဂတေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ဝိယောဇနရသံ။ ဣတိ ဋီကာ။ (ပြည့်)

၂-ယဿုပဒ္ဒဝါယ ဂတိယာ ဝိပ္ပဝါသနဝသေန ဂယှတိတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်။ ဣတိ ဋီကာ။ သမ္မောဒ္ဓကာ။ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်-ရှိ၏၊ ဂတိမပါ၊ သတ္တဿ ပုရိမဘာဝတော ဝိပ္ပဝါသော ဟုတ္တာ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်၊ ၎င်းမူလဋီကာ။ ဣဒါနိ သတ္တဿ သတ္တဝါ၏ သတ္တဝါကို ရှေးဘဝမှ ကွေကွင်းခြင်းဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကွေကွင်းစေတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ခွင်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပေး။ (ပြည့်)

၃-ဣဒ္ဓိအနက်၏ မိုရုကို ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဠာတိ အတ္ထော-သည်ဖြင့် မူလဋီကာကို ပြည့်နှင်းခဲ့ ထုတ်ပြထား၏၊ အကုသိုလ်ကံ စသော ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ကို-ဟု ပြန်ထားသော အသက်ပါအနက်သည် ထိုဋီကာပါဠိအား လေ့လာစွာ ပြန်ဆိုချက် ပြခဲ့ပေသည်၊ ဘိုသော် ထိုပြန်ချက်၌ "စသော"၏အရ ယူရန်အနက် မရှိသောကြောင့် သင့်မည်မထင်၊ ယခုမူလဋီကာ စာအုပ်တို့၌မူ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဠာတိ အတ္ထော-စသည်ဖြင့် ပါဠိရှိ၏၊ ဤပါဠိတွင် သံဝဏ္ဏနာ၌ အာဒိမပါ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ အာဒိ-၏အရ ပါပဂတိနိမိတ်ကို ယူအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါပကမ္မာ-ဒိနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသည်၏ နိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်က် အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကို-ဟု ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရောက်သော။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ မာနသံ၊ စိတ်ဌာ်ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဝိယောဂံ၊ ကွေ့ကွင်းခြင်းကို။ အသဟန္ဓဿ၊ သည်းမခံနိုင်သော။ (မိယမာနဿ၊ သေဝန်းပါး ရောက်သော။) ဘဒ္ဒဿာပိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံရှိသော သူအားလည်း[1]။ ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့် ကွေ့ကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မာနသံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဝိသေသတော၊ ဆာမန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပါပဘဒ္ဒရ-ဟု အထူးမဝေဖန်သောအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသဉ္ဉာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိတဂ္ဂမာနမမ္မာနံ၊ အစပ်အဆက်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သောလေသည် ထိုးကျင့်အပ်သော သေကွင်းအရပ်ရှိကုန်သော[2]။ (သတ္တာနံ[3] တို့အား။) သန္ဓိဗန္ဓနဗ္ဗေဒနာဒိကံ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲအစရှိသော၊ ဝါ၊ ပြတ်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော[4]။ သရီရဇံ၊ ကိုယ်ဌာ်ဖြစ်သော။ အသယှံ၊ သည်းမခံနိုင်အောင် နာကျင်ထသော။ အပ္ပတိကာရံ၊ (နတ်ဆေး, နတ်ဝါး, နတ်မန္တရားတို့ဖြင့်သော်လည်း) ကုစားမ၍ မရကောင်းထသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ မရဏံ၊ သည်။ ယတော၊ ကြောင့်။ တေသဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ တေ မရဏံ၊ ကို။ ဒုက္ခမိစ္စေဝ၊ ဒုက္ခဟု၍သာလျှင်။ ဘာသိတံ၊ ၏။

အယံ မရဏေ ဝိနိစ္ဆယော။

သောကာဒိနိဒ္ဒေသ

[၁၃၄] ၅၄၄။ သောကာဒီသု၊ တို့တွင်။ ဉာတိဗျသနာဒီဟိ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်းစသည်တို့သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။

၁-စာကိုယ်ဌာ် ဘဒ္ဒဿာပါ'သဟန္တဿ-ဟု ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-မရဏ္ဏ၂နေနာတိ မမ်ံ၊ ယသ္မိ ် တာဌိတေ နဗ ဇီဝတိ တံ။ (ဏ္ဌာဒိ ၁၃၆) မရတိ ဇတသ္မိ ် ပဟာတေတိ မမ်ံ-ဟူ၍လည်း ဝေနတ္ထပြုသင့်၏။ အနာတရ ထိခိုက်မိလျှင် သေ စေနိုင်သည့် အသည်းနှလုံးစသော ကိုယ်အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၃-မူလဋ္ဌိကာ ၂-၆၄ ကိုမှီသည်။ (ပြည်)

စိတ္တသန္ဓာပေါ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ စိတ်ကိုပူပန်စေတတ်သော တရားသည်။ သောကော နာမ၊ မည်၏။ သော-သောကော၊ သည်။ အတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဒေါမနဿမေဝ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာသည်သာလျှင်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ၏။ (စေတသိကန္ဓရာဘာဝတော၊ သောကစေတသိက်ဟု အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဝေါ သန္ဓေပိ၊ ဤသို့ အတ္ထအားဖြင့် ဒေါမနဿပင်ဖြစ်သော်လည်း။ (ဒေါမနဿဝိသေသတ္တာ၊ ဒေါမနဿအထူး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောကဿ စ၊ ၏လည်း။ ဝိသိဋ္ဌ-လက္ခဏာဒယော၊ ထူးသောလက္ခဏာစသည်တို့ကို။ ဝတ္ထုမ္ဘာ၊ ဆိုသင့်ကုန်၏။) အန္တောနိဇ္ဈာနုလက္ခဏော၊ ပူခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ အတွင်းဌသာ လျှင်တည်လျက် ကြံခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သွေးခြောက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏[1]။ (တနည်း) စိတ်၏ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏[2]။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ ပရိဇ္ဈာပနုရသော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှလောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနုသောစနု-ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဉာတိဗျသန စသည်အားလျော်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ထိုထိုဂုဏဒေါသသို့လျှောက်၍ စိတ်၏ ပူပန်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[3]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်သည်ကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခော၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟဒယံ၊ နှလုံးကို။ သောကော၊ သည်။ ဝိသသလ္လံ၊ ဆိပ်လူးမြှားသည်။ တုဠတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့။ တုဠတိ၊ စူးဝင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ထိုးကျင့်တတ်၏။ အဂ္ဂိတတ္တော၊ မီးရဲရဲပူသော။ နာရာစော၊ စဉ်းသွားကဲ့သို့။ ဘုသဠ၊ ပြင်းစွာလည်း။ ပုန၊ ထပ်တလဲလဲ။ ဒဟတော၊ ပူလောင်၏။

၁-ဝိသာရရဟိတံ အန္တောဝေ သကိုစိတံ စိန္တနံ သုက္ခနံ ဝါ အန္တောနိဇ္ဈာနံ။ မူလဋ္ဌီကာ။ (ပြည်)

၂-အန္တောနိဇ္ဈာနံ စိတ္တသန္ဓာပေါ၊ ဤဋီကာ၊ ဤနည်းဌ စိတ်ကိုအဘွန်ရဖြစ်၍ အန္တော-ဆိုသည်။ (ပြည်)

၃-ဉာတိဗျသနာဒီအနုရူပံ သောစနံ အနုသောစနံ၊ တံ တံ ဝါ ဂုဏံ ဒေါသဠ အနုဂန္တွာ ဃောစနံ တပ္ပနံ အနုသောစနံ။ မူလဋ္ဌီကာ ၂-၆၄။ (ပြည်)

ဗျာဓိ၊ ဖျားနာခြင်းကို။ သမာဝဟတိ၊ လွန်စွာဆောင်တတ်၏။ ဇရာမရဏဘေဒနံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း, ပျက်စီးခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိ သော။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာ-ဝဟတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အယံ သောကေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပရိဒေဝ

၅၄၅။ ဉာတိဗျသနာဒီဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဝစီပလာပေါ၊ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအသံသည်။ ပရိဒေဝေါ နာမ၊ မည်၏။ သော ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန်ဖန်မြည်တမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊ ကျေးဇူးအပြစ်ကို ကြားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သမ္ဘမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စီးပွါးရှိသည် မရှိသည်ကိုဝင်းရက်ကြောက်သင့်သောသူကိုဝင်း မစိစစ်မူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝေနောက်သော အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဝေနောက်မူးလည်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏[၂]။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သခါရဒုက္ခ-ဘာဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကသလ္လဝိဟတော၊ သောကဟူသော မြားကြောင့်သည် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိဒေဝမာနော၊ ငိုကြွေးသော သူသည်။ ကဏ္ဌောဋ္ဌတာလုတလသောသဇီ၊ လည်ချောင်း, နုတ်ခမ်း, အာစောက်အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပသယ္ဟံ၊ သည်းခံခြင်းငှါမတတ်ကောင်းသော။

ဘိယျော၊ သောကဒုက္ခ၏အထက်၌။ (သောကသမုဋ္ဌာနော ဟိ ပရိ-ဒေဝေါ။) အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။

၁-ဗျာဓိဇရာမရဏဘေဒနံ၊ နာခြင်းအိုခြင်း သေခြင်း အထူးရှိသော၊ ဝါ၊ သေခြင်းအထူးဟူသော-ဟူ၍လည်း အနက်ပေးသင့်၏။ အတိသာရစသော အနာအထူးကိုဝင်း, အချိန်မတန်မီ အိုခြင်းသေခြင်းတို့ကိုဝင်း ဗျာဓိအထူးစသည်ဟု ယူအပ်၏ (ဆ-သံ-သော)

၂-မူလဋ္ဌိကာ ၂-၆၅ မှီသည်။

အဓိဂစ္ဆတိယေဝ၊ ရသည်သာတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိဒေဝံ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ဤဂါထာ ကား ဝသန္တတိလကဂါထာတည်း။)

အယံ ပရိဒေဝေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒုက္ခ

၅၄၆။ ကာယိကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ကာယပီဠနလက္ခဏံ၊ ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဒုပ္ပညာနံ၊ ပညာမဲ့တို့၏။ ဒေါမနဿကရဏရသံ၊ နှလုံးမသာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်၌မြဲသောအနာဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခ-တော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ကာယိကံ၊ သော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (တံသမဝိ၊ ထိုဒုက္ခနှင့်ပြည့်စုံ သော သူကို။) တနည်း။ (သမ္မယုတ္တော၊ တို့ကို။) ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ တတ်၏။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပီသော-သတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ (အရိယာ ဂါထာ။ ပီဠေ-ဌ-မတြာ ပဌမဂိုဏ်း၊ တိကာယိ-ဒု၊ ကမိဒံ-တ၊ ဒုက္ခံ-စ၊ ဒုက္ခဉ်-မ၊ စမာန-ဆဋ္ဌ-ဇ-ဂိုဏ်း၊ သံဘိယ်-သ၊ ယော-ပါဒန္တဂရု။)[1]

အယံ ဒုက္ခေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒေါမနဿ

[၁၃၅] ၅၄၇။ မာနသံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒေါမနဿသည်။ စိတ္တပီဠနလက္ခဏံ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မနောဝိဃာတရသံ၊ (ဗျာပါဒနှင့်ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအား

၁-ယခုစာကိုယ်၌ တတိယပါဒတွင် ဒုက္ခံ-တပုဒ်လိုနေ၏၊ ဒုက္ခံ ဒုက္ခဉ္စ မာနသံ ဘိယျော-ဟု ရှိမှ ပြည့်စုံသည်။ (ဆ-သ-သော)

ဖြင့်) စိတ်ကိုညှဉ်းဆဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မာနသဗျာဓိပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ နှလုံးဌ္ဌ ဖြစ်သောအနာဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်း ကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော စ၊ ၎င်း။ ကာယိကဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ကေသေ၊ ဆံတို့ကို။ ပကိရိယ၊ ကြဲဖြန့်၍။ ကန္ဒန္တိ၊ ငိုမြည်တမ်းကုန်၏။ ဥရုနိ၊ ရင်တို့ကို။ ပဒ္ဒိပိသန္တိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်ကုန်၏။ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ရှေးရှုလှူးလည်းကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလှိမ့်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ ခြေမိုးမြော်။ ပပတန္တိ၊ လည်းကုန်၏။ သတ္ထံ၊ လက်နက်ကို။ အာဟရန္တိ၊ (မိမိကိုယ်၌ ထိုးခုတ်သောအားဖြင့်) ဆောင်ကုန်၏။ ဝိသံ၊ အဆိပ်ကို။ ခါဒန္တိ၊ စားကုန်၏။ ရဇ္ဇုယာ၊ ကြိုးဖြင့်။ ဥဗ္ဗန္ဓန္တိ၊ အထက်၌ချည်၍ ဆွဲချ ကုန်၏။ အဂ္ဂိံ၊ မီးပုံတွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဗ္ဗာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

(ဒေါမနဿံ၊ သည်။) ယတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ကိုလည်း။ ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ကာယဿ စ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ ပီဠနံ၊ နှိပ်စက် ခြင်းကို။ သမာဝဟတိ၊ မပြတ်ဆောင်တတ်၏။ တတော၊ ကြောင့်။ ဝိဒေါမနဿာ၊ ကင်းသော ဒေါမနဿရှိကုန်သော ဘုရားစသော အရိယာ အရှင်တို့သည်။ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဟောတော်မူ ပေကုန်၏။ (အရိယာဂါထာ။)

အယံ ဒေါမနဿော ဝိနိစ္ဆယော။

ဥပါယာသ

၅၄၈။ ဣတိဗျသနာဒီဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တစေတော-ဒုက္ခပ္ပဘာဝိတော၊ လွန်ကဲစွာသော စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ် သော။ ဒေါသောယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဥပါယာသော နာမ၊ မည်၏။ သခ်ါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သော။ (အညော၊ စုဒ္ဓသအကုသိုလ်စေတသိက်မှ တပါးသော။) ကေဝ၊ သော။ ဓမ္မော၊ စေတသိက်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေ၊ ကေဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။) သော-ဥပါယာသော၊

သည်။ စိတ္တပရိဒဟနလက္ခဏောဝါ၊ စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ နိတ္ထုနနရသောဝါ၊ ညည်းတွားခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ညည်းတွားခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနောဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏ မပျို့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။) ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သခါရ-ဒုက္ခဘာဝတော စ၊ ၎င်း။ စိတ္တပရိဒဟနတော စ၊ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် လောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာယဝိသာဒနတော စ၊ ကိုယ်၏မပျို့ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကိုယ်၏ နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေ-နေတံ ဝုစ္စတိ။)

စိတ္တဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ပရိဒဟနာ စ၊ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကာယဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝိသာဒနာ စ၊ ပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် နစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါယာသော၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခံ၊ ကာယိက-စေတသိကဒုက္ခကို။ ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ရှင်တော်ဘုရားဟောအပ်၏။ (အရိယာဝါထာ။)

အယံ ဥပါယာသေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁-ဥပါယာသသည် အဘယ်သူတို့အား ဒုက္ခ၏ဝတ္ထုဖြစ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်သနည်း၊ အဘယ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကိုနစ်စေတတ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သနည်းဟူမူ ? ဝိသာဒပဋ္ဌာယာ။ပ။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ ဇနယတိတိ ဒုက္ခောတိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၆။ ဝိသာဒပဋ္ဌာယာ၊ နစ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (ဝေဒနာပြင်းပြ၍ မိန်းမောတွေဝေ မလှုပ်မလှက်နိုင်သည်ကို နစ်သည်ဟူ၍ လောကဝေါဟာရရှိ၏။) သုခဒုက္ခကာရဏာ၊ သုခဒုက္ခ၏အကြောင်းကို။ အဂ္ဂဟယိတ္တာ၊ မရေတွက်မှု၍။ ဒုက္ခဋ္ဌာနာဝိနိ၊ ဆင်းရဲ၏အကြောင်း စသည်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲသော ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ကရောန္တောနံ၊ ပြုကုန်သောသူတို့အား၊ ဝါ၊ သူတို့၏။ ဥပါယာသော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ကာယိကဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသာဒနဝသေနေဝ၊ အားကြီးသော နစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပြင်းပြသောနစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောနစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဥဒ္ဒေတုံပိ အသက္ကုဏေယ္ယတာကရဏဝသေန အတိပလဝံ

စ၊ ဆက်၍ဆိုအုံ့။ ထွေ၊ ဤသောကစသည်တို့တွင်။ မန္ဒဂ္ဂိနာ၊ အာဃာ-နည်းသောမီးဖြင့်။ အန္ဓောဘာဇနေ၊ အိုးတွင်းဌသာလျှင်။ ပါကော ဝိယ၊ ကြိုချက်အပ်သောဝတ္ထု၏ ကျက်ခြင်းကဲ့သို့။ သောကော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တိက္ခဂ္ဂိနာ၊ ပြင်းစွာသောမီးဖြင့်။ ပစ္စမာနဿ၊ ကျက်သောဝတ္ထု၏။ ဘာဇနတော၊ အိုးမှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမန် ဝိယ၊ ဆူဝေခြင်းကဲ့သို့။ ပရိ-ဒေဝေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခန္တာဝသေသဿ၊ ထုတ်သည်မှ ကြွင်းသော။ နိက္ခမိတုံ၊ ထုတ်ခြင်းငှါလည်း။ (ပိကြေ။) အပ္ပဟောန္တဿ၊ မလောက်သောဝတ္ထု၏။ အန္ဓောဘာဇနေယေဝ၊ ဌသာလျှင်။ ယာဝ-ပရိဂ္ဂယာ၊ ခန်းခြောက်တူးခြစ်သည်တိုင်အောင်။ ပါကော ဝိယ၊ သို့။ ဥပါယာသော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၅၄၉။ အမနာပေဟိ၊ နှလုံးကို မပ္ပါးစေတတ်ကုန်သော။ သတ္တသခ်ါ-ရေဟိ၊ သတ္တဝါသခ်ါရတို့နှင့်။ သမောဓာနံ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံရခြင်းသည်။ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုအပ္ပိယသမ္ပယောဂသည်။ အနိဋ္ဌသဒ္ဒမာဓာနလက္ခဏော၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ စိတ္တဝိသာတ-

---

ဝိရူပံ ဝါ သီဒနံ ဝိသီဒနံ၊ ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။ ၎င်းမူလဋ္ဌိကာကိုရှု။) ဝါ၊ ပင်ပန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဤအနက်ကား-အာယာသောတိ သံသီဒနဝိသီဒနာကာရပဝတ္တော စိတ္တကိလမထော-ဟူသော အဖဲ့ (ဒီ-ဋ ၂-၃၈၈)ကို ရှုရ၏ အဓိပ္ပါယတူပေးသည်။) ဥတု-ဝိနာသာဒီနံ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်း စသည်တို့ကို။ စိန္တေန္တာနံ၊ ကြံကုန်သောသူတို့၏။ (ဥပါယာသော၊ သည်။) ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဝတ္တိကဿဧယ၊ ဖြစ်သောခဏ၌ပင်လျှင်။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒေါမနဿ-သမ္ပယောဂဇတာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒဟတိ၊ လောင်ဘာသ်။ အဝိပ္ပါရိဂတာ-ကရဏာသေန၊ မပျံ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယံ၊ ကို။ ဝိသာဒေတိ၊ ပြင်းပြစွာနစ်စေ၏၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့် နစ်စေ၏၊ ဝါ၊ ပင်ပန်းစေ၏။ တဒုဘ-ယကရဏေနေဝ၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်း, နှစ်ပါးစုံကိုပြုခြင်း ဖြင့်လျှင်။ တတော၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း, ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ တံနိမိတ္တံ၊ ထိုစိတ်၏ပူလောင်ခြင်း ကိုယ်၏ပြင်းပြစွာ နစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကာယိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခဒ္ဓု၊ ကိုလည်း။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ကရဏရသော၊ စိတ်၏ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနတ္တ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကာယိကဒုက္ခ, စိတ္တဝိဃာတစသော အနတ္တတို့၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ (ဤဦးကာအလို) ဝါ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ဥပဒ္ဒဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏[1]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတं ဝုစ္စတိ။)

[၁၃၆] အပ္ပိယေ၊ မချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်တည့်၍လျှင်။ ဣဓ-ဣမသ္မိं လောကေ၊ ၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ စေတသိ၊ ၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ကာယေ၊ ၌။ တဒုဘယ္ဟမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၏ ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒုယဿာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ကာယိက-ဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ၏လည်း။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော-အပ္ပိယေဟိ သမ္ဘယောဂေါ၊ ကို။ မဟေသိနာ၊ သည်။ (ဣဓ-ဣမသ္မိं ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။) ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိ-ယေဟိ သမာဂမော၊ ကို။ ဝိညေယ္ယော၊ ၏။

အယံ အပ္ပိယသမ္ဘယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၅၅၀။ မနာပေဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ-ဘာဝေါ၊ ကွေကွင်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကင်း၍ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ပိယဝိပ္ပ-ယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော-ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဝတ္ထု-ဝိယောဂလက္ခဏော၊ ဣဋ္ဌဝတ္ထုနှင့် ကွေကွင်းခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ သောကုပ္ပါဒနရသော၊ သောကကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဗျသနပစ္စုပဋ္ဌာ-

---

[1]-အနတ္တဘာဝေါ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေါ၊ မူလဒီကာ၊ ဤအလိုသော် အနတ္တ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ဥပဒ္ဒဝကို အနတ္တဟူလိုသည်၊ ကာယိကဒုက္ခ စိတ္တဝိဃာတစသော အနတ္တတို့ကို ဖြစ်ပွါးစေတတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဤကား-အနတ္တာနံ ဘာဝေတိ ဝိဘာဝေတိတိ အနတ္တဘာဝေါ၊ အနတ္တဘာဝေါ ဟုတ္တာ ပစ္စုပဋ္ဌာတိတိ အနတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော-ဟု ကြံသော နောမတိတည်း။ (ပြည်)

နော၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းစသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (မူလဋ္ဌီကာအလို) ဝါ၊ ဘေးရန်ဥပဒ္ဒဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဣဋ္ဌီကာအလို) ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကား။ သောကဒုက္ခသာ ၏။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ဉာတိနောဒိဝိယောဂါ၊ ဆွေမျိုးဥစ္စာစသည်တို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းကြောင့်။ သောကသရသမပ္ပိတာ၊ သောကဟူသောမြှားသည် စူးဝင်အပ်ကုန်သော။ ဗာလာ၊ မလိမ္မာသောသူတို့သည်။ ယံတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိတုဒ္ဒန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ် အသည်းပြတ်မျှနာကျင်ကုန်၏။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ မတော၊ ၏။

အယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဣစ္ဆိတာလာဘ

၅၅၁။ ယမ္မိစ္ဆံ နာ လဘတိတိ ဧတ္ထ၊ ဥ။ မယံ၊ တို့သည်။ ဇာတိမဟာ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ နာ အာယာမ၊ မဖြစ်ရကုန်မူကား။ အဟော ဝတ၊ ကောင်းလေစွ ဩ။ ဣတိအာဒီသု၊ ကုန်သော။ အလဗ္ဘနေယျာတ္ထု၊သု၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုတို့ဥ။ ဣစ္ဆာဝ၊ အလို ကိုပင်လျှင်။ ယံပိစ္ဆံ နာ လဘတိ၊ တံပိ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ၏။ ယမ္ပိ-ယေနပိ ဓမ္မေန၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသဘောဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊ (တောင့်တ၍ မရစကောင်းသော မအိုမသေခြင်း အစရှိသောဝတ္ထုကို) လိုချင်တောင့်တသောသူသည်။ နာ လဘတိ၊ တောင်းတိုင်းမရ။ တမ္ပိ ဣစ္ဆန်၊ ထို(တောင့်တ၍ မရစကောင်းသောဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်းတောင့်တခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဒုက္ခတခုတည်း[1]။ (တနည်း) ဣစ္ဆိတဝတ္ထုံ၊ လိုအပ်သောဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊

၁-ဤကား ယံ ပိစ္ဆန္တိ ယေနပိ ဓမ္မေန အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုံ ဣစ္ဆန္တော နာ လဘတိ၊ တံ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုံပိ ဣစ္ဆနံ ဒုက္ခံ ဟူသော သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီတည်း၊ ဤကိုရည်၍ မူလဋ္ဌီကာ၌လည်း ယမ္ပိတိ ယေနပိတိ အတ္ထော ဝုတ္တော၊ ယဒါပိ ပန ယံ-သဒ္ဒေါ "ဣစ္ဆ"န္တိ တေ အပေက္ခတိ၊ တဒါပိ အလာဘဝိသိဋ္ဌာ ဣစ္ဆာ ဝုတ္တာ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည့်)

သော်လည်း။ ယံ နု လဘတိ၊ အကြင်မရ။ တံ အလဘနံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း [1]။ သာ ဣစ္ဆာ၊ ထိုမရကောင်းသည်၌ တောင့်တသော ဣစ္ဆာသည်။ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုဣစ္ဆနလက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုကို လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်းမျှဟု မှတ်အပ်၏။ ဟပ္ပရိယေ-သနရသာ၊ ထိုမရကောင်းသောဝတ္ထုကို ရှာခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တေသံ၊ ထိုအလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုတို့သို့။ အပ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရောက်နိုင်, မရနိုင်သည် ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ အကြောင်းကား။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ဣဓ၊ ဤလူ့ရွာ၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တံ တံ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ ပတ္ထယမာနာနံ၊ တောင့်တကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ အလာဘတော၊ မရခြင်းကြောင့်။ ဝိယောဂမယံ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒေါမနဿသည်။ (တနည်း။) ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ကြိုးဆွဲချခြင်း, ပြင်းစွာဖျားခြင်း, ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်း စသော ကာယိကဒုက္ခသည်။ ဧဝယတိ၊ ၏။

အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုနံ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ တဿ၊ ထိုကာယိယဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇိနော၊ သည်။ ဣစ္ဆိတာလာဘံ-အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆံ၊ အလိုရှိသည်ကိုမရခြင်း,

---

၁-ဤကား-ဤဋီကာနှင့် အညီတည်း၊ သက်သက် အလဘန မရခြင်းမျှကို ဒုက္ခဆို ကောင်း၏ မရောက်ခဲ့လောဟူမူ? ယခါ "နု လဘတိ"တိ တေ အဒေဝတ္ထတိ၊ ဟု ဣဓ-ဝိသိဋ္ဌော အလာဘော ဝုတ္တော ဟောတိ-ဟု မူလဋီကာဆရာ မိန့်သော်၊ ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆာနှင့်အလာဘ နှစ်ပါးရသည်မဟုတ်လော၊ အာဘယ်ကြောင့်။ ဣစ္ဆာဝ။ပ။ ဝုတ္တာ။ ဆိုသနည်းဟူမူ-သော ပနတ္ထတော အညော မမ္မော နတ္ထိတိ တဘာပိ အလဗ္ဘနေယ္ယ-ဣစ္ဆာဝ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား-အလာဘသည် ရုကောင်းသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိရကား လက္ခဏ ရသစသည်ကို တုတ်လို၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရုစကောင်း သော ဣစ္ဆာကို ဆိုအပ်သည် ဟူလိုသော်-ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆိတာလာဘမဗြဟ-ဟူ၍ဝင်း ဣစ္ဆိတာလာဘေ-ဟူ၍ဝင်း၊ အလာဘကို ဆိုလတ္တံ့မဟုတ်လောဟူမူ-ဣစ္ဆိတာလာဘန္တိ အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆမေဝ ဝဒတိ။ ၎င်း။ (ပြည်)

မရကောင်းသည်၌ တောင့်တခြင်းကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းတခုဟူ၍။ အပြဝိ၊ ဟောတော်မူပေ၏။

အယံ ဣစ္ဆိတာလာဘော ဝိနိစ္ဆယော။

ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓ

[၁၃၇] ၅၅၂။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သံခိတ္တေန ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာတိ ဇ္ဈာ၊ ၌။

ဟာဒိနာ၊ လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံချိတော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဣဓ၊ ဤဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိပ္ပ-ဘုတိကံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ (သရူပတော၊ ဖြင့်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယဉ္စ ဒုက္ခံ၊ ကိုလည်း။ အညတ္ထ၊ တပါးသောဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်, ဗာလပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ၌။ သရူပတော၊ ဖြင့်။ (အညတ္ထစသည်ကား ထည့်သည်။) အဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဒုက္ခသည်။ ဧတေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိပြီး၍ ခရီးညွှန်တော်မူတတ်သော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော။ မဟေသိနာ၊ သည်။ သခ်ေပတော၊ ဖြင့်။ ဣမေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပါဝကော၊ မီးသည်။ ဣန္ဓနံ၊ မီးစာကို။ ဗာဟေတိ ဣဝ၊ နှိပ်စက်သကဲ့သို့ဝင်း။ ပဟာရ-ဏာနိ၊ လက်နက်တို့သည်။ လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို[1]။ ဗာဟေန္တိ ဣဝ၊ သို့ဝင်း။ ဥသမကသာဒယော၊ မှက်ခြင်စသည်တို့သည်။ ဂေါရူပံ၊ နွားအပေါင်းကို။ ဗာဟေန္တိ ဣဝ၊ သို့ဝင်း။ လာယကာ၊ လယ်ရိတ်ယောကျ်ားတို့သည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို၊ ဝါ၊ ကောက်ပင်ကို။ ဗာဟေန္တိ ဣဝ၊ သို့ဝင်း။ ဂါမဃာတကာ၊ မြို့ရွာဖျက်ဆီးသော ခိုးသားတို့သည်။ ဂါမံ၊ ကို။ ဗာဟေန္တိ ဝိယ၊ သို့ဝင်း။

၁-စိုက်ဆောက်မယိုင် လက်မှန်တိုင်နှင့် ပြိုင်သော်တန်စိမ့်ရည်လဟေး-ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ဆိုသည်။ (ပြည်)

ဇာတိအာဒယော၊ တို့သည်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နာနပ္ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိဗာဝေန္တော၊ နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဏလ-တာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဘူမိယံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ရင်း။ ပဗ္ဗဇလ-ပလ္လဝါနိ၊ အပင့် အသီး အညွှန့်တို့သည်။ ရုက္ခေသု၊ တို့၌။ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊ သို့ရင်း။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အာဒီဒုက္ခံ၊ အစဖြစ်သော ဆင်းရဲသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ မဇ္ဈေဒုက္ခံ၊ သည်။ ဇရာ၊ တည်း။ ပရိယောသာနဒုက္ခံ၊ သည်။ မရဏံ၊ တည်း။ မာရဏန္တိကဒုက္ခာဘိဃာတေန၊ (သမားလက်ချ ခွင့်မရ၍ ပြင်းပြလွန်မင်း) သေခြင်း၏ အနီးခ်ဉ်ဖြစ်သော ဒုက္ခသည် အလွန်နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်။ ပရိဒုယ္ဟနဒုက္ခံ၊ စိုးရိမ်ပူလောင်သော ဒုက္ခသည်။ သောကော၊ မည်၏။ တဒသဟနတော၊ ထိုသေဝပါးနီး အားကြီးသော ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်။ လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေမြည်တမ်းခြင်းဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား။ ပရိဒေဝေါ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပရိဒေဝမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ တတော၊ ပရိဒေဝထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ဓာတုက္ခောဘသင်္ခါတအနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂတော၊ (လည်ချောင်းခြောက်သွေ့ခြင်း စသည်, ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကိုဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေမည်သည် ပထဝီစသော) ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အလိုမရှိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံခြင်းကြောင့်။ ကာယဃာ၊ ၏။ အာဗာဓနဒုက္ခံ၊ နာကျင်ခြင်းဆင်းရဲသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ဗာဓိယမာနာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခ၌။ ပဋိဃပ္ပတ္တိ-တော၊ ဒေါသ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတောဗာဓနဒုက္ခံ၊ စိတ်၏နာကျင်ခြင်းဆင်းရဲသည်၊ ဝါ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခသည်။ ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ သောကာဒိဗုဒ္ဓိယာ၊ သောကစသည်တို့၏ ပွါးခြင်းသည်။ ဇနိတ-ဝိသာဒါနံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပင်ပန်းခြင်းရှိသောသူတို့၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပြင်းပြစွာနစ်ကုန်သောသူတို့၏။ အနုတ္ထုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်းဦးလောင်ကြွခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ (အနုတ္ထုနနံ အန္တောနိဋ္ဌာယနံ။ ဋီကာ။) ဝါ၊ ညည်းတွားခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ ဥပါယာသော၊ မည်၏။ မနောရထ-ဝိဃာတပ္ပတ္တာနံ၊ နှလုံးအလိုပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား၊ ဝါ၊ နှလုံးအလိုပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား။ ဣစ္ဆာဝိဃာတ-

ဒုက္ခံ၊ အလိုမပြည့် ပျက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခသည်။ ဣစ္ဆိတာ-လာဘော၊ အလိုရှိအပ်သည်ကို မရခြင်းမည်၏၊ ဝါ၊ မရစကောင်းသည်ကို အလိုရှိသည်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့်။ ဥပဝရိက္ခိယမာနာ၊ ဥာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧကမေကံ၊ တခုတခုသော။ ယဒေတံ-ယံ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ ဒဿေတုဘ၊ ပြ၍။ (တနည်း။)၊ ယဒေတံ-ယံ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဧကမေကံ၊ တပါးတပါးစီ။ ဒဿေတုဘ၊ ဤလည်းဒုက္ခ-ဤလည်း ဒုက္ခဟူ၍ ပြ၍။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ အနေကေဟိပိ၊ မျိုးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကပ္ပေဟိ၊ ကပ်ကမ္ဘာတို့ဖြင့်။ အသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဝတ္ထုံ၊ ဟောခြင်းငှါ။ နိ သက္ကာ၊ မတတ်ကျောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံပိ၊ ဖြစ်သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဧကဇလ-ပိန္ဒုမ္ပိ၊ တခုသော သမုဒ္ဒရာရေပေါက်၌။ သကလသမုဒ္ဒဇလရသံ၊ အလုံးစုံသော သမုဒ္ဒရာရေ၏ အရသာကို။ (သဒ္ဓိပိတ္ဘ၊ ချုံး၍။) ဒဿေတိ ဝိယ၊ ပြသကဲ့သို့။ ယေသု ကေသုစိ ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ (တိယ၏ရင်း, ဖုယ၏ရင်းဟု ဝိသေသမပြု) အကြင်အမှတ်မရှိသော ငါးပါးသော ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာတို့၌။ သဒ္ဓိပိတ္ဘ၊ (အလုံးစုံသော သတ္တဝါ၌ဖြစ်သော စက္ခုရောဂ စသော အလုံးစုံသောဒုက္ခသည်လည်း ဤသို့ သဘောရှိသည်သာလျှင် တည်းဟု) ချုံး၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သံခိတ္တေန။ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ။ (ဒေသေတဗ္ဗပကာရကိုသိ၍ ဒေသနာအရာ၌ လိမ္မာတော်မူသော)ရှင်တော်ဘုရားသည်။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ် အပြီးသတ်တည်း။

အယံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဝိနိစ္ဆယော။

အယံ တာဝ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ နယော။

သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာ

၅၅၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သမုဒယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယာယံ တဏှာတိ၊ ကား။ ယာ အယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာတိ၊ ကား။ ပုနဘာဝကရဏံ၊ တဖန်အသစ်သောဘဝကို ပြုခြင်းသည်။ ပုနော-

ဗ္ဘဝေါ၊ မည်၏။[1] [၁၃၈] တေသာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပုနေါဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်ဘဝအသစ်ကို ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ သီလံ၊ သဘောအလေ့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ပေါနော-ဗ္ဘဝိကာ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂေန၊ နန္ဒီရာဂမည်သော လောဘနှင့်၊ ဝါ၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောလောဘနှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွ အနက်သရုပ်တရားကိုယ် အားဖြင့်တူသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အတ္ထိတော၊ အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကတ္တမေဝ၊ တူသည်၏ အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဂတာ၊ ရောက်သည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[2]။ တတြ တတြာဘိနန္ဒိနီတိ၊ ကား။ ယတြ ယတြ၊

၁-ကရဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောသည်ဟူလို။ မနောသမ္ဘဝေါ ၌ မနော-သဒ္ဒါကဲ့သို့ ပုရိမပဒ၏ သြကာရန္တအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်းလည်း။ နာဝါယ တရတိတိ နာဝိ-ကော-၌ တရတိ-ကြိယာ၏အနက်ကို ဏိက-ပစ္စည်းဟောမှ ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော သုတ်ဖြင့်ကြောသကဲ့သို့ ကရဏ-ဟူသောကြိယာ၏ အနက်ကို ဏိက-ပစ္စည်း ဟောလေရကား ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော သုတ်ဖြင့်ကြေ၍ ကရဏ-သဒ္ဒါကွယ်သတည်း။ နည်းနှစ်ပါး တို့၏ အသူးကား ရှေးနည်း၌ ဥတ္တရပဒလောပဖြစ်သော ပုနောဗ္ဘဝ-နှင့် ဏိက-ပစ္စည်းကဲ့သည်။ နောက်နည်းအလိုသော် ပုနောဗ္ဘာ-ကို ဥတ္တရပဒလောပ မကြံရပြီ၊ ကြိယာဝါစက-ကရဏ-သဒ္ဒါ ဏိက-ပစ္စည်းဟောမှ ကြောသည်၊ ဤကား နည်းနှစ်ပါး အထူးတည်း။ ပုနဘဝံ ဒေတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ။ နာနက္ခဏိကကမ္မဇေတနာနှင့်တကွသော တဏှာကို ကောက်။ ပုနဘဝါယ သံဝတ္တတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ ကမ္မသဟာယဖြစ်သော တဏှာကိုကောက်။ ပုနပ္ပုနံ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ နှစ်ပါးစုံကိုကောက်။ သမ္ဘောအဋ္ဌကထာ။ ပုနဘဝံ ဟလံ အရဟတိ၊ သော ဝါ တေသာ ပယောဇနန္တိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ။ ဤကား ဋီကာနည်း။ မူလဋ္ဌ ၂-၆၉။ (ပြည့်)

၂-နန္ဒဒ္ဒေန၊ စုံမက်တတ် နှစ်သက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ ရဂဒ္ဒေန၊ အဝတ်ကိုတပ်စွန်းသော ဆိုးရည်ကဲ့သို့ တပ်စွန်းတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဏေါ၊ မည်၏။ ယော စ နန္ဒီဏေါ၊ အကြင်စုံမက် နှစ်သက်တတ်, တပ်စွန်းတတ်သော လောဘသည်ဝင်း။ ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်အာရုံကို တောင့်တတတ်၍ တဏှာမည်သော လောဘသည်ဝင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ကေတ္ထ-အတ္ထိတော ဧကော၊ အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၏။ ဒုဝိဓေန ဧဝ၊ သဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်သော လောဘကို။ နန္ဒီရာဂေန သဒ္ဓိံ အတ္ထိတော ကေတ္ထ ဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဤသို့ ဖွင့်သော သမ္မောဟဋီကာ (၆၉) ကိုရှု၍ သဟဂတ-ကို တဇ္ဇာ-ဟူ၍ ဤ၌ မဆိုသင့်။ သတလိင်္ဂ အတ္ထသ၊ သကလက္ခဏခါရိနော။ ကေဝ်ဒသီ ဒုမ္မေဓော၊ သတဒသဝ ပဏ္ဍိ-တော-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ တခုသော အနက်၏ သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ် မျိုးသည် ဖြစ်၍ လောဘဟူသော အနက်တရားကိုယ် တခုတည်းဖြစ်သော်လည်း "တဏှာ စ တသိဏာ

အကြင်အကြင်ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဌိတိ, သတ္တာဝါသတို့၌။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအတ္တဘော၏ ဖြစ်ရာဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, သတ္တာဝါသတို့၌။ အဘိနန္ဒိန်၊ အလွန်ရှေးရှုနှစ်သက်တတ်၏။သေယျထိဒန္တိ ဧသော သဒ္ဒေါ သည်။ နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထိုသေယျထိဒံ-ဟူသောနိပါတ်၏။ သ၊ ထိုတဏှာသည်။ ကတရာ၊ အတိ

ဧတော၊ ဇာလိနိ စ ဝိသတ္တိကာ။ ဆန္ဒော ဇဋော နိကန္တ္ယာသာ၊ သိမ္ပိနီ ဘဝနေတ္တိ စ” ဤသို့စသည် ပြအပ်သော အမည်ပညတ် များပြားသည်ဖြစ်၍ နန္ဒိရာဂဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘနှင့် တဏှာဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘသည် အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြားတူသည်၏ အဖြစ်ဘို့ရောက်သည်ဟု သိဝိမုတ္တိသောဘုရား သမ္ဗညုတဘုရားသည် “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ” ဟု ဟောတော်မူသည်ဟူလိုသော်။ ဋီကာဌကား “တဿာဝတ္ထောဟိ သေ သဟဂတသဒ္ဒေါ” ဟူ၏။ တဿာဝတ္ထုလက္ခဏာမထင်၊ ဆင်ခြင်။ ဤ၌ တဿောဟူ၍ မဆိုသင့်သော် အဘယ်၌ ဆိုသင့်သနည်း? “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘ-ဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာဘိ တဿာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော” ဟု ပဌမကုသိုလ်ဝိတက်အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနီ (၁၁၀) ၌ ဆိုသင့်သည်။ “ပုဒ်အနက် အထူးမရှိ တဗ္ဗော၊ ပစ္စည်းအနက် အထူးမရှိ သတ္ထ”ဟု သဒ္ဒဝိဒူတို့ဆိုစကြသည်။ တဗ္ဗောဟူသည်လည်း တဿ ဘာဝေါ အတ္ထော တဗ္ဗာဝေါ။ တဿ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏။ ဘာဝေါ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တဗ္ဗာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဗာဝေ၊ ထိုရှေးပုဒ်အနက်၌။ နန္ဒိရာဂဟူသော ရှေးပုဒ်၏ အနက်၌ပင်လျှင် သဟဂတ-သဒ္ဒါဖြစ်သည်၊ အနက်အသီးအခြား မရှိဟူလို။ တနည်း။ သော ဧဝ ဘာဝေါ တဗ္ဗာဝေါ။ သော ဧဝ၊ ထိုနန္ဒိရာ-ဟူသောပုဒ်၏အနက်သည် ပင်လျှင်။ ဘာဝေါ၊ သဟဂတ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း။ တဗ္ဗာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဗာဝေ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြာသော လောဘဟူသော ပဒတ္ထ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဂူဃဂတ, မုတ္တာဂတ-၌ ဂူထ-သဒ္ဒါ မုတ္ဘ-သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်ဟူသော အနက်၌ပင်လျှင် ဂတ-သဒ္ဒါဖြစ်၍ ဂတ-သဒ္ဒါ၏အနက် အသီးအခြားမရှိဟူလို။ တို့ခဲကြောင့် နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော-ဟုမိန့်သော်၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော တရားဖြစ်၍ ဖြစ်၏ဟူလို။ ဤကားနောမတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ အဋ္ဌသာလိနီ၌ကား-၌ကား တတြ တတြ၊ တိုထိုတာ တိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနတော၊ ရှေးရှုစုံမက် နှစ်သက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ နန္ဒီဘူတော၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တပ်စွန်းတပ်သော သဘောတရားသည်။ နန္ဒိရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂ-ဘာဝေန၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောပဝတ္တိ-နိမိတ်နှင့်။ သဟဂတော၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတော၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဋ္ဌ၊ ဤနန္ဒိရာဂသဟဂတော-ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္ဘယောဂ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဟဂတဘာဝေါ၊ သဟဂတအဖြစ်သည်။ နု အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့သမ္ဘယုတ်အားဖြင့် သဟဂတအဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဟဂတသဒ္ဒေါ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ နန္ဒိရာဂဘာဝံ၊ နန္ဒိရာဂအဖြစ်ကို။ ဧဝေတေတိ၊ တွန်းတတ်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအုံ့။ အယ၊ ထိုနန္ဒိရာဂသဟဂတ-ဟူသောပုဒ်၏။ နန္ဒိရာဂဘူတာ၊ နန္ဒိရာဂ-

နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍မေးငြားအုံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမတဏှာဘဝတဏှာဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤတဏှာတို့သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဝိဘာဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ပန၊ ဆက်ဦးအုံ့။ ဣဓ၊ ဤသမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တိဝိဓေပိ၊ သော။ အယံ တဏှာ၊ ကို။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ

၅၅၄။ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ တဿာယေव တဏှာယတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ (တယော ဒုက္ခဿ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္ဝာ၊ မူ၍။ တဿာယေव တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အုံ့။ သမုဒယနိရောဓေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ အကျိုးဖြစ်သောဒုက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္ဒံ၊ ၏။ သမုဒယနိရောဓေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ နှ နိရုဇ္ဈတိ၊ မချုပ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။

အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်- ဟုဆိုး၏။ ဤဦးကာ အလိုသော် တယ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ တယ၊ ထိုနှစ်ရာဂ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်ဟူသော သဘောပဝတ္တိနိမိတ်ဘည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ နှစ်ရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောပဝတ္တိနိမိတ်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဤသို့ ဘာဝ ၏ သဘောပဝတ္တိနိမိတ်ဘောဟောဟူလို သည်။ တို့အလိုကား ဘာဝေါ ပဒတ္ထော သတ္တာယ၊ မဓိပ္ပါယကြိယာသု စ။ သဘာဝသို့ စ လိလာယံ၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသု စ-ဟူ၍ မိန်ရကား အာသယာသယီဘာဝေါ-ဌာကဲ့သို့ ပဒတ္ထဌာဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဘာဝေါ, အတ္ထော, အဘိမေယျော, ဝစနိယော, ဝစ္စံ-တို့ကား ပရိယာယ်တည်း။ အတ္ထနောမတိ ကိုဌာပိ၊ ကသိတာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ တထာပိ နယမာဒါယ၊ ကသိတတ္ထာ အကောပိယာ။ အာကာရေန မနာပေန၊ ကထနေ ယေန ကေနစိ။ နဝိရုဇ္ဈတိ ဧစ အတ္ထော၊ တံ ပမာဏံ သုဗိမတံ။ အမိပ္ပါယော သုဒုဗ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇတိ ပါဋိယံ။ တသ္မာ ဥပဇ္ဈာယံ ဂဏ္ဍေ၊ ဂရုံ ဂရုမတံ ဝိဒူ။ (ပြည့်)

တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။) တေနာဟ၊ ကား ထင်ပြီ။

မူလေ၊ ရေသောက်မြစ်သည်။ အနုပဒ္ဒဝေ၊ ဥပဒ္ဒဝေါမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဠ္ဍေ၊ မြဲမြံသည်ရှိသော်။ ဆိန္နော၊ ဖြတ်အပ်သော ခက်မ, ခက်သေး ရှိသော်လည်း။ ရုက္ခော၊ သည်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်လျှင်။ ရှုဟတိ ယထာ၊ ပေါက်ရောက်ပြန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧवံ၊ ဤအတူလည်း။ တဏှာနုသယေ၊ တဏှာနုသယည်းကို။ အနုဟတေ၊ မပယ်အပ်သေးလတ်သော်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ တလုံလဲလဲ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ သို့။ သမုဒယနိရောဓေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော၊ သော်။ သမုဒယနိရောဓေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတော၊ တို့သည်။ သီဟသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြင်္သေ့နှင့်တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုခြင်္သေ့တူလျှော် ရှင်တော်ဘုရား တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေန္တာ စ၊ ချုပ်စေကုန်သော်ရင်း။ ဒုက္ခနိ-ရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ စ၊ ဟောတော်မူကုန်သော်ရင်း။ ဟေတုမှိ၊ ဌာ။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဖလေ၊ ဌာ။ နု ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကဲ့လဲ့သည်ကို ဆိုအံ့။ တိဋ္ဌိယာ၊ တို့သည်။ သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့်တူသော အကျင့် ရှိကုန်၏။ ဒေတာ၊ ထိုခွေးအကျင့်ရှိသော တိတ္ထိတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရော-ဓေန္တာ စ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ စ၊ ၎င်း။ အတ္တကိလမထာ-နုယောဂဒေသနာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဖလေ၊ ဌာ။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟေတုမှိ၊ ဌာ။ နု ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧवं၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ကို။ သမုဒယနိရောဓဝေသေန၊ ဖြင့်။ ဒေသ-နာယ၊ ၏။ ပယောဇနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၅၅၅။ အယံ ပန၊ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ကား။ ပေါနောဘဝိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ဝာ၊ ပြီး၍။ ကာမတဏှာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တဿာ ဝိဘတ္တိတဏှာယ၊ ထိုသို့ဝေဖန်အပ်ပြီးသောတဏှာ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဣတိ-ကြေ။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဂိရာဂါ ဝိမုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိရာဂါ၊ သမုဒယ၏ ပြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဝိမုတ္တိဟူသောဖိုလ်

ဖြစ်၏။ (ဝိရဇွတိ ပလုဇွတိ ဆိဇွတိ သမုဒယော ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါ။ ဌီကာ။) ဝိရာဂေနေ၊ မဂ်ဖြင့်။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း။ ဝိရာဂနိရောဓေ၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အနုသယသမုဋ္ဌာနတော၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ အသေသော၊ အကြွင်းမရှိကုန်အောင် စုံသော။ ဝိရာဂနိရောဓေ၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အသေသဝိရာဂနိရော-ဓေ၊ ခြင်း။ (ဤအလိုသော် ရာဂ၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓကို မုချယူ၍ နိဗ္ဗာန်ကို ဖလူပစာရအားဖြင့်ကောက်သည်။) အထ ဝါ၊ ကား။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဝိရဇွနံ ပလုဇ္ဇနံ သမုစ္ဆိန္ဒနံ ဝိရာ-ဂေါ-မူ၍ ပဟာန်ကိုရသည်။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဝိရာဂ-သဒ္ဒါ, နိရောဓ-သဒ္ဒါ တို့၏ ပဟာန-ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့်။ [၁၃၉] အနုသယသမုဋ္ဌာ-တတော၊ ကြောင့်။ (ပဌမဝိကပ်ကဆောင်၍စပ်။) အသေသော၊ သော။ ဝိရာဂေါ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း,ပယ်ခြင်း။ အသေသော၊ သော။ နိရောဓော၊ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်း,ပယ်ခြင်း။ ဣတိ ဧဝမ်ပိ၊ သို့လည်း။ တ္တေ၊ ဤအသေသ-ဝိရာဂနိရောဓော-ဟူသောပုဒ်၌။ ယောဇနာ၊ သမာသ်ယှဉ်တွဲခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏[1]။ ပန၊ ထိုသို့ဝိရာဂနိရောဓစသည်ကို ဝိရဇွနံ ဝိရာဂေါ နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော စသည်ပြု၍ ဘောကို ဟောသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သရูပ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ၊ ဤဝိရာဂေါ နိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာသယော-ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဝေဝစနာနိ၊ ဝေါဝုစ်နှင်နှင်တို့တည်း[2]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (နု ဒုက္ခဿ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ။ လ္ဟန်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်း မျှကို။ နု ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်စင်စစ်ကို ဒုက္ခနိရောဓ-

---

၁-ဤသို့ ပယ်ခြင်း, ချုပ်ခြင်းမျှကိုမုချယူ၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုချည်း နှင်နှင် ဝိရာဂ, နိရောဓ, စာဂ, ပဋိနိဿဂ္ဂ, မုတ္တိ, အနာလယတို့၌ ကောက်စေလိုရကား အတ္ထ-တော ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-စာဂေါ စသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သင်္ဂြိဟ်၍ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနိ ဟူသည်၊ ဝိရာဂနိရောဓောချည်းကိုသာမဟုတ်ဘူး။ စာဂါဒိပဒါနိပိ ဂဟေတ္တာ ဝဒတိ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနိတိ ဌီကာ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြီးစီးစေခြင်းငှါ ပရမတ္ထတော ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ ဟိ-ကား သမတ္ထနတည်း။ (ပြည်)

အရိယသစ္စာဟုဆိုအပ်သည် အဖြစ်, ဒုက္ခသာ နိရုဇ္ဈမတ္တကို ဒုက္ခနိရောဓ မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာယ ဝိရာဂနိရောဓာဒိသဒ္ဒါနိပိ-စသော ပုဒ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်နှင်နှင်တို့ပင်တည်း[1]။) ပန၊ ဥပမာခဲကတ် ဝစနတ်မှတ်ပါး အဖြောင့်သင့်သည်ကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်၍။ တဏှာ၊ သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ စေဝ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်းလည်းကင်း၏။ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်းချုပ်၏[1]။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂေါတိ စ၊ ၎င်း။ နိရောဓောတိ စ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ နိဗ္ဗာနမေव၊ ကိုသာလျှင်။ အာဟမ္မ၊ ၍။ တဿာ၊ ထိုတဏှာကို။ စာဂါဒယော၊ စွန့်ခြင်းစသည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ပါး။ ဣတ္ထေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ကာမဂုဏာ-လဒ်ယသု၊ ကာမဂုဏ်ဟူသော အာလယစသည်တို့တွင်။ (ကာမဂုဏာ-လယာဒီသု-ရှိသင့်သောဟု ဋီကာဟူ၏။) ဧကောပိ၊ သော။ အာလယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၅၆။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သန္တိလက္ခဏံ၊ (ချက်ကုန်ရှိမဲ့ သဘ္ဘောသော ဝဋ္ဋဆင်းရဲအပူကို) ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အစ္စုတိ-ရသံ၊ မဖျောခြင်းဟူသောဂုဏ် ရှိ၏၊ ဝါ၊ ကား။ အဿာသကရဏရသံ၊ (သံသရာဒုက္ခမှ ငြီးငွေ့သောသူအား) သက်သာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန်ဆိုသောနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသရာဒုက္ခ အစမဆုံးနိုင်အောင် ခွဲတစ် ကျယ်ပွါးစေတတ်သော တဏှာ, ဒိट्ठि, မာန-ဟူသော)

၁-တသ္မာ စ သော လဒ္ဓဂုဏ်ကား တည့်သည်၊ ယခုအခါ ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ, နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော, စဇနံ စာဂေါ စသည်ဘာသာခံပြု၍ နိဗ္ဗာန်ကို အရလုရသည်ကား လိမ်သည်ဟူ၍ သောတုဇနတို့ ထင်ရာသောကြောင့်၊ တူရုတိုက်ရိုက်ရသော ဝစနတ်ကို ဆိုပြန်လိုရကား ယသ္မာ ပန-စသည်ဆိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ခယဂမနဝသေန ဝိရဇ္ဇတိ အပ္ပဝတ္တိဂမနဝသေန နိရုဇ္ဈတိ။ မူလဋီကာ ၂-၇၀။ ဤဋီကာကား ဝိရဇ္ဇိယတိ နိရောဓိယတိ-ဟူခဲ့ရကား ကံကြိုက်သည်။ (ပြည်)

ပပဉ္စကင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဤတယိဒံ-စသောပါဠိသည် ပေါရာဏမဟုတ်၊ နောက်တိုးဟူ၏။)

နိဗ္ဗာနကထာ

၅၅၇။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေ၀၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ သသဒိ-သာဏံ၊ ယုန်ချိုသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပလဗ္ဘနီယတော၊ မရအပ်, မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော၊ သည်။) စေ ၀ဒေယျ၊ အုံ့။ (နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေ၀၊ မရှိသည်ကား။) နေ၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဧ၀၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) ဥပါယေန၊ သုမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ (အရိယေဟိ။ တို့သည်။) ဥပလဗ္ဘနီယတော၊ ရအပ်,သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ၀ါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ တဒနုရူပပဋိပတ္တိသင်္ခါတေန၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ပဋိပတ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဥပါယေန၊ သမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဥပ-လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်,သိအပ်၏။ (ကိမိ၀၊ ကား။) စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ ဝိယ၊ သိအပ်သကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုပလဗ္ဘနီယတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (တယာ၊ သည်။) နေ ၀တ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို။

၁-ဤစောဒနာ၌ နတ္ထေ၀ နိဗ္ဗာနံ-သည် သာမညပဋိသာဒ်ဖြစ်အံ့၊ မိမိစောဒကသည် လိုအပ်သော ခယမတ္တာသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း အဘာ၀သည် ရောက်ခဲ့၏၊ ယင်းသို့ရောက်သော် ပဋိညာ၀ိရောဓဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့မဟုတ် သူတပါးတို့သည် လိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုခဲ့၍ ပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့၊ ဤဟူဖြစ်သော် အကြောင်းမထင်ရှားခဲ့၊ ထိုသို့အကြောင်းမရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စောဒနာ၏အမှီသည်မပြီး၊ ထိုသို့ဖြစ်၍ ပစ္စက္ခအားဖြင့် မရကောင်းသလော၊ ယင်းသို့မဟုတ် အနုမာနအားဖြင့်လော။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ဟူငြားအံ့၊ စက္ခုစသည်တို့ဖြင့် အနေကန္တိကတာအဖြစ်ကြောင့်, အနုမာနအားဖြင့်ဟူငြားအံ့၊ သူတပါးလိုအပ်သည်ကိုခဲ့၍ အကြောင်းမထင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုစောဒကစကားကို နှ-ဟု ပင်ငြင်းပြပြီး၍ ဥပါယေန ဥပလဗ္ဘနီယတော-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အခါပါယ်ကား စေတောပရိယဉာဏလာဘီ အရိယာတို့သာ သူတပါးတို့လောကုတ္တရာစိတ်ကိုသိကုန်၏၊ ထိုတဝင်လည်း ရဟန္တာတို့သာ အလုံးစုံတို့၏ ထိုစိတ်ကိုသိကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသောအရိယာတို့မသိကုန်။ ထိုအတူနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း သီလသမာဓိပညာဟူသော သမ္မာ-ပဋိပတ်ဖြစ်သော ဥပါယဖြင့်သာ သိအပ်၏ဟူသို့။ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို သုံးသပ်၍ လဒ္ဓဂုဏ်ကို တသ္မာ။ပ။ နေ ၀တ္တဗ္ဗံ-ဟူသည်။ အရိယေဟိ ဥပလဗ္ဘနီယတော-ဟိတ်လာ။ ထိုကိုဗျတိရိုက်ဖြင့် မြဲစေလိုရကား နေ ဟိ ယံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဗာလပုထုဇ္ဇနာ၊ တို့သည်။ နှ ဥပလဘန္တိ-နှ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်။ တံ၊ ကို။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ နှ ဝတ္တမ္ဘံ၊ အပ်။

၅၅၇။ (တကြောင်းတသွယ် ဖြေပြန်လိုရကား အပိ စ- စသည်ကို မိန့်သော်။) အပိ စ၊ တကြောင်းလည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဘူး ဟူ၍။ နှ ဝတ္တမ္ဘံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စ သမ္မာပဋိပတ်၏။ ဝဋ္ဋဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ မြဲသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း[1]။ ဟိ၊ ထင်စေအုံ့၊ ဝါ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗာနေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေဇဝါယ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဗွဂ်မဖြစ်သော။ သီလာဒိခန္ဓတ္တယ-သင်္ဂဟာယ၊ သီလစသောခန္ဓတ္တယဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော။ သမ္မာပဋိပတ္တိ-ယာ၊ ၏။ ဝဋ္ဋဘာဝေါ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ (မြဲလိုလျှင် မြဲပြစေဆရာ၊ ဘယ်သို့ကြောင့်ကြသနည်းကြောင့်-နှ စာယံ-စသည်ကို ဆက်ပြန်သော်။) စ၊ ဆက်ဦးအုံ့။ အယံ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ သည်။ နှ ဝဋ္ဋ၊ မမြဲ။ နိဗ္ဗာနပါပနတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ နှ ဝတ္တမ္ဘံ၊ မဆိုသင့်။) အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋိပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့ ရောက်စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ပဋိပတ်၏။ ဝဋ္ဋဘာဝါပတ္တိ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ (ထိုစကားကို နှ-ဟု ပဋိဂ္ဂေါ်ပပြုသတည်း။) (အဘာဝ-ပါပကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။ တယာ၊ သည်။ ခန္ဓာနံ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပဋိညာတံ၊ အကြင်ဝန်ခံအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုပဋိညာဉ်ကို။) နှ ကတ္တမ္ဘံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတိတာနာဂတာ-ဘာဝေပိ၊ အတိတ်အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းအဘာဝ၌လည်း။ နိဗ္ဗာန-ပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (အတိတာနာဂတာနမေဝ ကောလံ၊ အတိတ်အနာဂတ် သက်သက်တို့၏

၁-သံသာရတော သံဝိဂ္ဂမာနဟဒယာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ နိဗ္ဗာနံ အဓိဂစ္ဆန္တိ-ဟူသော ဤနယသည် သဗ္ဗသမယဖြင့်ပြီး၏၊ ထိုသမယ၌ သာသနာနှင့် ယှဉ်သော သမယကိုသာ မှီ၍ ပဋိပတ္တိယာ ဝဋ္ဋဘာဝါပဇ္ဇနတော-ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သာလျှင်။ နေ့ မဟုတ်။ အထ ခေါ်၊ ကား။) ဝတ္ထုမာနာနမ္မိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာန်၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင် စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။) နု ဝတ္ထုမ္ဘိ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုဝတ္ထုမာန်ခန္ဓာတို့၏။ အဘာဝါသမ္ဘဝတော၊ အဘာဝ၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ အဘာဝေ စ၊ မရှိလျှင်လည်း။ အဝတ္ထုမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ ဝတ္ထုမာန်မဟုတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်သော ကြောင့်တည်း ၁။ ဝတ္ထုမာနက္ခန္ဓနိဿိတမဂ္ဂက္ခဏော၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုမှီသော မဂ်ခဏာ၌။ သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုပတ္တိယာ၊ သံဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဓာတ်သို့ ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝဒေါသတော၊ မရှိဟူသော အပြစ်ရှိသော ကြောင့်။ (နု ဝတ္ထုမ္ဘိ၊ အပ်။) (မယံ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ရှိသမျှ အလုံးစုံသော တရားတို့၏သာလျှင်။ အဝတ္ထုမာနတာယ၊ ဝတ္ထုမာန်မဟုတ် သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ နု ဝဒါမ၊ မဆိုပါကုန်။ စရဟိ၊ ထိုသို့မဆိုသော်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အုံ့။) တဒါ၊ တို့မဂ်ခဏာ၌။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္ထုမာနတ္တာ၊ ဝတ္ထုမာန် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) နု ဒေါသော-ယထာဝုတ္တဒေါသာဘာဝေါ၊ အရှင်ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့ ၂။ တံ ဝစနံ၊ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္ထုမာနတ္တာ-ဟူသော ထိုစကားကို။ တယာ၊ ဘည်။ နု ဝတ္ထုမ္ဘိ၊ အပ်။ တနည်း။ နု နု ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည် မဟုတ်။ (သဒေါသောယေဝ၊ အပြစ်အတိ ချုံ့သို့ငြိသည်သာလျှင်တည်း။

၁-ဥပုဒ်ယော်တို့တက်လွန်စွာ အပြစ်ကင်းဖွယ်ရှိသေး၏။ အကယ်၍ ဝတ္ထုမာနတို့၏ အဘာဝ သည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အုံ့၊ မဂ်ဖြင့်သောအဝိုက်၌ ထိုမဂ်၏နိဿယဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည် ဝတ္ထုမာန်ဖြစ်ကုန်၏။ တိုကြောင့် တိုအခါ နိဗ္ဗာန်၏အဘာဝသည်ဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်က လည်း မဂ်ခဏာ၌လည်း နိဗ္ဗာနသစ္စာကိုရှုပါလာ၏အဘာဝသည် ရောက်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍- "ဝတ္ထုမာနု။ပ။ဒေါသတော"-ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-မဂ်ခဏာ၌ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္ထုမာန်ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည် နိဗ္ဗာန်မည် ရကား ဝတ္ထုမာနာနမ္မိ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာန်-ဟု ငါတို့ဆိုသော စကားသည် အပြစ်စိုးစိမရှိ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းကိုရည်၍ မဆိုပါဘူးဟူသောစကားကို ဆိုကြားအုံ့ ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

ကသ္မာ၊ ကား[1]။) အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ နိရတ္ထကဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိရတ္ထက-ဘာဝအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါ-ဣမသ္မိံ အဘာဝယ နိဗ္ဗာနဘာဝေ၊ ဤမဂ်ခဏ၌ ကိလေသာတို့၏မရှိခြင်း အဘာဝ၏ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိခဲ့သော်။ အရိယမဂ္ဂကွဏတော၊ အရိယမဂ်ဖြစ်သောခဏမှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးအဖို့၌လည်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ နိ သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ နိရတ္ထကဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်၏ အနုပလဗ္ဘနီယအဖြစ်, အဘာဝမတ္တအဖြစ်၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အဘာဝသာဓနတ္ထံ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ကာရဏံ၊ အနုပ-လဗ္ဘနီယတော အဘာဝပါပကတ္တာ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာ-ဟု ဤသို့ရေရွတ်အပ်သော အကြင်အကြောင်းကို။ တယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ။ဤကား အနိယတ်ဝါကျတည့်သည်။) တေ ကာရဏံ၊ ဤ သင်ရေရွတ်ထုတ်ဖော်အပ်သော အကြောင်းတုသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သော အကြောင်းယုတ်မမှုတ်။

၅၅၉။ ယော ခေါ အာဝုသော။ပ။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ခယော၊ ရာဂဒေါသမောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ကို။ (တံ၊ သည်။) စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။) နု ဝတ္တေဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အရဟတ္တသာပိ၊ ၏လည်း။ ခယမတ္တာပဇ္ဇနတော၊ ကုန်ခြင်းခယမျှအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တမ္မိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း။ [၁၄၀] ☰ယော ခေါ။ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ ကိဉ္စာပိ ယျော၊ လွန်စွာအပြစ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဣတ္ထရကာ-လာဒိပဗ္ဗတ္တိဒေါသတော၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းစသော များစွာသောအပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ခယော

၁-အကယ်၍ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္တမာနဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူဆိုအပ်သော အဘာဝသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အံ့၊ ယင်းသို့ဖြစ်သော် အရိယာဂ်၏ နိရတ္ထကအဖြစ်သို့ ရောက်၏။အဘယ်ကြောင့်နည်း? မဂ်ခဏမှ ရှေးဦးလည်း ထိုအဘာဝပြီးသောကြောင့်တည်း။ ထိုအနက်ကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အရိယမဂ္ဂသ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကိုး။ တယာ၊ သည်။ နု ဝတ္တေဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ခ္ဆဲအုံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့နိဗ္ဗာန်၏ ခယမတ္တအဖြစ် ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ သင် စောဒက ဆိုတိုင်း ခယမတ္တသည် နိဗ္ဗာန်မည်ခဲ့လတ်သော်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဣတ္တရ-ကာလံ၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့ရင်း။ သခ်ၢတလက္ခဏံ၊ သခ်ၢတ လက္ခဏာရှိသော အဖြစ်သို့ရင်း။ သမ္မာ။ပ။ ဘာဝဠု၊ သမ္မာပယောဂကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍ မိမိသဘောအားဖြင့် သိအပ်ရအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရင်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ရု၏။ စ၊ ဆက်အုံ့။ သခ်ၢတလက္ခဏတ္တာယေဝ၊ သခ်ၢတ လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သခ်ၢတပရိယာပန္နံ၊ သခ်ၢတ တရားအပေါင်းခ္ဍအကျုံးဝင်သည်။ သခ်ၢတပရိယာပန္နတ္တာ၊ ခ္ဍအကျုံးဝင် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂါဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂိဟိ၊ တဆဲ့တသီး မီးတို့သည်။ အာဒိတ္တံ၊ ပြင်းစွာလောင်အပ်သည်။ အာဒိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဠု၊ မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိပိ ဒေါသံ၊ ဤသို့သော အပြစ်သို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရု၏။ (တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်များစွာ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခယော နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကိုး။ တယာ၊ သည်။ နု ဝတ္တေဗ္ဗံ၊ အပ်။) ယသ္မာ ခယာ၊ အကြင်ရာဂစသည် အလုံးစုံ တို့၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘိယ္ယော ဥပရိ၊ အထက်ခ္ဍ။ (ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။) ပဝတ္တိ နာမ၊ မည်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသာ သဗ္ဗပရိယောသာနသာ ရာဂါဒိခယသာ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝ-တော၊ ကြောင့်။ နု ဒေါသော၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝေဒယျာသိ၊ အုံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကိုး။ တယာ၊ သည်။) နု ဝတ္တေဗ္ဗံ၊ အပ်။ တနည်း။နု ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည်ကား။ နု၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသသ ခယသ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိယောသာနရာဂါဒိခယ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောခယသည်။) ဘာဝေပိ၊ လည်း။ အသ ခယသ၊ ထိုသို့သော ခယ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနတိ-ဝတ္တနတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒေါသကိုမလွန်နိုင်ခြင်း ကြောင့်။ (နု ဒေါသောတိ ဝစနံ၊ ကိုး။ နု ဝတ္တေဗ္ဗံ၊ အပ်။) စ၊

၁-ခယော-ဟူသောကြောင့် ယင်းခယမတ္တကို အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ဟုမှတ်အုံ့၊ ဤသို့ မှတ်ခဲ့သော် ခယေ ဥဏ်-စသည်တို့၌ မဂ်ကိုခယဟု ဟောသောကြောင့် ထိုမဂ်ဖြစ်သည်မှ စ၍လည်း ရာဂစသည်တို့၏ အနုပ္ပတ္တိဖြစ်ရကား မဂ်၏လည်းနိဗ္ဗာနဘာဝပတ္တိ-ဒေါသငြိုသည် ဟုပြလို၍ အရိယမဂ္ဂသ စ-စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ (ပြည်)

အပြစ် သည်သာမဟုတ်သေး၊ ဝါ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝါပဋ္ဌနတော၊ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့် လည်း။ (နှ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဒေါသော၊ ရာဂစသောအပြစ်တို့ကို။ ခီဏောတိ၊ ကုန်ဝစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်အုံ့။ တတော၊ ထိုအရိယမဂ် ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘိယ္ယော၊ အထက်၌။ ဒေါသာနံ၊ ရာဂါဒိဒေါသ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။)

ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအုံ့။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသခါတသ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓဟုဆိုအပ်သော။ ခယသ၊ ခယ၏။ ပရိယာ-ယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပနိဿယတ္တာ၊ ဥပနိဿယမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁။ (ဝုတ္တံ-ဒ္ဒိစပ်။) ယသ၊ အကြင်ခယ၏။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒုပစာရေန၊ အတ္ထအားဖြင့် ထိုခယ၏ဝေါဟာရအားဖြင့်။ (ဖလူ ပစာရဟူလို။) (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ခယောတိ၊ ဟူ၍။ (မေ္ဃသေနာ၊ ပတိနာ၊ သည်။ ဇမ္ဗုခါဒကသုတ္တေ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ သရူပေနေဝ၊ သဝေါ်အားဖြင့် သာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) နှ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝေဒယ္ယ၊ အုံ့။ အတိသုခုမတ္တာ၊ ကြောင့်။ နှ ဝုတ္တံ၊ အပ်။ အသ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အတိသုခုမတာ စ၊ သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပ္ပေါသုက္က-ဘာဝါဝဟနတော၊ တရားမဟောကြောင့်ကြမ့်နေလိုသည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဣရိယေန၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ စက္ခု-နာ၊ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗတော စ၊ အရိယာ

၁-အနုပ္ပတ္တိ ဝေ နိရောဓော အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော၊ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့၏ မဂ်ဖြစ်သည်မှစ၍ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် နိရောဓမည်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် နိရောဟူ သနည်း? ယထာ နိရုဒ္ဓါ နှ သန္တိ၊ ဝေ အနုပ္ပန္နာပိတိ အဘာဝသာမညတော နိရောဓ-သဒ္ဒိသတာယ-ဟူသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုနိရောဓကို ခယဟူသနည်း? အယံ ဟိ မဂ္ဂေန ခေပေတဗ္ဗာကာရော၊ ယဒိဒံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာယ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနန္တိ ခယောတိ စ ဝုစ္စတိတိ။ ဋီကာ။ ထိုခယကို ခဏနိရောဓ ခယမှတ္ပုံးစေလိုသည်ဖြစ်၍ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓ-သခ်ါတသ-မ-သည်။ ထိုခယ၏လည်း အနိုပ္ပန္နအဖြစ်ကြောင့် ပရိယာယေန ဥပနိဿယတ္တာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

သခင်တို့သာမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သိဒ္ဓါ၊ ထင်ရှားမ၊ ဝါ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၅၆၀။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂသမင်္ဂိနာ၊ အရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော သခင်သည်သာ။ ပတ္တဗ္ဗတော၊ ရောက်အပ်သော တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသာမာရဏံ၊ ခပ်သိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဆက်ဆံ။ ပုရိမကောဋ္ဌိယာ၊ (ဤမည်သော ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဖြစ်၏ဟု) ရှေးအစုန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘဝံ၊ အမှန်အစ မရှိ။ "မဂ္ဂဘာဝေ၊ အရိယမဂ်ရှိလသော်။ ဘာဝတော၊ ရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘုဝံ၊ အကြောင်းအမှန်အစမရှိသည်။ နု၊ မဟုတ်"။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ (တေ ဝစနံ၊ နု အပ္ပဘဝံ-ဟူသော ဤစကားကို။ တယာ၊ သည်။) နု ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အနုပ္ပါဒနိယတော၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗမေव၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာတည်း။ နု ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော တရားကားမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘဝမေव၊ အကြောင်းအမှန်အစမရှိသည်သာတည်း။ အပ္ပဘဝတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်းလည်းမရှိ။ ပဘဝဇရာမရဏာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။

နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စဘာဝပ္ပတ္တိ ဣဝ၊ မြဲသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့။ အဇုအာဒီနမ္ပိ၊ အဇုမြို့ ပကတိ ကာလ ပုရိသ စသည်တို့၏လည်း။ နိစ္စဘာ-ဝပ္ပတ္တိ၊ ခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏။) ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ နု ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟေတုနော၊ (ထိုအဇု စသည်တို့၏ နိစ္စဘာဝကို အသင့်အားဖြင့် ပြီးစေတတ်သော) အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စတ္တာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအဇု ပကတိ-ကာလ ပုရိသစသည်တို့သည်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ နု ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟေတုလက္ခဏဿ၊ အကြောင်းဟူသော လက္ခဏာ၏။ အနုပပတ္တိတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ၊ နိဗ္ဗာန်သည် မြဲသကဲ့သို့။ (တေ၊ ထိုအဇုစသည်တို့သည်။) ဥပ္ပါဒါဒိနံ၊ ဥပ္ပါဒ လက္ခဏာစသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အုံ့။ နု ဝတ္ထုမ္ဘိ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဏု-အာဒီနံ၊ တို့၏။ အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် သဘောမထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဤပါဠိဖြင့် နိစ္စာ အဏုအာဒယော-ဟု ပရမတိပဋိညာဉ်ဖြင့် နိစ္စအဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော အဏုစသော ဝတ္ထုမထင်၊ ထိုကြောင့်လည်း အကြောင်းသည် နိဿယအားဖြင့်မထင်ဟု ပြ၏။ အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟု မိမိဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းကိုရည်၍ ယထာ-ဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဗာဝတော-စသည်ကိုမိန့်သော်)။

၅၆၁။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအုံ့။ ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင်။ နိစ္စံ၊ ၏။ ‘ရူပ-သဒ္ဒာဝါတိဣမတော၊ ရုပ်၏သဘောကိုလွန်ခြင်းကြောင့်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်၊ ဝါ၊ ရုပ်၏သဘောမရှိ’။ ဗုဒ္ဓါဒီနံ၊ တို့၏။ နိဋ္ဌာယ၊ ပြီးခြင်းဆုံးခြင်း၏။ ဝိသေသာဘာဝတော၊ အထူးမရှိသောကြောင့်။ ကော၁၊ တပါးသာဖြစ်သော။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ ဘာဝနာယ၊ အရိယမဂ်ကိုပွါးစေသဖြင့်။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်သိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ကိလေသဝူပသမဠ္ဟ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကိုဂုဏ်း။ ဥပါဒိသေသဠ္ဟ၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိကိုဂုဏ်း[1]။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနီယတ္တာ၊ သိစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ဥပါဒိသေသေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပညာပိယတိ၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိ-တဿ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။) သဥပါဒိသေသံ၊ မည်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သမုဒယပ္ပဟာနေန၊ သမုဒယကို ပယ်သဖြင့်။ ဥပဟတာယတိက်မ္မဖလသ[2]၊ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော အနာဂတ်ဌာ ဖြစ်လတ္တံသော ကံ၏အကျိုးရှိသော။ အသ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။

၁-ဤပါဠိဖြင့် ရုပ်တရားတို့၏ ရုပ္ပနသဘောသည်ရင်း ပဋ္ဌိယာတဝန္ဓအဖြင့်ဖြင့် ကလာပ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဒေသနှင့် စပ်ခြင်းသည်ရင်း သဘောဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နိဗ္ဗာန်၏တစုံတခုဌာ ပဋ္ဌိယာတအဖြစ်သည်ရင်း သပဒေသအဖြစ်သည်ရင်း မရှိဟုပြ၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒိယတိ ကာမုပါဒါဒီဟိတိ ဥပါဒိ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကသောတမဓိဝစနံ၊ ဥပါဒိယေ၀ သေသော ဥပါဒိသေသော။ (ပြည်)

၃-အာယတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကမ္မဖလံ အာယတိကမ္မဖလံ၊ ဥပဟတံ အာယတိကမ္မဖလံ ယေနာတိ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလော၊ တဿ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ (ဆ-သံ-သော)

စရိမစိတ္တတော၊ အဆုံးစုတိစိတ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တိခန္ဓာနံ၊ ပဝတ္တိ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အနုပ္ပါဒနတော စ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသောခန္ဓာတို့၏။ အန္တရဓာနတော စ၊ ကွယ်ခြင်း ကြောင့်ရင်း။ [၁၄၁] ယော ဥပါဒိသေသာဘာဝေါ စ၊ အကြင်ကိလေသာမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ၏မရှိခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ-ဥပါဒိသေသာဘာဝံ၊ ထိုကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနီယတော၊ သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ဥပါဒိသေသော၊ ကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ-နိဗ္ဗာနံ၊ .သည်။) အနုပါဒိသေသံ၊ မည်၏။

အသိထိလပရက္ကမသိဒ္ဓေန၊ လျှာ့လျှည်းမဟုတ် တင်းမာသော ဝီရိယ ကြောင့် ပြီးသော။ ဉာဏဝိသေသေန၊ လောကီမှထူးသော လောကုတ္တရာ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဂမနီယတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သမ္ဘည္ဝေစနတော စ၊ သမ္ဘည္ဝရှင်စောဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပရမတ္ထေန၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ (သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ (ပရမတ္ထ အားဖြင့်) မရှိသည်။ နဲ၊ မဟုတ်။ (ဝိဇ္ဇမာနမေव၊ သာတည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အတ္ထိ။ ပ။ အသင်္ခတန္တိ၊ သော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတံ၊ ဝေဒနာစသည်တို့ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ သမဝါယဟူဆိုအပ်သော ကာရဏသာမဂ္ဂီကြောင့် ဖြစ်သည်ပြီးသည်မဟုတ် သော။ အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ထင်ရှား ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ အကတံ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်သော။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော တရား သည်၊ ဝါ၊ သင်္ခတမဟုတ်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။]

ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသေ ဝိနိစ္ဆယကထာမုခံ။

၁ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ယခုစာကိုယ်၌ သဘာဝတော-ဟု ရှိ၏၊ သဘောအားဖြင့်ဟု အနုက် ပေးဆု၏။ ဤကား၌ ပရမတ္ထေန နာဝိဇ္ဇမာနံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ-ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် ဤအရာ၌ သဗ္ဗာဝတော-ဟူ၍ရင်း သဘာဝတော-ဟူ၍ရင်း ဤ ၂-ပုဒ်လုံးပင် လိုမည် မထင်ပေ။ (ဆ-သံ-သော)

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ

၅၆၂။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ,ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ,ခန္ဓနိဒ္ဒေသေပိ၊ လည်း။ အတ္ထိတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ကာမံ ပကာသိတာယေဝ၊ အကယ်၍ကား ပြအပ်ကုန်ပြီးသည်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပြပြီးဖြစ်သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဧကဋ္ဌေ၊ တခုသောခဏ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နေသံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော တရားတို့၏။ ဝိသေသာဝဗောဓနတ္ထံ၊ (ပဋိပက္ခဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို သတ်ခြင်းအစရှိသော ပဝတ္တိအာကာရ)အထူးကို သိစေခြင်းငှါ။ ဝဒ္ဓါမ၊ ကုန်အံ့။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သခ်ေပတော၊ ဖြင့်။ စတုသစ္စပဋိဝေဓယ၊ ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန် ရှေ့ရှု အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌိတကံ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပညာစက္ခု၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ သမ္မာဒဿနလက္ခဏာ၊ မဖောက်မပြန် သစ္စာကို မြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော စတုသစ္စကို ထင်စွာပြခြင်းကိစ္စရှိ၏[1]။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဝိဓုံသနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ တတာ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် (ဖြစ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဣဒံ ကာနှင့် အညီပေးသည်။ တထာ၊ ,ထိုအတူ။ တထာ၊ ထိုမှတပါးဟု လွယ်စကာ မပေးနှင့်။) တံသမ္ပယုတ္တံ၊ ထိုမဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပနိဋ္ဌါတကံ၊ ကာမသင်္ကပ္ပစသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ် သတ်တတ်သော။ စေတသော။ ကို။ နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည်။ (မဂ္ဂင်-ကို ငဲ့၍ နပုံးရှိသည်။) သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသင်္ကပ္ပသည်။ သမ္မာစိတ္တာဘိနိရောပနလက္ခဏော၊ မဖောက်မပြန် သမ္ပယုတ်စိတ်ကို

၁-ဣကာ၌ ပရမတ္ထပကာသနရသာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အတ္ထပ္ပကာသနရသာ-ဟု ရှိသော သီမူကဲ့က ယုတ္တိတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အပွန်နာရသော၊ သမ္မယုတ်ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ၀ါ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသက်ပွပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာသက်ပွကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ၀ါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။

တထာ ပဿတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောမဂ် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည်လည်းဖြစ်ထသော။ ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တပကာရသမ္မာသက်ပွ ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကိုတက်စေသည်လည်းဖြစ်ထသော။ (ယောဂိနော၊ ၏။) တံသမ္မယုတ္တာ၀၊ ထိုသမ္မာသက်ပွနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ၀စီဒုစ္စရိတသမုဋ္ဌါတိကာ၊ ၀စီဒုစ္စရိုက်ကို အကြွင်းမဲ့သတ်တတ်, ဖြတ်တတ်သော။ မိစ္ဆာ၀ါစာယ၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာ၀ါစာ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာ၀ါစာသည်။ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသောသူတို့ကိုရင်း, သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုရင်း သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသာ၊ မိစ္ဆာ၀ါစာမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာ၀ါစာပွဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မိစ္ဆာ၀ါစာကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ ၀ါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ တထာ ဝိရမတော၊ ထိုဝုတ္တပကာရသမ္မာ၀ါစာဖြင့် ကြဉ်သောယောဂီ၏။ တံသမ္မယုတ္တာ၀၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာကမ္မန္တသမုဋ္ဌာနိကာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိ၀ိရတိ၊ ပါဏာတိပါတစသောကာယဒုစ္စရိုက်တို့မှ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာကမ္မန္တသည်။ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ်ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ကောင်းစွာဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တပွဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ၀ါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အာသ-ယောဂိနော၊ ၏။ တေသံ သမ္မာ၀ါစာဒေသမ္မန္တာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သမ္မာ၀ါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိဘူတာ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြောင်း

ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံသမ္မယုတ္တာဝ၀၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်တို့နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကုဟနာဒီဥပဋ္ဌေဒိကာ၊ အုံ့ဖွယ်ပြုခြင်းစသည်ကို လွန်စွာဖြတ်တတ်သော။ ယာ မိစ္ဆာဇီဝ၀ိရတိ၊ အကြင်မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝ၀ိရတိသည်[1]။ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝသည်။ ဝေါဒါနလက္ခဏာ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ ၀ါ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥယျာဇီဝပဝတ္တိရသော၊ လျှောက်ပတ်သော အသက်မွေးခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဇီဝပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာဇီဝကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ၀ါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[2]။

---

[1] သမ္မာအာဇီဝေါဟူသော ပဓာနပုဒ်ကိုဦး၍ ပုဿိုင်ဖြင့်ထားသည်၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ၀ါကျမှ တပါးသောအရာ၌ နည်းတူပင် ပဓာနပုဒ်နှင့် လိင်တူမြဲဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

[2] စတုရက်သမန္နာဂတာ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ ၀ါစာ၊ စကားသည်။ ဧနံ၊ နားထောင်သူအဓိပါး၏ကို။ သင်္ဂဟတိ၊ သိမ်းယူတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ-ပဋိပက္ခ၀ိရတိသဘာ၀ါ၊ ထိုလေးပါးအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော စကားခကာင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အနှိုဖြစ်သော မုသာ၀ါဒအစရှိသည်မှ ကြဉ်ခြင်းသဘောရှိသော။ သမ္မာ၀ါစာ၊ သည်။ ဘေဒကရဏာမိစ္ဆာ၀ါစာပဟာနေန၊ ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်သော မိစ္ဆာ၀ါစာကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ ဧနေ၊ နားထောင်သူဘို့ကိုလည်း။ သမ္မယုတ္တော စ၊ တို့ကိုလည်း။ ပရဂ္ဂဏှနကိစ္စ၀တီ၊ သိမ်းယူခြင်းကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟဏလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စိ၀ရကမ္မာဒိကော၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းစသော ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မန္တော၊ ကမ္မန္တသည်။ ကော၊ သော။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ နိပ္ဖါဒေတိ ယထာ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့ဟု၊ တံတံကိရိယာနိပ္ဖါဒကော၊ ထိုသိုကိရိယာကို ပြီးစေတတ်သော။ စေတနာသင်္ခါ၀ေတာ၊ စေတနာဟုဆိုအပ်သော။ ကမ္မန္တော၊ သည်။ ဟတ္ထပါဒစလနာဒိကိရိယံ၊ လက်လှုပ်ခြင်း ခြေလှုပ်ခြင်းစသော အမှုအရာကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ ယထာ ပါ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့ဟု၊ ဧ၀ံ-တထာ၊ တူ။ သာ၀ဇ္ဇ-ကတ္တုမ္ဘကိရိယာသမုဋ္ဌာပကမိစ္ဆာကမ္မန္တပဟာနေန၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပြုအပ်သော အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်၊ နိရာဇ္ဇသမုဋ္ဌာပနကိစ္စ၀ါ၊ အပြစ်မရှိသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္မယုတ္တာ၊ ခမ္မော၊ တို့ကို။ သမုဋ္ဌာ၊ ပနော်ကော ဧ၀ ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ မိမိကိစ္စအားလျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေလျက်သာလျှင်။ ပ၀တ္တော စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာ၊ ပနလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝသင်္ခါတာယ၊ သော။ တဿာ သီလဘူမိယံ၊ ထိုသီလဟူသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ တည်ပြီးသော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဒနုရူပေါ၊ ထိုဆိုပြီးသော မဂ္ဂင်အားလျော်သော။ တံသမ္မ-ယုတ္တောဝ၊ ထိုဆိုပြီးမဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကောသဇ္ဇ-သမုဋ္ဌေဒကော၊ ပျင်းခြင်းကိုဖြတ်တတ်သော။ ယော ဝိရိယာရမ္ဘော၊ အကြင်ဝိရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သေ-ဧသော၊ ထိုဝိရိယာရမ္ဘသည်။ သမ္မာဝါယာမော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထို သမ္မာ ဝါယာမသည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်း လက္ခ-ဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သံကိလေသပက္ခမ္မ ချီကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အနုပ္ပန္နအကု-သလာနုပ္ပါဒနာဒိရသော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်-စေခြင်းစသောကိစ္စ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါယာမပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝါယာမတော၊ လုံ့လအားထုတ်သော။ တဿ၊ ထို ယောဂီ၏။ တံသမ္မယုတ္တောဝ၊ သော။ မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဒုနနော၊ အကုသိုလ် ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာသတိကို အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ [၁၄၂] အသမ္မောသော၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရားသည်။ သမ္မာသတိ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာသတိသည်။ ဥပ-ဋ္ဌာနလက္ခဏာ၊ အာရုံသို့ကပ်၍တည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရုံကို သဘောအလျောက် မဖောက်မယှင်း မှတ်နိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္ပ-ဿနရသာ၊ အာရုံကို မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသတိပ္ပဟာန-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနုတ္တရာယ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သည်။ သံရက္ခိယမာနစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာ စောင့်အပ်သောစိတ်ရှိသော ယောဂီ၏။ တံသမ္မယုတ္တောဝ၊ သော။ မိစ္ဆာ-သမာဓိဝိဒ္ဓံသိကာ၊ သော။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ သည်။ သမ္မာသမာဓိ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသမာဓိသည်။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ မပျံ့လွင့် ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

ဝုတ္တော၊ ၏။ ကာယဝါစာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကိုဌင်း။ ခန္ဓသန္တာနသ္မိ စ၊ ခန္ဓာ အစဉ်၏ဌင်း၊ ဝါ၊ ကိုဌင်း။ သံကိုးလသဘူတမိစ္ဆာအာဇီဝပ္ပဟာနေန၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာ အာဇီဝကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ညစ်ညူးစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအာဇီဝကိုပယ်ခြင်း ဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကို။ ဝေါဒါပနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဩဝစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ မူလဋ္ဌီကာ ၂-၇၁-၏ အနက်။ (ပြည့်)

လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ သမာဓာနရသော၊ သမ္မယုတ်စိတ်ကို အညီအညွတ် ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသမာဓိပွဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာသမာဓိကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ မိစ္ဆာသမာဓိကို ပယ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေတရားအပြီးတည်း။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ-နိဒ္ဒေသော နယော။ (ဤပါဠိအချုပ်မရှိ။) ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တ္ထာ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။

၅၆၃။ ဉာဏကိစ္စတောတိ၊ ကား။ သစ္စဉာဏသ၊ သစ္စာတို့ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ ကိစ္စတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ခဲ့အုံ့။ သစ္စဉာဏံ၊ သည်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ တကြိမ်မဟုတ် အဖန်တလဲလဲ သိသောဉာဏ်ရင်း၊ ဝါ၊ အနုသဝစသည်သို့ လျှောက်၍သိသောဉာဏ်ရင်း။ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စ၊ ထိုးထွင်း၍သိသောဉာဏ်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ သည်။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်၍။ အနုသဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓေ စ၊ နိရောဓသစ္စာ၌ရင်း။ မဂ္ဂေ စ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပဋိဝေ-ဓဉာဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ တရားဖြစ်၍။ နိရောဓံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ ၍။ ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သိခြင်း, ပယ်ခြင်း, ပွါးစေခြင်း, မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ပဋုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော ပဋုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအုံ့။ အယံ၊ ထိုပဋိဝေဓဉာဏ်၏။ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုပရိညေယျစသော သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း ပယ်ခြင်းစသော ကိစ္စသည်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ အာဝိ၊ စ္စာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပန၊ အဖွိုတပါးကိုဆိုအုံ့။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ယံ ဇတံ သစ္စဉာဏံ၊ အကြင်သို့သော ဤသစ္စာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုလောကီသစ္စာဉာဏ်၌။ ဒုက္ခဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါသေန၊ ပရိယုဋ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်သော နှိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါတော အာဘိဘဝေါ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ၊ ဋီကာ။) ဝါ၊ အလွန်ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း အစွမ်းအားဖြင့်။ (အနက်တူသဒ္ဒါထပ်၍ သာတိသယဖြစ်သည်။) ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပရိယုဋ္ဌာန်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ သမုဒယညာဏံ၊ သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိ-ဘဝေါသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား လိုက်သည်၊ နောက်နှစ်ပါးခ္ဍလည်း နည်းတူပင်လိုက်။) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) နိရောဓညာဏံ၊ သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) မဂ္ဂညာဏံ၊ သည်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) ဝါ။ ကား။ ဒုက္ခညာဏံ၊သည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိတေသု၊ဓုဝအဖြစ်,သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တအဖြစ်တို့မှ ကင်းကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဓုဝသုဘ-သုခတ္တဘာဝသညာသင်္ခါတံ၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တ-အဖြစ်ဖြင့် အမှတ်မှားဟုဆိုအပ်သော။ ဖလေ၊ ၌။ ဝိပွဋ္ဌိပတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်-မှားယွင်းသောအကျင့်ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။)သမုဒယညာဏံ၊ သည်။ ဣသ-ရုပခေါနကာလသဘာဝါဒီဟိ၊ ပရမိသ္ဌာ ဗြဟ္မာမင်းစသော ဣဿရ အကြောင်း, ပကတိအဗျတ္တဟူသော ပခေါနအကြောင်း, ကာလအကြောင်း, သဘာဝအကြောင်းစသည်တို့ဖြင့်။ လောကော၊ ကသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အကာရဏော၊ ၌။ ကာရဏာဘိမာနပဝတ္တံ၊ အကြောင်းဟု အမှတ်မှားသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ဝိပွဋ္ဌိပတ္တိ၊ ကို။ (နိ-ဝတ္တေတိ၊ ၏။) နိရောဓညာဏံ၊ သည်။ အရူပလောကလောကထူပိကာဒီသု၊ အရူပဘုံ, ရုပ်ရှိသောလောက၏ အထွဋ်အဖျားဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ စသည်တို့၌[1]။ အပဝဂ္ဂါဟဘူတံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ကင်းရာမောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓေ၊ ၌။ ဝိပွဋ္ဌိပတ္တိ၊ ကို။ နိ-ဝတ္တေတိ၊ ၏။ (အပဝဇ္ဇန္တိ သင်္ခါရာ တေသ္မာတိ အပဝဂ္ဂေါ။) မဂ္ဂညာဏံ၊ သည်။ ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလမထာနုယောဂပဟာနေ၊ ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ်သောသုခ၌ ကပ်ငြိသောအကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း, ကိုယ်ကိုပင်ပန်း ဆင်းရဲစေတတ်သော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း အပြားရှိသော။ အဝိသုဒ္ဓိ-

---

၁-လောကဆူပိကာယာတိ အသညာဘဝေ။ မဓု။ ဆရာကြီးတို့ကား နေဝသညာ-နာသညာယတနဘုံဟူ၏၊ အရူပလောကကို အသီးဆိုပြီးရကား မသင့်စေနိုး။

မဂ္ဂေ၊ စင်ရာစင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းမဟုတ်သည်၌။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂ္ဂါ-ဟာဝသေန၊ စင်ရာစင်ကြောင်း. နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းဟု စဲ့လမ်းမှတ်မှား သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဥပါယေ၊ အကြောင်း၌။ ဝိပ္ပဋိပတ္တိ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ လောကေ။ပ။ သစ္စာနိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (အရိယာ-ဂါထာ။)

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော နရော၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ နဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ တာဝ၊ လောက်။ သော နရော၊ သည်။ လောကေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ရင်း။ လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းအမှန် သမุဒယသစ္စာ၌ရင်း။ သိဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ်လိမ်း၍ ငြိမ်းအေး ချမ်းမြေ့သော။ လောကတ္ထဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌ရင်း။ တဒုပါယေ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း။ သမ္မုယ္ဟတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေ၏။] (ဝေမေတ္ထ ဉာဏကိစ္စတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၅၆၄။ အန္ဓောဂဓာနံ ပဘေဒါတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ခ္ဍေအံ့။ တဏှာဌေ၀၊ တဏှာကိုဌင်း။ အနာသဝဓမ္မေ စ၊ အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော လောကုတ္တရာတရားတို့ကိုဌင်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာ၊ ကုန်သော။ သပ္ပဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စသို့၊ ၌။ (အန္ဓောဂဓာ၊ အတွင်း၀င်ကုန်၏။) ဆတ္တိ သတဏှာ၀ိစရိတာနိ၊ သုံးဆဲ ခြောက်ပါးသော တဏှာ၀ိစရိုက်တို့သည်။ သမုဒယသစ္စေ၊ ၌။ (အန္ဓော-ဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ အသမ္မိယံ၊ တပါးတည်းဖြစ်၍ တစုံတခုသောတရားနှင့်မရောနှော။ (ကုတော တဒန္ဓောဂဓပ္ပဘေဒေါတိ အဓိပ္ပါယော။) မဂ္ဂသစ္စေ၊ ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမုခေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာန ပြုသောကြောင့်။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်, ပညိန္ဒြေ, ပညာဗိုလ်, ဓမ္မ၀ိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ (အန္ဓောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) သမ္မာသင်္ကပ္ပါ-ပဒေသေန၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကိုညွှန်းသကြောင့်။ [၁၄၃] တယော၊ ကုန်သော။ နေက္ခမ္မ၀ိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္မ၀ိတက်, အဗျာပါဒ၀ိတက်, အ၀ိဟိ သာ ၀ိတက်တို့သည်။ (အန္ဓောဂဓာ၊ ကုန်၏။) သမ္မာ၀ါစာပဒေသေန၊ သမ္မာ-

ဝါစာကို ညွှန်းသဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝစီသုစရိတာနိ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာဇီဝမုခေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပိစ္ဆတာ စ၊ သည်ရင်း။ သန္တုဋ္ဌိတာ စ၊ သည်ရင်း။ (အန္တောဂဓာ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ၊ တို့၏။ အရိယကန္တသီလတ္တာ စ၊ အရိယာ တို့သည် ချစ်နှစ်သက်အပ်သော သီလ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အရိယကန္တ-သီလသ၊ ၏။ သဒ္ဓါဟတ္ထေန၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တေသံ၊ ထိုသဒ္ဓါနှေစသည်တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သီလသ၊ ၏။)' အတ္ထိဘာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယ။ပ။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာ-ဝါယာမာပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာ-သတိအပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ တို့သည်။ သမ္မာသမာဓိ-အပဒေသေန၊ ဖြင့်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒယော၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ-သမာဓိအစရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်ရင်း။ စိတ္တသမာဓိ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ဟူသော စိတ္တသမာဓိ။ပ။ ဥပေက္ခာ-သမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ဝေမေတ္တ အန္တောဂဓာနံ ပဘေဒတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၅၆၅။ ဥပမာတောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ခဲ့ပြီ။ ဘာရော ဝိယ၊ ဝန်ကို ကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာရာဒါနမိव၊ ဝန်ကိုယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနမိव၊ ဝန်ကိုချခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနုပါယော ဝိယ၊ ဝန်ကိုချခြင်း၏ အကြောင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ တနည်းလည်း။ ရောဂေါ ဝိယ၊ အနာကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ရောဂနိဒါနမိव၊ အနာ၏အကြောင်းရင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[1]။) ရောဂ-

---

[1]-ရောဂါ၏နိဒါန်းကား အကြောင်းရင်းတည်း၊ သမုဒ္ဒာန်ကား နီးသောအကြောင်း တည်း။ ထိုတွင် မလျောက်ပတ်မသင့်တင့်သော ဘောဇဉ် အာဟာရဥတုစသည်ကို မှီဝဲ ခြင်းသည် ဝေးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား နိဒါန်းတည်း၊ သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေ မည်သို့ ပထဝီစသောဓာတ်ဘို၏ ချောက်ခြား ဖောက်ပြန်သည်ကား နီးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား သမုဒ္ဒာန်တည်း။ (ပြည်)

ဝူပသမော ဝိယ၊ ရောဂါ၏ငြိမ်းခြင်း ပျောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) ဘေသဇ္ဇမိဝ၊ အနာပျောက်ကြောင်းဆေးကောင်းကို ကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒုဿီကမ္မမိဝ၊ ရခဲသော ထမင်းအစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ငတ်မွတ်ရှားပါး အစားအစာ ရခဲသောအခါကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။(ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) ဒုဗ္ဘိဋ္ဌိ ဝိယ၊ မိုးမကောင်း သောအခါကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မိုးမရွာသောအခါ လွန်စွာမိုးရွာသောအခါကို ကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) သုဘိက္ခမိဝ၊ ရလွယ်သောထမင်း အစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ကုံတံပေါများ အစားအစာ ဝပြော သောအခါကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) သုဝုဋ္ဌိ ဝိယ၊ လုပ်ချိန် အခါ အသင့်အတင့်ကောင်းစွာ မိုးရွာခြင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဠ္ဍမ်ံ၊ ၏။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဝေရီဝေရမူလဝေရသမုဋ္ဌိတ ဝေရသမုဋ္ဌိ-ထူပါယေဟိ၊ ရန်ရှိသောသူ, ရန်, ရန်ကိုအကြောင်းမဲ့သတ်ရာ, ရန်ကိုအကြောင်းမဲ့ သတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း။ ဝိသရုက္ခ။ပ။ နုပါယေဟိ၊ အဆိပ်ပင်, အဆိပ်ပင်၏အမြစ်, အမြစ်ပြတ်ခြင်း,ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့် ရင်း။ ဘယ။ ပ။ ပါယေဟိ၊ ဘေး, ဘေး၏အကြောင်း, ဘေးကင်းခြင်း, ထိုဘေးကင်းရာသို့ရောက်ခြင်း, သိခြင်း၏အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း။ သြရိမ်။ပ။ ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤမှာဖက်ကမ်,ီ ကြီးစွာသောရေအယဉ်, ထိုမှာဖက်ကမ်ီ, ထိုမှာဖက်ကမ်ီသို့ ရောက်စေတတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ရင်း။ ယောဇေတွာပိ၊ ယှဉ်၍လည်း။ ဇောနိ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့ကို။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤနှေတရပ်အပြီးသတ်တည်း။ ဝေမေတ္တ ဥပမာတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၆၆။ စ၊ ထိုမှတပါး။ စတုက္ကတောတိ၊ ကား။ ဘွေ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးတို့၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသာမည်၍။ နိ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည် သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၍။ နိ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဒုက္ခဉ္စေ၊ ဒုက္ခလည်း မည်သော။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ အရိယသစ္စာလည်းမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နေဝ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခလည်းမမည်သော။ နိ အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာလည်းမမည်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သမုဒယာဒီသု၊ သမုဒယ

စသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္ကဋ္ဌ။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြဉ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးပါး တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်ကုန်သော ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ခုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သခ်ါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသာမည်၏။ နှ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကားမမည်။ နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၏။ နှ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရံ၊ ဒုက္ခနိရောဓတို့မှ တပါးသော။ အရိယသစ္စဒ္ဒယံ၊ သမุဒယမဂ္ဂသစ္စာဟူသော အရိယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သခ်ါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုသတိ၊ သုံး၏။ (တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။) တထဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောပရိညေယျအဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်။ (ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။) နှ သိယာ၊ မဖြစ်ကောင်း။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ အညတြ၊ ထား၍။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခဋ္ဌေ၀၊ ဒုက္ခလည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဥ္စ၊ အရိယသစ္စာလည်းမည်၏။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဿ၊ ကို။ ပရိညတ္ထံ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ ၏။ (တဿ၊ ၏။) တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ နေ၀ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သည်သာတည်း။ နှ အရိယ-သစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်သည်သာတည်း။ ဧ၀ံ၊ ဤအတူ၊ ဝါ၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ သမุဒယာဒီသုပိ၊ သမุဒယသစ္စာ စသည်တို့၌လည်း။ ယထာ-ယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတ္ဗာ၊ ယှဉ်၍။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ စတုက္ကတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ၏။

[၁၄၄] ၅၆၇။ သုညတေကဝိဓာဒီဟိတိ တ္ထေ၊ ဥ။ တာဝ၊ စ္ဆာ။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတပ္ပောတိ သေသော၊) ဟိ၊ ခ္ပဲအုံ့။ ပရမတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္ဆာနိ၊ တို့သည်။ ဝေဒကကာရကနိဗ္ဗုတဂမကာဘာဝတော၊ ခံစားတတ်သောသူ, ပြုတတ်သောသူ,ငြိမ်းတတ်သောသူ,သွားတတ်သောသူမရှိခြင်းကြောင့်။ သုညာနိ၊ ဗာဟိရကတိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်ကုန်သော ခံစားတတ်သောသူစသည်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတပ္ပာနိ၊ ကုန်၏။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ-လွယ်ပြီ။

[ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ကောစိ၊ သော။ ဒုက္ခိတော၊ ဒုက္ခကိုခံစားတတ်သောသူသည်။ နှ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ကိရိယာဝ၊ ပြုခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သောသူသည်။ နှ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ နိဗ္ဗုတိ၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းတတ်သော။ ပုမာ၊ ကျိုးသည်။ နှ အတ္ထိ၊ မရှိ။ (မဂ္ဂ-မတ္ထိ-ကို မဂ္ဂေါ+အတ္ထိဖြတ်၊ သြ-ကို အ-ရေး၊ မ-အာဂုံ။) မဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားရာသွားကြောင်း အကျင့်ခရီးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂမကော၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားတတ်သော။ ပုမာ၊ သည်။ နှ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။] (ရထောဒ္ဓတဂါထာ။)

အထ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမဒ္ဒယံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဒုက္ခသမุဒယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တာသုညံ၊ မြဲသောသဘော, တင့်တယ်သောသဘော, ချမ်းသာသောသဘော, အတ္တဟူသောသဘောမှ ဆိတ်၏။ အမတပဒံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တာသုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ဓုဝသုခအတ္တာဝိရဟိတောဝ၊ ဓုဝသုခအတ္တမှကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသု၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ သုညတာ၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတပ္ပာ၊ ၏။ (အရိယာဝါထာ။)

ဝါ၊ ကား။ (ဇ္ဇေ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။) တိဏိ၊ သုံးပါးသောသစ္စာတို့သည်။ နိရောဓသုညာနိ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ဆိတ်ကုန်၏။ နိရောဓောစ၊ သည်လည်း။ သေသတ္တယသုညော၊ ကြွင်းသောသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းမှ ဆိတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဇ္ဇေ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့တွင်။ ဟေတု၊ သမุဒယ-မဂ္ဂမည်သော အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလသုညော၊ အကျိုးသစ္စာမှ ဆိတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သမုဒယော၊ ပေါနော်ဗ္ဘဝိက တဏှာဟူသော သမုဒယ၌။ ဒုက္ခဿ၊ ပုနဗ္ဘဝဟူဆိုအပ်သော အာယတိ ဒုက္ခ၏။ အဘာဝ-

တော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ မဂ္ဂေ၊ ဌ်။ နိရောဓသ၊ (၏။ အဘာဝတော စ၊ ကြောင့်တည်း။) ပကတိဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပကတိ၊ မာယာမည်သော ပကတိသည်။ (ဝိကာရေဟိ၊ မဟာအဟံကာရ စသောဝိကာရတို့ဖြင့်။) သဂ္ဂေ ဝိယ၊ မျိုးရှိသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မျိုးနှင့်တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ (ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။) ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာဖြင့်။ သဂ္ဂေ၊ မျိုးရှိသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ် ၁။ ဒုက္ခသမုဒယာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ နိရောဓ-မဂ္ဂါနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ အသမဝါယာ၊ အညီအညွတ်တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတုသုညဉ္စ၊ အကြောင်းသစ္စာမှ ဆိတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမဝါယဝါဒီနံ၊ သမဝါယဝါဒီတိတ္ထိတို့၏။ (ဝါဒေ၊ ဌ်။) ဒ္ဒိအဏုကာဒိ၊ အိမ်ကြောင်းပရမာဏုမြူနှစ်ခုရှိသော တခုသော အကျိုးစသည်သည်။ ဟေတုသမဝေတံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတည်သည်။ (ကေဘူဘမိဝ သမ္ဘန္ဓံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတု-သမဝေတံ၊ အကြောင်းသစ္စာနှင့်တကွတည်သည်။ (ကေဘူတမိဝ သမ္ဘန္ဓံ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

[ဣဓ၊ ဤသစ္စာလေးပါး၌။ တယံ၊ ဒုက္ခ, သမုဒယ, မဂ္ဂဟူသော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ နိရောဓသုညံ၊ နိရောဓသစ္စာမှဆိတ်၏။ နိဗ္ဗုတိပိ၊ နိရောဓသစ္စာသည်လည်း။ တေန တယေန၊ ထိုဆိုပြီးသော သစ္စာသုံးပါးမှ။ သုညာ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာမှ။ သုညော၊ ၏။ ဖလံပိ၊ အကျိုးသစ္စာသည်လည်း။ တံဟေတုနှာ၊ ထိုအကြောင်းသစ္စာမှ။ သုညံ၊ ၏။] (အရိယာဂါထာ၊ နိဗ္ဗုတိသုညာ ဟောတုပ္ပလံ-ဟု သံယုတ်နှင့်ရှတ်။) ဧဝံ တာဝ၂သုညတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကေဝိဓာဒီဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၆၇။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကေဝိဓာဒီဟိတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (သံသာရဿ၊ ၏။)

၁-ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော သတ္တဝါကို မျိုးရှိသည်ဆိုသကဲ့သို့ ဤ၌အကျိုးကိုဂဗ္ဘဗီဇ ကိုယ်ဝန်မျိုးဟူ၍ဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-သုညတေကဝိဓာဒီဟိ ဟု ပဒုဒ္ဒါရှုပြုခဲ့ရာကွင်း သုညတော ဝိနိစ္ဆယလက်ဦးဆိုပြီး၍ ကေဝိဓာဒီ ကျန်ချေသေးရကား တာဝ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ပဝတ္တိဘာဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ (ဘာဝ-သည် သဘောဟော။) ကေဝိမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပတော၊ နာမ်ရူပ်အားဖြင့်။ ဒုဝိမံ၊ ၏။ ကာမရူပါရူပ္ပူပပတ္တိဘာဝဘေဒတော၊ ကာမ-ရူပ-အရူပဟူသော ဥပပတ္တိအပြားအားဖြင့်။ တိဝိမံ၊ ၏။ စတုအာဟာရဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စတုဗိဓံ၊ ၏။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိမံ၊ ၏။

သမုဒယောပိ၊ သည်လည်း။ ပဝတ္တကဘာဝတော၊ ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဝေ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ (ဘာဝ-သည်သဘာဝဟော။) ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာသမ္ပယုတ္တ-ဝေတော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်, ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဝေ၊ ၏။ ကာမဘဝ-ဝိဘဝတဏှာဘေဒတော၊ ကာမတဏှာ-ဘဝတဏှာ-ဝိဘဝတဏှာ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဝေ၊ ၏။ စတုမဂ္ဂပ္ပဟေယျတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗိဓေ၊ ၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိ-ဘေဒတော၊ ရူပကွန်ရာ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသောအပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဝေ၊ ၏။ ဆတဏှာကာယဘေဒတော၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယအပြားအားဖြင့်။ ဆဗိဓေ၊ ၏။

[၁၄၅] နိရောဓောပိ၊ သည်လည်း။ အသင်္ခတဓာတုဘာဝတော၊ အသင်္ခတဓာတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဝိဝေ၊ ၏။ ပရိယာယေန ပန၊ အကြောင်းအမြွက်အားဖြင့်ကား။ သဉ္ဇာတိဒိသေသအနုပါဒိသေသဘေဒ-တော၊ ကိလေသာတို့မကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနှင့်တကွဖြစ်သော နိဗ္ဗာန-ဓာတ် ကိလေသာတို့မကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဝေ၊ ၏။ ဘဝတ္တယဝူပသမတော၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်း၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တိဝိဝေ၊ ၏။ စတုမဂ္ဂါဓိဂမနိယတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည် အာရုံပြု၍ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုဗိဓေ၊ ၏။ ပဉ္စဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊ ရူပါဘိနန္ဒနစသော ငါးပါးသောအဘိနန္ဒနတို့၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဝေ၊ ၏။ ဆတဏှာကာယကွယဘေဒတော၊

ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့၏ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားအား ဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓေ၊ ၏။

မဂ္ဂေါပိ၊ သည်လည်း။ ဘာဝေတဗ္ဗတော၊ ဘာဝေတဗ္ဗအဖြစ်ဟူသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓေ၊ ၏။ သမထဝိပဿနာဘေဒတော၊ သမထ-ဝိပဿနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓေ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဿန-ဘာဝနာဘေဒတော၊ ဒဿန-ဘာဝနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓေ၊ ၏။ ခန္ဓတ္တယဘေဒတော၊ သီလက္ခန္ဓ, သမာဓိက္ခန္ဓ, ပညာက္ခန္ဓဟူသော သုံးပါး တို့၏အပေါင်း၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓေ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သပ္ပဒေသတ္တာ၊ သီလက္ခန္ဓစသည်တို့၏ အစိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ ရဇ္ဇေန၊ မင်း၏နိုင်ငံဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ ဝိယ၊ ရေတွက်အပ်သကဲ့သို့။ နိပ္ပဒေသေဟိ၊ ကြွင်းသောအစိတ်မရှိကုန်သော။ တီဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ယထာဟ။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒကာဝိသာခ။ အရိ-ယေန၊ အရိယာဖြစ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ခေါ၊ စစ်။ နု သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ခ။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ကား။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ခ။ ယာ စ သမ္မာဝါစာ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သီလက္ခန္ဓေ၊ သီလ ကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယော စ သမ္မာဝါယာမော၊ သည် လည်းကောင်း။ ယာ စ သမ္မာသတိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သမာ-ဓိက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်လည်း ကောင်း။ ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပညာက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။]

ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဏ္ဍေ၊ ဤပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌။ သမ္မာ-ဝါစာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ တို့သည်။ သီလမေဝ၊ သီလပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာစသော သုံးပါးသောတရား တို့ကို။ သဇာတိတော-သမာနဇာတိတော၊ ဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိစသော ဘေဒ

တို့၌ တူသောသီလဇာတ်အားဖြင့်။ သီလကွန်ရှေနှ၊ သီလကျေးဇူးဖြင့်။ သင်ဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သီလကွန်ရှေ-တိ၊ ဟူ၍။ ဘူမေနှ၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်းခြင်းကို။ ကိဉ္စာပိ ကတော၊ အကယ်၍ကား ပြုအပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြုအပ်သော်လည်း။ ကရဏဝေသေနေဝ၊ တတိယာဝိဘတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္မာဝါယာမာဒီသု၊ ကုန်သော။ တီသု ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ အဲတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မ-တာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ။ နှ သဏ္ဌောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝီရိယော၊ ဝီရိယသည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တော၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ ဝီတိယာ စ၊ သတိသည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ မပေါ်စေခြင်းကိစ္စကို၊ ဝါ၊ မခမ့်မလျော့ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တိယာ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ လဒ္ဓ-ပကာရော၊ ရအပ်သောကျေးဇူး ပြုခြင်းရှိသည်။ ဟုတ္မာ၊ ၍။ (အပ္ပေတုံ၊ ငှါ။) သဏ္ဌောတိ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုသို့တတ်နိုင်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ နက္ခတ္တံ၊ သဘင်ကို။ ကီဠိဿာမ၊ ကစား ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ သဟာယေသု၊ သူငယ်ချင်းတို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ သုပုပ္ဖိ-တံ၊ လှိုင်လှိုင်ပွင့်သော။ စမ္ပကရုက္ခံ၊ စကားပင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတ္မာ၊ လက်ကိုမျှောက်၍။ ဂဟေတုံပိ၊ ဆွတ်ခြင်းငှါလည်း။ နှ သက္ကု-ဏေယ္ယ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ အဿ၊ ထို လက်လှမ်းသောသူအား။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော အဖော် သည်။ သြဏမိတ္မာ၊ ကုန်း၍။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဒဒေယ္ယ၊ ပေးရာ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တဿ၊ ထိုကုန်းသောအဖော်၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဌတ္မာပိ၊ ရပ်လျက်လည်း။ ကမ္မမာနော၊ တုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ နှ သက္ကုဏေယ္ယ၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့တုန်လတ်သော်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ဣတရော၊ သုံးယောက်မြောက်သော အဖော်သည်။ အံသကူဋံ၊ ပခုံးစွန်း ကို။ ဥပနာမေယ္ယ၊ ညွှတ်စေရာ၏။ သော၊ သည်။ ကေဿ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊

ဌ်။ ဌတ္ဝာ၊ ၍။ ကေသ၊ ၏။ အံသကူဋ္ဌ၊ ကို။ သြလုဗ္ဘ၊ လက်ထောက်၍။ ယထာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ပုပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ သြစိနိတ္ဝာ၊ ဆွတ်၍။ ပိဋ္ဌန္ဓိတ္ဝာ၊ ပန်၍။ နက္ခတ္တံ၊ ကို။ ကီဠေယျ၊ ယထာ၊ ကြည့်စားရာသကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ဤဥပမေယျကို။ ဧဝံ သမ္ဘဒံ၊ ဤဥပမာနှင့်အတူ ပြီးစီးပြည့်စုံသည်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

[၁၄၆] ဟိ-ကထံ၊ အသ္ဠိတ္ဌသနည်း ဟူမူကား၊ ဝါ၊ ခဲ့၏။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ဘယော၊ ကုန်သော။ သဟာယာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ကေတော၊ တည်း။ ဇာတာ၊ ကုန်သော။ သမ္မာဝါယာမာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သုပုပ္ဖိတစမ္ဗကော ဝိယ၊ ကောင်းစွာပွင့်သော စကားပင် ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတ္ဝာပိ၊ ၍လည်း။ ဂဟေတုံ၊ ၄၂။ အသက္ကောန္ဓော ဝိယ၊ မစွမ်းနိုင်သောသူကဲ့သို့။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ်။ ကေဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ ၄၂။ အသက္ကောန္ဓော၊ သော။ သမာဓိ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပိဋ္ဌိ ဒတ္ဝာ၊ ၍။ သြဏတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝါယာမော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အံသကူဋ္ဌံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ဌိတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သတိ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသူငယ်ချင်းသုံးယောက်တို့တွင်။ ကေသ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ဌ်။ ဌတ္ဝာ၊ ၍။ ကေသ၊ ၏။ အံသကူဋ္ဌံ၊ ကို။ သြလုဗ္ဘ၊ ၍။ ဣတရော၊ ဤမှတပါး ပန်းဆွတ်သောသူသည်။ ယထာရုစိ၊ တိုင်း။ ပုပ္ဖံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ၄၂။ သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ဝီရိယေ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တော၊ သော်။ သတိယာ စ၊ သည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိယာ၊ သော်။ (လဒ္ဓ-ပကာရော၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။) သမာဓိ၊ သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ်။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ ၄၂။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓေ၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့တွင်။ သမာဓိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာ-တိတောတိ၊ သဝိတက္ကာ-သဝိစာရစသည်ပြားသော သမာဓိတို့ဌ် တူသော သမာဓိ၏ သမာဓာန သဘောဟူသောဇာတ်အားဖြင့်။ သမာဓိကွန်ရှေန်၊ သမာဓိကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဝါယာမသတိယော ပန၊ တို့သည်ကား။ ကိရိယတော၊ သမာဓိအားကျေးဇူးပြုသော သမာဓိအားလျော်

သော ကိစ္စအားဖြင့်။ (သမာဓိကွန်ရှေန၊ ဖြင့်။) သင်ဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိရိယတော၊ ၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပေသုပိ၊ တိုတ္ထင်လည်း။ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ တွေ့ဟူ၍။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိစ္ဆေတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ နိ သင်္ကော်တိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဝိတက္ကေ၊ ဝိတက်သည်။ အာကောဠေတွာ၊ ခေါက်၍ ခေါက်၍။ ဒုဒ္ဒေ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ သင်္ကော်တိ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်သနည်း[1]။ ဟေရညိကော၊ ပွဲစားမင်းသည်။ ကဟာပဏံ၊ အသပြာကို။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗဘာဂေသု၊ အလုံးစုံသော အဖို့တို့၌။ သြလောကေတုကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှါလိုသည်။ သမာနော‌ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ စက္ခုတလေနေဝ၊ မျက်စိအပြင်ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဝတ္တေတုံ၊ ထိုမှ ဤမှလှန်ခြင်းငှါ။ နိ သင်္ကော်တိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ အဂ္ဂုလိပဗ္ဗေဟိ၊ လက်ချောင်းတို့ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လှန်၍ လှန်၍။ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှဤမှလည်း။ သြလောကေတုံ၊ ကြည့်ခြင်းငှါ။ သင်္ကော်တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ နိ သင်္ကော်တိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဘိနိရောပနလက္ခဏေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ အာဟနနပရိယာဟနနရသေန၊ ရှေးရှု ခေါက်ခြင်း, အဖန်တလဲလဲ ခေါက်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင် ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိသော။ ဝိတက္ကေန၊ သည်။ အာကောဠေန္တေန ဝိယ၊ (အနိစ္စံ အနိစ္စံ စသည်ဖြင့် ပညာ၏ကိစ္စနှင့် တူသောကိစ္စဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင်မှ အဖန်တလဲလဲခေါက်သကဲ့သို့ရင်း။ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ၊ (အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်) လှန်လှောသကဲ့သို့ရင်း။ အာဒါယ ဝိယ၊ ယူ၍ကဲ့သို့[2]။ (ဝိယလိုက်။) ဥဟိတွာ၊ ကြံ၍ ကြံ၍။

၁-အကျယ်ချဲ့လိုခဲသော ကျမ်းဆရာတို့သည် ကထံ-သဒ္ဒါ, သေယျထိဒံ-သဒ္ဒါတို့ဖြင့် တက်မြဲ၊ ထို့ကြောင့် ယထာ ဟိ-ဌ ဟိ-ကား နိပါတ်မျှသာ အနက်မရှိဟု ဆရာတို့ဆို ဆိုကုန်၏။ (ပြည်)

၂-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်ဌ အာဒါယာဒါယ-ဟု ရှိ၏၊ ဟူ၍ ယူ၍-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

(ဝိစ္ဆာလောပ-ထည့်ပါ။) ဒိန္နမေဝ၊ ပေးအပ်သော အာရုံကိုသာလျှင်။ ပညာ၊ သည်။ နိစ္ဆေတုံ၊ ဌာ။ သင်္ကြောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ,သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့တွင်လည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေဉာဏံ စသည်တို့ဌိတူသော ပဇာနနသဘော ဟူသော ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့်။ ပညာကွန္ဒေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ သမ္မာ-သင်္ကပ္ပေါ ပန၊ သည်ကား။ ကိရိယတော၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စ အားဖြင့်[1]။ သင်္ဂဟိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေဟိ တိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တိဝိဓော ခန္ဓတ္တယဘေဒတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဝသေနေဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ စတုဗိဓော၊ ၏။

အပိ စ၊ တနည်းကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ တို့သည်။ အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေးရှု မျက်မှောက်သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ကေဝိဓာနိ၊ တပါးအဖို့ရှိကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော ဝါ၊ အား ဖြင့်ရင်း။ သခ်ံတာသခ်ံတတော ဝါ၊ အားဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်ရင်း။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ (ဒဿနပဟာတဗ္ဗတစ်, ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗတစ်, ဒဿနဘာဝနာအပ္ပဟာ-တဗ္ဗတစ် သုံးဖြစ်၏။) ပရိညေယျာဒိဘေဒတော၊ ပရိညေယျ,ပဟာတဗ္ဗ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗ,ဘာဝေတဗ္ဗ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တခန်းတည်း။ (ဝေမေတ္တ ကေဝိဓာဒိဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၁-အာဒါယ ဥိဟိတ္ဘာ၊ မူလဋ္ဌ ၂-၅၉။ အာဒါယ ဥိဟိတ္ဘာတိ ဂဟေတ္ဘာ ဝိယ တဂ္ဂေတ္ဘာ ဝိတဂ္ဂေတ္ဘာ၊ အနု ၂-၆၇။ (ပြည်)

၂-ပေတို့၌ ကိရိယဝသေန-ရှိ၏၊ ရှိသည်အတိုင်းလည်း နိသျည်း၌ ယောဇနာ၏။ ကိရိယတောတိ ဇော်ဆ ပညာသဒိသကိစ္စံ ကိရိယာတိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန သမာဓိဥပကာရကံ တဒနုရူပကိစ္စန္တိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော-ဟုလာသော ဤဌိကာ၊ ရင်းနည်းတူ မူလ-ဋ္ဌိကာတို့၌ လာသောကြောင့် ပါ၌ဟောင်း မမှတ်သာ။ (ပြည်)

[၁၄၇] ၅၆၉။ သဘာဂဝိသဘာဂတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာနေ၀၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အဝိတထတော၊ အားဖြင့်ရင်း။ အတ္တ-သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်ရင်း။ ဒုက္ခရပဋိ၀ေ၀တော စ၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်းရှိသိအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း၊ ၀ါ၊ ထိုးထွင်းရှိ သိခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ အညမညသဘာဂါနိ၊ အချင်းချင်း တူသောအဖို့ရှိကုန်၏၊ ၀ါ၊ တူသောသဘော ရှိကုန်၏။ ယထာဟ—

[အာနန္ဒ၊ နွာ။ (ယံ၊ အကြင်စကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့။) တံ ၀စနံ၊ ကို။ တံ့၊ သည်။ ကိံ မညသိ၊ အသို့အောက်မေ့ သနည်း။ ယော ၀ါ၊ အကြင်သူသည်မူလည်း။ ဒ္ဒုရတော၀၊ မှလျှင်။ သုခုမေန၊ ကျဉ်းလှစွာသော။ တာဠဒ္ဓိဂ္ဂလေန၊ သံကွင်းပေါက်ဖြင့်၊ ၀ါ၊ သီကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါ၌ိုနုပေါ၌ံ၊ အဆင့်ဆင့်။ အ၀ိရာ၀ိတံ၊ မခွဲတ်မယွင်း။ အတိပါတေယျ၊ ပစ်ရာ၏။ ယော ၀ါ ပန၊ မူလည်း။ သတဓာ၊ အစိတ်မျှားစွာ။ ဘိန္နသ၊ စိတ်အပ်သော။ ၀ါဠသ၊ သားမြီး၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ မြားဖျားခွံတပ်သော အစွန်းဖြင့်။ (ကောဋ္ဌ-ယာတိ ကဏ္ဍသ ကောဋ္ဌိယာ ၀ါလဂ္ဂေန၊ ဋ္ဌီကာ။) ကောဋ္ဌံ၊ တခုသော သားမြီးစွန်းကို။ ပဋ္ဌိ၀ိဇ္ဈေယျ၊ တေ့မိအောင် ပစ်ရာ၏။ (တေသု၊ ထိုသူ နှစ်ဦးတို့တွင်။ ကတမဿ၊ အဘယ်သူ၏။) ကတမံ၊ အဘယ်အမှုသည်။ ဒုက္ကရတရံ ၀ါ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲသည်၎င်း။ ဒုရဘိသမ္ဘ၀တရံ ၀ါ၊ ဖြစ်စိမ့် ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန်တတ်နိုင်ခဲသည်၎င်း။ ဟောတိ နု ခေါ၊ သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂ၀ါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ သည်။ သတဓာ၊ အစိတ်မျှားစွာ။ ဘိန္နသ၊ သော။ ၀ါဠသ၊ ၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ကောဋ္ဌံ၊ ကို။ ပဋ္ဌိ၀ိဇ္ဈေယျ၊ ၏။ (တဿ၊ ထို၀ါဠ၀ေဓီ လေးသွား ၏။) တေဒေ၀၊ ထိုသားမြီးစွန်းတခုဖြင့် သားမြီးစွန်းတခုကို တေ့မိအောင် လေးပစ်သော အမှုသည်သာလျှင်။ ဒုက္ကရတရဥ္စေ၀၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒုရဘိသမ္ဘ၀တရဥ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (၀ုတ္တေ၊ လျှောက်လသော်။) အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယေ၊ တို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤ တဏှာကြဉ်သော တေဘုမ္မကတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အကန်။ ပဋ္ဌိ၀ိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။

အယံ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိစသော အရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ။ အကျင့်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ ကန်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ သစ္စာလေးထွေ ခဲ့ဝေတိတိ အမှန်သိနိုင်သော ထိုသူတို့သည်။ တတော၊ ထိုဝါဋဝေခမီ လေးသွား၏ အမှုထက်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈ-တရံ၊ အလွန်ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲသည်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပေ ကုန်၏။]

သလက္ခဏဝဝတ္ထာနတော၊ မိမိမိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအား ဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဝါ၊ သဘော မတူကုန်။ (ဗာဓက, ပဘဝ, သန္တိ, နိယျာနလက္ခဏာကိုယူ) စ၊ တနည်း။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဒုက္ခ,သမုဒယတို့သည်။ ဒုရဝ-ဂါဟာဒ္ဌေန၊ (ပီဋနစသော အာယူဟနစသော သဘောအားဖြင့်။ ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား တံကာရဏ-ဟု ယာထာဝ-အားဖြင့်) သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ဂမ္ဘီရ-တွင်စပ်) ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[1]။ လောကိယတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သာသ-ဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဖလ-ဟေတုဘေဒတော၊ အကျိုးအကြောင်း အထူးအားဖြင့်ရင်း။ ပရိညေယျ-ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ဗွဲအားဖြင့်ရင်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပစ္ဆိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရဌေန၊ သဏှသုခုမဓမ္မဖြစ်၍ တရား ကိုယ်သရုပ်အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုရဝဂါဟ-တွင်စပ်) ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[2]။ လောကုတ္တရတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ အနာသဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ ဝိသယဝိသယီဘေဒတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ သစ္ဆိကာ-တဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပဌမတတိ-

---

၁-ဒုက္ခ,သမုဒယတို့သည် သြဠာရိကဖြစ်၍ တိရစ္ဆာန်တို့အားပင် ထင်ရှားသောကြောင့် သရုပ်အထဲ မနက်လွန်း၊ ပီဋနစသောသဘော အာယူဟနစသော သဘောအားဖြင့် မဖောက်မပြန် သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် နက်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-နိရောဓ,မဂ္ဂတို့သည် သရုပ်တရားကိုယ်သာ နက်သည်၊ အရိယာမဂ်ဖြင့် သရုပ်တရား ကိုယ်ကိုသိက သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် ယာထာဝ သက်ဝင်ခြင်းငှါ မခဲယဉ်းလှပြီ ဟူလို။ (ပြည်)

ယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဖလာပဒေသတော၊ အကျိုးဟူ၍ ညွှန်းအပ်သောအားဖြင့်။ သဘာဝါနိ၊ ကုန်၏။ သခ်ံတာသခ်ံတတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဝါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟေတုအပဒေသတော၊ အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာဝါနိ၊ ကုန်၏။ ကေန္ဓကုသလာကုသလတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဝါနိ၊ ကုန်။ ပဌမစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သခ်ံတတော၊ အားဖြင့်။ သဘာဝါနိ၊ ကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဝါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယတတိယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ နေဝ သေက္ခာနာသေက္ခဘာဝတော၊ ကွဲအဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာဝါနိ၊ ကုန်၏။ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဝါနိ၊ ကုန်။

ဣတိ-ဣမိနာ ကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်ရင်း။ ဧဝံ ပကာရေဟိ၊ ဤသို့အပြားရှိကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်ရင်း။ (တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ ဣမေဟိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ အထူးအပြားဖြစ်ကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်လည်း။ ဝိစကွဏော၊ သည်။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝဝိသဘာဝတံ၊ သဘာဝအဖြစ်, ဝိသဘာဝအဖြစ်ကို။ ဝိဇာနာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီးတော့သည်။ (ဣတိသဒ္ဒေန ဝိဇာနနဂ္ဂမံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ပကာရေဟီတိ ဧဝံသဒ္ဒေန ဝိဇာနနကရဏဘူတေန ဧဝေ။ ဋ္ဌိကာ။ ဣတိတိ ဝ၊ နိဒဿနတ္ထော။ ဧဝံသဒ္ဒေါ ဣဒမတ္ထော။ အနု။)

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသော နာမ

သောဠသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတဲ့

ဗျတ်သားဗွယ် အကၠရာစဉ်

အကၠရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကတံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းသည် ပြုအပ် သည်လည်းမဟုတ်သော ၄၃၁	
+အကမ္မညဘာဝကရာဝ-ဿသနိဝရဏာဒိပဋ္ဌိပက္ခ-ဘူတာ၊ အမှဉ်ခ် မကောင်း သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဒစ္စ စသည်မှ ကြွင်းကုန်သော ကာမစ္ဆန္ဒ စသော နိဝရဏ, တဒေကဋ္ဌ သံကိလေသမမှတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ...	၂၀၁
အကၠလိတပဋ္ဌိဝေဝလက္ခဏော၊ မချော်ချွတ်မူ၍ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏....	၂၇၈
အကိုကူဋ္ဌေ၊ မျက်ထောင့်ခ်...	၂၁
အဂေဝလက္ခဏော၊ မတပ်မက် မလိုချင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏....	၂၇၇

အကၠရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဣ]	
အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ မကျွန်းမာခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်တည်းဟူ သောလက္ခဏာ ရှိကုန်၏	၂၈၁
အဂ္ဂိ အဒံသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏	၂၃
အဂ်ပစ္စဂ်သိထိလီဘာဝဂ္ဂန္ဒြိယ-ဝိကာရဝိရူပတာယောဗ္ဗန-ဝိနာသ ဗလူပဃာတ သတိ-ဝိပ္ပဝါသပရိဝိရိဘာဝါဒိ အနေ-ကပစ္စယံ၊အဂ်ါကြီးငယ်တို့၏ လျှာ့သည်၏အဖြစ်,စက္ခု စသောဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်, ရှိုက်ပက်ရှုံ့တွဲအဆင်းမလှ သည်၏အဖြစ်,အရွယ် ပျက်စီးခြင်း, ခွန်အား ပျက်စီးခြင်း, သတိ (သုတ ဝိရိယစသည်တို့)၏ ကင်းခြင်း, သား မယား ကျေးကျွန်စသော သူတပါး တို့သည် သက်ကျားအိုဟု	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
မရှိမသေ မထေမဲ့မြင် ပြု ခြင်း, နှိပ်စက်ခြင်းစသော မျှားစွာသော အကြောင်း ရှိသော....	၄၀၀-၁
အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာယကော၊ မီးကျီးမိုးကိုစောင့်ရှောက် ကာကွယ်နိုင်သော....	၁၀
အဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြိုးပြိုး ပြက်ထွက်သောရောင်ခြည် ရှိတော်မူသော....	၄၃
အစက္ခိုက္ကလက္ခဏော၊ ကြမ်း ထမ်းသည်၏အဖြစ် တည်း ဟူသော ကောပ၏ ဆန့် ကျင်ဖက် လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၂၇
အစလေ နိရိဇ္ဇနေ၊ တုန်လှုပ် ခြင်း ကင်းလွတ်ပြီးသော်	၁၃
အစေလကဝတာဒီဝသေန၊ အ စေလက တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အစ ရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်	၃၉၂
+ အစ္ဆတိရသံ၊ မ ရွှေ့ခြင်း ဟူသောဂုဏ် ရှိ၏....	၃၂၉
အဇာတံ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့ ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ သမ ဝါယဟုဆိုအပ်သော ကာ ရကသာမဂ္ဂီကြောင့် ဖြစ်	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
သည် ပြီးသည် မဟုတ် သော....	၄၃၁
အဇာတဘုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါ- ဟာရ၌ လိမ္မာသော ဉာဏ်မရောက်သေးသော သူငယ်ရင်း....	၁၂၃
အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကုဋ္ဌိလ ဘာဝကို ဖျောက် သော ကြောင့်သာလျှင် အချင်း ခပ်သိမ်း မကောက်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်ကုန်၏	၂၀၂
အစ္ဆာယိကကမ္မာနုဿရဏာ- ဒီသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ် သောအမှုကို အောက်မေ့ ခြင်း စသည်တို့၌....	၂၂၂
+ အဋ္ဌတ္ထိကာ၊ အဋ္ဌတ္ထိက ရုပ် မည်၏....	၂၃၄
× အဋ္ဌုပေဏ္ဍနသာရထိ ဝိယ၊ လျှစ်လျူရှုသော ရထား ထိန်းနှင့် တူ၏ ဟူ၍	၂၀၆
အဏ္ဍောတ္ထဋ္ဌသ၊ ဖီအပ်သော	၂၄
အဏ္ဍောတ္ထရိတ္ဝာ၊ လွှမ်းလျှံ၍	၂၂၀
အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏	၂၁၅

အကွေ့ရုံစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အညာကလက္ခဏာ၊ ဥာဏ်၏ ဆန့် ကျင် ဖက် အ ဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၉၁
အဌကထာယမ်း၊ မဟာ အဌ ကထာ၌လည်း	၂၂၈
အဌိ ကတ္တာ၊ ဥစ္စာ ထုပ် ကြီး ပြု၍	၁၉၀
အနုအာဒီနမ်း၊ အကျွမ်းပြုပကတိ-ကာလ ပုရိသစသည်တို့၏ လည်း	၄၂၉
အတိက္ကန္တဟေတုပစ္စယကိစ္စ၊ လွန်ပြီးသော ဟေတုကိစ္စ ပစ္စယ ကိစ္စ ရှိသော ရုပ် သည်	၃၀၈
အတိပ္ပသင်္ခိုယမနုံ၊ အ လိုရှိ အပ်သော ရုပ်ဟူသော အနက်ကို လွန်၍ အနက် တပါး လျှဉ်းပါးသည်ကို နစ်စေသောစကားတည်း	၃၀၅
အတိမဟန္တံ၊ အလွန်မျှားသော ဝိထိ စိတ္တပ္ပါဒ် တည်း ဟူ သော အသက်ရှိသော	၂၆၁
အတိတာဒိဘေဒတိန်း၊ အတိတ် စသော အပြားအားဖြင့် ပြားသော	၂၄၀
[အ]	
အတီတာနာဂတာဘာဝေပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာ တို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝ၌ လည်း	၄၂၄
+အတ္တဂါရဝပရဂါရဝပဒဋ္ဌာ-နာ၊ မိမိကို ရိုသေသော သူ၏ အ ဖြစ်, သူတပါးကို ရိုသေသောသူ၏အ ဖြစ်လျှင် နီးစပ်သော အ ကြောင်း ရှိကုန်၏	၂၂၆
အတ္တဂါဟပတိတ်၊ အတ္တဟု စွဲ လမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌော ယ၌ ကျသော	၃၂၀
အတ္တတ္ထနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ အတ္တကောင်, အတ္တ၏ ဥစ္စာဟု စွဲ လမ်းခြင်း၏ အ ကြောင်း၏	၃၂၂
+အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လက္ခဏံ၊ သ ဘော လ က္ခ ဏာ ကို။ ဓာရယန္တီ၊ ဆောင်တတ် ကုန် ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မ မည်ကုန်၏	၃၃၀
အတ္ထတ္ထဒ္ဒါရတောစေဝ၊ သစ္စာ ၏သ ဘော, ထိုသစ္စာ ဒ္ဒါ၏ အ နက်ကို ထုတ်သော အားဖြင့်ရင်း	၃၆၈

အကွာဆုစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတ္ထလက္ခဏတာဝတ္ထုကမ-သခေါ်ပဝိတ္ထာရာ၊ သဒ္ဒတ္ထ, လက္ခဏာ, ထိုသို့ တဆဲ့ နှစ်ပါးသာ အတိုင်း အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်, အစဉ်,အကျဉ်း,အကျယ် အားဖြင့်ရင်း	၃၂၉
အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်ကုန်၏	၂၂၉
အဒဿနကာမတာဒီပဒဋ္ဌာနာ၊ မဖူးမြင်လိုသည်၏အဖြစ်စ သည်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏	၂၉၂
+ အဒါသီ၊ပေးတော်မူ၏	၄၂၊၄၄
အဓိကတာနိသံသာ စေဝ၊ ရအပ်သော အာဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိသည်လည်း	၁
အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်	၂၃၆
[အ]	
အဓိမတ္တဇေဋ္ဌော၊(ကာလရှည်လျားစွာသုံးသောရေအိပ်ပမာ)လွန်မင်းစွာစတ်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော	၃၉၄
အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊(အဿဒ္ဓိ-ယမိန္ဒြာဝိမုတ္တိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍)သဒ္ဓေယျဝတ္ထုဒ္ဒိ-တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၂၅
အနဂ်ဏေ၊ကိလေသာမရှိလတ်ပြီးသော်	၃
အနဂ်ဏေ၊ မလ အသုစိဖြစ်သော အကုသိုလ် ကင်းလတ်သော်	၁၅
အနတ္တာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကာယိကဒုက္ခ,စိတ္တဝိလာတစသော အနတ္တတို့၏ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏	၄၁၁
အနနုကူလကရ ဓာတုခေါဘ-ပဋ္ဌိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါ-ဘ၏ပဋ္ဌိပက္ခပစ္စယကြောင့် ဖြစ်သော	၂၂၅

အကျွှာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
+အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့ဒ္ဒ်ဖြစ်ကုန်သော	၃၃၈
အနလ္လိယမာနောပိ၊ မကပ်ငြိမထိခိုက်သော်လည်း	၂၇၁
အနလ္လီနနိဿယေ ဧဝ၊ မငြိမရောက်သောအမှီရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော	၂၀၄
+အနလ္လီနဘာဝေါ ဝိယ၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသကဲ့သို့တည်း	၂၇၇
အနဝဇ္ဇာနရသံ၊ ငြိမ်ဝပ်စွာ မတည်တံ့ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏	၂၄၂
အနာပါထံ ကရောတိ၊ မထင်ပေါ်သည်ကို ပြု၏	၅၇
အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသင်္ခါတဝဓကတော၊ အနိစ္စအဖြစ်။ပ။ သင်္ခါတ၏အဖြစ်, သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်	၃၂၆
+အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပရိဏာမမမ္မ သာဟု	၂၇
အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ဗလဝ ဝိပဿနာဖြင့်	၂၀
[အ]	
အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့်) အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏	၂၆၆
အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မရှိ, ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိသော အနိဒဿနအပ္ပဋိဃရูပ် မည်၏	၂၃၆
အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယာနိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော	၃၃၇
အနိပ္ပန္နံ၊ အသံး ကံစသော အကြောင်းကြောင့် မပြီးသော အနိပ္ပန္နရูပ်မည်၏	၂၃၅
အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (ပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသော နိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျှောင်းလျှောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဥာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်တတ်၏	၃၂၉၊ ၄၂၂

အကွာရုစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုကူလမိတ္တော ဝိယ၊ လျော်သော အဆွေ ခင် ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း ၂၂၇

အနုက္ကမိတ္ဝ၊ မခုန်မူ၍ ၆

အနုဂန္ဓာ၊ ဥာဏ်ဖြင့်လျှောက်၍ လျှောက်၍ ၁၀၅

အနုစ္ဆဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်လျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၆၂

အနုတ္တာသလက္ခဏ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၉၀

အနုတ္ထုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်း၌ လောင်ကြွခြင်း ဆင်းရဲ သည်ကား ၄၁၅

အနုပစ္ဆေဒကရဏရသံ၊ အဖန် တလဲလဲ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ ခြင်း, ဒုက္ခ၏ မပြတ် မစဲ ခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၃၂၈

အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပ္ဌာနော၊ အစဉ် မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့ သို့ ဖြစ်၏။ ၂၂၆

+ အနုပလဇ္ဇနီယတော၊ မရ အပ် မသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၂၃

အကွာရုစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုပလဇ္ဇသဘာဝေါ စ၊ ပရ-မတ္ထ အားဖြင့် မရအပ်သော သဘောသည်ရင်း ၃၈၀

+ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသခါတသ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သော နိရောဓဟု ဆို အပ်သော ၄၂၈

အနုပ္ပန္နအကုသလာနုပ္ပါဒနာဒီ-ရသော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စ ရှိ၏ ၄၃၅

+ အနုပ္ပဗန္ဓကရူပပဒဋ္ဌာနော၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာ သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၆

÷ အနုပ္ပဗန္ဓရသော၊ ရှေ့ နောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့် စပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၂၆

+ အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊ တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာ လျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၂၄

အကျဉ်းချုပ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနုဗန္ဓမာနုံ၊ အခြားမဲ့ခ်ခ်ြမ်ိ သောအားဖြင့် အစဉ် လိုက်သော	၂၅၇
+အနုသောစနုပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဉာတိဗျသန စသည်အား လျော်သော စိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၄၀၅
အနုဿာဟနသံဟနတာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည် ၏ အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း	၂၉၄
အနုဿာဟီတော၊ မတိုက် တွန်း မနှိုးဆော်အပ်သည် ဖြစ်၍	၂၄၃
အန္တနာဓိကတော စေဝ၊ ငါးပါး အောက် မယုတ်, ငါးပါး ထက် မလွန်, ငါးပါးတိတိ ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ၎င်း	၃၁၈
အနေကံသဂ္ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၌ ကေန်မဟုတ် အ ထူးထူးသော သဘောကို ယူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၃၀၀
+အနေကဝိဓံ၊ ရှိ၏	၂၀၉
[ဆ]	
+အနေကဝိဓော၊ ၏	၂၁၀
+အနောတ္တပ္ပံ၊ သြတ္တပ္ပမဟုတ်	၂၉၀
+အနွေဟနိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ ပျံ့ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍ အတွင်းခ်ခ်ြသာလျှင် တွန့် လျက် ကြံ့ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၄၀၅
အန္ဓဘာဝလက္ခဏော၊ (ဓမ္မ သဘောကို မဖောက်မပြန် မမြင်နိုင်ခြင်း ဟူသော) ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏	၂၉၁
အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ဖဲခြင်းချုပ် ခြင်းလျှင် နီးသောအ ကြောင်းရှိ၏	၂၄၉
အပဏ္ဍိစ္စံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော	၃၈
အပရိဂ္ဂဟရသော၊ တစုံတခု သော ဝတ္ထုကို ငါ့ဟာ- ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မသိမ်း ဆည်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၂၃
အပရိပ္ပန္နနသီတိဘာဝပစ္စု- ပဋ္ဌာနာ၊ ဒရုထကို နှိပ်နင်း သဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍အေးချမ်း	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ တတ်ကုန်၏	၂၇၉
အပရိမာဏသမ္ပမ္ပိ၊ အတိုင်း အရှည်ကင်းသော အရေ အတွက်ရှိသော ဘဝင် သည်လည်း	၂၅၇
အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက် မမြှေး ယှက်အပ်သည် ဖြစ်၍	၁၃၈
အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြှေးယှက် မနှိပ် စက်အပ်သည် ဖြစ်၍	၉၃
အပဝဂ္ဂါဟာဘူတံ၊ သခါရတို့၏ ကင်းရှ မောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော	၄၃၇
အပသာဒနီယတော စေဝ၊ သက်ကျားအိုဟု မရှိမသေ တစီးတစောင်း မောင်းမဲ မြည်တွန်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၄၀၁
အပသေနဖလက် ကတ္ဘာ၊ တကဲပျဉ်ပြု၍	၇၈
အပိလာပနလက္ခဏာ၊ သမ္မ ယုတ် တရားတို့ကို ဗူး တောင်းကဲ့သို့ မပေါ်စေ ခြင်း,(ကျောက်ဖျာကဲ့သို့ မလှုပ်မရှား မြဲစွာအောက်	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
မေ့စေခြင်း) လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၇၅
အပဂတိကာရံ၊ နတ်ဆေးနတ်ဝါး နတ်မန္တရားတို့ဖြင့် သော် လည်း ကုစား၍ မရ ကောင်းထသော	၄၀၄
အပဂတ္ဘိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မရောက် နိုင် မရနိုင်သည် ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ် ၏	၄၁၃
အပဂဒ္ဓဿ၊ အပြစ်ကင်းသည် ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်း သော သူအား	၂၆
+အပဂနာ၊ ဈာန်၏ အစွမ်း အားဖြင့် အပဂနာကို	၁၅၃
အပဂနာရသော၊ သမ္မယုတ်ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၃၃
အပေါ်ယုက္ကဘာဝါ၀ဟန- တော၊ တရားမဟော ကြောင့်ကြမ့်နေလိုသည် ၏ အဖြစ်သို့ ဆောင်ခြင်း ကြောင့်ရင်း	၄၂၀
အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသော အားဖြင့် ကြောင့်ကြဖျာ ပါရပြုခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း	၃၄၀-၁

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋ္ဌိ ပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့ ရောက်စေသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်	၄၂၂
အဘိဃာတကတ္တာ၊ အလွန် သတ်ညှင်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၄၂
အဘိဏ္ဍာယတိ၊တပ်သောအား ဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏	၂၄၈
အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေးရှု မျက်မှောက် သိအပ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၄၄၉
အဘိနိပ္ပဇ္ဇေသိ၊ ညွှတ်၏	၈၄
အဘိနိမ္မိတုကာမော၊ဖန်ဆင်း လိုသော သူသည်	၆၂
အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာ-နာ၊ (ဤသည်သာလျှင် အမှန်ဟု)အမှားကို နှလုံး သွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် သော အခြင်းအရာ ရှိ၏	၂၆၈
အဘိနီဟာရကွမ်း၊ ဒီဗွစကွ၊ အဘိညာဉ်သို့ စိတ်ကို စေလွှတ်ခြင်းငှါ ခံ့သည် ကို	၁၅၂

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဘ]	
အဘိဘဝနတော စ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏ အ ဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၁၂
အဘိရူပေ၊ ထူးသော သဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော	၁၄၂
အဘိသံခိပိတ္တာ၊ ချုံးမ	၃၀၄
အဘိသံယူဟိတ္တာ၊ ရှုံးစေ	၃၀၄
အဘိသဒ်ရဏလက္ခဏ၊ ပြုပြင် ခြင်း အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြဟျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ သော သဘောတရား သည်	၂၄၀
+အဘိသမယဋ္ဌော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ် သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော သဘော	၃၂၁
အဘိသမဿ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန် သော အရိယာတို့သည်	၃၆၉
အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ထင်ရှားဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သော	၄၃၁
အမတဋ္ဌော၊ပျက်စီးခြင်းကင်း သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ သော သဘော	၃၂၀

အကွဲထုတ်ခဲ့ စာမျက်နှာ

[အ]

အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယ-
တာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့
ရှေးရှုဖြစ်ခြင်း၏ အ
ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်
ဌင်း ၃၆၇

အမုတ္တစာဂတာဒီဝသေန၊
လွတ်လွတ် စွန့်ခြင်းမရှိ
သည်၏ အဖြစ်စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၂၄၃

+အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အံ့
သည်ကား ၁၉၃

အယာထာဘူတနိမိတ္တဂါဟက-
တော၊ မဟုတ်မမှန်သော
အာရုံ၏ အမှတ်နိမိတ်ကို
ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၁၅

အယောနိသော အဘိနိဝေသ-
လက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်
သော အကြောင်း (အနု-
ပါယ, လမ်းရှိုးမမှန်သော
ဥပဓိ) အားဖြင့် နှလုံး
သွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၂

အယောနိသောမနသိကာရ-
ပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်
သောအကြောင်း (အနု-
ပါယ, ဥပဓိ) အားဖြင့်

အကွဲထုတ်ခဲ့ စာမျက်နှာ

[အ]

နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီး
သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၉၂

အရညဂတသုဒေသကော
ဝိယ၊ တောခွဲကျင်လည်
သော ခရီးညွှန်ကောင်း
ကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

အရတိဝိဇမ္ဘိကာဒီသု၊ (အစွန့်
အနှားဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်
သော ကျောင်းတို့၌ဌင်း
လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟု
ဆိုအပ်သော သမထဝိပ-
ဿနာတို့၌ဌင်း) မမ္မေ
လျှော်ခြင်း ကိုယ် တဆန့်
ကျင်ကျင်ရှိခြင်း ပျင်းရိ
ခြင်း စသည်တို့၌ ၂၉၄

+အရိယဉာဏာသု၊ အရိယာ
တို့၏ ဉာဏ်၏ ၃၈၀

+အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍ ၃၇၇

+အရူပလောက လောကထူ-
ပိကာဒီသု၊ အရူပဘုံ, ရူပ်ရှိ
သော လောက၏ အထွဋ်
အဖျားဖြစ်သော အသည-
သတ်ဘုံ စသည်တို့၌ ၄၃၇

†အလဒ္ဓာလက္ခဏံ၊ မရှက်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၀

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုဣဒ္ဓိနှင့် လက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုကို လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၄၁၃
အလောဘာဒိကိရိယဟေတု-ဝိရဟိတ်၊ အလောဘ စသော ကြိယာဟိတ်ကင်းသော ကြိယာဝိညာဉ်သည်	၂၅၄
အလောဘာဒိဝိပါကဟေတု-ဝိရဟိတ်၊ အလောဘ စသော ဝိပါက်ဟိတ်မှ ကင်းသော ကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်	၂၄၉
အလောဘာဒိ ဝိပါကဟေတု-သမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘ စသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်	၂၅၁
+အဝတ္ထုမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ ဝတ္ထုမာန် မဟုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကြောင့်တည်း	၄၂၅
အဝသေသပစ္စယသမာယောဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်းသော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံ	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
ဟူသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်	၃၇၃
အဝိဇ္ဇနကာရဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအမှိုက်မှောင်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေး ရှု ထင်တတ်၏	၄၃၂
အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း	၄၄၉
အဝိဒေယျတော၊ စီရင်ပြုပြင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်, အာဏာ မပိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၂၆
အဝိရဇ္ဈမာနံ၊မချွတ်ယွင်းမူ၍	၁၀၈
+အဝိသံဝါဒကာနံ၊ မချွတ်မယွင်းစေတတ်ကုန်သော	၃၂၈
အဝိသာရဒလက္ခဏော၊ မရွှေ့မပျံ့, လွင့်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၂၃
အဝူပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်းသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်	၃၁၁
အပဝူပသမကရဉ္ဇနီစာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ်မသက်သည်ကို ပြုတတ်	

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စ ပြဓာန်း သော ကိလေသာ တို့၏ ပဟာယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၂၉

+ အသံဖုဋ္ဌဘာဝစ္ဆိန္ဒဝိဝရ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်သည် မထိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်တို့၏ အပေါက် အကြား အဝ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏ ၂၂၂

အသံသဒ္ဒတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါ-ကတာ စသော အားဖြင့် မတူသော ကိစ္စ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မနှီးနှော သောအားဖြင့်ရင်း ၃၁၈

အသံသပ္ပနရသော၊ (ထိုမှ ဤမှ ရွှေရှားသော သူ ငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူ သော) ရွှေရှားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၀၄

အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ဆန့်ကျင် ဖက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့်

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၂၃

အသင္ခမာနော၊ မငြိမထိပဲ ၆၃

အသတ္တိဝိဿာတော စ၊ သတ္တိ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်း ခြင်းသည်ရင်း ၂၉၄

အသန္ဓိဋ္ဌာနဝိကွေပကာလေ၊ အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင် သောကာလ,ပျံ့လွင့်သော ကာလ၌ ၂၄၈

အသပ္ပါယသေဝနူပမော၊ မလျောက်ပတ်မသင့်တင့် သောဥတုဘောဇဉ်စသည် ကို မှီဝဲသည်နှင့် တူ၏ ၃၂၂

အသမ္ဘိဝေဓရသော၊ကောင်း စွာထိုးထွင်း၍ သီခြင်းငါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သမ္ဘတ္တိ ရသရှိ၏ ၂၉၁

အသမ္ဘုဿနရသာ၊ အာရုံကို မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏ ၄၃၅

အသမ္ဘာဝဋ္ဌိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာ-နော၊မသင့်မလျော်သော အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေ တတ်၏ ၂၉၁

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အသမ္ဘောသရသာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏	၂၂၅
အသယုသိတေ၊ သည်းမခံနိုင်လောက် ကြောက်စရာ ချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိထသော	၃၉၉
အသရိကွတော စ၊ သဘော အားဖြင့် မတူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း	၃၁၈
အသာဝေရဏာ စ၊ တပါးနှင့် မဆက်ဆံ အသေကွဲတို့၏ သာလျှင် အာဝေဏိက ဖြစ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ်ရင်း	၂၂၄
အသာရဇ္ဇလက္ခဏ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၉၀
အသိထိလပရက္ကမသိဒ္ဓေန၊ လျှော့လျည်းမဟုတ် တင်းမာသော ဝီရိယကြောင့် ပြီးသော	၄၃၁
အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရမတ္ထ အားဖြင့် သဘောမထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၄၃၀

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဿခဠုကော်ဝ ဝိယ၊ အရိုးပေါက်အောင် ထိုးသော်လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်သော မြင်းကြမ်းကဲ့သို့ရင်း	၃၅၆
အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာ ဝိညာဉ်ရင်း	၂၅၄
အဟေတုကံ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိ	၂၃၄
အဟေတုကဝိပါကမနော-ဝိညာဏဓာတုဘဝင်္ဂါနံ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်သော ကာလ, သန္တီရဏကိစ္စ တပ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အဟေတုကဝိပါက် မနောဝိညာဏဓာတ်,အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သောကာလ အမှတ် မရှိသော ဘဝင်တို့တွင်	၂၂၅
[အာ]	
+အာကစုနပရိကစုနသြဒ္ဓုနန-နိဒ္ဒုန္ဒုနနာဒီနာ၊ ရှေးရှုင်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင် အဖို့အားဖြင့် ငင်ခြင်း, အောက်သို့ခါခြင်း, ဖိလာခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့် ခါခြင်း စသည်နှင့်တူသော	၃၉၅

အကွာရှာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အာ]	
အာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်သော အခြင်း အရာ ထူးသောအားဖြင့်ရင်း	၂၂၇
+အာကာရာ၊ မည်ကုန်၏	၁၃၀
+အာကာသစာတု၊ မည်၏	၂၂၁-၂
+အာကာသေ၊ ၌	၆၀
အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံ ပစ္စယတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့်	၂၁၂
အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦး အစ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၂၅
အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂံ၊ နေသို့ရှေး၌ကျင့် သဖြင့် ပူစေခြင်း, ငါးပါး သောအပူဖြင့် ပူစေသော အကျင့်၌ အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းကို	၃၉၇
အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံ အပြင်ကဲ့သို့	၂၃၅
အာဒီကမ္မိကော၊ လူရှိင်း လက်သမ်းသာ ဖြစ်သေးသော	၈
အာဒီပုရိသော၊ လက်ဦးအစ ပုဂ္ဂိုလ်သည်	၁၂၉
အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှိသော သူ၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၁၉၇
[အာ]	
အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၌ မိမိ အစိုးရ သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ် သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူ သော သဘော	၃၇၀
အာနေဉ္ဇပတ္တော၊ မတုန်လှုပ် သောအဖြစ်သို့ရောက်လတ် ပြီးသော်	၁၄
အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ	၄၅၀
အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက် သော အာရုံလျှင် နီးသော အကြောင်း ရှိ၏	၂၃၁
အာပါနဘူမိ၊ စားပွဲသောက်ပွဲ ခံရာကို	၃၂
အာဗာဓေတ္တာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခ, သင်္ခါရ-ဒုက္ခတာ၏အစွမ်းဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၃၂၄
အာမာသယဿ၊ အစာသစ် အိမ်၏	၃၉၄
+အာယတနံ အာယတနဋ္ဌိ၊ ဟူ၍	၃၃၂
+အာယတနံ၊ အာယတနကို	၂၂၉

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အာ]	
အာယတနတော စ၊ စိတ် စေတသိက် တို့၏ သက သက ကိစ္စကို အားထုတ် ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၃၁
အာယတနာနံ၊ အခွဲနှင့် တက္ခ တဆဲ့တပါးသော ရုပ် အာယတနတို့၏	၂၂၇
အာယတနေ၊ ရဟန်းသူမြတ် တည်းဟူသော ဌက်တို့၏ စုဝေးရာ အင်ကြင်းတော နှင့် တူသော ဘုရား သာ သနာတော်၌	၃၃၃
+အာယတနေန၊ အာယတန ဖြင့်	၂၂၉
အာယတာယ၊ အနမတဂ္ဂ-သံ သရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စွာ သော ဝဋ္ဋဒုက္ခကို	၃၃၀
အာယူဟနဒ္ဒေ၊ (ထိုထိုအာရုံ, ဘုံဘဝတို့၌ အလွန် နှစ် သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်) နှံ.၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွါး၍ များအောင် အပေါင်း အစုကို ပြုခြင်းသဘော	၃၇၀
+အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစု ရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏	၂၆၉
အာယူဟနရသာ၊ သမ္မယုတ် တရားတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အာ]	
ဖရိုဖရဲ မရှိစေမူ၍ စည်း ရုံး စေ့စပ် နှီးဆော်ခြင်း, ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၇၂
အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေး ရှုထင်တတ်၏	၂၇၅
+အာရဘီဿာမ၊ အားထုတ် ကုန်အံ့	၂
အာရမ္မဏကရဏသမ္ဘတ္တိပစ္စုပ-ဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည်၏အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံ လျှောက်ပတ်သောအခြင်း အရာ အားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်းဟူသော အကျိုး ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏	၂၈၁
အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏက္ခမာနီ၊ ရှုပါ ရုံစသော အာရုံကို ယူခြင်း ငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်	၂၅၈
အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံ ကို စိရင်တတ် ထင်စေ တတ်သော မနသိကာရ စေတသိက်ရင်း	၂၈၄
အာရမ္မဏသဘာဝစ္ဆာဒနရ-သော၊ အာရုံသဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၁

အကွာဆုစဉ်	စာမျက်နှာ
[အာ]	
အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၅၄
အာဝဇ္ဇန်၊ ရှေးရှုလှူးလည်းကုန်၏	၄၀၈
+အာဝိဇ္ဇနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၁၉၇
အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ အာသဝေါ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၁၃
အာသာဒုက္ခဇနနတော၊ တောင့်တအာသာဟူသော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်	၃၅၅
အာဟနနပရိယာဟနန-ရသေန၊ ရှေးရှုခေါက်ခြင်း, အဖန်တလဲလဲခေါက်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင်ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိသော	၄၄၈
အာဟုန္ဒရိုက်၊ ကျဉ်းမြောင်း၏	၁၁၁
အာဠိန္ဒေ၊ ကျောင်းဦးခွ	၆၀
[ဣ]	
ဣဒ္ဓိဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘာဝနလက္ခဏာ၊ ဣဒ္ဓိဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၆၅
ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏပိယောဂလက္ခဏော၊ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏနှင့်ကွေကွင်းခြင်း မျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏	၄၁၁
ဣဒ္ဓိဘာဝရမ္မဏာနုဘာဝနလက္ခဏာ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဣဒ္ဓိဘာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဣဒ္ဓိဘာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၂၆၆
ဣတရေသံ၊ အဏ္ဏတ, ဇလာဒိဇမ္မ တပါးကုန်သော သံသေ-ဒဇ, သြပပါတိကတို့အား	၃၉၀
ဣတရေသု၊ ရူပကွန္ဓာမှ တပါးသော နာမကွန္ဓာ လေးပါးတို့တွင်	၂၄၀
+ဣတိ၊ ဤရွှေမဟာကုသိုလ် ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော စကားပြီး သတည်း	၂၄၅
+ဣတိ အာဟ၊ ၏	၁၄၆
ဣတ္ထရကာလာဒီပ္ပတ္တိဒေါသ-တော၊ တိုသော ကာလရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းစသော မျှားစွာသော	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဣ]	
အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်း	၄၂၆
ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒိတ္တယေန၊ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံး ပါး အပေါင်းနှင့်	၂၃၅-၆
+ဣတ္ထိ။ပ။ နုဝိဓာနံ၊ဣတ္ထိလိင်, နိမိတ္တ, ကုတ္တ, အာကပ္ပ, ပုရိသလိင်, နိမိတ္တ, ကုတ္တ, အာကပ္ပ အခြင်းအရာကို စိစဉ်ခြင်းသည်	၃၆၆
+ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤဆင်းရဲ သည်လည်း	၃၉၉
+ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏	၁၉
ဣဒ္ဓိပဒ္ဓာရုံ၊ ဣဒ္ဓိသို့ ရှိုင်းဝှမ်း သည်ကို	၃၂
+ဣဒ္ဓိဝိဓကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ် သော ပကတိသော အ ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း ကြိယာကို	၃၊၈
ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ဣဒ္ဓိဝိဓအာဘိညာဉ်ကို	၃
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေ၊ ဣန္ဒ မည်သော သဗ္ဗညု ဘုရားသည် မှီဝဲ အပ်သော တရား၏ သ ဘောသည်	၃၅၉
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ဘုရားသည် မြင်တော်မူ အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း	
[ဣ]	
ဟူသော သဘောကြောင့် ၎င်း	၃၆၁
ဣန္ဒဒေသိတဗ္ဗော၊ ဣန္ဒမည် သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် ဟောအပ်သော တရား၏ သဘောသည်	၃၅၉
+ဣန္ဒလိင်္ဂေန စ၊ ဣန္ဒမည် သော ကံသည် ပြုတတ် သည်၏ သဘောကြောင့် ၎င်း	၃၆၁
ဣန္ဒလိင်္ဂေ၊ ဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံကို ပြုတတ်သော တရား၏ သဘောသည်	၃၅၉
ဣန္ဒသိဋ္ဌေ၊ ဣန္ဒမည်သော ကံသည် စီရင်အပ်, ဖြစ်စေ အပ်သော တရား၏ သ ဘောသည်	၃၅၉
ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကရဏ- ကာယမှ	၁၉
ဣဿရနိမ္မာနာဒိတော၊ ပရ- မေသွာ ဖန်ဆင်ခြင်း အစ ရှိသော အကြောင်း ကြောင့်	၃၇၇
ဣဿရပဓာနကာလသဘာဝါ- ဒီဟိ၊ ပရမိသွာ ဗြဟ္မာမင်း စသော ဣဿရအကြောင်း,	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ပကတိအဗျတ္တ ဟူသော ပဝေနအကြောင်း, ကာလ အကြောင်း, သဘာဝအ ကြောင်း စသည်တို့ဖြင့် ၄၃၇

ဣသိရာယတနံ၊ ပရမိသ္ဓာ နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂

+ဣသိရိယဌေနာပိ၊ အစိုးရ သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း ၃၆၂

+ဣသာယနာ၊ ပြုပြုစုခြင်းကို ပြုခြင်းသည် ၂၉၇

[ဥ]

ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ် ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် ၁၈

ဥက္ကာပဘာသဒီသံ၊ မီးရှူးတန် ဆောင် အရောင်နှင့် တူ သည် ၁၀၈

ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္ဆိတ္ထိကတော၊ သတ်အံ့မှုးမှုး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆

ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေ သော ယောကျ်ားအား ၁၅၄

ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏ ၁၅၄

ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု, စိတ်, အာဟာရဟူသော

[ဥ]

သုံးမါးသော အကြောင်း တို့ကြောင့် ၂၃၉

ဥဒကကာကာဒယော စ၊ တင်ကျီး အစရှိသော ငှက် တို့သည်ရင်း ၆၇

ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊ ရေနောက် မြူနည်းကို ကြည်စေတတ်သော စက္ကု ဝတ် မင်းဖျား၏ ပတ္တမြား ရတနာကဲ့သို့ ၂၂၄

ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေထွက်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၇

ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ၊ ချီတော်မူ၍ ၅၁

+ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ် ခြင်းသည် ၂၂၅

ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦး စွာဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၆

ဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ထင် တိုင်းသော အကြင်အကြင် သို့သော အာရုံလျှင် နီး သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၆၇

ဥပတ္ထမ္ဘနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဩဇာ ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့် ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေတတ်

အကွေ့ရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဉ]	
သော သဘောဖြစ်၍ ဥာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏	၂၃၁
ဥပတ္ထမ္ဘနရသံ၊ ထောက်ပံ့ခြင်း, အားပေးခြင်း, ချီးပင့်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၈၂
+ဥပနယနရသာ၊ ဘင်၏ အနီး သို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၃၀
ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအ ဆုံးဌိလည်း	၂၂၀
+ဥပဟတာယတိကမ္မဖလဿ၊ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့ သော ကံ၏ အကျိုးရှိ သော	၄၃၀
ဥပါဒါနိယတော၊ ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အစီးအပွါး၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၁၄
+ဥပါဒိသေသဠ၊ ကိလေသာ တို့မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ငါးပါးဟူသော ဥပါဒိကို ရင်း	၄၃၀
ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာ သမ္မယုတ် သည်သာလျှင်	၂၅၄
+ဥပေတ၊ ပြည့်စုံသော	၃၆
[ဉ]	
+ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏	၄၀
ဥပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက်ထပ်ဖြစ် ကုန်သော အာယတန တို့၏	၂၂၃
ဥပဓိတ္ထိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၂၂၈
ဥဗ္ဗန္ဓန္ဓဿ စ၊ ကြိုးဆွဲချသော သူအားရင်း	၃၉၃
ဥဗ္ဗေဇနီယတော၊ ထိတ်လန့် ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၂
ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံအလို့ငှါ	၁၄၅
ဥမ္မုဇ္ဇနပမ္ဘုပဋ္ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ် ၏ ပေါ်လှာခြင်းဖြစ်၍ ဥာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏	၃၉၁
ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊ ပေါ်လာ စေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏	၂၂၆
ဥဿန္နေသု၊ အလွန်ပြောကုန် သည် ရှိသော်	၁၃၄
+ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အား ထုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်	၂၇၂
ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်း အပ်သည် ဖြစ်၍ရင်း	၂၄၃

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[ဉ]

ဉိနာဝိကတာနိ၀ါရဏရသာ၊ ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော လိန်, လွန်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓတကိုမြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၈၆

[ဏ]

ကေဂ်ဏံ၊ တပြင်တည်းကဲ့သို့ လင်းသည် ၅၆

ကေဂ်ုလမတ္တံ၊ လက်တသစ် အတိုင်းအရှည် ရှိသော အရပ်ကို ၉၂

+ကေစ္စာ စ ဓမ္မာ၀တု၊ အချို့သော သုခုမရူပ် နိဗ္ဗာန် စသော ဓမ္မာတ်သည် ၎င်း ၃၅၃

ကေ၀ဝနကေသမာ၀ပတ္တိသမုဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဌ္ဌဒ္ဓါရ-ဝိထိ, တခုသော မနောဒ္ဓါရ၀ိထိ, တခုသော သမာ၀ပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည် ၃၀၂

ကေတော ကတ္ဘာ၊ ဘုရား်ဖြင့် တပေါင်းတည်း ပြု၍ ၂၄၀

ကေန္ဒရိကဝေနေန၊ တပေါင်းတည်း အင်္ဂါ, အာရုံတပါး ရှိသော ဝင်စားခြင်းအား ဖြင့် ၂

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

ကေ၀ဟာ၀ရေနေ၀၊ တပ်ကိုင်နက် ဖြင့် သာလျှင် ၁၂၄

ကေမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏ္ဏသာယန္ဟ-ရတ္တိန္ဒိ၀ါသု၊ တခုသော မုဟုတ္တ, နံနက်အဖို့, ညနေအဖို့, ညဉ့်နေ့ အစရှိကုန်သော ၃၀၇

ကေဘ၀ပရိယာ၀ဇ္ဇခန္ဓပုရာဏ-ဘာ၀ေါ စ၊ တခုသော ဘ၀၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ် ၎င်း ၄၀၀

ကေဘ၀ပရိယာ၀ဇ္ဇဇီ၀ိတိန္ဒြ-ယပ္ပ၀ဇ္ဇ၀ိစ္ဆေဒေါ စ၊ တခုသော ဘ၀၌ အကျုံးဝင်သော ဇီ၀ိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်းရင်း ၄၀၂

ကေ၀ိမ္ပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည် ဖြစ်မူလည်း ၂၆၂

ကေ၀ိ၀ိသယသမာ၀ေါ၀ဂ-ပ္ပတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသော အဆင်းတော်, တရားသံ အစရှိသော) တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ သဒ္ဓါ စသည်နှင့် တကွ ယှဉ်

အကျဉ်းချုပ်စာ	စာမျက်နှာ
[ဇ]	
သော အားဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်ရင်း	၃၁၀
ကေဝိထိ ကေဇဝန ကေသမာ-ပတ္တိပရိယာပန္နာ စ၊ တခု သော ပဠုဒ္ဓါရဝိထိ, တခု သော မနောဒ္ဓါရဝိထိ, တကြိမ်သော သမာပတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာ သည်ရင်း	၃၁၀
ကေဝိသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဠ၊ နှစ်ဆဲ့တခု အလွန်ရှိသော တရားအပြား ရှိသည်ရင်း	၃၃၉
ဒကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါး တော် တဖက်ဖြင့်	၅၁
+တေ ဌာနံ၊ ဤ မိမိ၏ ဝါဒကို တည်စေနိုင်သော အကြောင်းသည်	၃၀၅
ဒတံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤ တိရော ဘာဝ ပြာဋိဟာကို	၅၃
တေပရမတော စ၊ ထိုငါးပါး သာ အတိုင်းအရှည်ရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရင်း	၃၂၂
ဧတေပဿရမတော၊ ထိုသို့လေးပါး သာလျှင် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၀၆
[ဓ]	
တေသို့ အန္တရေ အဝိစိပရ-နိမ္မိတဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ၊ အောက်ကား အဝီစိ အထက်ကား ပရ နိမ္မိတဝသဝတ္တီဖြင့် ပိုင်း ခြားအပ်သော အရပ် အကွက် အတွင်း၌	၃၄၀
ဌာ ပရိယာပန္နာ၊ တပါးအရပ် ၌ ကျင်လည် ကုန်ကြား သော်လည်း ယထာဝုတ္တ ဌာနဠ်သာလျှင် အကျုံး ဝင်ကုန်သော	၃၄၀
ဌာဝစရာ၊ ဤအရပ် အကွက် အတွင်း အောက်အဖို့၌ သက်ဝင်၍ကျင်လည်တတ် ကုန်သော	၃၄၀
သော-ဒ္ဓါရာဒိသမတ္ထတာ၊ ဤ ဒ္ဓါရ,ဝတ္ထု,အာရုံ,ကိစ္စကို စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် သည်	၃၄၀
ဩကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့် တူ၏ ဟူ၍ရင်း	၂၃၆
[ဩ]	
ဩကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤဝတ္ထု သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏ ဟု သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသို့)	

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သက်ဝင်၍ ကြံစည် ယုံ
ကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၂၄
သြဃနိယတောဿ သြဃလေးပါး
တို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်း
မိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ရင်း ၃၁၃
သြဃုတ္တရဏော ဝိယ၊
(မိကျောင်းမကန်းစသည်
ဖြင့် ပြွမ်းသော) ရေ
အယဉ်ကို မကြောက်မရွံ့
မဆုတ်မနှစ် ကူးခပ်ဝံ့
သော ယောဂျီးကဲ့သို့ ၂၂၄
+သြဇာလက္ခဏော၊ (အင်္ဂါ
ကြီးငယ်သို့လျှောက်သော
ရသ၏ အနှစ်သာရဟု ဆို
အပ်သော ဣန္ဒြေရှိသော
ကာယ၏ အထောက်အပံ့
အားကို ပြုတတ်သော,
မျိုအပ်သော အာဟာရ
၏) အဆီအစေး သြဇာ
ဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၃၁
+သြဒဟနရသံ၊ ဝိညာဉ် ဒ္ဌါရ
တို့ကို ပိတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၄
သြဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော
အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ၁၄
သြရိမ။ပ။ ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤ
မှာဖက်ကမ်း, ကြီးစွာ

[ဟ]

သော ရေအယဉ်,ထိုမှာ
ဖက်ကမ်း,ထိုမှာဖက်ကမ်း
သို့ ရောက်စေတတ်သော
လုံ့လတို့နှင့် ၄၄၀
ဟဒ္ဒာရိုက်၊ ရွန့်ရင်းသော ရွပ်
မည်၏ ၂၃၅
ဟဒ္ဒာရိုကော၊ ဒ္ဒါဒသဝိဓ
ဟဒ္ဒာရိုက ရွပ်၌ ၂၃၆

[ဣ]

ကဏ္ဌဝတ္ထော၊ ဆတ်ထမင်းကို ၁၂၄
+ကဋ္ဌကဋ္ဌကတာပစ္ဆုပဒ္ဒာနံ၊
ခါးစပ်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင်
ဥာဏ်အား ရှေးရှု၍ထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၉၇
ကဏ္ဏောဒ္ဓတာလုတလသော-
သင်္ခ၊ လည်ချောင်း
နှုတ်ခမ်း အာစောက်
အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ၄၀၆
ကဏ္ဏသ္သုလ။ပ။စေတသိကော၊
နှားကိုက်ခြင်း သွားကိုက်
ခြင်း, ရာဂကြောင့် ဖြစ်
သော ပူပန်ခြင်း,ဒေါသ
ကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်
ခြင်း အစရှိသော ကိုယ်
စိတ်ကို မှီသော ၃၉၂

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကဏ္ဍသုက္ကမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ မျက်နှာ်ဝန်း, မျက်ဖြူဝန်းတို့ ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော	၂၀၄
+ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီး ပရိက် ရှိသည်ဖြစ်၍	၆၁
ကတဝါလဝေဓပရိစယဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သားမြီး၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်းတခုကို ဆိုင်ပြိုင်ထိုးပစ်ခြင်းငှါ လေ့လာခြင်း ရှိသော	၁၀၇
ကတာကတာနုသောစနုရသံ၊ ပြုကျင့်မိ လွန်ကျူးမိသော ဒုစရိုက်, မပြုမိ မကျင့်မိသော သုစရိုက် တရားကို အဖန်တလဲလဲ လျှောက်၍ အောက်မေ့စိုးရိမ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၉
ကတူပကာရော၊ ပြုအပ်သော မေးမြှိုခြင်း ရှိသော	၂၀၅
+ကတ္တပ္ပံ၊ ၏	၁၄၇
+ကတ္ဝာ၊ ၍	၃၉
+ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်သနည်း	၄၄၈
ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော	
[ခ]	
ဝိပါက အကျိုးရှိသော ဝေဒနာသည်	၃၁၅
ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃ-တော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသောအခါမှ	၁၂၉
ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ့ မဟုတ်သော်လည်းအလုပ် အလွေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော	၂၃၁
ကမတာတ္ထသခ်ေတာ၊ အစဉ်, ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးမျ အတိုင်း အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်, ရေတွက်ခြင်း အားဖြင့် ၎င်း	၃၄၃
ကမ္မဇာဒိတ္ထိကဝေသန၊ ကမ္မဇစသော တိုက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၂၃၆
ကမ္မညဘာဝေါ ဣဝ၊ တန်းဆာကြီးငယ် ပြုအံ့သောငှါ ကောင်းသည် လျော်သည် အဖြစ်ကဲ့သို့	၂၂၅
ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်းစသော ကမ္မနိမိတ်ကိုသာလျှင်	၂၅၃
ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ ခံ့လတ်ပြီးသော	၃

အကွဲရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မဝိပါကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော
ကံ၏ အကျိုးကြောင့်
ဖြစ်သော ၁၈

ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်းပဲဖိုသို့ ၁၁၂

ကမ္မေန ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကံသည်
မိမိ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်
ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၃၆

ကရဏ္ဍာယ၊ မြေပခြုပ်မှ ၉၁

ကသာပတောဒဒဏ္ဍာဘိယာ-
တာဒိဘာဝံ၊ ကြိမ်လုံး
နှင်တံ တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ်
ခတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့
ကြောင့် ဖြစ်သော ၃၉၇

ကသိဏပဋိလောမတော၊
ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်
သော အားဖြင့်ရင်း ၄

ကသိဏာနုလောမတော၊
ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့်
အားဖြင့်ရင်း ၄

ကသိဏာနုလောမပဋိလောမ-
တော၊ ကသိုဏ်းတို့၏
အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်ရင်း ၄

ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရ-
ဏပဟာနဋ္ဌေ၊ ကာမ
ရာဂ ဗျာပါဒစသည် တို့ကို

အကွဲရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့်
ပယ်ခြင်းသည်ရင်း ၃၆၆

ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလ-
မထာနုယောဂ ဘေဒေ၊
ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ်
သောသုခ၌ ကပ်ငြိသော
အကျင့်ကိုအားထုတ်
ခြင်း, ကိုယ်ကိုပင်ပန်း
ဆင်းရဲစေတတ်သော
အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း
အပြားရှိသော ၄၃၂

ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒ-
ဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏ အာရုံ
ဖြစ်သော ကာယစသော
သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာ
သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၅

ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ်
သော ကာမဂုဏ်တို့၏
လည်း ၂၄၃

ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝ-
ဥပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်
စိတ်တို့၏ဒါနသီလစသော
ပုညကြိယာ၌ မကောင်း
သည်၏ အဖြစ်,မလျော်ကန်
ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူ
သော ကာမစ္ဆန္ဒပြေငြိမ်း
သော ကိလေသာဓမ္မတို့ကို

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
ငြိမ်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်၏	၂၈၀
ကာယစိတ္တကုဋ္ဌိလဘာဝနိမဒ္ဒန-ရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ (နဂ်လသီသ, စန္ဒကောဋ္ဌိ, ဂေါမုတ္တာဝက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သုံးပါးသော) အကောက်တို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏	၂၈၂
ကာယစိတ္တ ဂရုဘာဝ ဝူပသမ-လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏	၂၂၉
+ကာယစိတ္တ ထမ္ဘဝူပသမ-လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ခက်ထန် ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်၏	၂၈၀
ကာယစိတ္တဒရထ နိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါမနဿ အကြောင်း ခံကုန်သော	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏	၂၂၉
ကာယစိတ္တ ဒရထ ဝူပသမ-လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန် စေတတ်သော ဒေါမနဿ အကြောင်းခံကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်၏	၂၂၉
+ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏	၂၁၇
ကာယဝိညတ္တိ အာဒိကမ္မည-တာပရိယန္တံ၊ ကာယဝိညတ္တိ အစ,ကမ္မညတာ အဆုံးရှိသော ရုပ်ငါးခုသည်	၂၃၈
+ကာယဝိပ္ဖန္ဒနဟေတုဘာဝ-ပစ္စုပဋ္ဌာန၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှိသော ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၁၇
ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာ စသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်း၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရား သည်	၂၇၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာယိကအသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒ္ဒြဖြစ်၍ သာယာအပ်သော တရားဟူ၍၊ ၀ါ၊ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ၀ါ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၆၅
ကာယိကာပဿဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒ္ဒြဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၆၆
ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်ဒဏ္ဍမီသော အနာဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၄၀၇
+ကာရဏာဘာ၀ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၁၂
ကာရဏာဘိမာနပ၀တ္ထုံ၊ အကြောင်းဟု အမှတ်မှားသောအားဖြင့် ဖြစ်သော	၄၃၇
ကာလပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းခံအခါကို ကြားလျှောက်လာခြင်းသည်	၄၆
[ခ]	
ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြားခြင်း, ပယ်ခြင်း, ပွါးစေခြင်း, မျက်မှောက်ပြုခြင်း ကိစ္စအားဖြင့်	၄၃၆
ကိစ္စာနုဘာ၀လက္ခဏေ၊ ကိစ္စကို ပြီးစေသော အာနုဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌	၂၄၀
ကိဋ္ဌိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော ခဏပတ်လုံး	၂၆၂
+ကိရိယတော၊ ပညာ၏ ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စအားဖြင့်	၄၄၉
ကိရိယမနောဓာတုယာ၊ ကြိယာမနောဓာတ် ဟူ၍ ဒွါရာ၀ဇ္ဇန်း၏	၂၄၉
ကိလေသသန္တာ၊ ပဘာ၀တော စ၊ ကိလေသာဟူသော မီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း	၃၁၁
+ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏	၂၆၉
ကုဋ္ဌာဂါရမတ္တော၊ အိမ်ထုတ် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော	၁၃၂
+ကုဋ္ဌိလဘာ၀ကရမာယာ-သာဒ္ဒေယျာဒိပဋ္ဌိပက္ခ-	

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ဘူတာ၊ ကောက်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာသာဌေယျ အစရှိသည်တို့၏ ပဟာ-ယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၈၂

ကုလဝမ္ဘ ဝိယ၊ အမျိုးကောင်း သမီးကဲ့သို့တည်း ၂၂၉

+ကုသလ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာသင်္ခါ-ရေဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့် ၃၀၃

ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ် ကုသလဝိပါက်တို့သည် ၂၁၂

ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော သညာသည် ၂၆၃

ကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ ကု-သလဝိပါက်ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ ၂၁၉

+ကုသလာဝဇ္ဇာနိ၊ မိမိကိုယ် ကိုကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိဟု ဆိုပါ ကုန်လျက် ၃၀၂

ကုသလီဃာသင်္ခါတ္တာဥသု-ပဋ္ဌိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာ

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

သော လေးသမားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

ကုဟနာဒိဥစ္ဆေဒိကာ၊ အုံ့ဖွယ် ပြုခြင်း စသည်ကို လွန်စွာ ဖြတ်တတ်သော ၄၃၄

ကေတုကမ္မတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ် ထား၍ လွှားလိုသည်၏ အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏ ၂၉၁

ကေဝလံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရော မယှက် သက်သက် ၂၄၇

ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ် သည် ၂၁၄

[ခ]

ခဇ္ဇနီယပရိယာယဝသေန၊ ခဇ္ဇ-နီယဒေသနာ၏ အစွမ်း အားဖြင့် ၃၂၆

ခဇ္ဇုပနကပဘာသဒီသံ၊ ပိုး စုံးကြူး အရောင်နှင့် တူသည် ၁၀၈

ခဏာဒိကထာ၀၊ ခဏကထာ, ကိစ္စကထာသည် သာလျှင် ၃၀၈

အကွဲထုစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခဏ္ဍီစွာဒီဘာဝေန၊ သွားကျိုး
သည်၏ အဖြစ်, ဆံဖြူ
သည်၏ အဖြစ်, အရေ
တွန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၃၀
ခတကူပကမ္မီ၊ တူးအပ်
သော လက်ယက်တွင်း
ငယ်၌ ၂၂၇
ခန္ဓတ္တယဘေဒတော၊ သီလကွန္ဓ,
သမာဓိကွန္ဓ, ပညာကွန္ဓ
ဟူသော သုံးပါးတို့၏
အပေါင်း၏ အပြား
အားဖြင့် ၄၄၅
ခယမတ္တာပဋ္ဌနတော၊ ကုန်
ခြင်းခယမျှ အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းကြောင့်
တည်း ၄၂၆
ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊(ရုပ်တို့၏
ဘင်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း
ဟူသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၃၁
ခါဒကတော၊ စားအုံ့မှုးမှုး
ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆
ခါရုပဋ္ဌိစ္ဆကာဒီကမ္မကာရ-
ဏပွတ္တော ဝိယ၊ပဲကွပ်ဖြင့်

အကွဲထုစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ရှေ့၍ အင်ရေပက်ခြင်း
အစရှိသော ကမ္မကာရဏ
သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ၃၉၆
ခါရုဒကမဟာမေဃော၊ ငန်လှ
စွာသော မိုးကြီးသည် ၁၃၀
ခိတ္တမ်သပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်
သော သားတစ်ကဲ့သို့
တည်း ၂၉၁
ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာ
လှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိ-
သန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၉
ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝံ၊
အစာမွတ်ခြင်း, ရေသိပ်
ခြင်း, လေ, နေပူ အစ
ရှိသည် တို့ကြောင့်
ဖြစ်သော ၃၉၇
ခေါဘကရဏတော၊ ချောက်
ချားခြင်းကိုပြုတတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၂

[ဂ]

ဂဠီတော၊ ထစ်ကြိုးသော ၂၂
ဂဏိကာ၊ ပြည်ကြီးက်ကြေး
မသည် ၂၄
ဂဏ္ဌိသဒ္ဒေါ၊ ခေါင်းလောင်း
ကျောက်စည်သံ ၉၅

အကွေ့ရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဂ]	
+ဂတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာန်း၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသော ဂတိမှ ကင်းကွာစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဥာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၄၀၃
ဂန္ဓနိယတော၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဂန္ဓတရား၏ အစီးအပွါး ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း	၃၁၃
ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယံ၊ ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဟူသော သုံးခုအပေါင်းသည်	၂၃၇
ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒံ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်း လျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခစသည် အပြားရှိသော	၃၉၄
ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီးသော ကာလကဲ့သို့	၂၂ဂ
ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ သဏှသုခုမဓမ္မ ဖြစ်၍ တရားကိုယ် သရုပ် အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၄၅၁
+ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း	၄၅၁
ဂရုဘာဝကရထိနမိဒ္ဓါဒိ-ကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊	
[ဂ]	
လေးသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ထိနမိဒ္ဓ ပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏	၂၂၉
ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊ ယူခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၅
ဂါမဝါသတကစောရ ဝိယ၊ ရွာကို လုယက်တိုက် ဖျက်သော ခိုးသားတို့ ကဲ့သို့	၃၄၂
ဂိလာနသာလူပမော၊ သူနာ စရပ်နှင့်တူ၏	၃၂၄
ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊ ကျေးဇူး, အပြစ်ကိုကြား ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၀၆
ဂေလညကရအဿဒ္ဓိယာဒိပဋိ-ပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာ ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော အဿဒ္ဓိယစသော ပါပ ဓမ္မ, တဒေကဋ္ဌ ပါပဓမ္မ တို့၏ ပဟာယက ပဋိပက္ခ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏	၂၈၂
ဂေလညသမုဋ္ဌာနူပမော၊ သလိပ် ,သည်းခြေ, လေ စသော အနာ၏ ဖြစ်	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

ကြောင်းလျှင် ဥပမာ ရှိ၏ ၃၂၄
+ဂေါစရာ ဝိယ၊ (ဝိသမ,ဗိလ, အာကာသ,ဂါမ, သုသာ-နှ,ဝနဟူသား) ကျက်စား ရာတို့ ကဲ့သို့တည်း ၃၄၂
+ဂေါတြဘုတော၊ ဂေါတြဘူ ပရိုက် ဝေါဒါန်မှ ၂၆၀

[ဃ]

ဃဋ္ဋနဝသေန၊ ဝိသယီဝိသယ ဖြစ်၍ ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၅
ဃဋ္ဋနာ၊ ထိပါးခြင်းသည် ၂၅၈
ဃနံ၊ တခဲနက်လုံးသည်ကို ၁၂၂
+ဃာတေန၊ ဝိကွမ္ဘနပွဟာန် အလို ပယ်သတ်သဖြင့် ၁၂

[စ]

စက္ကဝါဠာ၊ တောင်တို့သည် ၁၃၃
+စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခု စသည်တို့သည်လည်း ၃၃၄
စက္ခာဒိပဉ္စဝိမ်၊ စက္ခု အစ ရှိသော ငါးပါး အပြား ရှိသော ရူပ်သည် ၂၃၄
+စက္ခု၊ သည် ၂၀၄
စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဓာတု-မနောဝိညာဏဓာတု-

[ဓ]

ဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်။ပ။ကာယဝိညာဏ ဓာတ်မနောဓာတ်မနော-ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေ ဖန်ခွဲခြမ်းသဖြင့် ၃၅၀
စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကံ၊ စက္ခု ပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထု ရှိသော ၂၅၈
+စက္ခုပသာဒေါ။ စက္ခုပသာဒ ပင်တည်း ၃၅၁
စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိ-တာယ၊ စက္ခုရူပါရုံစသော ပစ္စည်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၅၀
စက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာ-ယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ် သည် ၃၄၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒ-ဋ္ဌာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၅၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိ သတ္တဝိညာ-ဏဓာတုသခ်ေပါယော၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစ

အကြောင်းရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
ရှိသော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏခေါတ် အကျဉ်းပင်တည်း	၃၄၉
စက္ခုသန္ဓိသိတရူပဝိစာနနလက္ခဏ၊ စက္ခုဝတ္ထုကို မှီသည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၂၄၉
စတုတ္ထာရုပ္ပစိတ္တုပ္ပါဒနိရောဓဘာဝတောဝ၊ (စတုတ္ထအရူပ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)	၃၄၈
စတုန္နံ အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါးကုန်သော အာရုပ္ပစျာန်တို့နှင့်	၂၄၅
စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တဖလတ္တာ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၅၃
စတုမဂ္ဂသမ္မယောဂတောဝ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့်	၂၄၆
စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသီတ စန္ဒကူးကဲ့သို့တည်း	၂၇၈
စန္ဒပူဝေ၊ လဝန်းသဏ္ဌာန်ရှိသော မုံတို့ကို	၈၃
[ခ]	
စပလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မျက်လွှာ တလှုပ်လှုပ် မှိတ်တုန်မှိတ်တုတ် အိပ်မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏	၂၉၄
စာရကံ၊ နှောင်ချိုင့်ဟူသော အနက်ကို	၃၂၄
စာရကကာရဏအပရာမဏာ-ရဏကာရကအပရာမိကူ-ပမာ၊ နှောင်အိမ်,ဒွတ္တိ သကမ္မကာရဏ-သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ညွှန်းဆဲခြင်း, ပြစ်မှား လွန်ကျူးသော အပြစ် ဒွတ္တိ သကမ္မကာ-ရဏ-ဟူသော ညွှန်းဆဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အာဏာသား, ပြစ်မှား လွန်ကျူးသော အပြစ်သင့်သောသူလျှင် ဥပမာ ရှိကုန်၏	၃၂၅
စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့	၂၁
+စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏	၂၀၀
စိတ္တပရိဒဟနလက္ခဏော၊ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏	၄၀၉
စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏော၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်	၁၃၂

အကွာထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[စ]	
စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နှိုး ဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ သော လက္ခဏာ ရှိ၏	၂၂၂
စေတသိကအာသာဒပစ္စုပဋ္ဌာ-နံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ သာယာ အပ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၆၆
စေတသိကာဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ် သည်ဟု ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၆၆
စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်	၄၀၈
[ဆ]	
+ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆဲ့ခြောက် ပါးသော စိတ်တို့သည်	၂၇၀
ဆတ္တိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်တို့သည်	၄၃၈
ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသော ပထဝီစသော နိဗ္ဗိဝမျှ ဖြစ် သော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏	၃၄၅
ဆန္ဒာဒီနိ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ,ဝိရိ-ယနှင့် သမာဓိ, စိတ္တနှင့်	
[ဆ]	
သမာဓိ,ဝိမံသနှင့် သမာဓိ လေးစုံကုန်သော	၃၇
+ဆန္ဒောတိ ဇော်၊ ဆန္ဒ-ဟူ သော ဤအမည်သည်	၂၈၃
ဆ ပါဏကာ ဝိယ၊ (မြွေ, မီကျောင်း,ငှက်,အိမ်ခွေး, မြေခွေး, တောမျောက် ဟူသော)သတ္တဝါခြောက် ကောင်တို့ကဲ့သို့	၃၄၂
ဆ ဝိညာဏကာယုပ္ပတ္တိဒ္ဒါရာ-ရမ္မဏ ဝဝတ္ထာနတော၊ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ ကာယတို့၏ ဖြစ်ရာ ဒ္ဒါရ-အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်း ခြား မှတ်သားခြင်း ကြောင့်	၃၃၆
ဆိန္နဝဋ္ဋမကာနုဿရဏာဒီသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီး ရှိကုန်သော အရှင် တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း စသည် တို့၌	၁၀၃
[ဇ]	
ဇမ္ဗုပဏ္ဏသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့် နှင့် တူသည်	၉၉
ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဇ]	
သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ရင်း	၂၀၄
ဇာတပရိစယာ၊ ဖြစ်သော လေ့ကျက်ခြင်း ရှိကုန်သော	၂၄၄
ဇာတိဇရာဘင်္ဂ၊ ဇာတိ, ဇရာ, အနိစ္စတာသည်	၂၃၀
ဇာတိဒုက္ခာနုပန္ဓတော၊ မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်သော ဇာတိ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၅၆
ဇာလုပဇ္ဇေဒေါ၊ မီးလျှံပြတ်စဲသော အခါသည်	၁၂၉
ဇီဝသညာသမူဟနဿ ဇီဝဟူ၍ ဖောက်ပြန်သော အမှတ်သညာကို နုတ်ပယ်ခြင်းငှါ	၃၄၆
+ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရ ရသကို	၃၃၀
ဇုဏ္ဏာယ၊လရောင်ရှိသော	၂၂
ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝစုကိအာဒယော ဝိယ၊ တပည့်ကြီး, လက်သမားကြီး စသော သူတို့ကဲ့သို့	၂၇၂
[ဈ]	
ဈာနဂ်ယောဂဘေဒတော၊ ဈာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့်	၂၄၅
[ဉ]	
ဉာဏဉေ ယျာဝယဝါ၊ ဉာဏ်ဉေ ယျတို့၏ အစိတ် ဖြစ်ကုန်သော ဓာတ်မျှ တို့သည်	၃၄၅
ဉာဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော ဉာဏ်၏ အထူး ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ	၃၁၈
ဉာဏဝိပ္ပါရာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ ပျံ့ခြင်း အဟုန် အဟိန် (အရှိန်)၏ ဖြစ်ခြင်း ရှိသော	၁၈
ဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် ဖြစ်သည်မှ	၁၉
+ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ၊ ကား	၃၉
ဉာတိဇနဿ၊ မိဘစသော ဆွေမျိုးအပေါင်း၏	၂၄၃
[တ]	
+တံ အလဘန်၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း	၄၁၃

အကွာထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[တ]	
+တံခဏပဝတ္တိ၊ ထိုခဏ၌သာ လျှင် ဖြစ်သော	၁၈၂
တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယဝေဒ-နာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက် ဝေဒနာ, ကြိယာဝေဒနာတို့၌ရင်း	၃၁၃
+တံ ပဌမ ဝိညာဏ်၊ ထို လက်ဦးဖြစ်သောဝိညာဉ်ကို	၃၁၉
တစ္ဆာကာဒယော ဝိယ၊ တံစည်းသွားအစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့တည်း	၂၆၈
တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္ထာ၊ (နှစ်ပါးပြားသော နိယာမဖြင့်လည်း) မချုတ် မယွင်း ဟုတ်မှန်သော နိယျာန အဖြစ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၁၁
တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေန၊ မချုတ်မယွင်းသည်၏ အဖြစ်, မဖောက်မပြန် သည်၏အဖြစ်, ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်	၃၁၀
တစ္ဆာဝိပလ္လာသဘူတဘာဝံ၊ မချုတ်မယွင်းသော သဘော, မဖောက်ပြန်သော သဘော, ဟုတ်မှန်သော သဘောကို	၃၁၁
[ထ]	
တဇ္ဇာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော	၂၅၉
တဇ္ဇာသမန္နာဟာရေန စေဝ၊ ထိုဖြေအားလျှော်သော အ ကြောင်း ဖြစ် သော အာဝဇ္ဇန်းသည်ရင်း	၂၇၁
တဇ္ဇေတ္ဝာ၊ ခြိမ်းချောက်၍	၅၆
တဒဏ္ဍာသယဝသေန စ၊ ထိုသို့ ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျ တို့၏ အဏ္ဍာသယ တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း	၃၅၀
+တဏှာ॥ပ॥ယာနံ၊ တဏှာ၏ တည်ရာ တဏှာ, တဏှာ၏ ချုပ်ရာ, တဏှာချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဥပါယတို့၏ရင်း	၃၀၆
တတိယစိတ္တံ၊ တတိယ မဟာ ကုသိုလ် စိတ်သည်	၂၄၄
+တတော၊ မှ॥ ပုဗ္ဗေ၊ ၌॥ အတီတာ၊ မည်၏॥ ပစ္ဆာ၊ ၌॥ အနာဂတာ၊ မည်၏	၃၁၀
+တတ္ထ စ၊ ထို ဒီဗ္ဗသောတ ဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ရင်း	၉၃
တထဋ္ဌေန၊ မဖောက်ပြန် မှန်သော ပရိညေယျ	

အကျဉ်ရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[တ]	
အဖြစ်ဟူသော သဘော ဖြင့်	၄၄၁
+တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့ သော အပြားဖြင့်	၃၅၁
တထာပဿတော၊ ထိုဆိုအပ် ပြီးသော အပြားရှိသော မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည် လည်း ဖြစ်ထသော	၄၃၃
တထာဘာဝပစ္စုပ္ပန္နာနာ၊ ထို ရှုပါရုံစသော ပဋ္ဌာန်းကို ခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင် တတ်၏	၂၅၀
တထာဘာဝပစ္စုပ္ပန္နာနာ၊ ထို သန္တီရဏစသောကိစ္စ တပ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၅၀
တထာဘာဝပစ္စုပ္ပန္နာနာ၊ ပဋ္ဌ-ဒ္ဒါရဏ် သန္တီရဏသည် ယူ အပ်သော အာရုံကို မှတ် တတ်သည်၏ အဖြစ်, မနောဒ္ဒါရဏ် ထင်သော အာရုံကိုနှလုံးသွင်းတတ်, ဆင်ခြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၅၁
[တ]	
တထာသမ္ဘုနဒိဋ္ဌိနော၊ ထို အဝိဇ္ဇာနုသယကိုအကြွင်း မဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် (ဖြစ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏	၄၃၂
တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထိုကံ မှ တပါးသောအကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်သော ရှိပ် သည်	၂၃၆
တဒဓိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထို နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း, သိခြင်း ၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း ၄ါ	၃၀၃
တဒဝရောဓတောစ၊ ထို ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ဋ္ဌသာ ဝင်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၂၂
တဒသဟနတော၊ ထိုသော ပါးနှီး အားကြီးသော ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင် ခြင်းကြောင့်	၄၁၅
တဒုပဂ္ဂမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ် မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါ သခါရတို့၏ ပယောဂ ကြောင့်ဖြစ်သော	၄၁၁

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
တဒုပါယေ၊ထိုနိုရောမသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း	၄၃၈
တဒေဝ ရူပ်၊ ထိုဘဝင် လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ရူပါရုံကိုလျှင်	၂၅၈
+တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန၊ ထိုစက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်, ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၃၅
+တန္နိဿိတတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခုတို့ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၃၄
တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရဏဋ္ဌ၊ ထိုသံယောဇနတ္တယကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေး ရှုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်ရင်း	၃၆၆
တဗ္ဗိပရိတတာယ၊မိမိသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၅
+တမ္မိ ဣဒ္ဓန်၊ ထို(တောင့်တ၍ မရစကောင်းသော ဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်း, တောင့်တခြင်းသည်လည်း	၄၁၂

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထို ကမ္မ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိ နိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌ သာလျှင်	၂၅2
+တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထို အလိုရှိအပ်, ပြီးစေအပ်သော ဓမ္မ၏	၃၀
တဿ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုထို ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏သာလျှင်	၂၅2
+တာဒိသဿ ခယဿ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိ-ယောသာန ဆုဂါဒိခယ ၏	၄၂2
တာဒိနာ၊လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံ ချိတော်မူသော သဗ္ဗညူ ရှင်တော်ဘုရားသည်	၄၁၄
တာဒိသမေဝ၊ ထို ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်နှင့် ဟေတု သမ-ယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသည် သာလျှင်ဖြစ်သော	၂၅2
တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန် ကျဉ်းစွာသော သံကောက် ပေါက်ဖြင့်	၃၉၆

အကွာရာစင်	စာမျက်နှာ
[တ]	
+တာဝ ဘာဝတော၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်	၃၃၆
တာလစ္ဆိုဂ္ဂလေန၊ သံကွင်း ပေါက်ဖြင့်	၄၅၀
တိကာသန္ဓိပါတသခ်ိတသ၊ ဝတ္ထု,အာရုံ,ဝိညာဉ်သုံးပါး ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟု ဆို အပ်သော	၂၇၁
တိက္ခမန္ဒပ္ပဝတ္တိကာလေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ, နှံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာ ကာလ၌	၂၄၈
တိက္ခမန္ဒာဒိဘာဝေ၊ထက်သည် နှံ့သည် စသည်၏ အဖြစ် သည်	၃၆၅
တိခိဏံ၊ ထက်သော	၁၁၂
+တိဌတိ၊ တည်၏	၂၀၅
တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့် လုပ်သော လယ်စောင့် ယောကျ်ားရုပ်တို့၌	၂၆၈
တုဋ္ဌတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့	၄၀၅
တူလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါ ဂွမ်းစု ကဲ့သို့	၈၆
.တေလဋ္ဌနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင်ဖြင့် စွန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း	၂၉၁
[ထ]	
+ထိနတာ၊ (အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်, ဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်	၂၉၃
ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံသော သညာသာလျှင် နိုးစားသော အကြောင်း ရှိ၏	၂၇၅
ထူပထူပဋ္ဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ ၌	၁၂၅
[ဒ]	
ဒက္ခိဏာပထော၊ ဂင်္ဂါ၏ တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာ ပထတိုင်းသည်	၃၃၃
+ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏	၂၁၄
+ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏	၁၄၂
+ဒဋ္ဌကာမတာနိဒါနကမ္မ-ဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်း ဌာ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပ-တဏှာလျှင် အကြောင်း ရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်	

အကွာထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစ္ဓာသော အကြောင်းရှိ၏	၁၉၇
ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသောသွားခြင်းရှိသည်ကို	၈၅
ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၇
ဒဿနာဒီနိ၊ ဒဿန, သဝန, ဃာယန, သာယန, ဖုသနကိစ္စတတ်သော စိတ်တို့ ၎င်း	၂၆၂
ဒဿနာနုတ္တရိယသဝနာနုတ္တရိယဟေတုဘာဝေန၊ ဒဿနာနုတ္တရိယတရား, သဝနာနုတ္တရိယ တရားတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၃၇
+ဒယော်တီ၊ ၏	၅၁
ဒိဋ္ဌိ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏	၂၃၇
ဒိဋ္ဌမဂ်လာဒီနိ ၀၊ ဒိဋ္ဌ,သုတ, မုတ, မဂ်လာတို့ကိုလည်း	၂၄၇
ဒိဋ္ဌာ ဒိရူပရူပါဒိ၀ဏ္ဏာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က,	
[၁]	
ရူပရူပါဒိစတုက္က, ၀ဏ္ဏာဒိ-စတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်	၂၃၇
+ဒိဋ္ဌိသစ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော သစ္စာ၌	၃၀၂
+ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏	၉၄
ဒိဃရတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး အဖန်တလဲလဲ ကိန်းသော	၃၅၀
+ဒီပယော၊ ပြရာ၏	၁၅၇
ဒုက္ခရုပဋ္ဌိ၀ေ၀ေတော စ၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း	၄၅၀
+ဒုက္ခံ၊ ကာယိက စေတသိက-ဒုက္ခကို	၄၀၉
+ဒုက္ခနိရောဝေတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-နိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏	၃၂၅
+ဒုက္ခနိရောဓဂေါ်တ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-နိရောဓသို့ရောက်ခြင်း အဆုံးတိုင်သော ဖိုလ်၏	၃၂၆
ဒုက္ခန္ဓဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏ ဆုံးရှုနိဗ္ဗာန်ကို သိပြီး၍ ခရီးညွှန်တော်မူတတ်သော	၄၁၄
ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခ-ဟေတုအဖြစ်၏သမုဒယ၌	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
မြဲခြင်း, ဒုက္ခဟေတု အဖြစ်၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်း အားဖြင့်	၃၈၁
ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသ-ဝါဒီဝသေန၊ ဒုက္ခစသည်, အသမာပန္နစသည်, သာသဝ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၃၁၇
ဒုက္ခဖွတ္တိဟေတုတော၊ အဟော ဝတ မေတံ နာဟောသိဟု စေတသိက ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၉၂
+ဒုဋ္ဌ၊ရုန်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ	၁၄၄
ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဇသဘာဝတ္တာ၊သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၅
ဒုမ္မလဒုဟေတုက။ပ။ မနော-ဝိညာဏဓာတု စ၊ အား နည်းသော ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်ရင်း	၂၅၆
ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ၊ ဖြစ်စိမ့်, ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန် တတ်နိုင်ခဲသည်ရင်း	၄၅၀
[၁]	
+ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၄၅၁
ဒုဿနပစ္ဆုပဇ္ဇာနောမိမိကိုရင်း, သူကိုရင်း ဖျက်ဆီးတတ် သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၉၇
ဒုရော(ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည် ဖြစ်၍)ဒုရေရှပ်မည်၏	၂၃၅
ဒေယျမမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာဒိ-သမ္ဘတိ ဝါ၊ အလှူ၊ဝတ္ထု၊, အလှူ၊ခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုရင်း	၂၄၂
ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါး မှူးနှင့်တူ၏ ဟူ၍ရင်း	၂၇၆
ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍ စိတ္တာန်ခြင်း၌ အပြစ်သည်	၆၃
ဒ္ဒိအဏုကာဒိ၊ အကြောင်း ပရမာဏုမြူ နှစ်ခုရှိသော တခုသော အကျိုးစသည် သည်	၄၄၃
ဒ္ဒိကွတ္တုံ သကိ ဝါ၊ တကြိမ် နှစ်ကြိမ်	၂၆၂
+ဒ္ဒတ္တိ သကမ္မကာရဏာဒိ-သမုဋ္ဌာနော၊ သုံးဆယ် နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာ အလျောက် ညှင်းဆဲခြင်း	

အကွဲထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
အစရှိသည်ကြောင့် ဖြစ်သော	၃၉၃
+ဒွိပဋ္ဌာနဘေဒတော စ၊ နှစ်ဌာန, ငါးဌာန အပြား အားဖြင့်ရင်း	၂၅၀
[ဓ]	
+ဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကိုလောပေ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိဗ္ဗာန်ကို ရှုတ်ခြင်းကြောင့်	၁၈၄
ဓာတုကွောဘသင်္ခါတအနိဋ္ဌ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂ-တော၊ (လည်ချောင်း ခြောက်သွေ့ခြင်းစသည်, ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကို ဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သလိပ်သည်း ခြေ သွေးလေမည် ပထဝီ စသော)ဓာတ်ချောက် ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အလိုမရှိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံ ခြင်းကြောင့်	၄၁၅
ဓာတုဒ္ဓယနိရောဓမတ္တမေဝ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာတည်း	၃၄၈
[ဝ]	
+ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရ-မတ္ထဖြစ်သော စတုသစ္စကို ထင်စွာပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၃၂
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝရဟိ-တတ္တာ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်, တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်, ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်, အတ္တ၏ အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၄၁
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသုည-တော၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘ အဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တ အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း	၃၅၄
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိ-တေသု၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘ အဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တ အဖြစ်တို့မှ ကင်းကွာ သော	၄၃၇
ဓုဝသုဘသုခတ္တသုည၊ မြဲသော သဘော, တင့်တယ်သော သဘော, ချမ်းသာသော သဘော, အတ္တဟူသော သဘောမှ ဆိတ်၏	၄၄၂
[နာ]	
နာ အတိတိခိဏာ၊မထက်လွန်း	၂၅၃

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[နာ]	
နာ ကုတောစီဇာတံ၊ တစုံတခု သော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော လက္ခဏာရပ် လေးခုသည်	၂၃၆
နာ ဒကွိုဿန္တိ၊ သာသနာတွင် မမြင်ကုန်လတံ့	၂၀၀
နဒီတီရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌	၂၂၈
+နဒေါသော ယထာဝုတ္တ-ဒေါသာဘာဝေါ၊ အရှင် ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏ မရှိခြင်းသည်	၄၂၅
+နန္ဒိရာ ဂေန၊ နန္ဒိရာဂမည်သော လောဘနှင့်	၄၁၇
+နာ ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင် မရှည်စေနိုင်	၂၁၄
နာ ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒမဟုတ် သောရုပ်	၂၃၄
+နာ ယူဇတိ၊ မသင့်	၁၁၂
နဝန္နံ အဝသေသ ကာမာဝစရ ကိရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါး ကုန်သော အာဝဇ္ဇန်း ဝုဋ္ဌေါမှ ကြွင်းသော ကာမာဝစရ ကြိယာ တို့တွင်ရင်း	၂၆၀
နဝဘာဝါ ပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒအဝတ္ထာ၏ ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၃၀
နာ သဇ္ဇတိ ယထာ၊ လက်မှန် တိုင်သို့ မရောက်မီ အကြားခ၌ မငြိသကဲ့သို့	၁၀၈
နာ ဟေတု၊ လောဘစသော ဟိတ် မဟုတ်	၂၃၄
နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်, နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း	၁၉
နာတိဥပဇ္ဇ။ ဟနမိလာပန-ရသာ၊ မပွါးစေလွန်း မညှိုးကြုံစေလွန်းသော ကိစ္စ၏	၂၆၆
+နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း	၈၉
နာနာကုဏ္ဍပ။ ပ။ ပဝနဝိစ-ရိတော၊ သည်းခြေ, သလိပ်, ပြည်, သွေး, အစာသစ်, အစာဟောင်း စသော အထူးထူးသော အပုပ် ဝတ္ထုတို့၏ မကောင်းနံ့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော လွန်စွာ မကောင်းသော အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေ တို့၏ သွားလာရာ ဖြစ်သော	၃၉၄

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[နာ]

နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝနိမိတ္တတောဝ၊ အထူးထူး အပြားပြား သော နှိပ်စက်ညှင်းဆဲ တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၅၆

နာရာစောဝ၊ စဉ်းသွားကဲ့သို့ ၄၀၅

နိစ္စမ္ဘဂါဝီ ဝိယ၊ အရေမရှိသော နွားမကဲ့သို့ ၂၇၁

နိတ္ထုနနရသော၊ ညည်းတွား ခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်း ရှိ၏ ၄၀၉

နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခကို ညွှန်ပြ သကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်း သဘော ၃၂၀

နိဒ္ဒေါက္ကမကာလာဒီသု၊ အိပ် မွေ့ခြင်းသို့ သက်သော အခါ စသည်တို့၌ ၂၅၂

နိပ္ပီတိကစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ပီတိ ကင်းသော စိတ်လျှင် နီး စွာသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၆၂

နိပ္ပန္နံ၊ (ကံစသော အကြောင်း တို့သည်ပြီးစေအပ်သော) နိပ္ပန္နရုပ်မည်၏ ၂၃၅

နိဗ္ဗစနလက္ခဏာဒီပ္ပဘေဒတော၊ ဝိုက်ဂြိုဟ် လက္ခဏာစသည်

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[နာ]

တို့၏ အပြားအားဖြင့် ၎င်း ၃၆၈

နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့် ၄၁၉

နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယဝါရက စုတိကျအောင်) ဖြစ်ကုန် သော ၂၂၉

နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်း သည်ရင်း ၂၂၈

နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနံ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော အာရုံသို့ ရှေးရှု တက်စေတတ်သော မဂ္ဂင် သည် ၄၃၂

နိဗ္ဗာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ် သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် လည်း ၄၂၈

+ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ် နှင်နှင်တို့ပင် တည်း ၄၂၂

နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို ၇၇

နိယတာ၊ အာနုဘွတ္တရိယအဖြစ် သို့ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိ-ယတဝေဒနာသည်လည်း ၃၁၅

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[နိ]	
နိယတာနိယတာရုမ္ဘဏတ္တာ၊ မြဲသောအရံ့, မမြဲသော အာရံ့ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်	၂၅၁
နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (ဤသည်တို့ကား ရုပ်တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ်တို့က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၂၆
နိယျာတနရသာ၊ (ထိုတခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝင့်သား သတ္တဝါအား ရော့ ယူလော့ဟု) ဆောက်နှင်း ပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၃၉၁
နိယျာနလက္ခဏ၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်သဖြင့် သံသရာနှောင်ချိုင့်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏	၃၂၉
နိရတ္ထကဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိရတ္ထကဘာဝအဖြစ်သို့	
[နိ]	
ရောက်ခြင်းကြောင့် တည်း	၄၂၆
နိရဿာဒတော၊ သာယာအပ်သောသဘော မရှိခြင်း ကြောင့်ရင်း	၃၁၂
+နိရဿာသံ၊ ရှုစရာမရှိသည်ကို	၁၂၂
နိရီဟကတော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် တကွသော အမှုအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်) အားထုတ်ခြင်းကင်းသော အားဖြင့်ရင်း	၃၄၀
+နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်း ချုပ်၏	၄၂၂
နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌	၂၁၉
+နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့တည်း	၁၀၃
+နိဝသန္တိ-နိဝသန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏	၃၃၃
နိဝုတ္ထမမ္မာ၊ ဂေါစရာသေဝန အားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော တရားတို့သည်	၁၀၃

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[နဝ]

နိဝုတ္ထသန္တာန်၊ မှီဝဲအပ်ဘူး, သုံးဆောင် ခံစားအပ် ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို ၁၀၅

+နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား ၁၀၃

နိဿရဏဒ္ဌော၊ သတ္တဝါတို့၏ ဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သော သဘော ၃၂၀

နိလပခုမသမာကိဏ္ဏံ၊ ညိုသော မျက်မှေးဖြင့် ထက်ဝန်း ကျင် ပြွမ်းထသော ၂၀၄

နိဝရဏိယတော၊ နိဝရဏ တရားတို့သည် အာရုံပြု သောအားဖြင့် မြေးယှက် ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၄

နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္မဝိတက်,အဗျာပါဒ ဝိတက်, အဝိဟိံသာ ဝိတက်တို့သည် ၄၃၈

+နေဝကမ္မဇနာဂကမ္မံ၊ နေဝ-ကမ္မဇနာဂကမ္မဇမည်၏ ၂၃၂

[ပ]

ပကတိဝဏ္ဏ ဝိဇဟန ဝိကာရဝ-သေန၊ မိမိ၏ ပြကတော် သော ရူပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း,ရူပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့် ၁၉

ပဏ္ဏတ္တိ ကုသလ ကျိုက် ကျိုက်ဆူသော ရေ၏ ၉၆

ပဏ္ဍန္ဒနရသာ၊ (ဒါန သီလ စသည်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင် သည် ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ် သော) သဟဇာတ်တရား တို့ကို မနှစ်မဆုတ်စုတ်စုတ် သက်ဝင်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၂၄

ပဂုဏ်၊ လေ့လာ နှုတ်တက် သည်ကို ၄၃

ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေ-ဒတော ပန်၊ ပစ္စယဘေဒ-ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ ပုဂ္ဂလဘေဒ အားဖြင့် ကား ၃၃၉

ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည် ၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၅၄

ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက် ၌ အမန်တလဲလဲ ပူပန် စေခြင်း နှိပ်စက်ညှင်းဆဲ ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၉

ပစ္ဆာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင် အောင် နောက်ကာလ၌ ရင်း ၁၉

ပဋ္ဌမဈာနဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ် သုံးခုကို ၂၆၅

အကျဉ်ရာစဉ် ပဝမျက်နှာ

[ပ]

ပဠုမစျာနိကာနိ၊ ပဠုမစျာန်နှင့် ယှဉ်သော လောကုတ္တရာ-ဝိညာဉ်တို့ကို ၂၆၅

ပဠောဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊ ရူပါဘိနန္ဒနစသော ငါးပါး သော အဘိနန္ဒနတို့၏ ငြိမ်းရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ၄၄၄

ပဠုလံ ဝိယ၊ အဆီလွှာနှင့် တူသည် ၁၂၂

ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဋ္ဌ၊ အသင်္ခယ-စသော ပဋိပက္ခမမှတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်ရင်း ၃၆၆

ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောတရားတည်း ၃၀၁

ပဋိပတ္တိဒဿနေန၊ ပေးလှူ-ပူဇော်ခြင်း, ရှိခိုးခြင်း စသော အကျင့်ကို မြင်သဖြင့် ၂၄၄

ပဋိပိသန္ဓိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်ကုန်၏ ၄၀၈

ပဋိသောတဂတံ၊ အညာသို့ ဆန်တက်သော ၂၆၂

ပဋိဟရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်တတ်၏ ၁၇

[ပ]

ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏) လက်မှန် အသစ် ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၃၉၁

ပဏ္ဍကာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက်စသည်၏ အဖြစ်သို့ ၂၅၆

ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကို ငြိမ်းစေသော အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာ တည်ရာ၏ အဖြစ်သည် ၁၀

ပထဝိတော၊ မြေအောက် အစွန်းမှ ၁၃၀

+ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း ၁၇၆

+ပဒေသော၊ ဌာ ၂၉

+ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့ ၂၄၅

ပဘဝလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၏ မပြတ် မစဲဖြစ်ကြောင်း အမှန် အစ၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏ ၃၇၈

ပရဘက္ခံ ဝါ၊ အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကိုမှလည်း ၂၄၇

+ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထ-သစ္စာ၌ ၃၀၃

ဘာဝုရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရမသမ္ဘာဝေ၊ မလွန်မလက်
သာ အလွန်ကျဉ်းမြောင်း
စွာသော ၃၉၄

ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်
သက်သာရာ ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၃၆၄

ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လွန်
ကဲသော အစိုးရသည်၏
အဖြစ် ရှိတော်မူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၆၀

ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော
·သဘော အမှန်ကို လွန်၍
တပါးသော နိစ္စစသော)
မမှန်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၂

ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသော
သူတို့ကိုရင်း, သမ္ဘယုတ်
တရားတို့ကိုရင်း သိမ်း
ဆည်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၃၃

ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်
ပိုင်းခြားရှု ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ပရိစပိတ္ဝာ၊ မန္တရားရွတ်သော
အစဉ်ဖြင့် ရွတ်၍ ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရိညေယျဟာတဗ္ဗသစ္စိကာ-
တဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်း
ခြားရှု သိအပ်သော
တရား, ပယ်အပ်သော
တရား,မျက်မှောက်ပြုအပ်
သော တရား,ပွါးစေအပ်
သော တရားတို့၏ရင်း ၃၀၆

ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်
မတည်သော အလင်းကို ၁၅၅

ပရိပစ္ဆမာနရူပဝဝဋ္ဌာနာ၊ရင့်ဆဲ
ဟောင်းဆဲသော ရူပ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၃၀

ပရိဟရိတုံ၊ လက်တုံ့ချေခြင်း
ငှါ ၂၂

ပရိပါကဘေဒမတ္တံ၊ ရင့်ခြင်း
ပျက်ခြင်းမျှသည် ၂၃၉

ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေ
ပြည့်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္ဆုပဋ္ဌာနော၊
ရှပ်၏ ပြည့်စုံသည်၏
အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေ
တတ်၏ ၂၂၆

ပရိဗန္ဓော၊ အံ့ဆွံ့ရာယ် ပြုတတ်
သည် ၁၅၆

အကျဉ်းချုပ်စာ စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ဆဲဖြစ်သော ရူပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၃၁

ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ ရူပ်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၃၁

ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းငှါ မခံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၂၆

ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေသန၊ ပရိယုဋ္ဌာနဟု ဆိုအပ်သော နှိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၃၇

ပရိဝဋ္ဋမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံး သည်ကို ၁၂၁

ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို ဆီးတားပိတ်ပင် မြစ်တားခြင်း သဘော ၃၇၀

ပလိဗောဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ် အားထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏ ၃၇၈

ပလုဋ္ဌိတ္ဌာ၊ ပြတ်ကျ၍ ၁၂၀

[ပ]

ပလောဘေတ္ဌာ၊ ဖြားယောင်း၍ ၅၆

ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ၆၇

+ပဝတ္တေတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏ ၂၁၃

ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းသည် ၂၂၈

+ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏ ပဝတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဌိတိမျှသာတည်း ၃၀၀

ပဝတ္တိနိဝတ္တိ တဒုဘယဟေတူ-နံ၊ ဝင်ခ,ဝင်ရမှ နှစ်သော နိရောဓ,ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတရားတို့၏ ၃၈၆

ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသာရ-မောက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ပဝတ္တိနိဝတ္တိတို့တွင်) ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၃၇၈

+ပဝတ္တိပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တန-လက္ခဏာနံ၊ မပြတ်မစဲ ဖြစ်တတ်သော ဝင်ခဲ့ကုန်၏ အဖြစ်, မစဲဖြစ်စေတတ်သော ဝင်ခဲ့ကုန်၏ ပဘဝ အကြောင်း၏ အဖြစ်,

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ဝဏ္ဏဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ် ပြန် လည်တတ်သော တရား၏ အဖြစ်, ဆုတ်နစ် ပြန်လည် စေတတ်သော တရား၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော လက္ခဏာ ရှိကုန်၏	၃၂၉
ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ် ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏	၂၂၆
ပသန္နာကာရာဒီဘာဝသမ္ပာ-ပနဉ္စ၊ ကြည်သော အခြင်း အရာ, ချီးပင့်သော အခြင်းအရာ,အာရုံသို့ကပ်၍ တည်သော အခြင်း အရာ, အာရုံ၌ ကောင်း စွာ ထားသော အခြင်း အရာ, သဘောကို ရှုသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေ ခြင်း သည်ရင်း	၃၆၆
ပသာဒနရသာ၊ (နောက်ကျ ခြင်းဟူသော အညစ် အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍) သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၂၄
ပသူတိယံ၊ သားမှားခြင်း အနက်၌	၄၉၀
[ပ]	
ပဃိတ္တာ ပဃိတ္တာ၊ အဖန် တလဲလဲရှု၍	၉၉
ပဃန္ဓိယော၊ မြင်ကုန် သလျှင်ကတည်း	၁၄၀
ပဟတာသီဝိသော ဝိယ၊ လုံ့ကန်ဖြင့်ခတ်အပ်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့တည်း	၂၉၆
ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏	၂၀၂
ပါကဋဧရုံ၊ ထင်ရှားသောရုပ် ဧရာကို	၂၃၀
ပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ ထင်ရှား သော ဣဒ္ဓိမဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ် ရှိသော ပြာဋိဟာသည်	၅၈
ပါစီနေန စ၊ အရှေ့အရပ် ဖြင့်ရင်း	၇၅
ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ သူ့အ သက်ကို လျှင်စွာချခြင်း စသည်တို့၌	၂၄၈
+ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊အကု သိုလ်ကံစသော ကမ္မ နိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ကို	၄၀၄
ပါသာဏာဘိဃာတသမုဒ္ဓတ-ဘသ္မံ ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့် ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် လွင့်ထက် သော ပြာကဲ့သို့တည်း	၂၉၂
ပါဠိ၊ တည်း	၈၀

အကျဉ်းချုပ်စာ စာမျက်နှာ

[ပ]

ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော
မုံ့ညှက်စိုင်ကဲ့သို့ ၃၉၅
+ပိဒဟိ၊ ပိတ်၏ ၄၆

ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော
ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ
သန်ါရတို့နှင့် ကွေ့ကွင်း
ခြင်းလျှင် အကြောင်း
ရှိသော ၄၀၇

ပိလောတိကခဏ္ဍံ၊ ခင်ကြွယ်
သော ပုဆိုးပိုင်းကို ၄၄

ပိဋ္ဌနနဝိကတိ၊ လက်ကောက်
လက်ကြပ်စသော တန်း
ဆာအထူးကို ၁၀

ပိဋ္ဌနဒ္ဓေ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ်,
ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း
၏ အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခ
သမဂ္ဂိပုဂ္ဂိုလ်ကို) နှိပ်စက်
ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော ၃၆၉

ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ တဆဲ့ခြောက်
စိတ် ကလာပြည့်သော
လမင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

ပုထုဇနသာဓာရဏတော စ၊
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ရင်း ၃၁၄

ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယနိမိတ္တ-
ကရဏရသာ၊ တဖန်

အကျဉ်းချုပ်စာ စာမျက်နှာ

[ပ]

သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော အမှတ်နိမိတ်ကို
ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၆၈

+ပုနောဘဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်
ကိုပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ၄၁၇

ပုဗ္ဗဖလ္လုပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်
အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေး
ကုန်သော ၁၁၆

ပုဗ္ဗမုဋ္ဌိမှ၊ ပန်းဆုပ်ကို ၄၆၄

ပုဗ္ဗဏ္ဏတော၊ ရှေးဖြစ်သော
အနာဂတ်အဖို့မှ ၂၂၅

ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတော စ၊
ဝေဒတ္တယပရိယာပန္နမ်
ရှေအဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်
သော အတိတ်အနာဂတ်
၏ အလယ်ခ်ိန်မှလည်း
ဖြစ်သော ၃၁၀

ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရန္တဝိဝိတ္တတော၊
လွန်လေပြီးသော အခွန်,
လာလတ္တံသောအခွန်တို့ခ်ိန်
သဘောမှ ဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၅၄

+ပုဗ္ဗပယောဂဿ၊ ပုည
ကြိယာခ်ိန် တွန်ခြင်းဖြစ်
လတ်သော် ထိုတွန်ခြင်းမှ
ကင်းစေ၍ ကောင်းစွာ
အားထုတ်စေသည်၏

အကွာထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တာပယောဂ၏	၂၄၃
ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမ ရှုပက္ခန္ဓာ, တတော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဤသို့ သောနည်းဖြင့်) ရှေနောက် ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်း အားဖြင့်	၃၁၉
+ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သည် နောက်၌ဖြစ် သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်	၃၀၇
+ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေသွားပြု၍	၂၄၃
ပုရိမကမ္မဇဝနစိတ္တာဒီနဉ္စ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံ, ဇောစိတ်အစရှိသည် တို့၏ရင်း	၂၆၁
ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရှေသွား အံ့ နောက်လိုက်အံ့ဟု အလိုစင်စစ်မရှိသော် လည်း ရှေသွားနောက် လိုက်ကဲ့သို့	၃၅၅
ပူဇံ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို	၅၆
ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသစန္ဒနိ-ကာဒီသု၊ ငါးပုပ်,မုယောမုံ့,ပုပ်,တံစီးအိုင် အစရှိသည်တို့၌	၃၉၄
ပေါခ်ါနုပေါခ်ံ၊ အဆင့်ဆင့်	၄၅၀

အကွာထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဖ]	
ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေ၀၊ တပေါင်းလပြည့်၌ သာလျှင်	၁၂၄
ဖလဟေတုဘေဒတော၊ အကျိုးအကြောင်းအလူး အားဖြင့်ရင်း	၄၅၁
+ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏	၂၇၀
ဖေဏပိဏ္ဍာဒိသဒိသဘာဝေန၊ ရေမြှုပ်စိုင်စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်	၃၂၇
[ဗ]	
+ဗလပွတ္တော၊ ဗိုလ်သို့ ရောက်သော	၃၀၃
+ဗလရွပ်၊ အားအစွမ်း ဟူသောရုပ်ရင်း	၂၃၃
ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ (ဒုက္ခ သည် နှိပ်စက်တတ်သည် သာတည်း၊ ဒုက္ခသည်သာ လျှင် နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဤသို့ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း) ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏ မြဲခြင်း, ဗာဓကအဖြစ်၌ လည်း ဒုက္ခ၏မြဲခြင်း အားဖြင့်	၃၀၁
ဗာဓနပဘဝသန္ဓိနိယျာနပ္ပ-ကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း,	

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

အမွန်အကြောင်း,ငြိမ်
သက်ချမ်းအေးခြင်း,
ထွက်မြောက်ခြင်းအပြား
ဟုဆိုအပ်သော ၃၈၀
ဗာလဇနပရိကပ္ပိတဓုဝသုဘ-
သုခတ္တာဘာဝဝိရဟိတ-
တော၊ မိန္ဓာဆက်ဆံ
ဉာဏ်မသန်သူလူမိုက်တို
သည် ကြုံဆအပ်သော
ဓုဝ,သုဘ,သုခ,အတ္တ
အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ကင်း
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၃၂၂
+ဗာလတ္တပတ္တိယာ၊ သူငယ်
အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း
ကြောင့်ရင်း ၄၀၁
ဗာလဒါရကာ၊ မလိမ္မာသေး
သောသူငယ်တို့သည် ၂၄၄
+ဗျာမိ၊ ဖျားနာခြင်းကို ၄၀၆
+ဗျာပါရံ၊ ကြုံစည်ကြောင့်
ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့ ၃၄၀

[ဘ]

ဘဒ္ဒသာပိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ
ရှိသောသူအားလည်း ၄၀၄
ဘန္တတ္တပစ္ဆုပဒ္ဒာနံ၊ ထက်ဝန်း
ကျင် လည်သည်၏အဖြစ်
တည်းဟူသော အခြင်း

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၉၂
ဘယ။ပ။ ပါယေဟိ၊ဘေး,
ဘေး၏အကြောင်း,ဘေး
ကင်းခြင်း,ထိုဘေးကင်း
ရာသို့ရောက်ခြင်း,သိခြင်း
၏အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း ၄၄၀
ဘရိတော၊ ပြည့်၏ ၄၆
ဘဝဂတိဌိတိနိဝါသေသု၊
သုံးပါးသောဘဝ, ငါးပါး
သောဂတိ,ခုနစ်ပါးသော
ဝိညာဏဌိတိ,ကိုးပါးသော
သတ္တာဝါသတို့၌ ၂၆၃
ဘာဇနဘောဇနဗျဥ္ဇန-
ပရိဝေသကဘူဥ္ဇကူပမာ စ၊
စားခွက်,စားအပ်သော
ဘောဇဉ်, လက်သုပ်ဟင်း
လျှာ,လုပ်ကျွေးတတ်
သောစဖိုသည်,စားတတ်
သောသူလျှင် ဥပမာ
ရှိကုန်သည်လည်း ၃၂၅
ဘာဇနဝိကတိ၊ အိုးခွက်
အထူးကို ၁၁
ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန်
နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆
+ဘာသနေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း
ကြောင့် ၁၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘိက္ခု၊ ဒီဗွစက္ခုဉာဏလာဘီ ရဟန်းသည် ၁၄၂
ဘေဒေါ၊ ဒုဝိဓ အဖြစ်ဟု ဆို အပ်သော အထူးသည် ၂၅၀

[မ]

မဂ္ဂဋ္ဌာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက် နဲ့စေး ကဲ့သို့တည်း ၂၉၁
+မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တိုခြင်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည် ၂၉၈
+မဏ္ဍတ္ထတာ၊ အလယ်အကြား ဌိတည်သော သဘောရှိ သောသူ၏ အဖြစ်သည် ၂၈၅
မဏ္ဍတ္ထဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ လျှစ်လျူသော အာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၆၆
+မနသိ၊ စိတ်ဌ ၂၈၄
မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿ-နူပစာရဖြစ်သော ရှုနှုရင်း သော အာရုံကို ၁၄၀
မနောမယာ၊ စျာန်စိတ်ကြောင့် ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော ၁၈
မနောရထဝိသာတပဋ္ဌာန်၊ နှလုံးအလို ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော သူတို့ အား ၄၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

+မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်း ဟူသော ဘေးသည် ၄၀၂
မရဏူပနယနရသာ၊ သေခြင်း ၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၀၀
မဟန္တံ၊ မျှားသော ဝိထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော အသက်ရှိသော ၂၆၀
မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ အုံ့ဖွယ်သရဲ သော သွားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ၁၃၉
မဟာဓာရာဟိ၊ ထန်းလုံး အင် ကြင်းပင်စည် စသည့် ကြီး စွာသောရေအယဉ်တို့ဖြင့် ၁၃၀
+မာဂဓိကာဃ၊ မာဂဓတိုင်းဌ ထင်သော ၁၈၈
မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင် တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၄၀၇
မာနုသိကံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ် သော ၉၄
မာရဏန္တိကဒုက္ခာဘိသာတေန၊ (သမားလက်ချ ခွင့်မရ၍ ပြင်းပြလွန်မင်း) သေခြင်း ၏ အနီးဌဖြစ်သော ဒုက္ခ

အကွေ့ထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
သည် အလွန်နှိပ်စက်ခြင်း ကြောင့်	၄၁၅
+မိစ္ဆာဇီဝပွဟာနပစ္စုပဋ္ဌာ-နော၊ မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၄၃၄
မိစ္ဆာဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်းသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း	၂၉၂
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူကို	၂၄၆
မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၂၉၂
မိစ္ဆာသက်ပွပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာ-နော၊ မိစ္ဆာသက်ပွကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၄၃၃
မိစ္ဆာသတိဝိနိဗ္ဘုဇနနော၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာသတိကို အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတတ်သော	၄၃၅
[မ]	
မိတ္တာမစ္စသုဟဒ္ဒါဒီဟိပိ၊ အဆွေခင်ပွန်း, အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌ တကွပြုဖက်ဖြစ်သောသူ, နှလုံးအကျမ်းဝင်သောသူ အစရှိသည် တို့သည်လည်း	၃၉၆
မိဒ္ဓနတာ၊ မစ္ဆမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်, ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အမှု၌မကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်	၂၉၄
မိလာပနရသံ၊ ညှိုးကြေ့စေခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၆၅
မုတိ၊ မှန်ကန်ရမိ သိတတ်သော	၁၈၀
မုတ္တာသိရာ၊ပြေလွတ်သော သျှောင်ထုံး ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍	၁၁၇
+မုဟုတ္တရမဏီယတော၊ တသက်လျှာ တခဏမျှ မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၃၂၆
မူဠဂဗ္ဘာယ၊ အပြောင့်မသွား လမ်းမှားသော ကိုယ်ဝန်ရှိသော	၃၉၆
မေဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့်	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
ယှဉ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်	၁၄၁
[ယ]	
+ယံ ကိုဠိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်	၃၀၅
+ယံ တံ တိက္ခမန္ဒာဒိသခါတ-အတ္ထာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ အကြောင် တိက္ခ မန္ဒစသည်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏ အခြင်း အရာသို့ လိုက်စေခြင်း သည်	၃၆၅
ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန၊ ယူဘူး မှတ်ဘူးသော အကြောင် အကြောင်သို့သော နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၂၆၈
ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာ-ကာရသမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော မဟုတ်သည် မူလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌ-အခြင်းအရာဖြင့် အနိ-ဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံး ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၆၆
ယထာ တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရ-သမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည် မူလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌ-အခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ယ]	
အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၆၆
+ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့် သည်အားလျော်စွာ	၃၁၃
ယထာဝဝတ္ထာပိတေ ဝိသယေ၊ ဝုဋ္ဌေါသည် ယခင်ဆိုအပ် ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ၌	၂၆၀
ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဟ္ဘာဝတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား ရှိသော အပ္ပဘာဝတ္ထာ ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၄၃၀
ယထာသကံ သြဠာရိကာကာရာ-နုပါပနံ၊ အကြောင် အကြောင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရုန်ရင်း သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်	၃၆၆
ယထာ သဘာဝပဋိဝေဓလက္ခ-ဏော၊ ဓမ္မတို့၏ အကြောင် အကြောင် အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာ,ကက္ခ-ဋ္ဌတ္ထဖုသနစသော ဝိသေသ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်းမှ သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၂၂၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ယ]	
ယန္တစက္ကယဒ္ဓိ ဝိယ၊ ကြံညှစ် ယန္တရား, နှမ်းပွတ်သော စက်ဌ ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့	၃၅၅
ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦး အစ ဖြစ်ခြင်းသည်	၂၂၉
ယာဂုယာ၊ အနှေးယက် မန်းကို	၄၅
ယာနိကတာ၊ တက်ကစီး ကပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ် ကုန်ပြီ	၃၅
+ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သော ငှက်သည်	၆၂
ယေ ဝါ ပနကာ၊ သရွက်အားဖြင့် မလာ ယေဝါပနဟူသော ပုဒ်ဖြင့်သာ ဟောအပ် ကုန်သော	၂၂၀
ယော ဥပါဒိသေသာဘာဝေါ စ၊ အကြင် ကိသေသာမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်း သည်လည်း	၄၃၁
ယောဂနိယတော၊ ယောဂ လေးပါးတို့သည် အာရုံ ပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၁၃
[ယ]	
ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရွယ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီး တတ်သော သဘောဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင် တတ်၏	၄၀၀
[ရ]	
ရဂ်နဒ္ဓော ဝိယ၊ ကမ္ဘီးရော သဘင်သို့ ရောက်သော အထူးထူးသော အသွင်ကို ဆောင်တတ်သော ကခေါ သည်ကဲ့သို့ရင်း	၃၅၆
ရဿသောဏိတာဒီသု၊ အဆီ အနှစ် အရည် အသွေး အစရှိသည်တို့၌	၄၅၅
ရာဂါဒီသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာသမ္ဘ-ဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် သမ္ပ-ယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ ဖြစ်သင့် သောကြောင့် တည်း	၃၂၄
ရာဇပုရိသာနုဗန္ဓစောရ ဝိယ၊ မင်း၏ရဲမက်တော်တို့သည် အစဉ် လိုက်အပ်သော ခိုးသူတို့ကဲ့သို့ရင်း	၃၅၆
ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်း အစုပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ သော တရားတည်း	၂၆၉

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရာသီဘာဝူပဂမနေနှ၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့် ၃၀၉
ရူပဂတ်၊ ခွက်ကြွတ်စသော ဝတ္ထုကို ၃၀
ရူပဇနကပစ္စယာနှ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့၏ ၂၄၀
ရူပဝရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း ဟောင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၃၀
+ရူပ။ပ။ သမုဋ္ဌာနေနှ၊ ရုပ်၏ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတ် ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ၂၂၄
ရူပမတ္တာဝရမ္ဘဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို အာရုံပြုခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၄၉
+ရူပရူပံ နှာမ၊ မည်၏ ၂၃၈
+ရူပသဘာဝါတိက္ကမတော၊ ရုပ်၏ သဘောကို လွန်ခြင်း ကြောင့် ၄၃၀
ရူပသဘာဝေကသင်္ခေါဝေသေနှ၊ ရူပနှလက္ခဏာ ဟူသော တူသော အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၃
ရူပဿ၊ နိပ္ပန္နရုပ်၏ ၂၂၅
+ရူပဿ ဥပစယော၊ ရူပဿ-ဥပစယမည်၏ ၂၂၃
ရူပါဒိအာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-နှ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်သို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၂၄
ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံ-စသော ပဉ္စာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါဒိသမ္ပဋ္ဆိစ္ဆနရသာ၊ ရူပါရုံ-စသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်တပါးသော) အာယတန ရုပ်တို့၏ ၂၂၉
ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်တတ်၏ ၂၄၉
+ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်-ဝိညာဉ်သည် ၂၅၃
ရူပါဟရဏရသော၊ ဩဇာ သျှင် ရှစ်ခုမြောက်သော

အကျမ်းချုပ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရှပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၃၁
+ရောဂနိဒါနမိ၀၊ အနာ၏
အကြောင်းရင်းကို ကဲ့သို့ ၄၃၉

[လ]

+လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို ၄၁၄
လက္ခဏာရှုပဝဏ္ဏ၊ လက္ခဏာရှပ်
သည် ကြည်အပ်သော ၂၃၉
လက္ခဏာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်
တို့၏ပုံရေစရပြစ်၍ ရှုပါရုံ-
အစရှိသော အာရုံတို့ကို
သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၄
လက္ခေယေ၀၊ လက်မှန်တိုင်၌
သာလျှင် ၁၀၇
+လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသော-
မနသိကာရ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်
သော အကြောင်းရှိသည် ၂၆၁
+လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်သိအပ်ကုန်
၏ ၁၀၄
လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေ
မြည်တမ်းခြင်း ဟူသော
ဆင်းရဲသည်ကား ၄၁၅
လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန်
ဖန် မြည်တမ်းခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၄၀၆
လိနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကို

[လ]

ယူခြင်း၌ တွန့်သော အ
ခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်
အားရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၉၄
လောကတ္ထဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏
ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သစ္စာ၌
ရင်း ၄၃ဂ
လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အ
ကြောင်း အမှန်သမုဒယ
သစ္စာ၌ရင်း ၄၃ဂ
လောကိယံ၊ လောက၌ အကျုံး
ဝင်၏ ၂၃၄
လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လော
ကုတ္တရာ ဝိပါက်ဝိညာဉ်
သည် ၂၅၃
လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊
လောဘ ဥပနိဿယည်း
ရသော ကံ၏အကျိုး
ဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့် ၁၄၂

[ဝ]

ဝစီပလာပေါ၊ စပါးဖျင်းကဲ့သို့
အချည်းနှီး ငိုကြွေးမြည်
တမ်းသော အသံသည် ၄၀၆
+ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏ ၂၁ဂ
+ဝဏ္ဏဘာ၀ါပဇ္ဇနတော၊ မြွေ
သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်းကြောင့်တည်း ၄၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝဆိုအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်
သော ရှုပ်ပေါ်တွင် ပွါးစီး
သော အခြင်းအရာ အား
ဖြင့် ၂၂၉
ဝတ္ထုမာနကွန္ဓနိဿိတမဂ္ဂကွ
ဏော၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို
မှီသော မဂ်ခဏ၌ ၄၂၅
ဝတ္ထုမာနာယ၊ သောင်းသဲစည်
ပင် ဖြစ်လတ်ကျင်သော် ၁၀
+ဝတ္ထောတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်
သည် မည်၏ ၈၉
ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊
စကျွေ့စသော ဝတ္ထုတို့၏
အပြား, ဒုက္ခပဋိပဒါ
စသော ပဋိပဒါစသည်တို
၏ အပြားအားဖြင့်ကား ၃၃၉
ဝတ္ထုဝသေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏
ဖြစ်ရာအာရုံ ဖြစ်သော
ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်း ၃၁၂
ဝတ္ထူသု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော
ပြိတ္တာအဆင်းစသော
အာရုံတို့၌ ၂၇၅
+ဝဒန္တီ၊ ကုန်၏ ၂၀၀
+ဝဒေယျုံ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်
ငြားအုံ့ ၂၀၁
ဝဓကာဒီဝသေန၊ မိုးအပ်သော
သန်လျက်ရှိသော သူသတ်
ယောကျ်ားနှင့် တူသည်
စသည်တို့၏ အစွမ်းအား
ဖြင့် ၃၂၈
+ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့
ရောက်သဖြင့် ၁၅
ဝါတာဘိဃာတစလဇလံ ဝိယ၊
လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သော
ရေကဲ့သို့တည်း ၂၉၂
ဝါတာဘိဃာတစလဇပဋာ-
ကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့်
လှုပ်သော တံခွန်ကုက္ကား
ကဲ့သို့တည်း ၂၉၂
ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုး
နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂
ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူး
ခြင်း ကင်းလတ်ပြီးသော် ၃
+ဝိဇာနာတိ၊ (သညာ၏ အ
မှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်း
အရာမှ) ထူးသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် သိတတ်၏ ၂၄၁
ဝိဇ္ဇ၊ ဂန္ဓာရိစသော ဝိဇ္ဇာကို ၃၀
ဝိဇ္ဇာဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည်
ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တန်
စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌ရင်း ၁၂၉
ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ
ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသော
ပုဒ်သုံးခု အပေါင်းသည် ၂၄၂

အကျဉ်ရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိညာဏပဋ္ဌာန်၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသော ဝိညာဉ်ငါးပါး အပေါင်းသည် ၂၅၁

+ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၀၄

ဝိညာဏ်ဂုဟ်ပတ္တိကာရဏ-ဝဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ပိုင်းခြားအပ် မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် လည်း ၃၃၈

+ဝိညာတံ နာမ၊မည်၏ ၂၃၈

+ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏ ၂၁၉

ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တ ပကာရ သမ္မာသက်ပွဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကို တက်စေသည်လည်း ဖြစ်ထသော ၄၃၃

ဝိတုဇ္ဇန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ် အသည်းပြတ်မှု နာကျင် ကုန်၏ ၄၁၂

+ဝိတုဇ္ဇမာနမမ္မာနံ၊ အစပ် အဆက်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ် တတ်သော လေသည်

အကျဉ်ရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ထိုးကျင့်အပ်သော သေ ကွင်း အရပ်ရှိကုန်သော ၄၀၄

ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အဃျယ် စကား အမြွက်မျှတည်း ၂၄၀

ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချို့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၅၁

ဝိနိယောဂကမ္မဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်၏ အဖြစ် သင့်လျော်သည် ၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ် ကုန်၏ ၂၀၁

ဝိပန္နာယ၊ ပဲ့ကြွေပျက်စီးသည် ရှိသော် ၁၁၁

ဝိပရိဏာမဇ္ဇော၊ ဇရာမရဏ ဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန် စေအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘော ၃၆၉

+ဝိပရိဏာမေ၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသည် ၃၉၂

ဝိပရိတတ္တာ၊ ပြန်၍ ဃန္ဓန အားဖြင့် မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ဝိပါကာဗျာကတာယ၊ ဝိပါက်အဗျာကတ ဝေဒနာအောက် ၃၁၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ စိတ်နှလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏	၂၉၉
ဝိပ္ပလမ္ဘနတော၊ အချက်ချက် အယွင်းယွင်း ဆိုမြည် ယောင်ယမ်းစေတတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း	၃၂၆
ဝိပ္ပသန္နတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်	၂၃၅
ဝိပ္ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အကျိုးကို ပြုပြင်ခြင်း ပြီးစေခြင်း ဗျာပါရရှိသောအဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏	၂၆၉
ဝိမုခဘာဝဘူတာ၊ မျက်နှာ လွှဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏	၂၈၇
+ဝိယောဂရသံ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းဝေ ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၀၃
ရိရဇ္ဇတိ စေဝ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်း လည်း ကင်း၏	၄၂၂
[ဝ]	
ဝိရတိ၊ ကြဉ်တက်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ် ကြောင်းဖြစ်သော တရားသည်	၄၃၃
+ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်းဟူသော သစ္စာ၌	၃၀၂
+ဝိရုဝေါ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ် ခြင်း ပယ်ခြင်း	၄၂၁
ဝိရူပဝေသဝေရိနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖောက်ပြန်သော အဆင်း ကို ဆောင်ကုန်သည်	၁၁၇
ဝိရူပေ၊ မကောင်း ဖောက် ပြန်သော သဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော	၁၄၂
ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်း ပျောက်ခြင်းသို့	၃၅၁
ဝိလီယတိ၊ ကြေပျက်၏	၁၁၄
ဝိလီယန္တိ၊ မြည်းမြည်းကြေ ကုန်၏	၁၃၀
ဝိဝန္ဒန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလှိမ့်ကုန်၏	၄၀၈
ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါမိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်,ဝါယော, အာပေါ,ပထဝီဓာတ် လွန် ကုန်သော	၁၉၉

အကျဉ်းချုပ်စာ	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝိဝေကဒ္ဒေါ၊ဥပဓိတို့မှ ဆိတ်သောသဘော, ကင်းသောသဘော	၃၇၀
ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြားဆိပ်, မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့တည်း	၂၉၃
ဝိသပိတ်၊ အဆိပ်လူးသော	၂၅
ဝိသပွနရသော၊မိမိ၏ဖြစ်သော အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၆
ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတ်စသောအားဖြင့် မတူသော ကောင်းသောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း	၃၁၈
ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍ စိတ်၏) အာရုံ၌ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်း တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၂၂၅
+ဝိသယောဘာသနရသော၊ အာရုံကို ထွန်းပြခြင်း လင်းစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၂၈
ဝိသရက္ခ။ပ။ နုပါယေဟိ၊ အဆိပ်ပင်, အဆိပ်ပင်၏ အ	
[ဝ]	
မြစ်, အမြစ်ပြတ်ခြင်း, ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း တို့နှင့်ရင်း	၄၄၀
+ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့	၂၉၃
ဝိသာဒပစ္ဆုပဋ္ဌာနော၊ ကိုယ်စိတ်၏ မပျံ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏	၄၀၉
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂ္ဂါဟာဝသေန၊ စင်ရာ စင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဟု စွဲလမ်းမှတ်မှားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်	၄၃၈
+ဝိသေသတော ယောဘုယျနု၊ ဖြင့်	၂၂၄
+ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသဖြစ်သော ဝစနတ္ထအား ဖြင့်	၃၄၃
ဝိဿမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်း ဖြေလိုကုန်သည် ဖြစ်၍	၂၄
ဝိဟင်္ဂမာ၊ ရဟန်း သူတော်သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်သော -ငှက်အပေါင်းတို့သည်	၃၃၃
ဝိထိပဋ္ဌိပါဒကော၊ ဝိထိစိတ်ကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော ပဋ္ဌာဒါရုဝင်ငွေ့စိတ်ရင်း	၂၀၄

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
+ဝိရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်းနိုင်သောသူ၏ အဖြစ်သည်	၂၇၂
ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာန်၊ ဝိရိယဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္ဘ၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏	၂၇၃
+ဝိရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝိရိယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၄
ဝိဟိပုထုဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ကောက်၏ ဟောင်းမြင်းသော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း	၂၃ဝ
+ဝုစ္စတိ၊ ၏	၂၁ဂ
ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဠိကွန္ဒာ ဟူသော နိမိတ်မှ စိတ်၏ ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှထင်တတ်၏	၃၇၉
ဝုဏ္ဏိ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်ဏင်း	၂၂ဂ
ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနုတိဝတ္တနတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒေါသကို မလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်	၄၂၇
[ဝ]	
ဝေဠုကမ္မံ၊ သလ္လကတ္တ အစရှိသော ဆေးသမားအတတ်သည်ဏင်း	၃ဝ
ဝေဒကကာရက နိဗ္ဗုတဂမ-ကာဘာဝတော၊ ခံစားတတ်သောသူ, ပြုတတ်သောသူ, ငြိမ်းတတ်သောသူ, သွားတတ်သောသို့ မရှိခြင်းကြောင့်	၄၄၂
+ဝေဒနာသဘာဝေကသင်္ဂဟ-ဝသေန၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော တူသော အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်း ပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၃၂၃
ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊ ဝေဒနာဟူသော မြားကြောင့် တံကျင်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်	၃၅၅
+ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်၏	၂၆၄
ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်	၂၄ဝ

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝေဒယိတလက္ခဏာ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစား သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်အပ် သော တရားမည်သည်	၂၆၃
+ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏	၁၅
ဝေ့ဝမာနော၊ ဆတ်ဆတ် တုန်လှုပ်လျက်	၂၅
ဝေနေယျဝသေန စ၊ ဝေနေယျ တို့၏ အလိုအားဖြင့်ရင်း	၂၂၇
ဝေရိဝေရမူလဝေရသမုဋ္ဌိတာ. ဝေရသမုဋ္ဌိတူပါယေဟိ၊ ရန်ရှိသောသူ, ရန်, ရန်ကို အကြောင်းမဲ့ သတ်ရာ, ရန်ကို အကြောင်းမဲ့ သတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း	၄၄၀
+ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝုစ်နှင်နှင် တို့တည်း	၄၂၁
ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီး ကံကျေးကဲ့သို့တည်း	၂၇၇
ဝေဟာသက္ခိတ္တာဒဏ္ဍာ ဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့် အပ်သော တုတ်ကဲ့သို့ရင်း	၃၅၆
ဝေါဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနရသာ၊ အစဉ် အတိုင်း ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စတပ်၏	၂၁၁

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သံကိလေသိကတောပူပန်စေ တတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၄
သံခိတ္တံ၊ အာရုံ၌ တွန့်သော အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သံခိတ္တမည်၏	၁၀၂
သံဃဋ္ဋနရသော၊ အာရုံဝိညာဉ် ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၃၁
သံဃဋ္ဋေတိ၊ ကပ်ငြိထိခိုက် ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏	၂၃၁
သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ္ဋတွင်းသား သတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခ နှင့် ယှဉ်စေခြင်းသဘော	၃၂၀
+သံယောဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်း သော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်	၃၂၃
သံယောဇနတ္ထယပဟာနဋ္ဌေ၊ သံယောဇဉ်သုံးပါး အပေါင်းကို ပယ်ခြင်း သည်ရင်း	၃၆၆
သံရက္ခိယမာနစိတ္တသ၊ ကောင်းစွာ စောင့်အပ် သော စိတ်ရှိသော ယောဂီ၏	၄၄၅
+သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ မည်၏	၁၁၄

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သံဝိဒဟန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိရင်
တတ်သော တရားဟု
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၇၂
သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ထိတ်လန့်
ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၇၃
သံသရမာနာနံ၊ တလုံ့လဲ
ကျင်လည်ကုန်သော ၂၆၃
သံသီဒနရသာ၊ ငွေ့သို့ ရောက်
သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီး
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်
တို့ကို နစ်စေခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၃၁
သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နစ်
သည်ဖြစ်၍ရင်း ၂၄၃
သဉ္ဇပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသ-
ဘေဒတော၊ ကိလေသာ
တို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာနှင့် တကွဖြစ်သော
နိဗ္ဗာနဓာတ်, ကိလေသာ
တို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာန
ဓာတ် အပြားအားဖြင့် ၄၄၄
သဉ္ဇဿာဟတော-သသတ္တိ-
တော၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ

အကွာထုစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော
သတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၁
သကိစ္စပရကိစ္စသာမိကာ၊ မိမိ
ကိစ္စ, သူ့ကိစ္စကို ပြီးစေ
တတ်ကုန်သော ၂၇၂
+သဂဿော၊ မျိုးရှိသည် ၄၅၃
+သက်မနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
သည် ၇
သက်မန္တိ၊ ပြောင်းကာ
ပြောင်းကာ အောက်မေ့
နိုင်ကုန်၏ ၁၀၆
သကော်စနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
(မီးသို့ကျသော ကြက်
တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍)
တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ထင်သောအခြင်းအရာ
ရှိကုန်၏ ၂၇၆
သခ်ံတံ၊ မိမိ၏ အကြောင်းတို
သည် အညီအညွတ် ပြီးစေ
အပ်သော အကျိုးတရား
ကို ၂၆၉
သခ်ံတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရား
တို့သည် အညီအညွတ်
တပေါင်းတည်း ဖြစ်၍ ပြီ
ပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော ၃၆၉

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သခ်ာတတ္ထာ အသခ်ာဒဿန-
လက္ခဏာနှီ စ၊ ပြုပြင်အပ်
သည်၏ အဖြစ်, တောင့်တ
မက်မောတတ်သည်၏
အဖြစ်, ပြုပြင်ခြင်းကင်း
သည်၏ အဖြစ်, သစ္စာ
လေးပါး တရားကို သိမြင်
တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော လက္ခဏာလည်း
ရှိကုန်၏ ၃၂၉

သခ်ါဒိဿာမိ၊ မုန့်မုန့် ညက်
ညက် ဝါးအုံ့ဟု ၂၆

သခ်ါရုဂတ်၊ ဘူတရူပ် ဥပါဒါ-
ရူပ် အပြားရှိသော သခ်ါ-
ရအပေါင်းသည် ၁၃၁

သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေ ဥာဏ်-
စသည်တို့နှင့် တူသော
ပဇာနနသဘော ဟူသော
ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့် ၄၄၉

သဇာတိတောတိ၊ သဝိတက္ကာ-
သဝိစာရ စသည် ပြား
သော သမာဓိတို့၌ တူ
သော သမာဓိ၏ သမာဓာ-
နသဘော ဟူသော ဇာတ်
အားဖြင့် ၄၄၂

သဇ္ဇယိ သု၊ စီရင်ကုန်၏ ၂၂

အကွာရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဠာနနလက္ခဏံ၊ (ဤကား
အညှိ, ဤကား အရွှေ
စသည်ဖြင့်) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း အာရုံကိုယူခြင်း
လက္ခဏာရှိသော သဘော
တရားသည် ၂၄၀

သဠာနနလက္ခဏံ နာမ၊ (နီလ-
စသည် အပြားရှိသော
အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော
တရားမည်သည် ၂၆၂

သဠာနနလက္ခဏာ၊ အညှိ
စသည် ပြားသော အာရုံ-
ကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၈

+သဠာယတီ၊ ဖြစ်၏ ၁၂၆

သည်၊ အသုဘသညာ အနိစ္စ
သညာကို ၄၄

သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္တယ,
ကမ္မဖလဟု ဆိုအပ်သော
သဒ္ဓေယျဝတ္ထု(ကို)ယုံကြည်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၂၄

သဒ္ဓါဒိအာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာနိ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်
သို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ထင်တတ်ကုန်
၏ ၂၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဒ္ဓါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်မျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၄၉

သဒ္ဓမ္မသဝနာဒိသောတာပတ္တိ-ယင်္ဂပဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မသ-ဝနစသော သောတာပတ္တိ-အင်္ဂါလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

+သဒ္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ရတနတ္တယ, ကမ္မ, ကမ္မ-ဖလဟူသော ယုံကြည်အပ်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

သနိဒဿနကမ္မဇာဒီနံ၊ သနိဒ-ဿနတိက် ကမ္မဇတိက် အစရှိကုန်သော ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော, ထိပါးအပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်သော) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃရူပ် မည်၏ ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသ-ယတ္တာ၊ သနိဒဿန သပ္ပ-ဋိဃဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၃၃

သန္တတိ နာမ၊ မည်၏ ၂၂ဂ

သန္တပဏီတမဏ္ဍတ္တာဂတာဇု-နုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်မှန်မြတ်သော လျစ်လျူသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည် ၃၆၆

သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တ အဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်ဌမြဲခြင်း, သန္တအဖြစ်ဌ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းအားဖြင့် ၃ဂ၁

သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်သက်သော အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၆၆

သန္ဓာနဝိနိဝတ္တော၊ ဘဝင်အစဉ်ကို နစ်စေတတ်သော ၂၅၃

သန္ဓာဝပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏ အဖြစ်, ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ ဖြင့်)ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်စေခြင်းသဘောခ ၃ဇ

သန္ဓိရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ သန္ဓိရဏ-ကိစ္စ, တဒါရုံ ကိစ္စ, ပဋ္ဌိ

အကျဉ်းချုပ်စာ	စာမျက်နှာ
[သ]	
သန္ဓေ ကိစ္စ, ဘဝင် ကိစ္စ, စုတိကိစ္စ တပ်၏	၂၅၀
သန္ဓာရဏာဒီနှိ၊ သဟဇာတ် ရှစ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်း, ခံခြင်းအစ ရှိကုန်သော	၂၀၀
+သန္ဓိဗန္ဓနဇ္ဈာနာဒိက၊ အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ အစရှိသော	၄၀၄
သန္ဓိပါတပစ္စုပ္ပန္နာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် သုံးပါး တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သောတရား ဟူ၍ ဥဒ္ဒေသ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏	၂၇၁
သပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏	၂၃၄
+သပဋ္ဌော ဝိယ၊ရန်သူကဲ့သို့ တည်း	၂၉၇
+သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံး စုံသော ဂတိငါးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း	၃၂၄
[သ]	
သဗ္ဗပဓိမံ၊ အလုံးစုံသော စိတ် တို့၏ နောက်ခ္ခဏဖြစ်သော	၂၆၂
သဗ္ဗသခ်ံတသဘာဝေက· သင်္ဂဟတော စ၊ အလုံးစုံ သော သခ်ံတတရားတို့ကို ဟူသော အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူ ခြင်းကြောင့်ရင်း	၃၂၂
သဗ္ဗာဝ စတုဘူမကာပိ၊ ဘုံ လေးပါးခ္ခဏရှိသော အလုံး စုံသော သညာသည် လည်း	၂၆၈
+(သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)	၄၃၁
သဗ္ဗာပဇ္ဇတော၊ ကိလေသ ဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၂
သဗ္ဗာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိ-ဗျာပါရသဗ္ဗာဝတော၊ ကာယကံစသော ဗျာပါရ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၁
သဗ္ဗာပါရတော-သဏ္ဌာနတော၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၁

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သဘာဝကေဉတုသမုဋ္ဌာန်၊ တူသောအဖို့ရှိသော တခုသော အခြင်းအရာ ရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည် ၎င်း	၃၀၆
သဘာဝတော စ၊ ဇာတိ စသော အားဖြင့်တူသော ကောင်္ဘာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၃၁၈
သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့်သာလျှင် ထက်သော	၂၄၆
သဘာဝတော၊ မိမိ၏ အသီး ဥစ္စာ သဘောလက္ခဏာ အားဖြင့်	၂၆၄
+သဘာဝတော စ၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း	၃၉၁
သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္မယုတ္တ ဘူမိအာရုံမှဏာဒိဝသဖြင့် လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍ သက်သက် သဘာဝသည် ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့် သာလျှင်	၂၆၄
[သ]	
သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကိယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၃၁၄
သဘာဝါနုပဂမေ၊ ကက္ခဋတ္တ စသော သဘော၏ မကင်း ခြင်းသည်	၂၃၀
သဘာဝေနေဝ၊ မိမိ၏ ကက္ခ-ဋတ္တစသော သဘောအား ဖြင့် သာလျှင်	၂၃၅
သမာဟာနမတ္တမေဝ၊ အညီအ ညွတ် ကောင်းစွာထား ခြင်းမျှသည်သာလျှင်	၂၃၃
သမာဟာနုရသော၊ သမ္မယုတ် စိတ်ကို အညီအညွတ် ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထား ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၃၆
သမာဓိဝိပ္ပါရာ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့ ခြင်း အဟုန်အဟိန်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော	၁၈
သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ် ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ် သော အမှုကို ကောင်းစွာ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏	၄၃၃
သမ္ဘဟဏဝိနိဗ္ဘောဂဒဿ-နေန၊ ရုပ်မှ နာမ်ကို ကင်း ကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်း	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
၌ ဃန အစိုင်အခဲကို ခွဲ ခြမ်းမ်ု ပြုသဖြင့်	၃၂၀
+သမေါသရဏတော၊ စည်း ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း	၃၃၄
သမ္ဘတ္တဂါဟကလ္ဂန္ဒြိယဝိသ-ယတ္တာ၊ ရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်သော ဃာန်ဇွန်, ဇိဝှိဇွန်, ကာ-ယိန္ဒြေတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃ဂ
သမ္ဘတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာ ပြုမိုးကြီးရွာသော အခါ သည်	၁၂၉
သမ္ဘယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ပါဠိ၌ သရုပ် အားဖြင့်လာသော သမ္ဘ ယုတ် တရားတို့၏	၂၁၂
သမ္ဘုဒ္ဓေါ၊စတုသစ္စ ပဋ္ဌေ ယျ တို့ကို အလိုလိုသာလျှင် သိတော်မူပြီးသော သဗ္ဗညု ဘုရားသည်	၂၃၃
+သမ္ဘာမပစ္စုပ္ပန္နာနော၊ စီးပွါး ရှိသည် မရှိသည်ကိုရင်း ရှက်ကြောက်သင့်သော သူကိုရင်း မစီစစ်မူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေနောက်သော အဖြစ်	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
ဖြစ်၍ ဥာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၄၀၆
သမ္ဘာစိတ္တာဘိနိဝေါပန လက္ခ-ဏော၊ မဖောက်မပြန် သမ္ဘယုတ်စိတ်ကို နိဗ္ဗာန် အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေ ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၄၃၂
သမ္ဘနိ သု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နင်း မင်းဟု သမုတ်ကုန်၏	၁၂ဂ
+သမ္ဘာပယောဂေန၊ အသင့် ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ် ခြင်းကြောင့်	၃၀
သမ္ဘာ။ပ။ ဘာဝဠု၊ သမ္ဘာ-ပယောဂကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍ မိမိသဘောအားဖြင့် သိ အပ် ရအပ်သည်၏ အဖြစ် သို့ရင်း	၆၂ဂ
သရသမရဏံ၊ မိမိသဘော အားဖြင့် သေခြင်းရင်း	၄၀၂
သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါက-တာ စသောအားဖြင့် တူသော သဘောရှိသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း	၃၁ဂ
သရိရကိရိယာနုကူလဘာဝပ-ကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ် သော အမှုတို့၌ လျော်သည်	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
အဖြစ်ဟူသော အထူး အပြားရှိသော	၂၂၅
သလက္ခဏာဝဝတ္ထာနတော၊ မိမိ မိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်း ခြားခြင်းအားဖြင့်	၄၅၁
သဝနဝိသယတ္ထာ၊ သောတ ဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ် ကြောင့်	၂၄၇
သဝိပါကတော ဝိပါကသဗ္ဗာ-ဝတော၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ နိုင်သော သတ္တိထင်ရှားရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း	၃၁၁
သဝိပ္ပါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း	၃၁၂
+သသခ်ါရာသခ်ါရဘာဝေါ၊ သသခ်ါရအဖြစ်, အသခ်ါရ အဖြစ်ကို	၂၅၂
သဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏	၂၅၄
သာ ခန္ဓပုဂ္ဂလဘာဝသည်တာ ပါဂဋ္ဌရော၊ ထိုခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော ထင်ရှားသောဇရာကို	၄၀၀
[သ]	
သာဓာရဏဘာဝအက္ခမန-ရသ်၊ ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင် ခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၉၈
သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ, အသေက္ခ, ပုထုဇဉ်တို့ အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏဓာတ်ဝင်း	၂၅၄
သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္မယုတ် တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေး ရှုနှင့်သကဲ့သို့ ပြေးစေ သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၂၈၄
သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်	၂၄၇
+သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကို နှင်တတ်သော ရထား ထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေး ရှုနှင်တတ် ပြေးစေတတ် သော တရားဟူ၍	၂၈၅
သာလိမ်သောဒနာဟာရော ဝါ၊ လူဖြစ်သောအခါ သလေးထမင်း သားပြွမ်း ထမင်း အစာရှိသည်ရင်း	၁၃၆
သာဝဇ္ဇကိရိယာဟေတုတော၊ ပါဏာတိပါတ်စသော ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုအရာ	

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၁
+သာသနုက္ကမေ၊ အရိယ သစ္စာ၌	၃၆၈
သာသဝဉ္ဇပါဒါနိယဘာဝေန၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်, ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်	၃၂၁
သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါ တရားနှင့်တကွဖြစ်သည် သာလျှင်တည်း	၂၃၄
သိင်္ဂါလာ၊ မြေ, မီကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, မြေခွေး တို့သည်	၂၀၈
သိနေရှပရိဘဏ္ဍံ၊ ယူဇနာ ငါးထောင်ရှိသော မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို	၃၃
သိဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ် လိမ်း၍ ငြိမ်းအေး ချမ်းမြေ့သော	၄၃၈
သိတနရကုဃပန္နော ဝိယ၊ အေးမြသောရေရှိသော လောကန္တရက်ရဲ၌ ဖြစ်သကဲ့သို့	၃၉၅
သိသေ၊ မဏိတော်၌	၂၂
[သ]	
သိဟသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြင်္သေ့ နှင့်တူသော အကျင့် ရှိကုန်၏	၄၂၀
သိဟောက္ကန္တဝေသန၊ ခြင်္သေ့ မင်း၏ အလားကဲ့သို့ ခုန်ကျော်သည့် အစွမ်း အားဖြင့်	၁၀၇
သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော ရွယ်မည်၏	၂၃၅
သုခေနဝ၊ လွယ်သဖြင့် သာလျှင်	၁
သုဂန္ဓံ၊ ကိုယ်တော်နံ့,ကျေးဇူး တော်နံ့ဖြင့် ကောင်း သောအနံ့ရှိတော်မူသော	၄၃
သုညာနိ၊ ဗာဟိရက တိတ္ထိ တို့သည် ကြံအပ်ကုန် သော ခံစားတတ်သော သူ စသည်တို့မှ ဆိတ် ကုန်၏	၄၄၂
+သုဏန္ဒောဝ၊ ကြားသည် ဖြစ်၍သာလျှင်	၉၈
သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်တို့စကားကို ခိုင်ခံ့စေတတ်သော ပါဠိကို	၁၉၉
သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ သာမကသုတ်ကိုပင်လျှင်	၂၀၀

အကွဲရှာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

+သုမဇ္ဇသုဝဏ္ဏာ၊ ကောင်း
စွာ ဦးပြီးသောရွှေစင်၏ ၂၂၅

သုပ္ပဋိဝိဇ္ဇသဘာဝတ္တာ၊
ရှုနှုရင်းသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိလွယ်
သော သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊ ရာဂ ဖြစ်ပွါး
ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော သုဘအခြင်းအရာ
၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၄၇

သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍
မှတ်မှားသော သညာ
ဝိပလ္လာသ, စိတ္တဝိပလ္လာ
သ, ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို ၃၂

သုဝဏ္ဏရဇတာဒီဓာတုယော၊
ရွှေကျောက် ငွေကျောက်
အစရှိသော ဓာတ်တို
သည် ၃၄၄

သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ်
သောရွှေစင်နှင့်တူကုန်၏ ၂၈၁

သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့်
တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏ ၄၂၀

သုဝိညေယ္ယာ၊ လွယ်သဖြင့်
သိအပ်ကုန်သည် ၂၄၁

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည် ၉၁

အကွဲရှာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သေယျထိဒံ၊ ငါးပါးအပြား
ရှိသော ကုသိုလ်သည်
အာဘယ်နည်း ၂၄၅

+သေသကုသလာကုသလာ-
ဗျာကတဝိညာဏဝေသေန၊
ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြွင်း
သော အဗျာကတဝိညာဉ်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၅၂

သေသခန္ဓတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊
မိမိမှကြွင်းသော
နာမကွန္ဓာသုံးပါးလျှင်
နီးသော အကြောင်း
ရှိကုန်၏ ၂၆၉

သေသာနိ၊ ကာယဝိညာဉ်မှ
ကြွင်းသော အကုသလ
ဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည် ၂၅၃

သောကသလ္လဝိဟတော၊
သောကဟူသော မြား
ငြောင့်သည် နှိပ်စက်
ညှင်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍ ၄၀၆

သောတာဒိသနိဿိတသဒ္ဒါဒိ-
ဝိဘာနနလက္ခဏာနိ၊
သောတဝတ္ထုစသည်တို့ကို
မှီကုန်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဒ
အစရှိသောအာရုံကို
သိခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏ ၂၄၉

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာန-ဓာတုပတ္တိယာ၊ သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်ခြင်း၏	၄၂၅
သောမနဿဟေတုနံ ဝါ၊ သောမနဿ၏ အကြောင်းတို့၏လည်း	၂၄၃
သောမနဿုပေက္ခာဉာဏ-သခ်ါရဒေဝဒတောဝ၊ သောမနဿဥပေက္ခာ အပြား,ဉာဏ်အပြား, သခ်ါရအပြားအားဖြင့်	၂၄၂
[ဟ]	
ဟဒ္ဒပဟဒ္ဒေါ၊ အလွန် ရှင်လန်းသည်ဖြစ်၍	၂၄၃
ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ရှိသော ဝတ္ထုကို	၂၄၄
ဟတ္ထဂ္ဂဟဏနှာပနခေါဝန-စောဒပရိမဒ္ဒနာဒိ-ကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်ခြင်း, ရေချိုးခြင်း, လက်ခြေစသည်ကို ဆေးခြင်း, အနှီးဖြင့် အသစ်အကြေးကို သုတ်ခြင်းစသော ကာလ၌	၃၉၃
[ဟ]	
+ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ အမိုက်မှောင်၌ ဥစ္စာထုပ်ကို ယူခြင်းငှါ ခိုးသူတို့၏ လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့	၂၇၃
ဟတ္ထဝိတ္ထာဝီဇာနံ ဝိယ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ယူခြင်း၌ လက်နှင့်တူ၏ သဗ္ဗသမ္ဘတ္တိကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့်တူ၏ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကသိဏလကို သိုးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့နှင့်တူ၏ဟူ၍	၂၂၅
+ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓော ဝိယ၊ ဆုံခြေ, မန်းဝန်း,တံမြက်စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း	၂၆၈
ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသားအဆင်းကို	၁၀၀
+ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ ဘုံ	၉
ဟီနဝတ္ထုကာ၊ ယုတ်သော ဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော	၃၁၃
ဟီဠိတေ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော	၁၄၁
ဟေတုအပဒေသတော၊ အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်းအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်	၄၅၂

အကွာရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဟ]	
ဟေတုဌေ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ် တည်းဟူသော သဘော	၃၇၀
ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝဝတ္ထာန-ဝသေန၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို	
မှတ်ခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်	၃၄၆
ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဟိတ်နှင့် မယှဉ်	၂၃၄
ဟေရညိကဖလကေ၊ ပွဲမင်း၏ ပျဉ်ချပ်ပေါ်၌	၁၇၃
+ဟောတိ၊ ၏	၈၆

ဝဲသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အကျဉ်းချုပ်ခြင်းမာတိကာ

အကြောင်းခံ	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကန်ဒုဗြဟ္မပြည်	၅၅
အကန်ဒုဗြဟ္မာ	၃၀၈
အဂ္ဂညသုတ်	၁၂၃
အစ်ရဝတီမြစ်	၁၁၉
အနုဝတက်အိုင်	၅၂
အနာထပိဏ်သူဌေး	၇၁-၇
အနောဇာဒေဝီ	၅၈
အနောတတ္တအိုင်	၁၂၀
အပဏ္ဏကသုတ်	၅၆
အဘယဂိရိကျောင်း	၁၆၃-၄
အရှင်အာနန္ဒာထေရ်	၇၂-၃၈၉
အရှင်ဂေါတမ	၃၈၅-၆
အရှင်နာဂသေနထေရ်	၁၇၅
အရှင်ဘဒ္ဒိယထေရ်	၇၄
အရှင်မဟာကထေရ်	၅၉၊၆၀
အရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်	၇၃
အရှင်ရာဟုလာထေရ်	၇၄
အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်	၂၂-၂၃၊၂၀၆
[အာ-ဣ]	
အာဘဿရဗြဟ္မပြည်	၁၂ ၁-၂၊၁၂၃
အာသီဝိသသုတ်	၃၂၅
ဣန္ဒိယထေရ်	၅၈

အကြောင်းခံ	စာမျက်နှာ
[ဥ]	
ဥတေန	၂၅
ဥတ္တရကုရု (မြောက်ကျွန်း)	၅၂
ဥတ္တရမာတာ	၂၈
ဥတ္တရာ (ဒကာမ)	၂၄
[က]	
ကဏ္ဏမုဏ္ဍကအိုင်	၁၁၉
ကပေါတကန္ဒရတောကျောင်း	၂၂
ကာကဝလိယ သူဆင်းရဲ	၈၄
ကုဏာလအိုင်	၁၂၀
[ခ-ဂ-ဃ]	
ခတ္တိယ	၁၂၉
ခါဏုကောဏ္ဍညထေရ်	၂၃
ဂင်္ဂါမြစ်	၈၄၊၁၁၉
ဂဠုန်	၉
ဃဋေစောင်းတန်း	၅၅
[စ]	
စကားပင်	၄၄၆
စန္ဒကူးတော	၅၂
စန္ဒပဒုမသီရီ	၂၉
စာမရီသားမြည်းယပ်	၅၆
စိတ္တသူကြွယ်	၅၉၊၆၀

အကွောစဉ်	စာမျက်နှာ
[စ-ဆ]	
စူဠဇာတကဝတ္ထုသူဌေး	၅၃
စူဠပန်ထေရ်	၄၃-၄-၅
စူဠသမုဒ္ဒထေရ်	၈၁-၂
စူဠသုဘဒ္ဒါ (အနာထပိဏ်သူဌေးသျှီး)	၅၀
စေတိယတောင်	၁၀
ဆဒ္ဒန္တဆိုင်	၁၂၀
[ဇ]	
ဇင်ရိုလသူဌေး	၂၉
ဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်း	၅၃၊၈၂
ဇီဝက	၄၃-၅-၆
ဇောတိကသူဌေး	၂၉
[တ-ဒ]	
တာဝတိံသာနတ်ပြည်	၁၂၂
တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်	၇၁၊၇၈
တိပိဋကစူဠဘာယထေရ်	၆၂-၈
တိသကျောင်းကြီး	၅၆
ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်	၄၁၄
ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း	၅၈
[ဓ-နဒ]	
ဓနဉ္ဇယသူဌေး	၂၉၊၃၀
ဓမ္မဂုတ္တာ	၂၈
ဓမ္မဒိန္နထေရ်	၅၆
နဂါးမင်း	၉
နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်း	၇၁-၄
[ပ-ဖ]	
ပဉ္စသီခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား	၅၆
ပဌာန်းကျမ်းကြီး	၁၆၇
ပတ္တမြားစောင်းတန်း	၅၅
ပရမိတ္ထာနတ်မင်း	၃၃၂
ပါဠိလိပုတ်ပြည်	၈၂
ပိယက်ရမာတာ	၂၈
ပုဏ္ဏား(ကျွန်)	၂၉၊၃၀
ဖုဿမိတ္တာ	၂၈
[ဗ-ဘ]	
ဗကပြဟ္မာ	၆၀
ဗန္ဓုမတီ	၁၆၈
ဗန္ဓုမာ	၁၆၈
ဗာဂ္ဂုလထေရ်	၂၀
ဗာရုဏသီပြည်	၂၀
ဗာရုဏသီမြစ်ဆိပ်	၂၀
ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်	၃၉၃၊၄၁၄
ဗိဿနိုးနတ်မင်း	၃၃၂
ဗေဒူရိယပဏ္ဍုမည်သော စောင်း	၅၆
ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်	၅၉
ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်	၁၆၃
ဘာရသုတ်	၃၂၆
[မ]	
မဟာကထေရ်	၅၉
မဟာကသုတ်	၅၉
မဟာအနာထပိဏ်သူဌေး	၅၃

အကွေ့ထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မဟာအနုဗုဒ္ဓမထေရ်	၈၄
မဟာကပ္ပိနမင်း	၅၃
မဟာကဿပထေရ်	၈၃
မဟာပန်ထေရ်	၆၄
မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်	၂၂၊ ၅၃-၄၊ ၇၁-၂-၄၊ ၈၁-၄
မဟာရောဟဏဂုတ္တထေရ်	၉
မဟာသမ္မတ	၁၂၀
မဟိန္ဒထေရ်	၅၈
မဟီမြစ်	၁၁၉
မဘဂ္ဂီယဗြာဟ္မဏ	၂၅
မေဏ္ဍကသူဌေး	၂၉
မေတ္တေယျ(ဘုရား)	၁၆၉
မြင်းမိုရ်တောင်	၅၃-၄
[ယ-ရ]	
ယမသုတ်	၃၂၆
ယမုနာမြစ်	၁၁၉
ယသအမျိုးသား	၅၃
ယုဂန္ဓိုရ်တောင်	၈၁
ရက္ခိတထေရ်	၉
ရထကာရအိုင်	၁၂၀
ရှင်ကြီးဟ်ပြည်	၂၁
ရှေစောင်းတန်း	၅၅
ရှေပန်းတိမ်သည်	၁၀
[ဝ]	
ဝိဇ္ဇာမိုရ်	၃၀
ဝိပဿီဘုရား	၁၆၈
ဝိသကြုံ	၅၄
[သ]	
သံကိစ္စထေရ်	၂၁
သက်သနဂိုရ်မြို့	၈၁
သဠေဝထေရ်	၂၃
သတ္တသူရိယပါတုဘာဝသုတ်	၁၁၈
သရဘူမြစ်	၁၁၉
သဟမ္မတိ မဟာဗြဟ္မာ	၅၅
သာမာဝတီ	၂၅
သာဝတ္ထိမြို့	၈၁
သိကြားနတ်မင်း	၅၅
သိနေရုပဗ္ဗတ	၅၃-၄၊ ၈၁
သိန်းသိုင်ဋ္ဌကျွန်း	၁၀၊ ၅၆-၈၊ ၈၁
သိရိမာ	၂၄
သီဟပပါတနအိုင်	၁၁၉
သုဒဿနဗြဟ္မာ	၃၀၈
သုဒဿီဗြဟ္မာ	၃၀၈
သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ	၅၅
သုဘကိဏ္ဏဘုံ	၁၃၁
သုမနဒေဝီ	၂၆
[ဟ]	
ဟံသပပါတနအိုင်	၁၁၉

(၂) ။ကျမ်းတော်.—၄၃-၄-၂—ကမ္ဘာ—၁၂-၅-၆၇—၂၀၀၀-အုပ်။ ပေ-ဃ-ဗ-သ-ဇ

အမှန်တရားထင်ရှားရမည့်

လူ့သဘာဝစရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို ဖော်ဆောင်မည့်

တော်လှန်ရေးအစိုးရဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ ပိဋကတ်မြန်မာပြန်များကို ဖတ်ပါ

မြန်မာစာဖတ်တတ်သူတိုင်းဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏နိကာယ်ငါးရပ်ပိဋကတ်ပါဠိတော်

၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

၁။ ဒီဃနိကာယ်(သုတ္တန်)	ပါဠိတော	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၁၀)	မှ	ဓမ္မပဒ (၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
		အဘိဓမ္မာ (၃-ကျမ်း)	၄-အုပ်
		အခြားသုတ္တန် (၁၄-ကျမ်း)	၈-အုပ်

အစိုးရဝန်ထမ်းများအား ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ကျမ်းစာအုပ်များကို အရစ်ကျဆပ်ငွေစံနစ် (**Instalment System**) အရရောင်းချသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအမှု ပုံနှိပ်တိုက်တွင် (ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဦးချစ်တင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၃၂၂/ ၀၁၀၆)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။